

Budapest,
2007. december 22.,
szombat

181. szám

Ára: 7014,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

		Oldal
2007: CLXIV. tv.	A Londonban, 2001. október 5-én kelt, a hajókon alkalmazott ártalmas antivegetatív bevonatrendszerek ellenőrzéséről szóló 2001. évi nemzetközi egyezmény kihirdetéséről.	13475
2007: CLXV. tv.	A Londonban, 2001. március 23-án kelt, a bunkerolaj-szennyezéssel okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi felelősségről szóló 2001. évi nemzetközi egyezmény kihirdetéséről.	13503
2007: CLXVI. tv.	A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény, valamint a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény módosításáról.	13515
350/2007. (XII. 22.) Korm. r.	A polgári célú pirotechnikai tevékenységek felügyeletéről szóló 155/2003. (X. 1.) Korm. rendelet módosításáról.	13518
58/2007. (XII. 22.) EüM–SZMM e. r.	A munkahelyek kémiai biztonságáról szóló 25/2000. (IX. 30.) EüM–SZCSM együttes rendelet módosításáról.	13520
152/2007. (XII. 22.) FVM r.	A Magyar Méhészeti Nemzeti Program alapján a központi költségvetés, valamint az Európai Mezőgazdasági Garancia Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételének általános szabályairól.	13543
153/2007. (XII. 22.) FVM r.	A Magyar Méhészeti Nemzeti Program alapján 2007/2008. évi végrehajtási időszakban nyújtott méhészeti támogatások igénybevételének részletes szabályairól.	13556
154/2007. (XII. 22.) FVM r.	A 2007. évben tavaszi fagykárt szenvedett mezőgazdasági termelők hitelhez jutási lehetőségéről szóló 66/2007. (VII. 26.) FVM rendelet módosításáról.	13564
155/2007. (XII. 22.) FVM r.	Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételének általános szabályairól szóló 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet módosításáról.	13566
156/2007. (XII. 22.) FVM r.	Az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott egységes területalapú támogatásokhoz (SAPS) kapcsolódó 2007. évi kiegészítő nemzeti támogatások (top up) igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 29/2007. (IV. 20.) FVM rendelet módosításáról.	13567
157/2007. (XII. 22.) FVM r.	Az egyszerűsített területalapú támogatások és a vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot”, illetve a „Helyes Gazdálkodási Gyakorlat” feltételrendszerének meghatározásáról szóló 4/2004. (I. 13.) FVM rendelet módosításáról.	13567
101/2007. (XII. 22.) GKM r.	A vasúti pályahálózathoz történő nyílt hozzáférés részletes szabályairól.	13569
102/2007. (XII. 22.) GKM r.	A hagyományos vasúti rendszer kölcsönös átjárhatóságáról szóló 36/2006. (VI. 21.) GKM rendelet módosításáról.	13578
103/2007. (XII. 22.) GKM r.	A nagysebességű transzeurópai vasúti rendszer kölcsönös átjárhatóságáról szóló 37/2006. (VI. 21.) GKM rendelet módosításáról. .	13580

A tartalomjegyzék a 13474. oldalon folytatódik.

TARTALOMJEGYZÉK

Oldal

104/2007. (XII. 22.) GKM r.	A vasútbiztonsági tanúsítványra, a biztonsági engedélyre, a biztonságirányítási rendszerekre, a biztonsági jelentésre, valamint az egyes hatósági engedélyezési eljárásokra vonatkozó részletes szabályokról szóló 40/2006. (VI. 26.) GKM rendelet módosításáról	13582
56/2007. (XII. 22.) IRM r.	A jogi segítségnyújtás igénybevételének részletes szabályairól . . .	13583
57/2007. (XII. 22.) IRM-PM e. r.	A pártfogó ügyvéd és a kirendelt védő részére megállapítható díjról és költségekről szóló 7/2002. (III. 30.) IM rendelet, a személyes költségmentesség alkalmazásáról a büntetőeljárásban szóló 9/2003. (V. 6.) IM-BM-PM együttes rendelet, valamint a bűnügyi költségek előlegezéséről szóló 21/2003. (VI. 24.) IM-PM-BM együttes rendelet módosításáról	13614
39/2007. (XII. 22.) OKM r.	Az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet módosításáról . . .	13616
40/2007. (XII. 22.) OKM r.	A tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 23/2004. (VIII. 27.) OM rendelet módosításáról	13707
41/2007. (XII. 22.) OKM r.	A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet és a szakmai és vizsgakövetelmények kiadásáról, valamint a szakmai vizsga szervezésére feljogosított intézményekről szóló 9/2002. (IV. 5.) NKÖM rendelet módosításáról	13720
36/2007. (XII. 22.) SZMM r.	A gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól	13725
37/2007. (XII. 22.) SZMM r.	Egyes szociális tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról	13735
38/2007. (XII. 22.) SZMM r.	A szociális és munkaügyi miniszter felügyelete alá tartozó fejezeti kezelésű előirányzatok felhasználásáról szóló 17/2007. (V. 3.) SZMM rendelet módosításáról	13766
107/2007. (XII. 22.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	13768
	Az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal elnökének közleménye a személyi jövedelemadó meghatározott részének felhasználásáról rendelkező magánszemély nyilatkozatára igényt tartó egyházak részére történő technikai szám kiadásáról	13771
	A Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet tájékoztatója a 2003. évi LXXXVI. törvény, valamint a végrehajtására kiadott 13/2004. (IV. 27.) OM rendelet 1. § (1) bekezdésében foglaltak alapján teljesítendő bejelentkezési kötelezettségről, illetve a 2007. évi szakképzési hozzájárulási kötelezettség elszámolásáról, bevallásáról és befizetéséről	13772
	A Veszprém Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Földművelésügyi Igazgatóságának hirdetménye	13773
	Helyesbítés	13774

II. rész JOGSZABÁLYOK

Törvények

2007. évi CLXIV. törvény

**a Londonban, 2001. október 5-én kelt, a hajókon
alkalmazott ártalmas antivegetatív
bevonatrendszerek ellenőrzéséről szóló
2001. évi nemzetközi egyezmény kihirdetéséről***

1. § Az Országgyűlés e törvénnyel felhatalmazást ad a hajókon alkalmazott ártalmas antivegetatív bevonatrendszerek ellenőrzéséről szóló, a Londonban, 2001. október 5-én kelt nemzetközi egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) kötelező hatályának elismerésére.

2. § Az Országgyűlés az Egyezményt e törvénnyel kihirdeti.

3. § Az Egyezmény hiteles angol nyelvű szövege és annak hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

**„International convention on the control of harmful
anti-fouling systems on ships, 2001**

The Parties to this Convention,

noting that scientific studies and investigations by Governments and competent international organizations have shown that certain anti-fouling systems used on ships pose a substantial risk of toxicity and other chronic impacts to ecologically and economically important marine organisms and also that human health may be harmed as a result of the consumption of affected seafood,

noting in particular the serious concern regarding anti-fouling systems that use organotin compounds as biocides and being convinced that the introduction of such organotins into the environment must be phased-out,

recalling that Chapter 17 of Agenda 21 adopted by the United Nations Conference on Environment and Development, 1992, calls upon States to take measures to reduce pollution caused by organotin compounds used in anti-fouling systems,

recalling also that resolution A.895(21), adopted by the Assembly of the International Maritime Organization on 25 November 1999, urges the Organization's Marine Environment Protection Committee (MEPC) to work towards the expeditious development of a global legally

binding instrument to address the harmful effects of anti-fouling systems as a matter of urgency,

mindful of the precautionary approach set out in Principle 15 of the Rio Declaration on Environment and Development and referred to in resolution MEPC.67(37) adopted by MEPC on 15 September 1995,

recognizing the importance of protecting the marine environment and human health from adverse effects of anti-fouling systems,

recognizing also that the use of anti-fouling systems to prevent the build-up of organisms on the surface of ships is of critical importance to efficient commerce, shipping and impeding the spread of harmful aquatic organisms and pathogens,

recognizing further the need to continue to develop anti-fouling systems which are effective and environmentally safe and to promote the substitution of harmful systems by less harmful systems or preferably harmless systems,
have agreed as follows:

Article 1

General Obligations

(1) Each Party to this Convention undertakes to give full and complete effect to its provisions in order to reduce or eliminate adverse effects on the marine environment and human health caused by anti-fouling systems.

(2) The Annexes form an integral part of this Convention. Unless expressly provided otherwise, a reference to this Convention constitutes at the same time a reference to its Annexes.

(3) No provision of this Convention shall be interpreted as preventing a State from taking, individually or jointly, more stringent measures with respect to the reduction or elimination of adverse effects of anti-fouling systems on the environment, consistent with international law.

(4) Parties shall endeavour to co-operate for the purpose of effective implementation, compliance and enforcement of this Convention.

(5) The Parties undertake to encourage the continued development of anti-fouling systems that are effective and environmentally safe.

Article 2

Definitions

For the purposes of this Convention, unless expressly provided otherwise:

* A törvényt az Országgyűlés a 2007. december 10-i ülésnapján fogadta el.

(1) „Administration” means the Government of the State under whose authority the ship is operating. With respect to a ship entitled to fly a flag of a State, the Administration is the Government of that State. With respect to fixed or floating platforms engaged in exploration and exploitation of the sea-bed and subsoil thereof adjacent to the coast over which the coastal State exercises sovereign rights for the purposes of exploration and exploitation of their natural resources, the Administration is the Government of the coastal State concerned.

(2) „Anti-fouling system” means a coating, paint, surface treatment, surface, or device that is used on a ship to control or prevent attachment of unwanted organisms.

(3) „Committee” means the Marine Environment Protection Committee of the Organization.

(4) „Gross tonnage” means the gross tonnage calculated in accordance with the tonnage measurement regulations contained in Annex 1 to the International Convention on Tonnage Measurement of Ships, 1969, or any successor Convention.

(5) „International voyage” means a voyage by a ship entitled to fly the flag of one State to or from a port, shipyard, or offshore terminal under the jurisdiction of another State.

(6) „Length” means the length as defined in the International Convention on Load Lines, 1966, as modified by the Protocol of 1988 relating thereto, or any successor Convention.

(7) „Organization” means the International Maritime Organization.

(8) „Secretary-General” means the Secretary-General of the Organization.

(9) „Ship” means a vessel of any type whatsoever operating in the marine environment and includes hydrofoil boats, air-cushion vehicles, submersibles, floating craft, fixed or floating platforms, floating storage units (FSUs) and floating production storage and off-loading units (FPSOs).

(10) „Technical Group” is a body comprised of representatives of the Parties, Members of the Organization, the United Nations and its Specialized Agencies, intergovernmental organizations having agreements with the Organization, and non-governmental organizations in consultative status with the Organization, which should preferably include representatives of institutions and laboratories that engage in anti-fouling system analysis. These representatives shall have expertise in environmental fate and effects, toxicological effects, marine biology, human health, economic analysis, risk management, international shipping, anti-fouling systems

coating technology, or other fields of expertise necessary to objectively review the technical merits of a comprehensive proposal.

Article 3

Application

(1) Unless otherwise specified in this Convention, this Convention shall apply to:

(a) ships entitled to fly the flag of a Party;

(b) ships not entitled to fly the flag of a Party, but which operate under the authority of a Party; and

(c) ships that enter a port, shipyard, or offshore terminal of a Party, but do not fall within subparagraph (a) or (b).

(2) This Convention shall not apply to any warships, naval auxiliary, or other ships owned or operated by a Party and used, for the time being, only on government non-commercial service. However, each Party shall ensure, by the adoption of appropriate measures not impairing operations or operational capabilities of such ships owned or operated by it, that such ships act in a manner consistent, so far as is reasonable and practicable, with this Convention.

(3) With respect to the ships of non-Parties to this Convention, Parties shall apply the requirements of this Convention as may be necessary to ensure that no more favourable treatment is given to such ships.

Article 4

Controls on Anti-Fouling Systems

(1) In accordance with the requirements specified in Annex 1, each Party shall prohibit and/or restrict:

(a) the application, re-application, installation, or use of harmful anti-fouling systems on ships referred to in article 3(1)(a) or (b); and

(b) the application, re-application, installation or use of such systems, whilst in a Party's port, shipyard, or offshore terminal, on ships referred to in article 3(1)(c), and shall take effective measures to ensure that such ships comply with those requirements.

(2) Ships bearing an anti-fouling system which is controlled through an amendment to Annex 1 following entry into force of this Convention may retain that system until the next scheduled renewal of that system, but in no event for a period exceeding 60 months following application, unless the Committee decides that exceptional circumstances exist to warrant earlier implementation of the control.

*Article 5**Controls of Annex 1 Waste Materials*

Taking into account international rules, standards and requirements, a Party shall take appropriate measures in its territory to require that wastes from the application or removal of an anti-fouling system controlled in Annex 1 are collected, handled, treated and disposed of in a safe and environmentally sound manner to protect human health and the environment.

*Article 6**Process for Proposing Amendments to Controls on Anti-Fouling Systems*

(1) Any Party may propose an amendment to Annex 1 in accordance with this article.

(2) An initial proposal shall contain the information required in Annex 2, and shall be submitted to the Organization. When the Organization receives a proposal, it shall bring the proposal to the attention of the Parties, Members of the Organization, the United Nations and its Specialized Agencies, intergovernmental organizations having agreements with the Organization and non-governmental organizations in consultative status with the Organization and shall make it available to them.

(3) The Committee shall decide whether the anti-fouling system in question warrants a more in-depth review based on the initial proposal. If the Committee decides that further review is warranted, it shall require the proposing Party to submit to the Committee a comprehensive proposal containing the information required in Annex 3, except where the initial proposal also includes all the information required in Annex 3. Where the Committee is of the view that there is a threat of serious or irreversible damage, lack of full scientific certainty shall not be used as a reason to prevent a decision to proceed with the evaluation of the proposal. The Committee shall establish a technical group in accordance with article 7.

(4) The technical group shall review the comprehensive proposal along with any additional data submitted by any interested entity and shall evaluate and report to the Committee whether the proposal has demonstrated a potential for unreasonable risk of adverse effects on non-target organisms or human health such that the amendment of Annex 1 is warranted. In this regard:

(a) The technical group's review shall include:

- (i) an evaluation of the association between the anti-fouling system in question and the related adverse effects observed either in the environment or on human health, including,

but not limited to, the consumption of affected seafood, or through controlled studies based on the data described in Annex 3 and any other relevant data which come to light;

- (ii) an evaluation of the potential risk reduction attributable to the proposed control measures and any other control measures that may be considered by the technical group;
- (iii) consideration of available information on the technical feasibility of control measures and the cost-effectiveness of the proposal;
- (iv) consideration of available information on other effects from the introduction of such control measures relating to:
 - the environment (including, but not limited to, the cost of inaction and the impact on air quality);
 - shipyard health and safety concerns (i.e. effects on shipyard workers);
 - the cost to international shipping and other relevant sectors; and
- (v) consideration of the availability of suitable alternatives, including a consideration of the potential risks of alternatives.

(b) The technical group's report shall be in writing and shall take into account each of the evaluations and considerations referred to in subparagraph (a), except that the technical group may decide not to proceed with the evaluations and considerations described in subparagraph (a)(ii) through (a)(v) if it determines after the evaluation in subparagraph (a)(i) that the proposal does not warrant further consideration.

(c) The technical group's report shall include, *inter alia*, a recommendation on whether international controls pursuant to this Convention are warranted on the anti-fouling system in question, on the suitability of the specific control measures suggested in the comprehensive proposal, or on other control measures which it believes to be more suitable.

(5) The technical group's report shall be circulated to the Parties, Members of the Organization, the United Nations and its Specialized Agencies, intergovernmental organizations having agreements with the Organization and non-governmental organizations in consultative status with the Organization, prior to its consideration by the Committee. The Committee shall decide whether to approve any proposal to amend Annex 1, and any modifications thereto, if appropriate, taking into account the technical group's report. If the report finds a threat of serious or irreversible damage, lack of full scientific certainty shall not, itself, be used as a reason to prevent a decision from being taken to list an anti-fouling system in Annex 1. The proposed amendments to Annex 1, if approved by the Committee, shall be circulated in accordance with article 16(2)(a). A decision not to approve

the proposal shall not preclude future submission of a new proposal with respect to a particular anti-fouling system if new information comes to light.

(6) Only Parties may participate in decisions taken by the Committee described in paragraphs (3) and (5).

Article 7

Technical Groups

(1) The Committee shall establish a technical group pursuant to article 6 when a comprehensive proposal is received. In circumstances where several proposals are received concurrently or sequentially, the Committee may establish one or more technical groups as needed.

(2) Any Party may participate in the deliberations of a technical group, and should draw on the relevant expertise available to that Party.

(3) The Committee shall decide on the terms of reference, organization and operation of the technical groups. Such terms shall provide for protection of any confidential information that may be submitted. Technical groups may hold such meetings as required, but shall endeavour to conduct their work through written or electronic correspondence or other media as appropriate.

(4) Only the representatives of Parties may participate in formulating any recommendation to the Committee pursuant to article 6. A technical group shall endeavour to achieve unanimity among the representatives of the Parties. If unanimity is not possible, the technical group shall communicate any minority views of such representatives.

Article 8

Scientific and Technical Research and Monitoring

(1) The Parties shall take appropriate measures to promote and facilitate scientific and technical research on the effects of anti-fouling systems as well as monitoring of such effects. In particular, such research should include observation, measurement, sampling, evaluation and analysis of the effects of anti-fouling systems.

(2) Each Party shall, to further the objectives of this Convention, promote the availability of relevant information to other Parties who request it on:

(a) scientific and technical activities undertaken in accordance with this Convention;

(b) marine scientific and technological programmes and their objectives; and

(c) the effects observed from any monitoring and assessment programmes relating to anti-fouling systems.

Article 9

Communication and Exchange of Information

(1) Each Party undertakes to communicate to the Organization:

(a) a list of the nominated surveyors or recognized organizations which are authorized to act on behalf of that Party in the administration of matters relating to the control of anti-fouling systems in accordance with this Convention for circulation to the Parties for the information of their officers. The Administration shall therefore notify the Organization of the specific responsibilities and conditions of the authority delegated to nominated surveyors or recognized organizations; and

(b) on an annual basis, information regarding any anti-fouling systems approved, restricted, or prohibited under its domestic law.

(2) The Organization shall make available, through any appropriate means, information communicated to it under paragraph (1).

(3) For those anti-fouling systems approved, registered or licensed by a Party, such Party shall either provide, or require the manufacturers of such anti-fouling systems to provide, to those Parties which request it, relevant information on which its decision was based, including information provided for in Annex 3, or other information suitable for making an appropriate evaluation of the anti-fouling system. No information shall be provided that is protected by law.

Article 10

Survey and Certification

A Party shall ensure that ships entitled to fly its flag or operating under its authority are surveyed and certified in accordance with the regulations in Annex 4.

Article 11

Inspections of Ships and Detection of Violations

(1) A ship to which this Convention applies may, in any port, shipyard, or offshore terminal of a Party, be inspected by officers authorized by that Party for the purpose of determining whether the ship is in compliance with this Convention. Unless there are clear grounds for believing

that a ship is in violation of this Convention, any such inspection shall be limited to:

(a) verifying that, where required, there is onboard a valid International Anti-fouling System Certificate or a Declaration on Anti-fouling System; and/or

(b) a brief sampling of the ship's anti-fouling system that does not affect the integrity, structure, or operation of the anti-fouling system taking into account guidelines developed by the Organization.* However, the time required to process the results of such sampling shall not be used as a basis for preventing the movement and departure of the ship.

(2) If there are clear grounds to believe that the ship is in violation of this Convention, a thorough inspection may be carried out taking into account guidelines developed by the Organization.[1]

(3) If the ship is detected to be in violation of this Convention, the Party carrying out the inspection may take steps to warn, detain, dismiss, or exclude the ship from its ports. A Party taking such action against a ship for the reason that the ship does not comply with this Convention shall immediately inform the Administration of the ship concerned.

(4) Parties shall co-operate in the detection of violations and the enforcement of this Convention. A Party may also inspect a ship when it enters the ports, shipyards, or offshore terminals under its jurisdiction, if a request for an investigation is received from any Party, together with sufficient evidence that a ship is operating or has operated in violation of this Convention. The report of such investigation shall be sent to the Party requesting it and to the competent authority of the Administration of the ship concerned so that the appropriate action may be taken under this Convention.

Article 12

Violations

(1) Any violation of this Convention shall be prohibited and sanctions shall be established therefor under the law of the Administration of the ship concerned wherever the violation occurs. If the Administration is informed of such a violation, it shall investigate the matter and may request the reporting Party to furnish additional evidence of the alleged violation. If the Administration is satisfied that sufficient evidence is available to enable proceedings to be brought in respect of the alleged violation, it shall cause

such proceedings to be taken as soon as possible, in accordance with its laws. The Administration shall promptly inform the Party that reported the alleged violation, as well as the Organization, of any action taken. If the Administration has not taken any action within one year after receiving the information, it shall so inform the Party which reported the alleged violation.

(2) Any violation of this Convention within the jurisdiction of any Party shall be prohibited and sanctions shall be established therefor under the law of that Party. Whenever such a violation occurs, that Party shall either:

(a) cause proceedings to be taken in accordance with its law; or

(b) furnish to the Administration of the ship concerned such information and evidence as may be in its possession that a violation has occurred.

(3) The sanctions established under the laws of a Party pursuant to this article shall be adequate in severity to discourage violations of this Convention wherever they occur.

Article 13

Undue Delay or Detention of Ships

(1) All possible efforts shall be made to avoid a ship being unduly detained or delayed under article 11 or 12.

(2) When a ship is unduly detained or delayed under article 11 or 12, it shall be entitled to compensation for any loss or damage suffered.

Article 14

Dispute Settlement

Parties shall settle any dispute between them concerning the interpretation or application of this Convention by negotiation, enquiry, mediation, conciliation, arbitration, judicial settlement, resort to regional agencies or arrangements, or other peaceful means of their own choice.

Article 15

Relationship to International Law of the Sea

Nothing in this Convention shall prejudice the rights and obligations of any State under customary international law as reflected in the United Nations Convention on the Law of the Sea.

^[1] Guidelines to be developed.

*Article 16**Amendments*

(1) This Convention may be amended by either of the procedures specified in the following paragraphs.

(2) Amendments after consideration within the Organization:

(a) Any Party may propose an amendment to this Convention. A proposed amendment shall be submitted to the Secretary-General, who shall then circulate it to the Parties and Members of the Organization at least six months prior to its consideration. In the case of a proposal to amend Annex 1, it shall be processed in accordance with article 6, prior to its consideration under this article.

(b) An amendment proposed and circulated as above shall be referred to the Committee for consideration. Parties, whether or not Members of the Organization, shall be entitled to participate in the proceedings of the Committee for consideration and adoption of the amendment.

(c) Amendments shall be adopted by a two-thirds majority of the Parties present and voting in the Committee, on condition that at least one-third of the Parties shall be present at the time of voting.

(d) Amendments adopted in accordance with subparagraph (c) shall be communicated by the Secretary-General to the Parties for acceptance.

(e) An amendment shall be deemed to have been accepted in the following circumstances:

(i) An amendment to an article of this Convention shall be deemed to have been accepted on the date on which two-thirds of the Parties have notified the Secretary-General of their acceptance of it.

(ii) An amendment to an Annex shall be deemed to have been accepted at the end of twelve months after the date of adoption or such other date as determined by the Committee. However, if by that date more than one-third of the Parties notify the Secretary-General that they object to the amendment, it shall be deemed not to have been accepted.

(f) An amendment shall enter into force under the following conditions:

(i) An amendment to an article of this Convention shall enter into force for those Parties that have declared that they have accepted it six months after the date on which it is deemed to have been accepted in accordance with subparagraph (e)(i).

(ii) An amendment to Annex 1 shall enter into force with respect to all Parties six months after the date on which it is deemed to have been accepted, except for any Party that has:

(1) notified its objection to the amendment in accordance with subparagraph (e)(ii) and that has not withdrawn such objection;

(2) notified the Secretary-General, prior to the entry into force of such amendment, that the amendment shall enter into force for it only after a subsequent notification of its acceptance; or

(3) made a declaration at the time it deposits its instrument of ratification, acceptance or approval of, or accession to, this Convention that amendments to Annex 1 shall enter into force for it only after the notification to the Secretary-General of its acceptance with respect to such amendments.

(iii) An amendment to an Annex other than Annex 1 shall enter into force with respect to all Parties six months after the date on which it is deemed to have been accepted, except for those Parties that have notified their objection to the amendment in accordance with subparagraph (e)(ii) and that have not withdrawn such objection.

(g) (i) A Party that has notified an objection under subparagraph (f)(ii)(1) or (iii) may subsequently notify the Secretary-General that it accepts the amendment. Such amendment shall enter into force for such Party six months after the date of its notification of acceptance, or the date on which the amendment enters into force, whichever is the later date.

(ii) If a Party that has made a notification or declaration referred to in subparagraph (f)(ii)(2) or (3), respectively, notifies the Secretary-General of its acceptance with respect to an amendment, such amendment shall enter into force for such Party six months after the date of its notification of acceptance, or the date on which the amendment enters into force, whichever is the later date.

(3) Amendment by a Conference:

(a) Upon the request of a Party concurred in by at least one-third of the Parties, the Organization shall convene a Conference of Parties to consider amendments to this Convention.

(b) An amendment adopted by such a Conference by a two-thirds majority of the Parties present and voting shall be communicated by the Secretary-General to all Parties for acceptance.

(c) Unless the Conference decides otherwise, the amendment shall be deemed to have been accepted and shall enter into force in accordance with the procedures specified in paragraphs (2)(e) and (f) respectively of this article.

(4) Any Party that has declined to accept an amendment to an Annex shall be treated as a non-Party only for the purpose of application of that amendment.

(5) An addition of a new Annex shall be proposed and adopted and shall enter into force in accordance with the procedure applicable to an amendment to an article of this Convention.

(6) Any notification or declaration under this article shall be made in writing to the Secretary-General.

(7) The Secretary-General shall inform the Parties and Members of the Organization of:

(a) any amendment that enters into force and the date of its entry into force generally and for each Party; and

(b) any notification or declaration made under this article.

Article 17

Signature, Ratification, Acceptance, Approval and Accession

(1) This Convention shall be open for signature by any State at the Headquarters of the Organization from 1 February 2002 to 31 December 2002 and shall thereafter remain open for accession by any State.

(2) States may become Parties to this Convention by:

(a) signature not subject to ratification, acceptance, or approval; or

(b) signature subject to ratification, acceptance, or approval, followed by ratification, acceptance, or approval; or

(c) accession.

(3) Ratification, acceptance, approval, or accession shall be effected by the deposit of an instrument to that effect with the Secretary-General.

(4) If a State comprises two or more territorial units in which different systems of law are applicable in relation to matters dealt with in this Convention, it may at the time of signature, ratification, acceptance, approval, or accession declare that this Convention shall extend to all its territorial units or only to one or more of them and may modify this declaration by submitting another declaration at any time.

(5) Any such declaration shall be notified to the Secretary-General and shall state expressly the territorial units to which this Convention applies.

Article 18

Entry into force

(1) This Convention shall enter into force twelve months after the date on which not less than twenty-five

States, the combined merchant fleets of which constitute not less than twenty-five percent of the gross tonnage of the world's merchant shipping, have either signed it without reservation as to ratification, acceptance or approval, or have deposited the requisite instrument of ratification, acceptance, approval or accession in accordance with article 17.

(2) For States which have deposited an instrument of ratification, acceptance, approval or accession in respect of this Convention after the requirements for entry into force thereof have been met, but prior to the date of entry into force, the ratification, acceptance, approval or accession shall take effect on the date of entry into force of this Convention or three months after the date of deposit of instrument, whichever is the later date.

(3) Any instrument of ratification, acceptance, approval or accession deposited after the date on which this Convention enters into force shall take effect three months after the date of deposit.

(4) After the date on which an amendment to this Convention is deemed to have been accepted under article 16, any instrument of ratification, acceptance, approval or accession deposited shall apply to the Convention as amended.

Article 19

Denunciation

(1) This Convention may be denounced by any Party at any time after the expiry of two years from the date on which this Convention enters into force for that Party.

(2) Denunciation shall be effected by the deposit of written notification with the Secretary-General, to take effect one year after receipt or such longer period as may be specified in that notification.

Article 20

Depositary

(1) This Convention shall be deposited with the Secretary-General, who shall transmit certified copies of this Convention to all States which have signed this Convention or acceded thereto.

(2) In addition to the functions specified elsewhere in this Convention, the Secretary-General shall:

(a) inform all States which have signed this Convention or acceded thereto of:

- (i) each new signature or deposit of an instrument of ratification, acceptance, approval, or accession, together with the date thereof;
- (ii) the date of entry into force of this Convention; and
- (iii) the deposit of any instrument of denunciation of this Convention, together with the date on which it was received and the date on which the denunciation takes effect; and

(b) as soon as this Convention enters into force, transmit the text thereof to the Secretariat of the United Nations for registration and publication in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

Article 21

Languages

This Convention is established in a single original in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages, each text being equally authentic.

In witness whereof the undersigned being duly authorized by their respective Governments for that purpose have signed this Convention.

Done at London, this fifth day of October, two thousand and one.

ANNEX 1

Controls on anti-fouling systems

Anti-fouling system	Control measures	Application	Effective date
Organotin compounds which act as biocides in anti-fouling systems	Ships shall not apply or re-apply such compounds	All ships	1 January 2003
Organotin compounds which act as biocides in anti-fouling systems	Ships either: (1) shall not bear such compounds on their hulls or external parts or surfaces; or (2) shall bear a coating that forms a barrier to such compounds leaching from the underlying noncompliant anti-fouling systems	All ships (except fixed and floating platforms, FSUs, and FPSOs that have been constructed prior to 1 January 2003 and that have not been in dry-dock on or after 1 January 2003)	1 January 2008

ANNEX 2

Required elements for an initial proposal

(1) An initial proposal shall include adequate documentation containing at least the following:

(a) identification of the anti-fouling system addressed in the proposal: name of the anti-fouling system; name of active ingredients and Chemical Abstract Services Registry Number (CAS number), as applicable; or components of the system which are suspected of causing the adverse effects of concern;

(b) characterization of the information which suggests that the anti-fouling system or its transformation products may pose a risk to human health or may cause adverse effects in non-target organisms at concentrations likely to be found in the environment (e.g., the results of toxicity studies on representative species or bioaccumulation data);

(c) material supporting the potential of the toxic components in the anti-fouling system, or its transformation products, to occur in the environment at concentrations which could result in adverse effects to non-target organisms, human health, or water quality (e.g., data on persistence in the water column, sediments and biota; the release rate of toxic components from treated surfaces in studies or under actual use conditions; or monitoring data, if available);

(d) an analysis of the association between the anti-fouling system, the related adverse effects and the environmental concentrations observed or anticipated; and

(e) a preliminary recommendation on the type of restrictions that could be effective in reducing the risks associated with the anti-fouling system.

(2) An initial proposal shall be submitted in accordance with rules and procedures of the Organization.

ANNEX 3

Required elements of a comprehensive proposal

(1) A comprehensive proposal shall include adequate documentation containing the following:

(a) developments in the data cited in the initial proposal;

(b) findings from the categories of data set out in paragraphs (3)(a), (b) and (c), as applicable, depending on the subject of the proposal and the identification or description of the methodologies under which the data were developed;

(c) a summary of the results of studies conducted on the adverse effects of the anti-fouling system;

(d) if any monitoring has been conducted, a summary of the results of that monitoring, including information on ship traffic and a general description of the area monitored;

(e) a summary of the available data on environmental or ecological exposure and any estimates of environmental concentrations developed through the application of mathematical models, using all available environmental fate parameters, preferably those which were determined experimentally, along with an identification or description of the modelling methodology;

(f) an evaluation of the association between the anti-fouling system in question, the related adverse effects and the environmental concentrations, either observed or expected;

(g) a qualitative statement of the level of uncertainty in the evaluation referred to in subparagraph (f);

(h) a recommendation of specific control measures to reduce the risks associated with the anti-fouling system; and

(i) a summary of the results of any available studies on the potential effects of the recommended control measures relating to air quality, shipyard conditions, international shipping and other relevant sectors, as well as the availability of suitable alternatives.

(2) A comprehensive proposal shall also include information on each of the following physical and chemical properties of the component(s) of concern, if applicable:

- melting point;
- boiling point;
- density (relative density);
- vapour pressure;
- water solubility/pH/dissociation constant (pKa);
- oxidation/reduction potential;
- molecular mass;
- molecular structure; and
- other physical and chemical properties identified in the initial proposal.

(3) For the purposes of paragraph (1)(b) above, the categories of data are:

- (a) Data on environmental fate and effect:
- modes of degradation/dissipation (e.g., hydrolysis/photodegradation/biodegradation);
 - persistence in the relevant media (e.g., water column/sediments/biota);
 - sediments/water partitioning;
 - leaching rates of biocides or active ingredients;
 - mass balance;
 - bioaccumulation, partition coefficient, octanol/water coefficient; and
 - any novel reactions on release or known interactive effects.

(b) Data on any unintended effects in aquatic plants, invertebrates, fish, seabirds, marine mammals, endangered species, other biota, water quality, the seabed, or habitat of non-target organisms, including sensitive and representative organisms:

- acute toxicity;
- chronic toxicity;
- developmental and reproductive toxicity;
- endocrine disruption;
- sediment toxicity;
- bioavailability/biomagnification/bioconcentration;
- food web/population effects;
- observations of adverse effects in the field/fish kills/strandings/tissue analysis; and
- residues in seafood.

These data shall relate to one or more types of non-target organisms such as aquatic plants, invertebrates, fish, birds, mammals and endangered species.

(c) Data on the potential for human health effects (including, but not limited to, consumption of affected seafood).

(4) A comprehensive proposal shall include a description of the methodologies used, as well as any relevant measures taken for quality assurance and any peer review conducted of the studies.

ANNEX 4

Surveys and certification requirements for anti-fouling systems

REGULATION 1

Surveys

(1) Ships of 400 gross tonnage and above referred to in article 3(1)(a) engaged in international voyages, excluding fixed or floating platforms, FSUs, and FPSOs, shall be subject to surveys specified below:

(a) an initial survey before the ship is put into service or before the International Antifouling System Certificate (Certificate) required under regulation 2 or 3 is issued for the first time; and

(b) a survey when the anti-fouling systems are changed or replaced. Such surveys shall be endorsed on the Certificate issued under regulation 2 or 3.

(2) The survey shall be such as to ensure that the ship's anti-fouling system fully complies with this Convention.

(3) The Administration shall establish appropriate measures for ships that are not subject to the provisions of paragraph (1) of this regulation in order to ensure that this Convention is complied with.

(4) (a) As regards the enforcement of this Convention, surveys of ships shall be carried out by officers duly authorized by the Administration or as provided in regulation 3(1), taking into account guidelines for surveys developed by the Organization^[*]. Alternatively, the Administration may entrust surveys required by this Convention either to surveyors nominated for that purpose or to organizations recognized by it.

(b) An Administration nominating surveyors or recognizing organizations^[**] to conduct surveys shall, as a minimum, empower any nominated surveyor or recognized organization to:

- (i) require a ship that it surveys to comply with the provisions of Annex 1; and
- (ii) carry out surveys if requested by the appropriate authorities of a port State that is a Party to this Convention.

(c) When the Administration, a nominated surveyor, or a recognized organization determines that the ship's anti-fouling system does not conform either to the particulars of a Certificate required under regulation 2 or 3, or to the requirements of this Convention, such Administration, surveyor or organization shall immediately ensure that corrective action is taken to bring the ship into compliance. A surveyor or organization shall also in due course notify the Administration of any such determination. If the required corrective action is not taken, the Administration shall be notified forthwith and it shall ensure that the Certificate is not issued or is withdrawn as appropriate.

(d) In the situation described in subparagraph (c), if the ship is in the port of another Party, the appropriate authorities of the port State shall be notified forthwith. When the Administration, a nominated surveyor, or a recognized organization has notified the appropriate authorities of the port State, the Government of the port State concerned shall give such Administration, surveyor, or organization any necessary assistance to carry out their obligations under this regulation, including any action described in article 11 or 12.

REGULATION 2

Issue or Endorsement of an International Anti-fouling System Certificate

(1) The Administration shall require that a ship to which regulation 1 applies is issued with a Certificate after

successful completion of a survey in accordance with regulation 1. A Certificate issued under the authority of a Party shall be accepted by the other Parties and regarded for all purposes covered by this Convention as having the same validity as a Certificate issued by them.

(2) Certificates shall be issued or endorsed either by the Administration or by any person or organization duly authorized by it. In every case, the Administration assumes full responsibility for the Certificate.

(3) For ships bearing an anti-fouling system controlled under Annex 1 that was applied before the date of entry into force of a control for such a system, the Administration shall issue a Certificate in accordance with paragraphs (2) and (3) of this regulation not later than two years after entry into force of that control. This paragraph shall not affect any requirement for ships to comply with Annex 1.

(4) The Certificate shall be drawn up in the form corresponding to the model given in Appendix 1 to this Annex and shall be written at least in English, French, or Spanish. If an official language of the issuing State is also used this shall prevail in the case of the dispute or discrepancy.

REGULATION 3

Issue or Endorsement of an International Anti-fouling System Certificate by Another Party

(1) At the request of the Administration, another Party may cause a ship to be surveyed and, if satisfied that this Convention has been complied with, it shall issue or authorize the issue of a Certificate to the ship and, where appropriate, endorse or authorize the endorsement of that Certificate for the ship, in accordance with this Convention.

(2) A copy of the Certificate and a copy of the survey report shall be transmitted as soon as possible to the requesting Administration.

(3) A Certificate so issued shall contain a statement that it has been issued at the request of the Administration referred to in paragraph (1) and it shall have the same force and receive the same recognition as a Certificate issued by the Administration.

(4) No Certificate shall be issued to a ship which is entitled to fly the flag of a State which is not a Party.

^[*] Guidelines to be developed.

^[**] Refer to the guidelines adopted by the Organization by resolution A.739(18), as may be amended by the Organization, and the specifications adopted by the Organization by resolution A.789(19), as may be amended by the Organization.

REGULATION 4*Validity of an International Anti-fouling System Certificate*

(1) A Certificate issued under regulation 2 or 3 shall cease to be valid in either of the following cases:

(a) if the anti-fouling system is changed or replaced and the Certificate is not endorsed in accordance with this Convention; and

(b) upon transfer of the ship to the flag of another State. A new Certificate shall only be issued when the Party issuing the new Certificate is fully satisfied that the ship is in compliance with this Convention. In the case of a transfer between Parties, if requested within three months after the transfer has taken place, the Party whose flag the ship was formerly entitled to fly shall, as soon as possible, transmit to the Administration a copy of the Certificates carried by the ship before the transfer and, if available, a copy of the relevant survey reports.

(2) The issue by a Party of a new Certificate to a ship transferred from another Party may be based on a new

survey or on a valid Certificate issued by the previous Party whose flag the ship was entitled to fly.

REGULATION 5*Declaration on Anti-fouling System*

(1) The Administration shall require a ship of 24 meters or more in length, but less than 400 gross tonnage engaged in international voyages and to which article 3(1)(a) applies (excluding fixed or floating platforms, FSUs, and FPSOs) to carry a Declaration signed by the owner or owner's authorized agent. Such Declaration shall be accompanied by appropriate documentation (such as a paint receipt or a contractor invoice) or contain appropriate endorsement.

(2) The Declaration shall be drawn up in the form corresponding to the model given in Appendix 2 to this Annex and shall be written at least in English, French, or Spanish. If an official language of the State whose flag the ship is entitled to fly is also used, this shall prevail in the case of a dispute or discrepancy.

APPENDIX 1 TO ANNEX 4**Model form of International Anti-fouling System Certificate****INTERNATIONAL ANTI-FOULING SYSTEM CERTIFICATE**

(This certificate shall be supplemented by a Record of Anti-fouling Systems)

(Official seal) (State)

*Issued under the
International Convention on the Control of Harmful Anti-Fouling Systems on Ships*

under the authority of the Government of

.....
(name of the State)
by

.....
(person or organization authorized)

When a Certificate has been previously issued, this Certificate replaces the certificate dated:

Particulars of ship¹

Name of ship:

Distinctive number or letters:

Port of registry:

Gross tonnage:

IMO number²:

An anti-fouling system controlled under Annex 1 has not been applied during or after construction of this ship

An anti-fouling system controlled under Annex 1 has been applied on this ship previously, but has been removed by (*insert name of the facility*) on (*date*)

An anti-fouling system controlled under Annex 1 has been applied on this ship previously, but has been covered with a sealer coat applied by (*insert name of the facility*) on (*date*)

An anti-fouling system controlled under Annex 1 was applied on this ship prior to (*date*)³, but must be removed or covered with a sealer coat prior to (*date*)⁴

This is to certify that:

1 the ship has been surveyed in accordance with regulation 1 of Annex 4 to the Convention; and

2 the survey shows that the anti-fouling system on the ship complies with the applicable requirements of Annex 1 to the Convention.

Issued at
(*Place of issue of Certificate*)

.....
(*Date of issue*) (*Signature of authorized official issuing the Certificate*)

Date of completion of the survey on which this certificate is issued:

¹ Alternatively, the particulars of the ship may be placed horizontally in boxes.

² In accordance with the IMO Ship Identification Number Scheme adopted by the Organization with Assembly resolution A.600(15).

³ Date of entry into force of the control measure.

⁴ Date of expiration of any implementation period specified in article 4(2) or Annex 1.

Model form of record of Anti-fouling Systems

RECORD OF ANTI-FOULING SYSTEMS

This Record shall be permanently attached to the International Anti-Fouling System Certificate.

Particulars of ship

Name of ship:

Distinctive number or letters:

IMO number:

Details of anti-fouling system(s) applied

Type(s) of anti-fouling system(s) used:

Date(s) of application of anti-fouling system(s):

Name(s) of company(ies) and facility(ies)/location(s) where applied:

Name(s) of anti-fouling system manufacturer(s):

Name(s) and colour(s) of anti-fouling system(s):

Active ingredient(s) and their Chemical Abstract Services Registry Number(s) [CAS number(s)]:

Type(s) of sealer coat, if applicable:

Name(s) and colour(s) of sealer coat applied, if applicable:

Date of application of sealer coat:

This is to certify that this Record is correct in all respects.

Issued at
(Place of issue of Record)

.....
(Date of issue)

.....
(Signature of authorized official issuing the rekord)

Endorsement of the Records⁵

This is to certify that a survey required in accordance with regulation 1(1)(b) of Annex 4 to the Convention found that the ship was in compliance with the Convention

Details of anti-fouling system(s) applied

Type(s) of anti-fouling system(s) used:

Date(s) of application of anti-fouling system(s):

Name(s) of company(ies) and facility(ies) location(s) where applied:

Name(s) of anti-fouling system(s) manufacturer(s):

Name(s) and colour(s) of anti-fouling system(s):

Active ingredient(s) and their Chemical Abstract Services Registry Number(s) [CAS number(s)]:

Type(s) of sealer coat, if applicable:

Name(s) and colour(s) of sealer coat applied, if applicable:

Date of application of sealer coat:

Signed:

(Signature of authorized official issuing the Record)

Place:

Date⁶:

(Seal or stamp of the authority)

⁵ This page of the Record shall be reproduced and added to the Record as considered necessary by the Administration.

⁶ Date of completion of the survey on which this endorsement is made.

APPENDIX 2 TO ANNEX 4

Model form of declaration on Anti-fouling System**DECLARATION ON ANTI-FOULING SYSTEM***Drawn up under the**International Convention on the Control of Harmful Anti-Fouling Systems on Ships*

Name of ship:

Distinctive number or letters:

Port of registry:

Length:

Gross tonnage:

IMO number (if applicable):

I declare that the anti-fouling system used on this ship complies with Annex 1 of the Convention.

.....

(Date)

.....

*(Signature of owner or owner's authorized agent)**Endorsement of anti-fouling system(s) applied*

Type(s) of anti-fouling system(s) used and date(s) of application:

.....

.....

(Date)

.....

(Signature of owner or owner's authorized agent)

Type(s) of anti-fouling system(s) used and date(s) of application

.....

.....

(Date)

.....

(Signature of owner or owner's authorized agent)

**Nemzetközi egyezmény
a hajókon alkalmazott ártalmas antivegetatív
bevonatrendszerek ellenőrzéséről, 2001**

A jelen Egyezmény részes felei tudomásul véve, hogy tudományos elemzések, valamint kormányok és kompetens nemzetközi szervezetek vizsgálatai kimutatták, hogy a hajókon alkalmazott bizonyos antivegetatív bevonatrendszerek mérgezés és más krónikus hatások útján jelentős mértékben veszélyeztetik az ökológiai és gazdasági szempontból fontos tengeri organizmusokat, továbbá a szennyezett tengeri eredetű élelmiszerek elfogyasztása következtében az emberi egészségre is ártalmak lehetnek,

külön tudomásul véve azt a komoly aggodalmat, ami a szerves ónvegyületeket – például biocideket – tartalmazó antivegetatív bevonatrendszerek használatát kíséri, és meggyőződve arról, hogy a szerves ónvegyületek környezetbe juttatását meg kell szüntetni,

emlékeztetve arra, hogy az Egyesült Nemzetek 1992. évi Környezet és Fejlődés konferenciáján elfogadott Agenda 21 17. fejezete felhívja az államokat, hogy hozzanak olyan intézkedéseket, amelyek következtében csökken az antivegetatív bevonatrendszerekben használt szerves ónvegyületek által okozott szennyeződés,

emlékeztetve továbbá arra, hogy a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet 1999. november 25-i közgyűlésén elfogadott A.895(21) határozata sürgeti a Szervezet Tengeri Környezetvédelmi Bizottságát (MEPC), hogy minél gyorsabban érjen el eredményt az antivegetatív bevonatrendszerek káros hatásaival kapcsolatos világméretű, jogilag kötelező érvényű eszközrendszer kialakításában,

szem előtt tartva a MEPC 1995. szeptember 15-én elfogadott MEPC.67(37) határozatában hivatkozott, a „Riói Nyilatkozat a Környezetről és a Fejlődésről” című okmány 15. Alapelvének elővigyázatos megközelítését,

felismerve annak fontosságát, hogy a tengeri környezet és az emberi egészséget megóvjuk az antivegetatív bevonatrendszerek káros hatásaitól,

felismerve ugyancsak, hogy az organizmusoknak a hajók felületén történő megtelepedését megakadályozó antivegetatív bevonatrendszerek használata kritikus fontosságú a hatékony kereskedelem és hajózás biztosítása, valamint a káros vízi organizmusok és kórokozók elterjedésének megakadályozása szempontjából,

felismerve továbbá a hatékony és a környezetet nem károsító antivegetatív bevonatrendszerek további fejlesztésének, valamint az ártalmas rendszerek kevésbé ártalmasakkal vagy teljesen ártalmatlanokkal történő felváltásának igényét,

a következőkben állapodtak meg:

1. Cikk

Általános kötelezettségek

(1) A jelen Egyezmény valamennyi részes fele vállalja, hogy maradéktalanul betartja annak előírásait annak érdekében, hogy csökkentse vagy megszüntesse az antivegetatív bevonatrendszereknek a tengeri környezetre és az emberi egészségre gyakorolt káros hatásait.

(2) A mellékletek a jelen Egyezmény elválaszthatatlan részét képezik. Más értelmű kifejezett rendelkezés hiányában a jelen Egyezményre való hivatkozás egyúttal az Egyezmény mellékleteire történő hivatkozást is jelenti.

(3) A jelen Egyezmény előírásai nem gátolják az érintett államokat abban, hogy a nemzetközi jog előírásaival összhangban egyénileg vagy közösen szigorúbb intézkedéseket hozzanak az antivegetatív bevonatrendszereknek a környezetre gyakorolt káros hatásai csökkentése vagy megszüntetése tárgyában.

(4) A részes felek együttműködésre törekszenek a jelen Egyezmény hatékony végrehajtása, megtartása és érvényesítése céljából.

(5) A részes felek szorgalmazzák a hatékony és a környezetet nem károsító antivegetatív bevonatrendszerek további fejlesztését.

2. Cikk

Fogalommeghatározások

Az Egyezmény alkalmazásában, más értelmű kifejezett utalás hiányában:

(1) *Igazgatás*: annak az államnak a kormánya, amelynek fennhatósága alatt a hajó üzemel. Egy adott állam lobogója alatt hajózó hajó esetében az Igazgatás az adott állam kormányát jelenti. Azon rögzített vagy úszó platform esetében, amely olyan part mentén végzi a tengerágy és annak altalaja feltárását és kiaknázását, ahol a tengerágy és az altalaj természeti erőforrásainak feltárása és kiaknázása a parti állam fennhatósága alá tartozik, az Igazgatás az érintett parti állam kormányát jelenti.

(2) *Antivegetatív bevonatrendszer*: hajókon használt olyan bevonat, festék, felületi kezelés, felület vagy eszköz, amely a nemkívánatos organizmusok megtapadását csökkenti vagy gátolja.

(3) *Bizottság*: a Szervezet Tengeri Környezetvédelmi Bizottsága.

(4) *Bruttó űrtartalom*: a hajók köbözéséről szóló, 1969. évi nemzetközi egyezmény I. mellékletében, vagy bármely

utódegyezményben meghatározott köbözési szabályok szerint számított bruttó úrtartalom.

(5) *Nemzetközi út*: valamely állam lobogója alatt hajózó hajón az adott állam és egy másik állam joghatósága alá tartozó kikötő vagy tengeri platform közötti út.

(6) *Hossz*: az 1988. évi jegyzőkönyvvel módosított, a merülésvonalakról szóló 1966. évi nemzetközi egyezmény, vagy bármely utódegyezmény szerint meghatározott hossz.

(7) *Szervezet*: a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet.

(8) *Főtitkár*: a Szervezet Főtitkára.

(9) *Hajó*: tengeri környezetben üzemelő bármely vízi eszköz, beleértve a hordszárnas hajókat, a légpárnás hajókat, a tengeralattjárókat, az úszólétesítményeket, a rögzített vagy úszó mesterséges szigeteket, a raktárhajókat (FSU) és a terméktároló és átrakó hajókat (FPSO) is.

(10) *Technikai csapat*: a részes felek, a Szervezet tagállamai, az Egyesült Nemzetek és annak szakosított intézményei, a Szervezettel megállapodásokat kötött kormányközi szervezetek, illetve a Szervezettel konzultációs kapcsolatban álló nem kormányzati szervek képviselőiből álló testület, amelyben lehetőség szerint részt vesznek az antivegetatív bevonatrendszerek elemzésével foglalkozó intézmények és laboratóriumok képviselői is. A képviselőknek szakértelemmel kell rendelkezniük a környezet alakulása és az arra gyakorolt hatások, a toxikológiai hatások, a tengerbiológia, az emberi egészség, a gazdasági elemzés, a kockázatkezelés, a nemzetközi hajózás, az antivegetatív bevonatrendszerekkel kapcsolatos felületkezelési technológia terén, illetve más olyan szakterületeken, amelyek szükségesek egy átfogó javaslat technikai érdemeinek objektív vizsgálatához.

3. Cikk

Alkalmazás

(1) Ha az Egyezményben más meghatározás nem szerepel, az Egyezmény az alábbiakra vonatkozik:

- a) valamely részes fél lobogója alatt közlekedő hajók;
- b) a nem a részes felek lobogója alatt, de valamely részes fél joghatósága alatt közlekedő hajók; és
- c) az a) és a b) pont alá nem tartozó olyan hajók, amelyek valamely tagállam kikötőjébe, hajógyárába vagy parton kívüli termináljába futnak be.

(2) Az Egyezmény nem vonatkozik a hadihajókra, a haditengerészeti segédhajókra és a részes felek tulajdonában lévő vagy általuk üzemeltetett egyéb olyan hajókra, amelyeket jelenleg kizárólag állami, nem kereskedelmi szolgálatban használnak. Ugyanakkor minden részes félnek a tulajdonában lévő vagy az általa üzemeltetett hajók műveleti készenlétét nem korlátozó intézkedések elfogadásával biztosítani kell, hogy e hajók – az ésszerűségnek és a gyakor-

lati szempontoknak megfelelő mértékben – az Egyezménnyel összhangban működjenek.

(3) Az Egyezmény nem részes felei hajóinak tekintetében a részes felek az Egyezmény előírásait annyiban alkalmazzák, amennyiben szükség lehet rá annak biztosításához, hogy az ilyen hajók ne részesüljenek kedvezőbb elbánásban.

4. Cikk

Az antivegetatív bevonatrendszerek ellenőrzése

(1) Az 1. mellékletben meghatározott követelményekkel összhangban a részes felek megtiltják és/vagy korlátozzák:

a) az ártalmas antivegetatív bevonatrendszerek alkalmazását, felújítását, létesítését vagy használatát a 3. cikk (1) bekezdés a) vagy b) pontjában hivatkozott hajókon; és

b) az említett rendszerek alkalmazását vagy használatát a 3. cikk (1) bekezdés c) pontjában hivatkozott hajókon, amíg azok a részes fél kikötőjében vagy tengeri mesterséges szigeténél tartózkodnak, továbbá hatékony intézkedésekkel biztosítják, hogy az ilyen hajók megfeleljenek az Egyezmény előírásainak.

(2) Az 1. mellékletnek az Egyezmény hatálybalépését követő módosítása szerinti ellenőrzés alá tartozó antivegetatív bevonatrendszerrel ellátott hajók megtarthatják a rendszert annak következő tervezett cseréjéig – de semmiképpen sem tovább, mint a kialakítását követő 60 hónap – kivéve, ha a Bizottság úgy határoz, hogy kivételes körülmények az ellenőrzés korábbi végrehajtását indokolják.

5. Cikk

Az 1. melléklet szerinti ellenőrzések: Hulladékok

A nemzetközi szabályok, szabványok és követelmények figyelembevételével a részes felek kötelesek a saját területükön megfelelő intézkedéseket fogantatosítani, hogy az 1. melléklet alapján ellenőrzött antivegetatív bevonatrendszerek kialakítása vagy eltávolítása során keletkező hulladékok összegyűjtése, kezelése, valamint ártalmatlannítása biztonságos és környezetkímélő módon történjen az emberi egészség és a környezet védelme érdekében.

6. Cikk

Az antivegetatív bevonatrendszerek ellenőrzésének módosítására tett javaslatokkal kapcsolatos eljárás

(1) A jelen cikkben foglaltakkal összhangban bármely részes fél indítványozhatja az 1. melléklet módosítását.

(2) Az indító javaslatot, amelynek tartalmaznia kell a 2. mellékletben előírt információkat, a Szervezethez kell benyújtani. A Szervezet a javaslatot a kézhezvételt követően a részes felek, a Szervezet tagállamai, az Egyesült Nemzetek és annak szakosított intézményei, a Szervezettel megállapodásokat kötött kormányközi szervezetek, illetve a Szervezettel konzultációs kapcsolatban álló nem kormányzati szervek tudomására hozza.

(3) A Bizottság döntést hoz arról, hogy az indító javaslat alapján indokolt-e a kérdéses antivegetatív bevonatrendszer részletesebb vizsgálata. Amennyiben a döntés igenlő, a Bizottság felkéri a javaslatot tevő részes felet, hogy nyújtson be a Bizottsághoz egy a 3. melléklet szerinti információkat tartalmazó részletes javaslatot, kivéve, ha az indító javaslat már tartalmazza a 3. mellékletben előírt összes információt. Amennyiben a Bizottság álláspontja szerint súlyos vagy visszafordíthatatlan károsodás veszélye áll fenn, a teljes mértékű tudományos megalapozottság hiánya nem akadályozhatja meg a javaslat értékelésének folytatására irányuló döntést. A Bizottság a 7. cikk előírásaival összhangban technikai csapatot állít fel.

(4) A technikai csapat megvizsgálja a részletes javaslatot, valamint az érintett szervezetek bármelyike által közölt egyéb információkat, és elbírálja, hogy a javaslat tartalma alapján potenciálisan igazolható-e a hasznos organizmusokra és az emberi egészségre gyakorolt káros hatás nagymértékű kockázata, azaz indokolt-e az 1. melléklet módosítása. Ebben a tekintetben:

a) A technikai csapat vizsgálata kiterjed:

- (i) annak értékelésére, hogy van-e összefüggés a kérdéses antivegetatív bevonatrendszer és azon káros hatások között, amelyeket vagy megfigyeltek a környezetben, illetve az emberi egészséggel összefüggésben – beleértve az érintett tengeri eredetű élelmiszerek fogyasztását, de nem korlátozódva arra –, vagy a 3. melléklet szerinti adatokon, illetve egyéb ismertté vált információkon alapuló ellenőrzött tanulmányokban állapítottak meg;
- (ii) annak értékelésére, hogy a javasolt ellenőrzési intézkedések és más, a technikai csapat által megvizsgálendő bármely egyéb ellenőrzési intézkedések milyen mértékben csökkentik a potenciális kockázatot;
- (iii) annak áttekintésére, hogy milyen információk állnak rendelkezésre az ellenőrzések technikai megvalósíthatóságára és a javaslat költséghatékonyságára vonatkozóan;
- (iv) annak áttekintésére, hogy milyen információk állnak rendelkezésre az ellenőrzések bevezetéséből származó egyéb hatásokról az alábbiak vonatkozásában:
 - környezet (beleértve a tétlenség költségét és a levegőminőségre gyakorolt hatást, de nem korlátozódva ezekre);

- a hajógyárak egészségügyi és biztonsági szempontjai (azaz a hajógyári dolgozókra gyakorolt hatás);
- a nemzetközi hajózás és más kapcsolódó ágazatok költségei; és

(v) annak áttekintésére, hogy milyen alkalmas alternatív megoldások állnak rendelkezésre, beleértve azok potenciális kockázatait is.

b) A technikai csapat a jelentését írásban készíti el. Kidolgozása során figyelembe veszi az a) pontban szereplő valamennyi értékelést és áttekintést, kivéve ha az a) pont (i) alpontja szerinti értékelés után megállapítja, hogy a javaslat nem indokol további vizsgálatot. Ebben az esetben a technikai csapat mellőzheti az a) pont (ii)–(v) alpontja szerinti értékeléseket és áttekintéseket.

c) A technikai csapat jelentése – többek között – ajánlásokat fogalmaz meg arra vonatkozóan, hogy a jelen Egyezmény alapján indokolt-e a kérdéses antivegetatív bevonatrendszer nemzetközi ellenőrzése, megfelelőek-e a részletes javaslatban ajánlott specifikus ellenőrzések, valamint, hogy a csapat véleménye szerint milyen egyéb, megfelelőbb ellenőrzésekre lenne szükség.

(5) A technikai csapat jelentését – még mielőtt a Bizottság részletes vizsgálatnak vetné alá – megküldik a részes feleknek, a szervezet tagállamainak, az Egyesült Nemzeteknek és szakosított intézményeinek, a Szervezettel megállapodásokat kötött kormányközi szervezeteknek, illetve a Szervezettel konzultációs kapcsolatban álló nem kormányzati szervezeteknek. A Bizottság – adott esetben figyelembe véve a technikai csapat jelentését – döntést hoz arról, hogy jóváhagyja-e az 1. melléklet bármilyen módosítására irányuló javaslatokat. Ha a jelentés súlyos vagy visszafordíthatatlan károsodás veszélyét állapítja meg, a teljes mértékű tudományos megalapozottság hiánya önmagában nem akadályozhatja meg az érintett antivegetatív bevonatrendszer 1. melléklet szerinti listába történő felvételére irányuló döntést. Az 1. mellékletet módosító – a Bizottság által jóváhagyott – javaslatokat a 16. cikk (2) bekezdés a) pontjában foglaltak szerint megküldik az érintetteknek. A javaslat elutasítása nem jelenti akadályát annak, hogy egy adott antivegetatív bevonatrendszerrel kapcsolatban a későbbiekben új javaslatot terjesszenek elő, amennyiben új adatok válnak ismertté.

(6) Csak a (3) és (5) bekezdésben felsorolt részes felek vehetnek részt a Bizottság döntéseinek kialakításában.

7. Cikk

Technikai csapatok

(1) Részletes javaslat beérkezésekor a Bizottság a 6. cikk előírásai értelmében technikai csapatot állít fel. Amennyiben egyidejűleg vagy egymás után több javaslat

érkezik, a Bizottság igény szerint egy vagy több technikai csapatot is létrehozhat.

(2) Bármely részes fél részt vehet a technikai csapat tanácskozásain, és igénybe veheti az érintett részes fél szakértelmét.

(3) A technikai csapatok feladatköréről, szervezeti és működési rendjéről a Bizottság határoz. E rendszabályok biztosítják bármely beérkező bizalmas információ védelmét. A technikai csapatok szükség esetén értekezleteket tartanak, de arra törekszenek, hogy munkájukat hagyományos vagy elektronikus levelezés, illetve más megfelelő média segítségével végezzék.

(4) Csak a részes felek képviselői vehetnek részt a Bizottságnak szóló ajánlások 6. cikk szerinti kidolgozásában. A technikai csapat arra törekszik, hogy a részes felek képviselői döntéseiket egyhangúlag hozzák meg. Ha az egyhangú döntéshozatal nem lehetséges, a technikai csapat külön közli a képviselők kisebb csoportjának különvéleményét.

8. Cikk

Tudományos és technikai kutatás és monitoring

(1) A részes felek megfelelő intézkedésekkel elősegítik az antivegetatív bevonatrendszerek hatásainak tudományos és technikai kutatását, valamint figyelemmel kísérik a hatásokat. A kutatások elsősorban megfigyelésre, mérésre, mintavételezésre és az antivegetatív bevonatrendszerek hatásainak értékelésére és elemzésére terjednek ki.

(2) Annak érdekében, hogy elősegítsék a jelen Egyezmény célkitűzéseinek megvalósulását, mindegyik részes fél kérésre a többi részes fél rendelkezésére bocsátja:

a) a jelen Egyezménnyel összhangban végzett tudományos és technikai tevékenységre;

b) a tengerészeti tudományos és technológiai programokra és azok célkitűzéseire; és

c) az antivegetatív bevonatrendszerekkel kapcsolatos monitoring és értékelési programok keretében megfigyelt hatásokra vonatkozó információkat.

9. Cikk

Kommunikáció és információcsere

(1) Mindegyik részes fél vállalja, hogy a Szervezet rendelkezésére bocsátja

a) azon felügyelők vagy elismert szervezetek listáját, amelyeket felhatalmazott arra, hogy az antivegetatív bevonatrendszerek ellenőrzésével kapcsolatos ügyekben a jelen egyezményben foglaltakkal összhangban a nevében eljárjanak; a listát tájékoztatás céljából a többi részes fél hivatalos személyeinek továbbítja. Az Igazgatás ennek

megfelelően tájékoztatja a Szervezetet a kinevezett felügyelők, illetve elismert szervezetek átruházott speciális felelősségi területekről és felhatalmazásokról; és

b) évente a belső jogrendjében jóváhagyott, korlátozottan engedélyezett vagy tiltott antivegetatív bevonatrendszerekre vonatkozó információkat.

(2) A Szervezet az (1) bekezdés alapján a tudomására jutott információkat megfelelő módon közzéteszi.

(3) Az érintett részes fél az általa jóváhagyott, regisztrált vagy engedélyezett antivegetatív bevonatrendszerekkel kapcsolatban – saját maga vagy az antivegetatív bevonatrendszer gyártója útján – kérésre a többi részes fél tudomására hozza a döntésének alapjául szolgáló információkat – beleértve a 3. mellékletben szereplőket is – vagy más olyan információt, amely lehetővé teszi az adott antivegetatív bevonatrendszer megfelelő módon történő értékelését. Jogszabály által védett információ nem kerül átadásra.

10. Cikk

Szemlézés és a bizonyítványok kiállítása

A részes felek lehetővé teszik, hogy a lobogójuk vagy a joghatóságuk alatt hajózó hajókat a 4. melléklet előírásai szerint szemlézzék és a megfelelő bizonyítványt kiállítsák.

11. Cikk

A hajók ellenőrzése és a jogsértések felderítése

(1) A jelen Egyezmény hatálya alá tartozó bármely hajót bármely részes fél bármelyik kikötőjében, hajógyárában vagy parton kívüli termináljában ellenőrizhetik az adott részes fél által felhatalmazott hivatalos személyek annak megállapítása céljából, hogy a hajó megfelel-e a jelen Egyezmény előírásainak. Azt az esetet kivéve, amikor alapos okból feltételezhető, hogy a hajó nem felel meg a jelen Egyezmény előírásainak, az ellenőrzés kizárólag arra korlátozódik, hogy:

a) megvizsgálják – szükség esetén – az érvényes Nemzetközi Bizonyítvány az antivegetatív bevonatrendszerről vagy a Nyilatkozat az antivegetatív bevonatrendszerről okmányoknak a hajón való meglétét; és/vagy

b) a Szervezet irányelvei alapján gyorsított eljárással mintát vegyenek a hajó antivegetatív bevonatrendszeréből, ami nem érinti az antivegetatív bevonatrendszer integritását, struktúráját vagy működését.* Ugyanakkor a mintavétel eredményének feldolgozásához előírt idő nem teremti alapot a hajó mozgásának vagy a kikötő elhagyásának megakadályozásához.

(2) Ha alapos okból feltételezhető, hogy a hajó nem felel meg a jelen Egyezmény előírásainak, akkor a Szervezet irányelvei alapján alapos ellenőrzésnek vetik alá.[1]

(3) Ha bizonyítást nyer, hogy a hajó nem felel meg a jelen Egyezmény előírásainak, az ellenőrzést végző részes fél figyelmeztetheti, visszatarthatja, eltávolíthatja a hajót, illetve a kikötőbe való befutását megtilthatja. A jelen Egyezmény előírásainak megsértése miatt egy adott hajóval szemben eljáró részes fél haladéktalanul tájékoztatja a hajóval kapcsolatban érintett Igazgatást.

(4) A részes felek együttműködnek a jelen Egyezmény megsértésének felderítésében és a jelen Egyezmény betartásában. A részes felek akkor is ellenőrizhetik a joghatóságuk alá tartozó kikötőbe, hajógyárba vagy parton kívüli terminálba befutó hajót, ha bármely részes fél felkéri őket vizsgálat elvégzésére, és kielégítő módon bizonyítja, hogy a hajó a jelen Egyezmény előírásait megsértve hajózik/hajózott. Az ilyen okból elvégzett vizsgálatról készült jelentést megküldik a vizsgálatot kérő részes félnek, valamint a hajóval kapcsolatban érintett Igazgatás illetékes hatóságának, hogy a jelen Egyezmény alapján meg lehessen tenni a megfelelő lépéseket.

12. Cikk

Jogsértések

(1) A jelen Egyezmény bármilyen módon történő megsértése az adott hajóval kapcsolatban érintett Igazgatás jogi szabályozása szerinti szankciókat vonja maga után bárhol, ahol a jogsértés előfordul. Ha az Igazgatást jogsértés elkövetéséről tájékoztatják, akkor az Igazgatás kivizsgálja az ügyet, és felkérheti a jelentést adó részes felet az állítólagos jogsértés további bizonyítékokkal történő alátámasztására. Ha az Igazgatás úgy találja, hogy elegendő bizonyíték áll rendelkezésre ahhoz, hogy az állítólagos jogsértéssel kapcsolatban megindítsa az eljárást, akkor azt a saját jogszabályai alapján a lehető legrövidebb időn belül megteszi. Az Igazgatás bármely megtett intézkedéséről haladéktalanul tájékoztatja az állítólagos jogsértést bejelentő részes felet és a Szervezetet. Az Igazgatás akkor is tájékoztatja az állítólagos jogsértést bejelentő részes felet, ha a jogsértésről szóló tájékoztatást követő egy éven belül semmilyen intézkedést sem tett.

(2) A jelen Egyezmény bármely részes fél joghatósági területén történő bármilyen megsértése annak a részes félnek a jogi szabályozása szerinti szankciókat vonja maga után, amelynek joghatósági területén a jogsértés történt. A jogsértés megtörténtekor az érintett részes fél

a) vagy eljárást indít a saját jogi szabályozása szerint; vagy

b) tájékoztatja az adott hajóval kapcsolatban érintett Igazgatást a jogsértésről, és megküldi számára az esetlegesen a birtokában lévő bizonyítékokat.

(3) A jelen cikk alapján az érintett részes fél által a saját jogi szabályozása szerint alkalmazott szankciók kellően

szigorúak legyenek ahhoz, hogy folyamatosan elrettentse a jelen egyezmény megsértésétől.

13. Cikk

A hajók indokolatlan késleltetése vagy visszatartása

(1) Minden lehetséges erőfeszítést meg kell tenni annak érdekében, hogy a 11. vagy a 12. cikk alapján indokolatlanul egyetlen hajót se tartóztassanak vissza vagy késleltessenek.

(2) Bármely hajót, amelyet a 11. vagy a 12. cikk alapján indokolatlanul tartóztattak vissza vagy kifutását késleltettek, megilleti az az ezzel összefüggésben elszenvedett veszteséggel vagy kárral kapcsolatos kártérítési jog.

14. Cikk

A vitás kérdések rendezése

A részes felek a jelen Egyezmény értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatban felmerülő vitás kérdéseiket a saját választásuk szerint tárgyalások, vizsgálatok, közvetítés, békítés, választottbíráskodás, bírói egyezség, regionális szervezetek vagy megállapodások útján, illetve egyéb békés módon rendezik.

15. Cikk

Kapcsolódás a nemzetközi tengerjoghoz

A jelen Egyezmény előírásai nem érintik az államoknak az Egyesült Nemzetek Tengerjogi Egyezménye szerinti jogait és kötelezettségeit.

16. Cikk

Módosítások

(1) A jelen Egyezmény a következő bekezdésekben meghatározott bármelyik eljárás alkalmazásával módosítható.

(2) Módosítások a Szervezeten belüli megvizsgálás alapján:

a) Bármely részes fél javasolhatja a jelen Egyezmény módosítását. A módosító javaslatot a Főtitkárhoz kell benyújtani. A Főtitkár legalább hat hónappal annak vizsgálata előtt megvizsgálásra megküldi a javaslatot a többi részes államnak és a Szervezet tagállamainak. Az 1. melléklet módosítására irányuló javaslatot a jelen cikk szerinti megfontolása előtt a 6. cikk előírásai szerint kell kezelni.

b) A fentiek szerint benyújtott és köröztetett módosító javaslatot megvizsgálásra a Bizottság elé terjesztik. A részes felek – függetlenül attól, hogy a Szervezet tagállamai-e vagy sem – jogosultak részt venni a Bizottságnak a módosítás vizsgálatára és átvételére irányuló munkájában.

c) A módosítások átvételéhez a jelen lévő és a Bizottságban szavazó részes felek kétharmados többségének egyetértésére van szükség, feltéve, hogy a szavazás időpontjában a részes felek legalább egyharmad része képviselteti magát.

d) A c) pont szerint átvett módosításokat a Főtitkár elfogadásra továbbítja a részes feleknek.

e) Bármely módosítás az alábbi körülmények fennállása esetén tekinthető elfogadottnak:

(i) A jelen Egyezmény bármely cikkének módosítása azzal a nappal tekintendő elfogadottnak, amely napon a részes felek kétharmada értesíti a Főtitkárt a módosítás elfogadásáról.

(ii) Bármelyik melléklet módosítása az átvétel napját vagy a Bizottság által meghatározott más dátumot követő tizenkettedik hónap végén tekinthető elfogadottnak. Ugyanakkor, ha ezen időpontig a részes felek több mint egyharmada a Főtitkárnál a módosítás ellen kifogással él, akkor a módosítás nem tekinthető elfogadottnak.

f) Bármely módosítás az alábbi feltételek fennállása esetén lép hatályba:

(i) A jelen Egyezmény bármely cikkének módosítása a módosítás elfogadását deklaráló részes felek vonatkozásában hat hónappal az e) pont (i) alpontja szerinti elfogadás dátumát követően lép hatályba.

(ii) Az 1. melléklet módosítása hat hónappal az elfogadás napját követően lép hatályba az összes részes fél vonatkozásában, kivéve azokat a részes feleket, akik:

(1) az e) pont (ii) alpontja alapján bejelentették a módosítással kapcsolatos ellenvetésüket, és az ellenvetést nem vonták vissza;

(2) a módosítás hatálybalépését megelőzően értesítették a Főtitkárt, hogy a módosítást magukra nézve csak az elfogadásról szóló utólagos értesítést követően tekintik hatályosnak;

(3) a jelen Egyezmény megerősítéséről, elfogadásáról, jóváhagyásáról vagy az ahhoz történő csatlakozásról szóló okmány letétbe helyezésekor deklarálták, hogy az 1. melléklet módosításait csak azt követően tekintik magukra nézve hatályosnak, hogy a módosítás elfogadásáról értesítették a Főtitkárt.

(iii) Az 1. mellékleten kívüli többi melléklet módosítása hat hónappal az elfogadás napját követően lép hatályba az összes részes fél vonatkozásában, kivéve azokat a részes feleket, akik az e) pont (ii) alpontja szerint bejelentették a módosítással szembeni ellenvetésüket, és az ellenvetést nem vonták vissza.

g) (i) Az a részes fél, amely az f) pont (ii) alpont (1) alpontja vagy (iii) alpontja szerint ellenvetést jelentett be, utólag értesítheti a Főtitkárt arról, hogy elfogadja a módosítást. Az ily módon eljáró részes fél vonatkozásában a módosítás az elfogadásról szóló értesítés vagy a módosítás hatálybalépésének dátuma közül a későbbi dátumot követő hat hónap elteltével lép hatályba.

(ii) Amennyiben az f) pont (ii) alpontjának (2) szakasza szerinti értesítést vagy az f) pont (ii) alpontjának (3) szakasza szerinti deklarációt benyújtó részes fél értesíti a Főtitkárt a módosítás elfogadásáról, az adott módosítás az érintett részes fél vonatkozásában az elfogadásról szóló értesítés vagy a módosítás hatálybalépésének dátuma közül a későbbi dátumot követő hat hónap elteltével lép hatályba.

(3) Módosítás konferencia keretében:

a) Bármely részes fél kérésére – legalább a részes felek egyharmadának egyetértése esetén – a Szervezet összehívja a részes felek konferenciáját a jelen Egyezmény módosítása céljából.

b) A konferencián a jelen lévő és szavazó részes felek kétharmados többségének egyetértésével átvett módosításokat a Főtitkár elfogadásra továbbítja valamennyi részes félnek.

c) Amennyiben a konferencia nem határoz másképpen, a módosítások elfogadása a jelen cikk (2) bekezdés e) pontja szerinti eljárással történik. A módosítások a jelen cikk (2) bekezdés f) pontja szerint lépnek hatályba.

(4) Bármely részes fél, amely elutasította valamely melléklet módosításának elfogadását, az érintett, és csakis az érintett módosítás alkalmazása terén nem tekintendő részes félnek.

(5) Új melléklet hozzáadásának előterjesztése, átvétele és hatálybalépése a jelen Egyezmény bármely cikkének módosításakor alkalmazott eljárás szerint történik.

(6) A jelen cikk szerinti bármely értesítést vagy deklarációt írásban kell a Főtitkárhoz benyújtani.

(7) A Főtitkár tájékoztatja a részes feleket és a Szervezet tagállamait:

a) a hatályba lépő módosításokról és a hatálybalépésük idejéről általában és az egyes részes felek vonatkozásában; és

b) a jelen cikk szerinti értesítésekről és deklarációkról.

17. Cikk

Aláírás, megerősítés, elfogadás, jóváhagyás és csatlakozás

(1) A jelen Egyezmény a Szervezet központjában bármely állam számára aláírásra nyitva áll 2002. február 1-jétől 2002. december 31-ig. Ezt követően bármely állam csatlakozhat hozzá.

(2) Az államok az alábbi módokon válhatnak a jelen Egyezmény részes feleivé:

a) megerősítéshez, elfogadáshoz vagy jóváhagyáshoz nem kötött aláírás útján; vagy

b) megerősítéshez, elfogadáshoz vagy jóváhagyáshoz kötött aláírás útján, amelyet megerősítés, elfogadás vagy jóváhagyás követ; vagy

c) csatlakozás útján.

(3) A megerősítés, az elfogadás, a jóváhagyás vagy a csatlakozás akkor válik hatályossá, amikor a vonatkozó tartalmú okiratot a Főtitkárnál letétbe helyezik.

(4) Amennyiben valamely állam kettő vagy több olyan területi egységgel rendelkezik, amelyeken a jelen Egyezmény tárgyát képező témákban eltérő jogrendszerek vannak hatályban, az adott állam az aláírás, a megerősítés, az elfogadás, a jóváhagyás vagy a csatlakozás időpontjában nyilatkozatban jelentheti ki, hogy a jelen Egyezmény valamennyi területi egységére kiterjed-e vagy csak az egyikre, illetve közülük néhányra. E nyilatkozatot a későbbiekben újabb nyilatkozat benyújtásával bármikor módosíthatja.

(5) Az említett nyilatkozatról értesíteni kell a Főtitkárt, és kifejezetten meg kell nevezni azokat a területi egységeket, amelyekre a jelen Egyezményt alkalmazni kell.

18. Cikk

Hatálybalépés

(1) A jelen Egyezmény tizenkét hónappal azt követően lép hatályba, hogy legalább huszonöt olyan állam, amelyek kereskedelmi hajóparkjának összesített űrtartalma a világ kereskedelmi hajótere bruttó űrtartalmának minimum huszonöt százalékát teszi ki, megerősítés, elfogadás vagy jóváhagyás fenntartása nélkül aláírta azt, illetve letétbe helyezte a 17. cikk szerint szükséges megerősítési, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okiratát.

(2) Azon államok tekintetében, amelyek a jelen Egyezmény hatálybalépéséhez szükséges követelmények teljesítése után, de a hatálybalépés dátumát megelőzően helyezték letétbe az Egyezménnyel kapcsolatos megerősítési, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okiratot, a megerősítés, az elfogadás, a jóváhagyás vagy a csatlakozás hatálybalépésének dátuma a jelen Egyezmény hatálybalépésének dátuma vagy a vonatkozó okirat letétbe helyezé-

sének dátumát követő három hónap közül a későbbi dátum.

(3) A jelen Egyezmény hatálybalépésének dátumát követően letétbe helyezett bármely megerősítési, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okirat három hónappal a letétbe helyezés dátumát követően lép hatályba.

(4) A jelen Egyezmény módosításának a 16. cikk szerinti elfogadási dátumát követően letétbe helyezett bármely megerősítési, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okirat a módosított Egyezményre vonatkozik.

19. Cikk

Felmondás

(1) A jelen Egyezményt bármely részes fél az Egyezménynek az adott részes fél tekintetében történő hatálybalépésének dátumát követő két év eltelte után bármikor felmondhatja.

(2) A felmondás az erről szóló írásbeli értesítésnek a Főtitkárnak való megküldésével történik és az az értesítés beérkezésétől számított egy év vagy az értesítésben meghatározott hosszabb időszak elteltével lép hatályba.

20. Cikk

Letéteményes

(1) A jelen Egyezményt a Főtitkárnál kell letétbe helyezni. A Főtitkár az Egyezmény hitelesített példányait megküldi valamennyi aláíró államnak, valamint az Egyezményhez csatlakozó államoknak.

(2) A jelen Egyezményben máshol meghatározott feladatain túlmenően a Főtitkár:

a) tájékoztatja az Egyezményt aláíró és az ahhoz csatlakozó államokat:

(i) arról, hogy az Egyezményt újabb állam írta alá, illetve újabb állam helyezte letétbe a megerősítési, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okiratot, valamint az aláírás, illetve az okirat letétbe helyezésének dátumáról;

(ii) a jelen Egyezmény hatálybalépéséről; és

(iii) a jelen Egyezménnyel kapcsolatos felmondási nyilatkozatok letétbe helyezéséről, a nyilatkozatok beérkezési dátumáról, valamint a felmondás hatálybalépéséről; és

b) a jelen Egyezmény hatálybalépésekor megküldi annak szövegét az Egyesült Nemzetek Titkárságának az Egyesült Nemzetek Alapokmánya 102. cikkének előírásai szerinti nyilvántartásba vétel és közzététel céljából.

21. Cikk

Nyelvek

A jelen Egyezmény egy eredeti példányban készült, angol, arab, francia, kínai, orosz és spanyol nyelven. Mind-egyik szöveg egyaránt hiteles.

A fentiek hitelül a kormányuk által erre kellően felhatalmazott alulírottak aláírták az Egyezményt.

Készült Londonban, a kettőezeregyedik év október hónapjának ötödik napján.

1. MELLÉKLET

Az antivegetatív bevonatrendszerek ellenőrzése

Antivegetatív bevonatrendszer	Ellenőrzés	Alkalmazás	Hatálybalépés dátuma
Az antivegetatív bevonatrendszerekben biocidként ható szerves önvegyületek	A hajókon tilos ilyen vegyületek alkalmazása vagy felújítása	Valamennyi hajón	2003. január 1.
Az antivegetatív bevonatrendszerekben biocidként ható szerves önvegyületek	A hajók: (1) nem hordozhatnak ilyen vegyületeket a hajótesten, a külső részeik és felületeik antivegetatív bevonatrendszereiben; vagy (2) rendelkezniük kell olyan bevonattal, amely gátat képez az ilyen vegyületek fölött, és megakadályozza, hogy az alatta húzódó nem megfelelő antivegetatív bevonatrendszerből az említett vegyületek a vízbe szivároghassanak	Valamennyi hajón (kivéve azokat a 2003. január 1. előtt épített rögzített és úszó mesterséges szigeteket, FSU-kat és FPSO-kat, amelyek e napon vagy e napot követően még nem voltak szárazdokkban)	2008. január 1.

2. MELLÉKLET

Az indító javaslat kötelező elemei

(1) Az indító javaslatnak tartalmaznia kell a megfelelő dokumentációt, amely minimálisan az alábbiak meglétét jelenti:

a) a javaslatban tárgyalt antivegetatív bevonatrendszer azonosítása: az antivegetatív bevonatrendszer neve; lehetőség szerint az aktív összetevők neve és CAS-száma; vagy a rendszer azon összetevőinek felsorolása, amelyeknek vélhetően káros hatásuk van;

b) azon információk közlése, amelyek azt sugallják, hogy az antivegetatív bevonatrendszer vagy annak melléktermékei a környezetben valószínűsíthetően előforduló koncentrációban kockázatot jelenthetnek az emberi egészségre vagy a hasznos organizmusokra (pl. a mintavétellel kiválasztott fajokra irányuló toxicitási tanulmányok eredményei vagy bioakkumulációs adatok);

c) az antivegetatív bevonatrendszerekben vagy azok melléktermékeiben található, a hasznos organizmusokra, az emberi egészségre vagy a vízminőségre károsan ható környezeti koncentrációban megjelenő mérgező összetevők jellemzése (pl. a vízben, az üledékben, a növényzetben való stabilitásra vonatkozó adatok; a kezelt felületek mérgezőanyag-kibocsátási rátája tanulmányok vagy az aktuális használati feltételek alapján; illetve esetlegesen rendelkezésre álló monitoring adatok);

d) az antivegetatív bevonatrendszer, a kapcsolódó káros hatások és környezeti koncentrációk közötti megfigyelt vagy feltételezett kapcsolat elemzése; és

e) előzetes ajánlás az antivegetatív bevonatrendszerhez kapcsolódó kockázatokat hatékonyan csökkentő korlátozások típusaira.

(2) Az indító javaslatot a Szervezet szabályaival és eljárásaival összhangban kell benyújtani.

3. MELLÉKLET

Az átfogó javaslat kötelező elemei

(1) Az átfogó javaslatnak tartalmaznia kell a megfelelő dokumentációt, amely az alábbiak meglétét jelenti:

a) az indító javaslatban hivatkozott adatok alakulásának bemutatása;

b) a (3) bekezdés a), b) és c) pontjában felsorolt adatkategóriákkal kapcsolatos megállapítások – lehetőség szerint – a javaslat tárgyától és az adatok megállapítási módszerének meghatározásától vagy leírásától függően;

c) az antivegetatív bevonatrendszer káros hatásairól készült tanulmányok eredményeinek összefoglalása;

d) monitoring-tevékenység esetén az eredmények összefoglalása, beleértve a hajóforgalmi információkat is, és a monitoring-tevékenységgel érintett terület általános leírása;

e) a környezeti vagy az ökológiai hatásokat leíró adatok, valamint a környezeti koncentrációra vonatkozóan matematikai modellek alkalmazásával kidolgozott becslések összefoglalása az összes rendelkezésre álló – elsősorban tapasztalati úton megállapított – környezetalakulási paraméter figyelembevételével, valamint a modellezési módszer meghatározása vagy ismertetése;

f) a kérdéses antivegetatív bevonatrendszer, a kapcsolódó káros hatások és megfigyelt vagy várt környezeti koncentrációk közötti kapcsolat értékelése;

g) az f) pont szerinti értékelésben meglévő bizonytalanság fokának minőségi jellemzése;

h) ajánlás az antivegetatív bevonatrendszerrel kapcsolatos kockázatok csökkentését célzó speciális ellenőrzésekre vonatkozóan; és

i) az ajánlott intézkedéseknek a levegőminőségre, a hajógyártás körülményeire, a nemzetközi hajózásra és más kapcsolódó ágazatokra gyakorolt potenciális hatásait elemző tanulmányok eredményeinek összefoglalása, valamint a megfelelő alternatív megoldások ismertetése.

(2) Az átfogó javaslat az összetevők alábbi fizikai és vegyi tulajdonságait is ismerteti, amennyiben azok értelmezhetők:

- olvadáspont;
- forráspont;
- sűrűség (relatív sűrűség);
- gőznyomás;
- oldhatóság vízben/pH/disszociációs állandó (pKa);
- oxidációs/redukciós potenciál;
- molekuláris tömeg;
- molekuláris struktúra; és
- az indító javaslatban meghatározott egyéb fizikai és vegyi tulajdonságok.

(3) A fenti (1) bekezdés b) pontja tekintetében alkalmazandó adatkategóriák az alábbiak:

- a) Környezeti sors- és hatásadatok:
- degradáció/disszipáció módja (pl. hidrolízis/fotodegradáció/biodegradáció);
 - stabilitás a megfelelő közegben (pl. víz/üledék/növényzet);
 - oldódás üledékben/vízben;
 - a biocidek vagy az aktív összetevők szívárgási rátája;
 - tömegegyensúly;
 - bioakkumuláció, oldódási együttható, oktanol/víz koefficiens; és
 - bármely szokatlan reakció a környezetbe kerüléskor, vagy ismert interaktív hatás.

b) A vízinövényekre, gerinctelenekre, halakra, tengeri madarakra, tengeri emlősökre, veszélyeztetett fajokra, a flóra és a fauna egyéb elemeire, a vízminőségre, a tengerágyra, illetve a hasznos organizmusokra – beleértve az ér-

zékeny és reprezentatív organizmusokat is – gyakorolt véletlenszerű hatásokra vonatkozó adatok:

- akut toxicitás;
- krónikus toxicitás;
- fejlődési és reprodukciós toxicitás;
- endokrin károsodás;
- üledék-toxicitás;
- biológiai hozzáférhetőség/biológiai sokféleség/biológiai koncentráció;
- étel-miszer-weblapok/a népességre gyakorolt hatások;
- a káros hatások értékelése az elpusztult/partra vetett halak szövetelemzéséből; és
- a tengeri eredetű ételekben lévő maradványok.

A fenti adatokat a hasznos organizmusok egy vagy több csoportjára – pl. vízinövények, gerinctelenek, halak, madarak, emlősök és veszélyeztetett fajok – vonatkozóan kell megadni.

c) Az emberi egészségre gyakorolt potenciális hatásra vonatkozó adatok (beleértve, de nem kizárólagosan a szennyezett tengeri eredetű élelmiszerek fogyasztását).

(4) Az átfogó javaslatnak tartalmaznia kell az alkalmazott módszertan, valamint a minőségbiztosításra tett intézkedések leírását és a tanulmányokban kidolgozott szakmai elemzéseket.

4. MELLÉKLET

Az antivegetatív bevonatrendszerek szemlézésére és a bizonyítványok kiállítására vonatkozó követelmények

1. SZABÁLY

Szemlék

(1) A 3. cikk (1) bekezdés a) pontjában hivatkozott 400 bruttó regisztertonna vagy azt meghaladó úrtartalmú, nemzetközi utak megtételére rendszeresített hajókon – kivéve a rögzített vagy úszó mesterséges szigeteket, FSU-kat és FPSO-kat – az alábbiakban meghatározott szemléket kell elvégezni:

a) az első szemlét a hajó üzembe helyezése előtt, illetve a 2. vagy a 3. Szabály szerinti „Nemzetközi Bizonyítvány az antivegetatív bevonatrendszerről” (Bizonyítvány) első alkalommal történő kiállítása előtt;

és

b) normál szemlét az antivegetatív bevonatrendszerek változtatásakor vagy cseréjekor. Az ilyen szemlék tényét rá kell vezetni a 2. vagy a 3. Szabály szerint kiadott Bizonyítványra.

(2) A szemle célja annak biztosítása, hogy a hajók antivegetatív bevonatrendszere teljes mértékben megfeleljen a jelen Egyezmény előírásainak.

(3) Az Igazgatásnak megfelelő intézkedéseket kell fogantatnia a jelen Szabály (1) bekezdése szerinti kategóriába nem tartozó hajókkal szemben a jelen Egyezmény betartása érdekében.

(4) a) A jelen Egyezmény végrehajtása során a hajók szemlélését a Szervezetnek a szemlék végrehajtásra kidolgozott irányelvei szerint az Igazgatás által kellően felhatalmazott tisztviselők hajtják végre, vagy a végrehajtás a 3. Szabály (1) bekezdése szerint történik.^[*] Alternatív megoldás lehet az, hogy az Igazgatás a jelen Egyezmény előírásai szerinti szemlékkel általa elismert szervezeteket vagy kinevezett felügyelőket bíz meg.

b) A felügyelőket kinevező vagy a szemlék elvégzését végrehajtó szervezeteket^[**] elismerő Igazgatás a kinevezett felügyelőket vagy az elismert szervezeteket felhatalmazza legalább arra, hogy:

(i) igényt tartanak egy olyan hajóra, amelyet az 1. melléklet előírásainak való megfelelés szempontjából ellenőriznek; és

(ii) szemléket hajtsanak végre a kikötő szerint illetékes, a jelen Egyezmény részes felei közé tartozó államok hatóságainak kérésére.

c) Amennyiben az Igazgatás, a kinevezett felügyelő vagy az elismert szervezet megállapítja, hogy a hajó antivegetatív bevonatrendszerre nem felel meg a 2. vagy a 3. Szabályban előírt Bizonyítvány tartalmának, illetve a jelen Egyezmény előírásainak, akkor az érintett Igazgatás, felügyelő vagy szervezet haladéktalanul intézkedik olyan intézkedések meghozataláról, amelyek végrehajtása után a hajó az előírásoknak megfelelő állapotba kerül. A felügyelőnek vagy a szervezetnek kellő időben értesítenie kell az Igazgatást az említett intézkedésekről. Az előírt intézkedések végrehajtásának elmaradása esetén haladéktalanul tájékoztatni kell az Igazgatást és a Bizonyítványt nem szabad kiadni, illetve a már kiadott Bizonyítványt vissza kell vonni.

d) A c) pontban leírt olyan esetben, amikor a hajó valamely másik részes fél kikötőjében tartózkodik, az adott kikötő szerint illetékes állam megfelelő hatóságait kell haladéktalanul értesíteni. Amikor az Igazgatás, a kinevezett felügyelő vagy az elismert szervezet értesítette az adott kikötő szerint illetékes állam megfelelő hatóságait, akkor ezen állam kormánya minden szükséges segítséget megad az Igazgatásnak, a felügyelőnek vagy a szervezetnek a jelen Szabály szerinti kötelezettségei teljesítéséhez, ideértve a 11. vagy a 12. cikkben részletezett tevékenységeket is.

[*] Az irányelv kidolgozás alatt.

[**] Lásd a Szervezet A.739(18) számú határozatával elfogadott útmutatót a Szervezet által esetleg beiktatott módosításokkal, és a Szervezet A.789(19) számú határozatával elfogadott specifikációkat a Szervezet által esetleg beiktatott módosításokkal.

2. SZABÁLY

A „Nemzetközi Bizonyítvány az antivegetatív bevonatrendszerrel” kiállítása vagy megerősítése

(1) Az Igazgatás előírja, hogy az 1. Szabállyal érintett hajók az 1. Szabály előírásai szerint végrehajtott sikeres szemlék követően Bizonyítványt kapjanak. A Bizonyítványt – függetlenül attól, hogy melyik részes fél adta ki – a többi részes fél is elfogadja, és az a jelen Egyezmény minden vonatkozásában a többi részes fél által kiadott Bizonyítvánnyal egyenértékűnek számít.

(2) Bizonyítványok kiadására vagy megerősítésre az Igazgatás vagy az általa kellően felhatalmazott személy, illetve szervezet jogosult. A Bizonyítványért minden esetben az Igazgatás vállalja a teljes felelősséget.

(3) Azon hajók esetében, amelyek antivegetatív bevonatrendszere az 1. melléklet szerinti ellenőrzési kötelezettség alá tartozik, és létesítésére az adott rendszer ellenőrzésére vonatkozó szabályozás hatálybalépésének dátuma előtt került sor, az Igazgatás a jelen Szabály (2) és (3) bekezdése alapján adja ki a Bizonyítványt legkésőbb két évvel az ellenőrzésre vonatkozó szabályozás hatálybalépése után. A jelen bekezdés nem érinti az 1. melléklet előírásainak megfelelő hajókkal kapcsolatos követelményeket.

(4) A Bizonyítványt a jelen melléklet 1. függelékében található minta szerinti formában legalább angol, francia vagy spanyol nyelven kell kiállítani. Ha a Bizonyítványt a kiállító állam hivatalos nyelvén is kiállítják, akkor vita vagy ellentmondás esetén a kiállító állam nyelvén kiállított Bizonyítvány az irányadó.

3. SZABÁLY

A „Nemzetközi Bizonyítvány az antivegetatív bevonatrendszerrel” más részes fél által történő kiállítása vagy megerősítése

(1) Az Igazgatás kérésére más részes fél is ellenőrizhet bármely hajót. Amennyiben a hajó megfelel a jelen Egyezmény előírásainak, akkor a jelen Egyezménnyel összhangban ezen részes fél adja ki vagy erősíti meg a hajó Bizonyítványát, illetve, adott esetben, hagyja jóvá annak kiállítását vagy megerősítését.

(2) A Bizonyítvány és a szemlejelentés másolatát a lehető legrövidebb időn belül meg kell küldeni a kérést benyújtó Igazgatásnak.

(3) A kiadott Bizonyítványnak arra utaló kijelentést kell tartalmaznia, hogy kiállítására az (1) bekezdésben hivatkozott Igazgatás kérésére került sor, és egyenértékű a hivatkozott Igazgatás által kiadott Bizonyítvánnyal.

(4) Nem adnak ki Bizonyítványt a részes felek közé nem tartozó állam lobogója alatt hajózó hajók számára.

4. SZABÁLY

A „Nemzetközi Bizonyítvány az antivegetatív bevonatrendszerrel” érvényessége

(1) A 2. vagy 3. Szabály szerint kiadott Bizonyítvány érvényessége megszűnik az alábbi esetek bármelyikének előfordulásakor:

a) ha az antivegetatív bevonatrendszert megváltoztatják vagy kicserélik, és nem kerül sor a Bizonyítvány jelen Egyezmény szerinti megerősítésére; és

b) ha a hajó más állam lobogója alá kerül. Új Bizonyítványt csak abban az esetben kell kiadni, ha az új Bizonyítványt kiállító részes fél teljes mértékben meggyőződött arról, hogy a hajó megfelel a jelen Egyezmény előírásainak. Ha a hajó a részes felek között cserél gazdát, a hajó átadását követő három hónapon belül – kérésre – az az állam, amelynek lobogója alatt a hajó korábban hajózott, a lehető legrövidebb időn belül megküldi az Igazgatásnak a hajó átadás előtti Bizonyítványának másolatát, valamint – ha rendelkezésre áll – a vonatkozó szemlejelentés másolatát.

(2) Valamely részes fél egy másik részes féltől átvett hajó új Bizonyítványát kiadhatja új szemle alapján, vagy az azon részes fél által kiadott érvényes Bizonyítvány

alapján, amely részes fél lobogója alatt a hajó korábban hajózott.

5. SZABÁLY

Nyilatkozat az antivegetatív bevonatrendszerrel

(1) Az Igazgatás előírja, hogy a 24 méteres vagy annál hosszabb, de 400 bruttó regisztertonnánál kisebb űrtartalmú, nemzetközi utakra rendszeresített, a 3. cikk (1) bekezdés *a)* pontja hatálya alá tartozó hajók (kivéve a rögzített vagy úszó mesterséges szigeteket, az FSU-kat és az FPSO-kat) a fedélzeten tartsanak egy a tulajdonos vagy annak felhatalmazott ügynöke által aláírt Nyilatkozatot. A Nyilatkozathoz csatolni kell a megfelelő dokumentációt (pl. a festékszamlát vagy a vállalkozó számláját), illetve a Nyilatkozatnak tartalmaznia kell a megfelelő láttamozást.

(2) A Bizonyítványt a jelen melléklet 2. függelékében található minta szerinti formában legalább angol, francia vagy spanyol nyelven kell kiállítani. Ha a Bizonyítványt annak az államnak a hivatalos nyelvén is kiállítják, amely állam lobogója alatt a hajó hajózik, akkor vita vagy ellentmondás esetén az ezen állam nyelvén kiállított Bizonyítvány az irányadó.

1. FÜGGELÉK A 4. MELLÉKLETHEZ

A „Nemzetközi bizonyítvány az antivegetatív bevonatrendszerrel” mintája

NEMZETKÖZI BIZONYÍTVÁNY AZ ANTIVEGETATÍV BEVONATRENDSZERRŐL

(Ezen bizonyítványhoz csatolni kell az antivegetatív bevonatrendszerek nyilvántartását)

(Hivatalos bélyegző) (Állam)

Kiállította

a hajókon alkalmazott ártalmas antivegetatív bevonatrendszerek ellenőrzéséről szóló Nemzetközi Egyezmény alapján

.....
(az Állam megnevezése)
kormányának felelősségére
a

.....
(a felhatalmazott személy vagy szervezet neve)

A jelen Bizonyítvány érvényteleníti a korábban kiadott, dátumú Bizonyítványt.

A hajó jellemzői¹

A hajó neve:

Megkülönböztető szám- vagy betűjelzés:

Lajstromozási kikötő:

Bruttó űrtartalom:

IMO-szám²:

A hajó építése során vagy azt követően az 1. melléklet szerinti ellenőrzés hatálya alá tartozó antivegetatív bevonatrendszer alkalmazására nem került sor.....

A hajón korábban alkalmaztak az 1. melléklet szerinti ellenőrzés hatálya alá tartozó antivegetatív bevonatrendszert, de azt-án/-én (dátum)-val/-vel (az alkalmazott eljárás neve) eltávolították.

A hajón korábban alkalmaztak az 1. melléklet szerinti ellenőrzés hatálya alá tartozó antivegetatív bevonatrendszert, de azt-án/-én (dátum)-val/-vel (az alkalmazott eljárás neve) bevonattal látták el.

A hajón (dátum)³ megelőzően alkalmaztak az 1. melléklet szerinti ellenőrzés hatálya alá tartozó antivegetatív bevonatrendszert, de azt (dátum)⁴ megelőzően el kell távolítani vagy bevonattal kell ellátni.

Tanúsítjuk, hogy

1. a hajó szemléje az Egyezmény 4. melléklet 1. Szabály előírásainak megfelelően megtörtént;
2. a szemle alapján megállapítást nyert, hogy a hajó antivegetatív bevonatrendszere megfelel az Egyezmény 1. melléklete vonatkozó előírásainak.

Kiállítás helye:

*(A Bizonyítvány kiállításának helye)**(A kiállítás dátuma)**(A Bizonyítványt kiállító felhatalmazott tisztviselő aláírása)*

A szemle végrehajtásának dátuma, ezen Bizonyítvány kiállítási dátumával egyezően:

¹ A hajó jellemzőit vízszintesen elhelyezett dobozokban is meg lehet adni.

² A Szervezet által az A.600(15) számú közgyűlési határozattal elfogadott IMO hajóazonosítási számrendszernek megfelelően.

³ Az ellenőrzés hatálybalépésének dátuma.

⁴ A 4. cikk (2) bekezdésében vagy az 1. mellékletben meghatározott végrehajtási időszak vége.

Az antivegetatív bevonatrendszerek nyilvántartásának mintája**AZ ANTIVEGETATÍV BEVONATRENDSZEREK NYILVÁNTARTÁSA**

Ezen nyilvántartást állandóan a „Nemzetközi Bizonyítvány az antivegetatív bevonatrendszerről” okmánnyal együtt kell őrizni.

A hajó jellemzői

A hajó neve:

Megkülönböztető szám- vagy betűjel:

IMO-szám:

Az alkalmazott antivegetatív bevonatrendszer(ek) részletezése

Az alkalmazott antivegetatív bevonatrendszer(ek) típusa:

Az antivegetatív bevonatrendszer(ek) alkalmazásának dátuma:

A vállalat(ok) és az alkalmazott módszer(ek)/alkalmazási hely(ek) megnevezése:

Az antivegetatív bevonatrendszer gyártójának/gyártóinak neve:

Az antivegetatív bevonatrendszer(ek) neve és színe:

Aktív hatóanyagok(ok) és azok CAS-száma:

A védőbevonat típusa, ha van:

Az alkalmazott védőbevonat(ok) – ha van(nak) – neve és színe:

.....

A védőbevonat alkalmazásának dátuma:

Tanúsítjuk, hogy ezen nyilvántartás minden tekintetben helyes.

Kiállítás helye:

(A Nyilvántartás kiállításának helye)

.....
(A kiállítás dátuma)

.....
(A Nyilvántartást kiadó felhatalmazott tisztviselő aláírása)

A Nyilvántartás⁵ láttamozása

Tanúsítjuk, hogy az Egyezmény 4. melléklet 1. Szabály (1) bekezdés *b*) pontja szerinti szemle alapján a hajó megfelel az Egyezmény előírásainak.

Az alkalmazott antivegetatív bevonatrendszerek részletezése

Az alkalmazott antivegetatív bevonatrendszer(ek) típusa:

Az antivegetatív bevonatrendszer(ek) alkalmazásának dátuma:

A vállalat(ok) és az alkalmazott módszer(ek)/alkalmazási hely(ek) megnevezése:

.....

Az antivegetatív bevonatrendszer gyártójának/gyártóinak neve:

.....

Az antivegetatív bevonatrendszer(ek) neve és színe:

Aktív hatóanyagok(ok) és azok CAS-száma:

A védőbevonat típusa, ha van:

Az alkalmazott védőbevonat(ok) – ha van(nak) – neve és színe:

A védőbevonat alkalmazásának dátuma:

Aláírás:
(A Nyilvántartást kiállító felhatalmazott tisztviselő aláírása)

Hely:
Dátum⁶:

(A hatóság bélyegzője vagy pecsétje)

⁵ A Nyilvántartás ezen oldalát annyi alkalommal kell lemásolni és a Nyilvántartáshoz csatolni, ahányszor az Igazgatás szükségesnek tartja.

⁶ Az ezen láttamozás alapjául szolgáló szemle végrehajtásának dátuma.

2. FÜGGELÉK A 4. MELLÉKLETHEZ

A „Nyilatkozat az antivegetatív bevonatrendszeréről” mintája

NYILATKOZAT AZ ANTIVEGETATÍV BEVONATRENDSZERRŐL

Megszövegezve

a hajókon alkalmazott ártalmas antivegetatív bevonatrendszerek ellenőrzéséről szóló Nemzetközi Egyezmény alapján

A hajó neve:
Megkülönböztető szám- vagy betűjel:
Lajstromozási kikötő:
Hossz:
Bruttó űrtartalom:
IMO-szám (ha alkalmazható):

Kijelentem, hogy a hajón alkalmazott antivegetatív bevonatrendszer megfelel az Egyezmény 1. melléklete előírásainak.

.....
(Dátum)

.....
(A tulajdonos vagy annak felhatalmazott ügynökének aláírása)

Az alkalmazott antivegetatív bevonatrendszer(ek) láttamozása

Az alkalmazott antivegetatív bevonatrendszer(ek) típusa és alkalmazása/alkalmazásuk dátuma:

.....
(Dátum)

.....
(A tulajdonos vagy annak felhatalmazott ügynökének aláírása)

Az alkalmazott antivegetatív bevonatrendszer(ek) típusa és alkalmazása/alkalmazásuk dátuma:

.....
(Dátum)

.....
(A tulajdonos vagy annak felhatalmazott ügynökének aláírása)”

4. § (1) E törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) E törvény 2–3. §-a az Egyezmény 18. cikkében meghatározott időpontban lép hatályba.

(3) Az Egyezmény, illetve e törvény 2–3. §-a hatálybalépésének naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter annak ismertté válását követően a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett egyedi határozatával állapítja meg.

(4) E törvény végrehajtásához szükséges intézkedésekről a közlekedésért felelős miniszter gondoskodik.

Sólyom László s. k.,
köztársasági elnök

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

**2007. évi CLXV.
törvény**

**a Londonban, 2001. március 23-án kelt,
a bunkerolaj-szennyezéssel okozott károkkal
kapcsolatos polgári jogi felelősségről szóló
2001. évi nemzetközi egyezmény kihirdetéséről***

1. § Az Országgyűlés e törvénnyel felhatalmazást ad a bunkerolaj-szennyezéssel okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi felelősségről szóló, a Londonban, 2001. március 23-án kelt nemzetközi egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) kötelező hatályának elismerésére.

2. § Az Országgyűlés az Egyezményt e törvénnyel kihirdeti.

3. § Az Egyezmény hiteles angol nyelvű szövege és annak hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

**„International Convention on Civil Liability
for Bunker Oil Pollution damage, 2001**

The States Parties to this Convention,

recalling Article 194 of the United Nations Convention on the Law of the Sea, 1982, which provides that States shall take all measures necessary to prevent, reduce and control pollution of the marine environment,

recalling also Article 235 of that Convention, which provides that, with the objective of assuring prompt and adequate compensation in respect of all damage caused by pollution of the marine environment, States shall co-operate in the further development of relevant rules of international law,

noting the success of the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1992 and the International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage, 1992 in ensuring that compensation is available to persons who suffer damage caused by pollution resulting from the escape or discharge of oil carried in bulk at sea by ships,

noting also the adoption of the International Convention on Liability and Compensation for Damage in Connection with the Carriage of Hazardous and Noxious Substances by Sea, 1996 in order to provide adequate, prompt and effective compensation for damage caused by incidents in connection with the carriage by sea of hazardous and noxious substances,

recognizing the importance of establishing strict liability for all forms of oil pollution which is linked to an appropriate limitation of the level of that liability,

considering that complementary measures are necessary to ensure the payment of adequate, prompt and effective compensation for damage caused by pollution resulting from the escape or discharge of bunker oil from ships,

desiring to adopt uniform international rules and procedures for determining questions of liability and providing adequate compensation in such cases, have agreed as follows:

Article 1

Definitions

For the purposes of this Convention:

1 „Ship” means any seagoing vessel and seaborne craft, of any type whatsoever.

2 „Person” means any individual or partnership or any public or private body, whether corporate or not, including a State or any of its constituent subdivisions.

3 „Shipowner” means the owner, including the registered owner, bareboat charterer, manager and operator of the ship.

4 „Registered owner” means the person or persons registered as the owner of the ship or, in the absence of registration, the person or persons owning the ship. However, in the case of a ship owned by a State and operated by a company which in that State is registered as the ship’s operator, „registered owner” shall mean such company.

5 „Bunker oil” means any hydrocarbon mineral oil, including lubricating oil, used or intended to be used for the operation or propulsion of the ship, and any residues of such oil.

6 „Civil Liability Convention” means the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1992, as amended.

7 „Preventive measures” means any reasonable measures taken by any person after an incident has occurred to prevent or minimize pollution damage.

8 „Incident” means any occurrence or series of occurrences having the same origin, which causes pollution damage or creates a grave and imminent threat of causing such damage.

9 „Pollution damage” means:

(a) loss or damage caused outside the ship by contamination resulting from the escape or discharge of bunker oil from the ship, wherever such escape or discharge may occur, provided that compensation for impairment of the environment other than loss of profit from such impairment shall be limited to costs of reasonable measures of reinstatement actually undertaken or to be undertaken; and

* A törvényt az Országgyűlés a 2007. december 10-i ülésnapján fogadta el.

(b) the costs of preventive measures and further loss or damage caused by preventive measures.

10 „State of the ship’s registry” means, in relation to a registered ship, the State of registration of the ship and, in relation to an unregistered ship, the State whose flag the ship is entitled to fly.

11 „Gross tonnage” means gross tonnage calculated in accordance with the tonnage measurement regulations contained in Annex 1 of the International Convention on Tonnage Measurement of Ships, 1969.

12 „Organization” means the International Maritime Organization.

13 „Secretary-General” means the Secretary-General of the Organization.

Article 2

Scope of application

This Convention shall apply exclusively:

(a) to pollution damage caused:

(i) in the territory, including the territorial sea, of a State Party, and

(ii) in the exclusive economic zone of a State Party, established in accordance with international law, or, if a State Party has not established such a zone, in an area beyond and adjacent to the territorial sea of that State determined by that State in accordance with international law and extending not more than 200 nautical miles from the baselines from which the breadth of its territorial sea is measured;

(b) to preventive measures, wherever taken, to prevent or minimize such damage.

Article 3

Liability of the shipowner

1 Except as provided in paragraphs 3 and 4, the shipowner at the time of an incident shall be liable for pollution damage caused by any bunker oil on board or originating from the ship, provided that, if an incident consists of a series of occurrences having the same origin, the liability shall attach to the shipowner at the time of the first of such occurrences.

2 Where more than one person is liable in accordance with paragraph 1, their liability shall be joint and several.

3 No liability for pollution damage shall attach to the shipowner if the shipowner proves that:

(a) the damage resulted from an act of war, hostilities, civil war, insurrection or a natural phenomenon of an exceptional, inevitable and irresistible character; or

(b) the damage was wholly caused by an act or omission done with the intent to cause damage by a third party; or

(c) the damage was wholly caused by the negligence or other wrongful act of any Government or other authority responsible for the maintenance of lights or other navigational aids in the exercise of that function.

4 If the shipowner proves that the pollution damage resulted wholly or partially either from an act or omission done with intent to cause damage by the person who suffered the damage or from the negligence of that person, the shipowner may be exonerated wholly or partially from liability to such person.

5 No claim for compensation for pollution damage shall be made against the shipowner otherwise than in accordance with this Convention.

6 Nothing in this Convention shall prejudice any right of recourse of the shipowner which exists independently of this Convention.

Article 4

Exclusions

1 This Convention shall not apply to pollution damage as defined in the Civil Liability Convention, whether or not compensation is payable in respect of it under that Convention.

2 Except as provided in paragraph 3, the provisions of this Convention shall not apply to warships, naval auxiliary or other ships owned or operated by a State and used, for the time being, only on Government non-commercial service.

3 A State Party may decide to apply this Convention to its warships or other ships described in paragraph 2, in which case it shall notify the Secretary-General thereof specifying the terms and conditions of such application.

4 With respect to ships owned by a State Party and used for commercial purposes, each State shall be subject to suit in the jurisdictions set forth in Article 9 and shall waive all defences based on its status as a sovereign State.

Article 5

Incidents involving two or more ships

When an incident involving two or more ships occurs and pollution damage results therefrom, the shipowners of

all the ships concerned, unless exonerated under Article 3, shall be jointly and severally liable for all such damage which is not reasonably separable.

Article 6

Limitation of liability

Nothing in this Convention shall affect the right of the shipowner and the person or persons providing insurance or other financial security to limit liability under any applicable national or international regime, such as the Convention on Limitation of Liability for Maritime Claims, 1976, as amended.

Article 7

Compulsory insurance or financial security

1 The registered owner of a ship having a gross tonnage greater than 1000 registered in a State Party shall be required to maintain insurance or other financial security, such as the guarantee of a bank or similar financial institution, to cover the liability of the registered owner for pollution damage in an amount equal to the limits of liability under the applicable national or international limitation regime, but in all cases, not exceeding an amount calculated in accordance with the Convention on Limitation of Liability for Maritime Claims, 1976, as amended.

2 A certificate attesting that insurance or other financial security is in force in accordance with the provisions of this Convention shall be issued to each ship after the appropriate authority of a State Party has determined that the requirements of paragraph 1 have been complied with. With respect to a ship registered in a State Party such certificate shall be issued or certified by the appropriate authority of the State of the ship's registry; with respect to a ship not registered in a State Party it may be issued or certified by the appropriate authority of any State Party. This certificate shall be in the form of the model set out in the annex to this Convention and shall contain the following particulars:

- (a) name of ship, distinctive number or letters and port of registry;
- (b) name and principal place of business of the registered owner;
- (c) IMO ship identification number;
- (d) type and duration of security;
- (e) name and principal place of business of insurer or other person giving security and, where appropriate, place of business where the insurance or security is established;

(f) period of validity of the certificate which shall not be longer than the period of validity of the insurance or other security.

3 (a) A State Party may authorize either an institution or an organization recognized by it to issue the certificate referred to in paragraph 2. Such institution or organization shall inform that State of the issue of each certificate. In all cases, the State Party shall fully guarantee the completeness and accuracy of the certificate so issued and shall undertake to ensure the necessary arrangements to satisfy this obligation.

(b) A State Party shall notify the Secretary-General of:

- (i) the specific responsibilities and conditions of the authority delegated to an institution or organization recognised by it;
- (ii) the withdrawal of such authority; and
- (iii) the date from which such authority or withdrawal of such authority takes effect.

An authority delegated shall not take effect prior to three months from the date on which notification to that effect was given to the Secretary-General.

(c) The institution or organization authorized to issue certificates in accordance with this paragraph shall, as a minimum, be authorized to withdraw these certificates if the conditions under which they have been issued are not maintained. In all cases the institution or organization shall report such withdrawal to the State on whose behalf the certificate was issued.

4 The certificate shall be in the official language or languages of the issuing State. If the language used is not English, French or Spanish, the text shall include a translation into one of these languages and, where the State so decides, the official language of the State may be omitted.

5 The certificate shall be carried on board the ship and a copy shall be deposited with the authorities who keep the record of the ship's registry or, if the ship is not registered in a State Party, with the authorities issuing or certifying the certificate.

6 An insurance or other financial security shall not satisfy the requirements of this Article if it can cease, for reasons other than the expiry of the period of validity of the insurance or security specified in the certificate under paragraph 2 of this Article, before three months have elapsed from the date on which notice of its termination is given to the authorities referred to in paragraph 5 of this Article, unless the certificate has been surrendered to these authorities or a new certificate has been issued within the said period. The foregoing provisions shall similarly apply to any modification which results in the insurance or security no longer satisfying the requirements of this Article.

7 The State of the ship's registry shall, subject to the provisions of this Article, determine the conditions of issue and validity of the certificate.

8 Nothing in this Convention shall be construed as preventing a State Party from relying on information obtained from other States or the Organization or other international organisations relating to the financial standing of providers of insurance or financial security for the purposes of this Convention. In such cases, the State Party relying on such information is not relieved of its responsibility as a State issuing the certificate required by paragraph 2.

9 Certificates issued or certified under the authority of a State Party shall be accepted by other States Parties for the purposes of this Convention and shall be regarded by other States Parties as having the same force as certificates issued or certified by them even if issued or certified in respect of a ship not registered in a State Party. A State Party may at any time request consultation with the issuing or certifying State should it believe that the insurer or guarantor named in the insurance certificate is not financially capable of meeting the obligations imposed by this Convention.

10 Any claim for compensation for pollution damage may be brought directly against the insurer or other person providing financial security for the registered owner's liability for pollution damage. In such a case the defendant may invoke the defences (other than bankruptcy or winding up of the shipowner) which the shipowner would have been entitled to invoke, including limitation pursuant to Article 6. Furthermore, even if the shipowner is not entitled to limitation of liability according to Article 6, the defendant may limit liability to an amount equal to the amount of the insurance or other financial security required to be maintained in accordance with paragraph 1. Moreover, the defendant may invoke the defence that the pollution damage resulted from the wilful misconduct of the shipowner, but the defendant shall not invoke any other defence which the defendant might have been entitled to invoke in proceedings brought by the shipowner against the defendant. The defendant shall in any event have the right to require the shipowner to be joined in the proceedings.

11 A State Party shall not permit a ship under its flag to which this Article applies to operate at any time, unless a certificate has been issued under paragraphs 2 or 14.

12 Subject to the provisions of this Article, each State Party shall ensure, under its national law, that insurance or other security, to the extent specified in paragraph 1, is in force in respect of any ship having a gross tonnage greater than 1000, wherever registered, entering or leaving a port

in its territory, or arriving at or leaving an offshore facility in its territorial sea.

13 Notwithstanding the provisions of paragraph 5, a State Party may notify the Secretary-General that, for the purposes of paragraph 12, ships are not required to carry on board or to produce the certificate required by paragraph 2, when entering or leaving ports or arriving at or leaving from offshore facilities in its territory, provided that the State Party which issues the certificate required by paragraph 2 has notified the Secretary-General that it maintains records in an electronic format, accessible to all States Parties, attesting the existence of the certificate and enabling States Parties to discharge their obligations under paragraph 12.

14 If insurance or other financial security is not maintained in respect of a ship owned by a State Party, the provisions of this Article relating thereto shall not be applicable to such ship, but the ship shall carry a certificate issued by the appropriate authority of the State of the ship's registry stating that the ship is owned by that State and that the ship's liability is covered within the limit prescribed in accordance with paragraph 1. Such a certificate shall follow as closely as possible the model prescribed by paragraph 2.

15 A State may, at the time of ratification, acceptance, approval of, or accession to this Convention, or at any time thereafter, declare that this Article does not apply to ships operating exclusively within the area of that State referred to in Article 2(a)(i).

Article 8

Time limits

Rights to compensation under this Convention shall be extinguished unless an action is brought thereunder within three years from the date when the damage occurred. However, in no case shall an action be brought more than six years from the date of the incident which caused the damage. Where the incident consists of a series of occurrences, the six-years' period shall run from the date of the first such occurrence.

Article 9

Jurisdiction

1 Where an incident has caused pollution damage in the territory, including the territorial sea, or in an area referred to in Article 2(a)(ii) of one or more States Parties, or preventive measures have been taken to prevent or

minimise pollution damage in such territory, including the territorial sea, or in such area, actions for compensation against the shipowner, insurer or other person providing security for the shipowner's liability may be brought only in the courts of any such States Parties.

2 Reasonable notice of any action taken under paragraph 1 shall be given to each defendant.

3 Each State Party shall ensure that its courts have jurisdiction to entertain actions for compensation under this Convention.

Article 10

Recognition and enforcement

1 Any judgement given by a Court with jurisdiction in accordance with Article 9 which is enforceable in the State of origin where it is no longer subject to ordinary forms of review, shall be recognised in any State Party, except:

- (a) where the judgement was obtained by fraud; or
- (b) where the defendant was not given reasonable notice and a fair opportunity to present his or her case.

2 A judgement recognised under paragraph 1 shall be enforceable in each State Party as soon as the formalities required in that State have been complied with. The formalities shall not permit the merits of the case to be re-opened.

Article 11

Supersession clause

This Convention shall supersede any Convention in force or open for signature, ratification or accession at the date on which this Convention is opened for signature, but only to the extent that such Convention would be in conflict with it; however, nothing in this Article shall affect the obligations of States Parties to States not party to this Convention arising under such Convention.

Article 12

Signature, ratification, acceptance, approval and accession

1 This Convention shall be open for signature at the Headquarters of the Organization from 1 October 2001 until 30 September 2002 and shall thereafter remain open for accession.

2 States may express their consent to be bound by this Convention by:

- (a) signature without reservation as to ratification, acceptance or approval;
- (b) signature subject to ratification, acceptance or approval followed by ratification, acceptance or approval; or
- (c) accession.

3 Ratification, acceptance, approval or accession shall be effected by the deposit of an instrument to that effect with the Secretary-General.

4 Any instrument of ratification, acceptance, approval or accession deposited after the entry into force of an amendment to this Convention with respect to all existing State Parties, or after the completion of all measures required for the entry into force of the amendment with respect to those State Parties shall be deemed to apply to this Convention as modified by the amendment.

Article 13

States with more than one system of law

1 If a State has two or more territorial units in which different systems of law are applicable in relation to matters dealt with in this Convention, it may at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession declare that this Convention shall extend to all its territorial units or only to one or more of them and may modify this declaration by submitting another declaration at any time.

2 Any such declaration shall be notified to the Secretary-General and shall state expressly the territorial units to which this Convention applies.

3 In relation to a State Party which has made such a declaration:

- (a) in the definition of „registered owner” in Article 1(4), references to a State shall be construed as references to such a territorial unit;
- (b) references to the State of a ship's registry and, in relation to a compulsory insurance certificate, to the issuing or certifying State, shall be construed as referring to the territorial unit respectively in which the ship is registered and which issues or certifies the certificate;

(c) references in this Convention to the requirements of national law shall be construed as references to the requirements of the law of the relevant territorial unit; and

(d) references in Articles 9 and 10 to courts, and to judgements which must be recognized in States Parties, shall be construed as references respectively to courts of,

and to judgements which must be recognized in, the relevant territorial unit.

Article 14

Entry into force

1. This Convention shall enter into force one year following the date on which eighteen States, including five States each with ships whose combined gross tonnage is not less than 1 million, have either signed it without reservation as to ratification, acceptance or approval or have deposited instruments of ratification, acceptance, approval or accession with the Secretary-General.

2 For any State which ratifies, accepts, approves or accedes to it after the conditions in paragraph 1 for entry into force have been met, this Convention shall enter into force three months after the date of deposit by such State of the appropriate instrument.

Article 15

Denunciation

1 This Convention may be denounced by any State Party at any time after the date on which this Convention comes into force for that State.

2 Denunciation shall be effected by the deposit of an instrument with the Secretary-General.

3 A denunciation shall take effect one year, or such longer period as may be specified in the instrument of denunciation, after its deposit with the Secretary-General.

Article 16

Revision or amendment

1 A conference for the purpose of revising or amending this Convention may be convened by the Organization.

2 The Organization shall convene a conference of the States Parties for revising or amending this Convention at the request of not less than one-third of the States Parties.

Article 17

Depositary

1 This Convention shall be deposited with the Secretary-General.

2 The Secretary-General shall:

(a) inform all States which have signed or acceded to this Convention of:

(i) each new signature or deposit of instrument together with the date thereof;

(ii) the date of entry into force of this Convention;

(iii) the deposit of any instrument of denunciation of this Convention together with the date of the deposit and the date on which the denunciation takes effect; and

(iv) other declarations and notifications made under this Convention;

(b) transmit certified true copies of this Convention to all Signatory States and to all States which accede to this Convention.

Article 18

Transmission to United Nations

As soon as this Convention comes into force, the text shall be transmitted by the Secretary-General to the Secretariat of the United Nations for registration and publication in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

Article 19

Languages

This Convention is established in a single original in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages, each text being equally authentic.

Done at London this twenty-third day of March, two thousand and one.

In witness whereof the undersigned being duly authorised by their respective Governments for that purpose have signed this Convention.

ANNEX

Certificate of insurance or other financial security in respect of Civil Liability for Bunker Oil Pollution Damage

*Issued in accordance with the provisions
of Article 7 of the International Convention
on Civil Liability for Bunker Oil Pollution Damage,
2001*

Name of Ship	Distinctive Number or letters	IMO Ship Identification Number	Port of Registry	Name and full address of the principal place of business of the registered owner

This is to certify that there is in force in respect of the above-named ship a policy of insurance or other financial security satisfying the requirements of Article 7 of the International Convention on Civil Liability for Bunker Oil Pollution Damage, 2001.

Type of Security:

Duration of Security:

Name and address of the insurer(s) and/or guarantor(s):

Name:

Address:

This certificate is valid until:

Issued or certified by the Government of
(Full designation of the State)

OR

The following text should be used when a State Party avails itself of Article 7(3):

The present certificate is issued under the authority of the Government of (full designation of the State) by..... (name of institution or organization)

At/On

(Place)

(Date)

(Signature and Title of issuing or certifying official)

Explanatory Notes:

1 If desired, the designation of the State may include a reference to the competent public authority of the country where the Certificate is issued.

2 If the total amount of security has been furnished by more than one source, the amount of each of them should be indicated.

3 If security is furnished in several forms, these should be enumerated.

4 The entry „Duration of Security” must stipulate the date on which such security takes effect.

5 The entry „Address” of the insurer(s) and/or guarantor(s) must indicate the principal place of business of the insurer(s) and/or guarantor(s). If appropriate, the place of business where the insurance or other security is established shall be indicated.

Nemzetközi Egyezmény a bunkerolaj-szennyezéssel okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi felelősségről, 2001

A jelen egyezményben részes Államok

emlékeztetve az Egyesült Nemzetek 1982. évi Tengeri jogi Egyezményének 194. cikkére, amely előírja, hogy az államoknak minden szükséges intézkedést meg kell tenniük a tengeri környezet szennyezésének megelőzése, csökkentése és ellenőrzése érdekében,

emlékeztetve továbbá az említett Egyezmény 235. cikkére, amely – a tengeri környezet szennyezéséből fakadó károk azonnali és megfelelő mértékű megtérítése érdekében – előírja, hogy az államoknak együtt kell működniük a nemzetközi jog vonatkozó szabályainak továbbfejlesztésében,

tudomásul véve az olajszennyezéssel okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi felelősségről szóló 1992. évi nemzetközi egyezmény, valamint az olajszennyezéssel okozott károk megtérítésére létesítendő nemzetközi alap létrehozásáról szóló, 1992. évi nemzetközi egyezmény sikerét az olaj ömlesztett hajórakományként való tengeri szállítása során bekövetkező szivárgása vagy kiömlése általi szennyezés miatt kárt szenvedett személyek részére nyújtandó kártérítés biztosításában,

tudomásul véve továbbá a veszélyes és káros anyagok tengeri szállításával kapcsolatos felelősségről és kártérítésről szóló, 1996. évi nemzetközi egyezmény elfogadását a veszélyes és káros anyagok tengeri szállításával kapcsolatos esemény okozta kár esetén nyújtandó megfelelő, azonnali és hatékony kártérítés érdekében,

felismerve a felelősség mértékének megfelelő korlátozásához kapcsolódó objektív felelősség meghatározásának fontosságát az olajszennyezés valamennyi formája esetén,

figyelembe véve, hogy kiegészítő intézkedések szükségesek a megfelelő, azonnali és hatékony kártérítés kifizetésének biztosításához a hajókból elszivárgó vagy kiömlő bunkerolaj-szennyezés okozta kár esetén,

azt kívánva, hogy egységes nemzetközi szabályokat és eljárásokat fogadjanak el a felelősség kérdésének és az ilyen esetben nyújtandó megfelelő kártérítés meghatározásának céljából,

a következőkben állapodtak meg:

1. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen Egyezmény alkalmazásában:

1. „Hajó”: bármilyen típusú tengeri hajó, illetve tengeri úszólétesítmény.

2. „Személy”: bármely természetes személy vagy társulás, közjogi vagy magánjogi szerv, az államot vagy annak alkotó intézményeit is beleértve.

3. „Hajótulajdonos”: a hajó tulajdonosa, beleértve a hajó hajórajstrom szerinti tulajdonosát, a hajót személyzet nélkül bérlőt, valamint a hajó menedzserét és üzemeltetőjét.

4. „Hajórajstrom szerinti tulajdonos”: a hajórajstromba tulajdonosként bejegyzett személy vagy személyek, illetve ilyen bejegyzés hiányában a hajót egyébként birtokló személy vagy személyek. Állami tulajdonban álló és az illető államban hajóüzemeltetőként lajstromozott társaság által

üzemeltetett hajó esetén azonban a „hajólajstrom szerinti tulajdonos” a hajóüzemeltető társaság.

5. „Bunkerolaj”: a hajó üzemeltetésére, illetve meghajtására használt vagy szánt, szénhidrogén eredetű ásványolaj, a kenőolajat is beleértve, valamint az ilyen olaj maradványai.

6. „Polgári jogi felelősségről szóló egyezmény”: az olajszennyezéssel okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi felelősségről szóló, 1992. évi – módosított – nemzetközi egyezmény.

7. „Megelőző intézkedések”: valamely esemény bekövetkezése után a szennyezés okozta kár megelőzése vagy minimálisra csökkentése érdekében bármely személy által hozott, indokolt intézkedések.

8. „Esemény”: bármely olyan történés vagy azonos forrásból eredő történések sorozata, amely szennyezés okozta kárt idéz elő vagy ilyen jellegű károkozás komoly és azonnali veszélyével fenyeget.

9. „Szennyezés okozta kár”:

a) a bunkerolaj szivárgása vagy kiömlése általi szennyezés következtében a hajón kívül okozott veszteség vagy kár, bárhol is történjen a szivárgás vagy kiömlés, azaz a feltétellel, hogy a környezet károsításáért fizetendő kártérítés – a károsítás következtében elmaradt nyereség kivételével – a ténylegesen végrehajtott vagy végrehajtandó indokolt helyreállítási intézkedések költségeire korlátozódik; valamint

b) a megelőző intézkedések költségei és a megelőző intézkedések okozta további veszteség vagy kár.

10. „Hajólajstrom szerinti állam”: lajstromozott hajó esetében az az állam, amelyben a hajólajstromot vezetik, lajstromozatlan hajó esetében pedig az az állam, amelynek lobogóját a hajó viselni jogosult.

11. „Bruttó űrtartalom”: a hajók köbözésére vonatkozó, az 1969. évi nemzetközi egyezmény 1. mellékletében foglalt köbözési szabályoknak megfelelően bruttó regisztertonnában kifejezett űrtartalom.

12. „Szervezet”: a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet.

13. „Főtitkár”: a Szervezet főtitkára.

2. cikk

Alkalmazási kör

Ezt az Egyezményt kizárólag a következőkre szabad alkalmazni:

a) szennyezés okozta kár:

(i) az Egyezmény részes államának felségterületén, a parti tengert is beleértve, és

(ii) az Egyezmény részes államának a nemzetközi jog szerint kialakított kizárólagos gazdasági övezetében vagy – amennyiben az Egyezmény részes állama nem alakított ki ilyen övezetet – az adott állam parti tengerén túl húzódó és azzal szomszédos olyan térségben, amelyet az illető állam határoz meg a nemzetközi jognak megfelelően, és amely legfeljebb 200 tengeri mérföldre terjedhet azoktól

az alapvonalaktól, amelyektől a parti tengerének szélességét mérik;

b) az ilyen jellegű kár megelőzése vagy minimálisra csökkentése érdekében bárhol hozott megelőző intézkedések.

3. cikk

A hajótulajdonos felelőssége

1. A 3. és a 4. bekezdésben előírtak kivételével, esemény bekövetkezésekor a hajótulajdonost terheli a felelősség a fedélzeten található, illetve a hajóból származó bunkerolaj általi szennyezés okozta kárért azzal a feltétellel, hogy – amennyiben az esemény azonos forrásból eredő történések sorozatából áll – azt terheli a felelősség, aki az első ilyen jellegű történés bekövetkezésének időpontjában a hajó tulajdonosa.

2. Amennyiben az 1. bekezdésnek megfelelően egynél több személyt terhel felelősség, akkor a felelősségük egyetemleges.

3. A hajótulajdonost nem terheli felelősség a szennyezés okozta kárért, ha bizonyítani tudja, hogy:

a) a kár háborús cselekményből, ellenséges cselekményből, polgárháborúból, felkelésből, illetve rendkívüli, elkerülhetetlen és kivédhetetlen természeti jelenségből ered; vagy

b) a kárt teljes egészében harmadik személy károkozás szándékával elkövetett cselekménye vagy mulasztása okozta; vagy

c) a kárt teljes egészében a jelzőfények vagy más navigációs segédeszközök fenntartásáért felelős kormány vagy egyéb hatóság e feladatának gyakorlása során elkövetett gondatlansága vagy jogellenes cselekedete okozta.

4. Amennyiben a hajótulajdonos bizonyítja, hogy a szennyezés okozta kár részben vagy egészben a károsult személy károkozás szándékával elkövetett cselekményéből vagy mulasztásából, vagy az illető személy gondatlanságából ered, a hajótulajdonos részben vagy egészben mentesülhet az ilyen személlyel szembeni felelősség alól.

5. Szennyezés okozta kár esetén csak ezen Egyezmény alapján követelhető kártérítés a hajótulajdonossal szemben.

6. Ezen Egyezmény nem érinti a hajótulajdonos ezen Egyezménytől független visszkereseti jogát.

4. cikk

Kizárások

1. Ez az Egyezmény nem alkalmazandó a polgári jogi felelősségről szóló egyezményben meghatározottak szerinti szennyezés okozta kárra, tekintet nélkül arra, hogy ez

utóbbi egyezmény alapján fizetendő-e kártérítés vagy nem.

2. A 3. bekezdésben előírtak kivételével, ezen Egyezmény rendelkezései nem alkalmazandók hadihajókra, haditengerészeti segédhajókra, illetve állami tulajdonban lévő vagy államilag üzemeltetett olyan hajókra, amelyek jelenleg kizárólag nem kereskedelmi célú, kormányzati szolgálatban állnak.

3. Bármely részes állam dönthet úgy, hogy hadihajóira vagy a 2. bekezdésben leírt egyéb hajóira is alkalmazza ezt az Egyezményt. Ebben az esetben döntéséről értesíti a főtitkárt, részletesen meghatározva az ilyen alkalmazás feltételeit és kikötéseit.

4. Az Egyezmény részes állama tulajdonában álló, kereskedelmi célú hajók tekintetében az érintett állam a 9. cikkben meghatározott bíróságok előtt perelhető, és nem élhet a szuverén állam jogállásán alapuló védekezés jogával.

5. cikk

Két vagy több hajót érintő események

Két vagy több hajót érintő olyan esemény bekövetkezőkor, amelyből szennyezés okozta kár származik, valamennyi érintett hajó tulajdonosa – hacsak a 3. cikk alapján nem mentesül felelőssége alól – egyetemlegesen felelős valamennyi olyan kárért, amelyek kellőképpen nem különíthetők el egymástól.

6. cikk

A felelősség korlátozása

Az ebben az Egyezményben foglalt rendelkezések semmilyen tekintetben sem érintik a hajótulajdonos és a biztosítást vagy egyéb pénzügyi biztosítékot nyújtó személy, illetve személyek azon jogát, hogy korlátozzák felelősségüket az alkalmazandó nemzeti vagy nemzetközi jogrendszer alapján, mint például a tengeri biztosítási kárigény tekintetében fennálló felelősség korlátozásáról szóló, 1976. évi – módosított – egyezmény.

7. cikk

Kötelező biztosítás vagy pénzügyi biztosíték

1. Az Egyezmény részes államában lajstromozott, 1000 bruttó regisztertonnánál nagyobb űrtartalmú hajó lajstromba bejegyzett tulajdonosa köteles biztosítást vagy egyéb olyan pénzügyi biztosítékot – például bank vagy hasonló pénzintézet által kibocsátott garanciát – fenntartani,

amely fedezi a hajólajstromba bejegyzett tulajdonos szennyezés okozta kár tekintetében fennálló felelősségét az alkalmazandó nemzeti vagy nemzetközi felelősségkorlátozási rendszernek megfelelő felelősségi korlátozással egyenlő összegben, amely semmiképpen sem haladhatja meg a tengeri biztosítási kárigény tekintetében fennálló felelősség korlátozásáról szóló, 1976. évi – módosított – egyezménnyel összhangban kiszámított összeget.

2. Az egyes hajók számára a biztosítás vagy egyéb pénzügyi biztosíték ezen Egyezmény rendelkezéseivel összhangban való érvényességét tanúsító igazolást azt követően adják ki, hogy az érintett részes állam megfelelő hatósága megállapította, hogy az 1. bekezdésben foglalt követelmények teljesülnek. Az igazolást részes államban lajstromozott hajó esetében a hajólajstrom szerinti állam megfelelő hatósága adja ki, illetve hitelesíti; részes államban nem lajstromozott hajó esetében az igazolás kiadását, illetve hitelesítését bármely részes állam megfelelő hatósága elvégezheti. Az igazolás formájának meg kell felelnie az ezen Egyezményhez csatolt mellékletben foglalt mintának és a következő adatokat kell tartalmaznia:

- a) a hajó neve, megkülönböztető száma vagy betűjele és lajstromozási kikötője;
- b) a hajólajstromba bejegyzett tulajdonos neve és székhelye;
- c) az IMO által kiadott hajóazonosító szám;
- d) a biztosíték típusa és időtartama;
- e) a biztosító vagy a biztosítékot adó egyéb személy neve és székhelye, valamint adott esetben a biztosítás vagy a biztosíték létesítésének helye;
- f) az igazolás érvényességi ideje, amely nem haladhatja meg a biztosítás vagy egyéb biztosíték érvényességi idejét.

3. a) Bármely részes állam felhatalmazhat egy általa elismert intézményt vagy egyéb szervezetet a 2. bekezdésben említett igazolás kiadására. A felhatalmazott intézmény vagy szervezet tájékoztatja az illető államot az egyes igazolások kiadásáról. A részes állam mindenkor teljes mértékben szavatolja az így kiállított igazolás teljességét és pontosságát, valamint vállalja, hogy megteszi az e kötelezettség teljesítéséhez szükséges intézkedéseket.

b) A részes állam értesíti a főtitkárt a következőkről:

- (i) az általa elismert intézményre vagy szervezetre ruházott hatáskörrel járó különleges feladatok és feltételek;
- (ii) az ilyen felhatalmazás visszavonása; és
- (iii) az időpont, amelytől az ilyen felhatalmazás, illetve annak visszavonása hatályba lép.

A hatáskör átruházása legkorábban a főtitkár értesítésétől számított három hónap elteltével lép hatályba.

c) A jelen bekezdésnek megfelelő igazolás kiadására felhatalmazott intézmény vagy szervezet felhatalmazást kap legalább arra, hogy visszavonja az igazolásokat, amennyiben már nem állnak fenn a kiadásuk alapjául szolgáló feltételek. Az intézmény vagy szervezet minden esetben jelenti az ilyen visszavonást annak az államnak, amelynek nevében az igazolást kiadta.

4. Az igazolást a kiadó állam hivatalos nyelvén, illetve nyelvein állítják ki. Amennyiben ezen nyelvek között nem szerepel az angol, a francia vagy a spanyol, a dokumentumnak tartalmaznia kell az e nyelvek egyikén készült fordítást, és – amennyiben az érintett állam úgy határoz – az állam hivatalos nyelve el is hagyható.

5. Az igazolást a hajó fedélzetén kell tartani, és egy másolatát el kell helyezni a hajólajstromot vezető hatóságnál, vagy – ha a hajó nem lajstromozott az Egyezmény részes államában – az igazolást kiadó, illetve hitelesítő hatóságnál.

6. A biztosítás vagy egyéb pénzügyi biztosíték nem felel meg e cikk követelményeinek, ha – a biztosításnak vagy a biztosítéknak az e cikk 2. bekezdése alapján az igazolásban meghatározott érvényességi időtartama lejártán kívüli okból – megszűnhet attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az e cikk 5. bekezdésében említett hatóságot értesítik megszűnéséről, hacsak az igazolást be nem szolgáltatják az említett hatóságnak, vagy új igazolást nem bocsátottak ki az említett időtartamon belül. Az előző rendelkezéseket kell alkalmazni bármely olyan módosításra is, amelynek eredményeként a biztosítás vagy biztosíték a továbbiakban már nem felel meg e cikk követelményeinek.

7. A hajólajstrom szerinti állam e cikk rendelkezései alapján határozza meg az igazolás kiadásának feltételeit és az igazolás érvényességét.

8. Az ezen Egyezményben foglalt rendelkezések semmilyen tekintetben sem gátolják a részes államokat abban, hogy ezen Egyezmény alkalmazásában a biztosítás, illetve a pénzügyi biztosíték nyújtójának pénzügyi helyzetével kapcsolatosan a többi államtól, a Szervezettől vagy más nemzetközi szervezetektől szerzett információkra hagyatkozzanak. Ebben az esetben az ilyen információkra hagyatkozó részes állam nem mentesül a 2. bekezdés alapján előírt, igazolást kiadó állam minőségében fennálló felelőssége alól.

9. Ezen Egyezmény alkalmazásában a részes állam hatáskörében kiadott, illetve hitelesített igazolásokat a többi részes állam elfogadja, és az általa kiadott, illetve hitelesített igazolásokkal azonos érvényűnek ismeri el akkor is, ha az adott részes államban nem lajstromozott hajó tekintetében kiadott, illetve hitelesített igazolásról van szó. A részes állam bármikor konzultációt kérhet a kiadó, illetve hitelesítő államtól, amennyiben úgy véli, hogy a biztosítási igazolásban megnevezett biztosító vagy kezes pénzügyi szempontból nem tud eleget tenni az ezen Egyezményben előírt kötelezettségeknek.

10. A szennyezés okozta kárból eredő kártérítési igény benyújtható közvetlenül a biztosító vagy a hajólajstrom szerinti tulajdonos szennyezés okozta kárból eredő felelőssége esetére biztosítékot nyújtó egyéb személy ellen is. Ebben az esetben az alperes védekezésül mindazokkal az

eszközökkel élhet (a hajótulajdonossal szemben indított csőd- vagy felszámolási eljárás kivül), amelyekhez a hajótulajdonos folyamodhatna, beleértve a 6. cikk alapján való korlátozást is. Ezen túlmenően – még ha a hajótulajdonos nem is jogosult a felelősség 6. cikknek megfelelő korlátozására – az alperesnek jogában áll az 1. bekezdésnek megfelelően szükséges biztosítás vagy egyéb pénzügyi biztosíték összegének megfelelő összegre korlátozni a felelősséget. Emellett az alperes azzal is védekezhet, hogy a szennyezés okozta kár a hajótulajdonos szándékos kötelességmulasztásából eredt, de védekezésül nem élhet egyéb olyan eszközzel, amelyhez a hajótulajdonos által az ellene indított eljárás során lenne jogosult folyamodni. Az alperest minden esetben megilleti az a jog, hogy kérje a hajótulajdonos bevonását az eljárásba.

11. Egyik részes állam sem engedélyezi az e cikk hatálya alá tartozó és az ő lobogója alatt közlekedő hajó működését a 2. vagy a 14. bekezdés alapján kiadott igazolás hiányában.

12. E cikk rendelkezéseire is figyelemmel minden részes állam a nemzeti jogrendszere alapján gondoskodik arról, hogy az 1. bekezdésben meghatározott terjedelmű biztosítás vagy egyéb pénzügyi biztosíték legyen hatályban valamennyi, 1000 bruttó regisztertonnát meghaladó űrtartalmú olyan hajó tekintetében – függetlenül azok lajstromozási helyétől –, amely a területén lévő kikötőbe belép vagy azt elhagyja, illetve a parti tengerének nyílt tengeri létesítményénél kiköt vagy azt elhagyja.

13. Az 5. bekezdés rendelkezéseitől eltérően a részes állam értesítheti a főtitkárt arról, hogy a 12. bekezdés alkalmazásában nem követeli meg a 2. bekezdésben előírt igazolás fedélzetén tartását, illetve bemutatását, amikor a hajó a kikötőjébe érkezik, vagy azt elhagyja, vagy parti tengerén található nyílt tengeri létesítményénél kiköt, vagy azt elhagyja, feltéve, hogy a 2. bekezdésben előírt igazolást kiadó részes állam értesítette a főtitkárt arról, hogy valamennyi részes állam számára hozzáférhető, elektronikus formában vezeti nyilvántartását, amely tanúsítja az igazolás meglétét, és lehetővé teszi a részes államok számára, hogy a 12. bekezdés szerinti kötelezettségeiket teljesítsék.

14. Amennyiben a részes állam tulajdonában álló hajó tekintetében nincs biztosítás vagy egyéb pénzügyi biztosíték, e cikk vonatkozó rendelkezései nem alkalmazhatók az ilyen hajóra, de a hajónak rendelkeznie kell a hajólajstrom szerinti állam megfelelő hatósága által kiadott igazolással, amely megállapítja, hogy a hajó az illető állam tulajdonában van, és rendelkezik az 1. bekezdés szerinti korlátozott mértékű felelősségbiztosítással. Ez az igazolás a lehető legnagyobb mértékben meg kell, hogy feleljen a 2. bekezdésben előírt mintának.

15. Az állam – ezen Egyezmény megerősítése, elfogadása, jóváhagyása, illetve az ahhoz való csatlakozás időpontjában vagy azt követően bármikor – úgy nyilatkozhat,

hogy ez a cikk nem alkalmazandó a kizárólag a 2. cikk a) pontjának (i) alpontjában említett területen belül üzemelő hajókra.

8. cikk

Határidők

Az ezen az Egyezményen alapuló kártérítési igény elévül, hacsak a kár bekövetkezésének időpontjától számított három éven belül keresetet nem nyújtanak be annak érvényesítésére. A káresemény időpontjától számított hat éven túl azonban semmilyen esetben sem nyújtható be kereset. Amennyiben az esemény történések sorozatából áll, a hatéves időtartam az első történet időpontjától kezdődik.

9. cikk

Joghatóság

1. Amennyiben egy esemény szennyezés okozta kárt eredményez egy vagy több részes állam területén – a parti tengert is beleértve –, illetve a 2. cikk a) pontjának (ii) alpontjában említett térségében, vagy a szennyezés okozta kár megelőzése vagy minimálisra csökkentése érdekében megelőző intézkedésre került sor a részes államok fent említett területén – a parti tengert is beleértve –, illetve térségében, akkor a hajótulajdonossal, a biztosítóval vagy a hajótulajdonos felelőssége esetére biztosítékot nyújtó más személlyel szemben keresetet csak az érintett részes állam, illetve államok valamelyikének bíróságához lehet benyújtani.

2. Az egyes alperesek megfelelő értesítést kapnak az 1. bekezdés alapján benyújtott keresetről.

3. A részes államok biztosítják bíróságaik joghatóságát a jelen Egyezményen alapuló kártérítési perek lefolytatásában.

10. cikk

Elismerés és végrehajtás

1. Valamennyi részes állam elismeri a 9. cikknek megfelelő joghatósággal rendelkező bíróság által hozott ítéletet, amely az ítélethozatal helye szerinti államban végrehajtható, és amely ellen rendes jogorvoslati lehetőség már nem áll fenn, kivéve:

- a) ha az ítélet csaláson alapul; vagy
- b) ha az alperest nem értesítették megfelelően, és nem biztosítottak számára tisztességes lehetőséget védekezése előterjesztésére.

2. Az 1. bekezdés alapján elismert ítélet az érintett államban előírt alaki követelmények teljesülését követően válik végrehajthatóvá az egyes államokban. Az alaki követelmények nem tehetik lehetővé az ügy érdemi újratárgyalását.

11. cikk

Elsőbbségi záradék

Ez az Egyezmény elsőbbséget élvez az aláírásra bocsátásakor hatályos – vagy aláírásra, megerősítésre, illetve csatlakozásra nyitva álló – valamennyi egyezményrel szemben, de csak annyiban, amennyiben az adott egyezmény ütközik ezzel az Egyezménnyel; azonban az e cikkben foglalt rendelkezések semmilyen tekintetben sem érintik a részes államoknak az Egyezményen kívüli államokkal szemben az említett egyéb egyezmények alapján fennálló kötelezettségeit.

12. cikk

Aláírás, megerősítés, elfogadás, jóváhagyás és csatlakozás

1. Ez az Egyezmény 2001. október 1-jétől 2002. szeptember 30-ig áll aláírásra nyitva a Szervezet központjában, ezt követően pedig csatlakozni lehet hozzá.

2. Az államok az Egyezmény tekintetében kötelezett-ség-vállalásukat következőképpen fejezhetik ki:

- a) aláírás megerősítésre, elfogadásra vagy jóváhagyásra vonatkozó fenntartás nélkül;
- b) aláírás megerősítésre, elfogadásra vagy jóváhagyásra vonatkozó fenntartással, amelyet megerősítés, elfogadás vagy jóváhagyás követ; vagy
- c) csatlakozás.

3. A megerősítés, elfogadás, jóváhagyás vagy csatlakozás az ilyen értelmű okiratnak a főtítkárnál való letétbe helyezésével történik.

4. Az Egyezmény valamennyi részes állam tekintetében történő módosításának hatálybalépését vagy az Egyezmény valamennyi részes állam tekintetében történő módosításának hatálybalépéséhez szükséges valamennyi intézkedés meghozatalát követően letétbe helyezett megerősítő, elfogadó, jóváhagyó vagy csatlakozási okirat a módosított egyezményre alkalmazandó okiratnak minősül.

13. cikk

Egynél több jogrendszerrel rendelkező államok

1. Ha egy állam két vagy több olyan területi egységgel rendelkezik, ahol ezen Egyezmény tárgykörében eltérő

jogrendszerek alkalmazandók, az illető állam az aláírás, a megerősítés, a jóváhagyás vagy a csatlakozás időpontjában nyilatkozhat arról, hogy ez az Egyezmény valamennyi, illetve csak egy vagy több területi egységére terjedjen-e ki, és ez a nyilatkozat bármikor módosítható egy újabb nyilatkozattal.

2. Az ilyen nyilatkozatról értesíteni kell a főtítkárt, kifejezetten megállapítva azokat a területi egységeket, amelyekre ez az Egyezmény alkalmazandó.

3. Az Egyezmény ilyen nyilatkozatot tevő részes állama tekintetében:

a) a „hajórajstrom szerinti tulajdonos” 1. cikk 4. pontjában foglalt meghatározásában az államra való hivatkozás az illető területi egységre való hivatkozásként értelmezendő;

b) a hajórajstrom szerinti államra való hivatkozás arra a területi egységre való hivatkozásként értelmezendő, ahol a hajót lajstromozták, a kötelező biztosítás igazolása tekintetében a kiadó, illetve a hitelesítő államra való hivatkozás pedig arra a területi egységre való hivatkozást jelöl, amely az igazolást kiadja, illetve hitelesíti;

c) ezen Egyezményben a nemzeti jog követelményeire való hivatkozás az illető területi egység jogkövetelményeire való hivatkozásként értelmezendő; és

d) a 9. és a 10. cikkben bíróságokra és a részes államokban elismerésre köteles ítéletekre való hivatkozás az illető területi egység bíróságaira, illetve az illető területi egységen belül elismerésre köteles ítéletekre való hivatkozásként értelmezendő.

14. cikk

Hatálybalépés

1. Ez az Egyezmény egy évvel azt az időpontot követően lép hatályba, amikor tizennyolc állam – öt olyan államot is beleértve, amelyek mindegyike legalább 1 millió bruttó regiszteri tonna űrtartalmú hajóterrel rendelkezik – megerősítésre, elfogadásra vagy jóváhagyásra vonatkozó fenntartás nélkül aláírta azt, vagy letétbe helyezte a főtítkárnál a megerősítő, elfogadó, jóváhagyó, illetve csatlakozási okiratát.

2. Olyan állam esetében, amely az 1. bekezdésben előírt hatálybalépési feltételek teljesítését követően erősíti meg, fogadja el vagy hagyja jóvá ezt az Egyezményt, illetve csatlakozik ahhoz, az Egyezmény három hónappal azon időpontot követően lép hatályba, amikor az illető állam letétbe helyezte a megfelelő okiratot.

15. cikk

Felmondás

1. Az Egyezmény bármelyik részes állama felmondhatja ezt az Egyezményt azt követően, hogy az Egyezmény az illető államra nézve hatályba lépett.

2. A felmondás a főtítkárnál letétbe helyezett okirat útján történik.

3. A felmondás a főtítkárnál való letétbe helyezést követő egy évvel vagy a felmondó okiratban megállapított hosszabb idő elteltével válik hatályossá.

16. cikk

Felülvizsgálat vagy módosítás

1. A Szervezet konferenciát hívhat össze ezen Egyezmény felülvizsgálata vagy módosítása céljából.

2. A Szervezet a részes államok legalább egyharmadának kérésére összehívja a részes államok konferenciáját ezen Egyezmény felülvizsgálata vagy módosítása céljából.

17. cikk

Letéteményes

1. Ezt az Egyezményt a főtítkárnál kell letétbe helyezni.

2. A főtítkár:

a) tájékoztatja az Egyezményt aláíró vagy ahhoz csatlakozó valamennyi államot a következőkről:

(i) minden egyes új aláírás vagy okirat letétbe helyezése, valamint annak időpontja;

(ii) ezen Egyezmény hatálybalépésének időpontja;

(iii) ezen Egyezmény felmondásáról szóló okirat letétbe helyezése, valamint a letétbe helyezés időpontja és a felmondás hatálybalépésének időpontja; és

(iv) ezen Egyezmény alapján tett egyéb nyilatkozatok és értesítések;

b) eljuttatja ezen Egyezmény hitelesített másolatát valamennyi aláíró és csatlakozó állam részére.

18. cikk

Továbbítás az Egyesült Nemzetekhez

Ezen Egyezmény hatálybalépésekor a főtítkár továbbítja annak szövegét az Egyesült Nemzetek Titkárságához bejegyzés és kihirdetés céljából az Egyesült Nemzetek Szervezetének Alapokmánya 102. cikkének megfelelően.

19. cikk

Nyelvek

Ez az Egyezmény egy-egy eredeti példányban készült angol, arab, francia, kínai, orosz és spanyol nyelven, amely szövegek mindegyike egyaránt hiteles.

Kelt Londonban, a kétezer-egyedik év március havának huszonharmadik napján.

Fentiek hitelül az alulírott, saját kormányuk által erre kellően felhatalmazott személyek aláírták ezt az Egyezményt.

MELLÉKLET

Igazolás a biztosításról vagy egyéb pénzügyi biztosítékról a bunkerolaj-szennyezéssel okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi felelősség tekintetében

Kiadva a bunkerolaj-szennyezéssel okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi felelősségről szóló 2001. évi nemzetközi egyezmény 7. cikke rendelkezéseivel összhangban

A hajó neve	A hajó megkülönböztető száma vagy betűjele	IMO hajó azonosító szám	Illetőségi kikötő	A hajó-lajstromba bejegyzett tulajdonos neve és székhelye

Igazoljuk, hogy a fent nevezett hajóra vonatkozóan rendelkezésre áll a bunkerolaj-szennyezéssel okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi felelősségről szóló, 2001. évi nemzetközi egyezmény 7. cikke előírásainak eleget tevő, érvényes biztosítás vagy egyéb pénzügyi biztosíték.

A biztosíték típusa:

A biztosíték időtartama:

A biztosító(k) és/vagy a kezes(ek) neve és címe:

Név:

Cím:

Ezen igazolás érvényességének dátuma:

Kiadta vagy hitelesítette kormányja
(az állam teljes neve)

VAGY

Az alábbi szöveget kell feltüntetni, ha valamelyik részes állam él a 7. cikk 3. pontja szerinti lehetőséggel:

Ezen igazolást (az állam teljes neve) kormányának hatósága, a(z) (az intézmény vagy szervezet neve) adta ki.

.....-án/-én
(Hely) (Dátum)

(A kiállító vagy hitelesítő tisztviselő aláírása és beosztása)

Magyarázó megjegyzések:

1. Az állam megnevezésébe fel lehet venni az igazolást közvetlenül kiadó illetékes állami hatóságra utaló hivatkozást is.

2. Ha a biztosíték teljes összege egynél több forrásból tevődik össze, akkor minden egyes forrás összegét külön-külön fel kell tüntetni.

3. Több biztosítéki forma esetén az egyes formákat sor-számozni kell.

4. „A biztosíték időtartama” mezőben a biztosíték érvénybelépésének dátumát kell meghatározni.

5. A biztosító(k) és/vagy a kezes(ek) „Cím” mezőjében a biztosító(k) és/vagy a kezes(ek) székhelyét, adott esetben a biztosítás vagy egyéb biztosíték létesítésének helyét kell feltüntetni.”

4. § (1) E törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

(2) E törvény 2–3. §-a az Egyezmény 14. cikkében meghatározott időpontban lép hatályba.

(3) Az Egyezmény, illetve e törvény 2–3. §-a hatálybalépésének naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter annak ismertté válását követően a Magyar Közlönyben haldéktalanul közzétett egyedi határozatával állapítja meg.

(4) E törvény végrehajtásához szükséges intézkedésekről a közlekedésért és a környezetvédelemért felelős miniszter gondoskodik.

Sólyom László s. k.,
köztársasági elnök

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2007. évi CLXVI. törvény

a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló
1997. évi LXVII. törvény, valamint a bíróságok
szervezetéről és igazgatásáról szóló
1997. évi LXVI. törvény módosításáról*

1. § A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) a következő 38/A. §-sal egészül ki:

„38/A. § A Bíróságok Napja július 15-e, amely a bíróságokon – az igazságügyi alkalmazottakra is kiterjedően – munkaszüneti nap.”

* A törvényt az Országgyűlés a 2007. december 10-i ülésnapján fogadta el.

2. § A Bjt. a következő 138/A. §-sal egészül ki:

„138/A. § (1) A munkáltató 2008. április 1. napjáig köteles az ezen időpont előtt kinevezett bírák vonatkozásában a jubileumi jutalomra való jogosultság szempontjából figyelembe vehető szolgálati viszonyban töltött időt (a továbbiakban e § alkalmazásában: jubileumi szolgálati idő) újból megállapítani a 106. § (1) és (2) bekezdése szerinti szolgálati idő alapján.

(2) A 2007. június 1-jét megelőzően kinevezett bíró 2008. február 1. napjáig kezdeményezheti, hogy

a) az (1) bekezdés szerinti megállapítás során a bírói kinevezés előtt a 106. § szerinti egyéb jogi szakvizsgához kötött jogviszonyban vagy tevékenységgel eltöltött idő általa megjelölt része kerüljön beszámításra, illetve

b) a jubileumi szolgálati idejükbe a korábban közszolgálati jogviszonyban, szolgálati jogviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban és munkaviszonyban töltött idő is beszámításra kerüljön.

(3) A 2007. június 1-jét megelőzően kinevezett bíró (1) és (2) bekezdés alapján megállapított jubileumi szolgálati ideje a 2007. május 31. napján hatályban volt rendelkezések alapján megállapított jubileumi szolgálati időnél nem lehet kevesebb, egyebekben a munkáltató köteles a bíró (2) bekezdés szerinti kezdeményezése alapján megállapítani a jubileumi szolgálati időt.

(4) Az (1) és (2) bekezdés szerint megállapított jubileumi szolgálati idő alapján utólag kizárólag a 2007. május 31-e után esedékessé váló jubileumi jutalom kifizetésére kerülhet sor.

(5) E § alkalmazásában a Legfelsőbb Bíróságra és a minisztériumba beosztott bíró esetében a munkáltató a Legfelsőbb Bíróság elnöke, illetve az igazságügyért felelős miniszter.”

3. § A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény melléklete I. Részének 5/1., 5/9., 18/1. és 18/2. pontjai helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„5/1. *Miskolci Városi Bíróság*

Alsózsolca
Arnót
Berzék
Böcs
Bükkaranyos
Bükkszentkereszt
Emőd
Felsőzsolca
Gesztely
Harsány
Hernádkak
Hernádnémeti

Kisgyőr
Kistokaj
Kondó
Mályi
Miskolc
Muhi
Nyékládháza
Onga
Ónod
Parasznya
Radostyán
Répáshuta
Sajóbábony
Sajóecseg
Sajóhidvég
Sajókápolna
Sajókeresztúr
Sajólád
Sajólászlófalva
Sajópálfala
Sajópetri
Sajósenye
Sajóvámos
Szirmabesenyő
Varbó”

„5/9. *Tiszaújvárosi Városi Bíróság*

Ároktő
Gelej
Girincs
Hejőbába
Hejőkeresztúr
Hejőkürt
Hejőpapi
Hejőszalonta
Igrici
Kesznyéten
Kiscsécs
Köröm
Mezőcsát
Nagycsécs
Nemesbikk
Oszlár
Sajóörös
Sajószöged
Szakáld
Tiszadorogma
Tiszakeszi
Tiszapalkonya
Tiszatarján
Tiszaújváros”

„18/1. Szombathelyi Városi Bíróság

Acsád
Alsóújlak
Andrásfa
Balogunyom
Bérbaltavár
Bozzai
Bucsu
Csehi
Csehimindszent
Csempeszkopács
Csipkerek
Dozmat
Egervölgy
Felsőcsatár
Gencsapáti
Gersekarát
Gyanógeregye
Győrvár
Hegyhátszentpéter
Horvátlövő
Ják
Kám
Kisunyom
Meszlen
Mikosszéplak
Nagytilaj
Narda
Nárai
Nemesbőd
Nemeskolta
Olaszfa
Oszkó
Pácsony
Perenye
Petőmihályfa
Pornóapáti
Püspökmolnári
Rábahidvég
Rábatöttös
Rum
Salköveskút
Sárfimizdó
Sé
Sorkifalud
Sorkikápolna
Sorokpolány
Söpte
Szemenye
Szentpéterfa

Szombathely
Tanakajd
Táplánszentkereszt
Telekes
Torony
Vasasszonyfa
Vaskeresztes
Vassurány
Vasszécseny
Vasszilvagy
Vasvár
Vát
Vép
Zsenyze

„18/2. Körmendi Városi Bíróság

Alsószőlők
Apátistvánfalva
Bajánsenye
Csákánydoroszló
Csörötnek
Daraboshegy
Döbörhegy
Döröske
Egyházashollós
Egyházasrádóc
Felsőjánosfa
Felsőmarác
Felsőszőlők
Gasztony
Halastó
Halogy
Harasztifalu
Hegyháthodász
Hegyhátsál
Hegyhátszentjakab
Hegyhátszentmárton
Ispánk
Ivanc
Katafa
Kemestaródfa
Kercaszomor
Kerkáskápolna
Kétvölgy
Kisrákos
Kondorfa
Körmend
Magyarlak
Magyarnádalja
Magyarszeceőd

Magyarszombatfa
Molnascsecsőd
Nádasd
Nagykölked
Nagymizdó
Nagyrákos
Nemesmedves
Nemesrempehollós
Orfalu
Órimagyarósd
Óriszentpéter
Pankasz
Pinkamindszent
Rábagyarmat
Rádóckölked
Rátót
Rönök
Szaknyér
Szakonyfalu
Szalafő
Szarvaskend
Szatta
Szentgotthárd
Szőce
Vasalja
Vasszentmihály
Velemér

4. § (1) E törvény – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) E törvény 3. §-a a kihirdetését követő 30. napon lép hatályba azzal, hogy az új illetékességi szabályt a törvény hatálybalépése után indult ügyekben kell alkalmazni.

(3) E törvény, valamint a Bjt. 138/A. §-a 2008. szeptember 1. napján hatályát veszti.

5. § (1) Nem terheli visszafizetési kötelezettség a bírót, ha számára 2007. június 1-je és e törvény hatálybalépése között jubileumi jutalom kifizetésére került sor, azonban arra a Bjt. e törvénnyel megállapított rendelkezései alapján a kifizetés időpontjában még nem, vagy kisebb összegben lett volna jogosult.

(2) Ha a bíró a Bjt. e törvénnyel megállapított rendelkezései alapján 2007. június 1. napja és e törvény hatálybalépésének időpontja között jubileumi jutalomra lett volna jogosult és az nem, vagy nem a megfelelő számú jubileumi évek alapján került számára kifizetésre, a jubileumi jutalmat vagy a különbözetet a munkáltató köteles 2008. május 1. napjáig számára kifizetni.

Sólyom László s. k.,
köztársasági elnök

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

A Kormány rendeletei

A Kormány 350/2007. (XII. 22.) Korm. rendelete

a polgári célú pirotechnikai tevékenységek felügyeletéről szóló 155/2003. (X. 1.) Korm. rendelet módosításáról

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 100. §-a (1) bekezdésének a) pontjában kapott felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

1. §

(1) A polgári célú pirotechnikai tevékenységek felügyeletéről szóló 155/2003. (X. 1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 3. §-ának 13. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E rendelet alkalmazásában]

„13. *pirotechnikai termék megsemmisítése*: pirotechnikai termék rendeltetésszerű felhasználásra véglegesen alkalmatlanná tétele oly módon, hogy az a művelet következtében környezetére veszélytelen állapotba kerüljön;”

(2) Az R. 3. §-ának 15. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E rendelet alkalmazásában]

„15. *pirotechnikai tevékenység*: a pirotechnikai termék gyártása, kivitele, behozatala, tárolása (a bértárolás, az ideiglenes tárolás és az átmeneti tárolás is), forgalmazása, birtoklása, felhasználása, kiállítása, vizsgálata és megsemmisítése;”

2. §

Az R. 4. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Az engedélyt vissza kell vonni, ha

a) kiadásának e rendeletben meghatározott valamely feltétele nem áll fenn, illetve megszűnt, vagy

b) az engedéllyel rendelkező az e rendeletben, és az engedélyben meghatározott kötelezettségét – különös tekintettel a 7. §-ban megfogalmazott rendelkezésekre – súlyosan, vagy ismételtelen megszegi.”

3. §

Az R. 7. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A pirotechnikai tevékenység nem sértheti e rendelet előírásait és a tűzvédelmi szabályokat. Tilos „A” és „B”

tűzveszélyességi osztályba tartozó helyen és repülőtéren a nem rendszeresített pirotechnikai termék felhasználása.”

4. §

Az R. 9. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A pirotechnikai termék gyártását, forgalmazását, tárolását (bértárolását), felhasználását, kiállítását és megsemmisítését a tevékenység helye szerint illetékes megyei (budapesti) rendőr-főkapitányság engedélyezi. A vizsgálati tevékenységhez szükséges telepengedélyt a tevékenység helye szerint illetékes megyei (budapesti) rendőr-főkapitányság adja ki.”

5. §

(1) Az R. 11. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A pirotechnikai termékek gyártási, állandó és ideiglenes tárolási tevékenységére – a 3. számú melléklet 6. pontja *a)* alpontjának megfelelő konténerben történő átmeneti tárolás kivételével – az építésügyi hatóság hozzájárulása esetén (használatbavétel, fennmaradás, rendeltetés megváltoztatás) adható ki engedély.”

(2) Az R. 11. §-a a következő (4)–(5) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A pirotechnikai termék gyártásával, forgalmazásával, tárolásával kapcsolatos tevékenységet végző személyek tűzvédelmi oktatását hathavonta meg kell ismételni.

(5) Az egy időben összesen 20 kg nettó hatóanyag-tartalmat meghaladó pirotechnikai termék tárolása esetén a tűzvédelmi szabályzat készítéséről szóló jogszabályban meghatározott tűzvédelmi szabályzatot és tűzriadó tervet kell készíteni.”

6. §

Az R. 12. §-a (1) bekezdésének *a)* és *b)* pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

[A gyártási tevékenységi engedély iránti kérelemnek tartalmaznia kell]

„*a)* a kérelmező gazdálkodó szervezet nevét, székhelyét, adószámát, cégszerű aláírását;

b) a tevékenység végzésének és a pirotechnikai termékek, illetve a tevékenységhez kapcsolódó robbanóanyagok tárolásának pontos helyét (település, utca, házszám vagy helyrajzi szám); az építésügyi hatóság, valamint a robbanóanyag tárolását engedélyező bányakapitányság határozatának adatait (száma, kiadó hatóság megnevezése, kiadásának és érvényességének ideje).”

7. §

(1) Az R. 18. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A gyártó a gyártási engedélyében szereplő, általa gyártott pirotechnikai termékeket telephelyén – külön engedély nélkül – forgalmazhatja.”

(2) Az R. 18. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A játékos pirotechnikai termékek, valamint a kis és a közepes tűzijáték termékek év végi forgalmazása és tárolása a 3. számú mellékletben meghatározott átmeneti tárolóhelyre engedélyezhető, legfeljebb 1 hónap időtartamra.”

8. §

(1) Az R. 22. §-a (1) bekezdésének bevezető szövege helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A felhasználási engedély iránti kérelmet a felhasználás megkezdését megelőzően 15 munkanappal be kell nyújtani. A kérelemnek tartalmaznia kell:”

(2) Az R. 22. §-ának (1) bekezdése a következő *a)* ponttal egészül ki, és a jelenlegi *a)–e)* pontok jelölése *b)–f)* pontra módosul:

„*a)* a kérelmező nevét, székhelyét;”

9. §

Az R. 26. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A játékos pirotechnikai termék nyilvános rendezvény keretében történő felhasználását a tevékenység megkezdése előtt 3 munkanappal írásban be kell jelenteni a tevékenység helye szerint illetékes rendőrkapitányságon.”

10. §

Az R. 27. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A hibás vagy lejárt szavatosságú játékos pirotechnikai terméket a vevő köteles a vásárlás helyére, vagy a forgalmazó által megjelölt helyre visszaszállítani, a forgalmazó köteles azt térítésmentesen és költség felszámítása nélkül visszavenni.”

11. §

Az R. 30. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A kis és közepes tűzijáték termék nyilvános rendezvény keretében történő felhasználását a tevékenység megkezdése előtt 3 munkanappal írásban be kell jelenteni a tevékenység helye szerint illetékes rendőrkapitányságon.”

12. §

(1) Az R. 3. számú melléklete 6. pontjának *b)* alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„*b)* Környezetében 16 m-es telepítési távolságot kell tartani épülettől, fő közlekedési úttól, vasúti vágánytól és más pirotechnikai termékek tárolására szolgáló konténer-től.”

(2) Az R. 3. számú mellékletének 6. pontja az alábbi *k)* alponttal egészül ki:

„*k)* A konténernél legalább két darab 55A és 233B jelű vizsgálati egységű oltására alkalmas tűzoltó készüléket kell készenlétben tartani.”

13. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba. E rendelet előírásait az első fokú határozattal még el nem bíralt ügyekben is alkalmazni kell.

(2) Ez a rendelet a hatálybalépését követő napon hatályát veszti.

(3) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg az R. 4. §-ának (2) bekezdésében, 30. §-ának (2) bekezdésében, valamint 31. §-ának (3) bekezdésében a „kis tűzijáték termék” szövegrész a „kis és közepes tűzijáték terméket (a bombák, a tűzijáték bombák mozsarakban, és a római gyertya kivételével)” szövegre, a 21/A. §-ának (1) bekezdésében a „kis tűzijáték termékek” szövegrész a „kis és közepes tűzijáték termékek (a bombák, a tűzijáték bombák mozsarakban, és a római gyertya kivételével)” szövegre, a 25. §-ában, 30. §-ának (3) bekezdésében, valamint 31. §-ának (1) és (2) bekezdésében a „kis tűzijáték termék” szövegrész a „kis és közepes tűzijáték termék (a bombák, a tűzijáték bombák mozsarakban, és a római gyertya kivételével)” szövegre, a 30. §-át megelőző alcímben, valamint 30. §-ának (1) bekezdésében a „kis tűzijáték termékekre” szövegrész a „kis és közepes tűzijáték termékekre (a bombák, a tűzijáték bombák mozsarakban, és a római gyertya kivételével)” szövegre, a 13. §-ának *b)* és *c)* pontjaiban az „Országos Rendőr-főkapitányságnak” szövegrész az „engedélyt kiadó hatóságnak” szövegre, 14. §-ának (1) bekezdésében az „MSZ EN 14035/2004” szövegrész „MSZ EN 14035” szövegre módosul.

(4) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti az R. 11. §-ának (1) bekezdésében a „tárolása” szövegrész, a 30. §-át megelőző alcímben a „(II. pirotechnikai osztály)” szövegrész, valamint a 2. számú mellékletének 1. pontját megelőző alcím.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

A Kormány tagjainak rendeletei

Az egészségügyi miniszter, valamint a szociális és munkaügyi miniszter 58/2007. (XII. 22.) EüM–SZMM együttes rendelete

a munkahelyek kémiai biztonságáról szóló 25/2000. (IX. 30.) EüM–SZCSM együttes rendelet módosításáról

A kémiai biztonságáról szóló 2000. évi XXV. törvény (a továbbiakban: Kbtv.) 34. §-a (4) bekezdésének *d)* pontjában, valamint a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 88. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az egészségügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 161/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának *a)* pontjában, valamint a szociális és munkaügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 170/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának *a)* pontjában meghatározott feladatkörben eljárva a következőket rendeljük el:

1. §

A munkahelyek kémiai biztonságáról szóló 25/2000. (IX. 30.) EüM–SZCSM együttes rendelet (a továbbiakban: R.) 9. §-a (1) bekezdésének *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[9. § (1) Az Mvt. 42. §-ának *a)* pontjában, 54. §-a (3) bekezdésének *a)* pontjában, valamint 55. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel a munkáltató gondoskodik arról, hogy a munkavállaló és képviselői az általuk értett nyelven]

„*b)* a munkahelyen előforduló veszélyes anyagokra, az egészségre és a biztonságra ható kockázatokra, a határértékekre és egyéb előírásokra vonatkozó adatokat, továbbá a 11. §-ban foglalt kötelezettségeiket megismerjék,”

2. §

Az R. 15. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Ez a rendelet szabályozási tárgykörében a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) a Bizottság 91/322/EGK irányelve (1991. május 29.) a munkájuk során vegyi, fizikai és biológiai anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 80/1107/EGK irányelv végrehajtása céljából javasolt határértékek megállapításáról;

b) a Tanács 98/24/EK irányelve (1998. április 7.) a munkájuk során vegyi anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók egészségének és biztonságá-

nak védelméről (tizennegyedik egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében);

c) a Bizottság 2000/39/EK irányelve (2000. június 8.) a munkájuk során vegyi anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók egészségének és biztonságának védelméről szóló 98/24/EK tanácsi irányelv végrehajtásával kapcsolatban a javasolt foglalkozási expozíciós határértékek első listájának létrehozásáról;

d) a Bizottság 2006/15/EK irányelve (2006. február 7.) a 98/24/EK tanácsi irányelv végrehajtásához a javasolt foglalkozási expozíciós határértékek második listájának létrehozásáról és a 91/322/EGK, valamint a 2000/39/EK irányelv módosításáról.”

3. §

Az R. 1. számú mellékletének helyébe e rendelet 1. számú melléklete, 2. számú melléklete helyébe e rendelet 2. számú melléklete lép.

4. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba, ezzel egyidejűleg hatályát veszti az R. 12. §-a (2) bekezdésének c) pontjában a „vagy egyéb szakértő” szöveg.

(2) Ez a rendelet a hatálybalépést követő 15. napon hatályát veszti.

(3) Ez a rendelet a 98/24/EK tanácsi irányelv végrehajtásához a javasolt foglalkozási expozíciós határértékek második listájának létrehozásáról és a 91/322/EGK, valamint a 2000/39/EK irányelv módosításáról szóló, 2006. február 7-i 2006/15/EK bizottsági irányelvnek való megfelelést szolgálja.

Dr. Horváth Ágnes s. k., Dr. Lamperth Mónika s. k.,
egészségügyi miniszter szociális és munkaügyi miniszter

1. számú melléklet az 58/2007. (XII. 22.) EüM–SZMM együttes rendelethez

„1. számú melléklet a 25/2000. (IX. 30.) EüM–SzCsM együttes rendelethez

1.1. Veszélyes anyagok munkahelyi levegőben megengedett ÁK- és CK-értékei, illetőleg eltűrhető MK, valamint jellemző tulajdonságai:

a) *megengedett átlagos koncentráció*: a légszennyező anyagnak a munkahely levegőjében egy műszakra megengedett átlag koncentrációja, amely a dolgozó egészségére általában nem fejt ki káros hatást, jelölése: ÁK,

b) *megengedett csúskoncentráció (rövid ideig megengedhető legnagyobb levegőszennyezettség)*: a légszennyező anyagnak egy műszakon belül az 1-3. pontokban foglaltak szerint megengedett, az ÁK értéket meghaladó legnagyobb koncentrációja (az ÁK- és CK-értékre vonatkozó követelményeknek egyidejűleg kell teljesülniük), jelölése: CK,

c) *maximális koncentráció*: a műszak során eltűrt legmagasabb koncentráció, jelölése: MK, a maximális koncentrációban végzett munka esetében a dolgozó teljes munkaképes élete során (18-62 évig) a potenciális halálos kimenetelű egészségkárosító kockázat (rosszindulatú daganatos megbetegedés kockázata) $\leq 1:10^5/\text{év}$ (10 mikrorizikó/év).

Sor-szám	Megnevezés	Képlet	CAS-szám	AK-érték mg/m ³	CK-érték mg/m ³	MK-érték mg/m ³	Jellemző tulajdonság/hivatkozás	
1.	ACETALDEHID	CH ₃ CHO	75-07-0	25	25		i	VI.
	acetilén-diklorid, lásd: 1,2-diklóretilén							
2.	ACETOFENON	CH ₃ COC ₆ H ₅	98-86-2	50			i	
3.	ACETON	CH ₃ COCH ₃	67-64-1	1210	2420*		i	EU3
4.	ACETON-CIÁNHIDRIN	(CH ₃) ₂ C(OH)CN	75-86-5	16,7	16,7			
5.	ACETONITRIL	CH ₃ CN	75-05-8	70			b, i	EU2
	akril-aldehid, lásd: akrolein							
	akrilsav-metilészter, lásd: metil-akrilát							
6.	AKROLEIN	CH ₂ =CHCHO	107-02-8	0,23	0,23		m	I.
7.	AKRILAMID	CH ₂ =CHCONH ₂	79-06-1			0,03	k	
8.	AKRILNITRIL	CH ₂ =CHCN	107-13-1			4,3	k	
9.	ALDRIN	C ₁₂ H ₈ Cl ₆	309-00-2					POP
10.	ALLIL-ALKOHOL	CH ₂ =CHCH ₂ OH	107-18-6	4,8	12,1		b, i	II.1. EU3
11.	ALLIL-KLORID	CH ₂ =CHCH ₂ Cl	107-05-1	3	3		i	I.
12.	ALUMÍNIUM, FÉM	Al	7429-90-5	6 resp				

Sor-szám	Megnevezés	Képlet	CAS-szám	AK-érték mg/m ³	CK-érték mg/m ³	MK-érték mg/m ³	Jellemző tulajdonság/hivatkozás	
13.	ALUMÍNIUM-OXID aminobenzol, lásd: anilin	Al ₂ O ₃	1344-28-1	6 resp				
14.	4-AMINOBIFFENIL ***	C ₆ H ₅ C ₆ H ₄ NH ₂	92-67-1			10	k	
15.	2-AMINOETANOL	NH ₂ (CH ₂) ₂ OH	141-43-5	2,5	7,6		b	EU2
16.	AMMÓNIA	NH ₃	7664-41-7	14	36		m	I. EU3
17.	ANILIN	C ₆ H ₅ NH ₂	62-53-3	8	32		b	II.2.
18.	o-ANIZIDIN	CH ₃ OC ₆ H ₄ NH ₂	90-04-0			0,5	k	
19.	ANTIMON ÉS SZERVETLEN VEGYÜLETEI (Sb-ra számítva)	Sb	7440-36-0	0,5	2		i	III.
20.	ANTIMON-HIDROGÉN	SbH ₃	7803-52-3	0,5	2			II.2.
21.	ANTIMON-TRIOXID	Sb ₂ O ₃	1309-64-4	0,1	0,4			
	arzén-hidrogén, lásd: arzin							
22.	ARZÉN (FÉM) ÉS SZERVETLEN VEGYÜLETEI ***	As	7440-38-2			0,01	k, b, i	BEM
23.	ARZÉN-PENTOXID	As ₂ O ₅	1303-28-2			0,03	k	BEM
24.	ARZÉN-TRIOXID (lásd: DIARZÉN-TRIOXID)							
25.	ARZIN	AsH ₃	7784-42-1	0,2	0,8		b	II.2.
26.	AZIRIDIN	(CH ₂) ₂ NH	151-56-4			0,9	k	
27.	Azbeszt*** lásd: 1.2.2.							
28.	BÁRIUM OLDHATÓ VEGYÜLETEI (Ba-ra számítva)			0,5			i	II.1 EU2
29.	BENZALDEHID	C ₆ H ₅ CHO	100-52-7	5	10			
30.	BENZIDIN***	(C ₆ H ₄) ₂ (NH ₂) ₂	92-87-5			0,008	k	
31.	BENZIL-KLORID	C ₆ H ₅ CH ₂ Cl	100-44-7	0,5	0,5		b, i, m	
32.	BENZOIL-KLORID	C ₆ H ₅ COCl	98-88-4	2,8			i	
33.	BENZOL ***	C ₆ H ₆	71-43-2			3	k, b, i	BEM
34.	BENZ(a)PIRÉN	C ₂₀ H ₁₂	50-32-8			0,002	k	
35.	BENZOIL-PEROXID	(C ₆ H ₅ CO) ₂ O ₂	94-36-0	5	5		b, i, sz	I.
	benzoil-szuperoxid, lásd: benzoil-peroxid							
	bifenil, lásd: difenil							
36.	BERILLIUM ÉS VEGYÜLETEI (Be-ra számítva)	Be	7440-41-7			0,002	k	
37.	BISZ (KLÓRMETIL-ÉTER)	ClCH ₂ OCH ₂ Cl	542-88-1			0,0047	k	
38.	BRÓM	Br ₂	7726-95-6	0,7			b, m	I. EU2

Sor-szám	Megnevezés	Képlet	CAS-szám	AK-érték mg/m ³	CK-érték mg/m ³	MK-érték mg/m ³	Jellemző tulajdonság/hivatkozás	
39.	BROMIDOK	Br		0,7	0,7			EU1
	butanol, lásd: butil-alkohol							
	2-butanon, lásd: metil-etil-ke-ton							
40.	1,3-BUTADIÉN	CH ₂ =CHCH=CH ₂	106-99-0			1	k, i	
41.	n-BUTÁN	CH ₃ (CH ₂) ₂ CH ₃	106-97-8	2350	9400			IV.
42.	n-BUTIL-ACETÁT	CH ₃ COOC ₄ H ₉	123-86-4	950	950		i, sz	I.
43.	n-BUTIL-AKRILÁT	CH ₂ =CHCOOC ₄ H ₉	141-32-2	11	53		i	I. EU3
44.	n-BUTIL-ALKOHOL	CH ₃ (CH ₂) ₃ OH	71-36-3	45	90		b, i	
	butil-celloszolv, lásd: 2-butoxietanol							
	butil-glikol, lásd: 2-butoxietanol							
45.	2-BUTOXIETANOL	C ₄ H ₉ OCH ₂ CH ₂ OH	111-76-2	98	246		b, i	II.1. EU3
	carbaryl, lásd: karbaril							
	celloszolv, lásd: etilén-glikol-monoetil-éter							
	celloszolv-acetát, lásd: etilén-glikol-monoetil-éter-acetát							
46.	2-(2-BUTOXIETOXI)ETANOL	CH ₃ (CH ₂) ₃ O(CH ₂) ₂ O(CH ₂) ₂ OH	112-34-5	67,5	101,2			EU2
47.	2-BUTOXIETIL-ACETÁT	CH ₃ (CH ₂) ₃ O(CH ₂) ₂ COOC H ₃	112-07-2	133	333		b	EU3
48.	CIÁNAMID	NCNH ₂	420-04-2	1			b	EU2
49.	CIÁN-HIDROGÉN	HCN	74-90-8	11	44		b, i	II.1.
50.	CIÁNSÓK (cianidok) (CN-re számítva)	CN		5	20		b, i	II.1.
51.	CIKLOHEXÁN	C ₆ H ₁₂	110-82-7	700				II.1. EU2
52.	CIKLOHEXANOL	C ₆ H ₁₁ OH	108-93-0	200	800		b, i, sz	II.1.
53.	CIKLOHEXANON	C ₆ H ₁₀ O	108-94-1	40,8	81,6		b, i	II.1. EU3
54.	CIKLOHEXIL-AMIN	C ₆ H ₁₁ NH ₂	108-91-8	40	40		m	V.
55.	1,3-CIKLOPENTADIÉN	C ₅ H ₆	542-92-7	200			i	
56.	CINK-OXID	ZnO	1314-13-2	5 resp	20 resp		i	III.
57.	CINK-KROMÁTOK köztük kálium-cink-kromát [Cr(VI)-ra számítva]					0,01	k	
58.	CIRKÓNIUM VEGYÜLETEI (Zr-ra számítva)			5	20			III.
59.	DDT	C ₁₄ H ₉ Cl ₅	50-29-3	1 resp	1 resp		b	VI. PIC
60.	DEKABORÁN	B ₁₀ H ₁₄	17702-41-9	0,3	0,3		b, i	I.
	4,4'-diaminobifenil, lásd: benzidin							
61.	4,4'-DIAMINODIFENILMETÁN	C ₁₃ H ₁₄ N ₂	101-77-9			0,81	k	

Sor-szám	Megnevezés	Képlet	CAS-szám	AK-érték mg/m ³	CK-érték mg/m ³	MK-érték mg/m ³	Jellemző tulajdonság/hivatkozás	
62.	DIAZINON	C ₁₂ H ₂₁ N ₂ O ₃ PS	333-41-5	0,1	0,4		b	III.
63.	DIARZÉN-TRIOXID	As ₂ O ₃	1327-53-3			0,1	k	BEM
64.	DIAZOMETÁN	CH ₂ N ₂	334-88-3			0,01	k	
65.	DIBENZO-p-DIOXIN 2,3,7,8-TETRAKLÓR	C ₁₂ H ₄ Cl ₄ O ₂	1746-01-6					POP
66.	DIBENZO-DIOXIN ÉS -FURÁN, POLIBRÓMOZOTT							POP
67.	1,2-DIBRÓMETÁN	C ₂ H ₄ Br ₂	106-93-4			0,8	k, b, m	PIC
68.	1,2-DIBRÓM-3-KLÓRPROPÁN	C ₃ H ₅ Br ₂ Cl	96-12-8			0,01	k	
69.	DIELDRIN	C ₁₂ H ₈ Cl ₆ O	60-57-1	0,25 resp	1 resp			POP, PIC
70.	DIETIL-AMIN	NH(C ₂ H ₅) ₂	109-89-7	15	30		b, m	V. EU2
	dietilénoximid, lásd: morfolin							
71.	DIETILÉN-TRIAMIN	NH(CH ₂ CH ₂ NH ₂) ₂	111-40-0	4	4		b, m, sz	
72.	DIETIL-ÉTER	(CH ₃ CH ₂) ₂ O	60-29-7	308	616		b, i, sz	II.1. EU3
73.	DIETIL-SZULFÁT	(C ₂ H ₅ O) ₂ SO ₂	64-67-5			0,2	k	
74.	DIFENIL	(C ₆ H ₅) ₂	92-52-4	1			b, i, sz	
	difenilmetán-4,4'-diizocianát (MDI), lásd: diizocianátok							
75.	DIFOSZFOR-PENTASZULFID	P ₂ S ₅	1314-80-3	1				EU2
76.	DIFOSZFOR-PENTOXID	P ₂ O ₅	1314-56-3	1			m	II.1. EU2
77.	DI(2-ETILHEXIL)-FTALÁT	C ₆ H ₄ (COO) ₂ (C ₈ H ₁₇) ₂	117-81-7	10	40		b	III.
78.	DIHIDROGÉN-SZELENID	H ₂ Se	7783-07-5	0,07	0,17			I. EU3
79.	DIIZOCIANÁTOK							
	difenilmetán-4,4'-diizocianát (MDI)	CH ₂ (C ₆ H ₄ NCO) ₂	101-68-8	0,05	0,05		i, sz	I.
	hexametilén-diizocianát (HDI)	(CH ₂) ₆ (NCO) ₂	822-06-0	0,035	0,035		i, sz	I.
	naftilén-diizocianát (NDI)	C ₁₀ H ₆ (NCO) ₂	3173-72-6	0,09	0,09		i, sz	I.
80.	DIKÉN-DIKLORID	S ₂ Cl ₂	10025-67-9	6	24		m	I.
81.	3,3'-DIKLÓRBENZIDIN	C ₁₂ H ₁₀ N ₂ Cl ₂	91-94-1			0,03	k	
82.	1,2-DIKLÓRBENZOL	C ₆ H ₄ Cl ₂	95-50-1	122	306		b, i	II.1. EU3
83.	1,3-DIKLÓRBENZOL	C ₆ H ₄ Cl ₂	541-73-1	20	80			
84.	1,4-DIKLÓRBENZOL	C ₆ H ₄ Cl ₂	106-46-7	122	306			EU3
	diklórdifluormetán F12, lásd: freonok p,p- diklórdifeniltriklórétán, lásd: DDT							
85.	1,1-DIKLÓRETÁN	Cl ₂ CH ₂ CH ₂	75-34-3	412	824*		b	EU3

Sor-szám	Megnevezés	Képlet	CAS-szám	AK-érték mg/m ³	CK-érték mg/m ³	MK-érték mg/m ³	Jellemző tulajdonság/hivatkozás	
86.	1,2-DIKLÓRETÁN	ClCH ₂ CH ₂ Cl	107-06-2			10	k, i	
87.	1,1-DIKLÓRETELÉN***	Cl ₂ HC=CH	75-35-4	8	32			
88.	1,2-DIKLÓRETELÉN	ClHC=CHCl	540-59-0	790	3160		i	II.1.
89.	2,4-DIKLÓRFENOXIECETSAV	Cl ₂ C ₆ H ₃ OCH ₂ COOH	94-75-7	1	4		b, i	II.2.
	diklórfuormetán F21, lásd: freonok							
90.	DIKLÓRFOSZ (DDVP)	C ₄ H ₇ Cl ₂ O ₄ P	62-73-7	0,9	3,6		b	III.
91.	DIKLÓRMETÁN	CH ₂ Cl ₂	75-09-2	10	10		i	VI.
	diklórtetrafluoretán F114, lásd: freonok							
92.	1,2-DIKLÓRPROPÁN	ClCH ₂ CH(Cl)CH ₃	78-87-5	50	50			VI.
93.	N,N-DIMETILACETAMID	CH ₃ CON(CH ₃) ₂	127-19-5	36	72		b, i	II.1. EU3
94.	DIMETIL-AMIN	(CH ₃) ₂ NH	124-40-3	3,8	9,4		b, m, sz	V. EU3
	dimetilanilin, lásd: xilidin							
95.	N,N-DIMETILANILIN	C ₆ H ₅ N(CH ₃) ₂	121-69-7	25	100		b, i, sz	II.1.
96.	DIMETIL-ÉTER	(CH ₃) ₂ O	115-10-6	1920	7680*			EU3
97.	N,N-DIMETILFORMAMID	HCON(CH ₃) ₂	68-12-2	30	120		b, i	II.1. BEM
	dimetil-kezon, lásd: acetoz							
98.	1,2-DIMETILHIDRAZIN	CH ₃ NHNHCH ₃	540-73-8			1,2	k	
99.	N,N-DIMETILHIDRAZIN	(CH ₃) ₂ NNH ₂	57-14-7			1,2	k	
100.	DIMETIL-SZULFÁT	C ₂ H ₆ O ₄ S	77-78-1			0,1	k, b, m	
101.	DINIKKEL-TRIOXID	Ni ₂ O ₃	1314-06-3			0,1	k	
102.	DINITRO-o-KREZOL	CH ₃ C ₆ H ₂ (NO ₂) ₂ OH	534-52-1	0,2	0,8		b, i, sz	II.1.
103.	DINITRO-BENZOL minden izomer	C ₆ H ₄ (NO ₂) ₂		1	2		b	
104.	DINITROGÉN-OXID	N ₂ O	10024-97-2	180	720			
105.	DINOSZEB ÉS SÓI	C ₁₀ H ₁₂ N ₂ O ₅	88-85-7					PIC
106.	1,4-DIOXÁN	O(CH ₂ CH ₂) ₂ O	123-91-1	10	10		b, i	VI.
	m-dioxibenzol, lásd: rezorcin							
107.	1,3-DIOXOLÁN	C ₃ H ₆ O ₂	646-06-0	10	10			VI.
108.	DIVANÁDIUM-PENTOXID (V-ra számítva)	V ₂ O ₅	1314-62-1	0,05 resp	0,2 resp		i, sz	II.2.
109.	ECETSAV	CH ₃ COOH	64-19-7	25	25		m	I. EU1
110.	ECETSAV-ANHIDRID	(CH ₃ CO) ₂ O	108-24-7	20	20		m	I.
	etántiol, lásd: etilmerkaptán							
	epiklórhidrin, lásd: 1-klór-2,3-epoxipropán							
111.	ENDRIN	C ₁₂ H ₈ Cl ₆ O	72-20-8				b	POP

Sor-szám	Megnevezés	Képlet	CAS-szám	AK-érték mg/m ³	CK-érték mg/m ³	MK-érték mg/m ³	Jellemző tulajdonság/hivatkozás	
112.	ETIL-ACETÁT	CH ₃ COOC ₂ H ₅	141-78-6	1400	1400		i, sz	I.
113.	ETIL-AKRILÁT	CH ₂ =CHCOOC ₂ H ₅	140-88-5	10	10		b, i, sz	I.
114.	ETIL-ALKOHOL	CH ₃ CH ₂ OH	64-17-5	1900	7600			IV.
115.	ETIL-AMIN	CH ₃ CH ₂ NH ₂	75-04-7	9,4	9,4*		i	V. EU3
116.	ETIL-BENZOL	C ₆ H ₅ CH ₂ CH ₃	100-41-4	442	884		b, i	I. BEM EU3
	etilén-alkohol, lásd: etilén-glikol							
117.	ETIL-BROMID	CH ₃ CH ₂ Br	74-96-4	50	50			VI.
118.	ETILÉN-GLIKOL	HOCH ₂ CH ₂ OH	107-21-1	52	104		b, i	I. EU3
	etilén-glikol-monobutil-éter, lásd: 2-butoxietanol							
119.	ETILÉN-GLIKOL-MONOETIL-ÉTER	C ₂ H ₅ O(CH ₂) ₂ OH	110-80-5	19	76		b, i	II.1.
120.	ETILÉN-GLIKOL-MONOETIL-ÉTER- ACETÁT	C ₂ H ₅ O(CH ₂) ₂ COOCH ₃	111-15-9	27	108		b, i	II.1.
121.	ETILÉN-GLIKOL-MONOMETIL-ÉTER	CH ₃ O(CH ₂) ₂ OH	109-86-4	15	60		b, i	II.1.
122.	ETILÉN-GLIKOL-MONOMETIL-ÉTER- ACETÁT	CH ₃ O(CH ₂) ₂ COOCH ₃	110-49-6	25	100		b, i	II.1.
	etil-glikol, lásd: etilén-glikol-monoetil-éter							
	etil-glikol-acetát, lásd: etilén-glikol-monoetil- éter-acetát							
	etil-hidroszulfid, lásd: etil-merkaptán							
	etilén-imin, lásd: aziridin							
	etilén-bromid, lásd: vinil-bromid							
	etilén-klorid, lásd: vinil-klorid							
123.	ETILÉN-OXID	C ₂ H ₄ O	75-21-8			1,8	k, i, sz	
124.	ETIL-KLORID	C ₂ H ₅ Cl	75-00-3	268				EU2
125.	ETIL-MERKAPTÁN	CH ₃ CH ₂ SH	75-08-1	1	1		i	V.
	etil-szulfhidrát, lásd: etil-merkaptán							
	etil-tioalkohol, lásd: etil-merkaptán							
	2-etoxietanol, lásd: etilén-glikol-monoetil-éter							
	fenilbenzol, lásd: difenil							
	Fapor, lásd: 1.2.1.							
126.	EZÜST, fém	Ag	7440-22-4	0,1	0,4*			EU3
127.	EZÜST OLDHATÓ VEGYÜLETEI (Ag-re számítva)			0,01				EU2
128.	2-FENIL-PROPÉN	C ₆ H ₅ C(CH ₃)=CH ₂	98-83-9	246	492			EU3

Sor-szám	Megnevezés	Képlet	CAS-szám	AK-érték mg/m ³	CK-érték mg/m ³	MK-érték mg/m ³	Jellemző tulajdonság/hivatkozás	
129.	FENOL	C ₆ H ₅ OH	108-95-2	7,8	7,8*		b, m	I. BEM EU3
130.	FLUOR	F ₂	7782-41-4	1,58	3,16		m	I. EU3
131.	FLUORACETAMID	FCH ₂ CONH ₂	640-19-7					PIC
	fluor-hidrogén, lásd: hidrogén-fluorid							
132.	FLUORIDOK (F-ra számítva)	F		2,5	10*		b, i	II.2. BEM EU3
	fluotan, lásd: halotán							
133.	FORMALDEHID	HCHO	50-00-0	0,6	0,6		b, m, sz	VI.
134.	FOSZFAMIDON (izomerek keveréke) CISZ izomer TRANSZ izomer	C ₁₀ H ₁₉ CINO ₅ P	13171-21-6 23783-98-4 297-99-4				b	PIC
135.	FOSZFIN	PH ₃	7803-51-2	0,14	0,28		i	I. EU2
136.	FOSZFOR	P	7723-14-0	0,1	0,1		i	I.
	foszfor-hidrogén, lásd: foszfin foszforsav- anhidrid, lásd: difoszfor-pentoxid foszfor- trihidrid, lásd: foszfin							
137.	FOSZFOR-PENTAKLORID	PCl ₅	10026-13-8	1			m	EU2
138.	FOSZFOR-TRIKLORID	PCl ₃	7719-12-2	3	3		m	I.
139.	FOSZGÉN	COCl ₂	75-44-5	0,08	0,4		m	II.1. EU3
	FREONOK (FLUOROKARBONOK)							
140.	F 11, triklórfluometán	CCl ₃ F	75-69-4	Magyarországon betiltott				
141.	F 12, diklórfluometán	CCl ₂ F ₂	75-71-8	Magyarországon betiltott				
142.	F 21, diklórfluometán	CHCl ₂ F	75-43-4	43	172			II.1
143.	F 22, klórdifluometán	CHClF ₂	75-45-6	3600	14 400*			IV. EU3
144.	F113, 1,1,2-triklór-1,2,2-trifluoretán	C ₂ Cl ₃ F ₃	76-13-1	Magyarországon betiltott				
145.	F114, 1,2-diklór-1,1,2,2-tetrafluoretán	Cl ₂ FCCF ₂	76-14-2	Magyarországon betiltott				
146.	F142b, 1-klór-1,1-difluoretán	C ₂ H ₃ ClF ₂	75-68-3	4170	16 680			IV.
147.	FTÁLSAV-ANHIDRID	C ₆ H ₄ (CO) ₂ O	85-44-9	1	1		i, sz	I.
	furál, lásd: furfurol furfuraldehid, lásd: furfurol							
148.	FURFURIL-ALKOHOL	C ₄ H ₃ OCH ₂ OH	98-00-0	40	40		i, sz, b	I.
149.	FURFUROL	C ₄ H ₃ OCHO	98-01-1	20			b, i, sz	

Sor-szám	Megnevezés	Képlet	CAS-szám	AK-érték mg/m ³	CK-érték mg/m ³	MK-érték mg/m ³	Jellemző tulajdonság/hivatkozás	
	gamma HCH, lásd: lindán glikol, lásd: etilén-glikol halán, lásd: halotán							
150.	HALOTÁN	C ₂ HBrClF ₃	151-67-7	40	160			II.1.
151.	HANGYASAV	HCOOH	64-18-6	9			m	I. EU2
152.	HCH (1,2,3,4,5,6- HEXAKLÓRCIKLOHEXÁN) (izomerek keve- réke)	C ₆ H ₆ Cl ₆	608-73-1					PIC
153.	HEPTAKLÓR	C ₁₀ H ₅ Cl ₇	76-44-8				b	POP, PIC
154.	n-HEPTÁN	CH ₃ (CH ₂) ₅ CH ₃	142-82-5	2000	8000*			EU3
155.	2-HEPTANON	CH ₃ (CH ₂) ₄ COCH ₃	110-43-0	238	476		b	EU3
156.	HEPTÁN-3-ON	CH ₃ (CH ₂) ₄ CH ₃	106-35-4	95	*			EU3
	2-hexanon, lásd: metil-butil-ke-ton							
157.	HEXAKLÓRBENZOL	C ₆ Cl ₆	118-74-1				k	POP, PIC
158.	HEXAMETILÉN-DIAMIN	H ₂ N(CH ₂) ₆ NH ₂	124-09-4	2,3			m, b	
159.	n-HEXÁN	CH ₃ (CH ₂) ₄ CH ₃	110-54-3	72			b, i	II.1. BEM EU2
	hexametilén-diizocianát, lásd: diizocianátok hidrogén-cianid, lásd: cián-hidrogén hidrogén- foszfid, lásd: foszfin							
160.	HIDRAZIN	H ₂ NNH ₂	302-01-2			0,13	k	
161.	HIDROGÉN-BROMID	HBr	10035-10-6		6,7		m	I. EU3
162.	HIDROGÉN-FLUORID	HF	7664-39-3	1,5	2,5		b, m	I. BEM EU3
163.	HIGANY SZERVES VEGYÜLETEI*** (Hg- ra számítva)			0,01	0,04		b, sz	III.
164.	HIGANY ÉS SZERVETLEN VEGYÜLE- TEI*** (Hg-ra számítva)	Hg	7439-97-6	0,08	0,32		sz, b	III. BEM, PIC
	izociánsav-metil-észter, lásd: metil-izocianát							
165.	IZOAMIL-ALKOHOL	CH ₃ (CH ₂) ₄ OH	123-51-3	360	1440			II.1.
166.	IZOPENTÁN	(CH ₃) ₂ CHCH ₂ CH ₃	78-78-4	3000				EU2
167.	IZOPENTIL-ACETÁT	CH ₃ COO(CH ₂) ₂ CH(CH ₃) ₂	123-92-2	270	540		i	EU3
168.	IZOPROPIL-ACETÁT	(CH ₃) ₂ HCOOCH ₃	108-21-4	840	840		i	I.
	izopropilbenzol, lásd: kumol							
169.	JÓD	J ₂	7553-56-2	1	1		i, sz, b	I.
170.	KADMIUM ÉS SZERVETLEN VEGYÜLE- TEI*** -CdF ₂ , CdCl ₂ , CdO kivételével (Cd-ra	Cd	7440-43-9			0,015	k	BEM

Sor-szám	Megnevezés	Képlet	CAS-szám	AK-érték mg/m ³	CK-érték mg/m ³	MK-érték mg/m ³	Jellemző tulajdonság/hivatkozás	
	(számítva)							
171.	KADMIUM-FLUORID	CdF ₂	7790-79-6			0,05	k	BEM
172.	KADMIUM-KLORID	CdCl ₂	10108-64-2			0,05	k	BEM
173.	KADMIUM-OXID	CdO	1306-19-0			0,05	k	BEM
174.	KALCIUM-CIÁNAMID	NCNCa	156-62-7	1	4		b, i	III.
175.	KALCIUM-HIDROXID	Ca(OH) ₂	1305-62-0	5				EU1
176.	KALCIUM-KARBONÁT	CaCO ₃	1317-65-3	10				
177.	KALCIUM-KROMÁT	CaCrO ₄	13765-19-0			0,05	k	BEM
178.	KALCIUM-OXID	CaO	1305-78-8	5	5			I.
179.	KALCIUM-SZULFÁT	CaSO ₄	7778-18-9	6 resp				
180.	KÁLIUM-HIDROXID	KOH	1310-58-3	2	2		m	I.
181.	e-KAPROLAKTÁM	HN(CH ₂) ₅ CO	105-60-2	10	40		i	EU3
182.	KAPTAFOL	C ₁₀ H ₉ Cl ₄ NO ₂ S	2425-06-1			0,1	k	PIC
183.	KARBARIL	C ₁₂ H ₁₁ NO ₂	63-25-2	1				
	karbolsav, lásd: fenol							
184.	KÉN-DIOXID	SO ₂	7446-09-5	5	5		m	I.
185.	KÉN-HIDROGÉN	H ₂ S	7783-06-4	14	14		i	V.
186.	KÉNSAV	H ₂ SO ₄	7664-93-9	1	1		m	I.
187.	KLÓR	Cl ₂	7782-50-5		1,5		i	I. EU2
188.	4-KLÓRANILIN	ClC ₆ H ₄ NH ₂	106-47-8	0,2	0,8		k, sz, b	
189.	KLÓRBENZOL	C ₆ H ₅ Cl	108-90-7	23	70			II.1. EU2
190.	KLÓRBENZILÁT	C ₁₆ H ₁₄ Cl ₂ O ₃	510-15-6					PIC
191.	2-KLÓR-1,3-BUTADIÉN	CH ₂ =C(Cl)CH=CH ₂	126-99-8	18	72		i	II.1.
	klórdifluoretán F142B, lásd: freonok klórdifluormetán F22, lásd: freonok klórfluormetán F31, lásd: freonok							
192.	KLÓRDÁN	C ₁₀ H ₆ Cl ₈	57-74-9				b	POP, PIC
193.	1-KLÓR-2,3-EPOXIPROPÁN	ClCH ₂ C ₂ H ₃ O	106-89-8			1,9	k, b, m, sz	
194.	KLOROFORM***	CHCl ₃	67-66-3	10	10			VI.
	kloroprén, lásd: 2-klór-1,3-butadién							
195.	KOBAJT ÉS SZERVETLEN VEGYÜLE- TEI (Co-ra számítva)	Co	7440-48-4	0,1	0,4		i, sz	BEM
196.	KREZOL (izomerek keveréke)	CH ₃ C ₆ H ₄ OH	1319-77-3	22	22		m	I. EU1
197.	KRÓM (fém), SZERVETLEN KRÓM(II) és	Cr		2			i, sz	BEM

Sor-szám	Megnevezés	Képlet	CAS-szám	AK-érték mg/m ³	CK-érték mg/m ³	MK-érték mg/m ³	Jellemző tulajdonság/hivatkozás	
	KRÓM(III) VEGYÜLETEK (nem oldható)							EU2
198.	Egyéb szervesetlen krómvegyületek [a króm VI vegyületek kivételével] (Cr-ra számítva)	Cr		0,5	2		i, sz	BEM
199.	KRÓM(III)-KROMÁT	Cr ₂ (CrO ₄) ₃	24613-89-6			0,05	k	BEM
200.	KRÓM-TRIOXID	CrO ₃	1333-82-0			0,05	k	BEM
201.	KUMOL	C ₆ H ₅ CH(CH ₃) ₂	98-82-8	100	250		b, i	EU3
202.	kvarc, lásd: 1.2.1.	SiO ₂	14808-60-7					
203.	LINDÁN (γ-HCH) (1,2,3,4,5,6-γ- Hexaklórciklohexán)	C ₆ H ₆ Cl ₆	58-89-9	0,5	2		b, i	III. PIC
204.	LÍTIUM-HIDRID	LiH	7580-67-8	0,025				EU1
205.	MAGNÉZIUM-OXID	MgO	1309-48-4	6 resp	24 resp		i	
206.	MALEINSAV-ANHIDRID	CH=CH(CO) ₂ O	108-31-6	0,4	0,4		m, sz	I.
207.	MANGÁN ÉS SZERVETLEN SÓI (mangán- tetroxid kivételével, Mn-ra számítva)	Mn	7439-96-5	5	20			
208.	METAMIDOFOSZ	C ₂ H ₈ NO ₂ PS	10265-92-6				b, i	PIC
209.	METIL-ACETÁT	CH ₃ COOCH ₃	79-20-9	610	2440		b, sz, i	I.
210.	METIL-AKRILÁT	CH ₂ =CHCOOCH ₃	96-33-3	18	18		b, i, sz	I.
211.	METIL-ALKOHOL	CH ₃ OH	67-56-1	260			b, i	II.1. EU2
212.	2-METILAZIRIDIN	C ₃ H ₇ N	75-55-8			5	k	
213.	METIL-BROMID	CH ₃ Br	74-83-9	10	10		b, i	VI.
214.	METIL-BUTIL-KETON	CH ₃ CO(CH ₂) ₃ CH ₃	591-78-6	21	84		b, i	II.1.
215.	1-METILBUTIL-ACETÁT	CH ₃ COOCH(CH ₃)(CH ₂) ₂ CH ₃	626-38-0	270	540			EU3
216.	1-METOXI-2-PROPIL-ACETÁT	CH ₃ COOCH(CH ₃)CH ₂ OCH ₃	108-65-6	275	550			EU3
	metil-celloszolv, lásd: etilén-glikol-monometil-éter metil-celloszolv-acetát, lásd: etilén-glikol-monometil-éter-acetát etil-cianid, lásd: acetónitril							
217.	METIL-ETIL-KETON	CH ₃ COCH ₂ CH ₃	78-93-3	600	900		b, i	II.1. EU3
	metilén-klorid, lásd: diklórmétán metil-glikol, lásd: etilén-glikol-monometil-éter metil-glikol-acetát, lásd: etilén-glikol-monometil-éter-acetát							
218.	5-METILHEPTÁN-3-ON	CH ₃ CH ₂ COCH ₂ CH ₃ CH ₂ CH ₃	541-85-5	53	106			EU3

Sor-szám	Megnevezés	Képlet	CAS-szám	AK-érték mg/m ³	CK-érték mg/m ³	MK-érték mg/m ³	Jellemző tulajdonság/hivatkozás	
219.	5-METILHEXÁN-2-ON	C ₇ H ₁₄ O	110-12-3	230	*			EU3
220.	METIL-IZOCIANÁT	CH ₃ NCO	624-83-9	0,024	0,024		b, i, sz	I.
	metil-karbamid, lásd: metil-izocianát metil-karbonimid, lásd: metil-izocianát							
221.	METIL-KLORID	CH ₃ Cl	74-87-3	105	420			II.1.
	metilkloroform, lásd: 1,1,1-triklóretán							
222.	METIL-MERKAPTÁN	CH ₃ SH	74-93-1	1	1		i	V.
223.	METIL-METAKRILÁT	CH ₂ =C(CH ₃)COOCH ₃	80-62-6	210	210		b, i, sz	I.
	2-metoxietanol, lásd: etilén-glikol-monometil-éter							
	4,4'-metiléndianilin, lásd: 4,4'-diaminodifenilmetán							
	2-metoxianilin, lásd: o-anizidin							
224.	METIL-PARATION	NO ₂ C ₆ H ₄ OPS(CH ₃ O) ₂	298-00-0	0,2			b, sz	PIC
225.	4-METILPENTÁN-2-ON (Izobutil-metil-ke-ton)	C ₆ H ₁₂ O	108-10-1	83	208			EU3
226.	2-(2-METOXIETOXI)ETANOL	CH ₃ O(CH ₂) ₂ O(CH ₂) ₂ OH	111-77-3	50,1				EU2
227.	(2-METOXIMETILETOXI)-PROPANOL (Dipropilén-glikol-monometil-éter)	C ₇ H ₁₆ O ₃	34590-94-8	308	308*			EU3
228.	1-METOXIPROPÁN-2-OL	CH ₃ OCH ₂ CHOHCH ₃	107-98-2	375	568		b	EU3
229.	MEZITILÉN (trimetilbenzolok)	C ₆ H ₃ (CH ₃) ₃	108-67-8	100	*		i	EU3
230.	MIREX	C ₁₀ Cl ₁₂	2385-85-5				b	POP
231.	MOLIBDÉN OLDHATÓ VEGYÜLETEI (Mo-ra számítva)			5	20			III.
232.	MOLIBDÉN OLDHATATLAN VEGYÜLETEI (Mo-ra számítva)			15	60			III.
233.	MONOKROTOFOSZ	C ₇ H ₁₄ NO ₅ P	6923-22-4	0,25			b	PIC
234.	MORFOLIN	O(CH ₂) ₄ NH	110-91-8	36	72		b, m	I. EU2
235.	NAFTALIN	C ₁₀ H ₈	91-20-3	50			b, i	EU1
	naftilén-diizocianát, lásd: diizocianátok narkotán, lásd: halotán							
236.	2-NAFTIL-AMIN	C ₁₀ H ₉ N	91-59-9			0,005	k	
237.	NÁTRIUM-AZID	NaN ₃	26628-22-8	0,1	0,3			EU3
238.	NÁTRIUM-HIDROXID	NaOH	1310-73-2	2	2		m	I.
239.	NEOPENTÁN	(CH ₄)C	463-82-1	3000				EU2
240.	NIKKEL (fém) (Ni-re számítva)	Ni	7440- 07-0	0,1	0,1		sz	BEM

Sor-szám	Megnevezés	Képlet	CAS-szám	AK-érték mg/m ³	CK-érték mg/m ³	MK-érték mg/m ³	Jellemző tulajdonság/hivatkozás	
241.	NIKKEL-DIOXID (Ni-re számítva)	NiO ₂	12035-36-8			0,1	k, sz	BEM
242.	NIKKEL-OXID (Ni-re számítva)	NiO	1313-99-1			0,1	k, sz	BEM
243.	NIKKEL-SZULFID (Ni-re számítva)	NiS	16812-54-7			0,1	k, sz	BEM
244.	NIKKEL-TETRAKARBONIL	Ni(CO) ₄	13463-39-3	0,15	0,15		b	VI.
245.	NIKOTIN	C ₁₀ H ₁₄ N ₂	54-11-5	0,5			b, i	II.1. EU2
246.	4-NITROANILIN	O ₂ NC ₆ H ₄ NH ₂	100-01-6	6			b, i	
	p-nitroanilin, lásd: 4-nitroanilin							
247.	NITROBENZOL	C ₆ H ₅ NO ₂	98-95-3	1			b, i	II.1. EU2
248.	4-NITROKLÓRBENZOL	C ₆ H ₄ ClNO ₂	100-00-5	0,5	2		b	
249.	2-NITRONAFTALIN	C ₁₀ H ₇ NO ₂	581-89-5			0,25	k	
250.	1-NITROPROPÁN	CH ₃ (CH ₂) ₂ NO ₂	108-03-2	10			i, b	
251.	2-NITROPROPÁN	CH ₃ CH(NO ₂)CH ₃	79-46-9			18	k	
252.	NITROGÉN-DIOXID	NO ₂	10102-44-0	9	9		m	I.
253.	NITROGÉN-MONOXID	NO	10102-43-9	30				EU1
254.	NITROGLICERIN	C ₃ H ₅ (ONO ₂) ₃	55-63-0	0,5	2		b, i, sz	II.1.
255.	OKTÁN (összes izomer)	CH ₃ (CH ₂) ₆ CH ₃	111-65-9	2350	9400		i	II.1.
256.	OLAJ (ásványi) KÖD					5	k	
257.	ÓLOM és SZERVETLEN VEGYÜLETEI (Pb-ra számítva)	Pb	7439-92-1	0,15** 0,05 resp	0,6 0,2 resp		i	III. BEM
258.	ÓLOM-TETRAETIL	Pb(C ₂ H ₅) ₄	78-00-2	0,05	0,2		b, i	II.1.
259.	ÓLOM-TETRAMETIL	Pb(CH ₃) ₄	75-74-1	0,05	0,2		b, i	II.1.
260.	ÓN SZERVES VEGYÜLETEI*** (Sn-ra számítva)			0,1	0,4		b, i	II.1.
261.	ÓN SZERVETLEN VEGYÜLETEI (Sn-ra számítva)			2	8		b, i	II.1. EU1
262.	ORTOFOSZFORSAV	H ₃ PO ₄	7664-38-2	1	2		m	EU3
263.	OXÁLSAV	HOCCOOH	144-62-7	1				EU2
264.	OZMIUM-TETROXID (Os-ra számítva)	OsO ₄	20816-12-0	0,002	0,002		m, b	
265.	ÓZON	O ₃	10028-15-6	0,2	0,2		i	I.
266.	PARAKVÁT-DIKLORID	C ₁₂ H ₁₄ Cl ₂ N ₂	1910-42-5	0,1	0,1		b, i	I.
	paraquat-diklorid, lásd: parakvát-diklorid							
267.	PARATION	C ₁₀ H ₁₄ O ₅ NSP	56-38-2	0,1			b	PIC
268.	PBB-k*** Hexabrom-1,1'-bifenil Oktabrom-1,1'-bifenil Dekabrom-1,1'-bifenil	C ₁₂ H ₄ Br ₆ C ₁₂ H ₂ Br ₆ C ₁₂ Br ₁₀	36355-01-8 27858-07-7 13654-09-6					PIC

Sor-szám	Megnevezés	Képlet	CAS-szám	AK-érték mg/m ³	CK-érték mg/m ³	MK-érték mg/m ³	Jellemző tulajdonság/hivatkozás	
269.	PCB-k POLIKLÓROZOTT BIFENILEK***		11097-69-1 1336-36-3				POP POP és PIC	
270.	POLIKLÓROZOTT TERFENILEK		61788-33-8				PIC	
271.	PENTAKLÓRFENOL ÉS SÓI***	C ₆ Cl ₅ OH	87-86-5	0,001			b, i	PIC
272.	PENTAKLÓRNAFTALIN	C ₁₀ H ₃ Cl ₅	1321-64-8	0,5	2		b, i, sz	II.2.
273.	n-PENTÁN	CH ₃ (CH ₂) ₃ CH ₃	109-66-0	2950				IV.EU2
274.	PENTIL-ACETÁT	CH ₃ COO(CH ₂) ₄ CH ₃	628-63-7	270	540		i	EU3
275.	3-PENTIL-ACETÁT	CH ₃ COOCH(C ₂ H ₅)C ₂ H ₅	620-11-1	270	540		i	EU3
276.	PIKRINSAV	C ₆ H ₂ CH ₃ (NO ₂) ₃	88-89-1	0,1	0,1		b, i, sz	I. EU1
277.	PIPERAZIN	C ₄ H ₁₀ N ₂	110-85-0	0,1	0,3			EU3
278.	PIRETRUM		8003-34-7	1				EU2
279.	PIRIDIN	C ₅ H ₅ N	110-86-1	15	60		b, i, sz	II.1.
	porok (szálló porok) egyéb porok, lásd: 1.2.1.							
280.	PLATINA FÉM	Pt	7440-06-4	1				EU1
281.	PLATINA OLDHATÓ VEGYÜLETEI (Pt-ra számítva)			0,002			i, sz	
282.	PORTLAND CEMENT		65997-15-1	10				
283.	PROPIONSÁV	CH ₃ CH ₂ COOH	79-09-4	31	62		m	EU3
284.	PROPIL-ACETÁT	CH ₃ (CH ₂) ₂ COOCH ₃	109-60-4	840	840		b, i	I.
285.	2-PROPIL-ALKOHOL	CH ₃ CH(OH)CH ₃	67-63-0	500	2000		b, i	II.1.
	propilén-imin, lásd: metilaziridin							
286.	PROPILEN-OKID	CH ₃ C ₂ H ₃ O	75-56-9			5	k, b, i	
287.	1,3-PROPIOLAKTON	C ₃ H ₄ O ₂	57-57-8			1,5	k	
288.	REZORCIN	C ₆ H ₄ (OH) ₂	108-46-3	45			b, i	EU2
	rezorcinol, lásd: rezorcin							
289.	RÉZ és vegyületei (Cu-re számítva)	Cu	7440-50-8	1	4			II.1.
290.	RÉZ, FÜST	Cu	7440-50-8	0,1	0,4			II.1.
	Rostszerkezetű porok, lásd: 1.2.2.							
291.	SALÉTRÓMSÁV	HNO ₃	7697-37-2		2,6		i, m	I. EU2
292.	SÓSAV	HCl	7647-01-0	8	16		i, m	I. EU3
	Szelén-hidrogén, lásd: dihidrogén-szelenid							
293.	STRONCIUM-KRÓMÁT	SrCrO ₄	7789-06-2			0,05	k	
294.	SZELÉN-VEGYÜLETEK (Se-re számítva)			0,1	0,4		i	III. BEM
295.	SZÉN-DIOXID	CO ₂	124-38-9	9000				EU2
296.	SZÉN-DISZULFID	CS ₂	75-15-0	30	120		b, i, m	II.1.

Sor-szám	Megnevezés	Képlet	CAS-szám	AK-érték mg/m ³	CK-érték mg/m ³	MK-érték mg/m ³	Jellemző tulajdonság/hivatkozás	
297.	SZÉN-MONOXID	CO	630-08-0	33	66			II.1.
	szén-oxi-klorid, lásd: foszgén							
298.	SZÉN-TETRAKLORID***	CCl ₄	56-23-5	Magyarországon betiltott!				
	sztibin, lásd: antimon-hidrogén							
299.	SZULFOTEP	(C ₂ H ₅) ₄ P ₂ S ₂ O ₅	3689-24-5	0,1	0,4*			EU3
300.	SZTIROL	C ₆ H ₅ CH=CH ₂	100-42-5	50	50		i	VI. BEM
	talkum, lásd: 1.2.1. és 1.2.2.							
301.	TALLIUM OLDHATÓ VEGYÜLETEI (TI-ra számítva)			0,1	0,4		b, i	III.
302.	TERC-AMIL-ACETÁT	CH ₃ COOC(CH ₃) ₂ C ₂ H ₅	625-16-1	270	540			EU3
303.	TERPENTIN		8006-64-2	560	560		i, sz, b	I.
304.	TETRAHIDROFURÁN	(CH ₂) ₄ O	109-99-9	150	300		b, i	II.2. EU3
	1,2,3,6-tetrahydro-N-(1,1,2-tetraklór- etil)ftálimid, lásd: kaptafol							
305.	1,1,2,2-TETRAKLÓRETÁN***	Cl ₂ CHCHCl ₂	79-34-5	7			b	
306.	TETRAKLÓRETELÉN	Cl ₂ C=CCl ₂	127-18-4	50	50		b	VI.
	tetraklórmétán, lásd: szén-tetraklorid							
	tímföld, lásd: alumínium-oxid							
307.	TIOGLIKOLSAV	HSCH ₂ COOH	68-11-1	4			b, m	
308.	TOLUOL	C ₆ H ₅ CH ₃	108-88-3	190	380		b, i	II.2. BEM EU2
309.	TOLUOL-2,4-DIIZOCIANÁT	CH ₃ C ₆ H ₃ (NCO) ₂	584-84-9			0,035	k, i, sz	
310.	TOLUOL-2,6-DIIZOCIANÁT	CH ₃ C ₆ H ₃ (NOCO) ₂	91-08-7			0,035	k, i, sz	
311.	2-TOLUIDIN	CH ₃ C ₆ H ₄ NH ₂	95-53-4			0,5	k, i, b	
312.	3-TOLUIDIN	CH ₃ C ₆ H ₄ NH ₂	108-44-1	9			b	
313.	4-TOLUIDIN	CH ₃ C ₆ H ₄ NH ₂	106-49-0	1	4		b	
314.	TOXAFÉN		8001-35-2				b, i	POP
315.	TRIETIL-AMIN	N(C ₂ H ₅) ₃	121-44-8	8,4	12,6		b, i, m	V. EU3
316.	TRIKLÓRBENZOL (minden izomer)	C ₆ H ₃ Cl ₃	12002-48-1	38	152		b	III.
317.	1,2,4-TRIKLÓRBENZOL	C ₆ H ₃ Cl ₃	120-82-1	15,1	37,8		b	EU3
318.	1,1,1-TRIKLÓRETÁN***	CH ₃ CCl ₃	71-55-6	555	1110		b, i	II.2. EU3
319.	1,1,2-TRIKLÓRETÁN***	ClCH ₂ CHCl ₂	79-00-5	Magyarországon betiltott!				
320.	TRIKLÓRETELÉN	Cl ₂ C=CHCl	79-01-6	270	540		sz	BEM
321.	2,4,5-TRIKLÓRFENOXIECETSAV 2,4,5-T triklórfluormétán F11, lásd: freonok	Cl ₃ C ₆ H ₂ OCH ₂ COOH	93-76-5	10	40		b, i	II.2. PIC

Sor-szám	Megnevezés	Képlet	CAS-szám	AK-érték mg/m ³	CK-érték mg/m ³	MK-érték mg/m ³	Jellemző tulajdonság/hivatkozás	
322.	TRIKLÓRNAFTALIN	C ₁₀ H ₅ Cl ₃	1321-65-9	5			b, i, sz	
	triklórtrifluoretán F113, lásd: freonok							
323.	TRIMETILAMIN	N(CH ₃) ₃	75-50-3	12,3	36,9		m, sz	
324.	1,2,3-TRIMETILBENZOL	C ₆ H ₃ (CH ₃) ₃	526-73-8	100	*			EU3
325.	1,2,4-TRIMETILBENZOL	C ₆ H ₃ (CH ₃) ₃	95-63-6	100	*			EU3
326.	TRINIKKEL-DISZULFID	Ni ₃ S ₂	12035-72-2			0,01	k, sz	
327.	TRINITROTOLUOL	CH ₃ C ₆ H ₂ (NO ₂) ₃	118-96-7	0,09	0,36		b	II.1.
	vanádium-pentoxid, lásd: divanádium-pentoxid							
328.	TRI-o-KREZIL-FOSZFÁT	(CH ₃ C ₆ H ₄) ₃ PO ₄	78-30-8	0,1			b, i, sz	
329.	TRISZ(2,3-DIBRÓMPROPIL)-FOSZFÁT***	C ₉ H ₁₅ Br ₆ O ₄ P	126-72-7					PIC
330.	VAS(II)-OXID	FeO	1345-25-1	6 resp				
331.	VAS(III)-OXID	Fe ₂ O ₃	1309-37-1	6 resp				
332.	VINIL-BROMID	CH ₂ =CHBr	593-60-2			22	k	
333.	VINIL-KLORID***	CH ₂ =CHCl	75-01-4			7,77	k	
334.	XILOL(ok)	C ₆ H ₄ (CH ₃) ₂	1330-20-7	221	442		b	EU3
335.	m-XILOL	C ₆ H ₄ (CH ₃) ₂	108-38-3	221	442		b	EU3
336.	p-XILOL	C ₆ H ₄ (CH ₃) ₂	106-42-3	221	442		b	EU3
337.	o-XILOL	C ₆ H ₄ (CH ₃) ₂	95-47-6	221	442		b	EU3
338.	XILIDIN(ek)	(CH ₃) ₂ C ₆ H ₃ NH ₂	1300-73-8	25			b	

Magyarázat:

resp: respirábilis por;

b: bőrön át is felszívódik. Az ÁK-értékek a veszélyes anyagoknak ezt a tulajdonságát, illetve az ebből származó expozíciót csak a levegőben megengedett koncentrációjuk mértékének megfelelően veszik figyelembe;

i: ingerlő anyag (izgatja a bőrt, nyálkahártyát, szemet vagy mindhármat);

k: rákkeltő;

m: maró hatású anyag (felmarja a bőrt, nyálkahártyát, szemet vagy mindhármat);

sz: túlérzékenységet okozó (szenzibilizáló) tulajdonságú anyag (az anyagra érzékeny egyéneken „túlérzékenységen” alapuló bőr-, légzőrendszeri, esetleg más szervet/szervrendszert károsító megbetegedést okozhat);

PIC, POP ezen fogalmakat az egyes veszélyes anyagok és veszélyes készítmények behozatalával, illetve kivitelével összefüggő bejelentési és előzetes tájékoztatáson alapuló jóváhagyási eljárásról szóló EüM-FVM-KöM-GM együttes rendelet tartalmazza;

* „Európai indikatív” határértékek (96/94/EK, 2000/39/EK), amelyeknél nincs csúcskoncentráció megadva. Ezekben az esetekben jelen melléklet 1.3. pontja szerint kell eljárni;

** 98/24/EK irányelvben közölt érték;

*** az anyagra vonatkozó korlátozásokat a veszélyes anyagok és veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes tevékenységek korlátozásáról szóló EüM-KöM együttes rendelet tartalmazza;

EU1	91/322/EGK irányelvben közölt érték;
EU2	2006/15/EK irányelvben közölt érték;
EU3	2000/39/EK irányelvben közölt érték;
BEM	biológiai expozíciós mutató.
mg/m ³	milligramm léghőméterenként, 20 °C -on és 101,3 KPa légköri nyomáson

Megjegyzés: a nem gőz/gázállapotú toxikus anyagok határértékei a belélegezhető porfrakcióra vonatkoznak (MSZ EN 481).

1.2. Szálló porok - ásványi, szerves

1.2.1. Szemcsés szerkezetű porok megengedett koncentrációi mg/m³-ben

Megnevezés	Megengedett koncentráció, mg/m ³ -ben	
	Totális (belélegezhető)	Respirábilis
Talkum (azbesztmentes)		2
Kvarc		0,15
Krisztobalit		0,15
Tridimit		0,15
Fapor	5	
Egyéb inert porok*	10	6

* **Megjegyzés:** Nincs egészségkárosító (pl. mutagén, rákkeltő, fibrogén, mérgező, allergizáló, irritatív, egyéb mérgező) hatása.

1.2.2. Rostszerkezetű porok megengedett koncentrációi rost/cm³-ben

Megnevezés (CAS-számok)		Megengedett koncentráció (rost/cm ³)
Azbeszt	aktinolit (77536-66-4) amozit (12172-73-5) antofillit (77536-67-5) krizotil (12001-29-5) krokidolit (12001-28-4) tremolit (77536-68-6) akár magában, akár elegyítve betiltott*	0,1 (idővel súlyozott átlag 8 órára vonatkoztatva)
Egyéb rostszerkezetű porok	Üveg, ásvány, kerámia, műanyag	1,0

* Az azbeszt valamennyi formájának előállítás, felhasználása Magyarországon tiltott. [Lásd: 41/2000. (XII. 20.) EüM-KöM együttes rendelet]

1.3. Az egyes anyagok csúcskoncentráció szerinti besorolása jellemző tulajdonságaik alapján

Kategor- ria jele	KATEGÓRIA (BESOROLÁS)	CSÚCSKONCENTRÁCIÓ		
		ÉRTÉKE (CK) ^(a)	IDŐTARTAMA (perc)	MŰSZAKONKÉNTI GYAKORISÁGA ^(b)
I.	HELYILEG IRRITÁLÓ ANYAGOK	ÁK		
II.	FELSZÍVÓDVA HATÓ ANYAGOK Az anyag hatásának fellépése 2 órán belül II.1: Felezési idő <2 óra II.2. Felezési idő 2 órától teljes munkaidőig	4 x ÁK	15	4
III.	FELSZÍVÓDVA HATÓ ANYAGOK Hatás fellépésének ideje >2 óra Felezési idő > Mű- szak idő (ERŐSEN KUMULÁ- LÓDÓ)	4 x ÁK	15	4
IV.	NAGYON GYENGE KÁROSÍ- TÓ HATÁSÚ ANYAGOK ÁK >500 ml/m ³ (a)	4 x ÁK	15	4
V.	INTENZÍV SZAGÚ ANYA- GOK	ÁK		
VI.	IRREVERZIBILIS KÁROSO- DÁST OKOZÓ ANYAGOK	ÁK		
	EGYÉB	8 x ÁK	60 perc/műszak	

(a) Az 500 ml/m³ érték átszámítása mg/m³ koncentráció egységre, 20 °C-on:

$$500 \times \frac{M}{24} \text{ mg / m}^3, \text{ ahol „M” – a vegyi anyag mólómege}$$

(b) Az I. és V. kategóriájú anyagok, anyagcsoportok esetében a megadott CK-érték megegyezik az ÁK-értékkel, ellenőrzése legfeljebb 15 perces mintavétellel történik.

A II-IV. kategóriájú anyagok, anyagcsoportok esetében a megadott CK-érték 15 perces átlagérték és a túllépési tényező 4. (A túllépési tényező fejezi ki, hogy a CK-érték hányszorosa az ÁK-értéknek.) Az egyes csúcskoncentrációk időintervallumai között legalább a csúcskoncentrációk időintervallumánál háromszor hosszabb időnek kell eltelnie (pl. 15 perces csúcskoncentráció után legalább 45 perc). A csúcskoncentrációk időtartama egy műszak alatt összesen a 60 percet nem haladhatja meg.

A VI. kategóriájú irreverzibilis károsodást okozó anyagok; az ÁK-érték = a CK-értékkel.

A csúcskoncentrációk meghatározása:

A CK-értékek 15 perc referenciaidőre vonatkoznak.

A csúcskoncentrációk meghatározása legfeljebb 15 perc mintavételi idejű mintákkal történhet.

Bizonyos súlyos, irreverzibilis egészségkárosodást okozó anyagok esetében (kivételesen) az ÁK-érték egyenlő a CK-értékkel; ellenőrzésük legfeljebb 15 perces mintavétellel történik.

Egyéb anyagok, anyagcsoportok esetében (az CK-érték nagyobb az ÁK-értéknél) az egyes csúcskoncentrációk időintervallumai között legalább a csúcskoncentrációk időintervallumánál háromszor hosszabb időnek kell eltelnie (pl. 15 perces csúcskoncentráció után legalább 45 perc).

A csúcskoncentrációk időtartama egy műszak alatt összesen a 60 percet nem haladhatja meg.

2. A munkahelyi átlagos levegőszennyezettség kiszámítása**2.1. Egy szennyező anyag esetén**

A munkahelyi átlagos levegőszennyezettséget mg/m^3 -ben (CÁ) a következő összefüggéssel számítjuk ki:

$$C_A = \frac{C_1 \times t_1 + C_2 \times t_2 + \dots + C_n \times t_n}{t_1 + t_2 + \dots + t_n}$$

ahol:

$C_1, C_2, \dots, C_n$ a $t_1, t_2, \dots, t_n$ időszakokhoz tartozó légszennyező anyagok koncentrációi (mg/m^3).

$t_1 + t_2 + \dots + t_n = 8$ óra

2.2. Határérték meghatározása több veszélyes anyag munkatérben való egyidejű jelenléte esetén.

2.2.1. Additív hatások. Ha a munkatérben két vagy több, azonos szervrendszerre ható veszélyes anyag (hSz)⊕ van jelen, ezek hatása összegződik - additív hatás.

Hasonlóképpen additív hatásúnak kell tekinteni a mutagén (M) és a karcinogén (K) anyagokat is.

Ezek esetében az ÁK-értéket az alábbi képlettel határozzuk meg:

$$\left(\frac{hSz_1 c}{hSz_1 AK} + \frac{hSz_2 c}{hSz_2 AK} + \dots + \frac{hSz_n c}{hSz_n AK} \right) + \left(\frac{M_1 c}{M_1 AK} + \frac{M_2 c}{M_2 AK} + \dots + \frac{M_n c}{M_n AK} \right) + \left(\frac{K_1 c}{K_1 MK} + \frac{K_2 c}{K_2 MK} + \dots + \frac{K_n c}{K_n MK} \right) \leq 1$$

ahol:

hSz: azonos szervre, szervrendszerre ható anyag; $hSz_{1-n} c$: azonos szervre; szervrendszerre ható anyagok koncentrációja a munkatérben;

$M_{1-n} c$: mutagén anyagok koncentrációja a munkatérben;

K_{1-n} : karcinogén anyagok koncentrációja a munkatérben;

hS_{1-n} ÁK, M_{1-n} ÁK, K_{1-n} MK: az adott azonos szervre/szervrendszerekre ható, mutagén, illetve karcinogén anyagok ÁK-, illetve MK-értéke;

⊕magyarázat hSz anyagokhoz: pl. valamennyi szerves oldószer hat az idegrendszerre! A maró, irritáló, szenzibilizáló anyagok túlnyomó többsége hat a bőrre, szemre, nyálkahártyákra! Csaknem valamennyi nehézfém hat a parenchimas szervekre!

* ha az adott mutagén anyagoknak MK-értéke van, az ÁK-érték helyett az szerepeljen!

2.2.2. Szinergista/potencírozó hatású munkatér légszennyezők. Ezek esetében egyedileg kell eljárni. A potencírozott interakciók jellegzetesen nagy koncentrációk esetében alakulnak ki; kisebb koncentrációk esetén ennek valószínűsége kisebb.

2.2.3. Független hatású munkatér légszennyezők. Ezek esetében a meghatározott ÁK-érték az iránymutató.

3. Ha a munkatér levegőjében egyidejűleg több vegyi anyag van jelen - egyaránt beleértve a rákkeltő hatású és nem rákkeltő hatású anyagokat - a megengedhető értéket az alábbi összefüggés szerint kell kiszámítani:

$$\left[\frac{C_1}{ÁK_1} + \frac{C_2}{ÁK_2} + \dots + \frac{C_n}{ÁK_n} \right] + \left[\frac{R_1}{MK_1} + \frac{R_2}{MK_2} + \dots + \frac{R_n}{MK_n} \right] \leq 1$$

ahol:

C_1 : a munkatérben mért nem rákkeltő anyag koncentrációja;

R_1 : a munkatérben mért rákkeltő anyag koncentrációja;

ÁK: átlagos koncentráció (nem rákkeltő anyagok munkahelyen megengedett koncentrációi);

MK: maximális koncentráció (rákkeltők munkahelyen eltűrt koncentrációja);

1,2, ... n: az egyes nem rákkeltő, illetve rákkeltő anyagok indexeit úgy kell értelmezni, hogy a számlálóban és a nevezőben szereplő azonos indexek azonos anyagot jelentenek.

Megjegyzés: Azokat az anyagokat, amelyekre nézve a melléklet ÁK/MK-értéket nem tartalmaz, a képlet alkalmazása során figyelmen kívül kell hagyni.”

2. számú melléklet az 58/2007. (XII. 22.) EüM–SZMM együttes rendelethez

„2 számú melléklet a 25/2000. (IX. 30.) EüM–SzCsM együttes rendelethez

A foglalkozási vegyi expozíció esetén vizsgálandó biológiai expozíciós (hatás) mutatók megengedhető határértékei

**Biológiai expozíciós (hatás) mutatók megengedhető határértékei
VIZELETBEN**

Vegyi anyag	Biológiai expozíciós (hatás) mutató	Mintavétel ideje	Megengedhető határérték	
			mg/g kreatinin	mikromol/mmol kreatinin (kerekített értékek)
Anilin	p-amino-fenol	m.u.	10	10
Arzén	arzén	m.u.	0,13	0,20
Benzol	t,t-mukonsav	m.u.	1,5	1,2
Dimetilformamid	N-metil-formamid	m.u.	40	76
Etil-benzol	mandulasav	mhv., m.u.	1500	1110
Fenol	fenol	m.u.	300	360
Fluorid vegyületek	fluorid	m.u.	7	42
		köv. m.e.	4	24
Higany (szervetlen)	higany	n.k.	0,05	0,028
Kadmium	kadmium	n.k.	0,01k	0,01
Króm	króm	m.u.	0,02 k	0,043
Kobalt	kobalt	m.u.	0,03	0,058
n-Hexán	2,5-hexán-dion	m.u.	3,5	3,5
Nikkel	nikkel	mhv., m.u.	0,02	0,038
Nitro-benzol	p-nitro-fenol	m.u.	5	4,0
Szelén	szelén	n.k.	0,075	0,110
Sztirol	mandulasav	mhv., m.u.	1000	740
Toluol	o-krezol	m.u.	1	1,05
Triklór-etilén	triklór-ecetsav	mhv., m.u.	50	35
Xilol	metil-hippursavak	m.u.	1500	860

Megjegyzések:

m.u.	műszak után
n.k.	nem kritikus
mhv.	munkahét végén
köv.m.e.	következő műszak előtt
k	rákkeltő hatású anyag; a javasolt határérték „technikai értékként” kezelendő

Biológiai expozíciós (hatás) mutatók megengedhető határértékei
VÉR BEN

Vegyianyag	Biológiai expozíciós (hatás) mutató	Mintavétel ideje	Megengedhető határérték	
			mikrogramm/l	mikromol/l (kerekített értékek)
Anilin	methemoglobin	mhv. – m.u.	3% (az összhemoglobin%-ában)	
Kadmium	kadmium	n.k.	10k	0,09
Ólom (szervetlen)	Ólom	n.k.	400* 300**	1,9 1,5 100 mikromol/mol haem***
	cink-protoporfirin (előszűrésre)	három hónapnál hosszabb expozíció esetén alkalmazha- tó		
Szén-monoxid	CO Hb	m.u.	5% (az összhemoglobin%-ában)	
Szerves foszforsav-észter tartalmú pesticidok	vörösvérsejt vagy teljes vér acetilko-linszteráz (EC. 3.1.1.7.) aktivitás	n.k.	<25%-os aktivitáscsökkenés az expozíció előtt mért alapaktiváshoz viszonyítva****	

Megjegyzések:

m.u.	műszak után
n.k.	nem kritikus
mhv.	munkahét végén
k	rákkeltő hatású anyag; javasolt határérték „technikai értékként” kezelendő
*	férfiak és 45 évnél idősebb nők
**	45 évnél fiatalabb nők
***	határérték túllépése esetén a vérólom koncentráció meghatározása kötelező
****	az alapaktivitás az expozíciómentes periódusban egy héten belül két alkalommal történt mérések értékeinek átlaga”

A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

152/2007. (XII. 22.) FVM rendelete

**a Magyar Méhészeti Nemzeti Program alapján
a központi költségvetés,
valamint az Európai Mezőgazdasági Garancia Alap
társfinanszírozásában megvalósuló támogatások
igénybevételének általános szabályairól**

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint háztartási támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Tv.) 81. § (3) bekezdésének a) pontjában kapott felhatalmazás alapján – a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának a) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a következőket rendelem el:

Támogatási célok

1. §

(1) A méhészeti termékek előállításai és értékesítési feltételeinek javítására irányuló tevékenységekről szóló, 2004. április 26-i 797/2004/EK tanácsi rendeletnek (a továbbiakban: R.) megfelelően Magyarország által benyújtott, a méhészeti termékek termelésének és forgalmazásának javítására irányuló program jóváhagyásáról szóló EU Bizottsági C(2007)3844 számú határozattal elfogadott és e rendelet *mellékletében* szereplő Magyar Méhészeti Nemzeti Program (a továbbiakban: Méhészeti Program) alapján az alábbi célok megvalósítására vehető igénybe támogatás:

- a) információ-szaktanácsadás [R. 2. cikk a) pont];
- b) Varroa atka elleni védekezés [R. 2. cikk b) pont];
- c) vándoroltatás korszerűsítése [R. 2. cikk c) pont];
- d) mézminőség-elemzés [R. 2. cikk d) pont];
- e) méhcsaládok számának szinten tartása [R. 2. cikk e) pont];
- f) méhészetekkel, méhészeti termékekkel kapcsolatos alkalmazott kutatás [R. 2. cikk f) pont].

(2) Az (1) bekezdés szerinti támogatási célok megvalósításához nyújtott támogatás igénybevételére az e rendeletben foglaltakat az egyes támogatási célokhoz kapcsolódó külön rendeletben foglaltakkal együtt kell alkalmazni.

Méhészeti Program Értékelő Bizottság

2. §

(1) A Méhészeti Program keretében elfogadott stratégiai célok megvalósulásának átfogó értékelését, a program

továbbfejlesztésére tett javaslatok előkészítését a Méhészeti Program Értékelő Bizottság (a továbbiakban: Értékelő Bizottság) végzi. Az Értékelő Bizottság legalább öt-, legfeljebb kilenc tagú.

(2) Az Értékelő Bizottság tagjai az illetékes kormányzati szervek, így a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (a továbbiakban: FVM) és a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (a továbbiakban: MVH), a társadalmi partnerek, így az Országos Magyar Méhészeti Egyesület képviselői, illetve szakértők, akiket az e rendelet hatálybalépését követő kilencven napon belül a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter kér fel a tagsági feladatok ellátására.

(3) Az Értékelő Bizottság feladatainak ellátásához szükséges támogatási adatokat az MVH biztosítja, az egyéb adatokat pedig a méhészeti szakmai szervezet.

(4) Az Értékelő Bizottság működési rendjét saját maga állapítja meg.

A támogatás forrása

3. §

(1) A támogatás forrása:

- a) az adott gazdasági évre a központi költségvetésben a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium fejezetében a Méhészeti Nemzeti Program jogcímen az 1. §-ban meghatározottak szerinti célok támogatására előirányzott összeg, valamint
- b) az Európai Mezőgazdasági Garancia Alap (a továbbiakban: EMGA) terhére az EU Bizottsága C(2007)3844 számú határozata szerint a Méhészeti Programban meghatározott célok megvalósításának támogatására meghatározott pénzeszköz.

(2) A kötelezettségvállalás időtartama megegyezik az egyes támogatási célok megvalósításához az Európai Unió által biztosított, a méhészeti termékek termelésének és forgalmazásának általános feltételeit javító intézkedésekről szóló 797/2004/EK tanácsi rendelet végrehajtásának részletes szabályairól szóló 2004. április 29-i 917/2004/EK bizottsági rendelet (a továbbiakban: VR.) 2. cikkének (2) bekezdése szerinti támogatás időtartamával.

Támogatásra jogosultak köre

4. §

Az 1. § (1) bekezdésében foglalt célok esetén támogatás igénybevételére az jogosult:

- a) akit (amelyet) a Tv. 28. § (1) bekezdése szerint az MVH nyilvántartásba vett, vagy aki azt igazoltan kérelmezte, továbbá
- b) megfelel az egyes támogatási célok megvalósításának részletes szabályairól szóló külön jogszabályban előírt feltételeknek.

Támogatási feltételek meghatározása

5. §

(1) Az 1. § (1) bekezdés szerinti célok megvalósításához kapcsolódó egyes támogatások igénybevételének részletes feltételeit, valamint a támogatás meghatározott támogatási egységhez kötött mértékét külön jogszabály állapítja meg.

(2) A támogatás igénybevételére vonatkozó formanyomtatványokat az MVH a honlapján teszi közzé.

(3) Az 1. § (1) bekezdése szerinti Méhészeti Program alapján a végrehajtás társadalmi koordinátora az Országos Magyar Méhészeti Egyesület.

(4) A Méhészeti Program adott évi végrehajtása, a VR. 2. cikk (3) bekezdése alapján az adott év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tart (a továbbiakban: végrehajtási időszak). Az egyes támogatásokhoz kapcsolódó végrehajtási és elszámolási időszakokat a külön jogszabály szerinti részletes szabályok tartalmazzák.

A kérelem benyújtása

6. §

(1) A támogatási kérelmeket az MVH által rendszeresített formanyomtatványon az MVH-hoz kell benyújtani.

(2) A támogatási kérelmen fel kell tüntetni az ügyfél-regisztrációs számot vagy a kérelemhez csatolni kell az ügyfél-regisztráció iránti kérelem másolatát.

(3) Amennyiben a kérelemhez egyidejűleg más szerv által kiállított okiratot, illetve bizonylatot is mellékelni kell, úgy arról – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – másolat nyújtható be, amelynek eredetiségét a kérelmező aláírásával igazolja. A részletes szabályok előírhatják az okiratok, bizonylatok, illetve azok másolatának hitelesítés általi ellenjegyzését.

Hiánypótlás

7. §

Hiánypótlás egy alkalommal, az erre vonatkozó felhívásban/felszólításban meghatározott határidőn belül teljesíthető.

A kérelem módosítása

8. §

(1) A kérelmet kizárólag a Tv.-ben előírtakkal összhangban, az MVH által rendszeresített formanyomtatványon, a kérelem benyújtására meghatározott határidőn belül lehet módosítani.

(2) Kérelem módosítása esetén a benyújtás időpontjának a legutolsó módosítás benyújtásának időpontját kell tekinteni a kérelmek elbírálásának sorrendje szempontjából.

9. §

A rendelkezésre álló forrás figyelembevételével az MVH dönt a támogatási igény forráshiány miatti elutasításáról, illetve a támogatás arányos csökkentéséről.

A támogatás folyósítása

10. §

(1) A támogatási kérelem MVH általi jóváhagyását követően a jóváhagyott támogatási összeget az MVH a kérelmezőnek az ügyfél-regisztrációs rendszerbe bejelentett bankszámlájára utalja át.

(2) Az euróban meghatározott támogatás forintban kerül kifizetésre. Az euró-forint átváltásra – amennyiben külön jogszabály másképpen nem rendelkezik – az euróval kapcsolatos agromonetáris rendszernek a mezőgazdaságban való alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról és egyes rendeletek módosításáról szóló 1913/2006/EK bizottsági rendelet 7. cikkének (1) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni.

A támogatás ellenőrzése

11. §

A kérelemben foglaltak ellenőrzése a Tv.-ben meghatározottak szerint történik.

Jogkövetkezmények

12. §

(1) A támogatás jogosulatlan igénybevétele esetén az MVH a Tv.-ben foglaltak szerint jár el.

(2) A jogosulatlanul igénybe vett támogatás visszafizetése esetén a kamatot a támogatás átutalásának időpontjától kell felszámítani addig az időpontig, amíg az összeg visszafizetésre vagy levonásra nem kerül.

(3) Az egyes támogatási intézkedésekre vonatkozó arányos jogkövetkezmények alkalmazási körét az egyes támogatási célok megvalósításának részletes szabályairól szóló külön jogszabály tartalmazza.

Záró rendelkezések

13. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a Magyar Méhészeti Nemzeti Program alapján a központi költségvetés, valamint az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételének általános szabályairól szóló 152/2004. (X. 18.) FVM rendelet hatályát veszti.

Az Európai Unió jogának való megfelelés

14. §

Ez a rendelet a következő közösségi rendeletek végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg:

a) a Tanács 797/2004/EK rendelete (2004. április 26.) a méhészeti termékek előállítás és értékesítési feltételeinek javítására irányuló tevékenységekről,

b) a Bizottság 917/2004/EK rendelete (2004. április 29.) a Tanács 797/2004/EK rendelet szerint a méhészet te-

rületére hozott intézkedések részletes végrehajtási szabályairól,

c) a Bizottság 811/2007/EK rendelete (2007. július 11.) a méhészeti termékek termelésének és forgalmazásának általános feltételeit javító intézkedésekről szóló 797/2004/EK tanácsi rendelet végrehajtási szabályairól szóló 917/2004/EK rendelet módosításáról,

d) a Bizottság 939/2007/EK rendelete (2007. augusztus 7.) a méhészeti termékek termelésének és forgalmazásának általános feltételeit javító intézkedésekről szóló 797/2004/EK tanácsi rendelet végrehajtási szabályairól szóló 917/2004/EK rendelet módosításáról,

e) a Tanács 1290/2005/EK rendelete (2005. június 21.) a közös agrárpolitika finanszírozásáról,

f) a Bizottság 1913/2006/EK rendelete (2006. december 20.) az euróval kapcsolatos agromonetáris rendszernek a mezőgazdaságban való alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról és egyes rendeletek módosításáról.

Gráf József s. k.,

földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

*Melléklet a 152/2007. (XII. 22.) FVM rendelethez***A MAGYAR MÉHÉSZETI NEMZETI PROGRAM****2007–2010***Bevezetés*

A Tanács 797/2004/EK rendelete – tekintettel a méhészeti ágazat jelentőségére és sajátosságaira – intézkedéseket, támogatásokat határoz meg a méhészeti ágazat fejlesztése céljából. A támogatások igénybevételének alapvető feltétele, hogy a tagállam összeállítson egy olyan Nemzeti Programot, amelynek célja a méztermelési és értékesítési feltételek javítása.

Magyarország elkészítette és csatoltan bemutatja a Tanács 797/2004/EK rendeletének 3. cikkében előírt Jelentést a méhészeti ágazat termelési és értékesítési szerkezetéről, és ugyanezen rendelet 1. cikkében megfogalmazott Méhészeti Nemzeti Programot.

A támogatáshoz jutás másik előfeltételét, a Méhészeti Nemzeti Program nemzeti forrását a Magyar Köztársaság biztosítja a 2007. április 11. Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Szakállamtitkári Értekezlete döntése alapján.

Méhészeti nemzeti és strukturális támogatások:

A méhészeti ágazat részére nemzeti forrásból – a Nemzeti Programban foglaltakon túlmenően – támogatás folyósítására nem kerül sor.

A méhészeti ágazat a strukturális támogatások között az e programban meghirdetett jogcímen támogatást nem kap.

I. Jelentés a magyar méhészeti ágazatról

A magyar méhészet a mezőgazdaság bruttó termelési értékének 1%-át, az állattenyésztés 2,2%-át adja. A méhészeti ágazat jelenleg mintegy 16 000 család megélhetéséhez nyújt kiegészítő vagy fő jövedelemforrást, így közvetve hozzájárul a vidék népességmegtartó képességéhez. A méhészetek létfontosságú szerepet töltenek be az ökológiai egyensúly fenntartásában.

Az átlagos méhcsalád-sűrűség Magyarországon 9,8 méhcsalád/km².

Főbb adatok (lásd a később táblázatokban)

Hosszú évek átlagában a méhészetek száma: 15 000 és 17 000 között alakult, ebből a professzionális (minimum 150 méhcsaláddal rendelkező) méhészetek száma jelenleg meghaladja az 1000-et.

Méhcsaládok száma: több mint 900 000 család, ebből a professzionális méhészek által birtokolt méhcsaládok száma: mintegy 200 000 család.

A legnagyobb méhészetek szerkezete (2006):

300 vagy annál több méhcsaláddal rendelkező méhészetek száma: 112,

400 vagy annál több méhcsaláddal rendelkező méhészetek száma: 28,

500 vagy annál több méhcsaláddal rendelkező méhészetek száma: 17.

A legnagyobb magyarországi méhészet 6000 méhcsaláddal rendelkezik.

A méztermelés az elmúlt 10 évben 10 000–22 000 tonna között változott.

A méhészkedés feltételei Magyarországon

Magyarország természeti adottságai kedvezőek a méhészet számára. Viszonylag hosszú (jó években áprilistól szeptember végéig tart) a virágzási időszak, amely alatt a méhek nektárhoz jutnak.

Magyarország nagy kiterjedésű akácosokkal rendelkezik, amely a magyar méhészet legfontosabb méhlegelője, méze a magyar méztermelés alapja. A hárserdők jó méhlegelőt adnak. A fűzek, a gyümölcs, a juharok a méhcsaládok tavaszi fejlődéséhez nélkülözhetetlenek.

A selyemkóró a déli országrészekben csapadékos időjárás esetén jó eredményt adhat.

A szelídgesztenyének csak néhány tájegységen van méhészeti értéke.

A termesztett növények közül jelentős a napraforgó és a repce vetésterülete.

Egyes tájegységekre korlátozódik a facélia, mustár, olajretek, levendula, pohánka és egyes gyógy- és takarmánynövények.

A hazai ökológiai körülményekhez jól alkalmazkodó, e tájon őshonos méhfajtával, a krajnai méhvel rendelkezünk. Tenyésztése évek óta hatósági felügyelet mellett, szabályozott és ellenőrzött körülmények között folyik.

A méhegészségügyi hálózat rendszeres ellenőrzéssel biztosítja, tanácsadással segíti a méhbetegségekkel szembeni védekezést. Magyarország a nagy méhcsalád-sűrűség és az intenzív vándorlás miatt fokozottan kitett a betegségek terjedésének.

A legnagyobb veszélyt – csakúgy, mint a világon mindenhol – a varroa atka jelenti. A hosszú tél után beköszöntő tavasz (májusi vész, nozéma), a hordástalan, hosszú nyár (nyúlós kötésrothadás) mind kedvez a betegségek megjelenésének. A betegségek megelőzése, az ellenük való hatásos védekezés a Nemzeti Program kiemelt feladata.

A mai magyar méhészkedés színvonalára jótékonyan hatnak az évszázados hagyományok, a méhészek szakmaszeretete, a méhésztársadalom szervezettsége és szolidaritása. A magyar méhészetben kialakult szervezeti-érdekvédelmi rendszer alkalmas a méhészek problémáinak hiteles érzékelésére, a megoldási javaslatok kidolgozására és képviselésére.

Az első Magyar Méhészeti Nemzeti Program megvalósítása jelentősen hozzájárult az ismeretek bővítéséhez, azok gyakorlati alkalmazásához. A szakismeret megszerzésének új formái jelentek meg Magyarországon.

Mézfajták

A magyar méztermelésben meghatározó az akácméz. Az akácméz mellett kisebb mértékben az alábbi mézfajták termelése számottevő: gyümölcsök, repce, selyemfű, napraforgó, hárs, szelídgesztenye, facélia, zsálya, levendula, menta, medvehagyma, pohánka stb.

A korábbi években még több-kevesebb gazdasági jelentőséggel bíró propolisz, virágpor, méhméreg stb. termelése napjainkra elvesztette szerepét a termelésben és az értékesítésben. Az elmúlt három évben nőtt az unió virágpor-felhasználása, különösen a nyers, fagyasztott virágpor esetében. A magyar méhészek ezt az „alternatív” lehetőséget kihasználták és több méhész kezdett virágport termelni.

A méz minősége

A megtermelt magyar méz minősége kiváló, nemzetközi piacokon is versenyképes.

A minőségellenőrzési rendszer főszereplői az állategészségügyi és élelmiszerellenőrző hatóság megyei szervezetei, amelyek monitoring vizsgálatokat és szűrőpróbaszerű ellenőrzéseket folytatnak. A méz exportőrök átvétel előtt tételenkénti laboratóriumi ellenőrzést végeznek. Kiszállítás előtt az egész tétel ismételt ellenőrzése történik meg. A minőségvizsgálat céljára akkreditált laboratóriumok állnak rendelkezésre. Minőségi viták esetén a brémai laboratóriumhoz (APLICA Institut für Honig Analytik Qualitat) fordulhatnak a méhészek.

A méztermelés technológiai színvonalára jellemző adatok:

Az alkalmazott méhészeti technológia jelentősen nem változik, a professzionális méhészetekre jellemző a korszerűbb technológia alkalmazása.

Az országos helyzet az előző Jelentéshez képest nem változott:

- Az országban három kerettípus és két fő kaptártípus van használatban. A kaptárak jelentős része a múlt század elején meghonosított Nagy Boczonádi (NB) fekvőkaptár, mintegy egyharmadát a modern rakodó kaptárak teszik ki.
- A méhészek többsége, közel 70 százaléka vándoroltatja méhészetét. A kaptárak szállítóeszközre történő fel- és lera-kása az esetek többségében kézi erővel történik. A méhészetek mintegy 1-2%-a rendelkezik saját szállítóeszközzel, amelyek átlagéletkora meghaladja a 15 évet.
- A méhészeti eszközöknek és berendezéseknek évekig nem volt hazai gyártó háttere, napjainkban kezdenek kisebb gyártók ezzel foglalkozni.

Mézereskedelem

A magyar méztermelés sajátossága, hogy a méhészek a megtermelt méz 83%-át nagybani felvásárlóknak, kereskedőknek (hordósan), 1%-át kiszervezve kiskereskedőknek (üzleteknek), további 1%-át ipari felhasználóknak (mézeskalácsos, édesítőipar), 15%-át pedig közvetlenül a fogyasztóknak (háztól és piacon) értékesítik.

Az országban 11 olyan mézüzem működik, amelynek alapanyag-feldolgozó kapacitása meghaladja az évi 1000 tonnát. Ezek az üzemeken túlmenően mintegy 400 kis mézüzem van az országban, amelyek egy-egy méhészet termésének vagy egy-egy kisebb térség méztermésének feldolgozására alakultak.

Mivel a méhészek mézük döntő hányadát hordóban értékesítik, így elveszítik árujuk további nyomon követhetőségét. A kiszerelek a megvásárolt alapanyaggal „bármit” kezdhetnek. A méhészeknek ezért az egyedüli minőség-ellenőrzési lehetősége már csak a kiszereelt áru vizsgálatában lehetséges. Ezeknek a vizsgálatoknak a legkorszerűbb módszerekre kell hagyatkozniuk, ezért tartja szükségesnek Magyarország az ilyen irányú kutatómunkák elvégzését és az ehhez szükséges eszközök beszerzését.

Export

Magyarország történelmileg is a nagyobb méztermelő országok közé tartozik. A megtermelt méz jelentős része, mintegy 80%-a külföldi piacokra, az utóbbi évtizedekben szinte teljes egészében a nyugat-európai országokba kerül. Legjelentősebb partnereink Németország, Franciaország, Olaszország, Egyesült Királyság.

A fő termék az akácméz és a vegyes virágméz, amelyek aránya évről-évre változik. Kisebb mennyiségben egyéb fajta és lépesmézet, méhviaszt és propoliszt exportálnak a magyar kereskedelmi cégek.

A kiszállított akácméz 95%-a hordós kiszereelésben (lédig) kerül kiszállításra. A lédigben történő értékesítés nagy volumenek kiszállítását teszi lehetővé, azonban jellegénél fogva nem biztosítja a különleges minőségű magyar méz hangsúlyozott megjelenését. Árai is elmaradnak attól, amit a minőség alapján elvárhatnánk.

A hazai mézfogyasztás

A különböző háztartások fogyasztási statisztikai felmérései igazolják, hogy hazai mézfogyasztás éves volumene mintegy 5000 tonna körüli. Ennek alapján az egy főre jutó éves fogyasztás 0,5 kg-ra tehető, ez minimális növekedést jelent az előző Jelentéshez képest.

A hazai mézfogyasztás mintegy 90%-a lakossági fogyasztás. A méz 10%-át az ipar (sütődék, konzervgyárak, gyógyszergyárak, kozmetikai laboratóriumok stb.) használja fel.

A néhány éve még jelentős volumenben és értékben árusított propolisz, virágpor értékesítése jelentősen csökkent, a méhméregé gyakorlatilag megszűnt. Fellendülőben van ezzel szemben a korábban ugyancsak visszaszorult viaszértékesítés.

*A magyar méhészet szerkezete számokban: **

1. Méhcsaládok és méhészek

A magyar méhészet főbb adatai						
Év	A méhészetek száma			Méhcsaládok száma		
	összesen**	ebből***: 150 méhcsalád feletti		összesen**	ebből***: 150 méhcsalád feletti	
		db	%		db	%
1999	17.087	683	4,0	806.539	129.046	15,99
2000	16.579	847	5,1	840.235	168.759	20,08
2001	16.235	1.050	6,4	896.563	214.429	23,92
2002	15.576	1.057	6,8	881.610	216.623	24,57
2003	15.302	1.064	6,9	872.650	216.956	24,86
2004	16.371	1.076	6,5	942.316	217.013	23,02
2005	15.975	1.080	6,7	910.873	217.122	23,83

*2. A termelés és a forgalmazási szerkezet****

A különböző mézfajták termelésének arányai							
Év	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.
Termelés (t)	18.500	15.200	15.300	18.000	21.900	19.500	19.700
Mézfajták aránya	%	%	%	%	%	%	%
Repce	4	6	19	18	9	19	19
Akác	61	67	55	34	52	50	32
Napraforgó	15	7	7	21	20	11	18
Vegyes virág	14	17	13	13	10	9	20
Fajta, selyemkóró, hárs, facélia stb.	6	3	6	14	9	11	11

A belföldi (hazai termelésű méz) mézértékesítés megoszlása a különböző értékesítési csatornák között	
Értékesítési csatorna	%
Közvetlenül a fogyasztók felé („háztól”, piacon)	15
Kiszerelve kiskereskedők felé (üzleteknek)	1
Nagybani felvásárlóknak, kereskedőknek („hordósan”)	83
Ipari felhasználóknak (mézeskalácsos, édesipar)	1

3. Termelés, export, import

Év	Méztermelés** (tonna)	Export* (tonna)	Import* (tonna)
1999	18.500	9.889	441
2000	15.200	12.806	857
2001	15.300	12.725	690
2002	18.000	15.023	958
2003	21.900	15.773	1.275
2004	19.500	15.114	1.331
2005	19.700	18.898	1.303

4. Árak***

A nagybani felvásárlás (nettó)Ft/kg							
Mézfajta	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.
Akácmez	407	308	393	636	767	600	430
Virágmez	222	221	271	410	544	400	290
Fajtamézek	321	250	313	493	631	450	350
A közvetlen eladás Ft/kg							
Mézfajta	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.
Akácmez	780	700	830	1080	1180	1060	920
Virágmez	490	460	550	730	780	750	710
Fajtamézek	730	680	730	980	1080	960	850

Forrás: * KSH

** Állategészségügyi hatóság

*** Országos Magyar Méhészeti Egyesület

A méhészet költségei

Az állandó és változó költségek alakulása a 150 méhcsaládos, vándoroltatásos méhészkedést folytató méhészet adatai alapján megállapítható, hogy Magyarországon a méhcsaládonkénti költség 68,05 euró (250 Ft = 1 euró). Ez alapján a hazai méhészetek az uniós költségkategória (First Report 16.02.2001.) középső szintjébe tartoznak.

Ezt a következő számítások támasztják alá:

Állandó költségek:

Méhcsaládonként átlagos állandó költség 9494 Ft (37,97 euró/család)

Összetevői:

- Amortizáció: 5544 Ft/család (22,17 euró/család)
- Biztosítás: 350 Ft/család (1,40 euró/család)
- Munkabér: 3600 Ft/család (vándorlással együtt) (14,4 euró/család)

Változó költségek:

Méhcsaládonként átlagos változó költség 7519 Ft (30,07 euró/család).

Összetevői:

- varroa atka elleni védekezés, gyógykezelés, gyógyszer: 1580 Ft/család (6,32 euró/család):
- téli takarmányozás: felhasznált cukor méhcsaládonként 2100 Ft/család (8,4 euró/család):
- vándoroltatás (saját gépkocsi és fuvarozó által biztosított tehergépkocsival): 2760 Ft/méhcsalád (11,04 euró/család)
- egyéb költségek: 979 Ft/méhcsalád (3,91 euró/család):
- kiserelés (felvásárlás, bankköltség, szállítás, feldolgozás, tárolás, vám): 100 Ft/kg (0,40 euró/kg).

5. Mézminőség

Magyarországon jelenleg nem alkalmazzák a 2082/92/EGK, valamint a 2081/92/EGK rendeleteket.

II. A Magyar Méhészeti Nemzeti Program

A Nemzeti Program fő célja

E program elősegíti, hogy az ágazat kihasználja az ország kedvező adottságait, ezen keresztül növeli az ágazat versenyképességét, fejlődését. Méhészet egyrészt gazdasági hasznót állít elő, másrészt szerepe van az ökológiai egyensúly fenntartásában. Fontos az ágazat társadalmi szerepének erősítése, valamint e szerep erkölcsi és anyagi formában történő elismertetése. A társadalmi szerep a vidék népességmegtartó képessége erősítésében, a lakosság egészséges, kiváló minőségű méhészeti termékekkel történő ellátásában, valamint a méhek általi beporzás más módon meg nem oldható feladatának biztonságos elvégzésében nyilvánul meg.

Célként fogalmazódik meg, hogy erősödjön a méhész társadalom összefogása, a méhészek fogékonysága az új módszerek, eljárások és eszközök alkalmazása, valamint a vállalkozásszerű gazdálkodás iránt.

A fenti célok elérése révén a méhészkedésből származó haszon biztosítson megélhetést és fejlesztési forrást az ágazatban átlagosnak tekinthető hatékonysággal tevékenykedő méhészek számára. A ráfordításokon felüli bevétel elérését tege lehetővé azon méhészek számára, akik egyéb tevékenységeik mellett méhészkednek.

A 2004–2007. időszakban végrehajtott Nemzeti Program alapján igénybe vett támogatás jelentős szakmai, szellemi és gyakorlati ismeretterjesztésen túl mederbe terelte az atka elleni gyógyszeres védekezést, továbbá erősítette a méhállomány hazai utánpótlását, így annak genetikai hátterét.

A 2007–2010. időszakban elsősorban a 2004. évben elfogadott Magyar Méhészeti Nemzeti Programban megkezdett intézkedéseket kívánjuk folytatni, melyeket a méz minőségének megőrzését, a fogyasztók jobb tájékoztatását szolgáló kutató-, fejlesztő programokkal tervezünk kiegészíteni.

A méz termelésének és értékesítésének javítására irányuló intézkedések a 797/2004/EK rendelet alapján – részletes bemutatás

1. Technikai segítségnyújtás a méhészeti egyesületeknek és a méhészkörök tagjai részére a méztermelés és a mézpergetés feltételeinek javítása érdekében

1.1. A méhészeti képzés országos koordinálása, külföldi szakmai ismeretek gyűjtése és terjesztése

A 2004–2007. időszakban a Nemzeti Program alapján a méhészképzés egységesítése, a külföldi ismeretek megszerzése érdekében külföldi szaksajtó megfigyelése, megrendelése, a fordítások megszervezése és azok közzététele feladatok ellátása végrehajtására az Országos Magyar Méhészeti Egyesület (OMME) központi irodája egy fő koordinátort foglalkoztatott, és biztosította a munka elvégzéséhez a megfelelő körülményeket. A koordinációs munka sokrétű, magában foglalja az oktatási helyszínek, szemináriumok, konzultációk helyszíneinek, bemutató helyek biztosítását, az előadókkal való időpont-, téma-, helyszín-egyeztetéseket, az előadók részéről felmerülő kérések (technikai eszközök, tananyag stb.) teljesítését, továbbá a külföldi szakirodalom követését, a szaksajtó megrendelését, valamint azok fordításának és közzétételének megszervezését, végrehajtását.

A feladat folyamatos, fenntartása így a 2007–2010. időszakban a korábbi feltételekkel szükséges.

A támogatás összege: 80 000 euró/év

1.2. Helyi, régiós és országos rendezvények, elméleti képzés, nemzetközi tapasztalatszerzés

Már a 2004–2007. időszakban is szereplő jogcím célja a méhészek szakmai ismereteinek bővítése, fejlesztése, illetve szinten tartása, elméleti felkészültségének növelése elsősorban előadások tartásával.

Az intézkedés alapján több ezer méhész vett részt a helyi/regionális/országos rendezvényeken, jutott el külföldre megrendezett hasonló programra. Az intézkedés sokrétű és az eltérő érdekeltségű méhészek is megtalálják a számukra hasznos programot. A helyi szinten megszervezett szakmai napok, foglalkozások a méhészek szakmai ismereteit bővítik, szinten tartják. A támogatással színvonalas előadásokat (szakmához kapcsolódó területekről meghívott szakemberekkel, mint pl. adóügy, vállalkozási ismeretek, logisztika, éghajlatkutatás stb.) lehet megtartani.

Országos és régiós rendezvény szakmai előadásokon túl eszközbemutatókat is biztosít:

A Méhészek Világtalálkozója (APIMONDIA) jelentős információcserére ad lehetőséget minden alkalommal. Magyarország kiállítás keretében is bemutatja a hazai méhészkedési gyakorlatot.

Az évente megtartott Magyar Méhészek Világtalálkozója hazai és külföldi előadók részvételével zajló konferenciával egybekötött szakkiallítás.

Más tagállamokban, harmadik országban szervezett programokon való részvétel a különböző méhészkedési gyakorlat közvetlen megismerését, tapasztalatokcseréjét teszi lehetővé.

A rendezvények szervezése folyamatos, ezért a 2007–2010. időszakban az intézkedés fenntartása indokolt.

A támogatás összege: 180 000 euró/év

1.3. Bemutató méhészetek látogatása

A 2004–2007. időszakban kialakított „bemutató méhészt” rendszer újdonság volt a magyar méhészet területén. Közel húsz bemutató méhészet kijelölése történt meg, és sok száz méhészt vett részt bemutatókon.

A méhészetek kijelölése a jól működő méhészek számára lehetőséget teremtett, hogy az alkalmazott ismereteiket megmutathassák másoknak, az odalátogató méhészek pedig megismerhetnek bevált, jó gyakorlatot, sok esetben új technológiát, egyes gyakorlati fogást.

Összegezve, az intézkedés célja: egy-egy kaptártípus technológiájának megismertetése, egyéb ismeretek átadása és gyakorlati bemutatókon keresztüli oktatása.

Az intézkedés egyre népszerűbb a méhészek körében, a 2007–2010. időszakban a folytatását tervezzük.

A támogatás összege: 30 000 euró/év

1.4. Szaktanácsadás

A program első ciklusában (2004–2007) kialakításra került egy méhészeti szaktanácsadói hálózat, amely folyamatos működése során szakmai segítséget nyújt a méhészeknek. A szaktanácsadói hálózat felépítése: 1 fő vezető szaktanácsadó (munkáját az OMME központi irodájában végzi) 19 fő megyei, illetve + 1 fő fővárosi szaktanácsadó (munkájukat a lakásukon, illetve bérelt irodájában végzik).

A hálózat a gazdálkodó méhészek számára folyamatosan nyújt tájékoztatást a piaci viszonyokról, a támogatási lehetőségekről, a méhészetben alkalmazott, illetve alkalmazható új technológiákról, a vándoroltatás, pergetés és egyéb szakmai tevékenységek hatékonyabb ellátását támogató információkról. A szaktanácsadói hálózat segít képviselni a gazdálkodó méhészek érdekeit a tevékenységüket felügyelő hatóságoknál, fenológiai megfigyelésekkel, adatgyűjtéssel, és az adatok közlésével hozzájárul egyes méhészeti tevékenységek eredményesebb végrehajtásához. A szaktanácsadók rendszeresen szerveznek oktatásokat a méhészek részére.

A hálózat kialakítása jelentős előrelépés volt az egyes méhészt problémáinak kezeléséhez, információigényének kielégítéséhez.

A program változatlan formában történő fenntartása a 2007–2010. időszakban indokolt. A támogatás kedvezményezettje az OMME-n keresztül az egyes szaktanácsadó, aki a teljesítésről kiadott igazolással történő pénzügyi elszámolással jut a támogatáshoz.

A támogatás összege: 440 000 euró/év

2. A varroa-törzsis elleni védekezés

2.1. Varroa destructor elleni gyógyszeres védekezés

Az intézkedésben 2004–2007. időszakban mintegy 10 000 méheszt vett részt. A méhészeti nemzeti program ezen intézkedése közvetlen segítséget a méhészek számára, amely a szaktanácsadók aktív segítségével hozzájárul az eredményes méhészkedéshez.

A varroa atka elleni kötelező gyógyszeres védekezés támogatása elősegíti, hogy a méhészek által korábban gyakran használt, ellenőrizetlen és kevésbé hatékony szerek helyett engedélyezett gyógyszerkészítményeket használjanak a varroa atka elleni védekezésben. A támogatás alapja az engedélyezett készítmény és a kezelés kiegészítéséhez adható meghatározott cukor beszerzése, felhasználása. A fertőzöttségtől való teljes mentesség ugyan nem érhető el, de a támogatás jelentős mértékben elősegíti a méh-egészségügyi helyzet javulását.

A program folytatása a 2007–2010. időszakban indokolt.

A támogatás összege: 2 050 000 euró/év

2.2. A védekezés alternatív módjai

A 2004–2007. időszakban kialakított program folytatását, tökéletesítését tervezzük. Már egyre több méheszt rendelkezik, az ország területét behálózva a higiénikus aljdeszkával, így részt vesz az adatszolgáltatási programban.

A programban részt vevő méheszt támogatva kap aljdeszkákat, és a támogatás feltételeként a méhészeti szezonban (március 1.–október 31.) évente négy alkalommal jelentést ad az atkák számáról, az alkalmazott kezelésekről stb. E program lehetővé teszi az atka fertőzöttség hazai monitoring vizsgálatát. A programot a szaktanácsadói hálózat – kutatóintézet bevonásával – bonyolítja le.

A 2007–2010. időszak fő célja a program fenntartása és az adatszolgáltatás, az adatfeldolgozás és közzététel fejlesztése. Így az országos varroa-fertőzöttség szintjéről és a védekezés során használt készítmények hatásfokáról naprakész tájékoztatást kapnak a méhészek.

A támogatás összege: 120 000 euró/év

3. A vándorlás ésszerűsítése

3.1. Kaptárak, méhészeti felszerelések azonosítása

A méhégészségügyi nyomon követhetőség érdekében, valamint vagyonvédelmi szempontból indokolt a méhészetek, illetve az értékeesebb méhészeti felszerelések azonosítása és nyilvántartása. A támogatás célja az azonosítási rendszer kialakítása, majd fenntartása, működtetése. A 2004–2007. időszakban a program elvi alapjait lehetett lerakni. A program teljes körű végrehajtását a 2007–2010. időszakban tervezzük.

A támogatás összege: 80 000 euró/év

3.2. Beruházás új eszközökbe

Mintegy ezer méhész jutott a 2004–2007. időszakban korszerű eszközhez a vándoroltatás fejlesztése érdekében.

A vándoroltatáshoz szükséges új eszközök beszerzésének támogatása révén korszerűbb eszközökkel, gyorsabban, egyszerűbben és hatékonyabban zajlik a vándoroltatás és az ahhoz kapcsolódó munkafolyamatok.

Hazánkban eredményesen méhészkedni, a biztos megélhetést biztosítani csak vándorlással lehetséges. Egy évben akár 6–8 alkalommal kell mozgatni a méhészetet. Ez gyorsan, hatékonyan, balesetmentesen csak nagyobb beruházással történhet. E támogatás célja a 2007–2010. időszakban rakodó és szállító eszközök beszerzése, valamint a vándortanyák kialakításához szükséges infrastrukturális eszközök beszerzése.

2007–2010. időszakban a korábbi időszak támogatásnak folytatását tervezzük.

A támogatás összege: 350 000 euró/év

4. A méz fizikai-kémiai tulajdonságainak elemzése

Elemzések költségeinek átvállalása, laboratóriumi eszközbeszerzés

Az OMME folyamatosan figyelemmel kíséri a kereskedelmi forgalomban kapható mézek minőségét, összetételét. A korszerű vizsgálatok hazai elvégzése érdekében laboratórium eszközbeszerzés, fejlesztés is indokolt. A beszerzések során lehetőség nyílik Magyarországon eddig még el nem végzett akkreditált mézvizsgálatok véghezvitelére. A vizsgálati eredményeket az OMME megjelenteti.

A támogatás összege: 200 000 euró/év

5. A méhcsaládok számának szinten tartása

A 2004–2007. időszakban több mint ezer méhész vett igénybe méhállományának pótlásához támogatást.

Hazánk őshonos méhfajtája a krajnai méh. Csak hatóságilag ellenőrzött, regisztrált méhtenyésztő, anyanevelő hozhat forgalomba méhanyákat. Anyanevelő telepről származó párzott, petéző anyákkal történő, illetve e telepekről származó egyéb állománypótlás támogatható.

A támogatás célja a méhállomány szinten tartása párzott és párzatlan méhanyákkal, anyabölcsőkkel. A méhészek az állomány mind állategészségügyi, mind genetikai szempontból történő cseréjét a hatékony méhészkedés alapvető feltételének tekintik.

Jelentős eredményként könyvelhetjük el, hogy tovább tisztult és szélesedett a krajnai méhállomány.

A program folyamatos fenntartása a 2007–2010. időszakban indokolt.

A támogatás összege: 200 000 euró

6. Méhészettel és méhészeti termékekkel kapcsolatos alkalmazott kutatás

Elsősorban a mézminőség javítása céljából alkalmazott kutatási program végrehajtása, illetve az aktuális méhészeti problémák vizsgálatát szolgáló kutatás támogatása. A méhészeti termelés biztonságát elősegítő kutatások támogatása.

A mézforgalmazásban a minőségi vizsgálatok alapján megállapítható, hogy új mézminőségi problémák jelentek meg a kiskereskedelembe lévő mézek esetében. A vizsgálatok olyan irányú fejlesztésére van szükség, amelyek alapján a fogyasztók jobb tájékoztatása biztosítható. Magyarország új típusú vizsgálati módszer dolgozását kívánja támogatni, amely a természetes mézek védelmét szolgálja.

A támogatás összege: 200 000 euró

Országos becsült költségek és finanszírozási terv*A célok leírása és finanszírozása*

Tagállam: Magyarország

Program: 2007/2008

Intézkedés leírása	Előirányzott kiadások		EU közös finanszírozás euró
	összesen euró	50% euró	
Szaktanácsadás	730 000	365 000	365 000
Méhészeti képzés országos koordinálása, méhegészségügyi ismeretek gyűjtése, közzététele			
Bemutató méhészetek látogatása			
Régiós rendezvények, nemzetközi szemináriumok és kongresszusok elméleti képzés			
Szaktanácsadó hálózat működtetése			
Varroa atka elleni védekezés	2 170 000	1 085 000	1 085 000
Kezelési költségek			
Alternatív kezelés			
Vándorméhészet racionalizálása, évszakok szerinti méhlegelő kihasználás	430 000	215 000	215 000
Kaptárak, méhészeti felszerelések azonosítása			
Eszközbeszerzés			
Méz elemzése	200 000	100 000	100 000
Elemzések költségeinek átvállalása			
Laboratóriumi eszközbeszerzés			
A méhcsaládok számának szinten tartása	200 000	100 000	100 000
Mézminőség-javítás alkalmazott kutatás	200 000	100 000	100 000
<i>Program összesen</i>	<i>3 930 000</i>	<i>1 965 000</i>	<i>1 965 000</i>

A célok leírása és finanszírozása

Tagállam: Magyarország

Program: 2008/2009

Intézkedés leírása	Előirányzott kiadások		EU közös finanszírozás euró
	összesen euró	50% euró	
Szaktanácsadás	730 000	365 000	365 000
Méhészeti képzés országos koordinálása, méhegészségügyi ismeretek gyűjtése, közzététele			
Bemutató méhészetek látogatása			
Régiós rendezvények, nemzetközi szemináriumok és kongresszusok elméleti képzés			
Szaktanácsadó hálózat működtetése			

Intézkedés leírása	Előirányzott kiadások		EU közös finanszírozás euró
	összesen euró	50% euró	
Varroa atka elleni védekezés Kezelési költségek Alternatív kezelés	2 170 000	1 085 000	1 085 000
Vándorméhészet racionalizálása, évszakok szerinti méhlegelő kihasználás Kaptárak, méhészeti felszerelések azonosítása Eszközbeszerzés	430 000	215 000	215 000
Méz elemzése Elemzések költségeinek átvállalása Laboratóriumi eszközbeszerzés	200 000	100 000	100 000
A méhcsaládok számának szinten tartása	200 000	100 000	100 000
Mézminőség-javítás alkalmazott kutatás	200 000	100 000	100 000
<i>Program összesen</i>	<i>3 930 000</i>	<i>1 965 000</i>	<i>1 965 000</i>

A célok leírása és finanszírozása

Tagállam: Magyarország

Program: 2009/2010

Intézkedés leírása	Előirányzott kiadások		EU közös finanszírozás euró
	összesen euró	50% euró	
Szaktanácsadás Méhészeti képzés országos koordinálása, méhegészségügyi ismeretek gyűjtése, közzététele Bemutató méhészetek látogatása Régiós rendezvények, nemzetközi szemináriumok és kongresszusok elméleti képzés Szaktanácsadó hálózat működtetése	730 000	365 000	365 000
Varroa atka elleni védekezés Kezelési költségek Alternatív kezelés	2 170 000	1 085 000	1 085 000
Vándorméhészet racionalizálása, évszakok szerinti méhlegelő kihasználás Kaptárak, méhészeti felszerelések azonosítása Eszközbeszerzés	430 000	215 000	215 000
Méz elemzése Elemzések költségeinek átvállalása Laboratóriumi eszközbeszerzés	200 000	100 000	100 000
A méhcsaládok számának szinten tartása	200 000	100 000	100 000
Mézminőség-javítás alkalmazott kutatás	200 000	100 000	100 000
<i>Program összesen</i>	<i>3 930 000</i>	<i>1 965 000</i>	<i>1 965 000</i>

SZABÁLYOZÁSI ALAPOK

A tanács 797/2004/ek rendelete a méhészeti termékek termelésének és forgalmazásának javítására irányuló intézkedések,

A bizottság 917/2004/ek rendelete a méhészet területén tett intézkedésekről szóló 797/2004/EK tanácsi rendelet végrehajtásának részletes szabályairól.

A program kidolgozásában közreműködő képviselői szervezetek méhész szövetségeinek felsorolása

A nemzeti program fő koordinátora:

- Neve: Országos Magyar Méhészeti Egyesület
 - Rövidített neve: OMME
 - Székhelye: H–1094 Budapest, Viola u. 50.
 - Megalakulás: egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény alapján működik.
 - Bírósági bejegyzési száma: 565
 - A szervezet állapota: bejegyzett működő szervezet
 - Adószáma: 19008295-1-43
 - Bankszámla adatok
 - = Belföldi
 - = Devizanem: HUF
 - = Számlaszám: 11705008-20130154-00000000
 - = Számlavezető bank: OTP RT.
 - Jelenleg bejelentett képviselő neve, címe: Bross Péter (elnök)
 - Levelezési címe: Országos Magyar Méhészeti Egyesület H–1450 Budapest 9 Pf. 116
 - Telefonszáma: ++36 (1) 216-0015
 - Faxszáma: ++36 (1) 456-0377
 - E-mail cím: OMME1984@enternet.hu
- Az OMME mintegy 120 regionális méhész szervezetet képvisel, tagjainak száma:

Rendszeres ellenőrzésre és értékelésre vonatkozó rendelkezések

Az egyes intézkedésekhez kapcsolódó támogatási kérések:

A jóváhagyott intézkedésekhez kapcsolódó nemzeti részfinanszírozási igény fedezetét a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (FVM) biztosítja. Az FVM a nemzeti program megvalósulásának feltételrendszerét, a források felhasználását, a végrehajtásban közreműködő szervezetek körét, azok feladatait rendeleti úton szabályozza.

A támogatási kérelmek adminisztratív ellenőrzése

A kérelmezők támogatásra való jogosultsága csak azon intézkedések esetén áll fenn, amelyeket a jóváhagyott Nemzeti Program tartalmaz, és a tárgyév szeptember 1-jétől a tárgyévét követő augusztus 31-ig kerülnek megvaló-

sításra. Minden támogatott költségvetésnek valamely jóváhagyott intézkedéshez kell kapcsolódnia.

Ellenőrizendő paraméterek, rögzítendő adatok, hiánypótlási, elutasítási okok

1. Kérelem

A támogatási kérelem formai, illetve tartalmi ellenőrzése

2. Összesítő táblázat a csatolt bizonylatokról

Adminisztratív ellenőrzés

3. Számlák

Adminisztratív ellenőrzés

4. Kifizetést igazoló bizonylat

Adminisztratív ellenőrzés

Az adminisztratív ellenőrzés lebonyolításának technikai részletei:

Minden kérelmet egymástól függetlenül két ügyintéző ellenőriz teljeskörűen. Az ellenőrzések eredményeit informatikai rendszerben rögzítik. Az ügyintéző kiválasztja a megfelelő intézkedést és az ahhoz tartozó értéket. Amennyiben a kérelem az adminisztratív ellenőrzés alapján teljes, úgy a második ellenőrzést végző ügyintéző jóváhagyását – és az adatok automatikus ellenőrzését – követően megjelenik a helyszínen ellenőrzendő kérelmek listáján. Az ellenőrzésre történő kiválasztást, kockázatelemzéssel végzik. A kérelemnek helyt adó határozatot az adminisztratív ellenőrzés és – a helyszíni ellenőrzésre kiválasztott kérelmek esetében – a helyszíni ellenőrzést követően, a helyszíni ellenőrzésre ki nem választott kérelmek esetében az adminisztratív ellenőrzést követően kell kiadni.

Helyszínen ellenőrizendő paraméterek, rögzítendő adatok, hiánypótlási, elutasítási okok

A helyszíni ellenőrzés során a kérelemben szereplő és a Nemzeti Programban elfogadott intézkedésekhez kapcsolódóan a következő paramétereket kell vizsgálni:

– A benyújtott bizonylatmásolatoknak a helyszíni ellenőrzés során ellenőrzött könyveléssel való egyezése.

Amennyiben a helyszíni ellenőrzés alkalmával kiderül, hogy a benyújtott bizonylatok nem támasztják alá a támogatási igény jogosságát, úgy a helyszíni ellenőr jegyzőkönyvben rögzíti a hiányosságokat, mely alapján a támogatási kérelem egy része vagy egésze elutasításra kerül.

– A megvalósított intézkedések helyszíni ellenőrzése, ami a benyújtott bizonylatokon szereplő tárgyi eszközök stb. meglétét és a bizonylatokon szereplő adatoknak való megfelelését jelenti.

A kockázatelemzéssel kiválasztott helyszíni ellenőrzések alkalmával a kirendeltségek ellenőrei megvizsgálják, hogy az adott célok megvalósultak-e. Amennyiben az adott cél vagy annak egy része nem kapcsolódik a jogszabályban meghatározott 6 intézkedési típus egyikéhez sem vagy nem történt meg, úgy azt az ellenőr jegyzőkönyvben rögzíti. A jegyzőkönyv adatai alapján a támogatási kérelem egésze vagy egy része elutasításra kerül.

– A megvalósított intézkedések a jogszabályban meghatározott időpontban határidőn belül történtek.

Amennyiben az ügyintéző a helyszíni ellenőrzés adatait nem tartja megalapozottnak (pl. nagyságrendi eltérés a számadatokban, bizonytalanság, elírás stb.), illetve az ügyfél által benyújtott, a jegyzőkönyvben foglaltakra vonatkozó észrevételek alapján indokoltnak tartja, kiegészítő ellenőrzést rendelhet el.

A Nemzeti Program végrehajtásának értékelése

Az FVM Nemzeti Program Értékelő Bizottságot hoz létre szakértőkből és a program végrehajtásában résztvevő szervezetek képviselőiből az elvégzettek értékelésére, illetve a fejlesztésre vonatkozó javaslat elkészítésére.

Az értékelés szempontjai:

az egyes célok megvalósulása;
a felhasznált pénzügyi források;
a fejlesztés hatása;
az ellenőrzések hatékonysága;
javaslatok.

A Nemzeti Programot érintő tájékoztatással és nyilvánossággal kapcsolatos teendők célja a potenciális és tényleges kedvezményezettek tájékoztatása a Nemzeti Program működéséről, a felajánlott pénzügyi és intézkedési lehetőségekről, a pályázati eljárásokról, a támogatások átláthatóságának biztosítása érdekében. Az érintett szervezetek honlapjukon, illetve a szakajtóban adnak tájékoztatást.

A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter 153/2007. (XII. 22.) FVM rendelete

a Magyar Méhészeti Nemzeti Program alapján 2007/2008. évi végrehajtási időszakban nyújtott méhészeti támogatások igénybevételének részletes szabályairól

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. § (3) bekezdés *aa*

A rendelet hatálya

1. §

E rendelet hatálya a Magyar Méhészeti Nemzeti Program alapján a központi költségvetés, valamint az Európai

Mezőgazdasági Garancia Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételének általános szabályairól szóló 152/2007. (XII. 22.) FVM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-ának (1) bekezdésében meghatározott célok megvalósításával összefüggő egyes támogatások igénybevételével kapcsolatos eljárásra terjed ki.

A támogatás célja

2. §

A támogatás célja a méhészeti tevékenység hatékonyságának növelése.

A támogatás jogcímei

3. §

Támogatás vehető igénybe az alábbi jogcímekre:

a) az R. 1. § (1) bekezdésének *a*) pontja alapján:

aa) méhészeti képzés országos koordinálásához, valamint méhegészségügyi ismeretek gyűjtéséhez és terjesztéséhez,

ab) regionális rendezvények, kongresszusok szervezéséhez, az azokon való részvételhez, nemzetközi rendezvényen való részvételhez és elméleti ismeretterjesztéshez,

ac) szaktanácsadó-hálózat működtetéséhez,

ad) bemutató méhészetek látogatásához;

b) az R. 1. § (1) bekezdésének *b*) pontja alapján:

ba) varroa atka elleni gyógyszeres védekezéshez,

bb) varroa atka elleni alternatív védekezéshez és a kapcsolódó ellenőrző rendszer működtetéséhez;

c) az R. 1. § (1) bekezdésének *c*) pontja alapján:

ca) kaptárak, méhészeti felszerelések azonosítási rendszerének kialakításához, a rendszer fenntartásához,

cb) vándoroltatáshoz szükséges új eszközök beszerzéséhez;

d) az R. 1. § (1) bekezdésének *d*) pontja alapján:

da) a méz fizikai-kémiai tulajdonságainak elemzéséhez,

db) laboratóriumi műszer beszerzéséhez;

e) az R. 1. § (1) bekezdésének *e*) pontja alapján a méhcsaládok számának szinten tartásához;

f) az R. 1. § (1) bekezdésének *f*) pontja alapján méhészettel, méhészeti termékekkel kapcsolatos alkalmazott kutatáshoz.

A támogatás igénybevételének egységes feltételei

4. §

(1) A támogatási kérelmeket jogcímenként külön kell benyújtani.

(2) A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (a továbbiakban: MVH) az e rendelet kihirdetését követő tizenöt napon belül közleményben jelenteti meg a támogatási kérelem formanyomtatványait, valamint az elszámolás rendjét.

(3) A támogatási kérelmeket az igénylésre szolgálgó formanyomtatványok közzétételét követően folyamatosan, postai úton vagy személyesen lehet benyújtani. A támogatási kérelem benyújtásának határideje – az adott jogcímre vonatkozó eltérő rendelkezés hiányában – az adott végrehajtási időszakot követő szeptember 5-e, a 3. § (2) bekezdésének aa) pontja és a 3. § (2) bekezdésének ac) pontja szerinti támogatások esetében a végrehajtási időszakot követő szeptember 15-e, a hiánypótlások végső benyújtási határideje a végrehajtási időszakot követő október 1-je.

(4) Az MVH a támogatási kérelmeket – az adott jogcímre vonatkozó eltérő rendelkezés hiányában – azok benyújtási sorrendje szerint bírálja el.

(5) Amennyiben a kérelem hiányos, az MVH a kérelmezőt egy alkalommal hiánypótlásra szólítja fel. A hiánypótlás nem megfelelő vagy a megadott határidőn túli teljesítése esetén az MVH a kérelemről a rendelkezésére álló adatok alapján dönt, az eljárást megszünteti vagy a kérelmet elutasítja. A hiányos kérelem az elbírálási sorrendben a hiánypótlás teljesítésének időpontja alapján vehető figyelembe.

(6) A (4) bekezdés szerint az adott jogcímre meghatározott támogatási keret kimerülése esetén az MVH a kereten felül beérkezett támogatási kérelmeket érdemi vizsgálat nélkül elutasítja. A (4) bekezdésben foglaltaktól eltérő rendelkezés alapján a benyújtási határidő leteltét követően kerülnek a kérelmek elbírálásra. Amennyiben a jogos kérelmek által igényelt támogatás meghaladja az adott jogcímre vonatkozó keretösszeget, úgy az egyes jogos kérelmek támogatását arányosan csökkenteni kell.

(7) A támogatásra való jogosultság mértékét alátámasztó számlákon és egyéb bizonylatokon szereplő összegekre abban az esetben nyújtható támogatás, amennyiben a számlák és bizonylatok teljesítési dátuma a 2007. szeptember 1-je és 2008. augusztus 31-e közötti időszakra esik. Támogatás folyósítására csak a pénzügyileg teljesített számla esetében kerülhet sor.

(8) A támogatás alapja – a (9) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – a kiegyenlített, általános forgalmi adó nélküli költségek összege.

(9) Ha a kérelmező:

a) az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXCVII. törvény (a továbbiakban: ÁFA tv.) értelmében áfa-visszatérítésre nem jogosult, akkor a támogatás számításának alapja a támogatás alapját képező számla áfát tartalmazó bruttó összköltsége;

b) az ÁFA tv. 186. §-ának (5) bekezdése értelmében az adott intézkedéssel kapcsolatban részleges áfa-visszatérítésre jogosult, akkor a támogatási hányadra eső, az

ÁFA tv. arányosításra vonatkozó előírásai szerint le nem vonható áfa összegével megnő a támogatási alapként elszámolható költségek összege;

c) nem alanya az ÁFA tv.-nek, de alanya az egyszerűsített vállalkozói adóról szóló 2002. évi XLIII. törvénynek, akkor a támogatás számításának alapja az adott támogatási intézkedéshez kapcsolódó elszámolható számlák áfát tartalmazó bruttó összköltsége.

(10) Az agrárpolitikáért felelős miniszter az egyes jogcímek keretösszegei között 10% átcsoportosítást engedélyezhet.

*A méhészeti képzés országos koordinálásának,
méhegészségügyi ismeretek gyűjtésének és terjesztésének
támogatása*

5. §

(1) A 3. § (2) bekezdés a) pontjának aa) alpontja szerinti támogatás a Magyar Méhészeti Nemzeti Program (a továbbiakban: Méhészeti Program) képzési feladatainak koordinálása érdekében, megfelelő személyi és tárgyi feltételek biztosítására, a folyamatos koordináció biztosítására, valamint a méhegészségügyi ismeretek gyűjtésére és terjesztésére vehető igénybe. Támogatás kizárólag a koordinátori tevékenységet végző személy alkalmazásával összefüggő költségekre, irodabérletre, irodaszerekre, internetes honlap fenntartására és frissítésére, külföldi szakmai lapok, tanulmányok, statisztikák, méhegészségügyi szakirodalom beszerzésére, fordíttatására, szakmai információk közzétételére vehető igénybe. A támogatás keretösszege a 2007/2008. évi végrehajtási időszakra legfeljebb 80 000 euró.

(2) A támogatás igénybevételére az Országos Magyar Méhészeti Egyesület (a továbbiakban: OMME) jogosult.

(3) Az országos koordinálás támogatása havi tételes elszámolással igényelhető. A figyelembe vehető összeghatárok:

a) a koordinátori tevékenységet végző személy alkalmazásával összefüggő közvetlen költségek (munkabér és közterhek) legfeljebb 600 000 forint/hó;

b) a koordinátori tevékenységet végző személy munkába járási költség hozzájárulása külön jogszabály szerinti jogosultság és elszámolás alapján legfeljebb 25 000 forint/hó;

c) a feladat végrehajtásához kapcsolódó utazási költségek (amortizáció, üzemanyagköltség) legfeljebb 50 000 forint/hó;

d) irodaszerek költségei legfeljebb 120 000 forint/év;

e) irodabérletre és a fenntartáshoz kapcsolódó költségek legfeljebb 80 000 forint/hó;

f) internetes honlap fenntartása és frissítése legfeljebb 60 000 forint/hó;

g) telefon- és internetköltségekre legfeljebb 35 000 forint/hó;

h) vírusirtó szoftver legfeljebb 15 000 Ft/év, elektronikus jogszabály-nyilvántartási rendszer beszerzése legfeljebb 100 000 Ft/év;

i) informatikai eszközök beszerzése és javítása legfeljebb 500 000 forint/év.

(4) A kérelemhez csatolni kell:

a) az első támogatási kérelem benyújtásakor, illetve a koordinátor személyének változása alkalmával a munkaszerződés másolati példányát;

b) az országos koordináció működtetéséhez, az internetes honlap fenntartásához, a külföldi szakmai lapok, tanulmányok, statisztikák beszerzéséhez, a méhegészségügyi szakirodalom beszerzéséhez, fordításához, szakmai információk közzétételéhez kapcsolódó költségeket igazoló bizonylatok (számlák, kifizetést igazoló bizonylatok, bérelszámoló lap) másolati példányait;

c) a koordináló tevékenységről szóló havi jelentést.

(5) Nem igényelhető támogatás olyan szakmai lapok, tanulmányok, statisztikák, méhegészségügyi szakirodalom beszerzésére, fordítására, amelyet

a) a méhészeti képzés koordinátora, illetve a szaktanácsadók készítettek;

b) az OMME nem tett közzé legalább a szaktanácsadók, a tagszervezetek, illetve az OMME által elfogadott bemutató méhészetek körében.

Regionális rendezvények, kongresszusok szervezése és az azokon való részvétel, nemzetközi rendezvényen való részvétel, elméleti ismeretterjesztés támogatása

6. §

(1) A 3. § (2) bekezdés a) pontjának ab) alpontja szerinti támogatás olyan, legalább húsz fő részvételével megtartott, a szakmai ismeretek és új információk átadásán túl méhészeti eszközök bemutatására is szolgáló regionális rendezvények megszervezéséhez, illetve nemzetközi rendezvényeken való részvételhez, kiállítás szervezéséhez, továbbá elméleti ismeretterjesztéshez (a továbbiakban együtt: program) vehető igénybe. A támogatás keretösszege a 2007/2008. évi végrehajtási időszakra legfeljebb 180 000 euró.

(2) A támogatás igénybevételére az adott program költségviselő szervezője, de a nemzetközi rendezvényen való részvétel, kiállításszervezés, valamint a szaktanácsadó-hálózat, oktatási koordinátor ismeretbővítése esetén az OMME jogosult.

(3) A támogatási kérelem a végrehajtási időszak alatt több alkalommal, de adott program esetében csak egyszer nyújtható be. Kivételt képez, ha a program időtartama a végrehajtási időszakon túlnyúlik, amely esetben a támoga-

tási kérelem adott végrehajtási időszakra vonatkozó részét kell a benyújtási határidőben benyújtani. A kérelem benyújtási határideje a program zárónapjától számított legfeljebb hatvan naptári nap. A 2007. szeptember 1-je és december 31-e között megtartott rendezvényekre vonatkozó kérelmek végső benyújtási határideje 2008. február 29.

(4) A támogatás igénylője köteles a program időpontjáról, időtartamáról, valamint annak helyszínéről az MVH-t előzetesen értesíteni. Az értesítést az MVH által közzétett formanyomtatványon személyesen vagy faxon kell benyújtani legkésőbb a program, illetve oktatás kezdő időpontját megelőző ötödik munkanapig beérkezően. A bejelentési kötelezettség az e rendelet hatálybalépését követően megtartott rendezvényekre vonatkozik.

(5) Az (1) bekezdés szerinti regionális rendezvény, elméleti ismeretterjesztés támogatásához elszámolható költségek a tárgyi eszközök, valamint az épülethelyiség bérlete (SZJ 70.20.1), a szolgáltatási költségek, a hirdetési költségek, valamint a rendezvényhez szükséges tárgyi eszközök szállítási költségei, valamint az alábbi költségek:

a) előadói díjak legfeljebb 30 000 forint/alkalom, megbízás esetén a közterhekkel növelt összege, külföldi előadó esetén legfeljebb bruttó 100 000 forint/alkalom;

b) előadók elszállásolási költsége legfeljebb 8000 forint/nap/fő, étkezési költségeik, valamint az OMME tagszervezet elnöke vagy megbízottjának étkezési költsége legfeljebb 3000 forint/nap/fő;

c) előadók utazási költsége bizonylattal, illetve az APEH által közzétett, a tevékenységhez használt gépjárművek fogyasztási normáiról szóló tájékoztató, valamint az alkalmazható üzemanyagárakról szóló közlemény alapján történő kilométer-elszámolással (útnyilvántartással);

d) a támogatási időszak alatt legfeljebb két alkalommal a szaktanácsadók és a koordinátor képzése, a résztvevő szaktanácsadók és a koordinátor szállás és étkezési költsége legfeljebb 11 000 forint/nap/fő.

(6) Nem igényelhető támogatás:

a) a méhészeti képzés koordinátora munkakörében, illetve a szaktanácsadók által megtartott előadások előadói díjára;

b) a résztvevők utazási és szállási költségeire;

c) a (4) bekezdés szerint előzetesen be nem jelentett rendezvényekre és oktatásokra;

d) olyan esetben, ha a méhészt résztvevőknek részvételi vagy belépődíjat kell fizetni;

e) dekoráció, a termékbemutatókhoz, kóstoltatásokhoz szükséges alapanyagok, egyéb promóciós anyagok költségeire, fellépődíjra, illetve a műsorvezető tiszteletdíjára;

f) jutalmakkal, díjakkal összefüggő költségekre.

(7) A regionális rendezvényre, valamint az elméleti ismeretterjesztésre vonatkozó támogatási kérelemhez csatolni kell:

a) a kapcsolódó költségeket igazoló bizonylatok (számla, illetve pénzügyi teljesítést igazoló bizonylat, útnyilvántartás) másolati példányát;

b) szerződés(ek) másolati példányát, ugyanakkor épülethelyiség-bérlet esetén szerződés csak a 20 000 Ft feletti bérleti díjhoz szükséges;

c) a meghívót vagy a szervező által készített programot, amelynek tartalmaznia kell az előadók nevét és az előadások témáját, elméleti ismeretterjesztés esetén a résztvevők nevét, címét és aláírását tartalmazó jelenléti ívet;

d) a szervező nyilatkozatát arról, hogy a méhészek nem fizettek részvételi vagy belépődíjat;

e) az OMME nyilatkozatát a rendezvény Méhészeti Programba illeszkedéséről;

f) elméleti ismeretterjesztés esetén – amennyiben a kérelmet tagszervezet nyújtja be – az OMME tagsági igazolását.

(8) Nemzetközi rendezvényen való részvétel és kiállítás rendezésének támogatásához elszámolható költségek:

a) legfeljebb 30 fő részére utazás költsége legfeljebb 300 000 forint/fő;

b) legfeljebb 30 fő részére elszállásolás költsége legfeljebb 30 000 forint/fő/nap;

c) kiállítás rendezésében részt vevő legfeljebb 3 fő részére napidíj legfeljebb 100 euró/fő/nap és közterhei;

d) az adott rendezvényen, kiállításon meghatározott részvételi díjak, pavilonbérlet költségei.

(9) Nemzetközi rendezvény esetén a kérelemhez csatolni kell:

a) részletes leírást a rendezvényről, a részvétel költségeiről és a részvétel eredményeiről, ez utóbbiakat a (3) bekezdés szerinti többszöri igénylés esetében az utolsó kérelemhez kell csatolni;

b) a kapcsolódó költségeket, illetve azok pénzügyi teljesítését igazoló bizonylatok másolatait;

c) szerződés(ek) másolati példányait, amennyiben a kapcsolódó szolgáltatásokat a résztvevő/szervező szerződés alapján veszi igénybe;

d) a rendezvény meghívóját;

e) a résztvevők OMME-tagságról szóló igazolását;

f) csoportos utazás esetén a jelenléti ívet.

Szaktanácsadó-hálózat működtetésének támogatása

7. §

(1) A 3. § (2) bekezdés a) pontjának ac) alpontja szerinti támogatás megyénként, illetve a fővárosban egy-egy fő méhészeti szaktanácsadóból és egy fő vezető szaktanácsadóból álló országos hálózat működtetéséhez vehető igénybe. Támogatás csak abban az esetben vehető igénybe, amennyiben a szaktanácsadó a tanácsadást az OMME elnöke által igazoltan hetente legalább huszonöt órában végzi, amely időtartamból hetente legfeljebb egy, nyolc

órát meg nem haladó fogadónap esik hétvégére. A támogatás keretösszege a 2007/2008. évi végrehajtási időszakra legfeljebb 440 000 euró.

(2) Az (1) bekezdés szerinti támogatás igénybevételére az OMME jogosult.

(3) Támogatás igényelhető:

a) az OMME által szaktanácsadónként éves szinten meghatározott vállalkozási díjra legfeljebb 366 000 forint/hó mértékig, amely tartalmazza az OMME által elfogadott utazási terv alapján kiszámolt átalányjellegű utazási költséget, valamint a vállalkozási szerződésben foglalt feladatokkal kapcsolatos összes költséget;

b) a vezető szaktanácsadó alkalmazásával összefüggő közvetlen költségekre, így munkabérré és közterheire legfeljebb 600 000 forint/hó mértékig és számlával igazolt, útnyilvántartással alátámasztott költségtérítésre legfeljebb 60 000 forint/hó mértékig, a munkába járási költség hozzájárulása külön jogszabály szerinti jogosultság és elszámolás alapján legfeljebb 25 000 forint/hó mértékig;

c) telefondíjra legfeljebb 20 000 forint/fő/hó;

d) vírusirtó szoftverre legfeljebb 15 000 forint/fő/év;

e) irodaszerekre legfeljebb 1 260 000 forint/év;

f) nyomdai fénymásolási, sokszorosítási költségekre legfeljebb 1 500 000 forint/év;

g) számítástechnikai és irodagépek javítása és karbantartására, szükség szerinti pótlása legfeljebb 1 500 000 forint/év;

h) a vezető szaktanácsadó részére telefon és internet költségekre legfeljebb 35 000 forint/hó;

i) szaktanácsadónként, valamint a vezető szaktanácsadó részére egy-egy Kelet-Közép Európa térkép-szoftverrel ellátott GPS navigációs készülék beszerzésére összesen legfeljebb 2 000 000 Ft.

(4) A támogatási kérelemhez csatolni kell:

a) az első támogatási kérelem benyújtásakor:

aa) a szaktanácsadók vállalkozói, illetve munkaszerződéseinek másolati példányát,

ab) a szaktanácsadók vállalkozói igazolványának másolati példányát,

ac) a (3) bekezdés a) pontja szerinti, az OMME által meghatározott vállalkozási díj részletezését és igazolását;

b) a szerződés(ek) érvényességi időszakában kiállított, a szaktanácsadó-hálózat működtetéséhez kapcsolódó költségeket igazoló bizonylatok (számlák, kifizetést igazoló bizonylatok, útnyilvántartások) másolati példányait;

c) a szaktanácsadók által, a havi tevékenységükről szóló összefoglaló jelentéseket;

d) a fogadóóráról szóló nyilvántartások másolatait;

e) az irodaszerek, illetve nyomtatványok átvételének igazolását.

(5) A támogatás havi tételes elszámolással és az OMME nevére kiállított számlák csatolásával igényelhető.

Bemutató méhészetek látogatásának támogatása

8. §

(1) A 3. § (2) bekezdés *a)* pontjának *ad)* alpontja szerinti támogatás célja a méhészkedés gyakorlati bemutatása egy-egy méhész telephelyén. Támogatási kérelem kérelmezőnként több alkalommal is benyújtható.

(2) Az OMME által elfogadott ún. „bemutató méhészetek” látogatásához, ismertetéséhez támogatás vehető igénybe. A támogatásra az OMME, illetve tagszervezetei jogosultak. Támogatás csak olyan bemutató látogatásához nyújtható, amelyen a méhész látogatók száma legalább húsz fő, és a szervező a programot az MVH által közzétett formanyomtatványon, személyesen vagy faxon legalább a program kezdő időpontját megelőző ötödik munkanapig az MVH részére bejelentette. A támogatás keretösszege a 2007/2008. évi végrehajtási időszakra legfeljebb 30 000 euró.

(3) Az elszámolható költségek:

a) legfeljebb 100 000 forint/alkalom a bemutató költségére, amely tartalmazza a kérelmező által fizetendő közterheket is;

b) legfeljebb 5000 forint/fő a résztvevők utazási költségeire, így a menetjegy vételárára, utazási költség számlával igazolt költségére vagy az APEH által közzétett, a tevékenységhez használt gépjárművek fogyasztási normáiról szóló tájékoztató, valamint az alkalmazható üzemanyagárakról szóló közlemény alapján elszámolt üzemanyagköltségre;

c) egy éjszakára legfeljebb 3000 forint/fő szállásköltség, amennyiben az utazás összesen a 600 km-t meghaladja. Két éjszakára is elszámolható szállásköltség, amennyiben két vagy több bemutató méhészet látogatására is sor kerül.

(4) A támogatási kérelemhez csatolni kell:

a) a bemutató tematikáját, helyszínét, és a bemutatót vezetőket nevét tartalmazó dokumentumot;

b) a támogatási kérelemhez kapcsolódó költségeket (bemutató díja, résztvevők utazási költségei), igazoló bizonylatok (számla, illetve pénzügyi teljesítést igazoló bizonylat) másolati példányait;

c) a tagszervezeti kérelem esetén az OMME támogató nyilatkozatát;

d) a résztvevők nevét, címét és aláírását tartalmazó jelenléti ívet.

(5) A bemutató méhészet látogatása nem támogatható a (2) bekezdés szerinti bejelentés elmulasztása esetén.

Varroa atka elleni gyógyszeres védekezés támogatása

9. §

(1) A 3. § (2) bekezdés *b)* pontjának *ba)* alpontja szerinti támogatás a megfelelően felkészített méhcsaládok engedélyezett szerrel optimális időpontban történő varroa atka el-

leni szakszerű kezeléséhez, valamint állatgyógyászati készítmények, illetve az állatgyógyászatban használatos gyógyhatású készítmények hatékonyságának növelése érdekében a méhészetben felhasznált számlával igazolt répacukor-költségekre vehető igénybe. A támogatási keretösszeg a 2007/2008. évi végrehajtási időszakra legfeljebb 2 050 000 euró.

(2) A támogatás igénybevételére az az OMME-tag, méhészeti tevékenységet végző östermelő, egyéni vállalkozó, jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, illetve az általuk létrehozott szövetkezet, továbbá elismert vagy előzetesen elismert termelői csoport jogosult, akinek/amelynek a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (a továbbiakban: MgSzH) 2007. június 1-je és szeptember 30-a között végzett felmérése szerinti méhcsalád-állomány tulajdonában van. A támogatás benyújtási határideje legkésőbb 2008. április 4-e. Az MVH e határidő után végzi el a kérelmek bírálatát, majd a kérelmek összesítését. Amennyiben a jogos támogatási igény meghaladja a rendelkezésre álló keretösszeget, úgy az egyes jogos kérelmek alapján járó támogatást az MVH arányosan csökkenti.

(3) Méhcsaládok varroa atka elleni állat-egészségügyi kezeléséhez méhcsaládonként számla alapján legfeljebb 2,5 euró támogatás igényelhető. A méhészetben a varroa atka elleni kezeléshez felhasznált répacukor-költségekre a varroa atka elleni védekezés kapcsán benyújtott támogatási kérelemmel együtt méhcsaládonként számla alapján további legfeljebb 2,5 euró mértékig igényelhető támogatás. A répacukor-támogatás összege nem haladhatja meg a varroa atka elleni kezeléshez jóváhagyott támogatás mértékét. Keretösszeg feletti igénylés esetén a támogatási összeg arányos csökkentésére kerül sor.

(4) A méhcsaládok varroa atka elleni állat-egészségügyi kezeléséhez az alábbi készítmények vehetők igénybe:

a) külön jogszabály szerint törzskönyvezett, vényköteles állatgyógyászati készítmények;

b) külön jogszabály szerint nyilvántartásba vett, szabadon forgalmazható, az állatgyógyászatban használatos gyógyhatású készítmények.

(5) A támogatási kérelemhez csatolni kell:

a) az OMME által kiállított, a kérelmező tagsági viszonyát igazoló iratot;

b) a méhcsalád tartási helye szerint illetékes hatósági/jogosult állatorvos igazolását a felmérés időpontjában (2007. június 1-je és szeptember 30-a között) megállapított méhcsaládszámról (az igazoláson szerepelnie kell az illetékes hatósági/jogosult állatorvos aláírásának, székhelye címének és bélyegzőlenyomatának);

c) a varroa atka elleni védekezéshez használt, a (4) bekezdés szerinti készítmények 2007. szeptember 1-jét követő vásárlásáról szóló számlák másolatát;

d) a 1701 99 10 00 vámtarifaszámú cukorvásárlásról szóló, 2007. szeptember 1-jét követően kiállított bizonyla-

tokat (számla, illetve pénzügyi teljesítést igazoló bizonylat).

(6) A varroa atka elleni védekezés és a répacukor-támogatás együttesen, a végrehajtási időszakban egy alkalommal a (3) bekezdés szerinti mértékig igényelhető.

(7) Amennyiben az MVH a támogatási kérelmet jóváhagyja, a kérelmezőnek a támogatott (4) bekezdés szerinti készítmény csomagolóanyagát legalább 2008. október 15-éig meg kell őriznie.

Varroa atka elleni alternatív védekezés és a kapcsolódó ellenőrző rendszer működtetésének támogatása

10. §

(1) A 3. § (2) bekezdés *b)* pontjának *bb)* alpontja szerinti támogatás a higiénikus aljdeszka alkalmazásához és ehhez kapcsolódóan a varroa atka fertőzőség hazai felügyeleti rendszerének működtetéséhez vehető igénybe. A támogatás keretösszege a 2007/2008. évi végrehajtási időszakra legfeljebb 120 000 euró.

(2) A támogatás igénybevételére az OMME, illetve az OMME javaslata alapján az a méhészt jogosult, aki adat-szolgáltatásra vonatkozó – a (4) bekezdés *b)* pontja szerinti – együttműködési szerződést kötött és vállalja a programban való részvételt, amelynek keretében a március 1-je és november 15-e közötti időszakban köteles a megyei szaktanácsadó részére jelentést küldeni az atkák számáról, az alkalmazott kezelésekről és az alternatív védekezés eredményeiről.

(3) Egy higiénikus aljdeszka támogatása számla alapján legfeljebb 5000 forint/darab, az adatfeldolgozás, adatértékelés támogatása legfeljebb 800 000 forint.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott intézkedésre benyújtott támogatási kérelemhez csatolni kell:

a) a higiénikus aljdeszka vásárlásáról szóló számlák és a kifizetésüket igazoló bizonylatok másolatát;

b) méhészt esetén az OMME javaslatát, illetve az együttműködést igazoló dokumentumot;

c) a méhcsalád tartási helye szerint illetékes hatósági/jogosult állatorvos igazolását a felmérés időpontjában (2007. június 1-je és szeptember 30-a között) megállapított méhcsaládszámról (az igazoláson szerepelnie kell az illetékes hatósági/jogosult állatorvos aláírásának, székhelye címének és bélyegzőlenyomatának);

d) OMME esetén az adatfeldolgozásra, adatértékelésre kötött megbízási szerződést, valamint a teljesítést igazoló bizonylatok (számla, pénzügyi teljesítést igazoló bizonylat) másolati példányát.

(5) A támogatás a végrehajtási időszakban egy alkalommal, a (3) bekezdésben meghatározott keretösszeg mértékéig igényelhető.

Kaptárak, méhészeti felszerelések azonosítási rendszere kialakításának és fenntartásának támogatása

11. §

(1) A 3. § (2) bekezdés *c)* pontjának *ca)* alpontja szerinti támogatás a méhegészségügyi nyomon követhetőség, minőségbiztosítási rendszerek bevezetése és a méhészetek, illetve az értékesebb méhészeti felszerelések vagyoni védelmét szolgáló azonosító és nyilvántartó rendszer kialakításához, valamint fenntartásához vehető igénybe. A támogatás keretösszege a 2007/2008. évi végrehajtási időszakra legfeljebb 80 000 euró.

(2) A támogatás igénybevételére az OMME jogosult.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott intézkedés végrehajtásához elszámolható költségek:

a) a kaptárak megjelölésének költségei;

b) szoftverfejlesztés és karbantartás költségei;

c) az azonosítási és nyilvántartási rendszer kialakításához szükséges tárgyi eszközök vásárlásának költségei;

d) a tevékenységet végző személy (a továbbiakban: operátor) alkalmazásával összefüggő közvetlen költségek (munkabér és közterhei) legfeljebb 235 000 forint/hó;

e) az operátor munkába járásának költségei legfeljebb 10 000 forint/hó;

f) az operátor mobil- és vezetékes telefon költségére legfeljebb 20 000 forint/hó;

g) irodaszerköltség, az azonosító rendszerhez szükséges tárgyi eszközök költségére;

h) besütő-vasak és a jelöléshez szükséges egyéb eszközök beszerzésére;

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott intézkedésre vonatkozóan benyújtott támogatási kérelemhez csatolni kell:

a) első támogatási kérelem benyújtásakor az operátori tevékenységet végző személy munkaszerződését;

b) első támogatási kérelem benyújtásakor az adott jogcím végrehajtására vonatkozó vállalkozói/megbízási szerződést, amennyiben a végrehajtás szolgáltatás igénybevételével történik, illetve a teljesítési igazolás másolatát.

(5) A támogatási kérelemhez mellékelni kell a (3) bekezdésben meghatározott költségekről kiállított számlák és a pénzügyi teljesítésüket igazoló bizonylatok másolati példányát.

Vándoroltatáshoz szükséges új eszközök beszerzésének támogatása

12. §

(1) A 3. § (2) bekezdés *c)* pontjának *cb)* alpontja szerinti támogatás az eredményes méhészkedés érdekében a vándoroltatást elősegítő speciális eszközcsoportok beszerzéséhez vehető igénybe. A támogatás keretösszege a

2007/2008. évi végrehajtási időszakra legfeljebb 350 000 euró.

(2) A (3) bekezdés szerinti pótkocsi vagy legalább differenciálzárral ellátott kisméretű, legfeljebb 3,5 tonna összsúlyú teherautóra, teherautóra szerelhető darukra és emelőhátfalakra vonatkozó támogatás igénybevételére az MgSzH 2007. június 1-je és szeptember 30-a között végzett felmérése szerint legalább 30 méhcsaláddal rendelkező méhészt jogosult. A differenciálzárral ellátott és legfeljebb 7,5 tonna összsúlyú teherautóra, terepjáró villástargoncára, önjáró rakodógépre vonatkozó támogatást az MgSzH 2007. június 1-je és szeptember 30-a között végzett felmérése szerint legalább 80 méhcsaláddal rendelkező méhész veheti igénybe.

(3) A támogatás kaptárak szállítására kialakított, a közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 2. § (9) bekezdésének *h*) pontja szerinti új pótkocsi vagy legalább differenciálzárral ellátott kisméretű legfeljebb 3,5 tonna összsúlyú teherautó, differenciálzárral ellátott legfeljebb 7,5 tonna összsúlyú teherautó, teherautóra szerelhető daru (VTSZ 8426 91 10) és emelőhátfal (VTSZ 8428 90 95), terepjáró villástargonca (VTSZ 8427 20 11), önjáró rakodógép (VTSZ 8429 51 99), benzines szívó-fűvógép (VTSZ 8414 59), benzinmotoros fűkasza/bozótvágo (VTSZ 8467 89 00) és legfeljebb 3 kW elektromos teljesítményű aggregátor/robbanómotorral meghajtott áramfejlesztő (VTSZ 8502 11 20 vagy 8502 20 20) beszerzéséhez vehető igénybe.

(4) Kérelmezőnként egy darab (3) bekezdés szerinti berendezés, de termelői csoportonként három pótkocsi, három teherautó támogatható, amennyiben a kérelmező a benyújtást megelőző két évben támogatást ugyanolyan eszközre nem vett igénybe.

(5) A támogatás mértéke kérelmenként az elszámolható költség (a beszerzési ár, valamint pótkocsi, utánfutó, daru, emelőhátfal és teherautó esetében a műszaki vizsga díja, átíratás költségei, üzembe helyezési díj, rendszám-tábla hatósági díja, érvényesítő címke költsége) legfeljebb ötven százaléka, de utánfutó, daru, emelőhátfal esetén legfeljebb 1200 euró, teherautóként, villástargoncáknaként, önjáró rakodógépenként legfeljebb 2000 euró, illetve aggregátor és benzines szívó-fűvógép, benzinmotoros fűkasza/bozótvágo esetén legfeljebb 200 euró.

(6) A támogatási kérelemhez csatolni kell:

a) a méhcsalád tartási helye szerint illetékes hatóság/jogosult állatorvos igazolását a 2007. június 1-je és szeptember 30-a között végzett felmérés szerinti, az igénylő tulajdonát képező méhcsaládszámról (az igazoláson szerepelnie kell az illetékes hatóság/jogosult állatorvos aláírásának, székhelyének és bélyegzőlenyomatának);

b) a kérelmező OMME tagságáról szóló igazolást;

c) a támogatási kérelem alapjául szolgáló költségeket igazoló bizonylatok (számla, illetve pénzügyi teljesítését igazoló bizonylat), valamint a forgalmi engedély másolati

példányait. Az üzembe helyezés költségei tekintetében a számla, illetve a kifizetést igazoló bizonylat egyikének benyújtása is elegendő;

d) egy nyilatkozatot arra vonatkozóan, hogy a kérelmező más közösségi intézkedés keretében az adott eszközre támogatást nem igényelt.

A méz fizikai-kémiai tulajdonságai elemzésének támogatása

13. §

(1) A 3. § (2) bekezdésének *da*) pontja szerinti támogatás a közforgalomban lévő mézek vizsgálatához, illetve azok eredményének közzétételéhez vehető igénybe. Támogatási kérelem több alkalommal nyújtható be. A támogatás kerete a 2007/2008. évi végrehajtási időszakra legfeljebb 20 000 euró. A támogatás mértéke a méz mintavételének, vizsgálatának és a vizsgálati eredmény közzétételének költsége.

(2) A támogatás igénybevételére az OMME jogosult, az R. Mellékletében ismertetett, az Európai Közösségek Bizottsága C(2007)3844 számú határozatával elfogadott Magyar Méhészeti Nemzeti Program alapján.

(3) A támogatási kérelemhez csatolni kell:

a) részletes ismertetést a méz mintavételéről, a vizsgálatról és az eredmények közzétételéről;

b) a támogatási kérelemhez kapcsolódó költségeket igazoló bizonylatok (számla, pénzügyi teljesítését igazoló bizonylat) másolati példányait, a vállalkozói/megbízási szerződést, amennyiben a végrehajtás szolgáltatás igénybevételével történik, valamint östermelőtől történő vásárlás esetében az adásvételi szerződést; (Az adásvételi szerződésben többek között fel kell tüntetni a megvásárolt méz mennyiségét, amely a következő átalánnyal számolható el: akácméz esetében 1300 forint, egyéb fajtamézek esetében 1200 forint és vegyes virágméz esetében 1000 forint kilogrammonként. Termelői méz beszerzésekor a vásárlás időpontját, a vásárolt méz fajtáját és mennyiségét, valamint az OMME elnökének ellenjegyzését tartalmazó nyilatkozatot is csatolni kell.);

c) a hivatalos vizsgálati eredmény másolata.

A méz fizikai-kémiai tulajdonságai elemzését szolgáló laborműszer beszerzésének támogatása

14. §

(1) A 3. § (2) bekezdésének *db*) pontja szerinti támogatás antibiotikum vizsgáló LC-MSMS műszer beszerzésére vehető igénybe. Támogatási kérelem egyszeri alkalommal nyújtható be. A támogatás keretösszege a 2007/2008. évi végrehajtási időszakra legfeljebb 180 000 euró.

(2) A támogatás igénybevételére hazai mézlabor jogosult. A támogatási összeg mértéke nem haladhatja meg a műszer beszerzési bruttó értékének ötven százalékát.

(3) A támogatás igénybevételéhez csatolni kell:

a) az OMME szakmai-ágazati pályázat elnyerését igazoló dokumentumot és az ehhez kapcsolódó működési kötelezettségvállalási szerződést;

b) a műszer beszerzését igazoló számlát.

A méhcsaládok száma szinten tartásának támogatása

15. §

(1) A 3. § (2) bekezdésének e) pontja szerinti támogatás a méhállomány mind állat-egészségügyi, mind genetikai szempontból megfelelő tenyésztanyaggal történő pótlásához vehető igénybe. A támogatás keretösszege a 2007/2008. évi végrehajtási időszakra legfeljebb 200 000 euró.

(2) A támogatás igénybevételére az a méhészeti tevékenységet végző, OMME-tag östermelő, egyéni vállalkozó, jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság jogosult, aki/amely a Magyar Méhtenyésztők Országos Egyesülete tagjaitól, minősített törzscsaládtól származó párzott, petéző méhanyát, párzatlan méhanyát, anyabölcsőt vásárol. A támogatási kérelem benyújtási határideje 2008. szeptember 5.

(3) Támogatás egy alkalommal, az MgSzH 2007. június 1-je és szeptember 30-a között végzett felmérése szerinti méhcsalád-állomány legfeljebb ötven százalékának megfelelő számú párzott méhanyára, és/vagy ötven százalék párzatlan anyára vagy bölcsőre vehető igénybe.

(4) A támogatás mértéke:

a) párzott, petéző méhanyánként 5 euró;

b) párzatlan anyánként, anyabölcsőnként 2 euró.

(5) Az (1) bekezdésben meghatározott intézkedésre benyújtott támogatási kérelemhez csatolni kell:

a) a méhcsalád tartási helye szerint illetékes hatóság/jogosult állatorvos igazolását a felmérés időpontjában (2007. június 1-je és szeptember 30-a között) megállapított méhcsaládok számáról (az igazoláson szerepelnie kell az illetékes állatorvos aláírásának, székhelye címének és bélyegzőlenyomatának);

b) az OMME tagságról szóló igazolást;

c) a támogatási kérelem alapjául szolgáló költségeket igazoló bizonylatok (számla, illetve pénzügyi teljesítését igazoló bizonylat) másolati példányait (méhanya, illetve anyabölcső beszerzéséről szóló számlán szerepeltetni kell a (2) bekezdés szerinti törzscsalád nyilvántartási számát).

(6) A támogatási kérelmet a jogosult a Magyar Méhtenyésztők Országos Egyesületén keresztül köteles a Állattenyésztési és Takarmányozási Kutatóintézetrel ellenjegyeztetni.

A támogatás folyósítása

16. §

Az e rendelet előírásainak megfelelő támogatási kérelemre vonatkozó helyi adó határozatában az MVH a támogatás forintra átváltott összegét is megállapítja. A támogatás a határozat meghozatalától számított húsz napon belül kerül átutalásra a kérelmezőnek az MVH ügyfélregiszterében nyilvántartott bankszámlájára.

Záró rendelkezések

17. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a Magyar Méhészeti Nemzeti Program alapján 2006/2007. évi végrehajtási időszakban nyújtható méhészeti támogatások igénybevételének részletes szabályairól szóló 81/2006. (XI. 24.) FVM rendelet hatályát veszti.

Az Európai Unió jogának való megfelelés

18. §

Ez a rendelet a következő közösségi rendeletek, valamint határozat végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg:

a) a Tanács 797/2004/EK rendelete (2004. április 26.) a méhészeti termékek előállítási és értékesítési feltételeinek javítására irányuló tevékenységekről;

b) a Bizottság 917/2004/EK rendelete (2004. április 29.) a Tanács 797/2004/EK rendelet szerint a méhészet területére hozott intézkedések részletes végrehajtási szabályairól;

c) a Bizottság 811/2007/EK rendelete (2007. július 11.) a méhészeti termékek termelésének és forgalmazásának általános feltételeit javító intézkedésekről szóló 797/2004/EK tanácsi rendelet végrehajtási szabályairól szóló 917/2004/EK rendelet módosításáról;

d) a Bizottság 939/2007/EK rendelete (2007. augusztus 7.) a méhészeti termékek termelésének és forgalmazásának általános feltételeit javító intézkedésekről szóló 797/2004/EK tanácsi rendelet végrehajtási szabályairól szóló 917/2004/EK rendelet módosításáról;

e) a méhészeti termékek előállítási és értékesítési feltételeinek javítására irányuló tevékenységekről szóló, 2004. április 26-i 797/2004/EK tanácsi rendeletének megfelelően Magyarország által benyújtott, méhészeti termékek termelésének és forgalmazásának javítására irányuló program jóváhagyásáról szóló Európai Közösségek Bizottsága C(2007)3844 számú határozata.

Gráf József s. k.,

földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

**A földművelésügyi és vidékfejlesztési
miniszter**

**154/2007. (XII. 22.) FVM
rendelete**

**a 2007. évben tavaszi fagykárt szenvedett
mezőgazdasági termelők hitelhez jutási
lehetőségéről szóló**

66/2007. (VII. 26.) FVM rendelet módosításáról

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § a) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva, valamint a költségvetési viszontgarancia vállalásának és érvényesítésének részletes szabályairól szóló 48/2002. (XII. 28.) PM rendelet 2. § (1) bekezdés g) pontjára tekintettel a következőket rendelem el:

1. §

A 2007. évben tavaszi fagykárt szenvedett mezőgazdasági termelők hitelhez jutási lehetőségéről szóló 66/2007. (VII. 26.) FVM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-ának k) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„k) *támogatástartalomról szóló igazolás*: az az igazolás, amelyet a hitelkamat támogatástartalmáról a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (a továbbiakban: MVH), a kezességvállalásról pedig a kezességvállaló intézmény állít ki és küld meg a hitelfelvevő részére.”

2. §

Az R. 8. §-ának (4) és (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek és a 8. § a következő (6)–(7) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A kamatkedvezmény által megtestesített támogatástartalmat az MVH a pénzügyi intézménytől a hitelszerződések megkötését követően, de legkésőbb 2008. február 28-ig rendelkezésre bocsátott adatok alapján az 1. számú mellékletben meghatározott módszertan szerint számolja ki. A hitelkamat támogatástartalmához szükséges adatokat az 5. számú melléklet szerinti formanyomtatványon kell megküldeni. Az MVH a hitelkamat támogatástartalmáról határozatban értesíti a hitelfelvevőt.

(5) A kezességvállalás támogatástartalmát a kezességvállaló intézmény a külön jogszabályban meghatározott módszertan szerint számolja ki, és erről a mezőgazdasági termelő számára támogatástartalomról szóló igazolást ad. Ezzel egyidőben az igazolás másolatát az MVH részére is megküldi.

(6) A kamattámogatás-tartalomról szóló határozatot az MVH, a kezességvállalás támogatástartalmáról szóló igazolást a kezességvállaló intézmény tíz évig köteles megőrizni. A mezőgazdasági termelő szintén köteles e dokumentumokat tíz évig megőrizni.

(7) A mezőgazdasági csoportmentességi rendelet 20. cikk (2) bekezdésében foglaltak alapján az MVH a kiadott támogatásokról szóló igazolások adatairól nyilván tartást vezet.”

3. §

Az R. e rendelet *melléklete* szerinti 5. számú melléklettel egészül ki.

4. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba azzal, hogy rendelkezéseit a 2007. július 27-ét követően megkötött hitelszerződésekre is alkalmazni kell.

Gráf József s. k.,

földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

Melléklet a 154/2007. (XII. 22.) FVM rendelethez

[5. számú melléklet a 66/2007. (VII. 26.) FVM rendelethez]

Igazolás

a 2007. évben tavaszi fagykárt szenvedett mezőgazdasági termelők hitelhez jutási lehetőségéről szóló 66/2007. (VII. 26.) FVM rendelet alapján felvett kedvezményes hitel támogatástartalmának kiszámításához

1. A hitelt folyósító pénzintézet

Neve:

Levelezési címe: (helység) út/utca/tér hsz.

2. A mezőgazdasági termelő adatai:

Név:

Adószám:

 -

 -

[illegible]

Levelezési cím: (helység) út/utca/tér hsz.

Felelős vezető neve: Tel.:

Felelős ügyintéző neve: Tel.:

3. A kedvezményes hitel támogatástartalmának kiszámításához szükséges adatok:

Hitelösszeg (Q):

A szerződéskötéskor érvényes referencia ráta (i):

Kedvezményes kamatláb (i': Hitel kamatláb – a hitelszerződés megkötésének időpontjában érvényes három havi BUBOR 50%):

Futamidő (túrelmi idővel együtt: P):

Türelmi idő (F):

Kelt:

hitelt folyósító pénzüintézet

A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

155/2007. (XII. 22.) FVM rendelete

az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
társfinanszírozásában megvalósuló támogatások
igénybevételének általános szabályairól szóló
23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet módosításáról

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. § (3) bekezdésének *a)* pontjában kapott felhatalmazás alapján a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának *a)* pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. §

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételének általános szabályairól szóló 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet (a továbbiakban: R.) 7. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

(Támogatási kérelem benyújtásának általános feltételei)

„7. § (1) Támogatási kérelmet az a jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság (a továbbiakban együtt: szervezet) vagy természetes személy nyújthat be, aki

a) eleget tesz az e rendeletben és a támogatás részletes feltételeit megállapító jogszabályban az adott jogcím vonatkozásában előírt feltételeknek,

b) nem mezőgazdasági beruházás esetén a számviteli jogszabályok szerint számított, az adott gazdálkodó szervezetre vonatkozó jogszabályban előírt legkisebb jegyzett tőkének megfelelő mértékű saját tőkével rendelkezik,

c) nem mezőgazdasági beruházás esetén csőd-, felszámolási eljárás vagy végelszámolás alatt nem áll, továbbá a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásról szóló bizottsági közlemény (HL 2004/C 244/02.) 2.1 alpontja szerint nem minősül nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak.

(2) Nem nyújtható támogatás azon ügyfelek részére, akik nem felelnek meg az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) 15. §-ának

(7) és (9) bekezdéseiben szabályozott rendezett munkaügyi kapcsolatok általános és különös feltételeinek.

(3) Amennyiben a támogatás igénylője csak a rendezett munkaügyi kapcsolatok Áht. 15. §-ának (9) bekezdésében meghatározott valamely különös feltételének nem felel meg és a támogatás megállapítása a támogatást igénylők között kialakult sorrend alapján történik, úgy az Áht. 15. §-ának (8) bekezdés *b)* pontjában foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

(4) Amennyiben az ügyfél egyéni vállalkozó és induló vállalkozásként nyújt be támogatási kérelmet, akkor az ügyfélnek a támogatási kérelemhez mellékelnie kell az egyéni vállalkozói igazolványt kiállító szerv igazolását vállalkozói tevékenységéről az MVH által rendszeresített formanyomtatványon.”

2. §

Az R. 17. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A művelet – a 25. § (1) bekezdésében foglaltak kivételével – a támogatási kérelem benyújtását követően az ügyfél saját felelősségére kezdhető meg.”

3. §

Az R. 27. §-a (1) bekezdésének *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A támogatási kérelemhez mellékelni kell:)

b) ha a beruházás nem saját tulajdonú, vagy más személy olyan jogával terhelt ingatlanon valósul meg, mely a beruházás megvalósítását, illetve az üzemeltetési kötelezettség lejártáig annak használatát korlátozza vagy kizárja, azt a teljes bizonyító erejű okiratot, amely igazolja, hogy az ügyfél jogosult a beruházást megvalósítani, és az ingatlant az üzemeltetési kötelezettsége lejártáig használni;”

4. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba azzal, hogy rendelkezéseit a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

(2) Ez a rendelet a hatálybalépését követő harmadik napon hatályát veszti.

Gráf József s. k.,

földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

**A földművelésügyi és vidékfejlesztési
miniszter**

**156/2007. (XII. 22.) FVM
rendelete**

**az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból
finanszírozott egységes területalapú támogatásokhoz
(SAPS) kapcsolódó 2007. évi kiegészítő nemzeti
támogatások (top up) igénybevételével kapcsolatos
egyes kérdésekről szóló
29/2007. (IV. 20.) FVM rendelet módosításáról**

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. § (3) bekezdésének *a)* pontjában kapott felhatalmazás alapján, a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának *a)* pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. §

Az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott egységes területalapú támogatásokhoz (SAPS) kapcsolódó 2007. évi kiegészítő nemzeti támogatások (top up) igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 29/2007. (IV. 20.) FVM rendelet 39. § (1) bekezdésének *a)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(1) A 2. § g) pontja szerinti egyes szántóföldi növények termesztéséhez nyújtható támogatás kizárólag termeléshez kötött támogatásként igényelhető. A támogatás azon területek után folyósítható,]

„a) amelyeken e rendelet melléklete szerinti – kivéve a melléklet I.2. pontjában felsorolt hüvelyes növényeket –, illetve szárított takarmány kvótával szabályozott támogatása alapjául szolgáló növényeket termesztnek, és”

2. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

(2) Ez a rendelet a hatálybalépését követő harmadik napon hatályát veszti.

Gráf József s. k.,
földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

**A földművelésügyi és vidékfejlesztési
miniszter**

**157/2007. (XII. 22.) FVM
rendelete**

**az egyszerűsített területalapú támogatások
és a vidékfejlesztési támogatások igényléséhez
teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti
Állapot”, illetve a „Helyes Gazdálkodási Gyakorlat”
feltételrendszerének meghatározásáról szóló
4/2004. (I. 13.) FVM rendelet módosításáról**

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. § (3) bekezdésének *a)* pontjában kapott felhatalmazás alapján, a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának *a)* pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva, a következőket rendelem el:

1. §

(1) Az egyszerűsített területalapú támogatások és a vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot”, illetve a „Helyes Gazdálkodási Gyakorlat” feltételrendszerének meghatározásáról szóló 4/2004. (I. 13.) FVM rendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-ának (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Az agrár-környezetgazdálkodási támogatásban részesülő gazdálkodó a helyes gazdálkodási gyakorlatra vonatkozó előírások, valamint a kedvezőtlen adottságú területek kompenzációs, illetve a Natura 2000 területek kompenzációs támogatásaiban részesülő mezőgazdasági termelő a helyes mezőgazdasági és környezeti állapotra vonatkozó előírások teljesítésének ellenőrzése, valamint a nevezett támogatások monitoringja érdekében a gazdasága teljes területén végzett tevékenységekről e rendelet 5. számú melléklete szerinti gazdálkodási naplót naprakészen köteles vezetni. Az agrár-környezetgazdálkodási támogatás igénybevétele esetén a gazdálkodási napló naprakész vezetése abban az esetben is kötelező, amennyiben a talajvizsgálati eredmény és tápanyag-gazdálkodási terv még nem készült el.

Az agrár-környezetgazdálkodási támogatásban részesülő gazdálkodó köteles a 2007/2008. gazdálkodási évtől kezdődően a gazdálkodási napló egy aláírt másolatát – a hozzá kapcsolódó dokumentumok (pl. számlák, bizonylatok) másolatai nélkül – elküldeni minden év augusztus 31. és október 31. között a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ (a továbbiakban: MgSzH Központ) címére (1118 Budapest, Budaörsi u. 141–145.).

A 2006/2007. gazdálkodási évre vonatkozó gazdálkodási napló egy aláírt másolatát 2007. augusztus 31. és 2007. december 31. közötti időszakban kell beküldeni az MgSzH Központ címére (1118 Budapest, Budaörsi u. 141–145.).

A gazdálkodási naplót a kötelező nyilvántartásokra vonatkozó előírások szerint a kapcsolódó dokumentumokkal együtt legalább 5 évig meg kell őrizni.”

(2) Az R. 2. §-ának (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) A gazdálkodási napló formanyomtatványát a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium, valamint a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (a továbbiakban: MVH) honlapján közzéteszi.”

(3) Az R. 2. §-a a következő (9)–(11) bekezdésekkel egészül ki:

„(9) Amennyiben a gazdálkodó az adott gazdálkodási évre vonatkozó beküldési határidő végéig nem küldi meg a gazdálkodási napló másolatát az MgSzH Központ részére, az MVH egyszeri alkalommal, 15 napos határidő kitűzésével hiánypótlásra szólítja fel.

(10) A 2006/2007. gazdálkodási évtől kezdve, amennyiben a gazdálkodó a (6) bekezdésben előírt kötelezettségének a hiánypótlási felszólítás ellenére sem tesz eleget, úgy

a) az első alkalom esetén az 5. évre jutó támogatási összeg 25%-ára,

b) a második alkalom esetén az 5. évre jutó támogatási összeg 50%-ára,

c) a harmadik alkalom esetén az 5. évre jutó támogatási összeg 100%-ára nem jogosult.

(11) Amennyiben a gazdálkodó már felvette az 5. évre jutó támogatási összeget, úgy a (10) bekezdésben foglaltak szerint köteles azt visszafizetni.”

2. §

Az R. 2. számú melléklete e rendelet *melléklete* szerint módosul.

3. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

(2) Ez a rendelet a hatálybalépését követő harmadik napon hatályát veszti.

Gráf József s. k.,
földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

Melléklet a 157/2007. (XII. 22.) FVM rendelethez

„2. számú melléklet a 4/2004. (I. 12.) FVM rendelethez

A „Kiegészítő táblázat a 2. számú melléklethez” helyébe a következő táblázat lép:

[A „Helyes Gazdálkodási Gyakorlat” előírásai]

[Kiegészítő táblázat a 2. számú melléklethez]

[Hektáronként kiadható maximális nitrogén (N) hatóanyag mértékei különböző adottságú és érzékenységgű területeken]

(Mértékegység: kg/ha)

Kedvezőtlen Adottságú Térségekben				Nem Kedvezőtlen Adottságú Térségekben			
nitrátérzékeny területen		nem nitrátérzékeny területen		nitrátérzékeny területen		nem nitrátérzékeny területen	
kiadható maximális N (kg/ha)	ebből: kiadható maximális szerves eredetű N (kg/ha)	kiadható maximális N (kg/ha)	ebből: kiadható maximális szerves eredetű N (kg/ha)	kiadható maximális N (kg/ha)	ebből: kiadható maximális szerves eredetű N (kg/ha)	kiadható maximális N (kg/ha)	ebből: kiadható maximális szerves eredetű N (kg/ha)
170	170	200	200	220	170	300	220

Megjegyzés: Ha az előírt talajvizsgálatokon alapuló tápanyag-gazdálkodási terv az adott területre vonatkozóan a fenti határértékeket meghaladó mennyiségben határozná meg a hektáronként kiadható nitrogén hatóanyag mennyiségét, akkor is a táblázatban megadott mértékig lehet nitrogén hatóanyagot kijuttatni a termőföldre.”

**A gazdasági és közlekedési miniszter
101/2007. (XII. 22.) GKM
rendelete**

**a vasúti pályahálózathoz történő nyílt hozzáférés
részletes szabályairól**

A vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 88. § (2) bekezdés 3., 5. és 6. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a gazdasági és közlekedési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 163/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § e) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A rendelet célja és hatálya

1. §

A rendelet célja, hogy meghatározza

a) a vasúti pályahálózathoz történő nyílt hozzáférés keretében nyújtandó szolgáltatásokra és azok igénybevételére,

b) a pályavasúti társaság és az integrált vasúti társaság Hálózati Üzletszabályzatának tartalmára, elkészítésére és alkalmazására, valamint

c) a vasúti pályahálózat kapacitásának elosztására vonatkozó részletes szabályokat.

2. §

A rendelet hatálya kiterjed:

a) a nyílt hozzáférésű vasúti pályahálózatot működtető vasúti társaságra (a továbbiakban: pályahálózat-működtető),

b) a hozzáférésre jogosultra [Vtv. 53. § (1) bekezdés],

c) a vasúti igazgatási szervre,

d) a Vasúti Pályakapacitás-elosztó Szervezetre (a továbbiakban: VPSZ).

Értelmező rendelkezések

3. §

E rendelet alkalmazásában:

a) *csúcsidőszak*: az a naptári napon belüli, egymást követő legfeljebb öt órás időszak, amikor az adott vasúti pályaszakaszon a kapacitás-kihasználtság az elméleti kapacitás 60 %-át meghaladja,

b) *elméleti kapacitás*: a vasúti pályaszakaszon adott időszakban elhelyezhető menetvonalak, azaz az üzemi menetrendben foglalt és a még elhelyezhető szabad menetvonalak összessége,

c) *hálózati zavar*: olyan nem várt esemény, amely a vasúti pályahálózat-kapacitás rendelkezésre állását előre nem tervezhető módon korlátozza,

d) *igénylő*: olyan hozzáférésre jogosult, aki menetvonal, illetve kapcsolódó szolgáltatások iránt igényt nyújt be a kapacitás-elosztó szervezetnek,

e) *ideiglenes üzemi menetrend*: az adott vasúti pályaszakaszon a karbantartási, felújítási és fejlesztési munkák időtartamára érvényes üzemi menetrend,

f) *kapacitás-kihasználtság*: az elméleti kapacitás kiutalt menetvonalak által lefoglalt része,

g) *kapacitás-elosztó szervezet*:

ga) a pályavasúti társaság,

gb) integrált vasúti társaság által működtetett nyílt hozzáférésű vasúti pályahálózat esetében a VPSZ,

h) *menetvonal katalógus*: az üzemi menetrendben megjelenő, megszerkesztett, értékesítésre felkínált szabad menetvonalak összessége,

i) *ütemes menetrend*: az ütemes menetrendi szerkezetet alkotó menetvonallal rendelkező vonat menetrendje,

j) *ütemes menetrendi szerkezet*: olyan menetrendi szerkezet, amelyet alkotó menetvonalak egymással 60 perces eltolással legalább egymást követő 12 órán át megszakítás nélkül, percre pontosan fedésbe hozhatók, és amelyben minden menetvonalhoz hozzárendelhető egy bármely, de egyazon (egészóra) időértékre nézve értelmezett, ellenkező irányú menetvonal,

k) *üzemi menetrendben nem lekötött szabad kapacitás*: a menetvonal katalógus, valamint a vasúti pályahálózat nem megszerkesztett menetvonalakból álló szabad kapacitása,

l) *üzemi vonat*: a nyílt hozzáférésű vasúti pályahálózat működtetése érdekében, valamint rendkívüli esemény miatt közlekedő, vasúti személyszállítást és a pályahálózat-működtetőn kívül más részére vasúti árufuvarozást nem végző vonat, függetlenül annak üzemeltetőjétől,

m) *vasúti pályaszakasz*: a nyílt hozzáférésű vasúti pályahálózat egyértelműen azonosítható és összefüggő része.

II. Fejezet

A HÁLÓZATI ÜZLETSZABÁLYZAT

A Hálózati Üzletszabályzat tartalma

4. §

(1) A kapacitás-elosztó szervezet Hálózati Üzletszabályzata tartalmazza

a) a Hálózati Üzletszabályzatra vonatkozó általános előírásokat, ezen belül

aa) a Hálózati Üzletszabályzat célját,

ab) a Hálózati Üzletszabályzat tartalmát befolyásoló jogszabályok (ideértve a nemzetközi jogszabályokat is) felsorolását,

ac) a Hálózati Üzletszabályzat hatályát és közzétételének szabályait,

ad) a kapacitás-elosztó szervezet más kapacitás-elosztó szervezetekkel (ideértve a más államok kapacitás-elosztó szervezeteit is) és a vállalkozó vasúti társaságokkal való kapcsolattartásának rendjét,

ae) a Hálózati Üzletszabályzatban használt fogalmak értelmezését,

b) a vasúti pályahálózathoz való nyílt hozzáférés feltételeit, ezen belül

ba) a vasúti pályahálózat igénybevételére vonatkozó jogosultság feltételeit, a működési engedély és vasútbiztonsági tanúsítvány (kiegészítő tanúsítvány) megléte igazolásának módját,

bb) a vasúti pályahálózat-kapacitás biztosítására vonatkozó szerződés és a keretmegállapodás megkötésének szabályait,

bc) a rendkívüli küldemények és a veszélyes áruk továbbítására vonatkozó szabályozást,

bd) a pályahálózat-működtető vasúti pályahálózat igénybevételéhez kapcsolódó szakmai utasításainak felsorolását, elektronikus úton történő elérhetőségük helyét, valamint a közzétételükre és hatálybalépésükre vonatkozó szabályokat,

be) a vasúti járművekre és a személyzetre vonatkozó követelményeket,

c) a vasúti pályahálózat műszaki, üzemi és forgalmi jellemzőit, ezen belül

ca) a vasúti pályahálózat főbb elemeit, földrajzi jellemzőit, a vasúti pályahálózattal összeköttetésben lévő egyéb vasúti pályahálózatok felsorolását,

cb) a vasúti pályahálózat technikai, technológiai jellemzőit,

cc) a szakosított infrastruktúráként kijelölt vasúti pályaszakaszokat, valamint az azokon előnyben részesített vasúti szolgáltatásokat,

cd) a forgalom-korlátozásokat,

ce) a vasúti pályahálózat rendelkezésre állásának korlátozásait, különösen a vasúti pályaszakaszok és állomások vasúti személyszállítási, illetve vasúti árutovábbítási tevékenységből történő kivonása vagy időszakos szüneteltetése miatt,

cf) a vasúti személyszállítást kiszolgáló állomások jellemzőit,

cg) a vasúti árutovábbítást kiszolgáló állomások, terminálok jellemzőit,

ch) a szolgáltató létesítményeket,

ci) a menetvonal-igénylés szempontjából figyelembe veendő, tervezett vasúti pályahálózat-karbantartási, -felújítási, -fejlesztési munkákat,

cj) a nagymértékben kihasználatlan vasúti pályaszakaszokat,

d) a vasúti pályahálózat kapacitása elosztásának szabályait, ezen belül

da) az eljárás leírását,

db) a menetvonal-igénylés és a kapacitás-elosztás folyamatának határidőit,

dc) az összehangolási eljárás és a vitás ügyek kezelésének szabályait,

dd) a túlterhelt vasúti pályaszakaszokat és az alkalmazott kapacitás-elosztási prioritásokat,

de) ha alkalmazásra kerül, akkor a kapacitás-kihasználás korábbi mértéke figyelembevételének módját az elosztási folyamat prioritásának meghatározásakor,

df) a vasúti pályahálózaton végzett karbantartási, felújítási, fejlesztési munkák, valamint a rendkívüli küldemények és veszélyes áruk továbbítása figyelembevételének szabályait a menetvonal-biztosítás során,

dg) a különleges intézkedések megtételére vonatkozó előírásokat üzemzavar, valamint egyedi igények esetén,

dh) az ideiglenes üzemi menetrend készítésére vonatkozó szabályokat,

di) az eljárást arra az esetre, ha a kiutalt menetvonalat nem használják,

dj) a benyújtott menetvonal-igények módosításának [Vtv. 61. § (5) bekezdés] szabályait,

e) a pályahálózat-működtető által nyújtott szolgáltatások részletes meghatározását, ezen belül

ea) az alapszolgáltatásokat,

eb) a járulékos szolgáltatásokat,

ec) a kiegészítő szolgáltatásokat,

ed) a mellékszolgáltatásokat,

f) a pályahálózat-működtető által nyújtott szolgáltatások díjait és a díjak előrelátható változását, ezen belül

fa) a díjszábsí rendszer leírását,

fb) a díjtételeket,

fc) az alkalmazható kedvezményeket, felárakat és kiegyenlítő juttatásokat,

fd) a díjak számlázására vonatkozó előírásokat,

fe) a külön jogszabályban meghatározott Díjképzési Módszertant és Díjszámítási Dokumentumot,

g) a teljesítményösztönző rendszert.

(2) A kapacitás-elosztó szervezet az egyes vasúti pályaszakaszokra készült kapacitásbővítési tervek felsorolását – hozzáférhetőségük megjelölésével – a Hálózati Üzletszabályzat mellékleteként teszi közzé.

A Hálózati Üzletszabályzat közzététele és módosítása

5. §

(1) A Vtv. 59. § (2) bekezdése szerinti érdekeltek a Hálózati Üzletszabályzat tervezetének kapacitás-elosztó szervezet által történő nyilvánosságra hozatalát követő 10 napon belül tehetik meg észrevételeiket. A nyilvános-

ságra hozatalról a kapacitás-elosztó szervezet a vasúti pályahálózatra vonatkozóan korábban már menetvonal-igényt benyújtó hozzáférésre jogosultakat és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államok (a továbbiakban: EGT-államok) kapacitás-elosztó szervezeteit elektronikus úton haladéktalanul tájékoztatja. A kapacitás-elosztó szervezet az észrevételeket a Hálózati Üzletszabályzat véglegesítése során lehetőség szerint figyelembe veszi.

(2) A kapacitás-elosztó szervezet az adott menetrendi évre vonatkozó Hálózati Üzletszabályzatot az éves menetvonal-igények benyújtási határidejének lejártá előtt legalább négy hónappal közzéteszi. Az adott menetrendi évre vonatkozó éves, éves pótlólagos, évközi, egyedi, azonnali és üzemi célú menetvonal-igényeket az arra a menetrendi évre vonatkozó Hálózati Üzletszabályzatban rögzített feltételeknek megfelelően kell benyújtani.

(3) Az adott menetrendi évre vonatkozó Hálózati Üzletszabályzat a közzétételt követő naptári év december második vasárnapján 0.00 órától a közzétételt követő második naptári év december második szombatján 24.00 óráig hatályos.

(4) A kapacitás-elosztó szervezet első alkalommal a vasúti pályahálózat nyílt hozzáférésűvé minősítését követő 60 napon belül teszi közzé a Hálózati Üzletszabályzat tervezetét, amely a közzétételt követő első december hónap második vasárnapján 0.00 órától a közzétételt követő második december hónap második szombatján 24.00 óráig hatályos.

(5) Hatályon kívül helyezhető a Hálózati Üzletszabályzat, ha a vasúti pályahálózat nyílt hozzáférésű minősítése megszűnik.

(6) Ha több vasúti pályahálózat kapacitását ugyanazon kapacitás-elosztó szervezet osztja el, az e vasúti pályahálózatokra vonatkozó Hálózati Üzletszabályzatokat az érintett pályahálózat-működtetők egyetértése esetén a kapacitás-elosztó szervezet egyesíti.

6. §

(1) A Hálózati Üzletszabályzat módosításának tervezetét a kapacitás-elosztó szervezet annak közzétételét legalább 30 nappal megelőzően köteles – az egyeztetési lehetőség biztosítása érdekében – honlapján nyilvánosságra hozni, valamint a nyilvánosságra hozatal tényéről a vasúti pályahálózatra vonatkozóan korábban már menetvonal-igényt benyújtó hozzáférésre jogosultakat és az EGT-államok kapacitás-elosztó szervezeteit elektronikus úton tájékoztatni. Az érdekeltek a nyilvánosságra hozatalt követő 10 napon belül tehetik meg a módosítás tervezetével kapcsolatos észrevételeiket, amiket a kapacitás-elosztó szervezet a módosítás véglegesítése során lehetőség szerint figyelembe vesz.

(2) A pályahálózat-működtető által nyújtott szolgáltatások díjtételeit, az alkalmazott kedvezményeket, felárakat, valamint kiegyenlítő juttatásokat érintő módosításokat, továbbá egyes vasúti pályaszakaszok működtetéséből – országos jelentőségű vasúti pálya esetén a közlekedésért felelős miniszter jóváhagyásával – történő kivonását tartalmazó módosítást a hatálybalépést megelőzően legalább három hónappal kell közzétenni.

(3) A kapacitás-elosztó szervezet köteles valamennyi módosítást a Hálózati Üzletszabályzat elválaszthatatlan részét képező „Módosítások jegyzéke” című jegyzékben a hatálybalépés időpontjának feltüntetésével rögzíteni.

7. §

A kapacitás-elosztó szervezet a Hálózati Üzletszabályzatot – módosítás esetén az egységes szerkezetű változatot – a hatálybalépéssel egyidejűleg megküldi a vasút igazgatási szervnek. A vasúti igazgatási szerv a Hálózati Üzletszabályzat mindenkor hatályos változatáról nyilvántartást vezet.

III. Fejezet

A VASÚTI PÁLYAHÁLÓZAT KAPACITÁSÁNAK ELOSZTÁSA

Az éves és az éves pótlólagos menetvonal-igények benyújtása

8. §

(1) Az éves menetvonal-igények benyújtásának határideje a menetrendi évet megelőző április második hetének első munkanapja.

(2) Az éves pótlólagos menetvonal-igényeket az éves menetvonal-igények benyújtási határidejét követően, de az éves üzemi menetrend hatálybalépését öt héttel megelőzően kell benyújtani.

(3) Az igénylőnek az éves és az éves pótlólagos menetvonal-igényében meg kell jelölnie

- a) az indulási és érkezési helyet,
- b) az igényelt menetrendi fekvést,
- c) az igényelt – a Hálózati Üzletszabályzatban meghatározott – kapcsolódó szolgáltatásokat, valamint
- d) a Hálózati Üzletszabályzatban előírt egyéb adatokat.

(4) A keretmegállapodást kötött igénylő a keretmegállapodásnak megfelelően nyújthatja be az éves és az éves pótlólagos menetvonal-igényeket.

Az éves és az éves pótlólagos menetvonal-igények kielégítése, az éves üzemi menetrend készítése

9. §

(1) A kapacitás-elosztó szervezet az igénylők éves és – amennyiben lehetséges – az éves pótlólagos menetvonal-igényei alapján elkészíti az éves üzemi menetrendet.

(2) Az éves üzemi menetrend elkészítése során a menetvonal-igények anonimitását és az üzleti titok védelmét biztosítani kell.

(3) A kapacitás-elosztó szervezet lehetőség szerint eleget tesz minden menetvonal-igénynek, ideértve a több vasúti pályahálózatra kiterjedő menetvonalakra vonatkozó igényeket is, és lehetőség szerint figyelembe veszi az igénylőket terhelő összes, forgalomból származó korlátozást, így a vállalkozásukra gyakorolt gazdasági hatást is.

(4) A kapacitás-elosztó szervezet a vasúti pályahálózat-kapacitás éves és az éves pótlólagos menetvonal-igények alapján történő elosztásánál – az elegendő szabad kapacitás fenntartása érdekében – a napi elméleti kapacitás legfeljebb 80 %-át oszthatja ki.

(5) A kapacitás-elosztó szervezet az éves menetvonal-igények benyújtási határidejét követő tizenkét héten belül a benyújtott éves és – lehetőség szerint – az éves pótlólagos menetvonal-igények alapján köteles elkészíteni az éves üzemi menetrend tervezetét, továbbá az egyes igénylőkre vonatkozó részeket azoknak írásban megküldeni oly módon, hogy az igénylők észrevételeinek megtételére és a szükséges egyeztetések elvégzésére legalább öt hét álljon rendelkezésre, amelyet követő két héten belül a kapacitás-elosztó szervezet véglegesíti az éves üzemi menetrendet. A kapacitás-elosztó szervezet lehetőség szerint figyelembe veszi az igénylők valamennyi észrevételét.

(6) Az éves üzemi menetrend érvényességi időtartama minden év december hónap második vasárnapján 0.00 órakor kezdődik, és a következő év december hónap második szombatján 24.00 óráig tart.

(7) Az éves üzemi menetrend egyeztetéséről a kapacitás-elosztó szervezet a vasúti igazgatási szerv számára jelentést készít. A jelentésnek tartalmaznia kell igénylőnként a leadott menetvonal-igények megjelölését, ezen belül a változtatás nélkül elfogadott, a változtatással elfogadott, valamint az el nem fogadott menetvonal-igényeket.

10. §

(1) Az éves üzemi menetrendben fenntartott szabad kapacitást úgy kell meghatározni, hogy az a lehető legkisebb mértékben terhelje a csúcsidőszakot.

(2) A fenntartott szabad kapacitást

a) az évközi, egyedi, azonnali és üzemi célú menetvonal-igények, valamint

b) a rendkívüli eseményekhez kapcsolódó igények (katasztrófa-védelem, honvédelem) kiszolgálására lehet felhasználni.

(3) A folyamatosan aktualizált üzemi menetrend részét képező menetvonal katalógust a kapacitás-elosztó szervezet a honlapján közzéteszi.

11. §

(1) A kapacitás-elosztó szervezet az üzemi menetrendből a lemondott menetvonalat törli, és a lemondott menetvonalakat a menetvonal katalógusba helyezi.

(2) Azokon a vasúti pályaszakaszokon, amelyekre éves és éves pótlólagos menetvonal-igény nem érkezett, kizárólag menetvonal katalógust tartalmazó üzemi menetrendet kell készíteni.

Együttműködés a több vasúti pályahálózatra kiterjedő menetvonalak elosztása során

12. §

(1) A kapacitás-elosztó szervezet a több vasúti pályahálózatra kiterjedő menetvonalak kialakítása és elosztása érdekében együttműködik a kapcsolódó vasúti pályahálózatok kapacitás-elosztó szervezeteivel, így különösen részt vesz a kapacitás-elosztó szervezetek nemzetközi kapacitás-elosztással kapcsolatos tárgyalásain, valamint szükség esetén kezdeményezi a tárgyalás összehívását.

(2) A Transzeurópai Vasúti Áruszállítási Hálózathoz tartozó vasúti pályaszakasz kapacitásának éves elosztásánál a kapacitás-elosztó szervezetnek fokozottan ügyelnie kell arra, hogy maradjon szabad kapacitás az éves menetvonal-igények benyújtási határidejét követően érkező menetvonal-igények teljesítésére.

(3) A kapacitás-elosztó szervezet legalább tizenegy hónappal az üzemi menetrend hatálybalépése előtt – a más EGT-államok kapacitás-elosztó szervezeteivel együttműködve – előzetes nemzetközi menetvonalakat határoz meg, különösen a Transzeurópai Vasúti Áruszállítási Hálózathoz tartozó vasúti pályaszakaszok vonatkozásában, amelyek kiigazítására utóbb kizárólag akkor kerülhet sor, ha az elengedhetetlenül szükséges.

Kapacitás-elosztás évközi, egyedi, azonnali és üzemi célú menetvonal-igények alapján

13. §

(1) A hozzáférésre jogosult az adott menetrendi évben az arra a menetrendi évre vonatkozó évközi, egyedi, azonnali és üzemi célú menetvonal-igényt nyújthat be.

(2) Az igénylő az évközi, egyedi, azonnali és üzemi célú menetvonal-igényt a 8. § (3) bekezdésben meghatározott tartalommal nyújtja be.

14. §

(1) Az évközi menetvonal-igényt az igénylő a vonat – több vonat esetén a legkorábban közlekedtetni tervezett vonat – tervezett közlekedtetését legalább öt héttel megelőzően nyújthatja be.

(2) A kapacitás-elosztó szervezet az évközi menetvonal-igényeket a benyújtástól számított öt munkanapon belül bírálja el és a beérkezés sorrendjében elégíti ki.

15. §

(1) Az egyedi és az azonnali menetvonal a vasúti pályahálózat kapacitásának az igénylő által egy vonat közlekedtetésére felhasználni kívánt része.

(2) Az igénylő az egyedi menetvonal-igényt a vonat tervezett közlekedtetését legalább öt nappal megelőzően nyújthatja be, amit a kapacitás-elosztó szervezet a lehető leghamarabb, de legfeljebb öt munkanapon belül bírál el.

(3) Az igénylő azonnali menetvonal-igényt a vonat tervezett közlekedtetéséhez viszonyítva öt napon belül, de legalább egy órával korábban nyújthat be.

(4) Az azonnali menetvonal-igény kielégítésére a kapacitás-elosztó szervezet a menetvonal katalógusból ajánl fel menetvonalat. Amennyiben ez nem felel meg az igénylőnek és igényét fenntartja, akkor a vonatot a pályahálózat-működtető az adott forgalmi viszonyokhoz igazodóan, az üzemi menetrendben nem lekötött kapacitás igénybevételével jogosult leközlekedtetni.

16. §

Az üzemi célú menetvonal az üzemi menetrendben nem lekötött szabad kapacitás terhére az üzemi vonat közlekedtetésére igénybevett menetvonal.

17. §

A kapacitás-elosztó szervezet az alábbi sorrendben részesíti előnyben a különböző típusú, egymással ütköző menetvonal-igényeket:

- a) éves menetvonal-igény,
- b) éves pótlólagos menetvonal-igény,
- c) évközi menetvonal-igény,
- d) egyedi menetvonal-igény,
- e) azonnali menetvonal-igény,
- f) üzemi célú menetvonal-igény.

18. §

A kapacitás-elosztó szervezet negyedévente monitoring jelentést készít a vasúti igazgatási szerv részére a vasúti pályahálózathoz való nyílt hozzáférés, a pályakapacitások kihasználásának, valamint az évközi, egyedi, azonnali és üzemi célú menetvonal-igénylés és -elosztás gyakorlatának figyelemmel kísérése érdekében. A monitoring rendszer kereteit, valamint az adatszolgáltatás tartalmi feltételeit és határidőit a vasúti igazgatási szerv a kapacitás-elosztó szervezettel történő előzetes egyeztetést követően határozza meg.

Az összehangolási eljárás

19. §

(1) Az összehangolási eljárást a kapacitás-elosztó szervezetnek kell írásban és elektronikus úton kezdeményeznie valamennyi érintett igénylő és a vasúti igazgatási szerv egyidejű értesítése mellett a vasúti pályahálózat-kapacitás iránt bejelentett igények ütközéséről szerzett tudomást követő két munkanapon belül.

(2) Az összehangolási eljárásról szóló értesítésben meg kell jelölni a vasúti pályahálózat-kapacitás iránt bejelentett igények ütközésével érintett kapacitást, az igénytől eltérően – figyelemmel a 12. § (3) bekezdésre – felajánlott kapacitást, az összehangolási eljárás helyét, idejét, valamint az összehangolási eljáráson való részvétel elmulasztásának következményeit.

(3) Az összehangolási eljárást a kapacitás-elosztó szervezet vezeti le. Az eljárásról jegyzőkönyvet kell felvenni, amit minden, az összehangolási eljáráson résztvevő félnek alá kell írnia.

(4) A kapacitás-elosztó szervezet az összehangolási eljárás során nem rendezett vitás kérdésekben hozott döntéséről az igénylőket a döntés meghozatalát követően haladéktalanul köteles írásban tájékoztatni.

Eljárás túlterhelt vasúti pályaszakaszok, valamint egymással ütköző, azonos típusú menetvonal-igények esetén

20. §

(1) Ha egy adott vasúti pályaszakaszon a menetvonal-igények kielégítése az összehangolási eljárás keretében sem biztosítható, vagy az egy éven belül várhatóan benyújtásra kerülő menetvonal-igények nagy valószínűséggel nem elégíthetők ki, a kapacitás-elosztó szervezet a vasúti pályahálózat érintett részét a Hálózati Üzletszabályzatban túlterhelt vasúti pályaszakasznak minősíti.

(2) A vasúti pályahálózat kiegyensúlyozottabb igénybevétele, a túlterhelt vasúti pályaszakaszok elkerülése és a zsúfoltság megelőzése érdekében a kapacitás-elosztó szervezet helyettesítő vasúti pályaszakaszt jelölhet ki. A kapacitás-elosztó szervezetnek a helyettesítő vasúti pályaszakaszokat a menetvonal katalógussal együtt, azzal azonos módon kell meghirdetnie.

(3) A pályahálózat-működtető által szolgáltatott adatok alapján a kapacitás-elosztó szervezet a túlterhelt vasúti pályaszakaszok esetén visszavonhatja az igénylőtől azoknak a menetvonalaknak az igénybevételi jogát, amelyeket a Hálózati Üzletszabályzatban rögzített küszöbértéknél – legalább egy hónapon keresztül – kevesebb alkalommal vettek igénybe, kivéve, ha erre az igénylő érdekkörén kívül álló ok miatt került sor.

21. §

(1) A túlterhelt vasúti pályaszakaszon a pályahálózat-működtető által igényelt menetvonal elsőbbséget élvez, amennyiben

a) a kapacitás használata a jogszabályban foglaltak végrehajtásához szükséges, vagy

b) a pályahálózat-működtető karbantartási, felújítási vagy fejlesztési munkát végez.

(2) A pályahálózat-működtető az (1) bekezdés szerinti elsőbbségi igényét csúcsidőszakon belül végzett vasúti közszolgáltatással szemben nem érvényesítheti.

(3) Túlterhelt vasúti pályaszakasz – az (1) és (2) bekezdésekben foglalt rendelkezések érvényesítését követően –, valamint egymással ütköző éves, éves pótlólagos, egyedi és azonnali menetvonal-igények esetén az alábbi sorrend figyelembevételével – a szakosított infrastruktúraként kijelölt vasúti pályaszakaszok kivételével – elsőbbséget kell biztosítani

- a) a vasúti közszolgáltatásnak,
- b) a nemzetközi vasúti személyszállításnak,
- c) a nemzetközi vasúti árutovábbításnak,
- d) az egyéb vasúti árutovábbításnak,
- e) az egyéb vasúti személyszállításnak.

(4) Ha a (3) bekezdésben foglaltak alapján az elsőbbséget élvező menetvonal-igény nem határozható meg, akkor az alábbi sorrend figyelembevételével elsőbbséget kell biztosítani

- a) az ütemes menetrend alapján közlekedő vonatoknak,
- b) a keretmegállapodás alapján igényelt menetvonalaknak,
- c) a több közlekedési napra vonatkozó menetvonal-igényeknek,
- d) a hosszabb viszonylatra vonatkozó menetvonal-igényeknek,
- e) a rendszeresen közlekedő vonatok menetvonal-igényeinek,
- f) a korábban benyújtott menetvonal-igényeknek.

A vasúti pályahálózat tervezett karbantartási, felújítási és fejlesztési munkáinak figyelembevétele

22. §

(1) A vasúti pályahálózat tervezett karbantartási, felújítási és fejlesztési munkáinak lehetővé tétele érdekében az ezek végrehajtásához szükséges valamennyi pályahasználati igényt a pályahálózat-működtető az éves üzemi menetrend készítésének időszakában nyújtja be a kapacitás-elosztó szervezet részére. Ezen igényeket az éves üzemi menetrendre vonatkozó szabályok alapján kell kielégíteni.

(2) Az éves üzemi menetrend készítésének időszakában nem tervezhető karbantartási, felújítási és fejlesztési munkák időtartamára a pályahálózat-működtető – a várható bevételekiesésének és a már kiutalt menetvonalakkal összefüggő esetleges kártérítési kötelezettségének mérlegelésével – a kapacitás-elosztó szervezettől pályahálózat-kapacitást igényel. A kapacitás-elosztó szervezet a benyújtott igény alapján kezdeményezi az adott vasúti pályaszakasz üzemi menetrendjének felfüggesztését, és az érintett igénylőkkel egyeztetett ideiglenes üzemi menetrendet készít. Az ideiglenes üzemi menetrendet a kapacitás-elosztó szervezet úgy készíti el, hogy a lehető legkisebb mértékben legyen szükséges a már kiutalt menetvonalak módosítása.

(3) A karbantartási, felújítási és fejlesztési munkák várható hatásának bemutatását (kapacitáskorlátozó hatás, terelő útirányok) havonkénti aktualizálással a kapacitás-elosztó szervezet honlapján kell közzétenni.

Eljárás üzemzavar esetén

23. §

(1) Ha a pályahálózat-működtető a Vtv. 31. § (2) bekezdés b) pontja alapján a menetvonalat visszavonta, a kapacitás-elosztó szervezet az igénylő kérelmére a rendelkezésre álló kapacitás terhére más menetvonalat ajánl fel.

(2) A pályahálózat-működtető a honlapján folyamatosan naprakész tájékoztatást ad a vasúti pályahálózat kapacitása igénybevehetőségének rendkívüli eseményből fakadó korlátozásairól.

IV. Fejezet

KAPACITÁSGAZDÁLKODÁS

Keretmegállapodás

24. §

(1) Az igénylő a Vtv. 57. §-a szerinti keretmegállapodást a kapacitás-elosztó szervezettel köti meg.

(2) Egy vasúti pályaszakasz vonatkozásában a napi elméleti kapacitás legfeljebb 5 %-os mértékéig köthető keretmegállapodás.

(3) Az öt évnél hosszabb időtartamú keretmegállapodás csak hosszú távú kereskedelmi szerződések, a keretmegállapodás által érintett vasúti pályával összefüggő beruházás vagy kockázat esetén köthető. Tíz évnél hosszabb időre keretmegállapodás kizárólag akkor köthető, ha az igénylő részt vesz hosszú távon megvalósuló vasúti beruházásban, és a keretmegállapodásban az igénylőnek a beruházással kapcsolatos, külön szerződésben vállalt kötelezettségei is rögzítésre kerülnek.

(4) A kapacitás-elosztó szervezet a keretmegállapodás minden olyan adatát, amely nem minősül törvény által védett titoknak, valamennyi érdekelt számára hozzáférhetővé teszi.

Kapacitáselemzés és kapacitásbővítési terv

25. §

(1) A pályahálózat-működtető kapacitáselemzéssel meghatározza a menetvonal-igények megfelelő kielégítését akadályozó, a vasúti pályaszakasz túlterheltségét eredményező okokat.

(2) A kapacitáselemzésben figyelembe kell venni a vasúti pályaszakasz jellemzőit, az üzemeltetés módját, az igényelt szolgáltatások nyújtásának feltételeit és mindezeknek a pályakapacitásra gyakorolt hatását. Az elemzés során meg kell határozni a túlterheltség csökkentésére irányuló rövid- és középtávú intézkedéseket. A tervezett intézkedések közé tartozhat az útvonal, a menetrend és a sebesség módosítása, valamint a vasúti pályaszakasz felújítása, fejlesztése.

(3) A kapacitáselemzést a pályahálózat-működtető készíti el a vasúti pályaszakasz túlterheltté nyilvánítását követően, kivéve, ha a 26. § szerinti kapacitásbővítési terv megvalósítása már folyamatban van.

(4) A kapacitáselemzést a pályahálózat-működtető a túlterhelt vasúti pályaszakaszt használó igénylőkkel és a kapacitás-elosztó szervezettel történő egyeztetés után, de még a vasúti pályaszakasz túlterheltté nyilvánítását követő hat hónapon belül megküldi a vasúti igazgatási szervnek.

(5) A vasúti igazgatási szerv az éves jelentésében összegzi a túlterhelt vasúti pályaszakaszokra vonatkozó kapacitáselemzéseket, továbbá – amennyiben a kapacitáselemzés közlekedéspolitikai zavarokra vagy az állami tulajdonú infrastruktúra hiányosságaira mutat rá – javaslatokat fogalmaz meg a közlekedésért felelős miniszternek.

26. §

(1) A pályahálózat-működtető a kapacitáselemzés vasúti igazgatási szerv részére történő megküldését követő hat

hónapon belül kapacitásbővítési tervet készít. A kapacitásbővítési terv kidolgozására a túlterhelt vasúti pályaszakaszt használó igénylőkkel folytatott konzultációt követően kerül sor.

(2) A kapacitásbővítési terv meghatározza

- a) a túlterheltség okait,
- b) a forgalom várható jövőbeli alakulását rövid-, közép- és hosszútávon,
- c) a vasúti pályaszakasz fejlesztésének korlátait,
- d) a kapacitásbővítés lehetőségeit és költségeit, ideértve a hálózat-hozzáférési díjak várható változásait,
- e) a lehetséges kapacitásbővítési intézkedéseket és a megvalósításukra vonatkozó költség-haszon elemzéseket,
- f) a javasolt intézkedések megvalósításának ütemtervét,
- g) az intézkedések megvalósításához szükséges pénzügyi fedezet (ezen belül az állami támogatás) mértékét.

(3) A kapacitásbővítési tervet a pályahálózat-működtető az egyeztetések után esetlegesen fennmaradt véleménykülönbségeket is bemutatva küldi meg a kapacitás-elosztó szervezet és a vasúti igazgatási szerv részére. Ha a kapacitásbővítési tervben meghatározott intézkedések állami támogatás felhasználását igénylik, akkor azt a pályahálózat-működtető a közlekedésért felelős miniszternek is megküldi. A kapacitásbővítési tervben foglalt intézkedések megvalósításáról a pályahálózat-működtető negyedévente beszámolót készít a vasúti igazgatási szerv részére.

Szakosított infrastruktúra kijelölése

27. §

(1) A kapacitás-elosztó szervezet egy vasúti pályaszakaszt az azt használó igénylőkkel folytatott egyeztetést, valamint a vasúti igazgatási szerv egyeztetéséről történő tájékoztatását követően szakosított infrastruktúraként jelölheti ki.

(2) A szakosított infrastruktúra kijelölése esetén a kapacitás-elosztás során az igénylő – a kijelölésben meghatározott vasúti szolgáltatásra vonatkozó igényének – előnyben részesítése nem jelentheti az Európai Közösséget létrehozó szerződés 81., 82. és 86. cikkében foglaltak sérelmét.

(3) A szakosított infrastruktúra kijelölése nem akadályozhatja meg a szakosított infrastruktúra más vasúti szolgáltatások céljára történő igénybevételét, amennyiben a vasúti pályaszakasz rendelkezik szabad kapacitással, továbbá a vasúti járművek megfelelnek a vasúti pályaszakaszon történő közlekedés műszaki feltételeinek.

Nagymértékben kihasználatlan vasúti pályaszakaszok

28. §

(1) A kapacitás-elosztó szervezet a Hálózati Üzletszabályzatban olyan vasúti pályaszakaszt minősíthet nagy-

mértékben kihasználatlan vasúti pályaszakasznak, amelynek napi átlagos kapacitás-kihasználtsága a megelőző menetrendi év adatai alapján a napi elméleti kapacitás 25 %-át nem haladta meg.

(2) A nagymértékben kihasználatlan vasúti pályaszakaszigénybevételéért fizetendő hálózat-hozzáférési díjból a külön jogszabályban meghatározott feltételek szerint egyedi kedvezmény biztosítható.

V. Fejezet

A VASÚTI PÁLYAHÁLÓZATHOZ TÖRTÉNŐ NYÍLT HOZZÁFÉRÉSSSEL KAPCSOLATOS SZOLGÁLTATÁSOK

29. §

(1) A Vtv. 3. számú mellékletében meghatározott szolgáltatásokhoz (a továbbiakban: pályavasúti szolgáltatások) minden igénylő megkülönböztetéstől mentes módon jogosult hozzáférni.

(2) A pályavasúti szolgáltatások keretében

a) hozzáférést kell biztosítani a nyílt hozzáférésű raketerületekhez, rakodóhelyekhez és járműmérlegekhez,

b) a különböző vasúti pályahálózatok kölcsönös átjárhatóságának hiányából eredően szükségessé váló kiegészítő szolgáltatásnak minősül az átrakási és tengelyátszerelési tevékenység,

c) mellékszolgáltatásként biztosítható a pályahálózat-működtető – Hálózati Üzletszabályzatban meghatározott – információs rendszeréhez történő hozzáférés.

30. §

(1) A pályahálózat-működtető az igénylők számára feltételeket írhat elő a vasúti pályahálózat jövőbeni bevételeivel és használatával kapcsolatos jogos elvárásai védelme érdekében. E feltételeknek megfelelőnek, átláthatónak és hátrányos megkülönböztetéstől mentesnek kell lenniük, és azokat az elosztási elvek részeként közzé kell tenni a Hálózati Üzletszabályzatban. E feltételekről a vasúti igazgatási szerv tájékoztatja az Európai Bizottságot.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott feltételek az igénylő számára

a) az igénylő tevékenységének tervezett mértékével arányban álló pénzügyi biztosíték nyújtására, valamint

b) a kapacitás-elosztás során az igénylő által benyújtott igény megfelelőségének biztosítására vonatkozhatnak.

31. §

Amennyiben az igénylő a nyílt hozzáférésű vasúti pályahálózat használatához kapcsolódó tevékenységéhez

más működtetésében lévő saját célú vasúti pályahálózatot is igénybe kíván venni, akkor a menetvonal-igényhez mellékeli a saját célú vasúti pályahálózat működtetőjének nyilatkozatát a szolgáltatási szerződés megkötéséről.

32. §

A nyílt hozzáférésű vasúti pályahálózat igénybevételének részletes feltételeitől a pályahálózat-működtető és az igénylő a hálózat-hozzáférési szerződésben a Hálózati Üzletszabályzatban foglaltaktól akkor térhetnek el, ha erre a Hálózati Üzletszabályzat lehetőséget ad.

33. §

(1) A Vtv. 66. § (1) bekezdésében meghatározott belső megállapodás tartalmazza

a) az integrált vasúti társaság vállalkozó vasúti tevékenységet végző szervezeti egységeinek a pályavasúti szolgáltatások megrendelésére és igénybevételére,

b) az integrált vasúti társaság vasúti pályahálózat működtetését végző szervezeti egységei és a vállalkozó vasúti tevékenységet végző szervezeti egységei kötelezettségeire, valamint kapcsolattartására,

c) a pályavasúti szolgáltatások teljesítésének igazolására, valamint

d) a belső hálózat-hozzáférési díj elszámolására vonatkozó szabályokat úgy, hogy a megrendelt és kiutalt pályavasúti szolgáltatások a ténylegesen igénybe vett pályavasúti szolgáltatásokkal összevethetők legyenek.

(2) A belső megállapodás

a) biztosítja a folyamat átláthatóságát, valamint

b) nem tartalmaz hivatkozást az integrált vasúti társaság olyan belső szabályzatára, amely nem része a belső megállapodásnak.

(3) Az integrált vasúti társaságnak az általa működtetett nyílt hozzáférésű vasúti pályahálózathoz való hozzáférése nem valósíthat meg megkülönböztetést más hozzáférésre jogosulttal szemben.

VI. Fejezet

A TELJESÍTMÉNYÖSZTÖNZŐ RENDSZER

34. §

(1) A kapacitás-elosztó szervezet a hálózati zavarok csökkentése és a vasúti közlekedési teljesítmények javítása érdekében a Hálózati Üzletszabályzatban teljesítmény-ösztönző rendszert határoz meg, amelynek alapelvei a vasúti pályahálózat egészére vonatkozóan azonosak.

(2) A pályahálózat-működtetőre és a hozzáférésre jogosult is vonatkozó teljesítményösztönző rendszer elemei lehetnek különösen a hálózati zavart okozó tevékenységért kiszabott pénzügyi hátrányok, valamint a terv feletti teljesítményért járó pénzügyi előnyök. A pénzügyi hátrány egyértelműen a pályahálózat-működtető vagy egy hozzáférésre jogosult által okozott hálózati zavarhoz kötődik. A teljesítmény-ösztönző rendszer a pályahálózat-működtetőre és a hozzáférésre jogosult egymással arányos elemeket tartalmaz.

(3) A kapacitás-elosztó szervezet úgy határozza meg a teljesítményösztönző rendszer elemeinek mértékét és alkalmazásuk feltételeit, hogy a teljesítményösztönző rendszer működtetéséből származó anyagi előny a működtetés ráfordításaival arányos legyen, valamint a hálózati zavar okai azonosításának adminisztratív költsége ne haladja meg a hálózati zavar okozásáért kiszabott pénzügyi hátrányt.

(4) A teljesítményösztönző rendszer figyelembe veszi az igényeltől eltérően felhasznált pályahálózat-kapacitást, valamint előnyben részesíti azokat a hozzáférésre jogosultakat, akik a Hálózati Üzletszabályzatban meghatározott menetrendszerűségi mértéket meghaladóan vették ténylegesen igénybe a pályahálózat-kapacitást.

(5) A teljesítményösztönző rendszer alapján meghatározott pénzügyi előnyök és pénzügyi hátrányok a hálózati-zavart okozó díjak pénzügyi elszámolásának keretében is elszámolhatók, de azok a hálózati zavarokból származó károk rendezésébe nem vonhatók be.

(6) A kapacitás-elosztó szervezet az alkalmazott teljesítményösztönző rendszer tapasztalatait – így különösen a hálózati zavarok csökkentésére gyakorolt hatást – minden menetrendi évre vonatkozóan a pályahálózat-működtető, a hozzáférésre jogosultak és a vasúti igazgatási szerv bevonásával értékeli.

VII. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Hatálybalépés

35. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

(2) Hatályát veszti

a) az országos közforgalmú vasúti pálya kapacitásának elosztásáról szóló 67/2003. (X. 21.) GKM rendelet,

b) az országos közforgalmú vasúti pálya kapacitásának elosztásáról szóló 67/2003. (X. 21.) GKM rendelet és a nagysebességű vasúti rendszerek kölcsönös átjárhatóságá-

ról szóló 9/2002. (II. 6.) KöViM rendelet módosításáról szóló 48/2004. (IV. 22.) GKM rendelet, valamint

c) a vasúti közlekedési tevékenységek vasúti társaságon belüli számviteli elkülönítéséről szóló 50/2007. (IV. 26.) GKM–PM együttes rendelet 10. § b) pontja.

(3) E rendelet

a) 35. § (2) bekezdése a rendelet hatálybalépését követő második napon,

b) 36. § (1) bekezdése 2008. március 2-án,

c) 36. § (2) bekezdése 2010. december 31-én veszti hatályát. E bekezdés 2011. január 1-jén veszti hatályát.

Átmeneti rendelkezések

36. §

(1) A kapacitás-elosztó szervezet a rendelet kihirdetését követő menetrendi évre vonatkozó Hálózati Üzletszabályzatot legkésőbb 2008. március 1-jéig módosítja annak érdekében, hogy az megfeleljen az e rendeletben foglaltaknak.

(2) A kapacitás-elosztó szervezet a teljesítményösztönző rendszerre vonatkozó szabályokat első alkalommal a 2010. december második vasárnapjától kezdődő menetrendi évre határozza meg.

(3) Az adott vasúti társasággal kötendő közszolgáltatási szerződés hatálybalépésének időpontjáig a rendelet alkalmazásában a vasúti közszolgáltatásként végzett személyszállítás a közlekedésért felelős miniszter által jóváhagyott közszolgáltatási menetrendben meghatározott, a vasúti társaság által végzett vasúti személyszállítás.

Az Európai Unió jogának való megfelelés

37. § Ez a rendelet – a Vtv.-vel együtt – a vasúti infrastruktúra-kapacitás elosztásáról, továbbá a vasúti infrastruktúra használati díjának felszámításáról és a biztonsági tanúsítványról szóló, 2001. február 26-ai 2001/14/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikk (2) bekezdésének, 8. cikk (4) bekezdésének, 11. cikkének, 12. cikkének, 15. cikk (1) bekezdésének, 16. cikk (2)–(3) bekezdésének, 17. cikk (2) és (5)–(6) bekezdésének, 18. cikkének, 19. cikk (2)–(3) bekezdésének, 20. cikkének, 21. cikk (1)–(5) bekezdésének, 22. cikkének, 23. cikkének, 24. cikk (2)–(3) bekezdésének, 25. cikkének, 26. cikk (1)–(2) bekezdésének, 27. cikkének, 28. cikkének, valamint I. és III. mellékletnek való megfelelést szolgálja.

Dr. Kákosi Csaba s. k.,
gazdasági és közlekedési miniszter

**A gazdasági és közlekedési miniszter
102/2007. (XII. 22.) GKM
rendelete**

**a hagyományos vasúti rendszer kölcsönös
átjárhatóságáról szóló
36/2006. (VI. 21.) GKM rendelet módosításáról**

A vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény 88. § (2) bekezdés 19. pontjában, valamint a műszaki termékek megfelelőségét vizsgáló, ellenőrző és tanúsító szervezetek kijelöléséről szóló 182/1997. (X. 17.) Korm. rendelet 11. §-ában kapott felhatalmazás alapján, a gazdasági és közlekedési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 163/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § e) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. §

A hagyományos vasúti rendszer kölcsönös átjárhatóságáról szóló 36/2006. (VI. 21.) GKM rendelet (a továbbiakban: R.) 19. §-a a következő c) ponttal egészül ki:

[Ez a rendelet a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:]

„c) a Bizottság 2007/32/EK irányelve (2007. június 1.) a nagysebességű transzeurópai vasúti rendszer kölcsönös átjárhatóságáról szóló 96/48/EK tanácsi irányelv VI. mellékletének és a hagyományos transzeurópai vasúti rendszer kölcsönös átjárhatóságáról szóló 2001/16/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv VI. mellékletének módosításáról.”

2. §

Az R. 5. melléklete helyébe e rendelet *melléklete* lép.

3. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, és a hatálybalépését követő második napon hatályát veszti.

4. §

Ez a rendelet a nagysebességű transzeurópai vasúti rendszer kölcsönös átjárhatóságáról szóló 96/48/EK tanácsi irányelv VI. mellékletének és a hagyományos transzeurópai vasúti rendszer kölcsönös átjárhatóságáról szóló 2001/16/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv VI. mellékletének módosításáról szóló, 2007. június 1-jei

2007/32/EK bizottsági irányelvnek való megfelelést szolgálja.

*Dr. Kákossy Csaba s. k.,
gazdasági és közlekedési miniszter*

Melléklet

a 102/2007. (XII. 22.) GKM rendelethez

„5. melléklet

a 36/2006. (VI. 21.) GKM rendelethez

Az alrendszerek EK-hitelesítési eljárása

1. EK-hitelesítési eljárás

Az EK hitelesítési eljárás az az eljárás, amely során a bejelentett szervezet ellenőrzi és tanúsítja, hogy egy alrendszer

- a) megfelel a vonatkozó rendeletek és uniós jogi aktusok előírásainak,
- b) megfelel a kapcsolódó egyéb rendelkezéseknek, előírásoknak, és üzembe helyezhető.

2. Ellenőrzési szakaszok

Az alrendszeren a következő szakaszok mindegyikében ellenőrzést kell végrehajtani:

- a) általános tervezés,
- b) előállítás – az alrendszer megépítése, ezen belül például az építőmérnöki tevékenységek, a gyártás, a rendszerelemek összeszerelése és az általános beállítások,
- c) az alrendszer végső ellenőrzése.

A tervezési fázis (beleértve a típusvizsgálatokat) és az előállítási fázis során a fővállalkozó (vagy a gyártó) vagy annak a Közösségben székhellyel rendelkező meghatalmazott képviselője vizsgálat iránti kérelmet nyújthat be.

Ebben az esetben a vizsgálat(ok)ról a fővállalkozó (vagy a gyártó) által kiválasztott bejelentett szervezet közbelső hitelesítési nyilatkozatot állít ki „EK közbelső alrendszer-megfelelőségi nyilatkozat” formájában, az összes érintett fázis(ok)ra vonatkozóan.

3. EK-megfelelőségi tanúsítvány és EK-hitelesítési nyilatkozat

Az EK-hitelesítésért felelős bejelentett szervezet kiállítja a hitelesítés-kérelmező vagy annak a Közösség területén letelepedett meghatalmazott képviselője számára a hitelesítési tanúsítványt, majd a hitelesítés-kérelmező vagy képviselője kiállítja az EK-hitelesítési nyilatkozatot az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes azon állam (a továbbiakban: EGT-állam) hatósága számára, amelyben az alrendszert felszerelik, illetve működtetik.

Az EK-hitelesítésért felelős bejelentett szervezet megvizsgálja az alrendszer tervezését és előállítását.

Adott esetben a bejelentett szervezet figyelembe veszi a „közbenső hitelesítési nyilatkozatot”, és annak érdekében, hogy kiállítsa az EK-hitelesítési tanúsítványt

a) ellenőrzi, hogy az alrendszer

aa) a fővállalkozónak (vagy gyártónak) átadott, vonatkozó tervezési és előállítási közbenső hitelesítési nyilatkozatok által lefedett, ha a bejelentett szervezetet felkérték erre a fázisra, vagy

ab) előállításában megfelel a fővállalkozónak (vagy a gyártónak) átadott, vonatkozó tervezési közbenső hitelesítési nyilatkozatok által lefedett minden szempontnak, ha a bejelentett szervezetet felkérték erre a tervezési fázisra.

b) hitelesíti, hogy az ÁME követelményét helyesen teljesítik, és megvizsgálja azokat a tervezési és előállítási elemeket, amelyeket a fővállalkozónak (vagy gyártónak) átadott, vonatkozó tervezési és előállítási közbenső hitelesítési nyilatkozatok nem tárgyalnak.

4. Műszaki dokumentáció

A hitelesítési nyilatkozatot kísérő műszaki dokumentációnak a következőket kell tartalmaznia:

a) az infrastruktúra esetében: építési tervek, a földmunkák és a megerősítési munkálatok jóváhagyási jegyzőkönyvei, betonozási vizsgálati és ellenőrzési jelentések stb.,

b) más alrendszerek esetén: a kivitelezéssel megegyező általános és részletes tervrajzok, elektromos kapcsolási rajzok, a hidraulikus rendszer rajzai, vezérlőáramkörti ábrák, adatfeldolgozó és automatikus rendszerek leírása, üzemeltetési és karbantartási kézikönyvek stb.,

c) az alrendszerbe beépített kölcsönös átjárhatóságot lehetővé tevő rendszerelemek jegyzéke,

d) az EK-megfelelőségi vagy használatra való alkalmasságról szóló nyilatkozatok példánya, amelyekkel a fent említett rendszerelemeket e rendelet 8. §-a értelmében el kell látni, csatolva hozzá adott esetben a vonatkozó számítási feljegyzéseket, és a közös műszaki előírások alapján a bejelentett szervezetek által elvégzett próbákról és vizsgálatokról felvett jegyzőkönyvek,

e) adott esetben a közbenső hitelesítési nyilatkozat(ok) és az EK közbenső alrendszer-megfelelőségi nyilatkozat(ok), beleértve a bejelentett szervezet által az érvényességük tekintetében végzett hitelesítés eredményét,

f) az EK-hitelesítésért felelős bejelentett szervezet által kiadott és ellenjegyzett tanúsítvány, csatolva a vonatkozó számításokat tartalmazó feljegyzéseket, amelyek igazolják, hogy az alrendszer megfelel ennek a rendeletnek, és rögzíti az esetleges – az eljárás végrehajtása során tett – észrevételeit és vissza nem vont fenntartásait.

Az igazoláshoz csatolni kell az ugyanezen szervezet által a melléklet 5.3. és 5.4. pontjaiban meghatározottak szerint elkészített ellenőrzési, illetve vizsgálati jelentést is.

5. EK-ellenőrzés

5.1. Az EK-ellenőrzés célja annak biztosítása, hogy az alrendszer előállítása során a műszaki dokumentációban foglalt kötelezettségeket betartsák.

5.2. A gyártás ellenőrzését végző bejelentett szervezet részére lehetővé kell tenni az állandó bejutást az építkezések helyszínére, a gyártóüzemekbe, a raktárterületekre, ha indokolt, az előregyártás és a folyamatba épített ellenőrzés területeire, továbbá általában véve minden olyan helyre, amelyet a szervezet ellenőrzési munkája végzéséhez szükségesnek tart. A hitelesítés-kérelmező vagy annak a Közösség területén letelepedett meghatalmazott képviselője köteles elküldeni a bejelentett szervezethez mindazon dokumentumokat, amelyek az ellenőrzéshez szükségesek, különösen az alrendszerrel kapcsolatos kivitelezési terveket és műszaki dokumentációt.

5.3. Az alrendszer létesítési folyamata ellenőrzéséért felelős bejelentett szervezet rendszeres időközönként részletes vizsgálatot végez a rendeletben foglalt teljesítésének ellenőrzése céljából. Kérheti, hogy az építési műveletek bizonyos szakaszainál jelen lehessen. Megállapításairól a szervezet vizsgálati jelentést készít az alrendszer létesítésének felelősei számára.

5.4. A bejelentett szervezet előzetes bejelentés nélkül is felkeresheti a munkaterületet vagy a gyártóüzemet. Az ilyen látogatások idején a bejelentett szervezet teljes vagy részleges felülvizsgálatot végezhet. A kivitelezés felelősei számára ellenőrzési, illetve vizsgálati jelentést ad.

6. Dokumentáció benyújtás

A bejelentett szervezet a 4. pontban említett teljes dokumentációt átadja a hitelesítés-kérelmezőnek, vagy annak a Közösség területén letelepedett meghatalmazott képviselőjének. Ez a dokumentáció támasztja alá az alrendszer üzemképességének ellenőrzését végző bejelentett szervezet által kiállított EK-megfelelőségi tanúsítványt. A dokumentációt csatolni kell az EK-hitelesítési nyilatkozathoz, amelyet a hitelesítés-kérelmező az érintett EGT-állam hatóságához nyújt be.

A hitelesítés-kérelmező a dokumentáció egy példányát köteles megőrizni az alrendszer teljes élettartama alatt. Kérésre bármely más EGT-államnak el kell küldeni a dokumentáció másolatát.

7. Közzététel

Minden bejelentett szervezet köteles rendszeresen közzétenni a vonatkozó információkat a következőkről:

a) a megkapott EK-hitelesítés igénylései,

b) a kiállított vagy elutasított közbenső hitelesítési nyilatkozatok,

c) a kiállított vagy elutasított hitelesítési tanúsítványok.

8. Nyelv

Az EK-hitelesítési eljárással kapcsolatos dokumentációkat és a levelezést annak az EGT-államnak a hivatalos nyelvén kell folytatni, amelyben a hitelesítés-kérelmező vagy a Közösségen belüli meghatalmazott képviselője letelepedett, vagy amely nyelvet a hitelesítés-kérelmező elfogad.”

**A gazdasági és közlekedési miniszter
103/2007. (XII. 22.) GKM
rendelete**

**a nagysebességű transzeurópai vasúti rendszer
kölsönös átjárhatóságáról szóló 37/2006. (VI. 21.)
GKM rendelet módosításáról**

A vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény 88. § (2) bekezdés 19. pontjában, valamint a műszaki termékek megfelelőségét vizsgáló, ellenőrző és tanúsító szervezetek kijelöléséről szóló 182/1997. (X. 17.) Korm. rendelet 11. §-ában kapott felhatalmazás alapján, a gazdasági és közlekedési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 163/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § e) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. §

A nagysebességű transzeurópai vasúti rendszer kölsönös átjárhatóságáról szóló 37/2006. (VI. 21.) GKM rendelet (a továbbiakban: R.) 18. §-a a következő c) ponttal egészül ki:

[Ez a rendelet a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:]

„c) a Bizottság 2007/32/EK irányelve (2007. június 1.) a nagysebességű transzeurópai vasúti rendszer kölsönös átjárhatóságáról szóló 96/48/EK tanácsi irányelv VI. mellékletének és a hagyományos transzeurópai vasúti rendszer kölsönös átjárhatóságáról szóló 2001/16/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv VI. mellékletének módosításáról.”

2. §

Az R. 5. melléklete helyébe e rendelet *melléklete* lép.

3. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, és a hatálybalépését követő második napon hatályát veszti.

4. §

Ez a rendelet a nagysebességű transzeurópai vasúti rendszer kölsönös átjárhatóságáról szóló 96/48/EK tanácsi irányelv VI. mellékletének és a hagyományos transzeurópai vasúti rendszer kölsönös átjárhatóságáról szóló 2001/16/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv VI. mellékletének módosításáról szóló, 2007. június 1-jei

2007/32/EK bizottsági irányelvnek való megfelelést szolgálja.

*Dr. Kákossy Csaba s. k.,
gazdasági és közlekedési miniszter*

Melléklet

a 103/2007. (XII. 22.) GKM rendelethez

„5. melléklet

a 37/2006. (VI. 21.) GKM rendelethez

Az alrendszerek EK-hitelesítési eljárása

1. EK-hitelesítési eljárás

Az EK-hitelesítési eljárás az az eljárás, amely során a bejelentett szervezet ellenőrzi és tanúsítja, hogy egy alrendszer

a) megfelel a vonatkozó rendeletek és uniós jogi aktusok előírásainak,

b) megfelel a kapcsolódó egyéb rendelkezéseknek, előírásoknak, és üzembe helyezhető.

2. Ellenőrzési szakaszok

Az alrendszeren következő szakaszok mindegyikében ellenőrzést kell végrehajtani:

a) általános tervezés,

b) előállítás – az alrendszer megépítése, ezen belül például az építőmérnöki tevékenységek, a gyártás, a rendszerelemek összeszerelése és az általános beállítások,

c) az alrendszer végső ellenőrzése.

A tervezési fázis (beleértve a típusvizsgálatokat) és az előállítási fázis során a fővállalkozó (vagy a gyártó) vagy annak a Közösségben székhellyel rendelkező meghatalmazott képviselője vizsgálat iránti kérelmet nyújthat be.

Ebben az esetben a vizsgálat(ok)ról a fővállalkozó (vagy a gyártó) által kiválasztott bejelentett szervezet közbelső hitelesítési nyilatkozatot állít ki „EK közbelső alrendszer-megfelelőségi nyilatkozat” formájában, az összes érintett fázis(ok)ra vonatkozóan.

3. EK-megfelelőségi tanúsítvány és EK-hitelesítési nyilatkozat

Az EK-hitelesítésért felelős bejelentett szervezet kiállítja a hitelesítés-kérelmező vagy annak a Közösség területén letelepedett meghatalmazott képviselője számára a hitelesítési tanúsítványt, majd a hitelesítés-kérelmező vagy képviselője kiállítja az EK-hitelesítési nyilatkozatot az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes azon állam (a továbbiakban: EGT-állam) hatósága számára, amelyben az alrendszert felszerelik, illetve működtetik.

Az EK-hitelesítésért felelős bejelentett szervezet megvizsgálja az alrendszer tervezését és előállítását.

Adott esetben a bejelentett szervezet figyelembe veszi a „közbenső hitelesítési nyilatkozatot”, és annak érdekében, hogy kiállítsa az EK-hitelesítési tanúsítványt

a) ellenőrzi, hogy az alrendszer

aa) a fővállalkozónak (vagy gyártónak) átadott, vonatkozó tervezési és előállítási közbenső hitelesítési nyilatkozatok által lefedett, ha a bejelentett szervezetet felkérték erre a fázisra, vagy

ab) előállításában megfelel a fővállalkozónak (vagy a gyártónak) átadott, vonatkozó tervezési közbenső hitelesítési nyilatkozatok által lefedett minden szempontnak, ha a bejelentett szervezetet felkérték erre a tervezési fázisra,

b) hitelesíti, hogy az ÁME követelményét helyesen teljesítik és megvizsgálja azokat a tervezési és előállítási elemeket, amelyeket a fővállalkozónak (vagy gyártónak) átadott, vonatkozó tervezési és előállítási közbenső hitelesítési nyilatkozatok nem tárgyalnak.

4. Műszaki dokumentáció

A hitelesítési nyilatkozatot kísérő műszaki dokumentációnak a következőket kell tartalmaznia:

a) az infrastruktúra esetében: építési tervek, a földmunkák és a megerősítési munkálatok jóváhagyási jegyzőkönyvei, betonozási vizsgálati és ellenőrzési jelentések stb.,

b) más alrendszerek esetén: a kivitelezéssel megegyező általános és részletes tervrajzok, elektromos kapcsolási rajzok, a hidraulikus rendszer rajzai, vezérlőáramkörti ábrák, adatfeldolgozó és automatikus rendszerek leírása, üzemeltetési és karbantartási kézikönyvek stb.,

c) az alrendszerbe beépített kölcsönös átjárhatóságot lehetővé tevő rendszerelemek jegyzéke,

d) az EK-megfelelőségi vagy használatra való alkalmasságról szóló nyilatkozatok példánya, amelyekkel a fent említett rendszerelemeket e rendelet 8. §-a értelmében el kell látni, csatolva hozzá adott esetben a vonatkozó számítási feljegyzéseket, és a közös műszaki előírások alapján a bejelentett szervezetek által elvégzett próbákról és vizsgálatokról felvett jegyzőkönyvek,

e) adott esetben a közbenső hitelesítési nyilatkozat(ok) és az EK közbenső alrendszer-megfelelőségi nyilatkozat(ok), beleértve a bejelentett szervezet által az érvényességük tekintetében végzett hitelesítés eredményét,

f) az EK-hitelesítésért felelős bejelentett szervezet által kiadott és ellenjegyzett tanúsítvány, csatolva a vonatkozó számításokat tartalmazó feljegyzéseket, amelyek igazolják, hogy az alrendszer megfelel ennek a rendeletnek, és rögzíti az esetleges – az eljárás végrehajtása során tett – észrevételeit és vissza nem vont fenntartásait.

Az igazoláshoz csatolni kell az ugyanezen szervezet által a melléklet 5.3. és 5.4. pontjaiban meghatározottak szerint elkészített ellenőrzési, illetve vizsgálati jelentést is.

5. EK-ellenőrzés

5.1. Az EK-ellenőrzés célja annak biztosítása, hogy az alrendszer előállítása során a műszaki dokumentációban foglalt kötelezettségeket betartsák.

5.2. A gyártás ellenőrzését végző bejelentett szervezet részére lehetővé kell tenni az állandó bejutást az építkezések helyszínére, a gyártóüzemekbe, a raktárterületekre, ha indokolt, az előregyártás és a folyamatba épített ellenőrzés területeire, továbbá általában véve minden olyan helyre, amelyet a szervezet ellenőrzési munkája végzéséhez szükségesnek tart. A hitelesítés-kérelmező vagy annak a Közösség területén letelepedett meghatalmazott képviselője köteles elküldeni a bejelentett szervezethez mindazon dokumentumokat, amelyek az ellenőrzéshez szükségesek, különösen az alrendszerrel kapcsolatos kivitelezési terveket és műszaki dokumentációt.

5.3. Az alrendszer létesítési folyamata ellenőrzéséért felelős bejelentett szervezet rendszeres időközönként részletes vizsgálatot végez a rendeletben foglaltak teljesítésének ellenőrzése céljából. Kérheti, hogy az építési műveletek bizonyos szakaszainál jelen lehessen. Megállapításairól a szervezet vizsgálati jelentést készít az alrendszer létesítésének felelősei számára.

5.4. A bejelentett szervezet előzetes bejelentés nélkül is felkeresheti a munkaterületet vagy a gyártóüzemet. Az ilyen látogatások idején a bejelentett szervezet teljes vagy részleges felülvizsgálatot végezhet. A kivitelezés felelősei számára ellenőrzési, illetve vizsgálati jelentést ad.

6. Dokumentáció benyújtás

A bejelentett szervezet a 4. pontban említett teljes dokumentációt átadja a hitelesítés-kérelmezőnek, vagy annak a Közösség területén letelepedett meghatalmazott képviselőjének. Ez a dokumentáció támasztja alá az alrendszer üzemképességének ellenőrzését végző bejelentett szervezet által kiállított EK-megfelelőségi tanúsítványt. A dokumentációt csatolni kell az EK-hitelesítési nyilatkozathoz, amelyet a hitelesítés-kérelmező az érintett EGT-állam hatóságához nyújt be.

A hitelesítés-kérelmező a dokumentáció egy példányát köteles megőrizni az alrendszer teljes élettartama alatt. Kérésre bármely más EGT-államnak el kell küldeni a dokumentáció másolatát.

7. Közzététel

Minden bejelentett szervezet köteles rendszeresen közzétenni a vonatkozó információkat a következőkről:

a) a megkapott EK-hitelesítés igénylései,

b) a kiállított vagy elutasított közbenső hitelesítési nyilatkozatok,

c) a kiállított vagy elutasított hitelesítési tanúsítványok.

8. Nyelv

Az EK-hitelesítési eljárással kapcsolatos dokumentációkat és a levelezést annak az EGT-államnak a hivatalos nyelvén kell folytatni, amelyben a hitelesítés-kérelmező vagy a Közösségen belüli meghatalmazott képviselője letelepedett, vagy amely nyelvet a hitelesítés-kérelmező elfogad.”

**A gazdasági és közlekedési miniszter
104/2007. (XII. 22.) GKM
rendelete**

a vasútbiztonsági tanúsítványra, a biztonsági engedélyre, a biztonságirányítási rendszerekre, a biztonsági jelentésre, valamint az egyes hatósági engedélyezési eljárásokra vonatkozó részletes szabályokról szóló 40/2006. (VI. 26.) GKM rendelet módosításáról

A vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény 88. § (2) bekezdés 2. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a gazdasági és közlekedési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 163/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § e) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. §

A vasútbiztonsági tanúsítványra, a biztonsági engedélyre, a biztonságirányítási rendszerekre, a biztonsági jelentésre, valamint az egyes hatósági engedélyezési eljárásokra vonatkozó részletes szabályokról szóló 40/2006. (VI. 26.) GKM rendelet (a továbbiakban: R.) 5. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„5. § (1) A vasútbiztonsági tanúsítványt [Vtv. 33. § (1) bekezdés] a közlekedési hatóság a biztonságirányítási rendszerre megállapított követelményekre és a biztonságirányítási rendszerre vonatkozó, e rendelet 1. mellékletében meghatározott előírások teljesítése esetén adhatja ki annak a vasúti társaságnak, amelyik először Magyarországon kezdi vagy kezdte meg működését.

(2) A közlekedési hatóság a vasútbiztonsági tanúsítványt a 653/2007/EK bizottsági rendelet I. és II. mellékletében foglalt formában adja ki.”

2. §

Az R. 6. § (1) bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A vasútbiztonsági tanúsítvány iránt a Vtv. 6–9. §-a szerinti működési engedéllyel rendelkező vasúti társaságnak a 653/2007/EK bizottsági rendelet III. mellékletében foglalt nyomtatványon kérelmet kell benyújtania a közlekedési hatósághoz. A kérelemben meg kell határozni az igénybe venni kívánt pályahálózatot. A tanúsítvány hatálya a kérelemben megjelölt pályahálózatra terjed ki.”

3. §

Az R. 7. § (1) bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A működési engedéllyel rendelkező vasúti társaságnak a közlekedési hatósághoz a 653/2007/EK bizottsági rendelet III. mellékletében foglalt nyomtatványon benyújtott kiegészítő tanúsítvány iránti [Vtv. 33. § (5) bekezdés] kérelmében pontosan meg kell határozni a tanúsítvány hatályán kívüli, igénybe venni kívánt további pályahálózatot. A kiegészítő tanúsítvány hatálya a kérelemben megjelölt pályahálózatra terjed ki.”

4. §

Az R. 12. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„12. § (1) Ez a rendelet a 2004/49/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 10. cikkének megfelelő biztonsági tanúsítványok és kérelemmel benyújtott dokumentáció egységes európai formátumának használatáról és a 2001/14/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv értelmében kibocsátott biztonsági tanúsítványok érvényességéről szóló, 2007. június 13-i 653/2007/EK bizottsági rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.

(2) Ez a rendelet – a Vtv.-vel együtt – a közösségi vasutak biztonságáról, valamint a vasúttársaságok engedélyezéséről szóló 95/18/EK tanácsi irányelv és a vasúti infrastruktúrapotencia elosztásáról, továbbá a vasúti infrastruktúra használati díjának felszámításáról és a biztonsági tanúsítványról szóló 2001/14/EK irányelv módosításáról szóló, 2004. április 29-ei 2004/49/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 9–14., 18. cikkének, továbbá I., III. és IV. mellékletének való megfelelést szolgálja.”

5. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba, és a hatálybalépését követő második napon hatályát veszti.

6. §

Ez a rendelet a 2004/49/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 10. cikkének megfelelő biztonsági tanúsítványok és kérelemmel benyújtott dokumentáció egységes európai formátumának használatáról és a 2001/14/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv értelmében kibocsátott biztonsági tanúsítványok érvényességéről szóló, 2007. június 13-i 653/2007/EK bizottsági rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.

Dr. Kákossy Csaba s. k.,
gazdasági és közlekedési miniszter

**Az igazságügyi és rendészeti miniszter
56/2007. (XII. 22.) IRM
rendelete**

**a jogi segítségnyújtás igénybevételének részletes
szabályairól**

A jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 75. § *a)* pontjában, a 124. § és a 130. § (1) bekezdése *e)* pontja tekintetében a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 395. § (4) bekezdés *e)* és *f)* pontjában, a 125. § tekintetében a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 75. § *c)* pontjában, a 126. § tekintetében az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló 2005. évi XLVII. törvény 31. § (6) bekezdés *a)* pontjában, továbbá a 127. § tekintetében a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 604. § (2) bekezdés *l)* pontjában és a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 307. § (2) bekezdés *g)* pontjában, továbbá a 130. § (1) bekezdés *f)* pontja tekintetében az ügyvédekéről szóló 1998. évi XI. törvény 131. § (1) bekezdés *a)* pontjában foglalt felhatalmazás alapján, az igazságügyi és rendészeti miniszter feladat- és hatásköréről szóló 164/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § *h)* pontjában meghatározott feladatkörében eljárva – a 124. § és a 130. § (1) bekezdés *e)* pontja tekintetében a pénzügyminiszter feladat- és hatásköréről szóló 169/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § *b)* pontjában meghatározott feladatkörében eljáró pénzügyminiszterrel és a 127. § tekintetében a legfőbb ügyéssel egyetértésben – a következőket rendelem el:

ELSŐ RÉSZ

BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK

I. Fejezet

ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK

1. §

A rendelet hatálya a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Jst.) szerinti jogi segítségnyújtás engedélyezésére, felülvizsgálatára, igénybevételére, valamint költségeinek megelőlegezésére, kifizetésére és visszatérítésére terjed ki.

2. §

E rendelet alkalmazásában:

1. *jogi segítségnyújtás*: a Jst. szerinti peren kívüli támogatás, valamint polgári és büntetőeljárásban biztosított támogatás;

2. *peren kívüli támogatás*: a jogi segítő jogi szolgáltatásának igénybevétele jogi tanácsadás vagy okiratszerkesztés céljából (Jst. 1. §);

3. *polgári eljárásban biztosított támogatás*: polgári peres és nemperes eljárásban pártfogó ügyvédi képviselő biztosítása (Jst. 11. §);

4. *büntetőeljárásban biztosított támogatás*: büntetőeljárásban személyes költségmentesség a pótmagánvádló részére, valamint pártfogó ügyvédi képviselő a sértett, magánvádló, magánfél, egyéb érdekelt és a pótmagánvádló részére (Jst. 17. §);

5. *per*: polgári peres és nemperes eljárás;

6. *Hivatal*: Igazságügyi Hivatal;

7. *központi hivatal*: Központi Igazságügyi Hivatal;

8. *területi hivatal*: az Igazságügyi Hivatal területi jogi segítségnyújtó szolgálata;

9. *fél*: jogi segítségnyújtás engedélyezése érdekében a Hivatalnál kérelmet előterjesztő személy vagy szervezet;

10. *felperes fél*: az a fél, aki olyan perben részesült jogi segítségnyújtásban vagy olyan perben kérte jogi segítségnyújtás engedélyezését, amelyben ő felperes vagy kérelmező;

11. *alperes fél*: az a fél, aki olyan perben részesült jogi segítségnyújtásban vagy olyan perben kérte jogi segítségnyújtás engedélyezését, amelyben ő alperes vagy kérelmezett;

12. *végrehajtást kérő fél*: aki bírósági végrehajtási eljárásban végrehajtást kérőként kérte jogi segítségnyújtás engedélyezését vagy annak során részesült jogi segítségnyújtásban;

13. *beavatkozó fél*: az a fél, aki olyan perben részesült jogi segítségnyújtásban vagy olyan perben kérte jogi segítségnyújtás engedélyezését, amelyben ő beavatkozó;

14. *perbehívott fél*: az a fél, aki olyan perben részesült jogi segítségnyújtásban vagy olyan perben kérte jogi segítségnyújtás engedélyezését, amelyben ő perbehívott;

15. *jogi segítő*: a jogi segítő névjegyzékében szereplő ügyvéd, közjegyző vagy jogi segítő szervezet;

16. *vállalkozó*: a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szjtv.) 3. §-ának 17. pontja szerinti egyéni vállalkozó, 18. pontja szerinti mezőgazdasági őstermelő és 33. pontja szerinti társas vállalkozás tagja;

17. *közös háztartás*: azon személyek összessége, akik – függetlenül a rokoni kapcsolatuktól – egy jövedelmi, illetve fogyasztói közösséget képeznek és folyamatos életviteli költségeiket részben vagy egészben közösen viselik;

18. *egyedülálló*: aki nem él mással közös háztartásban, függetlenül családi állapotától.

MÁSODIK RÉSZ

PEREN KÍVÜLI JOGI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS

II. Fejezet

*A TÁMOGATÁS ENGEDÉLYEZÉSE IRÁNTI KÉRELEM
ELŐTERJESZTÉSE**A kérelem előterjesztésének általános szabályai*

3. §

A peren kívüli támogatás (e Részben a továbbiakban: támogatás) engedélyezésére irányuló eljárás során a félnek e rendelet szerint kell igazolnia azt, hogy megfelel az engedélyezés feltételeinek és nyilatkoznia arról, hogy milyen támogatást kér.

4. §

A támogatás engedélyezése iránti kérelmet (a továbbiakban: kérelem) – az e rendeletben foglalt eltérésekkel – az *1. melléklet* szerinti nyomtatvány (a továbbiakban: nyomtatvány) *A)* és *B)* részének kitöltésével kell előterjeszteni az illetékes területi hivatalnál.

5. §

(1) A nyomtatványt az e rendelet szerinti mellékletekkel el kell látni, és azokat a nyomtatványon fel kell sorolni.

(2) Ha a jogi segítő közreműködik a kérelem előterjesztésében, a nyomtatványt és mellékleteit továbbítja, a kérelemmel kapcsolatos egyéb olyan iratokat pedig, amelyek a támogatás engedélyezéséhez és a jogi segítő díjának megállapításához szükségesek, továbbíthatja a területi hivatalnak.

6. §

(1) Ha a kérelmet nem a nyomtatvány kitöltésével terjesztik elő, a területi hivatal tájékoztatja a felet a kérelem előterjesztésének módjáról és megküldi vagy átadja részére a nyomtatványt. Nincs szükség a nyomtatvány megküldésére, ha a rendelkezésre álló adatok alapján a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül el kell elutasítani.

(2) Nem kell a kérelmet a nyomtatványon előterjeszteni, ha a fél a kérelmét az Európai Bizottságnak a határon átnyúló vonatkozású jogviták esetén az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés megkönnyítése érdekében az ilyen ügyekben alkalmazandó költségmentességre vonatkozó

közös minimumszabályok megállapításáról szóló 2003/8/EK tanácsi irányelv alapján a költségmentesség iránti kérelem benyújtásához használandó formanyomtatvány kidolgozásáról szóló 2004/844/EK határozatával megállapított nyomtatványon terjesztette elő, és azt az Európai Unió másik tagállamának (a továbbiakban: másik tagállam) továbbító hatósága az Európai Bizottságnak a 2003/8/EK tanácsi irányelv alapján a költségmentesség iránti kérelem továbbításához használandó formanyomtatvány kidolgozásáról szóló 2005/630/EK határozatával megállapított nyomtatvánnyal együtt küldte meg a területi hivatal részére.

7. §

(1) A területi hivatal a nyomtatványt a hozzá forduló fél kérelmére ingyenesen rendelkezésére bocsátja.

(2) A központi hivatal a nyomtatványt díjmentesen letehető formában közzéteszi a honlapján.

8. §

(1) A nyomtatványt a fél tölti ki és látja el aláírásával; cselekvőképtelen fél helyett a törvényes képviselője tölti ki és írja alá a nyomtatványt, a támogatás iránti ügyben önálló eljárásra nem jogosult korlátozottan cselekvőképes fél kérelméhez pedig csatolni kell, vagy a nyomtatványra rá kell vezetni a törvényes képviselője hozzájárulásáról szóló nyilatkozatát.

(2) A kérelmet a fél önállóan is előterjesztheti, ha a támogatás iránti ügyben önálló eljárásra jogosult vagy a törvényes képviselő ellenérdekű fél a jogvitában; az utóbbi körülményre azonban a nyomtatvány Közlemény rovatában utalni kell.

9. §

(1) A területi hivatalnál ügyfélfogadáson személyesen megjelent félnek – kérelmére – a területi hivatal alkalmazottja a nyomtatvány kitöltésében segítséget nyújt, őt a kitöltéshez szükséges információkkal ellátja. A fél kérésére a területi hivatal alkalmazottja a nyomtatványt – a fél jelenlétében – helyette kitöltheti; ennek tényére a nyomtatvány Közlemény rovatában utalni kell.

(2) A hiánypótlási felhívásban a területi hivatal az (1) bekezdés szerinti segítségnyújtás lehetőségéről a félfogadás helyének és időpontjának megjelölésével tájékoztatja a felet.

10. §

(1) A félnek a nyomtatványt a személyazonosító igazolványában vagy személyazonosságot igazoló más hatósági igazolványában, továbbá egyéb, az adatot igazoló iratban foglaltakkal megegyezően kell kitöltenie.

(2) A területi hivatalnál személyesen megjelent fél személyazonosító igazolványát, vagy személyazonosításra szolgáló egyéb okmányát a területi hivatal alkalmazottja a nyomtatványban feltüntetett adatok ellenőrzése céljából megtekintí. Ha a fél annak átadását megtagadja, a területi hivatal a kérelmet nem veheti át.

(3) Ha a területi hivatalnál személyesen megjelent fél nem rendelkezik személyazonosításra szolgáló okmánnyal, kérelme – a (4) bekezdésben foglaltak kivételével – nem vehető át, de a területi hivatal alkalmazottja tájékoztatja arról, hogy annak beszerzése érdekében mely hatóságoknál, hogyan kell eljárnia.

(4) A Jst. 5. § (2) bekezdés *d*) pontja alapján rászorult fél személyazonosító igazolványa vagy személyazonosításra szolgáló egyéb okmánya felmutatása nélkül is előterjesztheti kérelmét.

11. §

(1) A kérelmet 30 napnál nem régebben kitöltött nyomtatványon, valamint ha ahhoz jogosultságot igazoló okiratot (a továbbiakban: igazolás) is csatoltak, 30 napnál nem régebbi keltezésű igazolás csatolásával kell előterjeszteni a területi hivatalhoz. A 6. § (2) bekezdése szerint előterjesztett kérelem esetében a kérelem benyújtása időpontjának a másik tagállam továbbító hatóságához történt benyújtás időpontját kell tekinteni.

(2) Meghatározott időszakra valamely ellátásra jogot biztosító igazolás (vagy másolata) az igazolás érvényességi ideje alatt az (1) bekezdésben foglalt határidőn túl is elfogadható a nyomtatvány mellékleteként. Ha az igazolást meghatározott időszakonként állítja ki az erre jogosult hatóság, az – annak érvényességi ideje alatt – elfogadható a nyomtatvány mellékleteként.

12. §

A nyomtatvány által előírt adatokról a félnek nyilatkoznia kell, ha pedig azt e rendelet előírja, vagy a felet arra a területi hivatal – az igazolásra szolgáló okirat és az igazolás határidejének megjelölésével – felhívja, az adatot igazolnia is kell.

13. §

Ha a nyomtatványban nincs elegendő hely a nyilatkozatok megtételéhez, vagy a nyomtatvány rovatainak száma nem elegendő ahhoz, a félnek pótlapon kell folytatnia a kérelmét a nyomtatvány szerinti tartalommal.

14. §

Ha a nyomtatványon vagy az ahhoz csatolt igazolásban feltüntetett adataiban változás következett be és a Jst. alapján a fél köteles annak bejelentésére, azt 3 munkanapon belül írásban kell bejelentenie a területi hivatalnak a szükséges igazolás egyidejű csatolása mellett.

15. §

A támogatás utólagos engedélyezésére irányuló kérelmet (Jst. 43–45. §) is a nyomtatvány kitöltésével kell előterjeszteni, melyet a jogi segítő küld meg a területi hivatalnak. E kérelem a kitöltéstől számított 30 napon túl, de 90 napon belül is benyújtható a területi hivatalhoz, de csak a kitöltésének időpontjához képest 30 napnál nem régebbi igazolással.

A nyomtatvány kitöltésének részletes szabályai

16. §

(1) A félnek a nyomtatvány *A*) részét (Személyi adatok, jövedelmi, vagyoni helyzet) mind magára, mind – a nyomtatvány szerinti tartalommal – a vele közös háztartásban élő személyekre vonatkozóan ki kell töltenie.

(2) A féllel közös háztartásban élő nagykorú, cselekvőképes személynek – kivéve, ha a jogvitában vagy a bírósági, hatósági eljárásban ellenérdekű fél – a nyomtatvány erre szolgáló részét aláírásával kell ellátnia. Ha az aláírásnak akadálya van, ennek okát a nyomtatvány Közlemény rovatában fel kell tüntetni.

17. §

(1) A nyomtatványon minden, a munkaviszony, közszolgálati és közalkalmazotti jogviszony, egyéb szolgálati jogviszony, tagsági viszony, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony alapján elért jövedelemről és társadalombiztosítási vagy egyéb jogviszonyon alapuló járandóságról, munkanélküli-ellátásról (a továbbiakban együtt: jövedelem) nyilatkoznia kell.

(2) A kérelem előterjesztésekor fennálló jövedelem igazolásakor (nyomtatvány II. és III. pont) a rendszeres havi nettó (adó, adóelőleg, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulék, magán-nyugdíjpénztári tagdíj, egyéb járulékok levonása után fennmaradó) jövedelemlről kell nyilatkozni.

18. §

(1) A fél (más, a nyilatkozatban szereplő személy) jövedelmét a munkáltatója, vagy a kifizetést teljesítő, illetve a járandóságot folyósító szerv (a továbbiakban együtt: munkáltató) igazolja a nyomtatvány megfelelő rovatának kitöltésével és a nyilatkozat aláírásával, lebélyegzésével.

(2) Ha a jövedelemigazolás csak külön nyilatkozat formájában szerezhető be, azt – a nyomtatványnak megfelelő tartalommal – csatolni kell a nyomtatványhoz.

(3) A (2) bekezdés szerint kell eljárni akkor is, ha a félnek nyugdíjat folyósítanak. Ilyenkor a nyomtatványhoz a kérelem előterjesztését megelőző havi postai nyugdíjszelvény vagy a legutolsó folyószámla-kivonat (másolata) is csatolható igazolásként. E szabály megfelelően alkalmazható a félnek folyósított egyéb járandóságok, szociális ellátások igazolása esetén is.

19. §

(1) A vállalkozó (2) bekezdés szerinti éves adózott jövedelmét az állami adóhatóság igazolja; ezen összeg tizenkettő részét kell havi nettó jövedelemként feltüntetni a nyomtatványon. Ha a fél a kérelme előterjesztésének időpontjában adóbevallást még nem tett, az (2) bekezdés szerinti jövedelméről nyilatkoznia kell a kérelemben.

(2) A vállalkozónak a kérelem előterjesztését megelőző naptári évben elért jövedelme alapján kell nyilatkoznia a havi nettó jövedelméről (nyomtatvány II. és III. pont). Ez a rendelkezés nem mentesíti a felet a 17. § szerinti egyéb jövedelmének igazolása alól.

(3) Ha a mezőgazdasági őstermelő fél a kérelem előterjesztését megelőző naptári évben adóbevallásra és egyszerűsített adóbevallási nyilatkozat tételére sem volt köteles (Szjtv. 23. §, 78/A. §), ennek tényét jeleznie kell a nyomtatvány megfelelő rovatában (nyomtatvány I.11. pont). Ilyen esetben a kérelem előterjesztését megelőző naptári évben megszerzett jövedelem tizenkettő részét kell – külön igazolás csatolása nélkül – havi nettó jövedelemként feltüntetni a nyomtatványon.

20. §

(1) Ha a fél a Jst. 5. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kéri a támogatás engedélyezését, úgy – a (2) bekezdésben foglaltak kivételével – az ennek alapjául szolgáló

gáló ellátásról vagy ellátásra jogosultságról igazolást vagy másolatát kell csatolnia, és a nyomtatványnak elegendő csak a személyi adatokra vonatkozó részét (I. pont) kitöltenie.

(2) A Jst. 5. § (2) bekezdésének *d)* pontja alá tartozó, menekültkénti vagy menedékeskénti elismerését kérő, továbbá a kiegészítő védelemben részesítését kérő személy rászorultságát a menekültügyi hatóság előzetes vizsgálati eljárása alatt humanitárius célú tartózkodási engedélyével, az érdemi eljárás alatt humanitárius célú tartózkodási engedélyével, valamint a menekültügyi hatóság érdemi eljárásra utaló végzésével igazolhatja.

(3) A Jst. 5. §-a (2) bekezdésének *e)* pontja alapján előterjesztett kérelem esetében a nyomtatványhoz csatolni kell a fél felmenőjének magyar állampolgárságát igazoló okirat (pl. születési, házassági anyakönyvi kivonat, állampolgársági bizonyítvány) másolatát. Mellőzhető az okirat csatolása, ha a beszerzése a fél számára aránytalanul nagy nehézséget jelentene; ennek tényét a nyomtatvány Közlemény rovatában jelezni kell és meg kell jelölni a felmenő nevét, személyazonosításra alkalmas adatait, a rokoni kapcsolatot és nyilatkozni kell a felmenő magyar állampolgárságáról.

21. §

A nyomtatványon a félnek nyilatkoznia kell vagyonáról, kivéve a szokásos életszükségleti és berendezési tárgyakat, valamint az összesen 130 000 Ft-ot meg nem haladó összegű készpénzt és pénzügyi intézménnyel szemben fennálló követelést.

22. §

(1) E rendelet alkalmazásában szokásos életszükségleti és berendezési tárgyaknak kell tekinteni különösen

a) azokat az ingóságokat, amelyek a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) szerint mentesek a végrehajtás alól,

b) az *a)* pontban foglaltakon túl azokat az ingóságokat, amelyek nélkül a fél és a vele közös háztartásban élő személyek életvitele különösen megnehezülne.

(2) E rendelet alkalmazásában azt az ingatlant kell tekinteni a fél lakhatását szolgáló ingatlanak [Jst. 9. § (2) bek. *b)* pont], amely a tulajdonát képezi, és amelyben a bejelentett lakóhelye van.

23. §

A félnek a nyomtatvány „Közlemény” rovatában – indokolással és a szükséges adatok megjelölésével, iratok csatolásával – nyilatkoznia kell arról, ha

a) a Jst. 8. §-ának (1) bekezdésben foglalt feltételek valamelyike fennáll,

b) a feltüntetett vagyontárgy a fél és a vele közös háztartásban élő személyek nyomtatványban feltüntetett jövedelmének megszerzéséhez nélkülözhetetlen [Jst. 9. § (2) bekezdésének d) pont],

c) korábban engedélyezett támogatásból eredő, lejárt határidejű, de meg nem fizetett tartozása van az állam felé, és a Jst. 10. §-ának (3) bekezdése alapján kéri újabb támogatás engedélyezését amiatt, mert jövedelmi, vagyoni helyzetének megromlása nem teszi lehetővé a korábbi tartozás megfizetését,

d) a Jst. 3. §-a (1) bekezdésének i) pontja alá tartozó fél korábban átmeneti vagy tartós nevelés alatt állt.

*A támogatással érintett ügyre vonatkozó adatok
megjelölése*

24. §

(1) A nyomtatvány *B)* részén (Peren kívüli jogi segítségnyújtás igénylése) meg kell jelölni azt, hogy milyen ügygel kapcsolatban kéri a fél a támogatást.

(2) A nyomtatványon – a megfelelő rovatok kitöltésével – meg kell jelölni azt, hogy a kért támogatás jogi tanácsadás vagy okiratkészítés, és meg kell határozni a jogi tanácsadás tárgyát, illetve az okirat készítésének célját, főbb tartalmi elemeit is.

(3) Ha a fél a támogatásra vonatkozó adatokat nem a nyomtatvány *B)*, hanem más részén jelöli meg, de tartalmából egyértelműen megállapítható az, hogy peren kívüli jogi segítségnyújtás engedélyezését kéri, ezen okból hiánypótlási felhívást nem kell kiadni.

25. §

(1) Ha a támogatás engedélyezése iránti kérelem szerződés készítésére irányul és az érintett felek kérelmei elbírálására más-más területi hivatal lenne illetékes, a felek – a (2) bekezdésben foglaltak kivételével – a közös kérelmüket megegyezésük szerint valamelyikük személye alapján illetékes területi hivatalnál terjeszthetik elő. A közös kérelmet a felek a nyomtatvány *A)* részét külön-külön példányon kitöltve és megküldve, míg a *B)* részt – legalább egyikük példányán – mindkettőjük aláírásával ellátva terjeszthetik elő.

(2) A Jst. 3. §-a (1) bekezdésének i) pontja alá tartozó félnek kérelmét az általános szabályok szerint kell előterjeszteni.

III. Fejezet

A KÉRELEM ELINTÉZÉSE

A támogatás engedélyezése

26. §

(1) A szerződés készítését engedélyező határozatban – a 25. § (2) bekezdésében foglaltak kivételével – ugyanazon jogi szolgáltatást kell engedélyezni a jogi szolgáltatás nyújtására meghatározott óraszám felek közötti egyenlő megosztásával.

(2) A 25. § (2) bekezdésben foglaltak szerint előterjesztett, szerződés készítésére irányuló kérelmet önállóan kell elbírálni a jogi szolgáltatás nyújtására vonatkozó teljes óraszám meghatározása mellett.

27. §

(1) Ha a fél a támogatás engedélyezésével arra szerzett jogosultságot, hogy a jogi segítő díját az állam megelőlegezze [Jst. 2. § (2) bek.], a támogatást engedélyező határozat a díj visszatérítésére vonatkozó kötelezettségét, a jogi szolgáltatás igénybevétele esetén a visszatérítendő legmagasabb összeget és azt az időtartamot tartalmazza, amely alatt a visszatérítést teljesíteni kell.

(2) Ha a területi hivatal a támogatást engedélyező határozatban dönt a jogi segítő kifizethető díjáról (a támogatás utólagos engedélyezése esetén), a határozatban a visszatérítendő összeget és a teljesítési határidő kezdő és végső időpontját is megjelöli.

28. §

(1) A támogatást engedélyező határozatot két példányban kell kézbesíteni a félnek.

(2) A határozat egyik kiadmányához a területi hivatal – jogorvoslat előterjesztése esetén a támogatást engedélyező központi hivatal, a határozat bírósági felülvizsgálata esetén a bíróság – a rendelet 2. melléklete szerinti, a jogi szolgáltatás nyújtásának igazolására (a továbbiakban: teljesítés igazolása) szolgáló nyomtatványt csatol.

(3) Ha a fél részére a Jst. 9/A. §-a alapján engedélyeztek támogatást, a területi hivatal az erről szóló jogerős határozat-másolatát a jogerőre emelkedésétől számított 8 munkanapon belül megküldi annak az áldozatsegítő szolgálatnak, amely megállapította azt, hogy a fél bűncselekmény áldozataként jogosult az áldozatsegítési szolgáltatások igénybevételére.

Támogatások nyilvántartása

29. §

A területi hivatal a támogatások számítógépes nyilvántartásába (a továbbiakban: támogatások nyilvántartása) a Jst. 34. §-ában meghatározott adatokat a bejegyzés alapját képező irat kézhezvételét követően legkésőbb három munkanapon belül jegyzi be.

30. §

A területi hivatal a támogatás engedélyezésére vonatkozó határozat meghozatala előtt és a támogatás felülvizsgálata során tájékozódik a támogatások nyilvántartásának a félre vonatkozó adatairól, és szükség esetén megkeresi a másik területi hivatalt a támogatás engedélyezésére vonatkozó iratok megküldése érdekében.

31. §

A támogatások nyilvántartásában biztosítani kell a nyilvántartott adatok szerinti keresés lehetőségét.

IV. Fejezet

*A TÁMOGATÁS IGÉNYBEVÉTELE**A jogi szolgáltatás igénybevétele*

32. §

(1) A jogi segítőnél a támogatást engedélyező határozatban a jogi szolgáltatás igénybevételének megkezdésére megállapított határidőben [Jst. 42. §] megjelent fél a szolgáltatás igénybevétele előtt köteles a jogi segítő számára átadni a támogatást engedélyező jogerős határozatnak a teljesítés igazolására szolgáló nyomtatvánnyal ellátott példányát, és személyazonosító okmánnyal igazolni azt, hogy a támogatást részére engedélyezték.

(2) Ha az engedélyezett támogatás szerződés készítésére irányul, ez a jogi szolgáltatás – a 25. § (2) bekezdésében foglaltak kivételével – akkor vehető igénybe, ha valamennyi szerződő fél rendelkezik a támogatást engedélyező határozat kiadmányával és azokat az (1) bekezdés szerint átadták ugyanannak a jogi segítőnek.

(3) Ha a jogi segítő előtt a támogatásban részesült fél meghatalmazottja vagy törvényes képviselője jelenik meg, személyét az (1) bekezdés szerint kell igazolnia és a meghatalmazást tartalmazó okiratot is át kell adnia a jogi segítőnek.

33. §

(1) Nem vállalhatja el a jogi segítő a jogi szolgáltatás nyújtását, ha a fél annak érdekében a Jst. 42. §-ában meghatározott határidő lejártát követően keresi fel.

(2) Meg kell tagadnia a jogi segítőnek a szolgáltatás teljesítését vagy a teljesítés folytatását, ha az iratok áttanulmányozása, a fél nyilatkozata alapján vagy más módon megállapítja, hogy a fél nem az engedélyező határozatban megjelölt ügyben kéri a jogi szolgáltatást vagy az ott meghatározottól eltérő szolgáltatást igényel.

(3) Ha a jogi segítő a jogi szolgáltatás nyújtását a Jst. 70. §-ának (1) bekezdésében foglalt valamely okból megtagadja, azt – a megtagadás okának megjelölésével – haladéktalanul be kell jelentenie a támogatást engedélyező területi hivatalnak. Ez a bejelentési kötelezettség a (2) és (3) bekezdés szerinti megtagadásra nem vonatkozik.

Adattovábbítás a jogi segítői névjegyzékbe

34. §

(1) A jogi segítő a jogi szolgáltatás megkezdését követően – az ügy elvállalása hónapjának megjelölésével – haladéktalanul értesítést küld a központi hivatalnak arról, hogy a jogi segítségnyújtás keretében tartozó ügyet vállalt el. A központi hivatal az elvállalt ügyet a jogi segítői névjegyzékbe az értesítés időpontja szerinti hónap ügyei közé haladéktalanul bejegyzi [Jst. 65. § (1) bekezdés f) pont].

(2) Ha a jogi szolgáltatás szerződés készítésére irányult, a szerződő felek számától függetlenül egy ügyként kell jelenteni azt a központi hivatalnak.

(3) Az (1) bekezdés szerinti értesítést írásban kell – postai úton, telefaxon vagy elektronikus levélben – elküldeni a központi hivatalnak.

A jogi szolgáltatás nyújtásának igazolása

35. §

(1) A jogi segítő a jogi szolgáltatás nyújtásának befejezését követően a teljesítés igazolására szolgáló, a fél által is aláírt nyomtatvány megküldésével igazolja a támogatást engedélyező területi hivatalnak azt, hogy a jogi szolgáltatás nyújtását elvégezte.

(2) Ha a jogi szolgáltatás szerződés készítésére irányult, a teljesítést minden, a jogi segítő részére átadott határozaton igazolni kell. Ilyen esetben a teljesítés igazolására szolgáló nyomtatvány Közlemény rovatában – a támogatást engedélyező határozat számára történő utalással – meg kell jelölni azt, hogy a jogi szolgáltatás nyújtásáról a másik szerződő fél ügyében is megtörtént a teljesítés igazolása.

36. §

(1) A támogatás utólagos engedélyezése mellett nyújtott jogi szolgáltatás igénybevétele előtt a fél köteles a jogi segítőnek nyilatkozni arról, hogy az ügyben más jogi segítő közreműködését nem vette igénybe.

(2) A teljesítés igazolása a támogatás utólagos engedélyezése esetén a 35. § (1) bekezdése szerinti teljesítés-igazolás tartalmának megfelelő nyilatkozat területi hivatalnak történő megküldésével történik.

(3) A jogi segítőnek a (2) bekezdés szerinti nyilatkozatában kifejezetten jeleznie kell, ha a jogi szolgáltatást az ügy sürgőssége miatt nyújtotta a támogatás utólagos engedélyezése mellett és az ezt alátámasztó iratokat is csatolnia kell a nyilatkozatához.

Hosszabbítás

37. §

(1) Ha a jogi segítő a jogi szolgáltatás nyújtására a területi hivatal által engedélyezett időtartamot (óraszámot) felhasználta, de a jogi szolgáltatást igénybe vevő féllel közös álláspontja szerint további közreműködése szükséges a jogi szolgáltatás nyújtásának befejezéséhez, az addig nyújtott jogi szolgáltatás teljesítésének igazolása mellett az újabb időtartam engedélyezése iránti közös kérelmet kell előterjesztteni a területi hivatalhoz.

(2) A támogatást engedélyező határozat jogerőre emelkedésétől számított 90 napon belül előterjesztett közös kérelemhez a nyomtatványt nem kell kitölteni, az ezt követően előterjesztett kérelemben a félnek nyilatkoznia kell, hogy vagyoni, jövedelmi helyzete nem változott, változás esetén pedig a 16–23. §-ok szerint a rászorultságát ismételten igazolni kell.

(3) A jogi segítőnek a kérelemben részletesen nyilatkoznia kell az engedélyezett időtartam alatt tett intézkedéseiről, azok időigényességéről és javaslatot kell tennie arra, hogy milyen további intézkedések szükségesek a jogi szolgáltatás nyújtásának befejezéséhez és e célból milyen időtartamú jogi szolgáltatás engedélyezése szükséges.

(4) A közös kérelmet a támogatás engedélyezésére vonatkozó szabályok szerint kell elbírálni azzal az eltéréssel, hogy a támogatás meghosszabbítása esetén csak a korábban engedélyezett jogi szolgáltatás nyújtásának befejezéséhez szükséges további engedélyezett óraszámot és a jogi szolgáltatás igénybevételének határidejét kell meghatározni. A határozatban a jogi szolgáltatást nyújtó jogi segítőt is meg kell jelölni.

(5) A jogi segítő a jogi szolgáltatás befejezését követően a 35. § rendelkezései szerint igazolja a (4) bekezdés szerint engedélyezett jogi szolgáltatás teljesítését.

(6) E § szerint kell eljárni akkor is, ha a jogi segítő az engedélyezett időtartam (óraszám) eltelte után – az (1) bekezdésben foglalt okból – a támogatás utólagos engedélyezésére vonatkozó szabályok szerint nyújt jogi szolgáltatást további, legfeljebb két óra időtartamban (folytatja a jogi szolgáltatás nyújtását). A teljesítés-igazolásban ebben az esetben a jogi szolgáltatás nyújtására fordított összes órát kell feltüntetni.

V. Fejezet

*A JOGI SEGÍTŐI DÍJ KIFIZETÉSE
ÉS VISSZATÉRÍTÉSE*

Intézkedés a jogi segítői díj megfizetése és a díj visszatérítésére irányuló követelés előírása iránt

38. §

(1) Ha a fél a támogatás engedélyezésével arra szerzett jogosultságot, hogy helyette a jogi szolgáltatás díját az állam viselje [Jst. 2. § (1) bek.], a területi hivatal a jogi segítő díjigényének ellenőrzését követően intézkedik a jogi segítői díj megfizetése iránt.

(2) A területi hivatal az (1) bekezdés szerinti ellenőrzést követően a központi hivatalt keresi meg a jogi segítői díj kifizetése érdekében.

39. §

(1) Ha a fél a támogatás engedélyezésével arra szerzett jogosultságot, hogy a jogi szolgáltatás díját az állam megelőlegezze [Jst. 2. § (2) bek.], a területi hivatal a 38. §-ban foglaltak szerint jár el azzal, hogy külön határozatban megállapítja a visszatérítendő összeget és a jogi segítői díj visszatérítésére meghatározott teljesítési határidő kezdetét és lejártát.

(2) A támogatás utólagos engedélyezése esetén külön határozatot nem kell hozni a visszatérítési kötelezettségről; azt – a visszatérítendő összeg, valamint a teljesítési határidő kezdetének és lejártá időpontjának megjelölésével – a támogatást engedélyező határozatba kell foglalni.

40. §

(1) A jogi segítői díj kifizetése és a díj visszatérítésére irányuló követelés előírása érdekében a területi hivatal hente egy alkalommal küldi meg a kifizetendő összegek listáját a központi hivatalnak, amely – ügyenkénti bontásban – legalább a következő adatokat tartalmazza:

- a) a kifizetendő összeget,
- b) a jogi segítő nevét,

- c) a számla sorszámát,
- d) a jogi segítő bankszámlájának számát,
- e) a támogatás engedélyezése iránti eljárás ügyszámát.

(2) Ha a fél a jogi segítő díjának visszatérítésére köteles, a kifizetendő összegek listája az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően tartalmazza

- a) a visszatérítésre köteles fél nevét,
- b) a visszatérítendő összeget,
- c) a teljesítési határidőt.

(3) A központi hivatal a kifizetendő összegek listáján szereplő összeget a jogi segítő részére a lista kézhezvételétől számított 8 munkanapon belül a „Jogi segítségnyújtás” elnevezésű céllelőirányzat (a továbbiakban: céllelőirányzat) terhére utalja át.

41. §

(1) A visszatérítésre kötelezést követően külön határozattal engedélyezett halasztásról és részletfizetési kedvezményről a területi hivatal a határozat egy példánya megküldésével értesíti a központi hivatalt, egyúttal a változásokat bejegyzi a támogatásoknak a félről vezetett nyilvántartásába.

(2) A 39. és 40. § megfelelő alkalmazásával kell eljárni akkor is, ha utóbb keletkezik a fél visszatérítési kötelezettsége [Jst. 27. § (2) bek.].

(3) Az (1) bekezdés szerint jár el a területi hivatal akkor is, ha a támogatás visszatérítésére köteles fél személyében jogutódlás folytán történő változásról határozott.

(4) Ha a központi hivatal a visszatérítést elrendelő határozatot méltányossági eljárás lefolytatása során megváltoztatja, a visszatérítési kötelezettségben keletkezett változásokat átvezeti a támogatás visszatérítésére irányuló követelések előírására szolgáló pénzügyi nyilvántartásba.

Eljárás a támogatás visszatérítése esetén

42. §

(1) A visszatérítési kötelezettséget készpénz-átutalási megbízással kell teljesíteni.

(2) A területi hivatal a visszatérítendő összeget megállapító határozat kézbesítésével együtt megküldi a félnek a teljesítésre szolgáló, a (3) bekezdésben foglaltak szerint kitöltött készpénz-átutalási megbízást.

(3) A készpénz-átutalási megbízáson a területi hivatal feltünteti a visszatérítendő összeget (részlet összegét), a teljesítési határidőt és a visszatérítendő összeget megállapító határozat sorszámát.

(4) A (2) és (3) bekezdés megfelelő alkalmazásával kell eljárni akkor is, ha a területi hivatal a visszatérítésre köte-

lezést követően külön határozattal halasztást vagy részletfizetést engedélyez a félnek.

43. §

(1) A befizetett összeget a központi hivatal a céllelőirányzat javára írja jóvá.

(2) Az e rendelet szerinti beazonosíthatatlan befizetést a központi hivatal a befizetés beazonosításáig, de legfeljebb 5 évig függő tételként kezeli, majd jóváírja a céllelőirányzat javára.

A céllelőirányzat javára történt ki- és befizetések visszaigazolása

44. §

A jogi segítői díjról kiállított számlák kiegyenlítéséről a központi hivatal az átutalást követő hónap 10. napjáig értesítést küld a területi hivatal részére a 40. § (1) bekezdésében meghatározott adatok megjelölésével.

45. §

(1) A központi hivatal a fél visszatérítési kötelezettségének teljesítéséről a teljesítés időpontját követő hónap 10. napjáig a 40. § (2) bekezdése szerinti adatok megjelölésével összesítést küld a visszatérítést elrendelő területi hivatalnak. Ha a visszatérítési kötelezettséget a fél csak részben teljesítette, az értesítésben meg kell jelölni a befizetett összeget is.

(2) Ha a visszatérítési kötelezettséget nem teljesítik, ennek tényéről a központi hivatal a teljesítési határidő szerinti naptári negyedévet követő hónap 30. napjáig – a 40. § (2) bekezdésében megjelölt adatok feltüntetésével – küld összesítést a területi hivatalnak.

46. §

(1) A területi hivatal a 45. § (2) bekezdése szerinti értesítés kézhezvételét követően 30 napos határidő tűzésével felhívja az ügyfelet a támogatás visszatérítésére, e határidő eredménytelen elteltét követően pedig – ha nem kerül sor részletfizetés vagy halasztás engedélyezésére (Jst. 37. §) – a támogatás behajtása érdekében megkeresi az illetékes adóhatóságot az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 161. §-ában foglaltak szerint.

(2) A behajtás iránti intézkedés megtételének tényét a területi hivatal bejegyzi a támogatások nyilvántartásába.

HARMADIK RÉSZ

A HATÁRON ÁTNYÚLÓ JOGVITÁK
RENDEZÉSÉHEZ BIZTOSÍTOTT TÁMOGATÁSOK

VI. Fejezet

*A JOGI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS IRÁNTI KÉRELEM
TOVÁBBÍTÁSA AZ EURÓPAI UNIÓ MÁSIK
TAGÁLLAMÁBA*

47. §

(1) A jogi segítségnyújtás iránti kérelemnek a másik tagállamba történő továbbítása iránti eljárás (Jst. 60. §) során az e rendeletben foglalt rendelkezéseket az e §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A kérelem benyújtása céljából a félfogadáson személyesen megjelent ügyfelet a területi hivatal tájékoztatja az eljárás menetéről, a kérelem lefordításával járó fordítási költségek várható nagyságrendjéről, és arról, hogy a fordítási költségek viselésére mely esetben kötelezhető.

(3) Az eljárás lefolytatása iránti kérelmet a 6. § (2) bekezdése szerinti nyomtatványon (a továbbiakban e §-ban: nyomtatvány) és a nyomtatvány szerinti mellékletek benyújtásával kell előterjeszteni az illetékes területi hivatalnál. A kérelem továbbításáról határozatot nem hoz a területi hivatal.

(4) Ha a fél a kérelmét a másik tagállam által a kérelmek fogadására megjelölt nyelven kívánja benyújtani és ahhoz kifejezetten ilyen nyelvű nyomtatványt kér, a területi hivatal azt a fél rendelkezésére bocsátja; ebben az esetben a kérelmet és mellékleteit a területi hivatal nem fordítja le.

VII. Fejezet

*SAKFORDÍTÓ KIRENDELÉSE ÉS DÍJÁNAK
MEGFIZETÉSE A TOVÁBBÍTÁSI ELJÁRÁSBAN**Szakfordító kirendelése*

48. §

(1) Ha a kérelemnek és a mellékleteinek a másik tagállam által a kérelmek fogadására megjelölt nyelvre történő lefordítása válik szükségessé, a területi hivatal szakfordítót rendel ki, ha pedig van megfelelő nyelvtudású alkalmazottja, azokat maga is lefordíthatja. A szakfordító kirendeléséről szóló végzésben a területi hivatal határidőt szab a fordítás elkészítésére, a határozattal együtt megküldi a szakfordítónak a kitöltött nyomtatványt és mellékleteit, valamint tájékoztatja a szakfordítót a fordítási költségek kifizetésének rendjéről.

(2) A fordítást egy példányban kell elkészíteni; azt – a továbbításra szolgáló, kitöltött nyomtatvánnyal együtt – a kézhezvételét követő 15 napon belül megküldi a területi hivatal a másik tagállam fogadó hatóságához, másolatát pedig az ügy iratai között helyezi el.

(3) Szakfordító kirendelése esetén a területi hivatal a fél és a részére nyújtott támogatás adatait – a 29. § és a Jst. 32–34. §-aiban foglaltak megfelelő alkalmazásával – bejegyzí a támogatások nyilvántartásába.

A szakfordító díjának megfizetése

49. §

(1) A szakfordító díját a központi hivatal fizeti meg; a kifizetés érdekében a területi hivatalt kell a szakfordítónak megkeresnie. A szakfordító díjának kifizetése a szakfordító által a fordítás elkészítésével egyidejűleg kiállított számla kézhezvételét, számlaadásra nem köteles szakfordító esetében pedig a kifizetés iránti igényének előterjesztését követő 30 napon belül történik meg.

(2) A számlán fel kell tüntetni a kirendelő határozat számát is, ha pedig a szakfordító számlaadásra nem köteles, írásban, a következő adatok megjelölésével kell a díja kifizetése iránt megkeresnie a területi hivatalt:

- a) a szakfordító neve,
- b) a kirendelő határozat száma,
- c) a díj összege,
- d) a díjat terhelő adóelőleg levonásához szükséges adatok,
- e) átutalás esetén a szakfordító bankszámlájának száma, kiutalás esetén pedig a címe.

(3) A területi hivatal ellenőrzi a számlán feltüntetett adatokat; ha azon hiányosságot, elírást észlel, a számlát ennek megjelölésével visszaküldi a számlát kiállítónak és felhívja a számla kiegészítésére vagy új számla kiállítására. Ebben az esetben az új számla beérkezésétől számított 30 napon belül kerül sor a díj kifizetésére. Eszerint kell eljárni a számlaadásra nem kötelezett szakfordító által a kifizetés érdekében küldött megkeresésben foglaltak ellenőrzése során is.

(4) A számlán, megkeresésen szereplő összeg elfogadásáról a területi hivatal határozatot nem hoz; ha az ellenőrzés eredményeként a kifizetés teljesíthető, a területi hivatal megküldi a központi hivatalnak a kifizetendő összegre vonatkozó következő adatokat:

- a) a kifizetendő összeget (ha adóelőleg levonására kerül sor, a levonást követően fennmaradó összeget),
- b) a jogosult nevét,
- c) a számla sorszámát,
- d) átutalás esetén a jogosult bankszámlájának számát, kiutalás esetén címét,
- e) a kirendelő határozat számát.

(5) A központi hivatal a szakfordító díját a célelőirányzat terhére utalja át vagy utalja ki, a kifizetésről pedig a (4) bekezdésben foglalt adatok feltüntetésével értesítést küld a területi hivatalnak.

(6) Ha a fél a másik tagállam hatóságának a jogi segítségnyújtást engedélyező határozatát vagy annak másolatát benyújtja a területi hivatalhoz, a területi hivatal külön határozat hozatala nélkül, hivatalos feljegyzés készítésével megállapítja azt, hogy a fordítási költséget az állam viseli és ennek tényét bejegyzzi a támogatások nyilvántartásába.

(7) Ha a fél a szakfordító díjának visszatérítésére köteles [Jst. 60. § (6) bek.], a területi hivatal a visszatérítési kötelezettségről határozatot hoz. Ha a fél nem igazolja a másik tagállam hatósága által a jogi segítségnyújtás iránti kérelmét elutasító határozat kézhezvételének időpontját, a területi hivatal a késedelmi pótlékot a másik tagállam hatóságának jogerős határozata keltétől számított 60. naptól számítja fel.

NEGYPEDIK RÉSZ

JOGI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS POLGÁRI ÜGYBEN

VIII. Fejezet

A TÁMOGATÁS ENGEDÉLYEZÉSE IRÁNTI KÉRELEM ELŐTERJESZTÉSE

Polgári eljárásban biztosított támogatások

50. §

A bíróság, valamint a Hivatal a polgári eljárásban biztosított támogatással (a továbbiakban e Részben: támogatás) kapcsolatos ügyben e rendelet szerint jár el.

A nyomtatványok használata

51. §

A támogatás engedélyezése iránti kérelmet (a továbbiakban e fejezetben: kérelem) a nyomtatvány *A)* és *C)* részének kitöltésével kell előterjeszteni a területi hivatalnál.

52. §

A nyomtatvány kitöltésére megfelelően alkalmazni kell a 3–15. §-ban foglalt rendelkezéseket.

A személyi adatokra, jövedelmi és vagyoni helyzetre vonatkozó adatok megjelölése

53. §

A nyomtatvány *A)* részét a 16–23. § rendelkezései szerint kell kitölteni.

54. §

(1) Ha a végrehajtást kérő fél csak

a) a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 44/2001/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 44/2001/EK tanácsi rendelet) 50. cikke alapján, vagy

b) a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2201/2003/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 2201/2003/EK tanácsi rendelet) 50. cikke alapján

arra tekintettel kéri támogatás engedélyezését, hogy a végrehajtást megelőző, másik tagállam hatósága előtti eljárásban költségkedvezményben vagy illetékmentességben részesült, a nyomtatvány *A)* részének csak a személyi adatokra vonatkozó részét (I. pont) kell kitöltenie.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kérelemhez csatolni kell a végrehajtás alapjául szolgáló határozatról a 44/2001/EK tanácsi rendelet V. Melléklete vagy a 2201/2003/EK tanácsi rendelet I., II. vagy IV. Melléklete szerint a másik tagállam hatósága által kiállított tanúsítványt, igazolást is.

55. §

(1) Nem kell kitöltenie a végrehajtást kérő vagy rendkívüli jogorvoslati eljárást kezdeményező félnek a nyomtatvány *A)* részének a személyi adatokra vonatkozó részén (I. pont) kívüli részét, ha a per során már részesült támogatásban és ennek további engedélyezését kéri a végrehajtási vagy a rendkívüli jogorvoslati eljárásra.

(2) A jövedelmi, vagyoni helyzetre vonatkozó igazolásokat a félnek az (1) bekezdés szerinti esetben is csatolnia kell a kérelméhez a 11. §-ban foglaltaknak megfelelően, és nyilatkoznia kell arról, hogy a korábbi nyomtatványon feltüntetett adatok közül melyekben következett be változás.

A támogatással érintett ügyre vonatkozó adatok megjelölése

56. §

A nyomtatvány *C)* részén (ezen alcím alatt a továbbiakban: nyomtatvány) a félnek a per tárgya, az ellenfél neve és

lakóhelye (székhelye), az eljáró vagy az eljárás lefolytatására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság, valamint – ha már ismert – az ügy száma megjelölésével fel kell tüntetnie, hogy mely perben kéri a pártfogó ügyvédi képviselőt biztosítását, továbbá azt, hogy az eljárás mely szakaszában (első fokú, másodfokú eljárásban, felülvizsgálati, illetve perújítási eljárásban, hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban) igényli a támogatást, és meg kell jelölnie eljárásjogi helyzetét.

57. §

A bíróság által a Jst. 14. § *b)* pontja szerint költségmentességben részesített, továbbá a Jst. 15. § *c)* és *d)* pontja alapján rászorultnak tekintendő félnek a nyomtatvány *A)* részének II–V. pontjait nem kell kitöltenie, de a nyomtatványon jeleznie kell ennek tényét. A költségmentes fél a bíróság határozatát, a Jst. 15. § *d)* pontban meghatározott szervezet pedig alapító okiratának másolatát köteles csatolni a kérelemhez.

58. §

(1) Ha a végrehajtást kérő vagy rendkívüli jogorvoslati eljárást kezdeményező fél a per során már részesült támogatásban és ennek további engedélyezését kéri a végrehajtási vagy a rendkívüli jogorvoslati eljárásra, a nyomtatványon meg kell jelölnie a támogatás engedélyezése ügyében eljáró területi hivatalt és a támogatást engedélyező határozat számát.

(2) Ha a végrehajtást kérő fél csak a 44/2001/EK tanácsi rendelet 50. cikke vagy a 2201/2003/EK tanácsi rendelet 50. cikke alapján kéri költségmentesség engedélyezését a végrehajtás elrendelése iránti eljárásra, ennek tényét meg kell jelölnie a nyomtatvány erre vonatkozó részén.

(3) Ha a végrehajtást kérő fél korábban nem részesült támogatásban kérelmét az általános szabályok szerint kell előterjesztenie.

59. §

Ha a fél a támogatásra vonatkozó adatokat nem az 1. számú melléklet szerinti nyomtatvány *C)*, hanem *B)* vagy *D)* részén, illetve más rovatban jelöli meg, de tartalmából egyértelműen megállapítható az, hogy a polgári eljárásban biztosított támogatás engedélyezését kéri, ezen okból hiánypótlási felhívást nem kell kiadni.

60. §

(1) A felperes félnek csatolnia kell kérelméhez a keresetlevélét vagy a bírósági eljárás lefolytatása iránti kérelmét (a továbbiakban együtt: keresetlevél). A keresetlevél

alapján – az egyéb jogszabályi feltételek fennállása esetén – a támogatást csak akkor lehet engedélyezni, ha abból a per tárgya, az eljáró vagy az eljárás lefolytatására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság és az ellenfél személye egyértelműen megállapítható és megegyezik a nyomtatványon feltüntetett adatokkal.

(2) Ha a felperes fél a keresetlevélét már benyújtotta bírósághoz, a bíróság által érkeztetett, ügyszámmal ellátott iratot kell csatolnia a kérelemhez.

61. §

Az alperes félnek a kérelméhez a bíróság által érkeztetett, ügyszámmal ellátott keresetlevél másolatát kell csatolnia.

62. §

A beavatkozó félnek a beavatkozást tartalmazó – ha azt a bírósághoz már benyújtotta, a bíróság által érkeztetett, ügyszámmal ellátott – nyilatkozatát, ha pedig kérelmét később terjeszti elő, a beavatkozást megengedő bírósági határozat másolatát kell csatolnia kérelméhez. Ugyancsak csatolnia kell kérelméhez a keresetlevél másolatát.

63. §

A perbehívott félnek a perbehívóhoz való csatlakozást tartalmazó, – ha azt a bírósághoz már benyújtotta – a bíróság által érkeztetett, ügyszámmal ellátott nyilatkozatát, ha pedig kérelmét később terjeszti elő, a perbehívóhoz való csatlakozást megengedő bírósági határozat másolatát kell csatolnia a kérelméhez. Csatolni kell a kérelemhez a keresetlevél másolatát is.

64. §

A végrehajtást kérő félnek csatolnia kell kérelméhez a végrehajtási kérelmét és – ha az korábban még nem került csatolásra az iratokhoz – a végrehajtás alapjául szolgáló határozat rendelkező részének másolatát.

IX. Fejezet

*A TÁMOGATÁS ENGEDÉLYEZÉSE
ÉS NYILVÁNTARTÁSA**A támogatás iránti kérelem elbírálása*

65. §

A támogatás engedélyezésére vonatkozó döntést a területi hivatal a kérelem és mellékletei, a támogatások nyil-

vántartásának a félre vonatkozó adatai és – szükség esetén – a fél vagy ellenfele személyes meghallgatása során tett nyilatkozatai alapján hozza meg.

66. §

(1) Ha a fél ugyanazon (összefüggő) ügyben peren kívüli és polgári eljárásban biztosított támogatás engedélyezését is kéri, a kérelmet két ügyként kell kezelni és csatoltan elintézni.

(2) Ha az (1) bekezdésben foglalt kérelem peren kívüli támogatásként per előtti tanácsadás nyújtására vagy keresetlevél készítésére irányul, a területi hivatal a peren kívüli támogatás engedélyezése esetén a külön számon kezelt, polgári eljárásban biztosított támogatás tárgyú ügyben – legfeljebb 90 napos – határidő tűzésével felhívja a felet, hogy a peren kívüli támogatás igénybevételét követően kérelmét a 60–64. §-ban foglaltaknak megfelelően egészítse ki.

(3) A (2) bekezdésben foglalt határidő elmulasztása esetén a polgári eljárásban biztosított támogatás iránt a félnek az általános szabályok szerint új kérelmet kell benyújtania.

67. §

Ha a perben a jogi képviselő nem kötelező, a területi hivatal a fél személyes meghallgatásával győződik meg arról, hogy a pártfogó ügyvédi képviselő engedélyezésének a Jst. 12. §-ának a) pontjában foglalt feltételei fennállnak-e. A személyes meghallgatás mellőzhető, ha a rendelkezésre álló adatok alapján e nélkül is megállapítható a pártfogó ügyvédi képviselő engedélyezésének szükségessége.

68. §

(1) A területi hivatal a tárgyi költségfeljegyzési jog fennálltát hivatalból vizsgálja, tekintet nélkül arra, hogy a fél a kérelmében hivatkozik-e arra, vagy sem.

(2) Ha a felet a tárgyi költségfeljegyzési jog mellett rászorultsága alapján kedvezőbb támogatási forma [Jst. 14. § a) pont] is megilleti a kérelemhez csatolt igazolások szerint, a területi hivatal a fél részére az utóbbi támogatási formát engedélyezi, ha pedig a rendelkezésre álló adatok alapján csak valószínűsíthető a személyes jogosultság feltételeinek fennállta, felhívja a felet vagyoni jövedelmi viszonyainak igazolására.

69. §

(1) Ha a fél kérelméből vagy a mellékleteként csatolt keresetlevélből nem állapíthatók meg a támogatással érintett ügyre vonatkozó adatok és a kibocsátott hiánypótlás

sem vezetett eredményre, továbbá az ügy összes körülményeire tekintettel alaposan feltehető, hogy azok pótlása csak jogi segítő közreműködésével lehetséges, a területi hivatal a fél részére ebből a célból – kérelmétől eltérően, az egyéb jogszabályi feltételek megléte esetén – peren kívüli támogatást engedélyezhet, melynek igénybevételi határideje nem lehet hosszabb 30 napnál.

(2) Az (1) bekezdés szerinti jogi szolgáltatás igénybevételét követő 15 napon belül a fél újabb nyomtatvány kitöltése és igazolások beszerzése nélkül kérheti a támogatás engedélyezését, ha a nyomtatványban foglalt adataiban változás nem következett be. A kérelemben a peren kívüli támogatás engedélyezésére utalni kell.

A támogatást engedélyező határozat

70. §

Ha a végrehajtást kérő fél részére csak a 44/2001/EK tanácsi rendelet 50. cikke vagy a 2201/2003/EK tanácsi rendelet 50. cikke alapján engedélyezhető támogatás, a támogatást engedélyező határozatban meg kell jelölni azt, hogy a támogatás hatálya csak a végrehajtás elrendelése iránti eljárásra terjed ki.

71. §

Ha a kérelemhez bíróság által érkeztetett, ügyszámmal ellátott keresetlevél (kérelem, beavatkozást tartalmazó nyilatkozat, perbehívó nyilatkozat, végrehajtási kérelem) került csatolásra, a határozat tartalmazza azt is, hogy a támogatást melyik perben engedélyezik a félnek; egyéb esetekben a per a kérelemben megjelölt bíróság, a felek és ügy tárgyának megjelölésével kerül meghatározásra.

A támogatás nyilvántartása

72. §

A támogatás engedélyezése iránti ügyben eljáró területi hivatal a támogatás engedélyezése iránti kérelmek intézéséről a 29–31. §-ok alkalmazásával vezet nyilvántartást.

73. §

A támogatások nyilvántartása a Jst. 34. és 59. §-ában meghatározott adatokon túlmenően tartalmazza

a) a költségmentes fél esetében a költségmentesség mértékét,

b) a meghatalmazást elfogadó jogi segítő nevét és nyilvántartási számát, a képviselő ellátásának kezdő időpontját,

c) kirendelés esetén a kirendelt ügyvéd (ügyvédi iroda) nevét és a kirendelés időpontját,

d) ha a támogatás hatálya alatt szűnik meg pártfogó ügyvédi képviselet, a megszűnés időpontját.

Intézkedések a támogatás engedélyezését követően

74. §

(1) Pártfogó ügyvédi képviselet engedélyezése esetén a területi hivatal – a példányszámok feltüntetésével – két példányban kézbesíti a fél részére a támogatást engedélyező határozatot, a rendelet 3. melléklete szerinti, a pártfogó ügyvéd meghatalmazására szolgáló nyomtatványt (a továbbiakban: meghatalmazás nyomtatvány) pedig a (2) bekezdés szerint, három példányban küldi meg.

(2) A területi hivatal a meghatalmazás nyomtatványt

a) az első fokú határozat jogerőre emelkedését követően,

b) fellebbezés felterjesztése esetén a másodfokú határozattal együtt,

c) a támogatást engedélyező határozat bírósági felülvizsgálata esetén a bíróság határozatának kézhezvételét követően haladéktalanul kézbesíti a fél részére.

X. Fejezet

A TÁMOGATÁS IGÉNYBEVÉTELE

Pártfogó ügyvédi képviselet igénybevétele

75. §

A fél a jogerős engedélyező határozat egy (jogi segítői) és a meghatalmazás nyomtatvány két példányát adja át a jogi segítő részére.

76. §

(1) A meghatalmazást a jogi segítő köteles bejelenteni a perben eljáró bíróságnak, a pártfogó ügyvédi képviseletet engedélyező területi hivatalnak [Jst. 61. § (5) bek.], és – a 34. § megfelelő alkalmazásával – a központi hivatalnak.

(2) A központi hivatal az elvállalt ügyet a jogi segítői névjegyzékbe az értesítés időpontja szerinti hónap ügyei közé haladéktalanul bejegyzí [Jst. 65. § (1) bek. f) pont].

(3) Ha a jogi segítő a pártfogó ügyvédi képviseletet a Jst. 70. §-ának (1) bekezdésében foglalt valamely okból nem vállalja, azt 3 munkanapon belül – a megtagadás okának megjelölésével – ugyancsak be kell jelentenie a pártfogó ügyvédi képviseletet engedélyező területi hivatalnak.

77. §

(1) Ha a pártfogó ügyvédi képviseletre a fél a felkeresett jogi segítőnek meghatalmazást adott, ugyanezen ügyben – az e rendeletben foglalt kivételekkel – pártfogó ügyvédi képviselet igénybevétele érdekében más jogi segítőhöz nem fordulhat.

(2) A fél másik jogi segítő meghatalmazására akkor jogosult, ha

a) a jogi segítő a fél képviseletét a Jst. 70. §-a (1) bekezdésének a), c) vagy d) pontjában foglalt körülményre hivatkozással felmondja vagy

b) a pártfogó ügyvédi képviselet ellátásának az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény 34. §-ának (1) bekezdésében foglalt valamely okból van akadálya.

78. §

(1) A fél a jogi segítő felmondását tartalmazó irat másolatának csatolásával vagy az egyéb körülmény fennállásának valószínűsítésével kérheti más ügyvéd meghatalmazásának engedélyezését.

(2) A területi hivatal – szükség esetén a bejelentett adatoknak a jogi segítővel vagy az illetékes ügyvédi kamarával rövid úton történő egyeztetését követően – a fél részére ismételt kiadja az engedélyező határozat egy kiadmányát és a meghatalmazás nyomtatvány három példányát. A további eljárásra a 75. és 76. § rendelkezései irányadók.

79. §

Ha a fél a 77. § (2) bekezdésében nem szereplő okból kéri más jogi segítő meghatalmazásának engedélyezését, a kérelme csak akkor teljesíthető, ha a pártfogó ügyvédi képviselet ellátásának elháríthatatlan akadálya van.

Pártfogó ügyvéd kirendelése

80. §

(1) A támogatásban részesült fél pártfogó ügyvéd kirendelését kérheti a területi hivataltól, ha a képviseletét pártfogó ügyvédként jogi segítő nem vállalja, és ez a határidőkre tekintettel jogainak sérelmével járhat [Jst. 61. § (2) bek.].

(2) Az (1) bekezdés szerinti kérelem alapján a területi hivatal soron kívül, de legfeljebb 3 munkanapon belül eljárva pártfogó ügyvédet rendel ki a fél képviseletére; a kirendelő végzésben megjelöli

a) a fél adatait,

b) a támogatást engedélyező jogerős határozat számát,

c) az eljáró bíróságot és – ha rendelkezésre áll – a per számát,

d) az ügy tárgyát,

e) a kirendelt pártfogó ügyvéd nevét és irodájának címét.

(3) A kirendelő határozatot a félnek és a kirendelt pártfogó ügyvédnek kell kézbesíteni.

81. §

(1) A területi hivatal pártfogó ügyvédként elsősorban a bíróság székhelyén, vagy ha ezt a fél körülményei indokolják, lakóhelyén, tartózkodási helyén működő, a szolgáltatási szerződésben polgári és közigazgatási szakterületet vállalt jogi segítőt rendel ki.

(2) Az (1) bekezdés szerinti jogi segítő hiányában a területi hivatal

a) a bíróság székhelyéhez közeli településen működő, a szolgáltatási szerződésben polgári és közigazgatási szakterületet vállalt jogi segítő,

b) kivételesen indokolt esetben a bíróság székhelye szerinti megyén kívül működő, a szolgáltatási szerződésben polgári és közigazgatási szakterületet vállalt jogi segítőt,

c) ha a bíróság székhelyéhez legközelebbi jogi segítő is aránytalanul messze működik, a bíróság székhelyén működő, az ügyvédi kamara nyilvántartása szerint kirendelhető ügyvédet, ügyvédi irodát rendel ki.

Eljárás a támogatás megvonása esetén

82. §

(1) A támogatás megvonása esetén az erről szóló jogerős határozatról értesíti a területi hivatal

a) a perben eljáró bíróságot,

b) a bírósági végrehajtót, ha a bírósági végrehajtás foganatosítása már folyamatban van,

c) a fél képviselőtét ellátó pártfogó ügyvédet.

(2) A területi hivatal a támogatások nyilvántartásában a támogatás megvonása körében feltünteti

a) a támogatást megvonó hatóságot és határozatának számát,

b) a támogatás megvonásának időpontját,

c) a megvonás visszamenőleges hatályát és azt, ha annak oka valótlan adatok szolgáltatása.

83. §

(1) A pártfogó ügyvéd által képviselt fél költségmentességének a pártfogó ügyvédi képviselőt is érintő megvo-

násáról, a tárgyi költségmentesség vagy a tárgyi költségfeljegyzési jog fenn nem állásáról szóló bírósági határozat kézhezvételét követően a területi hivatal haladéktalanul felhívja a felet rászorultságának a Jst. 5–9. §-a szerinti igazolására.

(2) Ha a fél a rászorultságát nem igazolja, vagy az igazolt jövedelmi, vagyoni viszonyai alapján rászorultnak nem minősül, a hivatal a támogatást megvonja.

XI. Fejezet

A PÁRTFOGÓ ÜGYVÉDI DÍJ MEGÁLLAPÍTÁSA ÉS KIFIZETÉSE

84. §

Az első fokon eljáró bíróság a támogatás engedélyezése iránti ügyben eljáró területi hivatalnak megküldi a jogerős határozatnak a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 87. §-ának (2) bekezdésében foglalt adatokat tartalmazó kivonatát (a továbbiakban: kivonat).

A támogatás iránti ügyek egyesítése

85. §

A területi hivatal a kivonat kézhezvételét követően a támogatások nyilvántartása és az ügy iratai alapján megvizsgálja azt, hogy a perben a félen kívül más személy részesült-e támogatásban.

86. §

(1) Ha a félen kívül más személy is részesült támogatásban és

a) a másik személy kérelmét is ez a területi hivatal intézte, az ügyeket egyesíti,

b) a fél kérelmét másik területi hivatal intézte, az ügy iratait a területi hivatal annak a területi hivatalnak küldi meg további ügyintézés céljából, amely előtt az eljárás korábban indult meg; ez a területi hivatal az ügyeket az a) pont szerint egyesíti.

(2) A területi hivatal a másik területi hivatalhoz megküldött ügyben a pártfogó ügyvéd által előterjesztett díjigényt vagy számlát a kézhezvételét követően haladéktalanul továbbítja annak a területi hivatalnak, amelynek az ügy iratait megküldte.

*Az állam által kifizetendő pártfogó ügyvédi díj
megállapítása*

87. §

(1) Ha a Jst. 11/A. §-a szerinti támogatásban részesült felet képviselő pártfogó ügyvéd díjának viselésére a kivonat szerint a fél perbeli ellenfele sem köteles, a támogatás engedélyezése ügyében eljár, vagy a 86. § szerinti területi hivatal a pártfogó ügyvéd kérelmére határozattal állapítja meg a pártfogó ügyvéd díját, és a határozatot kézbesíti a pártfogó ügyvédnek. Ha az ügyben több pártfogó ügyvéd járt el, díjukat egy határozatban kell megállapítani.

(2) Ha Jst. 11/B. §-a szerinti támogatásban részesült felet képviselő pártfogó ügyvéd díjának viselésére a kivonat szerint a fél köteles, a területi hivatal az (1) bekezdésben foglaltak szerint jár el azzal, hogy a pártfogó ügyvédi díjat megállapító határozatát a félnek is megküldi.

*A pernyertes felet képviselő pártfogó ügyvéd díjának
megállapítása*

88. §

(1) Ha a Jst. 11/A. §-a szerinti támogatásban részesült felet képviselő pártfogó ügyvéd díjának viselésére a kivonat szerint a fél perbeli ellenfele köteles, a támogatás engedélyezése ügyében eljár, vagy a 86. § szerinti területi hivatal a pártfogó ügyvéd kérelmére határozattal állapítja meg a pártfogó ügyvéd díját, és a határozatot a pártfogó ügyvédnek és a perbeli ellenfélnek is megküldi.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak szerint kell eljárni akkor is, ha a pártfogó ügyvéd díjának viselésére a kivonat szerint a fél perbeli ellenfele köteles, és a fél a Jst. 11/B. §-a szerinti támogatásban részesült.

89. §

A területi hivatal a pernyertes felet képviselő pártfogó ügyvéd díját megállapító határozatban

a) a pártfogó ügyvéd megállapítja a pártfogó ügyvédi díjelőleg összegét is,

b) kötelezi a fél perbeli ellenfelét, hogy a határozat jogerőre emelkedését követő 30 napon belül a pártfogó ügyvédi díjnak a díjelőleget meghaladó részét a pártfogó ügyvéd számára fizesse meg.

A pártfogó ügyvédi díj kifizetése

90. §

(1) A pártfogó ügyvéd a díját (díjelőlegét) megállapító jogerős határozat kézhezvételét követő 30 napon belül kö-

teles az államot terhelő pártfogó ügyvédi díjról (díjelőlegről) kiállított számlát a területi hivatalnak megküldeni. Ha a határozat ellen fellebbezést nem terjesztettek elő, a területi hivatal a határozat jogerőre emelkedéséről értesíti a pártfogó ügyvédet, és a számla megküldésének határideje az értesítés kézhezvételét követő napon veszi kezdetét.

(2) A számlán fel kell tüntetni a pártfogó ügyvédi díjat (díjelőleget) megállapító területi hivatalt és a határozat számát.

91. §

A területi hivatal a pártfogó ügyvéd által kiállított számla kézhezvételét követően intézkedik a pártfogó ügyvédi díj (díjelőleg) 30 napon belüli kifizetése iránt.

92. §

A területi hivatal ellenőrzi a kiállított számlán feltüntetett adatokat. Ha azon hiányosságot, elírást, a pártfogó ügyvédi díj összegét megállapító határozattal össze nem egyeztethető adatot észlel, a számlát ennek megjelölésével visszaküldi a kiállítónak és felhívja a számla kiegészítésére vagy új számla kiállítására. Ebben az esetben az új számla beérkezésétől számított 30 napon belül kerül sor a pártfogó ügyvédi díj kifizetésére.

93. §

(1) A számlán szereplő összeg elfogadásáról a területi hivatal határozatot nem hoz; ha az ellenőrzés eredményeként a számla vagy a megkeresés alapján a kifizetés teljesíthető, a területi hivatal megküldi a központi hivatalnak a kifizetendő összegre vonatkozó következő adatokat:

a) a kifizetendő pártfogó ügyvédi díj vagy díjelőleg összegét (ha adóelőleg levonására kerül sor, a levonást követően fennmaradó összeget),

b) a jogosult nevét,

c) a számla sorsszámát,

d) a jogosult bankszámlájának számát, ennek hiányában címét,

e) a támogatás engedélyezése iránti eljárás ügyszámát.

(2) A területi hivatal az (1) bekezdés szerinti adatokat hetente egy alkalommal összevontan is megküldheti a központi hivatalnak.

94. §

(1) A pártfogó ügyvédi díj összegének kifizetéséről a központi hivatal a kifizetést követő hónap 10. napjáig érte-

sítést küld a területi hivatal részére a 93. § (1) bekezdésében meghatározott adatok megjelölésével.

(2) A területi hivatal a pártfogó ügyvédi díjat annak kifizetéséről a központi hivatal által küldött értesítés kézhezvételét követően jegyzi be a támogatások nyilvántartásába

XII. Fejezet

A PÁRTFOGÓ ÜGYVÉDI DÍJ VISELÉSE ÉS VISSZATÉRÍTÉSE

Általános szabályok

95. §

(1) Ha több fél vagy perbeli ellenfele (ellenfelei) kötelesek a pártfogó ügyvédi díj visszatérítésére, a visszatérítési kötelezettségről egy határozatban kell dönten.

(2) A területi hivatal a pártfogó ügyvédi díj és díjelőleg visszatérítésére kötelező határozatát a díj pártfogó ügyvéd részére történő kifizetését követően hozza meg.

96. §

Ha a fél (ellenfele) a pártfogó ügyvédi díj valamely hányadának visszatérítésére köteles, vagy az állam viseli annak valamely hányadát, e hányadot összezszerűen, szükség esetén forintra kerekítve kell meghatározni.

Kötelezés az államot terhelő pártfogó ügyvédi díj és pártfogó ügyvédi díjelőleg visszatérítésére

97. §

A Jst. 11/A. §-a szerinti támogatásban részesült felet a területi hivatal akkor sem kötelezi a helyette, vagy az ugyancsak támogatásban részesült perbeli ellenfele helyett kifizetett, államot terhelő pártfogó ügyvédi díj visszatérítésére, ha a kivonat szerint a fél perbeli ellenfele sem köteles a pártfogó ügyvédi díj viselésére.

98. §

A Jst. 11/B. §-a szerinti támogatásban részesült, a kivonat szerint a pártfogó ügyvédi díj viselésére köteles felet a területi hivatal – a perköltségviselés arányában – határozattal kötelezi a helyette, továbbá az ugyancsak támoga-

tásban részesült perbeli ellenfele helyett kifizetett, államot terhelő pártfogó ügyvédi díj visszatérítésére.

99. §

A pártfogó ügyvédi díj viselésére is kiterjedő, részleges költségmentességben részesülő pervesztes felet a területi hivatal – a perköltségviselés arányában – határozattal kötelezi a helyette, továbbá az ugyancsak támogatásban részesült perbeli ellenfele helyett kifizetett pártfogó ügyvédi díj azon részének (hányadának) visszatérítésére, melyre a részleges költségmentesség nem terjed ki.

100. §

Ha a felet képviselő pártfogó ügyvéd díjának viselésére a kivonat szerint a perbeli ellenfél köteles, a területi hivatal határozattal kötelezi a kifizetett pártfogó ügyvédi díjelőleg visszatérítésére.

101. §

Ha a kifizetett pártfogó ügyvédi díj visszatérítésére más személyt kötelezni nem lehet, azt az állam viseli; ha a kifizetett pártfogó ügyvédi díj egy részének visszatérítésére más személy kötelezhető, csak a visszatérítendő összegnek felüli összeget viseli az állam.

A visszatérítési kötelezettség bejegyzése a támogatások nyilvántartásába

102. §

(1) Ha a területi hivatal senkit sem kötelez visszatérítésre, a pártfogó ügyvédi díj állam általi viseléséről határozatot nem kell hozni, annak tényét a területi hivatal feljegyzésben rögzíti és bejegyzi a támogatások nyilvántartásába.

(2) Ha a perben több fél is részesült támogatásban, a támogatások félre vonatkozó nyilvántartásába annak az összegnek az állam általi viselését kell bejegyezni, amelynek előlegezésére a fél helyett került sor.

103. §

A pártfogó ügyvédi díj visszatérítésének kötelezettségét a területi hivatal bejegyzi a támogatások nyilvántartásába az összegnek, a visszatérítésre kötelező határozat számának, a visszatérítési határidőnek, és ha a visszatérítésre

nem a fél köteles, a visszatérítésre köteles személy adatainak feltüntetésével.

104. §

Ha az ügyben a pártfogó ügyvédi díj egy részének visszatérítésére kerül sor, másik részét pedig az állam viseli, ezekről a területi hivatal egy határozatban dönt és mind a díj érintett részének állam általi viselését, mind pedig a visszatérítési kötelezettséget bejegyzí a támogatások nyilvántartásába.

Eljárás a támogatás megvonása esetén

105. §

(1) Ha a támogatás megvonására azért kerül sor, mert az engedélyezés feltételei utóbb szűntek meg, a területi hivatal határozatában dönt a támogatás megvonásáról, de nem kötelezi a felet a helyette kifizetett pártfogó ügyvédi díj visszatérítésére.

(2) Ha a támogatás megvonására azért kerül sor, mert az igénybevételének feltételei már a támogatási kérelem előterjesztésekor sem álltak fenn, a területi hivatal a támogatást megvonó határozatban kötelezi a felet a helyette kifizetett pártfogó ügyvédi díj visszatérítésére.

106. §

(1) A támogatást megvonó határozatban a területi hivatal tájékoztatja a felet arról, hogy ha később kerül sor a pártfogó ügyvédi díj kifizetésére, annak visszatérítéséről külön határozatban fog rendelkezni.

(2) A támogatás bírósági eljárás befejezése előtt történő megvonása esetén a pártfogó ügyvéd az államot terhelő pártfogó ügyvédi díjra jogosult. A területi hivatal a támogatás megvonásáról szóló értesítésben felhívja a pártfogó ügyvédet a díjigénye bejelentésére. A pártfogó ügyvédi díjat annak kifizetését követően a területi hivatal a támogatás-nyilvántartásba bejegyzí, és határozattal kötelezi a felet a visszatérítésére.

A támogatás visszatérítése

107. §

A támogatás visszatérítése, visszatérítésének vagy elmaradásának visszaigazolása, és behajtása során megfelelően alkalmazni kell a 38–46. §-ok rendelkezéseit.

ÖTÖDIK RÉSZ

JOGI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS BÜNTETŐÜGYBEN

XIII. Fejezet

A KÉRELEM ELŐTERJESZTÉSE ÉS A TÁMOGATÁS ENGEDÉLYEZÉSE

A büntetőeljáráşban biztosított támogatások

108. §

A büntetőügyben eljáró bíróság, valamint a Hivatal a büntetőeljáráşban biztosított támogatással (a továbbiakban e Részben: támogatás) kapcsolatos ügyben e rendelet szerint jár el.

A nyomtatványok használata

109. §

(1) A támogatás engedélyezése iránti kérelmet (a továbbiakban e fejezetben: kérelem) a nyomtatvány A) és D) részének kitöltésével kell előterjeszteni.

(2) A nyomtatvány kitöltésére megfelelően alkalmazni kell a 3–15. §-ban foglalt rendelkezéseket.

110. §

(1) A nyomtatvány A) részét a 16–23. § rendelkezései szerint kell kitölteni.

(2) Ha kiskorú sértett vagy kiskorú magánfél pártfogó ügyvédi képviselőt engedélyezését kéri, a nyomtatvány A) részének csak a személyi adatokra vonatkozó részét (I. pont) kell kitölteni.

111. §

(1) A nyomtatvány D) részén a félnek fel kell tüntetnie az eljárás lefolytatására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező (eljáró) bíróság megnevezését, a büntetőügy számát, a büntető ügy tárgyaként azt, hogy milyen bűncselekmény miatt indult eljárás, továbbá azt, hogy az eljárás mely szakaszában (első fokú, másod- vagy harmadfokú eljárásban, felülvizsgálati, illetve perújítási eljárásban, hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban) kér támogatást, és meg kell jelölnie eljárásjogi helyzetét (sértett, magánfél, magánvádló, egyéb érdekelt, pótmagánvádló) is.

(2) A nyomtatványon a pótmagánvádlónak meg kell jelölnie, hogy személyes költségmentességet vagy emellett

pártfogó ügyvédi képviselet engedélyezését is kéri. A pótmagánvádló pártfogó ügyvédi képviselet engedélyezését csak személyes költségmentesség engedélyezése mellett kérheti.

(3) A büntetőeljárásban érdekelt egyéb félnek [a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 55. §] a nyomtatvány Közlemény rovatában meg kell jelölnie azt is, hogy a pártfogó ügyvédi képviseletre milyen igényének érvényesítése céljából van szüksége.

112. §

Ha a fél a támogatásra vonatkozó adatokat nem a nyomtatvány *D)*, hanem a *B)* vagy *C)* részén, illetve más rovatban jelöli meg, de tartalmából egyértelműen megállapítható az, hogy büntetőeljárásban biztosított valamely támogatás engedélyezését kéri, ezen okból hiánypótlási felhívást nem kell kiadni.

113. §

(1) A kérelemhez csatolni kell

a) a magánfél és sértett fél esetén a feljelentés érkezett példányának másolatát, vagy annak átvételéről szóló hatósági igazolás másolatát, ha a feljelentést a magánfél vagy a sértett tette,

b) a magánfél és sértett fél esetén, ha a feljelentést nem a sértett vagy a magánfél tette, vagy az eljárás hivatalból indult, valamint az egyéb érdekelt fél esetében a büntetőeljárás megindulásának, illetve folyamatban létének igazolására alkalmas, a büntetőügyben eljáró nyomozó hatóság, ügyész vagy bíróság által kiállított okirat (pl. határozat nyomozás elrendeléséről, idézés, értesítés),

c) a pótmagánvádló fél esetén a vádindítvány egy példányát, vagy ha már azt benyújtotta a bírósághoz, a bíróság által érkeztetett, ügyszámmal ellátott példányának másolatát.

(2) Ha a magánvádló már feljelentést tett, a bíróság által érkeztetett, ügyszámmal ellátott feljelentés másolatát kell a kérelemhez csatolnia. Ha a fél még nem tett feljelentést, a kérelemben meg kell jelölnie az eljárás lefolytatásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság megnevezését, az eljárás alapjául szolgáló bűncselekményt, ha ismert a feljelenteni kívánt személy, annak nevét és lakó- vagy tartózkodási helyét. A bírósági ügyszám ismertté válásával pedig azt be kell jelentenie a területi hivatalhoz.

114. §

(1) Ha a bűncselekmény sértettje ugyanazon bűncselekménnyel összefüggésben kéri újabb támogatás (pl. feljelentéshez adott peren kívüli segítségnyújtást követően

pártfogó ügyvédi képviselet, magánfél pártfogó ügyvédi képviselte stb.) engedélyezését, az első kérelme előterjesztésétől számított 6 hónapon belül előterjesztett újabb kérelméhez a nyomtatvány *A)* részét nem kell ismételtén kitöltenie.

(2) Az (1) bekezdés szerinti esetben a félnek nyilatkoznia kell kérelmében arról, hogy a korábban a nyomtatvány *A)* részében megjelölt adataiban milyen változás következett be és a jövedelmi, vagyoni helyzetre vonatkozó, igazolásokat is csatolnia kell a 11. §-ban foglaltaknak megfelelően, valamint nyilatkoznia kell arról, hogy a korábbi nyomtatványon feltüntetett adatok közül melyekben következett be változás.

A támogatás engedélyezése

115. §

A támogatás engedélyezése során – a Jst.-ben foglalt eltérésekkel – megfelelően alkalmazni kell a IX. Fejezetben foglalt rendelkezéseket.

116. §

A támogatás engedélyezése során a félen kívül más személy meghallgatására nem kerül sor.

117. §

A jogi szakvizsgálóval nem rendelkező, személyes költségmentességben részesülő pótmagánvádló, továbbá a kiskorú sértett és magánfél fél részére a pártfogó ügyvédi képviseletet további vizsgálódás nélkül – ide nem értve azt, hogy a jogi képviselet költségeit vagy a tényleges jogi képviseletet más állami támogatási rendszerben már megkapta-e – engedélyezni kell.

XIV. Fejezet

A TÁMOGATÁS IGÉNYBEVÉTELE, VALAMINT A PÁRTFOGÓ ÜGYVÉDI DÍJ MEGÁLLAPÍTÁSA, KIFIZETÉSE ÉS VISSZATÉRÍTÉSE

Pártfogó ügyvédi képviselet igénybevétele

118. §

A fél a X. Fejezetben foglalt rendelkezéseknek megfelelően veszi igénybe a pártfogó ügyvédi képviseletet, és az abban foglalt rendelkezések irányadóak a pártfogó ügyvéd bejelentési kötelezettségére is.

Pártfogó ügyvéd kirendelése

119. §

A pártfogó ügyvéd büntetőeljárásban történő kirendelésére a 80. és 81. § rendelkezéseit kell alkalmazni azzal, hogy a jogi segítők közül kirendelni csak azt lehet, aki a szolgáltatási szerződésben büntetőügyek szakterületet vállalt, a kirendelő határozatban pedig az ügy tárgya helyett a büntetőeljárás alapjául szolgáló bűncselekmény megnevezését kell feltüntetni.

A pártfogó ügyvédi díj megállapítása és kifizetése

120. §

A pártfogó ügyvéd a külön jogszabály szerinti, az államot terhelő pártfogó ügyvédi díjra jogosult.

121. §

A pártfogó ügyvéd díjának megállapítására és kifizetésére értelemszerűen alkalmazni kell a polgári perben képviselőt ellátó pártfogó ügyvéd díjának megállapítására és kifizetésére vonatkozó rendelkezéseket.

A pártfogó ügyvédi díj visszatérítése

122. §

(1) Ha a pártfogó ügyvéd díjának viselésére a vádlott köteles, a területi hivatal határozattal kötelezi a kifizetett pártfogó ügyvédi díj visszatérítésére. A visszatérítésre kötelezésre és a visszatérítési kötelezettségre megfelelően alkalmazni kell az V. Fejezetben foglalt szabályokat.

(2) A bűnügyi költségek körébe tartozó pártfogó ügyvédi díj visszatérítésének elmulasztása esetén a területi hivatal megkeresi a bűnügyi költség behajtására hatáskörrel rendelkező hatóságot.

123. §

(1) Ha a vádlott nem köteles a pótmagánvádlót képviselő pártfogó ügyvédi díj viselésére, a területi hivatal a pótmagánvádló felet határozattal kötelezi a pártfogó ügyvédi díj visszatérítésére.

(2) Az (1) bekezdésben nem szabályozott esetben, ha a vádlott nem köteles a pártfogó ügyvédi díj viselésére, a területi hivatal külön határozat hozatala nélkül megállapítja a pártfogó ügyvédi díj állam általi viselését, és annak ténylegét bejegyzí a támogatások nyilvántartásába.

HATODIK RÉSZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

XV. Fejezet

*HATÁLYBALÉPÉS, ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK,
HATÁLYUKAT VESZTŐ ÉS MÓDOSULÓ
RENDELKEZÉSEK*

Hatálybalépés

124. §

(1) E rendelet – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – 2008. január 1-jén lép hatályba.

(2) A 131. § (2) bekezdése a kihirdetését követő 46. napon lép hatályba.

Átmeneti rendelkezések

125. §

(1) E rendelet rendelkezéseit – a (2)–(4) bekezdésben meghatározott kivétellel – a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

(2) A IV. és V. Rész rendelkezéseit azokban az ügyekben kell alkalmazni, amelyekben a támogatás iránti kérelmet a rendelet hatálybalépését követően nyújtották be.

(3) A költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban című 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (a továbbiakban: Kmr.) e rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályba lépő 2. §-át, 3. §-át, 5. §-ának (2) bekezdését, 9. §-át, 11. §-ának (2) bekezdését, 13. §-ának (1), (2) és (7) bekezdését, 15. §-ának (6) bekezdését, 15/E. §-a (1) bekezdésének első mondatát, valamint 15/E. §-ának (11) bekezdését személyes költségmentesség engedélyezése esetén a rendelet hatálybalépését követően előterjesztett kérelmek elbírálása során, míg a tárgyi költségmentesség és tárgyi költségfeljegyzési jog esetén a rendelet hatálybalépését követően indult ügyekben kell alkalmazni.

(4) A jogi segítői névjegyzék vezetésének részletes szabályairól szóló 42/2003. (XII. 12.) IM rendelet (a továbbiakban: Nr.) e rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályba lépő 2. §-a (1) bekezdésének a) pontját és 7. §-ának (2) bekezdését e rendelet hatálybalépését követően indult ügyekben kell alkalmazni.

Hatályukat veszítő rendelkezések

126. §

(1) Hatályát veszti

a) a jogi segítségnyújtás igénybevételének részletes szabályairól szóló 10/2004. (III. 30.) IM rendelet,

b) az áldozatsegítő támogatások igénybevételének részletes szabályairól szóló 1/2006. (I. 6.) IM rendelet 23–26. §-a,

c) az Igazságügyi Hivatal tevékenységével kapcsolatos egyes igazságügy-miniszteri rendeletek módosításáról szóló 12/2006. (III. 23.) IM rendelet 34. § (2) bekezdés i) pontja,

d) a jogi segítségnyújtással kapcsolatos egyes igazságügy-miniszteri rendeletek módosításáról szóló 22/2005. (XI. 8.) IM rendelet 1–20. §-a,

e) a Kmr. 8. § (3) bekezdés d) pontja és 12. § (4) bekezdésében az „– a 2. § (1) bekezdése f)–g) pontjában említettek kivételével –” szövegrész,

f) a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 1. § (2) bekezdésében a „pervesztes” szövegrész.

(2) A 130. § (1) bekezdése, valamint a 131–134. § e rendelet kihirdetését követő 47. napon hatályát veszti.

Módosuló rendelkezések

127. §

(1) A Kmr. 2. §-a, valamint a 2. §-t megelőző alcím helyébe a következő rendelkezés és alcím lép:

„Tárgyi költségmentesség és tárgyi költségfeljegyzési jog

2. § (1) A feleket jövedelmi és vagyoni viszonyaikra tekintet nélkül a külön jogszabályban megállapított bírósági eljárásokban költségmentesség (tárgyi költségmentesség) illeti meg.

(2) Tárgyi költségmentesség esetén a feleket a Pp. 84. §-ában meghatározott teljes költségmentesség illeti meg.”

(2) A Kmr. 3. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. § (1) A feleket jövedelmi és vagyoni viszonyaikra tekintet nélkül költségfeljegyzési jog (tárgyi költségfeljegyzési jog) illeti meg a következő perekben:

a) az apasági és a származás megállapítása iránti egyéb per;

b) a szülői felügyelet megszüntetése vagy visszaállítása iránti per;

c) a gondnokság alá helyezés iránti, valamint a Ptk. 14/A. §-ának (2) bekezdésében meghatározott egyéb, a gondnoksággal kapcsolatos per;

d) a gyermek elhelyezésével és átadásával, valamint a kapcsolattartással összefüggő per;

e) a törvényen alapuló tartással kapcsolatos per, ideértve a tartásdíjnak a kötelezett járandóságait folyósító szervtől vagy más személytől való behajtása, a tartásdíj megszüntetése vagy összegének megváltoztatása, továbbá a tartásdíjra irányuló végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránti pert is;

f) a munkaviszonnyal, a közszolgálati és a közalkalmazotti jogviszonnyal, más szolgálati viszonnal, valamint a szövetkezeti tagsági viszony alapján létrejött munkaviszony jellegű jogviszonnyal kapcsolatos per (a továbbiakban: munkaügyi per), kivéve azokat a munkaügyi pereket, amelyekben a feleket tárgyi illetékeljegyzési jog illeti meg;

g) a bányakár megtérítése iránti per;

h) bűncselekménnyel a személy életében, testi épségében vagy egészségében okozott kár megtérítése iránti igény érvényesítése.

(2) Tárgyi költségfeljegyzési jog esetén a feleket – a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – a Pp. 85/A. §-ában foglalt kedvezmények illetik meg.

(3) A tárgyi költségfeljegyzési jog a vértulajdon-ság-vizsgálat és a származás megállapításához szükséges más orvosszakértői (élettani) vizsgálat költségének előlegezése alól nem mentesít.”

(3) A Kmr. 5. §-a (2) bekezdésében a „Pp. 3. §-a (1) bekezdésének” szövegrész helyébe a „Pp. 7. §-a (2) bekezdésének” szövegrész lép.

(4) A Kmr. 9. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„9. § Ha a felet pártfogó ügyvéd képviseli és a bíróság a pártfogó ügyvédi képviselet költségeire is kiterjedő költségmentességet megvonja, a bíróság erről a határozat jogerőre emelkedését követő 8 napon belül a határozat megküldésével értesíti a pártfogó ügyvédi képviseletet engedélyező jogi segítségnyújtó szolgálatot.”

(5) A Kmr. 11. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki és a § eredeti szövegének számozása (1) bekezdésre változik:

„(2) Ha az (1) bekezdés szerinti esetben a felet pártfogó ügyvéd képviseli, a bíróság a tárgyi költségmentesség fenn nem állásáról szóló határozat jogerőre emelkedését követő 8 napon belül a határozat megküldésével értesíti a pártfogó ügyvédi képviseletet engedélyező jogi segítségnyújtó szolgálatot. Így kell eljárni akkor is, ha a bíróság a tárgyi költségfeljegyzési jog fenn nem állását állapítja meg.”

(6) A Kmr. 13. §-ának (1) bekezdésében a „3. § (2)–(3) bekezdésében foglalt kivételekkel” szövegrész helyébe a „(7) bekezdésben foglalt kivétellel” szövegrész, (2) bekezdésében pedig a „290. § (2) bekezdése” szövegrész helyébe a „290. § (4) bekezdése” szövegrész lép.

(7) A Kmr. 13. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) A részleges költségmentességben részesült felet nem lehet kötelezni a meg nem fizetett illeték és az állam által előlegezett költségek közül azok megfizetésére, amelyekre a költségmentesség kiterjedt.”

(8) A Kmr. 15. §-ának (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A pártfogó ügyvéd díjának előlegezése és megfizetése külön jogszabály rendelkezései szerint történik.”

(9) A Kmr. 15/E. §-a (1) bekezdésének első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A bírósági végrehajtási eljárásban a bíróság – külön intézkedés nélkül – a végrehajtható okiraton (végrehajtási lap, végrehajtási záradék) köteles feltüntetni a tárgyi költségmentesség, személyes költségmentesség, tárgyi költségfeljegyzési jog, személyes illetékmentesség, tárgyi és személyes illetékfeljegyzési jog kedvezményét.”

(10) A Kmr. 15/E. §-ának (11) bekezdésében a „Pp. 85. §-a (6) bekezdésében” szövegrész helyébe a „Pp. 85/A. §-ának (5) bekezdésében” szövegrész lép.

128. §

(1) Az Nr. 2. §-a (1) bekezdésének a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Ügyvéd és közjegyző kérelméhez mellékelni kell]

„a) a kamara 30 napnál nem régebben kiállított igazolását a kérelmező ügyvédi vagy közjegyzői kamarai tagságának fennállásáról (európai közösségi jogász esetében arról, hogy a kérelmező szerepel az európai közösségi jogászok névjegyzékében) és arról, hogy a kérelmező ügyvédi tevékenységét vagy közjegyzői szolgálatát nem szünetelteti, valamint fegyelmi eljárás során tevékenységének gyakorlását nem függesztették fel, illetve szolgálatából nem függesztették fel, valamint nem áll fegyelmi büntetés hatálya alatt,”

(2) Az Nr. 7. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A változások bejegyzésére, és a szolgáltatási szerződés meghosszabbítása alapján történő bejegyzésre megfelelően alkalmazni kell az 1–6. §-ban foglalt rendelkezéseket azzal, hogy a hivatal a szolgáltatási szerződés módosításáról szóló szerződést küldi meg aláírásra a jogi segítőnek.”

129. §

(1) Az igazságügyi szakértői szakterületekről, valamint az azokhoz kapcsolódó képesítési és egyéb szakmai feltételekről szóló 9/2006. (II. 27.) IM rendelet (a továbbiakban: Iszr.) 22. §-ának a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A névjegyzékbe való felvételnek nem feltétele a mérnökkamarai tagság igazolása]

„a) az 5. számú melléklet B) részének 33. és 37. pontjában megjelölt szakterületeken és”

(2) Az Iszr. 42. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) Akit az igazságügyi és rendészeti miniszter környezetszennyezést csökkentő berendezések, technológiák szakterületre az igazságügyi szakértői névjegyzékbe 2007. szeptember 30. napjáig felvett, a névjegyzékből való törléséig [Szaktv. 8. § (1) bekezdése] e szakterületen igazságügyi szakértői tevékenységet végezhet.”

130. §

A büntetőügyekben hozott határozatok végrehajtása során a bíróságokra és egyéb szervekre háruló feladatokról szóló 9/2002. (IV. 9.) IM rendelet 85/A. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a § eredeti szövegének számozása (1) bekezdésre változik:

„(2) Ha a bíróság a Be. 344. §-a alapján a pótmagánvádлот a bűnügyi költség megfizetésére kötelezi, a határozatában felhívja a pótmagánvádlót, hogy a büntetőeljárás során keletkezett iratokról kiadott másolat illetékét a határozat jogerőre emelkedésétől számított tizenöt napon belül, leletezés terhe mellett rója le.”

Dr. Takács Albert s. k.,
igazságügyi és rendészeti miniszter

1. melléklet az 56/2007. (XII. 22.) IRM rendelethez

FIGYELEM! A kitöltés előtt feltétlenül olvassa el a Tájékoztatót!	
NYOMTATVÁNY Jogi segítségnyújtás engedélyezése iránti kérelemhez	A területi hivatal érkeztető bélyegzője
A) SZEMÉLYI ADATOK, JÖVEDELMI, VAGYONI HELYZET	
I. A kérelmező személyi adatai	
1. Neve:	2. Születési neve:
3. Születési helye és ideje:	
4. Anyja születési neve:	
5. Személyi igazolványának (ha azzal nem rendelkezik, egyéb személyazonosító okmányának típusa megjelölésével) száma:	
6. Lakó- vagy tartózkodási helyének címe:	
7. Értesítési címe, telefonszáma, e-mail címe:	
8. Állampolgársága:	9. Családi állapota:
10. Jogi szakvizsgával ☐ rendelkezik ☐ nem rendelkezik	
11. Vállalkozási tevékenységet folytat	☐ társas vállalkozás tagjaként ☐ egyéni vállalkozóként ☐ mezőgazdasági őstermelőként ☐ mezőgazdasági őstermelőként és a kérelem előterjesztését megelőző naptári évben adóbevallásra és egyszerűsített adóbevallási nyilatkozatra nem volt köteles
12. Ha a kérelmező e pontban foglalt valamely ellátásra jogosult, ezt igazolnia kell és a nyomtatvány A) részének további rovatait nem kell kitöltenie!	☐ rendszeres szociális segélyben részesül vagy rendszeres szociális segélyben részesülő, a szociális ellátásokról és a szociális igazgatásról szóló 1993. évi III. törvény szerinti közeli hozzátartozójával és közös háztartásban ☐ közgyógyellátásban részesül vagy egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságát állapították meg ☐ átmeneti szállást igénybevevő hajléktalan személy ☐ menekült, menedékes, menekültkénti vagy menedékeskénti, illetve hontalankénti elismerését kérő, továbbá az ideiglenes vagy kiegészítő védelemben részesítését kérő személy, és a jövedelmi és vagyoni helyzetéről tett nyilatkozata alapján a számára biztosított ellátásra és támogatásra jogosult, ☐ vízum kiadása, tartózkodási engedély vagy letelepedett jogállás megszerzése, illetve honosítás iránti ügyel kapcsolatban jogi segítségnyújtást kérő olyan személy, akinek a felmenője magyar állampolgár vagy az volt, továbbá a visszahonosításra irányuló eljárásban részt vevő személy ☐ családjában olyan gyermeket gondoz, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát megállapították ☐ kiemelkedően közhasznú szervezet vagy munkavállalói érdek-képviselői szervezet, ha közérdekből, külön jogszabály felhatalmazása alapján indít pert
13. Az Áldozatsegítő Szolgálat határozata szerint bűncselekmény áldozataként jogosult vagyok az áldozatsegítési szolgáltatások igénybevételére és a bűncselekménnyel okozott kár vagy a bűncselekménnyel összefüggő érdeksérelem elhárításához szükséges eljárás megindításához kérek jogi segítséget	☐

II. A kérelmező jövedelme	
(Aki az A) I. 12. pontja, C) I. 7., valamint a 8.1 - 8.10. pontjai alapján kéri a támogatást, továbbá ha kiskorú sértett vagy kiskorú magánfél kéri a D) rész szerinti támogatást, vagyoni, jövedelmi viszonyait nem kell igazolnia és a nyomtatvány A) részének II-V. rovatait nem kell kitöltenie!)	
1.1. A munkáltató (járandóságot folyósító szerv) neve:	
1.2. A munkáltató címe:	
1.3. Havi nettó jövedelem:	1.4. A munkáltató aláírása, bélyegzőlenyomata, dátum:
2.1. A munkáltató (járandóságot folyósító szerv) neve:	
2.2. A munkáltató címe:	
2.3. Havi nettó jövedelem:	2.4. A munkáltató aláírása, bélyegzőlenyomata, dátum:
3. A kérelmező összes havi nettó jövedelme:	
III. A kérelmezővel közös háztartásban élők adatai	
1.1. Házastárs, élettárs neve (születési név is):	
1.2. Születési helye és ideje:	
1.3. Anyja leánykori neve:	
1.4. Munkáltatójának neve és címe:	
1.5. Havi nettó jövedelme:	
1.6. A munkáltató aláírása, bélyegzőlenyomata, dátum:	1.7. Házastárs (élettárs) aláírása:
2.1. Gyermekek neve (születési név is):	
2.2. Születési helye és ideje:	
2.3. Anyja leánykori neve:	
2.4. Munkáltatójának neve és címe:	
2.5. Havi nettó jövedelme:	
2.6. A munkáltató aláírása, bélyegzőlenyomata, dátum:	2.7. Gyermekek (törvényes képviselő) aláírása:
3.1. Gyermekek neve (születési név is):	
3.2. Születési helye és ideje:	
3.3. Anyja leánykori neve:	
3.4. Munkáltatójának neve és címe:	
3.5. Havi nettó jövedelme:	
3.6. A munkáltató aláírása, bélyegzőlenyomata, dátum:	3.7. Gyermekek (törvényes képviselő) aláírása:
4.1. Egyéb hozzátartozó neve (születési név is):	
4.2. Születési helye és ideje:	
4.3. Anyja leánykori neve:	
4.4. Munkáltatójának neve és címe:	
4.5. Havi nettó jövedelme:	
4.6. A munkáltató aláírása, bélyegzőlenyomata, dátum:	4.7. Egyéb hozzátartozó aláírása:

IV. A kérelmezőnek a támogatás engedélyezésénél figyelembe vehető jövedelme (A 2. pont kivételével a területi hivatal tölti ki!)		
1. A kérelmező és a vele közös háztartásban élő személyek havi összes nettó jövedelme:		
2. Havi összes nettó jövedelemből levonható összegek	2.1.	Havonta fizetett tartásdíj vagy járadék összege:
		A tartásra jogosult neve:
		A tartásdíj fizetését elrendelő hatóság neve és a határozat száma:
	2.2.	A lakáshitel havi törlesztő részletének összege:
A lakáshitelt folyósító hitelintézet neve, címe:		
3. Levonások után fennmaradó összeg:		
4. A közös háztartásban élő személyek száma összesen:		
5. Egy főre eső havi nettó jövedelem:		

V. A kérelmező vagyoni helyzete	
1. Ingatlanulajdona	1.1. Lakhatását szolgáló ingatlanának adatai (cím vagy helyrajzi szám, tulajdoni hányad, alapterület, terhek):
	1.2. Egyéb ingatlanának adatai (cím, helyrajzi szám, művelési ág, tulajdoni hányad, alapterület, terhek, becsült forgalmi érték):
2. Gépjárműve	2.1. Típusa, rendszáma, évjárata, becsült forgalmi értéke:
	2.2. Típusa, rendszáma, évjárata, becsült forgalmi értéke:
3. Egyéb vagyona (értékpapír, ingó vagyon tárgy, követelés, vagyoni értékű jog, százharmincezer forintot meghaladó összegű készpénz, pénzügyi intézménnyel szemben fennálló követelés) és a vagyon értéke:	

B) PEREN KÍVÜLI JOGI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS IGÉNYLÉSE	
I. Tájékoztatás, tanácsadás	
☐ jogvitával összefüggésben ☐ közigazgatási (önkormányzati) eljárással kapcsolatban ☐ jogszabályi rendelkezésről ☐ peren kívüli közvetítéssel összefüggésben ☐ bűncselekmény sértettjének	A jogvita (ügy, bűncselekmény) rövid leírása, a közigazgatási eljárás tárgya:
	Milyen kérdésben kér tanácsadást:
II. Okiratkészítés	
1. Keresetlevél, nemperes eljárás kezdeményezése iránti kérelem	A jogvita, vitás ügy rövid leírása:
	Ellenérdekű fél:
2. felülvizsgálati, perújítási kérelem	A per (nemperes eljárás) tárgya:
	A pert lefolytató bíróság, a jogerős határozat száma:
	Peres felek, eljárásban részt vevő személyek:
3. beadvány közigazgatási ügyben	Az eljárás tárgya (ha még nem indult meg, az eljárás megindításának szükségessége):
	Az eljárást lefolytató hatóság, és az ügy száma (ha az eljárás már folyamatban van):
	Az eljárásban részt vevő felek:
	Beadvány tárgya:
4. feljelentés megtétele	A bűncselekmény leírása:

5. Szerződés	A szerződés tárgya:	
	Másik szerződő fél neve:	
6. Egyéb	Az okirat készítésének célja, annak tartalma:	
C) PÁRTFOGÓ ÜGYVÉDI KÉPVISELET IGÉNYLÉSE POLGÁRI ELJÁRÁSBAN		
I. Polgári per, nemperes eljárás (továbbiakban: per)		
1. Az eljáró (eljárásra illetékes) bíróság:		
2. A per ügyszáma:		☐ A per még nem indult meg
4. Az ügyben korábban kapott-e támogatást		☐ igen ☐ nem
5. A kérelmező ☐ felperes (kérelmező) ☐ alperes (kérelmezett) ☐ beavatkozó, perbehívott ☐ végrehajtást kérő ☐ a végrehajtást kérő, ha a megelőző perben pártfogó ügyvéddel rendelkezett		
6. Ellenfél neve, címe:		
7. A bíróság a perben a pártfogó ügyvédi képviselő költségeire is kiterjedő költségmentességet engedélyezett ☐		
8. A per tárgya (ha még nem indult meg, az érvényesítendő igény)	8.1. ☐ a nyugellátás, hozzátartozói nyugellátás iránti igények érvényesítésével kapcsolatos per	
	8.2. ☐ az egészségbiztosítási igények érvényesítésével kapcsolatos per	
	8.3. ☐ az apasági és a származás megállapítása iránti egyéb per	
	8.4. ☐ a szülői felügyelet megszüntetése vagy visszaállítása iránti per	
	8.5. ☐ a gondnokság alá helyezés és a gondnokság alá helyezés megszüntetése iránti per	
	8.6. ☐ gyermek elhelyezésével és átadásával kapcsolatos per	
	8.7. ☐ a törvényen alapuló tartással kapcsolatos per, ideértve a tartásdíjnak a kötelezett járandóságait folyósító szervtől vagy más személytől való behajtása, a tartásdíj megszüntetése vagy összegének megváltoztatása, továbbá a tartásdíjra irányuló végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránti pert is	
	8.8. ☐ a munkaviszonnyal, a közszolgálati és a közalkalmazotti jogviszonnyal, más szolgálati viszonyal, valamint a szövetkezeti tagsági viszony alapján létrejött munkaviszony jellegű jogviszonnyal kapcsolatos per (a továbbiakban: munkaügyi per), kivéve azokat a munkaügyi pereket, amelyekben a feleket tárgyi illetékfeljegyzési jog illeti meg	
	8.9. ☐ a bányakár megtérítése iránti per	
	8.10. ☐ bűncselekménnyel a személy életében, testi épségében vagy egészségében okozott kár megtérítése iránti igény érvényesítése	
	8.11. ☐ Egyéb:.....	
9. Az eljárás melyik szakaszában kéri a támogatást:		
D) JOGI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS IGÉNYLÉSE BÜNTETŐELJÁRÁSBAN		
1. A büntetőügyben eljáró (eljárásra illetékes) bíróság:		
2. A büntetőügy száma:		
3. A büntetőügy tárgya:		
4. Az eljárás melyik szakaszában kéri a támogatást:		
5. Az ügyben korábban kapott-e támogatást		☐ igen ☐ nem
6. A kérelmező ☐ sértett ☐ magánvádló ☐ magánfél ☐ egyéb érdekelt ☐ pótmagánvádló		
7. Az igényelt támogatás	☐ pártfogó ügyvédi képviselő	
	☐ pótmagánvádló részére	☐ személyes költségmentesség
		☐ személyes költségmentesség és pártfogó ügyvédi képviselő

Mellékletek felsorolása

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.

Közlemény

Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy az általam tett nyilatkozatok megfelelnek a valóságnak. Az Igazságügyi Hivatal előtti, a támogatás engedélyezése és a jogi segítői, pártfogó ügyvédi díj megállapítása iránti eljárásában felmentem a jogi segítőt, pártfogó ügyvédet a jogi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban fennálló titoktartási kötelezettsége alól.

....., év hó nap.

.....
kérelmező aláírása

TÁJÉKOZTATÓ
a nyomtatvány kitöltéséhez

- A nyomtatvány a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 1., 11., és 17. §-a szerinti jogi segítségnyújtás engedélyezése iránti kérelem előterjesztésére szolgál. A nyomtatvány A) részének kitöltésével a kérelmezőre, valamint a jövedelmére és vagyonára vonatkozó adatokat, a B), C) vagy D) részének kitöltésével pedig a kért támogatásra vonatkozó adatokat kell megjelölni (igény szerint kell kitölteni a B)-D) részt).
- A nyomtatványt a fél tölti ki és látja el aláírásával. Cselekvőképtelen fél helyett törvényes képviselője jogosult a nyomtatvány kitöltésére és aláírására, a támogatási ügyben önálló eljárásra nem jogosult korlátozottan cselekvőképes fél kérelméhez pedig csatolni kell, vagy a nyomtatványra rá kell vezetni a törvényes képviselője hozzájárulásáról szóló nyilatkozatát.
- Az Igazságügyi Hivatal területi hivatala (területi hivatal) a nyomtatvány kitöltésében kérelemre segítséget nyújt.
- A nyomtatvány a kitöltésének időpontjától, vagy a legrégebbi igazolás keltének időpontjától számított 30 napon belül nyújtható be, de a nyomtatványhoz csatolható ennél régebben kiállított okirat is, ha az meghatározott időszakra valamely ellátásra való jogosultságot igazol.
- A ki nem töltendő rovatokat üresen kell hagyni vagy át kell húzni, a ☐-tel jelölt lehetőségek közül a választottat be kell ikszelni.
- A nyomtatványhoz csatolt mellékleteket a Mellékletek rovatban fel kell sorolni.
- Ha valamely rovatban nem elegendő a hely az adatok feltüntetéséhez, vagy nem elegendő a rovatok száma, pótlapon kell a kérelmet folytatni.
- A nyomtatvány **A) részét** a kérelmezőnek magára és a vele közös háztartásban élő személyekre (azon

- személyek összessége, akik – függetlenül a rokoni kapcsolatoktól – egy jövedelmű, illetve fogyasztói közösséget képeznek, folyamatos életviteli költségeiket részben vagy egészben közösen viselik) vonatkozóan kell kitölteni. A nagykorú személyeknek a III. pontban foglalt adatokra vonatkozó nyilatkozatot aláírásukkal is el kell látniuk; ha ennek akadálya van, annak okát a Közlemény rovatban fel kell tüntetni. Közös háztartásban élő személynek minősül a kérelmező által eltartott, vagy a kérelmező eltartására köteles személy akkor is, ha a kérelem előterjesztésének időpontjában nem lakik a kérelmezővel egy ingatlanban.
- **A) II.:** a kérelmező vagy a vele közös háztartásban élő személy jövedelmét (részére folyósított ellátását, járandóságot) a munkáltató, vagy az ellátását, járandóságot folyósító szerv igazolja, a nyomtatvány vonatkozó részeit a munkáltató, illetve az ellátást, járandóságot folyósító szerv tölti ki. Ha a jövedelem nyomtatványon történő igazolására nincs mód, az külön irat csatolásával (pl. munkáltató jövedelem igazolása, nyugdíjas esetében nyugdíjszelvény vagy folyószámla kivonat másolata) is megtehető; a kérelmezőnek azonban ilyen esetben is ki kell tölteni a nyomtatványnak a jövedelemre vonatkozó rovatait. **Vállalkozó** esetében a munkáltatói jövedelemigazolást adóhatósági jövedelemigazolás helyettesíti, amelynek kiállítását a fél az adóhatóság bármely területi szervénél kérheti. Ez esetben a kérelem előterjesztését megelőző évben elért adózott jövedelme 1/12-ed részét kell esetében havi nettó jövedelemként feltüntetni. Ha a **mezőgazdasági őstermelő** a kérelem előterjesztését megelőző naptári évben adóbevallásra és egyszerűsített adóbevallási nyilatkozat tételére sem volt köteles, a kérelem előterjesztését megelőző naptári évben megszerzett nettó jövedelme 1/12-ed részét kell – külön igazolás csatolása nélkül – havi nettó jövedelemként feltüntetni.
 - **A) IV. 1., 3., 4. és 5. pont:** a területi hivatal tölti ki. (vastag vonallal keretezett részek)
 - **A) IV.2. pontban** a közös háztartásban élő személyek havi összes nettó jövedelmét csökkentő összegként a közös háztartásban élő bármely személy által fizetett tartásdíj vagy járadék havi összegét lehet feltüntetni és a lakás vásárlásához, felújításához, építéséhez pénzügyi intézménytől folyósított hitel havi törlesztő részletét, ha a lakás a hitel felvételekor megfelelt a méltányolható lakásigény feltételeinek. A tartásdíj és a hitel megfizetését igazoló előző havi folyószámla kivonat, feladóvevény másolatát a nyomtatványhoz csatolni kell.
 - **A) V.:** az 1.1 pontban a kérelmező tulajdonában álló azon ingatlant kell feltüntetni, amelyben a kérelmező bejelentett lakóhelye van. A 2. pontban a mozgáskorlátozott személy 1 db gépjárművét nem kell feltüntetni. A 3. pontban nem kell feltüntetni a kérelmező szokásos életszükségleti és berendezési tárgyait, és a 130 000 Ft-ot meg nem haladó összegű készpénzt, pénzügyi intézménynél elhelyezett összeget. Szokásos életszükségleti és berendezési tárgynak minősül különösen nem kiugróan magas értékű, szükséges ruházati cikk, ágynemű, bútor, fűtő- és világító eszköz, nélkülözhetetlen konyhai és háztartási felszerelés, hűtőgép, mosógép, gyógyszer, gyógyászati segédeszköz, stb.
 - **C) I. 5. pont:** ha a kérelmező végrehajtást kérő és a megelőző perben is volt már pártfogó ügyvédje, a nyomtatvány A) részét nem kell kitöltenie, de a jövedelmi, vagyoni helyzetére vonatkozó, 30 napnál nem régebbi igazolásokat csatolnia kell, és nyilatkoznia kell arról, hogy a nyomtatvány adatai közül melyekben következett be változás.
 - **C) I. 7. pont:** ha a bíróság a felet költségmentességben részesítette, és a költségmentesség a pártfogó ügyvédi képviselő költségeire is kiterjed, a kérelmezőnek a nyomtatvány A) rész II-V. pontjait nem kell kitöltenie, de mellékelteként csatolnia kell a költségmentesség engedélyezéséről szóló bírósági határozat másolatát.
 - **C) I. 8. pont:** ha a per tárgya a 8.1-10. pont alá tartozik, a kérelmezőnek a nyomtatvány A) rész II-V. pontjait nem kell kitöltenie. Ha a per tárgya a 8.3-10. pont alá tartozik (tárgyi költségfeljegyzési jog), azonban a kérelmezőt a rászorultsága alapján kedvezőbb támogatási forma is megilleti (mentesül a pártfogó ügyvédi díj visszatérítése alól), a kedvezőbb elbíráláshoz a nyomtatvány A) rész II-V. pontjait ki kell töltenie, és a feltüntetett adatokat megfelelően igazolnia is kell”.
 - **C) I. 9. pontban** kell feltüntetni, hogy a fél az eljárás mely szakaszában (első fokú, másodfokú eljárásban, felülvizsgálati, illetve perújítási eljárásban, hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban) kér támogatást.
 - **D)** Ha kiskorú sértett vagy kiskorú magánfél kéri büntetőeljárásban pártfogó ügyvédi képviselő biztosítását, a kérelmezőnek a nyomtatvány A) rész II-V. pontjait nem kell kitöltenie.
 - **D) 4. pontban** kell feltüntetni, hogy a fél az eljárás mely szakaszában (első fokú, másod- vagy harmadfokú eljárásban, felülvizsgálati, illetve perújítási eljárásban, hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban) kér támogatást.
 - **A Közlemény** rovatban fel kell tüntetni:
 - ha a közös háztartásban élő személyek aláírása hiányzik, annak okát,
 - azt, ha a kérelmező jövedelme meghaladja a támogatás engedélyezéséhez előírt összeghatárt, de a kérelmező azért kér támogatást, mert akadályozva van a jövedelemmel való rendelkezési jogának gyakorlásában (ennek okát és körülményeit részletesen ki kell fejteni és az azt valószínűsítő iratokat is csatolni kell),
 - azt, ha a kérelmezőt a korábban igénybevett jogi szolgáltatás díjának megfizetésére kötelezték, de annak azért nem tett eleget, mert megváltozott jövedelmi és vagyoni helyzete, egyéb személyes körülményei ezt nem tették lehetővé.

- A nyomtatványban tett nyilatkozatok valóságtartalmáért annak aláírója felelősséggel tartozik. Valótlan tartalmú nyilatkozatnak, illetőleg valótlan tartalmú, hamis vagy hamisított okiratnak vagy igazolásnak jogtalan haszonszerzési célzattal történő benyújtását a törvény bünteti.
- A kérelmező a nyomtatvány kitöltésével és a területi hivatalhoz történő benyújtásával hozzájárul ahhoz, hogy az általa közölt adatait a területi hivatal kezelje.

Ha a nyomtatványban vagy mellékleteiben foglalt adatokban változás következik be, azt 3 napon belül – ha szükséges, a megfelelő mellékletekkel ellátva – írásban be kell jelenteni a területi hivatalnak.

2. melléklet az 56/2007. (XII. 22.) IRM rendelethez

<i>Átadandó a határozattal együtt a jogi segítőnek!</i>	
I G A Z O L Á S Peren kívüli jogi szolgáltatás nyújtásának teljesítéséről (Az 1. és 2. pontot a területi hivatal tölti ki!)	
1. A támogatás engedélyezése ügyében eljáró területi hivatal:	
2. A támogatást jogerősen engedélyező határozat száma:	
3. A jogi segítő	neve: címe:
4. A jogi szolgáltatás nyújtása elvállalásának napja:	
5. A jogi szolgáltatás nyújtására fordított órák száma:	
6. A jogi szolgáltatás nyújtása megtörtént. A fél a jogi szolgáltatás nyújtása érdekében más jogi segítő közreműködését nem vette igénybe. , év hó nap fél aláírása	
7. A jogi segítő ÁFA fizetésére ☐ köteles ☐ nem köteles	
8. Közlemény	
..... , év hó nap. jogi segítő aláírása, bélyegzőjének lenyomata	

3. melléklet az 56/2007. (XII. 22.) IRM rendelethez

..... számú példány	Két példány átadandó a meghatalmazott jogi segítőnek!
Pártfogó ügyvédi meghatalmazás	
I. A fél részére engedélyezett pártfogó ügyvédi képviselő adatai (a területi hivatal tölti ki)	
1. A fél neve, címe:	
2. A támogatás engedélyezése ügyében eljáró területi hivatal:	
3. A támogatást jogerősen engedélyező határozat száma:	
4. A polgári vagy büntetőeljárást lefolytató bíróság:	
5. A bírósági eljárás száma:	
....., év hó nap	
..... aláírás, területi hivatal bélyegzőjének lenyomata	
II. A meghatalmazott jogi segítő adatai (a jogi segítő tölti ki)	
1. Név:	
2. Iroda címe:	
3. A jogi segítő szervezet megbízásából a pártfogó ügyvédi képviselőt ellátó ügyvéd adatai:	3.1. Név: 3.2. Iroda címe:
4. A sértett pártfogó ügyvédi képviselőt ellátó, a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 58. §-ának (3) bekezdése szerinti szervezet adatai:	4.1. Név: 4.2. Szervezet vezetőjének neve: 4.3. Címe:-
III. Meghatalmazás	
Alulírott meghatalmazom a II. pont alatti jogi segítőt a bíróság előtti számú, elleni tárgyú ügyben a pártfogó ügyvédi képviselőmet ellátására.	
....., év hó nap	
..... meghatalmazó fél aláírása	 meghatalmazott jogi segítő (jogi segítő szervezet nevében eljáró ügyvéd) aláírása, bélyegzőlenyomata

**Az igazságügyi és rendészeti miniszter,
valamint a pénzügyminiszter
57/2007. (XII. 22.) IRM–PM
együttes rendelete**

**a pártfogó ügyvéd és a kirendelt védő részére
megállapítható díjról és költségekről szóló
7/2002. (III. 30.) IM rendelet, a személyes
költségmentesség alkalmazásáról
a büntetőeljárásban szóló**

**9/2003. (V. 6.) IM–BM–PM együttes rendelet,
valamint a bűnügyi költségek előlegezéséről szóló
21/2003. (VI. 24.) IM–PM–BM együttes rendelet
módosításáról**

Az 1. § tekintetében az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény 131. § (1) bekezdés *b)* pontjában és a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 604. § (2) bekezdés *b)* pontjában, a 2. § tekintetében a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 604. § (2) bekezdés *b)* pontjában, továbbá a 3. § tekintetében a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 604. § (2) bekezdés *c)* pontjában kapott felhatalmazás alapján, az igazságügyi és rendészeti miniszter feladat- és hatásköréről szóló 164/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának *h)* pontjában, illetve a pénzügyminiszter feladat- és hatásköréről szóló 169/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § *a)* pontjában meghatározott feladatkörünkben eljárva – a legfőbb ügyéssel egyetértésben – a következőket rendeljük el:

1. §

(1) A pártfogó ügyvéd és a kirendelt védő részére megállapítható díjról és költségekről szóló 7/2002. (III. 30.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. és 4. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„3. § (1) A kirendelt védőnek az eljárásban felmerült készkiadásait a bíróság, a pártfogó ügyvéd készkiadásait az Igazságügyi Hivatal (a továbbiakban: hivatal) állapítja meg az ügyvéd által benyújtott tételes kimutatás alapján.

(2) Ha a kirendelt védő a bíróság által megszabott határidőn belül készkiadásait nem részletezi és nem igazolja, a készkiadások a rendelkezésre álló adatok alapján kerülnek megállapításra.

4. § Ha a pártfogó ügyvéd ezt kifejezetten kéri, vagy nem részletezi és nem igazolja készkiadásait, részére a költségterítése átalány formájában kerül megállapításra. A költségátalány összege a pártfogó ügyvédi munkadíj 25%-a.”

(2) Az R. 5. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„5. § (1) A fél helyett az állam által kifizetendő pártfogó ügyvédi munkadíj az első fokú bírósági eljárás befejezéséig

a) peres eljárásban a kirendelt ügyvédi óradíj hatszorosának megfelelő összeg,

b) nemperes eljárásban a kirendelt ügyvédi óradíj háromszorosának megfelelő összeg,

c) büntetőügyben a kirendelt ügyvédi óradíj hatszorosának megfelelő összeg.

(2) A másodfokú bírósági eljárásban, a felülvizsgálati eljárásban és a hatályon kívül helyezés folytán megismélt eljárásban, továbbá ezen felül büntetőügyben a harmadfokú bírósági és perújítási eljárásban a fél helyett az állam által kifizetendő pártfogó ügyvédi munkadíj az (1) bekezdésben meghatározott összeg ötven százaléka.

(3) A pernyertes fél pártfogó ügyvédjét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2)–(5) bekezdésében foglaltak szerint megállapított összegű munkadíj illeti meg.

(4) A munkadíj megállapítása során a munkadíj összegét az Igazságügyi Hivatal indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

(5) A pernyertes fél pártfogó ügyvédjének díját – ha a polgári eljárási jogszabály a költség viseléséről eltérően nem rendelkezik – az ellenérdekű fél viseli; a pervesztes felet képviselő pártfogó ügyvéd díjának viseléséről külön jogszabály rendelkezik.

(6) Ha az eljárás (1)–(2) bekezdésben megjelölt szakaszain belül több pártfogó ügyvéd járt el, a munkadíját, költségterítést közöttük arányosan – a képviselet időtartama vagy erre irányuló kérelem esetén az elvégzett munka arányában – kell megosztani. Mindegyik pártfogó ügyvéd jogosult legalább a kirendelt ügyvédi óradíj összegének megfelelő összegű munkadíjra; az (1) és (2) bekezdés szerinti összeghatár ilyen esetben túlléphető a munkadíj megállapítása során.

(7) A pártfogó ügyvédi díjat a pártfogó ügyvéd kérelmére a hivatal a külön jogszabályban foglaltak szerint állapítja meg. A pártfogó ügyvédnek a díjigényét az eljárást befejező jogerős határozat kézhezvételét követően kell írásban bejelentenie a hivatalnak, amelyben meg kell jelölni azt, hogy mely időszakban képviselte a felet, indítványt tehet a készkiadásai megállapítására és igazolnia kell az időarányostól eltérő munkadíjmegosztás iránti igényének alaposságát.

(8) A pernyertes felet képviselő pártfogó ügyvéd részére, kérelmére a hivatal az államot terhelő pártfogó ügyvédi díjnak megfelelő összegű díjelőleget fizet, ebben az esetben a pártfogó ügyvéd a hivatal által megállapított díjnak az előleg felüli részét követelheti az ellenérdekű féltől. Az előleg megállapítására megfelelően alkalmazni kell a (7) bekezdésben foglalt rendelkezéseket.”

2. §

A személyes költségmentesség alkalmazásáról a büntetőeljárásban szóló 9/2003. (V. 6.) IM–BM–PM együttes rendelet

a) 1. § (1) bekezdésében az „, a pótmagánvádlót a Be. 343. §-ának (3) bekezdésében” szövegrész,

b) 1. § (2) bekezdésében, 6. § (2) bekezdésében és 8. § (1) bekezdésében a „vagy a pótmagánvádló” szövegrész,

c) 2. § (1) bekezdésében az „,illetőleg a pótmagánvádló” szövegrész,

d) 3. § (1) bekezdésében az „A pótmagánvádló kérelmét az ügyben addig eljár bírósághoz terjesztheti elő a vádindítvány benyújtásával egyidejűleg [Be. 312. § (3) bek.]” szövegrész,

e) 6. § (1) bekezdésében az „,a pótmagánvádló az ügyvédi munkadíjat” szövegrész,

f) 3. § (4) bekezdésében és 6. § (3) bekezdésében az „,illetőleg a pótmagánvádló esetében a Be. 343. §-ának (3) bekezdése” szövegrész,

g) 8. § (2) bekezdésében és 9. § (1) bekezdésében az „,illetőleg a pótmagánvádló vonatkozásában” szövegrész,

h) 9. § (2) bekezdésének második mondata,

i) 10. § (3) és (4) bekezdése,

j) 8. § (1) bekezdésében az „,illetőleg pótmagánvádló” szövegrész,

k) mellékletében a Tájékoztató a melléklet szerinti nyomtatványhoz rész 2. pontjában az „A pótmagánvádló kérelmét az ügyben addig eljár bírósághoz terjesztheti elő a vádindítvány benyújtásával egyidejűleg.” szövegrész hatályát veszti.

3. §

A bűnügyi költségek előlegezéséről szóló 21/2003. (VI. 24.) IM–PM–BM együttes rendelet 2. § (1) bekezdésének c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az egyes költségeket a következő személyek előlegezik]

„c) a pótmagánvádló készkiadását, valamint a pótmagánvádló képviselőjének készkiadását és díját a pótmagánvádló, a személyes költségmentességben részesült pótmagánvádló esetében ezen költségeket az Igazságügyi Hivatal;”

4. §

(1) Ez a rendelet 2008. január 1-jén lép hatályba.

(2) A rendelet rendelkezéseit azokban az ügyekben kell alkalmazni, amelyekben a pártfogó ügyvédi képviselet biztosítására irányuló kérelmet e rendelet hatálybalépését követően terjesztették elő.

(3) A rendelet hatálybalépésével egyidejűleg

a) hatályát veszti az egyes, díjazásról szóló igazságügyi miniszteri rendeletek módosításáról szóló 33/2002. (XII. 23.) IM rendelet 1. § (2) bekezdése, valamint a pártfogó ügyvéd és a kirendelt védő részére megállapítható díjról és költségekről szóló 7/2002. (III. 30.) IM rendelet módosításáról szóló 44/2003. (XII. 27.) IM–BM–PM együttes rendelet 2. és 3. §-a,

b) az R. 1. § (3) bekezdésében az „az 1992. évi LXXIV. törvény” szövegrész helyébe az „a 2007. évi CXXVII. törvény” szövegrész lép.

(4) 2008. január 2-án hatályát veszti e rendelet 1–3. §-a, valamint 4. §-ának (1) és (3) bekezdése. E bekezdés 2008. január 3-án hatályát veszti.

Dr. Takács Albert s. k.,
igazságügyi és rendészeti miniszter

Dr. Veres János s. k.,
pénzügyminiszter

**Az oktatási és kulturális miniszter
39/2007. (XII. 22.) OKM
rendelete**

**az alap- és mesterképzési szakok
képzési és kimeneti követelményeiről szóló
15/2006. (IV. 3.) OM rendelet módosításáról**

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 153. §-a (2) bekezdésének *b*) pontjában foglalt felhatalmazás alapján, az oktatási és kulturális miniszter feladat- és hatásköréről szóló 167/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § *a*) pontjában foglalt feladatkörömben eljárva, a Magyar Rektori Konferencia egyetértésével a következőket rendelem el:

1. §

Az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 4. § (1) bekezdése a következő rendelkezéssel egészül ki:

„A ciklusokra bontott, osztott képzés alapképzési szakjaira épülően választható első és második szakképzettségek megválasztásának – táblázatba foglalt – előképzettségi feltételeit e rendelet 4/A. melléklete tartalmazza.”

2. §

A Rendelet 2. számú mellékletének VIII. Műszaki képzési terület része kiegészül e rendelet *1. számú melléklete* szerinti rendelkezésekkel.

3. §

A Rendelet 2. számú mellékletének X. Pedagógusképzés képzési területen a 2. Tanító alapképzési szak 7. pontja első bekezdésében „az 1–6. osztályban legalább egy műveltségi terület oktatási-nevelési feladatainak az ellátására” szövegrész helyébe „az 1–6. osztályban legalább egy műveltségi terület, illetve a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvényben meghatározott nem szakrendszerű oktatás oktatási-nevelési feladatainak ellátására” szövegrész lép.

4. §

A Rendelet 2. számú mellékletének XIII. Művészet képzési terület része kiegészül e rendelet *2. számú melléklete* szerinti rendelkezésekkel.

5. §

(1) A Rendelet 3. számú mellékletének I. Informatika képzési terület 4. Info-bionika mesterképzési szak 4.1. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„4.1. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kredit teljesítésével elsősorban figyelembe vehető alapképzési szakok: a molekuláris bionika, biomérnöki, villamosmérnöki, mérnök informatikus, vegyészmérnöki, biológia, kémia alapképzési szakok, valamint az orvos, fogorvos, gyógyszerész egységes, osztatlan mesterképzési szakok.”

(2) A Rendelet 3. számú mellékletének I. Informatika képzési terület 5. Orvosi biotechnológia mesterképzési szak 4.1. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„4.1. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kredit teljesítésével elsősorban figyelembe vehető szakok: az orvosi, fogorvosi, gyógyszerészeti egységes, osztatlan mesterképzési szakok; a molekuláris bionika, biomérnöki, vegyészmérnöki, orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus, biológia, valamint kémia alapképzési szakok, valamint a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti egyetemi szintű okleveles vegyész, biológus, biológiatanári, kémiatanári szakok.”

6. §

A Rendelet 3. számú mellékletének VII. Társadalomtudomány képzési terület része kiegészül e rendelet *3. számú melléklete* szerinti rendelkezésekkel.

7. §

A Rendelet 3. számú mellékletének IX. Bölcsészettudomány képzési terület része kiegészül e rendelet *4. számú melléklete* szerinti rendelkezésekkel.

8. §

A Rendelet 3. számú mellékletének XII. Természettudomány képzési terület 11. Vegyész mesterképzési szak 2. pontjában, a 7. pont *b*) alpontjában, valamint a 8.3. pont *b*) alpontjában a „kémiai informatika” szövegrész helyébe az „informatikai kémia” szövegrész lép.

9. §

(1) A Rendelet 4. számú mellékletének 11. és 12. pontjában foglalt rendelkezések helyébe az e rendelet *5. számú melléklete* szerinti rendelkezések lépnek.

(2) A Rendelet – 4/A. számú mellékletként – kiegészül e rendelet *6. számú mellékletével*.

10. §

E rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba és az azt követő 15. napon hatályát veszti.

Dr. Hiller István s. k.,
oktatási és kulturális miniszter

1. számú melléklet
a 39/2007. (XII. 22.) OKM rendelethez

[2. számú melléklet
az alap- és mesterképzési szakok képzési
és kimeneti követelményeiről szóló
15/2006. (IV. 3.) OM rendelethez]

„19. MOLEKULÁRIS BIONIKA ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: molekuláris bionika

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: alapfokozat (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BSc)
- szakképzettség: molekuláris bionikus szakember
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: BSc in Molecular Bionics

3. Képzési terület: műszaki

4. Képzési ág: bio-, környezet- és vegyészmérnöki

5. A képzési idő félévekben: 7 félév

6. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 210 kredit

6.1. A képzési ágon belüli közös képzési szakasz minimális kreditértéke: –

6.2. A szakirányhoz rendelhető minimális kreditérték: 40 kredit;

6.3. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit;

6.4. A szakdolgozathoz rendelt kreditérték: 15 kredit;

6.5. A gyakorlati ismeretekhez rendelhető minimális kredit: 60 kredit;

6.6. Intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzésben szerezhető minimális kredit: –

7. Az alapképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja molekuláris bionikus szakemberek képzése, akik szelektív biológiai, molekuláris fizikai-kémiai, elektronikai és számítástechnikai, valamint orvosi alapismereteket és kísérleti metodikákat elsajátítva, ezeket a gyakorlati és elméleti munkában integrálni képesek. Ismereteiket alkalmazni tudják a gyógyszeripar, orvosi biotechnológiai és orvosi- és bioelektronikai ipar, nanotechnológiai ipar, bio-protézis ipar, bio-képpalkotó berendezés ipar és rokon iparágak területén és más kapcsolódó területeken (környezet- és közegészség-védelem, ipari és természeti katasztrófavédelem, köz- és személyi biztonság, személyre szóló orvosi és gyógyszer-technológiák stb). Képesek lesznek nagyértékű berendezések készsége szintű működtetésére az egészségügyi és ipari alkalmazásokban, továbbá kellő mélységű elméleti ismerettel rendelkeznek a képzés második ciklusban történő folytatásához.

a) A molekuláris bionika alapképzési szakon végzetettek ismerik:

- a molekulák világának fizikai, kémiai, elektromos, mágneses és optikai alapeffektusait,
- a molekuláris biológiai laboratóriumi alpméréseket és metodikákat – beleértve az elektronikai és számítástechnikai szakismereteket is,
- a választott témacsoportnak megfelelő szakterületen a mélyebb szakmai-gyakorlati alkalmazásokat,
- az ellenőrzési, minősítési feladatokat és kutatás-fejlesztési területeken a kísérleti munka részfeladatait,
- azokat az elméleti alapokat, amelyek birtokában új szakmai irányokba léphetnek tovább,
- azon közgazdasági alapokat, melyekre további ismeretanyag építhető a gyakorlati munkához kapcsolódóan.

b) A molekuláris bionika alapképzési szakon végzetettek alkalmasak:

- az elsajátított ismeretek alkalmazására elsősorban a gyógyszeripar, orvosi biotechnológiai és orvosi- és bio-elektronikai ipar, nanotechnológiai ipar, bio-protézis ipar, bio-képpalkotó berendezés ipar és rokon iparágak területén,
- az elsajátított ismeretek alkalmazására a környezet- és közegészség-védelem, ipari és természeti katasztrófavédelem, köz- és személyi biztonság, személyre szóló orvosi és gyógyszer-technológiák stb. területeken is,
- az egészségügyi és ipari alkalmazásokban egyre jelentősebb szerepet kapó nagy értékű műszerkomplexumok használatára, ezen berendezések működtetésére,
- szakmai ismereteik önálló és szervezett formában való bővítésére, alkalmazására,
- jó kommunikációra, csapatmunkában való együttműködésre, konfliktuskezelésre,
- elsajátított ismereteik alapján a jövőt formáló iparágakban és szolgáltatásokban való működésre.

8. A törzsanyag (a szakképzettség szempontjából meghatározó) ismeretkörök:

természettudományos alapismeretek: 40–60 kredit
matematikai alapismeretek, fiziko-kémiai alapismeretek, kémiai alapismeretek, biológiai alapismeretek;

gazdasági és humán ismeretek: 15–25 kredit
közgazdaságtani alapismeretek, vállalat-gazdaságtani és menedzsment ismeretek, tudománytörténeti és jogi ismeretek, iparjogvédelmi, filozófiai és egyéb humán ismeretek;

szakmai törzsanyag: 70–103 kredit

elektronikai ismeretek, számítástechnikai ismeretek, biofizikai ismeretek, molekuláris biológiai ismeretek, idegtudományi ismeretek, az információtechnológia fizikája, genetikai ismeretek, bioinformatikai ismeretek az intézmény hagyományainak és lehetőségeinek megfelelő további, a törzsanyag részét képező ismeretek.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A molekuláris bionika alapszakhoz kapcsolatosan nem tartozik kötelező szakmai gyakorlat; a képzés során lehetőséget kell biztosítani egy-egy szűkebb szakterület gyakorlati vonatkozásainak megismerésére (pl. önálló laboratórium tárgyak keretein belül).

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

Az alapfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú angol nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges.”

2. számú melléklet

a 39/2007. (XII. 22.) OKM rendelethez

[2. számú melléklet

az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló
15/2006. (IV. 3.) OM rendelethez]

„19. TELEVÍZIÓS MŰSORVEZETŐ, MŰSORRENDEZŐ ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: televíziós műsorvezető, műsorrendező

2. Az osztatlan képzési szakon szerorzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: alapfokozat (bachelor; rövidítve: BA)
- szakképzettség: televíziós műsorvezető, műsorrendező

– a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Television Presenting and Directing

3. Képzési terület: művészet, film- és videoművészet

4. A képzési idő félévekben: 6 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit;

5.1. Az alapoó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 50–54 kredit;

5.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 26–30 kredit;

5.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma a szakmai gyakorlattal együtt: 63–67 kredit;

5.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 20 kredit;

5.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 15 kredit;

5.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 60%.

6. Az alapképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan televíziós szakemberek képzése, akik műsorvezetői, riporter, publicisztikai, rendezői, operatőri ismereteik és fejlett kommunikációs képességeik, valamint a mozgóképek kifejező eszközeinek ismerete birtokában felkészültek televíziós műfajokban műsorok önálló készítésére. Cél továbbá, hogy az alkotás valamennyi részegységében kompetens szakemberként hiteles képernyős személyiséggé váljanak. Megfelelő szintű idegen nyelvi felkészültségük alapján alkalmasak szakmájuk gyakorlására mind a hazai, mind a nemzetközi média területein. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik mesterképzési szakon történő folytatásához.

a) Az alapképzési szakon végzetek ismerik:

- a vizuális nevelés és az ahhoz társuló művészeti ágak ismeretanyagát,
- a médiaismeretek rendszerét,
- a műfajok rendszerét,
- a televíziózás technikai működésével kapcsolatos ismereteket,

– a műsorvezetés, a szerkesztés, a riporter ismeretek, a képi kifejezés, a vágás, az operatőri ismeretek, a hang, a látvány, a dramaturgia vonatkozó ismeretanyagát,

- a logopédiai alapismereteket,
- a televíziós jogait és lehetőségeit.

b) Az alapképzési szakon végzetek alkalmasak:

- bármilyen művészeti alkotás, társadalomtudományi jelenség kritikai elemzésére,
- önálló televíziós műfaj (interjú, riport, dokumentum stb.) megvalósítására,

- a televíziós műsorkészítés valamennyi folyamatát önállóan átlátni és irányítani,
- elemzések és prezentációk elkészítésére,
- egyre bonyolultabb gyakorlatok elkészítésére a televíziós műfajok alapegységén át a komplex műsorokig.

c) A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- csapatmunkában való részvétel képessége,
- munkahierarchiába való beilleszkedés képessége,
- nagyfokú önállóság,
- kiemelkedő magyar és idegen nyelvű kommunikációs képességek,
- kritikai attitűd,
- alkotókészség,
- tolerancia,
- empátia,
- hír- és témaérzékenység,
- felelősségvállalás.

7. Az alapképzés és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

7.1. Alapozó ismeretek: 50–54 kredit

vizuális nevelés (művészettörténet, filmtörténet, vizuális kommunikáció, vizuális antropológia); társzművészetek (irodalom, zene); társadalomtudományi ismeretek (történelem, politológia, szociológia); filozófiai ismeretek (retorika, logika).

7.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 26–30 kredit

újságírás; kiegészítő médiaismeretek (médiajog, médiatörténet, médiamediaismeret, reklámpszichológia); szakdolgozati szeminárium.

7.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

differentiált szakmai ismeretek: 63–67 kredit

képernyős ismeretek (műsorvezetés, stúdiógyakorlat, beszéd-logopédia, elemzés-prezentáció; rendezés – dramaturgia; szerkesztői-riporter ismeretek; képzőművészet (operatőri ismeretek, vágás, látvány, hang, multimédia); intézményen kívüli szakmai gyakorlat;

diplomamunka: 15 kredit.

8. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A televíziós műsorvezető, műsorszerkesztő szakmai gyakorlatának időtartama legalább 4 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

Az alapképzés megszerzéséhez egy államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges

bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

20. KAMERAMAN ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: kameraman

2. Az osztatlan képzési szakon szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: alapképzés (bachelor; rövidítve: BA)
- szakképzettség: kameraman
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Kameraman

3. Képzési terület: művészet, film- és videoművészet

4. A képzési idő félévekben: 6 félév

5. Az alapképzés megszerzéséhez összegyűjtendő kreditok száma: 180 kredit;

5.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditok száma: 32–44 kredit;

5.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditok száma: 62–78 kredit;

5.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditok száma a szakmai gyakorlattal együtt: 40–54 kredit;

5.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditok minimális értéke: 20 kredit;

5.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 15 kredit;

5.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 60%.

6. Az alapképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

Az alapképzési szak képzési célja olyan filmes és televíziós operatőr szakemberek képzése, akik megszerzett gyakorlati és elméleti vonatkozású szakmai ismereteik birtokában alkalmasak vezető munkatársként részt venni a különböző műfajú filmes és televíziós műsorok elkészítésében. A felkészítés során elsajátított tudás olyan mozgóképes szakmai alapot eredményez, amelyre építve a végzetek elsősorban játékfilmek operatőri feladataira felkészítő művészeti mesterképzési szakon folytathatnak tanulmányokat.

a) Az alapképzési szakon végzetek ismerik:

- a filmtörténet legfontosabb fejezeteit és jelenét,
- az egyedi mozgóképi alkotások és a műsorfolyamatok rendszerét,
- a filmnyelv és a dramaturgia eszközeit és szabályrendszerét,

- a mozgóképgyártás technikáját és technológiáját,
 - a gyártásszervezés alapfogalmain és eljárásait,
 - a szakterülethez kapcsolódó angol szakkifejezéseket.
- b) Az alapképzési szakon végzettek alkalmasak:
- az operatőri filmes és televíziós technikai eszközök kreatív alkalmazására,
 - megérteni és megismerni a kapcsolódó szakmák és szakemberek feladatát a filmes és televíziós filmkészítésben,
 - alkotó módon együttműködni a különböző technikákkal előállított filmes és televíziós termékek gyártása során a rendezővel és a saját stábbal,
 - társalkotóvá válni egy filmes folyamatban,
 - beilleszkedni a produkciók munkájába beosztott és irányító munkakörökben egyaránt,
 - követni a szakma változó technikáit és technológiáit,
 - mozgóképi alkotások vizuális nyelvének önálló megalkotására.
- c) A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:
- csapatmunkában való részvétel képessége,
 - a munkahierarchiába való beilleszkedés képessége,
 - jártasság megszerzésének képessége a filmkészítéshez szükséges egyéb mesterségekben,
 - partneri együttműködési készség,
 - az alkotói függetlenség megőrzésére való képesség,
 - alkalmazkodási képesség,
 - jó vizualitás.

7. Az alapfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

- 7.1. Alapozó ismeretek: 32–44 kredit
- társzművészetek (irodalom, zene).
- 7.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 62–78 kredit
- filmtörténet – filmelmélet operatőröknek; operatőri ismeretek (dokumentumfilm, játékfilm, tv-műsor, reklámfilm); képtechnikai ismeretek (hangtechnika és labortechnika); szakdolgozati szeminárium.
- 7.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:
- differentiált szakmai ismeretek: 40–54 kredit
- rendezés és dramaturgiai gyakorlat operatőröknek; szerkesztés, vágás, digitális tér; produceri gyártási ismeretek (jog, menedzsment); intézményen kívüli szakmai gyakorlat;
- diplomamunka: 15 kredit.

8. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A kameraman szakmai gyakorlatának időtartama legalább 4 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

Az alapfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.

21. GYÁRTÁSSZERVEZŐ ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: gyártásszervező

2. Az osztatlan képzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: alapfokozat (bachelor; rövidítve: BA)
- szakképzettség: gyártásszervező
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Producer

3. Képzési terület: művészet, film- és videoművészet

4. A képzési idő félévekben: 6 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit

5.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 42–48 kredit;

5.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 56–60 kredit;

5.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma a szakmai gyakorlattal együtt: 38–46 kredit;

5.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 20 kredit;

5.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 15 kredit;

5.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 60%.

6. Az alapképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan gyártásszervező szakemberek képzése, akik film-, televízió- és videostúdiók, valamint produceri irodák számára végeznek gyártásszervezési munkát. A gyártásszervező szakemberek gazdasági szervezőmunkájukkal tevékenyen végigkísérik a produkció létrejöttét. Szakmai, technikai, gazdasági, pénzügyi, szervezési és jogi ismereteik birtokában a forgatókönyv alapján felvázolják a megvalósítás teljes folyamatát, ezek fázisait és levezénylik az alkotás létrejöttének gazdasági háttérműveleteit. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatásához.

a) Az alapképzési szakon végzetek ismerik:

- a filmfajtákat: televíziós magazinműsor dokumentumfilm betétekkel, kisjátékfilm, reklámfilm, televíziós film, játékfilm stb.,

- a színopszist,
- a szerzői jogokra vonatkozó háttérismereteket,
- a dokumentumfilm és a televíziós stúdióműsor megvalósítására vonatkozó ismeretanyagot,
- a filmetűd elkészítésének módját,
- a gyártási-megvalósítási terv elkészítési módját,
- a költségvetés kidolgozásának formáit,
- a televíziós technikákat,
- a stúdiók, a televíziós műsorok, az élőadás rendszerének folyamatát.

b) Az alapképzési szakon végzetek alkalmasak:

- a rendezővel való együttműködésre, csapatmunkában való részvételre,

- egy film teljes gyártási-megvalósítási tervének elkészítésére,
- forgatás előkészítésére, az utómunkálatok megszervezésére,
- a jogi háttér kereteinek értelmezésére,
- a forgatás és az utómunkálatok megszervezésére,
- a produkciók gazdasági szervezői irányítására és ellenőrzésére,
- a legújabb és a hagyományos technikák használatára,
- a művészi morál felmutatására.

c) A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- jó szervezőkészség,
- felelősségtudat,
- irányítási képességek,
- jó kommunikációs készség,
- gyakorlatias látásmód,
- jó problémamegoldó készség.

7. Az alapfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

7.1. Alapozó ismeretek: 50–54 kredit

társzművészetek (irodalom, zene); társadalomtudományi ismeretek (történelem, politológia, szociológia).

7.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 26–30 kredit

gyártási ismeretek (dokumentumfilm, játékfilm, tv-műsor, reklámfilm); gazdasági és jogi ismeretek (pénzügyi, média és szerzői jog, koprodukció, pályázatok); szakdolgozati szeminárium.

7.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

differentiált szakmai ismeretek: 63–67 kredit

rendezés és dramaturgiai gyakorlat producereknek; képfelvételi, operatőri ismeretek; szerkesztés – vágás (riporter mesterség, digitális vágás);

diplomamunka: 15 kredit.

8. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A gyártásszervező szakmai gyakorlatának időtartama legalább 4 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

Az alapfokozat megszerzéséhez államilag elismert legalább középfokú C típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges bármely olyan élő idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van.”

3. számú melléklet

a 39/2007. (XII. 22.) OKM rendelethez

[3. számú melléklet

az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 15/2006. (IV. 3.) OM rendelethez]

„9. KOGNITÍV TANULMÁNYOK MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. A mesterképzési szak megnevezése: kognitív tanulmányok

2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
- szakképzettség: okleveles kognitív tudományi kutató
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Cognitive Scientist
- választható szakirányok: a tudomány kognitív modelljei, kognitív idegtudomány, pszicholingvisztika és nyelvfeldolgozás

- a szakirányok angol nyelvű megjelölése: Cognitive Models of Science, Cognitive Neuroscience, Psycholinguistics and Language Processing

3. Képzési terület: társadalomtudományok

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehetők figyelembe: a pszichológia, a mérnök informatikus, a programtervező informatikus, a biológia alapképzési szakok, a szabad bölcsészet alapképzési szak filozófia szakirányon.

4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kredit teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a szabad bölcsészet kommunikáció és médiatudomány szakirányon, a kommunikáció és médiatudo-

mány, a gazdaságinformatikus, az alkalmazott közgazdaságtan, a gazdaságelemzés, a magyar alapképzési szak nyelvtechnológia, elméleti nyelvészet szakirányokon, a pedagógia, a biomérnök, a vegyészmérnök, az építészmérnök, az építőmérnök, a gépészmérnök, a mechanikai mérnök, a villamosmérnök, a gazdálkodási és menedzsment, a műszaki menedzser, a matematika.

5. *A képzési idő félévekben:* 4 félév

6. *A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:* 120 kredit

6.1. Alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 12–20 kredit;

6.2. Szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 40–50 kredit;

6.2. Differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 30–40 kredit;

6.3. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;

6.4. A diplomamunkához rendelt kreditek értéke: 20 kredit;

6.5. A gyakorlati ismeretek aránya: 40–60%.

7. *A mesterképzési szak célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:*

A képzés célja olyan kutatók képzése, akik a tudáselemzés és tudásszerveződés természettudományos módszereivel hajtják végre az emberi megismerés és a tudás komplex vizsgálatát. A végzetek képesek kognitív tudományi kutatási feladatok végrehajtására a tudáselemzés formális (matematikai, logikai, filozófiai, nyelvelméleti), biológiai (biológiai rendszerek, idegrendszeri szerveződések és zavarai), valamint mérnöki (gépi rendszerek, számítógépes technikák) komponenseinek ötvöztetésével. Megszerzett ismereteik birtokában alkalmasak tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

a) *A mesterképzési szakon végzetek ismerik:*

- a megismeréssel foglalkozó filozófiai részdiszciplínákat: ismeretelmélet, logika,
- a kognitív pszichológia szemléleti keretét és a kapcsolódó területek: az informatika, a matematika, az idegtudomány, a neurobiológia és a nyelvészet megfelelő ismeretanyagát,
- a számítógépes kommunikáció és elemzés alkalmazói szintű ismereteit,
- a kutatáshoz és tudományos munkához szükséges, széles körben alkalmazható problémamegoldó technikákat,
- a szakmai-etikai normákat és azok alkalmazási feltételeit.

b) *A mesterképzési szakon végzetek alkalmasak:*

- aktív számítógép-használatra,

- a szakirodalom kritikus használatára,
 - kritikus fogalmi elemzések végzésére,
 - empirikus kutatás tervezésére, kísérletek kivitelezésére és az eredmények feldolgozására,
 - komplex viselkedési mutatók műszeres, kísérleti vizsgálatára,
 - a humán kutatások módszertani és etikai szempontból megfelelő kezelésére,
 - önálló kutatási munkák megtervezésére és végrehajtására,
 - a kutatási eredmények interpretálására, illetve a szakmai tudás nyilvánosság előtti szakszerű megjelenítésére.
- c) *A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:*
- multidiszciplináris, természettudományos gondolkodás,
 - problémafelismerő és -megoldó készség,
 - intuíció és módszeresség,
 - kreativitás, nyitottság és rugalmasság,
 - tanulási készség és jó memória,
 - idegennyelv-tudás, jó kommunikációs készségek,
 - elkötelezettség és igény a minőségi munkára,
 - a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás,
 - környezettel szembeni érzékenység.

8. *A mesterfokozat és szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:*

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket kiegészítő, alapozó ismeretek: 12–20 kredit;

- neurobiológiai, matematikai, informatikai ismeretek, bevezetés a kognitív pszichológiába: 9–14 kredit;
- gazdasági és humán ismeretek: 3–6 kredit.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 40–50 kredit

statisztika, kísérlettervezés, a kognitív pszichológia főágai: észlelés, emlékezet, tudat és figyelem, gondolkodás és nyelv; nyelvészeti alapismeretek; pszicholingvisztika; neuropszichológia; evolúciós pszichológia; ismeretelmélet; programozás; intelligens rendszerek; tudományfilozófia; kultúraszociológia.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 50–60 kredit:

differenciált szakmai ismeretek: 30–40 kredit

a) *a kognitív tudomány egyes ágainak műveléséhez szükséges speciális elméleti, módszertani ismeretkörök:*

- a tudomány kognitív modelljei szakirány: tudományelmélet, tudománytörténet, tudományfilozófia, evolúciós megismerés, továbbá a szakirányhoz kapcsolódó, a tantervben meghatározott kötelezően választható ismeretek;
- kognitív idegtudomány szakirány: kognitív idegtudomány, percepció és tanulás, kognitív fejlődés, kognitív informatika, kognitív látás, továbbá a szakirányhoz kapcsos-

lódó, a tantervben meghatározott kötelezően választható ismeretek;

– pszicholingvisztika és nyelvfeldolgozás szakirány: kognitív nyelvszemlélet, pszicholingvisztikai módszerek, nyelvi megértés, gyermeknyelv, továbbá a szakirányhoz kapcsolódó, a tantervben meghatározott kötelezően választható ismeretek;

b) a szakirányokhoz kötelezően választható további ismeretkörök;

diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez legalább középfokú C típusú államilag elismert nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges angol nyelvből.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A 4.2. pontban felsorolt alapképzési szakokról a mesterképzési szakra való felvétel feltétele, hogy a hallgatónak legalább 10–12 kredit elismerhető legyen a korábbi tanulmányai alapján az alábbi ismeretkörök közül legalább három ismeretkörben: matematika, statisztika; informatika; ismeretelmélet; logika; nyelvészet; élettani ismeretek.”

4. számú melléklet

a 39/2007. (XII. 22.) OKM rendelethez

[3. számú melléklet

az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 15/2006. (IV. 3.) OM rendelethez]

„3. VALLÁSTÖRTÉNET MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. A mesterképzési szak megnevezése: vallástörténet

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master, rövidítve: MA)
- szakképzettség: okleveles vallástörténész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Master in History of Religions
- szakirányok: vallástörténet (History of Religions), hebraisztika (Hebrew and Judaic Studies)

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehetők figyelembe: történelem, ókori nyelvek és kultúrák, keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szakok.

4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe tovább azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit;

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 6–10 kredit;

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 30–40 kredit;

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 45–55 kredit;

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;

6.5. A diplomamunkához rendelhető kreditérték: 30 kredit;

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya legalább 40%.

7. A mesterképzési szak célját és az elsajátítandó kompetenciák:

A képzés célja olyan vallástörténész szakemberek képzése, akik vallástörténeti, valláselméleti, társadalomtörténeti és kutatómódszertani felkészültségüknek megfelelően behatóan ismerik a történeti tudásanyag, illetve az emberi társadalom eszmetörténetének valamely részterületét. Vallástörténeti, valamint történeti folyamatok és jelenségek egymásra hatásának megértését segítő interdiszciplináris ismeretekkel rendelkeznek. Felkészültségük alapján alkalmasak tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

- a) A mesterképzési szakon végzettek ismerik:
 - a társadalomismereti és társadalomtörténeti ismeretanyagot,
 - az eszmetörténeti és vallástörténeti ismeretanyagot,
 - a történeti antropológia rendszerét,
 - a történeti tények és jelenségek fogalomrendezési és fogalomértelmezési módjait;
- hebraisztika szakirányon továbbá
- a zsidó vallás- és kultúrtörténetet.

b) A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- önálló szakmai álláspont kialakítására, továbbá a történeti tényekre és jelenségekre vonatkozó nézetek és álláspontok kritikai értelmezésére,
- a történeti hivatásra vonatkozó szakmai-etikai normák érvényesítésére,
- az elméleti ismeretek professzionális szintű alkalmazására,
- a történelemmel kapcsolatos kutatások tervezésére, irányítására és szervezésére,
- az önálló és a csoportkeretek közt folyó kutatómunka végzésére,
- a tanult kutatási módszerek gyakorlatban történő alkalmazására,
- a kutatási eredmények interpretálására, illetve a szakmai tudás nyilvánosság előtti szakszerű megjelenítésére,
- önálló szakmai álláspont kialakítására,
- a történelemre vonatkozó nézetek és álláspontok kritikai értelmezésére;

hebraisztika szakirányon továbbá

- az ókori Izraellel és a későbbi zsidósággal kapcsolatos tudományos, oktatási és egyéb tevékenységek végzésére.

c) A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- érdeklődés és nyitottság az új történettudományi eredmények, illetve az emberi társadalom történetének új jelenségei iránt,
- önálló tájékozódási képesség a történeti irodalomban,
- kritikai attitűd,
- jó kommunikációs képesség,
- hajlam az együttműködésre,
- jó problémamegoldó képesség.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges kötelező alapo- zó ismeretkörök 6–10 kredit:

vallásfilozófia, vallásszociológia, vallás és jog, régészet és vallás.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 30–40 kredit:

Vallástörténet szakirányon: az ókori és modern keleti kultúrák (a Termékeny Félhold, Izrael, Irán, a judaizmus és az iszlám, India, Kína és a Távol-Kelet vallásai), a klasszikus antikvitás (görög és római vallás) és a modern Európa (kereszténység) vallási rendszereinek és történetének részletes ismerete.

8.3. Szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

differenciált szakmai ismeretek: 45–55 kredit

– vallástörténet szakirányon: a szakmai törzsanyag ismeretköreiből választott ismeretek;

– hebraisztika szakirányon: az ókori és modern keleti kultúrák, a klasszikus antikvitás és a modern Európa vallási rendszereinek és történetének átfogó ismerete mellett a judaizmus és zsidóság története, korszakai, forrásai, a héber és arámi nyelvű források (szent iratok és kommentárjaik, vallási irodalom) ismerete és eredeti nyelven történő elemzése; felsőfokú szintű nyelvi ismeretek;

diplomamunka: 30 kredit.

9. Az idegennyelv-ismeretre vonatkozó követelmények:

A mesterfokozat megszerzéséhez két államilag elismert C típusú középfokú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges élő idegen nyelvekből.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott összevetése alapján – a hallgatónak a korábbi tanulmányai alapján elismerhető legyen legalább 50 kredit értékű ismeret a tanári szakirány történelem szakmai moduljából, amelyből legalább 16 kredit ókortörténeti és egyetemes és magyar egyháztörténeti ismeret.

A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

4. FORDÍTÓ ÉS TOLMÁCS MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. A mesterképzési szak megnevezése: fordító és tolmács

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

– végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

– szakképzettség: okleveles fordító és tolmács

– választható szakirányok:

= fordítói szakirány (anyanyelv:...; első választott idegen nyelv: ...; második választott idegen nyelv:)

= tolmács szakirány (anyanyelv:...; első választott idegen nyelv: ...; második választott idegen nyelv:....)

– a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in Translation and Interpreting

– a szakirányok angol nyelvű megnevezése: with specialisation in Translation, with specialisation in Interpreting

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: bölcsészettudományi, társadalomtudományi (pl. gazdasági), műszaki és agrár tudományterületekhez tartozó alapképzési szak; valamint főiskolai és egyetemi szintű bölcsészettudományi, társadalomtudományi (pl. gazdasági, jogi) műszaki és agrár tudományterületekhez tartozó alapképzési szak.

4.2. Meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6.1. Az alapoató ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 18–20 kredit;

6.2. A szakmai törzsanyagához rendelhető kreditek száma: 30–32 kredit;

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 30 kredit;

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 20 kredit;

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;

6.6. Az elméleti órák és a gyakorlati foglalkozások aránya: 34% elmélet és 66% gyakorlat.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan fordítók és tolmácsok képzése, akik szakszerűen látják el az írásbeli és a szóbeli nyelvi közvetítés feladatát idegen nyelvről magyarra és magyarról idegen nyelvre. Az írott vagy hallott forrásnyelvi szöveget tartalmilag pontosan és nyelviileg helyesen tudják visszaadni a célnyelven, és ismerik a nyelvi közvetítés etikai és retorikai szabályait. Tájékozottak a forrásnyelvi és a célnyelvi országok, valamint az Európai Unió országainak politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális életében. Megszerzett ismereteik birtokában alkalmasak tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

a) A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

– a fordítási és tolmácsolási tevékenység elméleti kérdéseit,

– a forrás- és célnyelv nyelvi, kulturális és interkulturális ismeretanyagát,

– a megfelelő gazdasági, jogi és politikai ismeretanyagot,

– az Európai Unió társadalmi és intézményi rendszerét, a fordító és tolmács szakma intézményrendszerét, mechanizmusait, szabványait, etikai kódexeit,

– a vonatkozó kommunikációs és protokoll alapismereteket.

b) A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

– szóbeli és írásbeli nyelvi közvetítés elvégzésére: fordítás, szakfordítás, tolmácsolás,

– célnyelvi szövegalkotásra,

– célnyelven történő szóbeli közvetítésre,

– szövegelemzésre forrásnyelven,

– filmfeliratozás megalkotására,

– kiadványszerkesztésre,

– nyelvi tanácsadásra,

– szoftver lokalizációra,

– terminológiai gyűjtemények készítésére,

– fordítástámogató eszközök használatára,

– tolmácsberendezések használatára.

c) A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

– idegennyelv-tudás,

– jó kommunikációs képességek magyar és idegen nyelven,

– állóképesség,

– monotónia-tűrés,

– megbízás-elemzés,

– kritikai attitűd,

– kreativitás,

– problémamegoldó gondolkodás,

– jó memória,

– figyelemmegosztás és koncentráció,

– folyamatos önképzésre való készség,

– minőségre való érzékenység,

– stratégiatervezés.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapoató ismeretkörök (18–20 kredit):

bevezetés a fordítás elméletébe, bevezetés a fordítás gyakorlatába, bevezetés a tolmácsolás elméletébe, bevezetés a terminológiába, a fordítás nyelvhelyességi kérdései, szakmai intézményrendszer, Európa tanulmányok.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: (30–32 kredit)

általános fordítástechnika; első idegen nyelvről anyanyelvre, anyanyelvről első idegen nyelvre, második idegen nyelvről anyanyelvre, tolmácsolástechnika; első idegen nyelvről anyanyelvre, anyanyelvről első idegen nyelv-

re, második idegen nyelvről anyanyelvre, számítógépes segédeszközök működése; terminológia.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 50 kredit

kötelezően választandó szakirányú modul (30 kredit)
gazdasági alapismeretek, jogi alapismeretek, nemzetközi szervezetek, protokoll ismeretek;

– fordítói szakirány:

szakfordítás: első idegen nyelvről anyanyelvre, anyanyelvről első idegen nyelvre, második idegen nyelvről anyanyelvre;

– tolmács szakirány:

konszekutív tolmácsolás: első idegen nyelvről anyanyelvre, anyanyelvről első idegen nyelvre, második idegen nyelvről anyanyelvre;

diplomamunka (20 kredit).

9. *A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:*

A szakmai gyakorlat időtartama legalább 4 hét, amelyet a felsőoktatási intézmény tanterve határoz meg.

10. *Idegennyelv-ismeret követelményei:*

A mesterfokozat megszerzéséhez két idegen nyelvből szükséges nyelvvizsga megszerzése: az első idegen nyelvből államilag elismert felsőfokú C típusú nyelvvizsga, a második idegen nyelvből államilag elismert középfokú C típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

11. *A mesterképzésbe való felvétel feltételei:*

A 4. pontban felsorolt szakterületekről jelentkezők esetében feltétel az első idegen nyelvből államilag elismert felsőfokú C típusú nyelvvizsga, a második idegen nyelvből államilag elismert középfokú C típusú nyelvvizsga megléte.

5. NEVELÉSTUDOMÁNYI MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. *A mesterképzési szak megnevezése: neveléstudományi*

2. *A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:*

– végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

– szakképzettség: okleveles neveléstudomány szakos bölcsész

– a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Master in Education

– választható szakirányok: kora gyermekkor pedagógiája, családpedagógia, elméleti és történeti kutatások, fel-

sőoktatás-pedagógia, gyermek- és ifjúsági tanulmányok, intézményfejlesztés, mérés és értékelés, nevelési és oktatási kutatások, segítő-fejlesztő pedagógia, tanterv- és programfejlesztés, multikulturális nevelés

– szakirányok angol nyelvű megnevezése: early childhood and primary education, family education, history and philosophy of education, higher education, childhood and youth studies, institution development, measurement and evaluation, research on education, development and support in education, curriculum and program development, multicultural education.

3. *Képzési terület: bölcsészettudomány*

4. *A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:*

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehetők figyelembe: pedagógia, konduktor, tanító, óvodapedagógus, gyógypedagógus alapképzési szakok.

4.2. A bemenethez a 11. pontban meghatározott feltétellel számításba vehető alapképzési szakok: andragógia, pszichológia, szociálpedagógia.

5. *A képzési idő félévekben: 4 félév*

6. *A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit*

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 18–22 kredit;

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 26–30 kredit;

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz (szakirányokhoz) rendelhető kreditek száma: 40–44 kredit;

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit;

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: törzsképzésben 40%, szakirányban legalább 40%.

7. *A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:*

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett ismereteik birtokában megfelelő tudással rendelkeznek a neveléstudomány művelése és alkalmazása területén. Képesek a közoktatásban és a felsőoktatásban, illetve az oktatásügyben kutatói és/vagy alkalmazói feladatokat ellátni, részt vállalni a rendszerszintű működtetés feladataiból, a kutatás és a fejlesztés terén feladatokat végezni, hazai és nemzetközi szakmai fórumokon a nevelésügy hazai eredményeit kommunikálni. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

a) A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

a neveléstudomány, ezen belül a neveléstörténet, a nevelésfilozófia, a nevelés- és oktatáslélektan, a nevelésselmélet, az oktatásselmélet, a nevelésszociológia, az oktatásügyi komparatiztika, a kutatómódszertan szaktudományos és alkalmazói ismereteit;

továbbá

a kora gyermekkor pedagógiája szakirányon végzettek:

- a kora gyermekkor fejlődés biológiai és pszichológiai alapjait,
- a kora gyermekkor nevelés intézményi hátterét,
- a kora gyermekkor nevelési kérdéseit,
- a kora gyermekkor nevelés módszertani sajátosságait,

- a kora gyermekkor pedagógiai kutatásait;

a családpedagógia szakirányon végzettek:

- a szülői szerep és a gyermekvállalás evolúciós és történeti hátterét,
- a családi élet különböző formáit, azok antropológiai és szociológiai kontextusát,
- a család lehetséges funkcióit, működését, a családi kommunikáció és a család életciklusait,
- a családi élet mai jellegzetességeit, fejlődésirányait és a jellegzetes családi konfliktusokat,
- az értékorientációs tendenciákat a mai magyar családokban,
- a diszfunkcionálisan működő családtípust,
- a nem a saját családban nevelés és nevelkedés jellegzetességeit,
- a család jogi ismeretanyagot és a családgondozás szociálpolitikáját,
- a családi élet segítése, a családi konfliktusmegoldás gyakorlatának alternatíváit,
- a család és az oktatási-nevelési, valamint a családokat segítő intézmények kapcsolatát;

az elméleti és történeti kutatások szakirányokon végzettek:

- az elméleti és pedagógiatörténeti kutatási metodológiát: a kvalitatív kutatások, a narratív megközelítés különböző formáit, az összehasonlító elemzéseket és a forrás-elemzés különböző változatait,
- a neveléstudomány elméleti és történeti kérdéseivel határos tudományterületeket: ismeretelmélet, történeti és pedagógiai antropológia, történeti szociológia, társadalomtörténet, narratív pszichológia,
- a könyvtári és levéltári kutatás gyakorlatát,
- a tudományos kommunikáció és szövegalkotás kérdéseit;

a felsőoktatás-pedagógia szakirányon végzettek:

- a hazai és a nemzetközi felsőoktatási modelleket,
- a felső- és felnőttoktatásban résztvevők tanulási sajátosságait,
- a felső- és felnőttoktatásban az adekvát tanulási környezet jellemzőit, fejlesztési és értékelési lehetőségeit, a

felsőoktatás terén folytatható pedagógiai kutatások specifikumait,

- felsőoktatási projektek tervezésének, szervezésének, irányításának, lebonyolításának elméletét és gyakorlatát;

a gyermek- és ifjúsági tanulmányok szakirányon végzettek:

- a gyermekfelfogás történeti változásait,
- a gyermekek mindennapi életének alakulását a különböző történeti korokban,
- a gyermek- és ifjúságpolitika kérdéskörét,
- a gyermekkor különböző szociológiai megközelítéseit,
- a tömegkommunikáció hatását a felnövekvő nemzedékekre,
- a gyermeki jogok kérdéseit,
- a gyermek- és ifjúsági szabadidős programok tervezésének és a fiatal korosztály szabadidős foglalkoztatásának módszertanát,
- a gyermek- és ifjúkor körében végzendő kutatási megközelítéseket;

az intézményfejlesztés szakirányon végzettek:

- az iskolaelméleteket,
- az európai és a magyar iskolarendszer helyzetét és problémáit,
- az iskola antropológiáját,
- a reform- és alternatív pedagógiákat,
- az iskolafejlesztés elméleti és gyakorlati problémáit,
- a fejlesztési irányzatokat,
- az iskolák sajátosságaiból kiinduló, a helyi igényekhez és szükségletekhez igazodó innováció megtervezésének, irányításának és segítésének technikáit,
- az iskolafejlesztési koncepciók, folyamatok értékelésének módszereit,
- az iskolafejlesztési projektek szervezésének, irányításának és lebonyolításának folyamatait,
- az innováció szakmai, etikai kérdéseit;

a mérés és értékelés szakirányon végzettek:

- a kutatómódszertani és pszichológiai alapokat,
- a mérés, tesztelés, tesztfejlesztés statisztikai alapjait,
- a pedagógiai mérések, az adatgyűjtés, az elemzés, az interpretáció szabályait,
- az értékelés pszichológiai hátterét,
- a mérés-értékelés funkcióit, modelljeit és formáit,
- a mérés, tesztelés módszereit és eszközeit,
- a legfontosabb nemzetközi és hazai mérések (IEA, PISA, MONITOR stb.) módszertanát, eredményeit,
- a vizsgáztatás, a vizsgarendszerek európai és Európán kívüli modelljeit, a hazai tapasztalatok elemzési anyagát;

a nevelési és oktatási kutatások szakirányon végzettek:

- a neveléstudomány tudományos környezetét,
- a tudományos kutatás tudományfilozófiai hátterét,
- az innovációs célú intézményi, országos és nemzetközi rendszerszintű kutatások eredményeit,

- a nevelési és oktatási kutatások kutatásmetodológiáját,
- a nevelési és oktatási kutatásokat,
- az alkalmazott és akciókutatások folyamatainak problémaközpontú tervezési módszerét,
- a kutásmenedzsmentre vonatkozó ismeretanyagot;

a multikulturális nevelés szakirányon végeztek:

- a többkultúrájú társadalmak kialakulásának történetét és különböző modelljeit,
- a multikulturális társadalmak szerkezetének összefüggéseit az oktatással-neveléssel,
- a migrációval kapcsolatos regionális összefüggéseket,
- a szegregáció kialakulását,
- az érdekartikuláció és érdekérvényesítés lehetőségeit az őshonosok és bevándorlók között, a társadalmi jelenségek gazdasági, munkaerőpiaci összefüggéseit az iskolázás, szakképzés szempontjából,
- a multikulturális nevelés történeti és mai lehetőségeit, formáit, az inkluzív nevelésben hatékonynak mutató oktatási-nevelési metódusok elméletét és gyakorlatát;

segítő-fejlesztő pedagógia szakirányon végeztek:

- az egyéni tanulói igényekhez való alkalmazkodás alakulását a tömegoktatás történetében, a tehetséges tanulókkal való foglalkozás történetét,
- történeti és összehasonlító pedagógiai szempontból a hazai és külföldi megoldásokat,
- a segítség-fejlesztés „jó gyakorlatának” a példáit,
- az esélyegyenlőtlenség megjelenési formáit az iskola-rendszer és az iskolai nevelés-oktatás szintjén és az esélyegyenlőség-esélyegyenlőtlenség problematikáját a jogi szabályozásban,
- a különböző teljesítményzavarok és a tehetség pedagógiai diagnosztikáját,
- a teljesítményzavarok prevencióját, korrekcióját,
- a tehetségfejlesztés elméleti kérdéseit, gyakorlati lehetőségeit és problémáit;

tanterv- és programfejlesztés szakirányon végeztek:

- a tartalmi szabályozás rendszerét, működését, az oktatási rendszerben betöltött szerepét,
- az egyetemes és a magyar tantervtörténet legfontosabb tantervi paradigmáit és a tantervtípusokat,
- a tantervelméleti és az alkalmazott kutatások eredményeit,
- a tantervértékelési paradigmákat, módszereket és a tantervfejlesztő munka elméleti alapjait,
- a pedagógiai programok, helyi tantervek, tantárgyi programok elemzését, értékelését, illetve projekt munka keretében történő fejlesztését,
- a tanítás és tanulás elméleti modelljeinek alkalmazási lehetőségeit, a tananyagok és taneszközök, oktatási segédanyagok elemzésének, értékelésének módszereit,
- képességfejlesztő tantárgyi programok, taneszközök, oktatási segédanyagok fejlesztését,

- a kompetencia alapú fejlesztésre irányuló külföldi és hazai törekvéseket,
- a tananyag- és tankönyvelemzés elméletét és gyakorlatát.

b) A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- a nevelés- és oktatásügyben, a köz- és felsőoktatásban kutatói és/vagy alkalmazói feladatok ellátására,
- pedagógiai rendszerek fejlesztésében, működtetésében és irányításában való részvételre,
- a szakterületre vonatkozó magyar és idegen nyelvű információ feltárására és elemzésére, a nevelés- és oktatásügy eredményeinek hazai és nemzetközi fórumokon való kommunikálására, jó szövegalkotásra,
- önálló tanulással meglevő képességeik fejlesztésére és új kompetenciák kialakítására;

továbbá

a kora gyermekkor pedagógiája szakirányon végeztek:

- az intézmények nevelési stratégiájának pedagógiai megalapozására,
- a nevelés szervezeti kereteinek és pedagógiai kultúrájának fejlesztésére,
- a plurális társadalom igényeiből fakadó sajátos nevelési feladatok megfogalmazására,
- szakértőként megoldásukban való aktív részvételre, a pedagógusok munkájának támogatására,
- közreműködésre egyes gyermekek és gyermekcsoportok fejlesztésére-nevelésére vonatkozó programok kialakításában, megvalósításában,
- kora gyermekkor pedagógiai kutatások végzésére;

a családpedagógia szakirányon végeztek:

- nevelési-oktatási intézményekben, a családokat segítő intézményrendszerben szakszerű támogatás nyújtására az erre aktuálisan vagy folyamatosan rászoruló családoknak,
- szakértő részvételre kutatásokban;

az elméleti és történeti kutatások szakirányokon végeztek:

- pedagógiatörténeti és pedagógiaelméleti kutatások végzésére, elméleti és történeti kutatások tervezésére, támogatására, értékelésére és tudományos fórumokon történő kommunikálására,
- az elméleti és történeti kutatásokkal foglalkozó hallgatók munkájának segítésére, tanácsadásra;

a felsőoktatás-pedagógia szakirányon végeztek:

- felsőoktatási fejlesztések tervezésére, támogatására, értékelésére,
- szakértőként részt venni a felsőoktatási menedzsment munkájában,
- felsőoktatás-pedagógiai kutatások végzésére;

a gyermek- és ifjúsági tanulmányok szakirányon végeztek:

- ifjúságsegítő szolgálatokban való fejlesztő közreműködésre,

– a tanórán kívüli nevelés tartalmi és szervezeti kereteinek tervezésére, e nevelési alkalmak szakszerű vezetésére, pedagógiai irányítására,

– szakértő részvételre gyermek- és ifjúságsegítő kutatásokban;

az intézményfejlesztés szakirányon végzettek:

– a pedagógiai intézményfejlesztés elméleti kérdéseiben tudásuk továbbfejlesztésére és alkalmazására az iskolai innovációkban a helyi társadalmi igényeinek, elvárásainak megfelelően;

a mérés és értékelés szakirányon végzettek:

– a tanulók, tanulóközösségek, nevelési-oktatási intézmények, illetve az oktatási rendszer értékelését szolgáló mérések lebonyolítására, ilyen célú mérőeszközök fejlesztésére;

a nevelési és oktatási kutatások szakirányon végzettek:

– a nevelés-oktatás különböző szintjein megjelenő pedagógiai problematika felismerésére,
– fejlesztő jellegű nevelési-oktatási kutatások megtervezésére, végzésére;

segítő-fejlesztő pedagógia szakirányon végzettek:

– általános tanulástechnikai fejlesztésre és tanácsadásra,
– az eltérő bánásmódot igénylő tanulók szakszerű segítségére;

a multikulturális nevelés szakirányon végzettek:

– eltérő kultúrájú fiatalok együttműködésének megszervezésére, irányítására,
– a felmerült konfliktusok értelmezésére, kezelésére, hatékony kommunikáció elősegítésére;

tanterv- és programfejlesztés szakirányon végzettek:

– a központi tantervekhez igazodó helyi tantervek, tantárgyi programok, fejlesztő programok kidolgozására.

c) A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

– önálló munkavégzésre való képesség,
– kreativitás,
– jó problémamegoldó képesség,
– döntéshozatali képesség,
– jó együttműködési készség,
– a közösségbe történő beilleszkedés képessége és igénye,
– saját tevékenység kritikus értékelésének és irányításának a képessége,
– önszabályozás, az önfejlesztés igénye,
– értékek kialakítására és megtartására törekvő magatartás.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: 18–22 kredit

neveléstörténeti tanulmányok, kutatások (nevelésfilozófiai és elméletek története), elméleti pedagógia (a neve-

léstudomány szaknyelve), nevelés- és oktatáslélektan (kognitív pszichológia, neveléslélektan), oktatástudomány (tanítás- és tanuláselméletek), a nevelésszociológia alkalmazásai (a nevelésszociológiai információ), oktatásügyi komparatiztika (világgazdasági változások és az oktatás).

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 26–30 kredit

neveléstörténeti tanulmányok, kutatások (pedagógiai problémátörténet, történeti antropológia), elméleti pedagógia (neveléselmélet – pedagógiai antropológia, neveléstudományi modellek és paradigmák), nevelés- és oktatáslélektan (pedagógiai szociálpszichológia), oktatástudomány (tantervelméletek, képességek fejlődése és fejlesztése), a nevelésszociológia alkalmazásai (iskolaszociológiai szemléletek és szakirodalom, kutatások a nevelésszociológiában), oktatásügyi komparatiztika (oktatási rendszerek az EU-ban, oktatásstatisztikai elemzések).

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

differentiált szakmai ismeretek: 40–44 kredit

szakirányok ismeretkörei;

diplomamunka: 20 kredit.

9. A képzéshez kapcsolódó szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat a köz- és a felsőoktatás különböző szintjein, intézményeiben végzett terepmunka, amelynek időtartamát a szakirányokhoz kapcsolódóan a szakot indító felsőoktatási intézmény határozza meg.

10. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert középfokú C típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges.

11. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgatónak a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 15 kredit az alábbi ismeretkörökben: neveléstörténet, nevelésszociológia, kutatómódszertan, informatika és számítógép-használat, nevelési – segítőszolgálati terepgyakorlat.

6. ANGLISZTIKA MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. A mesterképzési szak megnevezése: anglisztika

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
- szakképzettség: okleveles anglisztika mesterszakos bölcsész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in English
- választható szakirányok: angol alkalmazott nyelvészet, angol elméleti nyelvészet, angol irodalom, angol kultúra és társadalom, posztkoloniális irodalmak és kultúrák (ír, s. k.,ót, kanadai, ausztrál)
- szakirányok angol nyelvű megnevezése: English applied linguistics, English theoretical linguistics, English literature, British cultural studies, postcolonial studies (Irish, Scottish, Canadian, Australian)

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: anglisztika alapképzési szak.

4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a magyar, germanisztika, szlavisztika, romanisztika, romológia, a történelem, a szabad bölcsészet, informatikus könyvtáros, kommunikáció és médiatudomány, kulturális antropológia, szociológia, társadalmi tanulmányok alapképzési szakok.

4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit;

6.1. Az alapoó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: legalább 20 kredit;

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 10–25 kredit;

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 50–55 kredit;

6.4. Szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit;

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett elméleti, módszertani, gyakorlati ismereteik birtokában magas szinten ismerik és alkalmazzák az angol nyelvet. Ismerik az angol nyelvű országok, közöttük Nagy-Britannia, Írország és Kanada irodalmát, kultúráját, társadalmi-politikai berendezkedését, történelmét, továbbá a modern elméleti és alkalmazott nyelvészet alapelveit, főbb mai irányzatait, kutatási területeit, és azoknak elsősorban az angol nyelvre vonatkoztatott eredményeit. Képesek arra, hogy az üzleti életben, a médiában, az oktatásban, a könyvkiadásban, a diplomáciában, a nemzetközi kapcsolatokkal foglalkozó intézményekben, az idegenforgalomban, pályázati irodákban, a helyi regionális és országos önkormányzati hivatalokban és általában a kulturális közéletben alkalmazzák megszerzett ismereteiket. Felkészültségük alapján képesek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

a) A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

– az angol nyelvű kultúrákra vonatkozó ismeretanyagot (pl. nyelv, nyelvészet, irodalom, történelem).

b) A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

– az anglisztika területén szerzett speciális jártasságok és műveltség birtokában fogalmi és absztrakt gondolkodást, valamint gyakorlati készségeket igénylő feladatok és munkakörök ellátására,

– szakmájuk interdiszciplináris és multidiszciplináris elméleti és gyakorlati művelésére,

– önálló kutatásra,

– önálló tudományos és publicisztikai munka végzésére az angol nyelv és az angol nyelvű népek kultúrájának, történelmének és irodalmának területén,

– az angol és a magyar nyelvű kultúrák közti magas szintű közvetítésre a kulturális, gazdasági, politikai stb. élet különböző területein,

– az angol nyelvre, valamint az angol nyelvű kultúrákra és társadalmakra vonatkozó ismeretek közvetítésére.

c) A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

– magas szintű szakmai motiváltság és elkötelezettség,

– fejlett elemző képesség,

– különböző kultúrák közötti hasonlóságok és különbségek feltárásának képessége,

– interkulturális attitűd,

– magas szintű angol nyelvű kommunikációs készség,

– jó előadókészség.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapoó ismeretkörök: legalább 20 kredit

az angol nyelv interdiszciplináris közelítésben (társadalmi és kulturális kontextusban); a modern brit társada-

lom; nyelv-, irodalom- és kultúratudományi alapfogalmak és elméleti háttérük; kutatómódszertan; az angol értekező stílus és formátum (5-5 kredités kurzusok kialakításával).

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 10–25 kredit

az angol nyelvészet, irodalomtudomány és kultúraelmélet irányzatai; az angol nyelv, irodalom és kultúra történeti aspektusai (5-5 kredités kurzusok kialakításával).

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 70–75 kredit

differentiált szakmai ismeretek: 50–55 kredit

angol alkalmazott nyelvészet, angol elméleti nyelvészet, angol irodalom, angol kultúra és társadalom, poszt-koloniális irodalmak és kultúrák (ír, skót, kanadai, ausztrál) szakirányokhoz tartozó ismeretek (5-5 kredités kurzusok kialakításával);

diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez legalább egy államilag elismert középfokú C típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges élő idegen nyelvből, amely nyelv nem lehet az angol.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint anglisztika ismeretkörből. Továbbá felsőfokú C típusú államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga angol nyelvből.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a fenti ismeretkörből legalább 38 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

7. AMERIKANISZTIKA MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. A mesterképzési szak megnevezése: amerikanisztika

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

– végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)

– szakképzettség: okleveles amerikanisztika mester-szakos bölcsész

– a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: MA in American Studies

– választható szakirányok: etnikai és multikulturális ismeretek, amerikai irodalom és irodalomtudomány, amerikai kultúra és média, amerikai angol nyelv és nyelvészet, összehasonlító tanulmányok (más angol nyelvű kultúrákkal)

– szakirányok angol nyelvű megnevezése: ethnic and multicultural studies, American literature, American culture and media, American English language and linguistics, comparative cultural and literary studies (within the English-speaking world)

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: anglisztika alapképzési szak.

4.2. A bemenethez a 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a magyar, a történelem, a szabad bölcsészet, germanisztika, romanisztika, romológia, szlavisztika, informatikus könyvtáros, kommunikáció és médiatudomány, kulturális antropológia, szociológia, társadalmi tanulmányok alapképzési szakok.

4.3. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit;

6.1. Az alapoató ismeretekhez rendelhető kreditek száma: legalább 20 kredit;

6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 10–25 kredit;

6.3. A differentiált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 50–55 kredit;

6.4. Szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 10 kredit;

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik az amerikanisztika területén megszerzett elméleti, módszertani, gyakorlati ismereteik és készségeik birtokában magas szinten ismerik és alkalmazzák az amerikai angol nyelvet. Ismerik az angol nyelvű országok, közöttük elsősorban az Amerikai Egyesült Államok kultúráját, társadalmi-politikai berendezkedését, történelmét, az amerikai jelen és múlt valamennyi lényeges vonatkozását. Megszerzett tudásuk birtokában képesek arra, hogy szaktudásukat az üzleti életben, a médiában, a könyvkiadásban, a diplomáciában, a nemzetközi kapcsolatokkal foglalkozó intézményekben, az idegenforgalomban, pályázati irodákban, a helyi és országos önkormányzati hivatalokban és általában a kulturális életben alkalmazzák. Felkészültségük alapján képesek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

a) A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- az amerikai angol nyelvet,
- az amerikai angol nyelvű kommunikáció sajátosságait,
- az Egyesült Államok kultúráját, történelmét és irodalmát,
- a meghatározó amerikai kommunikációs rendszereket (tv, újságok, internet stb.).

b) A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- az amerikanisztika területén szerzett speciális jártasságok és elmélyült műveltség birtokában fogalmi és absztrakt gondolkodást, valamint gyakorlati készségeket igénylő feladatok és munkakörök ellátására,
- szakmájuk interdiszciplináris és multidiszciplináris elméleti és gyakorlati művelésére,
- az önálló kutatásra,
- önálló tudományos és publicisztikai munka végzésére az Egyesült Államok kultúrájának, történelmének és irodalmának területén,
- az amerikai és magyar kultúra közti magas szintű nyelvi közvetítésre a kulturális, a gazdasági, a politikai stb. élet különböző területein,
- az amerikai angol nyelvre, valamint az amerikai kultúrára és társadalomra vonatkozó ismeretek közvetítésére.

c) A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- magas szintű szakmai motiváltság és elkötelezettség,
- fejlett elemző képesség,
- különböző kultúrák közötti különbségek és hasonlóságok feltárásának képessége,
- interkulturális attitűd,
- magas szintű, angol nyelvű szóbeli és írásbeli kommunikációs készség,
- jó előadókészség.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök: legalább 20 kredit

az amerikai irodalom, kultúra és nyelv történeti aspektusai; az amerikai társadalom és kultúra kialakulásának és folyamatainak történeti összefüggései; az amerikai angol nyelv sajátosságai interdiszciplináris közelítésben; nyelv-, irodalom- és kultúratudományi fogalmak és elméleti hátterük; kutatómódszertan (4-5 kredités kurzusok kialakításával).

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 10–25 kredit

az amerikanisztika mint tudományág meghatározása, módszereinek ismertetése és nemzetközi irányzatai; az amerikanisztika társadalomtudományi komponensei; az amerikai kultúra, társadalom, irodalom és nyelv összefüggésrendszerei, kommunikációs rendszerek (5-5 kredités kurzusok kialakításával).

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: 70–75 kredit

differentiált szakmai ismeretek: 50–55 kredit
etnikai és multikulturális ismeretek, amerikai irodalom és irodalomtudomány, amerikai kultúra és média, amerikai angol nyelv és nyelvészet, összehasonlító tanulmányok (más angol nyelvű kultúrákkal) szakirányokhoz tartozó ismeretek (5-5 kredités kurzusok kialakításával);

diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez legalább egy államilag elismert középfokú C típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges élő idegen nyelvből, amely nyelv nem lehet az angol.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján a hallgatónak elismerhető legyen legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint anglistika és amerikanisztika ismeretkörökből, amelyből az amerikai angol nyelv, valamint az amerikai irodalom és kultúra ismeret együttesen legalább 30 kredit értékű. Továbbá felsőfokú C típusú államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga angol nyelvből.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a fenti ismeretkörökből legalább 38 kredittel rendelkezzen a hallgató. A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.”

*5. számú melléklet
a 39/2007. (XII. 22.) OKM rendelethez*

*[4. számú melléklet
az alap- és mesterképzési szakok képzési
és kimeneti követelményeiről szóló
15/2006. (IV. 3.) OM rendelethez]*

„11. TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉGENKÉNT

11.1.1. AZ ELSŐ TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉGENKÉNT VÁLASZTHATÓ SZAKKÉPZETTSÉGEK SZAKTERÜLETI ISMERETEI

a) A KÖZOKTATÁS MŰVELTSÉGI TERÜLETEIN VÁLASZTHATÓ TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉGEK

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM MŰVELTSÉGI TERÜLET

Magyartanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles magyartanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of Hungarian language and literature*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek köre az irodalomtudomány és a nyelvtudomány iskolai nevelés szempontjából adekvát tartalmaira épül, figyelemmel a Nemzeti alaptanterv és a kétszintű érettségi követelményeire.

a) Irodalomtudomány

- Irodalmi művek elemzése (az antikvitástól a 19. század végéig; 20. század)

A középiskolai szövegértelmezést segítő eljárások, terminológiai apparátus elsajátítása és gyakorlása magyar és világirodalmi művek elemzése során. Korszerű irodalomtudományi interpretációs eljárások és elméletek. A művészi/irodalmi (ön)megértés és a tanítási cél (kulturális, szociális kompetenciafejlesztés, szövegértés, szövegalkotás-fejlesztés, a kulturális kánon átadása) szempontjából hasznos és jelentős, az érettségi követelményeihez illeszkedő művek, szövegek kiválasztásának módja, elemzése.

- Korszakok, műnemek és kulturális folyamatok. Korszerű irodalomtörténeti szemléletmód a középiskolában,

az irodalom történetisége, folyamatszerűsége. A hagyomány megkerülhetetlensége: a hagyomány mint az újítás mindenkori feltétele. Az irodalmi korszakolás elméletei. Az irodalmi műnemek és jelenkori elméleteik, pedagógiai szerepük. A stílusok története, irodalmi korszaktudat és diszkurzus, az irodalmiság ismérveinek történetisége. A mai kultúra jelenségei, elméletei, kultúrákötés: a saját és az idegen megértés kölcsönössége.

– Az irodalom, az irodalmi folyamat nyelvi-materiális és formai-poétikai komponensei, illetve az irodalomtanítás extern és intern elemei. Az irodalmi szöveg nyelvisége és mediális megalkotottságának sajátosságai. Verstanis, szövegpoétikai és klasszikus retorikai alapfogalmak, alkalmazásuk az iskolai szövegelemzés során. Az irodalmi folyamat szociológiai és pszichológiai vonatkozásai. Az esztétikai tapasztalat közvetettsége és közvetített jellege – ennek sajátosságai az irodalomban, következményei az irodalomtanításban.

– Az élő irodalom és a mai kultúra középiskolában. A kortárs irodalom jelenségei, irányzatai. Jelenkori irodalmi folyóiratok, csoportosulások, régiók, alkotók. A kortárs irodalomtudomány és irodalomkritika eredményeinek megismertetése a középiskolában. Irodalmi intézmények. Az irodalom szerepe a mai társadalomban; társadalmi viták az irodalomról és annak intézményrendszeréről. A tömegirodalom és magas irodalom viszonya. A médiakutatás, a tömegkommunikáció, a film, a televízió, az internet, kapcsolata az irodalommal és az irodalomtanítással.

b) Nyelvtudomány

– Kultúra, társadalom és nyelv összefüggései. A világ nyelvi, kulturális képe. A nyelv, a nyelvhasználat és a társadalom összefüggése, a nyelvi tervezés és a nyelvi politika, a nyelv és a kulturális identitás összefüggései, az interkulturális kommunikáció alapfogalmai. Szemiotikai keretek. A nyelv társadalmi és területi változatai, a nyelvváltozatok leírása, nyelvföldrajz, kisebbségi nyelvhasználat, nyelvünk az EU-ban.

– Nyelvtörténeti ismeretek. A történeti-összehasonlító nyelvészet elméleti és kutatás-módszertani alapjai. A nyelvi változás általános törvényei, irányai. A nyelvrokonság bizonyítékai, a magyar nyelvtörténet forrásai, korszakai, a nyelvi standardizáció folyamata, a nyelvi szinteknek megfelelően a magyar nyelv rendszerének alakulástörténete, nyelvm emlékek elemzése.

– A magyar nyelv leírása. Hangtani, alaktani, mondat-tani, jelentéstani ismeretek. A magyar nyelv leírásának legfontosabb irányzatai és módszerei: a klasszikus, a transzformációs generatív, a funkcionális és a kognitív grammatika elemzésmódjai. A nyelvi szintek rendszer-nyelvészeti leírása. A korpusznyelvészeti elemzés megközelítésmódjai. Nyelvtipológiai és kontrasztív nyelvészeti kitekintés.

– Beszédelmélet és szövegkutatás. Kommunikációtan, szövegtan, stilisztika, retorika és pragmatika. A verbális és nonverbális kommunikáció kutatásának alapkérdései. A kommunikációs stratégiák, a kommunikációs folyamat

(tervezéstől az interpretációig), a szövegtípusok és a stílusváltozatok kapcsolata. Írott és beszélt szövegek elemzésének elmélete és gyakorlata. Az iskolai kommunikáció sajátosságai. Tárgyalási stílusok és tárgyalási technikák.

Szaktananyag ismertető:

– Az irodalom tanításának elmélete és gyakorlata. Az irodalompedagógia fogalma, az irodalom tanításának céljai és feladatai; az irodalomtanítás szemléletmódjai, alternatív formái;

– A Magyar irodalom című tantárgy művelődési anyaga; a magyar nyelvi és irodalmi érettségi vizsga követelményei. A magyarázó felépítése; az óraelemzés és az óratervezés szempontjai; magyar irodalmi tankönyvsorozatok és segédanyagok; a képességfejlesztés eljárásai; az ismeretbővítés speciális eljárásai (elméleti iskolák eredményeinek felhasználhatósága az oktatásban, az élő irodalom jelenségeinek közvetítése).

– Az irodalomtanítás korszerű, befogadóközpontú, kognitív, személyes és/vagy szociális kompetenciákat fejlesztő, interaktív és reflektív módszer- (kooperatív tanulás, projekt, tanulói portfólió, drámapedagógia, folyamat-olvasás, folyamattípus, kreatív írás, vita) és eljárásrendszer (grafikai szervezők, a reflexivitás technikái, előzetes tudást előhívó technikák, stb.).

– Az anyanyelvi nevelés módszertana. Az anyanyelvi nevelés története, cél- és feladatrendszere, alapelvei. A tanulói nyelvfejlődés 6–18 éves korig. Az anyanyelvi nevelés módszerei, munkaformái, gyakorlattípusai és taneszközei. Az anyanyelvi nevelés tervezése. Motiváció, ellenőrzés és értékelés az anyanyelvi órán. Anyanyelvi kísérlet (mikrotanítás), iskolai hospitálás, óraelemzés. A tömegkommunikáció és a számítógép szerepe az anyanyelvi nevelésben. Az anyanyelvi nevelés és más műveltségi területek kapcsolata.

– Az anyanyelvi kompetenciák fejlesztése. A szövegértés, a szövegelemzés, a szövegalkotás, a szóincs, a stílusérzék, a nyelvhelyesség, a helyesírás, a beszédkultúra, a tanulási képesség fejlesztésének módszerei; a helyesírás, az érvelés tanítása. A készség- és képességfejlesztés speciális eljárásai: felzárkóztatás és tehetséggondozás.

– A magyar nyelv című tantárgy művelődési anyaga. A funkcionális szemléletű anyanyelv-tanítás. A magyar nyelvi ismeretek: a grammatikai, a kommunikációs, a szociolingvisztikai, a jelentéstani, a szövegtani, a stilisztikai, a nyelvtörténeti, az általános nyelvészeti ismeretek tanításának speciális eljárásai. Anyanyelvi nevelés a tanórán kívül.

IDEGEN NYELV MŰVELTSÉGI TERÜLET

Angoltanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles angoltanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of English language and culture*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

– Angol alkalmazott nyelvészet: Az idegen nyelv elsajátításának elmélete és gyakorlata. A nyelvtanítás módszertani ismereteinek elméleti megalapozása. Az első és második nyelv elsajátításának elméletei. A köztes nyelv tanulmányozásából fakadó ismeretek. A második nyelv és az idegen nyelv. A nyelvtanulás stílusa és stratégiái, a tanulás tanítása. Egyéni sajátosságok a nyelvtanulásban: nyelvérték, életkor, nyelvi szorongás, motiváció.

– Angol nyelvi stúdiumok: magas szintű angol nyelvű kommunikációs készség elsajátítása, az angol nyelv helyesség szabályainak magabiztos alkalmazása, az angol nyelvi változatok ismerete. A szinkron nyelvallapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.

– Az angol nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak az adott kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Egyes angol nyelvű kultúrák (amerikai, ausztrál, ír, kanadai, skót stb.) ismerete. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. Az angol nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

Szaktananyag ismertető:

– Az angol nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

– A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

– Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális

munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

– Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvoktatásban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

– A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

Az angoltanár

– rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

– a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrára vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

– ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

– ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Némettanár/német- és nemzetiséginémet-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése:

a) *okleveles némettanár*

b) *okleveles német- és nemzetiséginémet-tanár;*

– angol nyelvű megjelölése:

a) *teacher of German language and culture*

b) *teacher of German as a minority language and culture.*

Választható szakirányok: némettanár, nemzetiséginémet-tanár.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Német nyelvészet: alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések. A magyar és a német nyelv kontrasztív nyelvészeti ismeretei.

– A szinkrón nyelvéllapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.

– Ismeretek a német irodalom és kultúra területén: a német nyelvterület kultúrájának (irodalom, film, képzőművészet, alkalmazott művészetek) legfontosabb szellemi és művészeti irányzatai, amelyek meghatározóak a német kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának, a kultúra és a német nyelvű országok társadalmának (beleértve a politika és gazdaság) aktuális kérdései. Az irodalmi műfajok értő ismerete (műelemzés és befogadási modellek) az irodalomtörténet tükrében/alapján, az irodalom és a média összefüggései, a komparatistika aktuális szempontjai (magyar–német és egyéb európai nyelvek és kultúrák vonatkozásában). Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A német nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

A nemzetiséginémet-tanár szakirányhoz tartozó sajátos ismeretek (8–14 kredit):

– A hazai német kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A német kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.

– Szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglossia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi németeknél. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.

– Közép- és délkelet-európai német nyelvű regionális irodalom a 20. században.

Szaktárgyi ismeretek:

– A német nyelv tanításának módszertana: A nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei. Nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

– A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

– Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális

munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

– Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvoktatásban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

– A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A némettanár és a nemzetiséginémet-tanár

– rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

– a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrára vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

– ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

– ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Franciatanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles franciatanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of French language and culture*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Francia nyelvészet: a modern francia általános, szinkrón, diakrón és alkalmazott nyelvészet főbb területeinek (lexikológia, szemantika, pragmatika, szövegnyelvészet, stilisztika), valamint a francia nyelv történetének át-

fogó ismerete. A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

– A szinkrón nyelvállapot rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.

– A francia nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a francia kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának.

– Francia irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a francia irodalom történetének áttekintő ismerete. A francia irodalom alkotásainak értő elemzése. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A francia nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében. Széles körű tájékozottság a frankofón országok kultúrájának, civilizációjának (történeti, művelődés- és művészettörténeti, társadalmi, politikai) vonatkozásában.

Szaktárgyszaktani ismeretek:

– A francia nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

– A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

– Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

– Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvoktatásban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

– A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A franciatanár

– rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

– a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrára vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

– ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

– ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Olasztanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles olasztanár*;
– angol nyelvű megjelölése: *teacher of Italian language and culture*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Olasz nyelvészet: a modern olasz általános, szinkrón, diakrón és alkalmazott nyelvészet főbb területeinek (lexikológia, szemantika, pragmatika, szövegnyelvészet, stilisztika), valamint az olasz nyelv történetének átfogó ismerete. A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

– A szinkrón nyelvállapot rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.

– Az olasz nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak az olasz kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának.

– Olasz irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és az olasz irodalom történetének áttekintő ismerete. Az olasz irodalom alkotásainak értő elemzése. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. Az olasz nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében. Széles körű tájékozottság Olaszország kultúrájában, civilizációjában (történeti, művelődés- és művészettörténeti, társadalmi, politikai) vonatkozásában.

Szaktudományi ismeretek:

– Az olasz nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

– A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok ké-

szítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

– Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

– Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvtanításban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

– A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

Az olasztanár

– rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

– a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrára vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

– ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

– ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Spanyoltanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles spanyoltanár*;
– angol nyelvű megjelölése: *teacher of Spanish language and culture*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

– A szinkrón nyelvállapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek. A nyelvtanítás módszertanának szaknyelve, a nemzetközi szakmai testületekben és szervezetekben való részvételhez szükséges kompetenciák.

– A spanyol és latin-amerikai nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak az adott kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának.

– A spanyol nyelvű irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a spanyol irodalom történetének áttekintő ismerete. A spanyol irodalom alkotásainak értő elemzése. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A spanyol nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében. Széles körű tájékozottság a spanyol nyelvű országok kultúrájának, civilizációjának (történeti, művelődés- és művészettörténeti, társadalmi, politikai) vonatkozásában.

Szakmódszertani ismeretek:

– A spanyol nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

– A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

– Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

– Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvtanításban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

– A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A spanyoltanár

– rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen

jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

– a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrára vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

– ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

– ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Romántanár/román- és nemzetiségiromán-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése:

a) okleveles romántanár

b) okleveles román- és nemzetiségiromán-tanár;

– angol nyelvű megjelölése:

a) teacher of Rumanian language and culture

b) teacher of Rumanian as a minority language and culture.

Választható szakirányok: romántanár, nemzetiségiromán-tanár.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (pragmatika, szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

– A szinkrón nyelvállapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.

– A román nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a kultúra sajátos arculatának

kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának.

- Román irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a román irodalom történetének áttekintő ismerete. A román irodalom alkotásainak értő elemzése. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A román nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében. Széles körű tájékozottság a román kultúra és civilizáció (történeti, művelődés- és művészettörténeti, társadalmi, politikai) vonatkozásában.

A nemzetiségiromán-tanár szakirányhoz tartozó, további sajátos ismeretek (8–14 kredit):

- Szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglossia és nyelvsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi románoknál. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.

- A hazai román kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A román kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.

- Román nyelvű regionális irodalom.

Szaktudományi ismeretek:

- A román nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

- A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvtanításban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

- A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szaképítő intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A román-tanár és a nemzetiségiromán-tanár

- rendelkeznek magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétgek (regiszterek) alkalmazásában;

- a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrára vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

- ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

- ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Romológiai szakképzettségek

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése:

okleveles romológiai tanár (romani nyelv és kultúra)

okleveles romológiai tanár (beás nyelv és kultúra);

- angol nyelvű megjelölése:

teacher of Romology (Romani language and culture);

teacher of Romology (Beash language and culture).

Tanári szakképzettségek az adott nyelv alapján választható.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Az adott nyelvi és közösségi kultúra átfogó ismerete – ezen belül a magyarországi és az európai cigányság nyelvei, kultúrája, problémavilága, története, a kisebbség és többség közötti viszony, oktatási, munkapiaci helyzet stb. –, továbbá ezen ismeretek korosztály-specifikus közvetítésének ismeretei.

- Nyelvészeti ismeretek: a romani vagy a beás nyelv alapvető rendszernyelvészeti ismeretei, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

- A romani vagy a beás nyelv szinkron nyelvváltozatának, fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete, kommunikációs készség elsajátítása. Szociolingvisztikai sajátosságok, a dialektusok szerepe. Stilisztikai ismeretek.

– Ismeretek a magyar és cigány nyelvű irodalom és művészet területén: az irodalom, film, képzőművészet, alkalmazott művészetek stb. legfontosabb irányzatai, a népi kultúra ismérvei, a roma közösségek által lakott országok társadalmának (politikájának, oktatásügyének, gazdaságának) aktuális kérdései. A cigány nyelvű irodalom alkotásának értő elemzése (műelemzés és befogadási modellek) az irodalomtörténet tükrében/alapján, az irodalom és a média összefüggései, a komparatisztika aktuális szempontjai a magyar, a romani, a beás és egyéb európai nyelvek és kultúrák vonatkozásában. Széles körű tájékozottság a roma közösségek kultúrájának és civilizációjának (történeti, művelődés- és művészettörténeti, társadalmi, politikai) területén.

– A hazai cigány kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A cigány közösségek mint a sokszínű európai kultúra szerves részei – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.

– Szociolingvisztikai és pszicholingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglosszia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi cigány nyelvű csoportoknál. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás, magyar és cigány anyanyelvű roma közösségek.

A szakirányok az adott nyelv és az adott nyelvi és kulturális közösségek sajátosságaira vonatkozó ismeretek mentén válnak el egymástól. A szakirányokhoz tartozó sajátos ismeretek mennyisége legalább 15 kredit.

Szaktárgyi ismeretek:

– A nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

– A négy alapképesség (beszéd, beszédértés, olvasás, írás) fejlesztésének módjai, a nyelvoktatási óratípusok, az óra részei és annak speciális sajátosságai a romani vagy a beás nyelv és kultúra tanítása során. A romani, illetőleg a beás nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

– A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

– Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

– Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvoktatásban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

– A nyelvoktatás a nemzetiségi iskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A romológianár

– rendelkezze magas szintű célnyelvi (romani vagy beás) kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

– a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapképességek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrára vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

– ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

– ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Orosztanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles oroszstanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of Russian language and culture*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

– A szinkrón nyelvallapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.

– Az orosz nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak az orosz kultúra sajátos arcu-

latának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. Az orosz nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

– Orosz irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és az orosz irodalom történetének áttekintő ismerete. Az orosz irodalom alkotásainak értő elemzése.

Szaktudományi ismeretek:

– Az orosz nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

– Az orosz nyelv és kultúra tanítása során felmerülő speciális oktatási jelenségek: a betűtanítás korszerű módszerei; a nyelvtani esztétizálás tanításának módszertani jelentősége; az idegnyelv tanításának módszertani fontossága.

– A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

– Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

– Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvtanításban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

– A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

Az orosztanár

– rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

– a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrára vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

– ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

– ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint

legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Bolgártanár/bolgár- és nemzetiségibolgár-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése:

a) *okleveles bolgártanár*

b) *okleveles bolgár- és nemzetiségibolgár-tanár;*

– angol nyelvű megjelölése:

a) *teacher of Bulgarian language and culture*

b) *teacher of Bulgarian as a minority language and culture.*

Választható szakirányok: bolgártanár, nemzetiségibolgár-tanár.

A képzés célja az alapképzésen vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

– A szinkrón nyelvéllátás fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.

– A bolgár nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a bolgár kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A bolgár nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

– Bolgár irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a bolgár irodalom történetének áttekintő ismerete. A bolgár irodalom alkotásainak értő elemzése.

A nemzetiségibolgár-tanár szakirányhoz tartozó, további sajátos ismeretek (8–14 kredit):

– A hazai bolgár kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A bolgár kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.

– Szociolingvisztikai kérdések: Kétnyelvűség, diglosszia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi bolgároknál. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.

– Bolgár nyelvű regionális irodalom.

Szaktudományi ismeretek:

– A bolgár nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

– A bolgár nyelv és kultúra tanítása során felmerülő speciális oktatási jelenségek: a betűtanítás korszerű módszerei; a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége; az idegnyelv tanításának módszertani fontossága.

– A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

– Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

– Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvtanításban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

– A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A bolgárnyelvi vagy nemzetiségibolgár-tanár

– rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

– a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrára vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

– ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

– ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Lengyel-tanár/lengyel- és nemzetiségilengyel-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése:

a) *okleveles lengyel-tanár*

b) *okleveles lengyel- és nemzetiségilengyel-tanár;*

– angol nyelvű megjelölése:

a) *teacher of Polish language and culture*

b) *teacher of Polish as a minority language and culture.*

Választható szakirányok: lengyel-tanár, nemzetiségilengyel-tanár.

A képzés célja az alapképzésen vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

– A szinkron nyelvállapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.

– A lengyel nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a lengyel kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A lengyel nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

– Horvát irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a horvát irodalom történetének áttekintő ismerete. A horvát irodalom alkotásainak értő elemzése.

A nemzetiségilengyel-tanár szakirányhoz tartozó, további sajátos ismeretek (8–14 kredit):

– A hazai lengyel kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A lengyel kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.

– Szociolingvisztikai kérdések: Kétnyelvűség, diglosszia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi lengyeleknél. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.

– Lengyel nyelvű regionális irodalom.

Szak módszertani ismeretek:

– A lengyel nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

– A lengyel nyelv és kultúra tanítása során felmerülő speciális oktatási jelenségek: a kiejtés tanításának korszerű módszerei; a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége; az igeidők tanításának módszertani fontossága.

– A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

– Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

– Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvvoktatásban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

– A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A lengyel tanár és a nemzetiségilengyel-tanár

– rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

– a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrára vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

– ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

– ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Horvát tanár/horvát- és nemzetiségihorvát-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése:

a) *okleveles horvát tanár*

b) *okleveles horvát- és nemzetiségihorvát-tanár;*

– angol nyelvű megjelölése:

a) *teacher of Croatian language and culture*

b) *teacher of Croatian as a minority language and culture.*

Választható szakirányok: horvát tanár, nemzetiségihorvát-tanár.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

– A szinkrón nyelvéllapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.

– A horvát nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a horvát kultúra sajátos arculatának kialakulásában és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A horvát nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

– Horvát irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a horvát irodalom történetének áttekintő ismerete. A horvát irodalom alkotásainak értő elemzése.

A nemzetiségihorvát-tanár szakirányhoz tartozó, további sajátos ismeretek (8–14 kredit):

– A hazai horvát kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A horvát kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.

– Szociolingvisztikai kérdések: Kétnyelvűség, diglossia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi horvátoknál. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.

– Horvát nyelvű regionális irodalom.

Szaktudományi ismeretek:

– A horvát nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

– A horvát nyelv és kultúra tanítása során felmerülő speciális oktatási jelenségek: a kiejtés tanításának korszerű módszerei; a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége; az igeidők tanításának módszertani fontossága.

– A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

– Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

– Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvtanításban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

– A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A horváttanár és a nemzetiségihorvát-tanár

– rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

– a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrára vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

– ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

– ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Szerbtanár/szerb- és nemzetiségiszerb-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése:

a) *okleveles szerbtanár*

b) *okleveles szerb- és nemzetiségiszerb-tanár;*

– angol nyelvű megjelölése:

a) *teacher of Serbian language and culture*

b) *teacher of Serbian as a minority language and culture.*

Választható szakirányok: szerbtanár, nemzetiségiszerb-tanár.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

– A szinkrón nyelvéllapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.

– A szerb nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a szerb kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A szerb nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

– Szerb irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a szerb irodalom történetének áttekintő ismerete. A szerb irodalom alkotásainak értő elemzése.

– A szerb nyelv és kultúra tanítása során felmerülő speciális oktatási jelenségek: a betűtanítás korszerű módszerei; a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége; az igeidők tanításának módszertani fontossága.

A nemzetiségiszerb-tanár szakirányhoz tartozó, további sajátos ismeretek (8–14 kredit):

– A hazai szerb kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A szerb kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.

– Szociolingvisztikai kérdések: Kétnyelvűség, diglossia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi szerbeknél. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.

– Szerb nyelvű regionális irodalom.

Szakmódszertani ismeretek:

– A szerb nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

– A szerb nyelv és kultúra tanítása során felmerülő speciális oktatási jelenségek: a betűtanítás korszerű módszerei; a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége; az idegdió tanításának módszertani fontossága.

– A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

– Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

– Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvtanításban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

– A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A szerb tanár és a nemzetiségiszerb-tanár

– rendelkezzen magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

– a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrára vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

– ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

– ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Szlováktanár/szlovák- és nemzetiségiszlovák-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése:

a) okleveles szlováktanár

b) okleveles szlovák- és nemzetiségiszlovák-tanár;

– angol nyelvű megjelölése:

a) *teacher of Slovakian language and culture*

b) *teacher of Slovakian as a minority language and culture.*

Választható szakirányok: szlováktanár, nemzetiségiszlovák-tanár.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

– A szinkrón nyelvallapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.

– A szlovák nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a szlovák kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A szlovák nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

– Szlovák irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a szlovák irodalom történetének áttekintő ismerete. A szlovák irodalom alkotásainak értő elemzése.

A nemzetiségiszlovák-tanár szakirányhoz tartozó, további sajátos ismeretek (8–14 kredit):

– A hazai szlovák kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A szlovák kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.

– Szociolingvisztikai kérdések: Kétnyelvűség, diglossia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi szlovákoknál. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.

– Szlovák nyelvű regionális irodalom.

Szak módszertani ismeretek:

– A szlovák nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

– A szlovák nyelv és kultúra tanítása során felmerülő speciális oktatási jelenségek: a kiejtés tanításának korszerű módszerei; a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége; az igeidők tanításának módszertani fontossága.

– A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

– Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

– Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvtanításban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

– A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A szlováktanár és a nemzetiségiszlovák-tanár

– rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

– a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrára vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

– ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

– ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Szlovéntanár/szlovén- és nemzetiségiszlovén-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése:

a) *okleveles szlovéntanár*

b) *okleveles szlovén- és nemzetiségiszlovén-tanár;*

– angol nyelvű megjelölése:

a) *teacher of Slovenian language and culture*

b) *teacher of Slovenian as a minority language and culture.*

Választható szakirányok: szlovéntanár, nemzetiségiszlovén-tanár.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

– A szinkrón nyelvallapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.

– A szlovén nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a szlovén kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A szlovén nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

– Szlovén irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a szlovén irodalom történetének áttekintő ismerete. A szlovén irodalom alkotásainak értő elemzése.

A nemzetiségiszlovén-tanár szakirányhoz tartozó, további sajátos ismeretek (8–14 kredit):

– A hazai szlovén kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A szlovén kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.

– Szociolingvisztikai kérdések: Kétnyelvűség, diglossia és nyelvvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi szlovénoknál. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.

– Szlovén nyelvű regionális irodalom.

Szakmódszertani ismeretek:

– A szlovén nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei.; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

– A szlovén nyelv és kultúra tanítása során felmerülő speciális oktatási jelenségek: a kiejtés tanításának korszerű módszerei; a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége; az igeidők tanításának módszertani fontossága.

– A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

– Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

– Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvtanításban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

– A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A szlovéntanár és a nemzetiségiszlovén-tanár

– rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

– a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrára vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

– ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

– ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Ukrántanár/ukrán- és nemzetiségiukrán-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése:

a) *okleveles ukrántanár*

b) *okleveles ukrán- és nemzetiségiukrán-tanár;*

– angol nyelvű megjelölése:

a) *teacher of Ukrainian language and culture*

b) *teacher of Ukrainian as a minority language and culture.*

Választható szakirányok: ukrántanár, nemzetiségiukrán-tanár.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

– A szinkrón nyelvéllapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.

– Az ukrán nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak az ukrán kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. Az ukrán nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

– Ukrán irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és az ukrán irodalom történetének áttekintő ismerete. Az ukrán irodalom alkotásainak értő elemzése.

A nemzetiségiukrán-tanár szakirányhoz tartozó, további sajátos ismeretek (8–14 kredit):

– A hazai ukrán kisebbség története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. Az ukrán kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.

– Szociolingvisztikai kérdések: Kétnyelvűség, diglossia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi ukránoknál. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.

– Ukrán nyelvű regionális irodalom.

Szakmódszertani ismeretek:

– Az ukrán nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

– Az ukrán nyelv és kultúra tanítása során felmerülő speciális oktatási jelenségek: a betűtanítás korszerű módszerei; a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége; az igeidők tanításának módszertani fontossága.

– A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

– Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

– Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvvoktatásban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

– A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

Az ukrántanár és a nemzetiségiukrán-tanár

– rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

– a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrákra vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

– ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

– ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Latintanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles latintanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of Latin*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg

ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– A latin szöveg grammatikája, lexikája, történeti, filozófiai, vallás- és kultúrtörténeti vonatkozásai.

– A latin irodalom legfontosabb alkotói életművének áttekintése, a latin irodalom főbb tendenciáinak ismerete; a modern irodalomtudomány és esztétika elemzési módszerei szerinti irodalomértés.

– Az ógörög nyelv alapvonalai, könnyebb görög szövegek fordítása.

– Az antik (görög-latin) világ történetének (földrajzának), irodalmának, vallásának, művészetének főbb vonalai, történeti, nyelvi és kulturális (főképp irodalmi) kapcsolatai az ókori keleti és az antikra támaszkodó középkor és újkor európai civilizációkkal, különös tekintettel Pannóniára és a latin nyelv szerepére Magyarország kultúrájában.

– Az ókori gyűjteménnyel rendelkező múzeumok anyagának ismerete. Tárlatvezetési ismeretek, a topográfia és a tárgytörténet kérdései, a feliratok olvasásához szükséges epigráfiai alapvetés.

Szaktudományi ismeretek:

– Latin szaktudomány: a latintanításban alkalmazható módszerek az irodalmi szövegek feldolgozásában (pl.: szöveg szituálása, lexikai, nyelvtani feldolgozása, a hozzá kapcsolódó művelődéstörténeti ismeretek bemutatásának lehetőségei, a szöveg magyar nyelvű értelmezése). A tankönyvek és segédletek kipróbálásához szimulációs gyakorlatok. A gyakorlatok, szemléltető anyagok, játékok önálló elkészítése. A latin nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

– A latin tanításának klasszikus, kétnyelvű tradíciója, a közvetítő készség mérésének elmélete, a fordítás elméletének alapkérdései, a lexika fordításnak problémái, grammatika, az egyszerű és az összetett mondat fordításának kérdései.

– Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Tananyagkészítés, projektmunka. Felkészülés a tanítási gyakorlatra. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana. A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság.

Japántanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles japántanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of Japanese language and culture*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.
- A szinkrón nyelvéllapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek. Magas szintű japán nyelvű kommunikációs készség elsajátítása, a japán nyelvhelyesség szabályainak magabiztos alkalmazása.
- A japán nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a japán kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának.
- Japán irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a japán irodalom történetének áttekintő ismerete. A japán irodalom alkotásainak értő elemzése. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A japán nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében. Széles körű tájékozottság Japán kultúrájának, civilizációjának (történeti, művelődés- és művészettörténeti, társadalmi, politikai) vonatkozásában.

Szaktanári ismeretek:

- A japán nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
- A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság.
- A japán nyelv magyar anyanyelvű tanulók számára történő oktatásához szükséges speciális ismeretek, a magyar és a japán nyelv sajátosságai, a japánul tanuló magyar diákok speciális nyelvi problémái: a tónusok és a szórend

szerpe, nyelvjárási ismeretek, az írásjelek elsajátításának módszertani kérdései stb.

- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvtanításban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

Sajátos kompetenciák:

A japántanár

- rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;
- a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrára vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;
- ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;
- ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Kínaitanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles kínaitanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of Chinese language and culture*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio-

és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

- A szinkrón nyelvallapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek. Magas szintű kínai nyelvű kommunikációs készség elsajátítása, a kínai nyelvhelyesség szabályainak magabiztos alkalmazása.

- A kínai nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak a kínai kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának.

- Kínai irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a kínai irodalom történetének áttekintő ismerete. A kínai irodalom alkotásainak értő elemzése. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A kínai nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében. Széles körű tájékozottság Kína kultúrájának, civilizációjának (történeti, művelődés- és művészettörténeti, társadalmi, politikai) vonatkozásában.

Szakképzésmódszertani ismeretek:

- A kínai nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

- A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság.

- A kínai nyelv magyar anyanyelvű tanulók számára történő oktatásához szükséges speciális ismeretek, a magyar és a kínai nyelv sajátosságai, a kínaiul tanuló magyar diákok speciális nyelvi problémái.

- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimédiális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvtanításban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

- Multikulturális környezetben (pl. a kéttannyelvű iskolában) történő nyelvi és kulturális oktatás sajátosságai.

Sajátos kompetenciák:

A kínaitanár

- rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

- a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrára vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

- ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

- ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Újgörög-tanár/újgörög- és nemzetiségigörög-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése:

- okleveles újgörög-tanár*

- okleveles újgörög- és nemzetiségigörög-tanár;*

- angol nyelvű megjelölése:

- teacher of Modern Greek*

- teacher of Modern Greek as a minority language and culture.*

Választható szakirányok: újgörög-tanár, nemzetiségigörög-tanár.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Újgörög nyelvészet: alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismertetanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

- A szinkrón nyelvallapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek. A magyar és a görög kontrasztív nyelvészeti ismeretei.

- Ismeretek a görög irodalom területén (vázlatos áttekintés az ókori és bizánci görögsegről, alapos ismeretek az új- és modern kori görög irodalomról). A görög kultúra (irodalom, film, képzőművészet, alkalmazott művészetek) legfontosabb irányzatai, a kultúra és a görög nyelvű ország-

gok (Görögország és Ciprus), továbbá a diaszpóra társadalmának (beleértve a politika és gazdaság) aktuális kérdései.

– A bizánci kereszténység: vázlatos áttekintés történetéről, a bizánci egyházszervezetről és egyházi kultúráról (templomépítészet, liturgia). Az irodalmi műfajok értő ismerete (műelemzés és befogadási modellek) az irodalomtörténet tükrében/alapján, az irodalom és a média összefüggései, a komparatiztika aktuális szempontjai (magyar-újgörög és egyéb európai nyelvek és kultúrák vonatkozásában), a bizánci (orthodox) kereszténység szerepe a középkori Magyarország kultúrájában. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek.

A nemzetiségigörög-tanár szakirányhoz tartozó, további sajátos ismeretek (8–14 kredit):

– A hazai görögök története, tárgyi és szellemi kultúrája – többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A görög kisebbség mint a sokszínű európai kultúra szerves része – különös tekintettel a közép- és dél-európai régióra.

– Szociolingvisztikai kérdések: Kétnyelvűség, diglosszia és nyelvelsajátítás, kisebbségi nyelvhasználat a magyarországi görögöknél. Nyelv – kultúra – társadalom – identitás.

– Görög nyelvű regionális irodalom.

Szaktudományi ismeretek:

– Az újgörög nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

– A betűtanítás korszerű módszerei, a nyelvtani esetrendszer tanításának módszertani jelentősége.

– A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

– Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

– Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvvoktatásban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

– A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A görög-tanár vagy nemzetiségigörög-tanár

– rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes

magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

– a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrára vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

– ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

– ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

Ógörög-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles ógörög-tanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of Ancient Greek*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Az ógörög szöveg grammatikája, lexikája, történeti, filozófiai, vallás- és kultúrtörténeti vonatkozásai.

– Az ógörög irodalom legfontosabb alkotói életművének áttekintése, az ógörög irodalom főbb tendenciáinak ismerete; a modern irodalomtudomány és esztétika elemzési módszerei szerinti irodalomértés.

– A latin nyelv alapvonalai, könnyebb latin szövegek fordítása.

– Az antik (görög-latin) világ történetének (földrajzának), irodalmának, vallásának, művészetének főbb vonalai, történeti, nyelvi és kulturális (főképp irodalmi) kapcsolatai az ókori keleti és az antikra támaszkodó közép- és újkori európai civilizációkkal, különös tekintettel az ógörög nyelv, a bizánci kereszténység, a hazánkban élő görögség szerepére Magyarország kultúrájában.

– Az ókori gyűjteménnyel rendelkező múzeumok anyagának ismerete. Tárlatvezetési ismeretek, a topográfia és a tárgytörténet kérdései, a görög feliratok olvasásához szükséges epigráfiai alapvetés.

Szaktanulmányi ismeretek:

– Ógörög szaktanulmány: az ógörög tanításában alkalmazható módszerek az irodalmi szövegek feldolgozásában (pl. szöveg szituálása, lexikai, nyelvtani feldolgozása, a hozzá kapcsolódó művelődéstörténeti ismeretek bemutatásának lehetőségei, a szöveg magyar nyelvű értelmezése). A tankönyvek és segédletek kipróbálásához szimulációs gyakorlatok. A gyakorlatok, szemléltető anyagok, játékok önálló elkészítése. Az ógörög nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

– Az ógörög tanításának klasszikus, kétnyelvű tradíciója, a közvetítő készség mérésének elmélete, a fordítás elméletének alapkérdései, a lexikafordításnak problémái, grammatika, az egyszerű és az összetett mondat fordításának kérdései.

– Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Tananyagkészítés, projektmunka. Felkészülés a tanítási gyakorlatra. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana. A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság.

Portugáltanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles portugáltanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of Portuguese language and culture*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus stb.). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

– A szinkrón nyelvállapot fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerének magas fokú ismerete. Szociolingvisztikai sajátosságok. Stilisztikai ismeretek.

– Portugália (és a portugál ajkú világ) nyelvi műveltségterületen felhalmozódott kultúra fő területei, azok a szellemi és művészeti irányzatok, amelyek meghatározóak az adott kultúra sajátos arculatának kialakulásában, és amelyek szerves részei az egyetemes emberi kultúrának. Portugál irodalom és civilizáció: az irodalomelmélet és a francia irodalom történetének áttekintő ismerete. A portugál irodalom alkotásainak értő elemzése. Kortárs irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei ismeretek. A portugál nyelv és kultúra tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

Szaktanulmányi ismeretek:

– A portugál nyelv tanításának módszertana: a nyelvtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei; nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

– A nyelvtudás mérése és értékelése. Az osztálytermi értékelés, az érettségi és a nyelvvizsgák. A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, bankosítása. A vizsgák minőségi kritériumai: a validitás és a megbízhatóság. A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

– Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

– Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvtanításban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

– A szaknyelvek oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Sajátos kompetenciák:

A portugáltanár

– rendelkezze magas szintű célnyelvi kommunikációs kompetenciával (legalább C1-es szinten), legyen képes magabiztosan alkalmazni az adott nyelv szabályait, legyen jártas a stílusok és stílusrétegek (regiszterek) alkalmazásában;

– a nyelvpedagógia elméletének tükrében legyen képes a nyelvtanításnak az adott kontextusban legmegfelelőbb módszereit és eljárásait alkalmazni az alapkészségek, a nyelvtan, a kiejtés és intonáció, valamint az adott célnyelvi kultúrára vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása, mérése és értékelése során;

– ismerje és tudja alkalmazni az olyan, nyelvtanulást segítő munkaformákat, mint például az önszabályozó tanulás, az együttműködő tanulás (pár- és csoportmunka), valamint az ún. frontális osztálymunka;

– ismerje és tudja alkalmazni a kommunikatív és feladatközpontú nyelvpedagógiai szemléleteket, a tantárgyközi és a szakmaorientált nyelvtanítás alapelveit, valamint

legyen képes dráma- és projektpedagógiai folyamatokat tervezni, irányítani és értékelni.

MATEMATIKA MŰVELTSÉGI TERÜLET

Matematikatanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles matematika-tanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of mathematics*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Algebra és számelmélet:

– Fejezetek az elemi számelméletből: Kvadrátikus reciprocitás tétele. Legendre- és Jacobi-szimbólum, magasabb fokú kongruenciák, primitív gyökök, diszkrét logaritmus (index). Lánctörtek, diofantikus approximáció. Nevezetes diofantikus egyenletek (pl. Pell-egyenlet). Algebrai számtestek. Prímszámok eloszlása, prímteszt. Kombinatorikus számelmélet. A fogalomalkotás folyamata.

– Fejezetek az algebrából: Testbővítések, felbontási test. Kapcsolat a középiskolai algebrával: bonyolultabb nevezők gyöktelenítése. Legfeljebb negyedfokúra visszavezethető egyenletek. Testbővítés Galois-csoportja, magasabb fokú egyenletek megoldhatósága gyökjelekkel. Geometriai szerkeszthetőség, nevezetes és hétköznapi szerkeszthetőségi kérdések megoldása, komputeralgebrai utalásokkal. Hálók, hálózatonosságok, Boole-algebrák. Kapcsolat a tanári munkával: halmazokkal való számolás, a legnagyobb közös osztóra és legkisebb közös többszörösre vonatkozó disztributív azonosság.

Analízis:

– A komplex függvénytan elemei alkalmazásokkal: Reguláris függvények. Hatványsorok, elemi függvények kiterjesztése komplex változóra. Alkalmazás másodrendű közönséges differenciálegyenletek megoldására. Komplex változós függvény differenciálhatósága. Komplex vonalintegrál. Cauchy-féle integráltétel és integrálformula. Az algebra alaptétele. Szingularitások. Reziduum-számítás. A fogalomalkotás folyamata.

– Valós függvénytan elemei alkalmazásokkal: Lebesgue-mérték. Mérhető függvények. Lebesgue-integrál és kapcsolata a Riemann-integrállal. Alkalmazások a valószínűség-számításban: véletlen változó eloszlásfügg-

vénye és sűrűségfüggvénye. Fourier-sor. Alkalmazások a parciális differenciálegyenletek elméletében: a hővezetés differenciálegyenlete. Fourier módszere a változók szétválasztására. A fogalomalkotás folyamata.

– Differenciálegyenletek: Közönséges differenciálegyenletek és rendszerek megoldásának létezése, előállítása. Lineáris és nemlineáris rendszerek kvalitatív tulajdonságai. A parciális differenciálegyenletek alaptípusai. A Fourier-módszer.

Geometria:

– A geometria alapjai: Az axiomatikus módszer, a relatív ellentmondás-mentesség. Modellek. Az abszolút geometria axiomatikus felépítése. A párhuzamossági axiómával egyenértékű állítások. Az elliptikus, euklideszi és hiperbolikus geometria modelljei. Hiperbolikus trigonometria. Transzformációcsoportok, az Erlangeni program. A fogalomalkotás folyamata.

– Diszkrét és konvex geometria: Pontrendszerek, mozaikok, elhelyezések és fedések. Rácsok. Konvex halmazok. Extremális pontok. Konvex poliéderek. Polaritás, duális poliéderek. Szimmetrizációk. Az izodiametrális egyenlőtlenség. Az izoperimetrikus probléma. A fogalomalkotás folyamata.

– Topológia és differenciálgeometria: Metrikus és topologikus terek, folytonos leképezések, homeomorfizmusok. Összefüggőség, kompaktság. Görbék és felületek topológiai vizsgálata: gráfok, Jordan-tétel, Euler-karakterisztika, irányíthatóság, osztályozás. A felületek differenciálgeometriája: alapformák, főgörbületek, főirányok, Minkowski- és Gauss-görbület, geodetikusok. A Gauss-Bonnet-tétel. Nevezetes felületek. A fogalomalkotás folyamata.

– Projektív geometria: Az affin geometria elemei. Az euklideszi sík és tér projektív bővítései. Perspektivitasok és projektivitások. Kettősvizony, Papposz tétele. Centrális kollineációk és alkalmazásaik. A projektív geometria analitikus modellje. A másodrendű görbék projektív elmélete. Pólus-poláris kapcsolat. Pascal, Brianchon és Steiner tételei. Másodrendű felületek. Fogalomalkotási folyamata.

Sztocasztika:

– Elemi valószínűség-számítás: A diszkrét modell. Geometriai valószínűség. Valószínűségi változók, eloszlások. Feltételes valószínűség. A nagy számok törvénye. Bolyongási problémák. A matematikai statisztika alapfogalmai. Matematikai játékok, rejtvények.

– Valószínűség-számítás alkalmazásai: Sztocasztikus modellek és statisztikai vizsgálatok. Véletlen bolyongás (arkusz szinusz törvény, nagy eltérések, iterált logaritmus tétel, tönkremenési problémák). Pontfolyamatok (Poisson-folyamat). Elágazó folyamatok (Galton-Watson-folyamat, folytonos idejű Markov-féle elágazó folyamat). Sorbanállási modellek (stacionárius születési-kihálási, sorbanállási rendszerek). A fogalomalkotás folyamata.

– További fejezetek a valószínűség-számításból és a matematikai statisztikából: Nevezetes abszolút folytonos eloszlások, rendezett minták. Véletlen bolyongás. Generátor függvény. Minta, nevezetes statisztikák. Becslések és tulajdonságaik. A hipotézisvizsgálat elemei. Nevezetes statisztikai eljárások. Iskolai kísérletek tervezése és kiértékelése.

– Információelmélet és sztochasztikus folyamatok: Markov-láncok. Felújítási folyamatok. Poisson-folyamat. Elágazó folyamatok. Entrópia, divergencia. Redundancia és nyelvészet. Egyértelműen dekódolható kódok. Hibajavítás.

Diszkrét matematika:

– Kriptográfia alapjai: Alapvető kriptográfiai fogalmak. Szimmetrikus, aszimmetrikus kriptorendszerek. Eltolásos, lineáris rendszer, DES, RSA. Alapvető kriptográfiai protokollok. Digitális aláírás. PGP bemutatása.

– Kombinatorikai érdekességek, matematikai játékok: Dominók, hamis pénz feladatok, minimax tételek intervallumrendszerekre. Ramsey-tételek véges és végtelen esetben. Kombinatorika és geometria. Pozíciós játékok, Grundy-számok, amőba.

– Kombinatorika és alkalmazásai: Síkbeli konvex alakzatok, Helly tétele és alkalmazásai. Kombinatorikus geometriai problémák. Elemi topológiai feladatok. A skatulyaelv. A logikai szitaformula. Az invariáns módszer alkalmazásai. Partíciós problémák. Sakktáblával kapcsolatos feladatok. Különböző típusú, színezéssel kapcsolatos feladatok.

– Gráfelmélet és algoritmusok: Gráfelméleti alapfogalmak. Egyszerű gráfok. Fák, erdők. Többszörös élű gráfok. Euler-vonal, Hamilton-kör. Síkban rajzolható gráfok. Páros gráfok, házassági probléma. Turán-típusú tételek. Ramsey tétele. Irányított gráfok. Fokszámsorozatok realizációja. Szélességi és mélységi keresés, legrövidebb út. Párosítás páros gráfokban, folyamatok, Menger tételei. Gráfszínezések. Extremális gráfok.

Elemi matematika és módszertan:

– Demonstráció és kísérletezés a matematikaórán: A matematikai fogalmak, fogalmi rendszerek kialakítását megalapozó tapasztalatszerzés, konkrét tevékenységek. A tanulói tevékenységhez, szemléltetéshez szükséges hagyományos és modern eszközök (pálcika-modellektől a számítógépes animációkig) alkalmazhatóságának bemutatása pozitív és negatív példákon.

– Az „egyetemi matematika” az iskolai matematikában: Számfogalom, műveletfogalom, relációk és függvények, a matematikai logika alapismeretei, a geometria megalapozása, geometriai transzformációk, mérés, mérték, valószínűség-számítás, statisztika. A válogatott témakörök feladatanyaga alapján annak a vizsgálata, hogyan és mit lehet egy-egy témakörből továbbadni a gyerekeknek az egyes iskolatípusokban úgy, hogy abban korrekt mate-

matikai tartalom jelenjen meg az életkornak megfelelő formában.

– Indoklások és bizonyításuk az iskolai matematika-oktatásban: Az indoklási, bizonyítási tevékenység, mint a matematikai gondolkodás egyik alapvető összetevője. A bizonyítási igény felkeltésének módszerei. Tételek megsejtését elősegítő eljárások. Szemléletes okoskodások, indoklások, bizonyítási stratégiák.

– Válogatott fejezetek az elemi matematikából: A 10-től 18 évesek számára rendezett országos versenyek feladatainak megoldása. Ismerkedés más országok tanulmányi versenyének feladataival. Régi könyvek feladatai, történeti érdekességek.

A szakmai modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

Szaktananyag ismeretek:

– A matematika tanítása: a matematikadidaktika mint interdiszciplináris tudomány; a matematikadidaktika főbb elméleti kérdései. A fogalmak, tételek, bizonyítások tanításának alapkérdései. Néhány fontosabb témakör tanításának főbb kérdései, módszerei, eszközei. Számelmélet, algebra, függvények. Geometriai alapfogalmak, geometriai transzformációk. Vektorok, trigonometria. Kombinatorika, valószínűség-számítás, gráfok. Statisztika.

– A matematika oktatásának a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő módszereinek ismerete, különös tekintettel a matematikai fogalmak kialakulásának korosztályonkénti különböző szintjeire:

– A számfogalom fejlesztése. Számérzet komponensei. Műveleti modellek az egész számok körében. Számkörbővítés, permanenciaelv.

– Feladattípusok, nyitott feladatok, problémamezők, problémavariációk. Problémamegoldási stratégiák, heurisztikus elvek. Bizonyítási stratégiák, algoritmikus gondolkodás.

– A matematikai modellalkotás az oktatásban. Alkalmazásorientált matematikaoktatás.

– Matematikai fogalmak tanításának alapkérdései. Definíciók fajtái. Követelmények definíciókkal szemben. Feladattípusok a fogalmak tanításával kapcsolatban.

– A geometriai gondolkodás fejlődésének szintjei.

– A magyarországi matematikatanítás főbb sajátosságainak, a múlt századbeli tantervi változások tartalmi lényegének megismerése. Matematikai-didaktikai elméletek, matematika-didaktikai kutatások eredményei.

– A zsebszámológép, személyi számítógépek matematikatanításban való felhasználása.

Sajátos kompetenciák:

A matematikatanár rendelkezze:

– a matematikatanítással kapcsolatos saját kutatásaihoz, illetve a tudományos munkához szükséges, széles körben alkalmazható problémamegoldó technikák ismeretével;

– fejlett fogalmi gondolkodással és absztrakciós képességgel, ami képessé teszi őt a matematikadidaktikai tudományban az aktuális kutatások és tudományos munkák kritikus értékelésére;

– eredeti (matematikai) látás- és gondolkodásmóddal, amely a megszerzett tudás alkalmazásában és gyakorlati hasznosíthatóságában, valamint a speciális matematikai problémamegoldó technikák felhasználhatóságában is jelentkezik;

– a tanulók speciális matematikai képességei korai felismerésének képességével, amelynek kihasználásával a tehetséges tanulókat ösztönzi a megoldandó problémák megértése és megoldása területén eredeti ötletek felvetésére;

– a matematika iránti megfelelő attitűd kialakítani tudásának képességével;

– matematika versenyek szervezésének képességével,

– a matematika tanulásához gyenge képességekkel rendelkező tanulókkal való foglalkozás módszertani eszköztárával.

EMBER ÉS TÁRSADALOM MŰVELTSÉGI TERÜLET

Történelemtanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles történelemtanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of history*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– A magyar, illetve egyetemes történelmi korszakok politika-, gazdaság-, társadalom- és művelődéstörténetére épülő, egy-egy korszakkal (ókor, középkor, újkor, modern kor) vagy régióval (Magyarország, Európa, Ázsia, Amerika stb.) vagy témakörrel (gazdaság és társadalomtörténet, eszmetörténet, hadtörténet, egyháztörténet stb.) kapcsolatos, tudományos mélységű ismeretek.

– A forráselemzés típusainak (írott, képi, multimédiás, tárgyi stb.) ismerete és gyakorlati alkalmazása. Az egyes korszakok és tárgykörök forrásai, forrástípusai. Az új szemléletű, ún. forrásközpontú történelemtanítás követelményei.

– A történelem segéd- és rokontudományainak ismerete (topográfia, kronológia, paleográfia, genealógia, heraldika stb. és régészet, néprajz, művészettörténet, történeti antropológia stb.), amelyek a tanár tudásának kibővíthetőségét és a tanítás során azok hasznosíthatóságát biztosítják. A legújabb történetírói irányzatok (mentálástörténet, mikrotörténelem, nőtörténet, történeti demográfia, kisebbségtörténet stb.) és feldolgozási módszerek, azok alkalmazási lehetőségei.

– A történelem tantárgy által közvetített általános és specifikus ismeretek és képességek: ismeretszerzés és -feldolgozás (a források és feldolgozások megkülönböztetése; forráskritika, tájékozódás könyvtárakban, kézikönyvekben, lexikonokban, atlaszokban, ismeretterjesztő és tudományos folyóiratokban, internetes keresőprogramokban, CD-ROM-ok kezelésében; a feldolgozás során a lényeges és lényegtelen jelenségek elhatárolása; az oksági viszonyok az okok és következmények bonyolult rendszerében való eligazodás; alternatívák, az egyén és a csoport szerepének és felelősségének megértése, a tettek mögött meghúzódó szándékok felismerése).

– Kifejezőképességek: a források és feldolgozások által közvetített adatok, gondolatmenetek, nevek felidézése; a problémák és kihívások világos megfogalmazása, az erre adott magyarázat, következtetés, érvelés szóbeli formáinak elsajátítása, a történelem és a társadalomtudományok legfontosabb foglmainak és szakkifejezéseinek ismerete; az írásbeli kifejezőképességek: a vázlat- és feleletterv-készítés, kivonatolás, jegyzetelés, táblázatkészítés technikái, szövegszerkesztő programok alkalmazása; a képi kifejezés módszerei: diagramok, grafikonok elemzése, készítése, képi ismerethordozók gyűjtése, válogatása, készítése.

– Tájékozódási képességek: térben és időben való tájékozódás kronológiai és topográfiai adatok segítségével, a történelmi események és a földrajzi viszonyok kölcsönhatásának felismerése, szinkronszemlélet, ökológiai szemlélet s ezek továbbfejlesztése.

– A történelem tantárgy kapcsolata, kapcsolódása a társadalomtudományokhoz és a művészeti oktatáshoz; a történettudomány és -tanítás nemzetközi tendenciái, különös tekintettel az EU gyakorlatára.

Szaktárgyszertani ismeretek:

– A történelem tanításának módszertana: A történelemórán folyó kompetenciafejlesztés módszerei, a történelemtanítás tervezésének kérdései. A történelemtanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei. Nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

– Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimédiális történelemtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

– Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdina-

mika szerepe az oktatásban. A történelem tanításának jelentősége a személyiség fejlesztése érdekében.

– A történelem oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

Kommunikációtanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles kommunikációtanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of communications studies*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

Az általános képzési és kimeneti követelményektől eltérő sajátos követelmény: a szakterületi ismeret kreditértéke legalább 16 kredit, az iskolai gyakorlat legalább 6 kredit.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– A kommunikáció segéd- és rokontudományainak ismeretei, amelyek a tanár tudásának, oktatási-nevelési céllal történő összekapcsolását, rendszerbefoglalását, bővíthetőségét és a tanítás során azok alkalmazhatóságát biztosítják.

– Interdiszciplináris ismeretek a kommunikáció, a média, a digitális és nyomtatott sajtó, a Public Relations, a mozgóképkultúra, a szociálpszichológia, a szociológia, a kulturális antropológia témaköreiben, valamint a közgazdaságtan, a jogtudomány, a politológia és a filozófia metaszempontján.

– A kommunikációelmélet és a társtudományok legfontosabb fogalmainak és szakkifejezéseinek ismerete, alkalmazása, továbbadásának képessége. A kommunikáció tantárgy kapcsolata, kapcsolódása a társadalomtudományokhoz, a művészeti oktatáshoz, különös tekintettel az EU gyakorlatára.

– Információszerzési és feldolgozási módszerek, azok alkalmazási lehetőségei a kommunikációs munkakörökben. A források által közvetített adatok, gondolatmenetek, nevek rögzítésének és felidézésének módszerei.

– Kifejezőképességek: a problémafelvetés, magyarázat, következtetés, érvelés szóbeli formái, az írásbeli kifejezőképességek: a vázlat- és feleletterv-készítés, kivonatolás, jegyzetelés, táblázatkészítés technikái, szövegszerkesztő programok alkalmazása, a képi kifejezés módszerei: diagramok, grafikonok elemzése, készítése, képi ismerethordozók gyűjtése, válogatása, készítése.

– A mesterségbeli tudás és a speciális kommunikációs képességek fejlesztésének módszerei. A kommunikációs technikák és csatornák megismerése, alkalmazásuk és alakításuk lehetőségei, módszerei. A hatékony kommunikáció és együttműködés.

– A kommunikáció lehetséges terepei, formái és gyakorlata. Kommunikációs projektek tervezésének, szervezésének módszertana.

Szaktudományi ismeretek:

– A kommunikációelméleti ismeretkörök tanításának módszerei a közoktatás, a szakképzés valamint a felnőttképzés területén.

– A reflektív gondolkodás és tevékenység fejlesztésének lehetőségei, módszerei. Korszerű tanulásszervezési, irányítási és értékelési technikák a kommunikáció tárgyak oktatásában.

– A kommunikációórák tervezésének kérdései. Megfigyelések, gyakorlatok szervezésének, irányításának és értékelésének kérdései.

– Tudományos mélységű ismeretek, kutatás és fejlesztőmunka a kommunikáció tárgyak oktatása kapcsán – különös figyelemmel a közoktatás igényeire.

– A szakterületen alkalmazható tankönyvek, taneszközök, oktatást segítő médiumok szakszerű értékelése, azokból a tanulók egyéni sajátosságainak, előzetes felkészültségének, összetételének megfelelő ismeretforrások kiválasztása, az alkalmazást segítő segédanyagok készítése.

– Felkészítés a kommunikációfejlesztési gyakorlatok vezetésére.

Ember és társadalom műveltségterületi tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles, ember és társadalom műveltségterületi tanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of specialization of people and society*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

A következő tématerületek diszciplináris ismereteinek oktatási-nevelési céllal történő összekapcsolása, rendszerbe foglalása különös tekintettel a történettudomány, a pszichológia, a szociológia, a kulturális antropológia ismeretanyagára, valamint a közgazdaságtan, a jogtudomány, politológia és a filozófia vonatkozó ismeretköreire.

– A kultúra. Hagyományok és értékek a kultúra intézményeiben, a tárgyi környezetben, a viselkedésben és a mentalitásban. A civilizáció. A kulturális identitás. Nemzeti kultúra és nemzettudat. A magyar művelődéstörténet főbb jellemzői. Európai integráció és kulturális közösség.

– A társas kapcsolatok és az emberi személyiség. Az ember társas magatartásának evolúciós alapjai. Interperszonális kapcsolatok: érzelmek, megismerés, viselkedés. Szocializációs folyamatok és az énkép alakulása. A személyiség szerkezete és konzisztenciája. Választási szabadság és a döntések tudatossága.

– A biológiai és a társadalmi nemek. A nemek evolúciós jellemzői. A nemek kultúrtörténete és pszichológiai sajátosságai. Deklarált nemi ideológiák és implicit viszonyulások a társadalomban és a művészetekben.

– A termelés és a gazdaság. A klasszikus közgazdaságtan alapfogalmai: a javak, az árucseré, a pénz, a tőke. A technikai fejlődés kölcsönhatása a társadalmi és természeti viszonyokkal. A modern piacgazdaság előfeltételei, intézményei és szabályszerűségei. A gazdasági fejlettség mutatói, válság és stabilitás gazdaságtörténete. A fogyasztói magatartás és következményei.

– A társadalmi szerkezet. Csoportok, tömegek és szervezetek a társadalomban. Az állam és funkciói. A társadalmi tagolódás dimenziói, társadalmi típusok és hierarchiák. A társadalmi kommunikáció rétegződése és csatornái. A társadalmi esélyegyenlőség és a hátrányos helyzet.

– Csoportközi viszonyok. Az előítéletek és sztereotípiák szociálpszichológiai elméletei, kísérletek, a társadalmi egyenlőtlenségek rendszerszerű működése, a csoportközi konfliktusok kialakulása, fennmaradása és megszüntetésük lehetőségei, történeti összehasonlításuk. A társadalmi traumák több generációs hatásai, a kollektív és a személyes emlékezet, viszonyuk a történelemmel.

– A társadalmi változások. Az egyéni és csoportérdekek érvényesítése, társadalmi konfliktusok. A háború és következményei, a terrorizmus. A forradalmak dinamikája. Társadalmi szerződések. Reformok és stratégiai fejlesztés. A társadalmi programok hatékonyságának értékelése.

– A társadalmi közélet. A politika szerveződési formái és intézményei. Uralmi rendszerek és államformák. Közgondolkodás és ideológia. Tekintélyelvű és diktatórikus berendezkedések. A plurális demokrácia. A társadalmi mozgalmak, pártrendszer és pártpolitika. A politikai meggyőződés és a választói magatartás.

– A társadalmi normák. A normák funkciói és fajtái. Az erkölcsi szabályok, valláserkölc és a szekularizált civil erkölcs. A jogi szabályozás: jogalkotás, jogi szankcionálás és igazságszolgáltatás. Az emberi és állampolgári jogok. Erkölcsi magatartás, érzelmek és tudatosság.

– Az életút és az életmód. A születés, a gyermekkor, a betegség és öregség, a halálozás kultúrtörténete. Az egészséges élet feltételei, az épített és természetes környezethez

való viszony. A munka és a szabadidő. Testkultúra, élménykeresés és szórakozás.

– A társadalom és az egyén megismerése. Laikus és tudományos ismeretek a társadalomról és az emberről. A laikus ismeretszerzés buktatói. A gondolkodás egyéni stílusa. A tudományos ismeretszerzés típusai, forrásai, eszközei, rendszere. Tételek és kételyek a társadalmi törvényszerűségekké kapcsolatban.

– A modul céljaihoz kapcsolódó pedagógiai folyamatok – mint a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelés, a nemzeti identitás, a történelmi és az állampolgári tudat erősítése, a szociális érzékenység, az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránti nyitottság, az épített és természetes környezetért érzett felelősség, más kultúrák megismerése és elfogadása, a humánus, értékeket védő magatartás fejlesztése, a demokratikus intézményrendszer használatához szükséges ismeretek és képességek kialakítása – tervezéséhez, irányításához szükséges ismeretek.

Szaktudományi ismeretek:

– Emberismeret, társadalomismeret, társadalmi ismeretek, állampolgári ismeretek; az interdiszciplinaritás kérdései. Kiemelt nevelési területek: állampolgári nevelés, multikulturális nevelés, médiapedagógia, környezeti nevelés, emberi kapcsolatok.

– A társadalom- és emberismeret tanításának története Európában és az Amerikai Egyesült Államokban és Magyarországon. Tantervi modellek, eltérő megközelítések. A jelenlegi hazai szabályozás: Nemzeti alaptanterv, kerettantervek, érettségi követelmények.

– A társadalom- és emberismerethez tartozó kompetenciák azonosítása és értelmezése.

– Tantervfejlesztési dilemmák, döntési pontok az Ember és társadalom műveltségi területen. A tantárgyi integráció lehetőségei. A tanár tervezőmunkája: tématerv és óravázlat készítése. Tankönyvek és más taneszközök.

– A projektmódszer, kooperatív és dramatikus technikák alkalmazása az ember- és társadalomismeret tanításában. Az ellenőrzés és értékelés módszerei.

Pedagógiai tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles pedagógiai tanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of educational science*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- A pedagógiaoktatás nevelésfilozófiai, társadalomelméleti, társadalompedagógiai alapjai, iskolapedagógiai vonatkozásai.
- A pedagógiaoktatás jelentősége a hazai iskolarendszer fejlesztése szempontjából, a bolognai folyamat hatása a pedagógiaoktatás színtereire. A felnőttoktatás sajátosságainak szerepe a pedagógia tárgyak oktatásában.
- Pedagógusképzési, tanárképzési modellek, koncepciók a nemzetközi és a hazai gyakorlatban. A pedagógiai tárgyak oktatásnak módszertani kérdései.
- A pedagógus szakma pályaképezésének formálási lehetőségei. A mesterségbeli tudás és a speciális pedagógiai képességek fejlesztésének módszerei. A pedagógiai előfeltételek, nézetek megismerése, alakításuk lehetőségei és technikái. A hatékony pedagógia kommunikáció és együttműködés.
- Pedagógusszerepek, -feladatok az iskolai szervezetben belül és kívül. A pedagógiai innováció lehetséges terpei, formái, gyakorlata.

Szaktudományi ismeretek:

- A reflektív pedagógiai gondolkodás és tevékenység fejlesztésének lehetőségei, módszerei. Korszerű tanulás-szervezési, irányítási és értékelési technikák a pedagógiai tárgyak oktatásában.
- A pedagógiaórák tervezésének kérdései. A pedagógiai megfigyelések, gyakorlatok szervezésnek, irányításának és értékelésnek kérdései formális és nemformális keretek közt.
- Pedagógiai projektek tervezésének, szervezésnek módszertana. Kutató, fejlesztő munka a pedagógiai tárgyak oktatása kapcsán.

Sajátos kompetenciák:

A pedagógiaatanár képes a közoktatásban, a szakképzésben és a felsőoktatásban is a pedagógia korszerű tartalmait egy újszerű didaktikai megközelítésben tanítani, a pedagógiai tárgyak oktatása során az ismeretközlésen túl speciális pedagógiai képességeket fejleszteni és a pálya gyakorláshoz nélkülözhetetlen attitűdöket alakítani, végső soron egy kompetenciaalapú oktatási folyamatot tervezni, irányítani és értékelni.

EMBER A TERMÉSZETBEN MŰVELTSÉGI TERÜLET

Biológiaatanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles biológiaatanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of biology*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Molekuláris biológia és genetika

- A biomolekulák szerkezeti hierarchiája. A makromolekulák, elsősorban a fehérjék és nukleinsavak szerkezete és működése. A térszerkezet kialakulása, stabilitása, molekuláris interakciók. A biológiai szabályozás molekuláris mechanizmusai. A biológiai információátvitel és átadás molekuláris alapjai: replikáció, transzkripció, transzláció.
- A genom molekuláris szerveződése. Replikáció, hibajavítás, rekombináció. A transzkripció folyamata és poszttranszkripciós módosítások. A genetikai kód, és a transzláció folyamata. A génexpresszió szabályozása pro- és eukariótákban. A géntechnológia alapjai. Fehérje szerkezeti szintjei. A térszerkezet kialakulása, stabilizálása és dinamikája. Fehérjeevolúció. Fehérjeszerkezet és funkció bemutatása az oxigéntároló és szállító fehérjék, valamint a molekuláris motorok működésének és szabályozásának példáján. A biokatalízis termodinamikai alapjai, molekuláris mechanizmusai és szabályozása. Az enzimreakciók kinetikája. A bioenergetika alapjai, anyagcsere-hálózatok.
- A genetikai információ szerveződése: szerkezete, működése, és kifejeződésének szabályozási lehetősége. A genetikai alapfogalmak: Gén: ortolog, paralog. cisztron, ORF, exon, intron, allél, gén-géntermék, gén-könyvtár fogalma. A mutáció és típusai DNS szinten, allélek szintjén, spontán és indukált mutációk. Az állandóság és változás egyensúlyának jelentősége és szerepe a különböző biológiai szerveződési szinteken. A Mendel törvények: genotípus, fenotípus, teszt-cross, öröklés menetek. Rekombináció. Géntérképezés. Crossing over: 2 és 3 pontos és de-lációs logika. Chiasma. Holliday szerkezet. Fágok, baktériumok géntérképezése. Kromoszóma: genom, meiózis, mitózis, kromoszóma szerkezete, kariotípus, ploidia, nemi kromoszómák, mesterséges kromoszómák, a kromoszóma térképe, Tetrád: jelentése gaméta, kromoszóma, kromatida, gén szinten. Genetikai szabályozás: a gén cisz/transz része, pozitív és negatív szabályozás elve. Lac operon, lambda fág lizogéniája. Plazmidok és fágok géntechnológiai jelentősége. Fejlődésgenetika. Humángenetika: családfaelemzés, LOD elemzés, DNS diagnosztika, igazságügyi, bűnügyi alkalmazások. A Humán Genom Program és más genom programok jelentősége. Transzgenikus élőlények. A molekuláris biológiai és genomikai módszerek alkalmazása a taxonómiában.

Sejt- és fejlődésbiológia

– A vírusok, a prokarióta és eukarióta, (állati, gomba és növényi) sejtek összehasonlítása: A vírusok és prokarióták szerkezetének jellemzése, főbb molekuláris sajátosságai: energianyerésük, szaporodási stratégiáik, örökletes anyaguk szerkezete. Az élővilágban elfoglalt helyük és szerepük az egymással és a környezettel kialakult kölcsönhatásaiknak molekuláris jellemzői: együttműködés, versengés, élősködés, molekuláris adaptáció, egészségügyi és gazdasági jelentőségük.

– A sejtek közötti kapcsolatok szerepe soksejtű élőlényekben: A sejt-sejt kapcsolatok és a sejt-EC matrix kapcsolatok. A sejtek közötti kommunikációt biztosító molekuláris jelek és továbbítóik csoportosítása. A jelátviteli mechanizmusok általános tulajdonságai, néhány típusának bemutatása konkrét példa alapján. A sejtmembrán felépítése. Átjutás a membránon. Csatornák, transzporterek, pumpák. Receptorok. Szignalizáció. A sejtvíz és a sejtek mozgása. A sejtosztódás szabályozása. A sejtpusztulás és mechanizmusai.

– A fejlődésbiológia alapjai. A megtermékenyítés. A szegmentáció és szabályozása. A gasztruláció mechanizmusai és szabályozása. A szelvényesség meghatározottsága, genetikai szabályozása. A neuruláció és az azt indukáló anyagok. Az embrió szerkezete a csíralemezek kialakulása után.

– A szövetek kialakulása, típusai, előfordulásuk a szervrendszerekben és szervekben.

– Az ember egyedfejlődése. A pre- és posztnatális növekedés sajátosságai és szerveződése. Szekuláris növekedési változások jelenségei, okai. A genetikai kontroll és a környezeti tényezők hatása a növekedésre és az érése.

Evolúcióbiológia

– Replikáció és replikátorok. Kvázispéciesz. Az Eigen-egyenlet. Replikátorok osztályozása. Az élet keletkezése. Szerves, abiogén szintézisek. Metabolizmus. Kompartimentalizáció. Ribozimek jellegzetességei és mesterséges szelekciójuk. A genetikai kód eredete. A transzláció megjelenése. Az eukarióta sejt eredete. Szimbionta eredetű sejtszervecskék. A transzport-rendszerek kialakulása. A rekombináció előnyeinek és hátrányainak evolúciogenetikája. A kapcsoltság megtörésének evolúciós jelentősége. A szexuális szaporodás megjelenése. A többsejtűek eredete. A többsejtűség fajtái. Epigenetikai öröklődés. Az öregedés megjelenése. Zootípus és az állatok evolúciója. Az állattársadalmak eredete. Az együttműködés evolúciója. Az állati társadalmak típusai. A munkamegosztás és a kasztok. Az emberi társadalom eredete. Az emberi nyelv eredete és szimulációs megközelítése. Hominin törzsfejlődés. Eszközhasználat.

– A genetikai diverzitás, mint az evolúció alapja. A genetikai diverzitás mérése, enzimpolimorfizmus és DNS-szintű polimorfizmus (mitokondriális és nukleáris gének). A populációs szintű elemi evolúciós folyamatok.

Evolúciósan stabil stratégiák, az evolúció játékelméleti modellezése. A fajkeletkezés genetikai alapjai és módjai. Az adaptív radiáció. A genomikai szintű változások jelentősége a makroevolúcióban. A bioszféra evolúciója. A nagy radiációk és tömegkipusztulások.

– A biológiai és a kulturális evolúció összefüggései: A hominid jellegek kialakulása, az ember evolúciójának fázisai. Ember és környezete: a Homo sapiens biodiverzitása; a földrajzi rasszok kialakulása és az europid, a mongolid, a negrid és az ausztrálid földrajzi rasszok jellemzése.

Ökológia, környezet- és természetvédelem

– Az ökológia, mint tudomány, szünbiológia. Szupra-individuális szintek és topográfiájuk. Ökológiai tényezők és a tűrőképesség. Környezet fogalma, alrendszerei, skála jellege. A környezet és körülvelt dialektikus fogalom pár. Természeti környezet.

– Az élőlények földrajzi elterjedése. Legfontosabb növény- és állatföldrajzi régiók ismerete. Áreatípusok, flóra- és faunaelemek, ökotípusok. Az elterjedés változásainak elemzése molekuláris módszerekkel, molekuláris biogeográfia és filogeográfia. A pannóniai életföldrajzi régió fő sajátosságai. Életfeltételek és környezeti erőforrások, az ökológiai környezet és tolerancia. A niche-fogalom történeti és tartalmi fejlődése.

– A populációdinamika alapfogalmai. Élettáblák és túlélési görbék. Denzitásfüggés és intraspecifikus verseny. Életmenetek és optimalizáció. Elemi populációs kölcsönhatások: interspecifikus verseny, predáció, parazitizmus, mutualizmus. Az életközösségek szerveződése. Táplálkozási hálózatok. Az életközösségek időbeni változása, a szukcesszió. Az életközösségek sokfélesége, a diverzitás és mérése. Szigetbiogeográfia. Bolygatás és a társulások stabilitása.

– Az ökoszisztéma fogalma, anyagforgalom és energiaáramlás az ökoszisztémában, a szerves anyag-termelés sajátosságai vízi és szárazföldi ökoszisztémákban. A vízi és szárazföldi élőhelyek sajátosságai, tagozódása, életközösségei. A napenergia hasznosulása vízi ökoszisztémákban. A plankton és a bentosz szerkezete és működése. A bioszféra. Az éghajlat elemei és fő meghatározói, makroklíma és mikroklíma. A globális klímaváltozás általános és regionális következményei. A talaj fogalma, talajképződés, a talaj fizikai, kémiai és biológiai tulajdonságai.

– A biológiai invázió és következményei. A természet- és környezetvédelem ökológiai alapjai. A biológiai sokféleség megőrzésének fontossága. Fajképződés és kipusztulás. Faj- és élőhelyvédelem. Természeti örökségünk a Kárpát-medencében. A védett természeti területek típusai. Natura 2000 területek. Természetvédelem az Európai Unióban és Magyarországon.

– Globális környezeti problémák környezetterhelés, biológiai indikáció. A biológiai monitorozás alapelve és jelentősége. A környezet-egészségtan alapjai.

Szabályozásbiológia, fiziológia

- A növények élettana
 - = Anyagcsere-élettan: A növények ásványi táplálkozása. A víz- és ásványi anyagok felvétele. Fotoszintézis. A növényi légzés jellegzetességei. Szénhidrát anyagcsere. N- és S-anyagcsere a növényekben. A növényi anyagcsere áttekintése: az univerzális és speciális anyagcsere összefüggései.
 - = Fejlődésélettan: Az egyedfejlődést és anyagcserét befolyásoló belső (hormonok és hormonhatású anyagok) és környezeti (fény, gravitáció, hőmérséklet, tápanyagellátás) tényezők, hatásmechanizmusuk. A növény egyedfejlődésének szakaszai.
 - = A növényi stressz biológiája: A stresszorok. Az oxigénaktiválás, mint a növényi stresszreakciók alapja. A stressz ökológiai hatásai (globális klímaváltozás, üvegház hatás és a növénytakaró állapotának összefüggései).
 - = A növényi hormonok hatása és hatásmechanizmusa.
 - = A virágzás biológiája: A virágzás élettani szakaszai. A virágindukció exogén és endogén feltételei:
 - = A fotoszintézis és evolúciója: A fotoszintetikus rendszerek morfológiája és működése a baktériumokban, az algákban és a magasabb rendű növényekben. A fotoszintetikus pigmentek. A fényreguláció, akklimatizáció, adaptáció, fénygátlás. A CO₂ megkötés útjai a prokarióta és eukarióta szervezetekben. A fixációs folyamatok és enzimerendszerek evolúciója.
- Az állatok és az ember élettana
 - = Sejtélettan. A membránok transzportfolyamatai, az elektromos potenciálok generálása, az izom-összehúzódás, az idegsejtek közötti kommunikáció molekuláris mechanizmusa.
 - = A homeosztázis. A szervezet, mint rendszer. A belső környezet fogalma. Cannon homeosztázis elmélete és a dinamikus homeosztázis szemlélet.
 - = A táplálkozás és az anyagcsere élettana. A szervezet metabolikusan aktív részei (máj, izom, zsírszövet, vese, vér, idegszövet) és működésük. A belhormonok szerepe a tápanyag-feldolgozás előkészítésében. A táplálékfelvétel perifériás és centrális és szabályozása.
 - = A kiválasztás élettana. Vizelettermelés és folyadékfelvétel. A vizelet koncentráálásának és hígításának szabályozása: az ADH és az aldosteron, az ANP és az angiotenzin kölcsönhatásai. A szomjúság és ivás szervezeti integrációja. A sejtanyagcsere és az ozmózis kapcsolatai. A légzés és a veseműködés hatásai a testfolyadékok pH-jára; a szabályozásuk integrációja. A Ca⁺⁺ anyagcsere, a csontfelépítés és degradáció szabályozása. A keringés és a légzés élettana.

- = Neuronális- endokrin- és immunrendszerek és kölcsönhatásaik. A központi idegrendszer zsigeri és viselkedésirányító funkciója; ezek kölcsönhatásai. A vegetatív és béliidegrendszer. A szomatomotoros rendszer. A hipotalamusz és a limbikus struktúrák integratív működései. A kognitív (pszichikai és elme-) működések.
- = Az endokrin rendszer és kölcsönös kapcsolatai az idegrendszerrel. Neuro-endokrin és endokrin-neuronális átalakítók.
- = A viselkedés élettana. A viselkedés fogalma, a belső és külső környezet leképeződése: késztetések és emóciók; a viselkedés közvetlen mozgatói: motívációk; akció- és reakció-mintázatok. A viselkedés zavarai, a viselkedés és magatartás Stressz, stresszor és stresszválasz, a szervezet védekező mechanizmusai. A stresszválasz fiziológiája: vés reakció, általános adaptációs szindróma, kimerülés. Az idegrendszer szimpatikus kimenete, a mellékvese velője és kérge. A stresszválaszt szabályozó központi neuronkörök: hipotalamusz, mandulamag komplexum, agytörzs, előagy. A stressz és a betegségek.
- = A népbetegségek (magasvérnyomás, szívinfarktus, agyvérzés, rák, depresszió, HIV fertőzés, alkohol és kábítószerfüggés) okai, a hátterükben álló biológiai alapmechanizmusok. Megelőzés, gyógykezelés.
 - Az immunrendszer és működése: Az immunrendszer sejtjei és szervei. Az antigén fogalma, az immunválasz folyamata. Ellenanyag szerkezet és funkció. Effektor funkciók. A természetes és az adaptív immunrendszer összehangolt működése.
 - Társulások (közösségek) struktúrái és működése. A trofikus struktúra (táplálékláncok, táplálékhalózatok).

Etológia

- A viselkedés és a magatartás fogalma, neurobiológiai alapjai. A magasabb idegi szerveződésű állatok és az ember viselkedése. A szociális viselkedés formái és evolúciója. Kognitív etológia. A viselkedésökológia és viselkedés-evolúció alapjai. A szexuális viselkedés alapjai, genetikai szabályozottsága. Az ember és a domesztikált állatok kapcsolata. Kísérleti állatok kezelésének szabályai. Az állatvédelem biológiai és etikai alapjai.

A szakmai modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

A tanári szakterületi ismeretek második szakképzett-séggént választók számára továbbá matematikai-fizikai-kémiai ismeretek, biológiai laboratóriumi gyakorlatok (alapozó gyakorlat, biokémia és mikrobiológia gyakorlat, állat- és növényélettan gyakorlat, terepgyakorlat), biológiai elméleti ismeretek (genetika, molekuláris biológia, mikrobiológia, biotechnológia, növény- és állatélettan, ökológia, etológia, környezet- és természetvédelem).

Szaktudományi ismeretek:

- Az induktív és deduktív szemléletű biológiaoktatás elméleti és gyakorlati kérdéseinek ismerete és használata, kiemelten az alap- és középszintű biológiaoktatásban.
- A feladat- és problémamegoldás szerepe és jelentősége a biológiai gondolkodás fejlesztésében.
- A természeti és társadalmi környezetet kímélő környezetbarát életmód szerepének oktatási szerepe, lehetőségei.
- Elméleti és gyakorlati ismeretek a terepi és laboratóriumi kísérletezés, szakmai kirándulások, környezet- és természetvédelmi táborok, szakkörök a tanulók kísérletek szerepéről, feladatairól, szervezéséről és lehetőségeiről az alapozó és középszintű oktatásban.
- A tantárgyi értékelési formák, mérés-módszerek alapelvei (validitás, reliabilitás) speciális tantárgyi vonatkozásainak ismerete és használata.
- Az informatika biológiatanításban történő alkalmazása, világháló alapú tanulási módszerek, valamint a multimédiás módszerek alkalmazási lehetőségeinek ismerete és használata.
- A biológia oktatásának tárgyi feltételei (szaktanterem, szertár, labor, tankönyv, füzet), szemléltető anyagok és eszközök előállításai.

Sajátos kompetenciák:

A biológiatanár képes:

- érzékeltetni diákjaival a természettudományok közti szoros kapcsolatot, látja, és tanítványával láttatni tudja a biológiai és társadalmi problémák kapcsolatrendszerét;
- a biológia tudomány régebbi és folyamatosan megújuló ismereteit az iskolán keresztül a társadalom felé kommunikálni, az egzakt természettudományos eredményeket megérteni és elemi és közép szinten – azok igazságtartalmának megismerése nélkül – érthető formában tanítani;
- a tanulók tévképzetait felismerni és meggyőzően cáfolva megváltoztatni;
- a tanulók életkori sajátosságaihoz és tudásszintjéhez igazodva képes magyarázatot adni az életmóddal, életvitellel, betegségekkel, a természeti környezet megőrzésével kapcsolatos biológiai problémákra és a mögöttes mechanizmusokra;
- kialakítani a tanulók önmagukkal és a környezetükkel szemben érzett társadalmi felelősségérzetét;
- a megtanult tudományos ismereteket kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten népszerűsíteni, magyarázni, terjesztetni, motivációt adva ezzel az ismeretek elsajátítására.

Kémia tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles kémia tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of chemistry*.

A képzés célja az alapképzésen vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Természettudományos és környezettudományos alapismeretek. Matematika, fizika, informatika, környezettan.
- Általános és szervetlen kémia, elméleti kémia. Az atomok elektronszerkezete és a periódusos rendszer. Atomszínképek. Forgási és rezgési spektrumok. Elektronátmenetek és jellemzőik. A molekulák elektronszerkezete, kvantumkémiái alapfogalmak. A kémiai kötés. Kötéstípusok. A molekulák szerkezete, sztereokémia. A koordinációs kémia alapjai, egyensúly, szerkezet, kinetika. A molekulák elektromos és mágneses tulajdonságai.
- A periódusos rendszer. Az elemek gyakorisága és geokémiai rendszere. Fémek és nemfémek jellemzése. Hidrogén, nemesgázok és vegyületeik. A nemfémes elemek, vegyületeik, kémiájuk és sztereokémiájuk. Az s-mező elemei, vegyületeik, kémiájuk és sztereokémiájuk. A p-mező elemei, vegyületeik, kémiájuk és sztereokémiájuk. Átmenetifémek és vegyületeik. Zárt és nyílt szerkezetek sztereokémiája. Szerkezet és a reakciómechanizmus kapcsolata. Lantanoidák és vegyületeik, aktinoidák és vegyületeik: kémiájuk és sztereokémiájuk. Szervetlen láncok, gyűrűk, klaszterek és kalitkavegyületek. Fém- és elemorganikus kémia.
- Fizikai kémia, kolloidkémia, magkémia. Az egyensúlyi termodinamika alapjai. Gázok, folyadékok és szilárd anyagok termodinamikai leírása. Elegyek termodinamikai leírása. Fázisátalakulások és fázisegyensúlyok. Kémiai egyensúlyok. Transzportfolyamatok leírása és a nem-egyensúlyi termodinamika alapjai. Formális reakciókinetika. Összetett reakciók kinetikája. Heterogén reakciók. A határfelületi reakciók kinetikája. Katalízis, katalizátorok, homogén és heterogén katalitikus reakciók. Kémiai reakciók molekuláris dinamikája. Elektrolitok. Heterogén elektrokémiai egyensúlyok. Elektrod-folyamatok kinetikája.
- Diszperz rendszerek és stabilitásuk. A kolloid állapot. A határfelületi jelenségek és adszorpció. Makromolekulák és asszociációs kolloidok.

– A radioaktív bomlás. A radioaktív sugárzások kémiai hatása. Magreakciók. Az elemek származása, kozmológiai folyamatok.

– Szerves kémia. A szerves kémiai reakciók típusai és mechanizmusa. Szerves vegyületek szerkezete és tulajdonságai. Szerves vegyületek térkémiája: geometriai és optikai izoméria, a konformáció fogalma, konformációs egyensúlyok. Szénhidrogének: alkánok, aliciklusos szénhidrogének, alkének, diének és poliének. alkinek. Alkohokok, éterek és epoxidok. Fenolok és származékaik. Oxovegyületek. Karbonsavak és karbonsavszármazékok. Szénhidrátok: mono-, di- és poliszacharidok. Aromás szénhidrogének. Alifás és aromás halogénezett szénhidrogének. Nitrogént, ként vagy egyéb heteroatomot tartalmazó szerves vegyületek (aminok, nitrovegyületek, szulfonsavak és származékaik). Heterociklusos szénvegyületek. Aminosavak, peptidek és fehérjék.

– Egyszerű és összetett lipidek. Nukleinsavak és építőköveik. Biológiailag aktív természetes szénvegyületek (alkaloidok, antibiotikumok, vitaminok, hormonok).

– Analitikai kémia. Ionok kimutatása csapadékos és redoxireakcióik alapján. Titrimetriás és gravimetriás analitikai módszerek. Az elektroanalitika alapjai: potenciometria, konduktometria, elektrolízisen alapuló módszerek. Elválasztástechnikai módszerek. Spektroszkópiai szerkezetvizsgáló és analitikai módszerek. Mágneses magrezonancia spektroszkópia. Diffrakciós módszerek.

– A kémia gyakorlati alkalmazásai. Vegyipari nyersanyagok és alapanyagok. Energiaforrások. Szervetlen, szerves és biotechnológiai vegyipari eljárások. Műanyagok és polimerek. Esettanulmányok, a kémiai ismeretek kontxtusalapú tárgyalása (kémia és társadalom, fenntartható fejlődés, kémia és környezet stb.).

– Kémiai határterületi ismeretek. Környezetszennyezés és környezetvédelem. Zöld kémia. A biokémia alapjai. Bioszervetlen kémia. Ásványtani alapismeretek. A kémia tudománytörténeti vonatkozásai. Paradigmaváltások a kémiában (pl. Dalton-féle atommodell, kvantummechanikai modell). A fogalmi váltás nehézségei.

– A környezettudatos életvitelhez, a biztos, balesetmentes kísérletezéshez, a gyakorlati munka során a fegyelmezett és felelősségteljes tanulói magatartás kialakításához szükséges ismeretek.

– A kémia jelentősége a modern társadalmakban. A mindennapok kémiája.

A szakmai modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

Szaktudományi ismeretek:

– A kémia elméleti modelljeinek elemi szintű magyarázata és tanítása.

– A kémiai fogalmak fejlődési sajátosságai, tanításának-tanulásának lehetőségei és nehézségei.

– A tanulók fogalmi rendszerének ismerete: naiv előfogalmak, tapasztalati fogalmak és tévképzetek problémái, a fogalmi váltás nehézségei.

– A feladat- és problémamegoldás szerepe és jelentősége a kémiai gondolkodás fejlesztésében.

– Információforrások a kémia tanításában.

– A szemléltetés lehetőségei a kémia tanításában. A modellezés szerepe, feladatai és gyakorlata az alapozó és középszintű kémiaoktatásban.

– A kísérletezés (demonstrációs, mérő- és tanulókísérletek) szerepe, feladatai és gyakorlata az alapozó és középszintű oktatásban. A kémiaoktatás tárgyi feltételeinek (szaktanterem, szertár, laboratórium) szerepe és jelentősége.

– Multimédiás technikák ismerete és alkalmazásának lehetőségei a kémiaoktatásban a jelenségbemutató, kísérletezés, modellezés, kiértékelés és az adatelemzés területén.

– A kémia és más természettudományos tantárgyak kapcsolata, a kereszttantervek, tantárgyak közti kapcsolatok jelentősége az általános és középiskolában.

– A diákok differenciált fejlesztésének lehetőségei a kémia tanításában (tanórán kívüli lehetőségek, tanulmányi versenyek stb.).

– Kémiai ismeretek felhasználása a környezetvédelemben. Környezettudatos magatartás erősítése.

Sajátos kompetenciák:

A kémiatanár

– magas szinten ismeri a fenomenologikus és elméleti kémia alapvető törvényeit, a kémiatudomány jellemző ismeretszerző módszereit;

– felkészült az alapvető természeti jelenségekben megnyilvánuló kémiai törvényszerűségek bemutatására;

– képes tanítványainak megmutatni a kémia szerepét az anyag szerveződésének leírásában, láttatni tudja a társadalom mindenkori technikai szintjének szoros kapcsolatát a természettudományos, kiemelten a kémiai ismeretekkel;

– a tanulók életkori sajátosságaihoz alkalmazkodva képes bemutatni, kísérletekkel demonstrálni, kvalitatív, illetve elemi kvantitatív szinten értelmezni a szervetlen és szerves kémia jelenségeit.

Fizikatanár

A szakképzettség oklevélben szereplő

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles fizikatanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of physics*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteiken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– A mechanika alaptörvényei, általánosított megmaradási tételek. A klasszikus mechanikai törvények érvényességi köre, a mechanika szerepe a természeti jelenségekben, a mindennapi életben és a technikai gyakorlatban (pl. közlekedés, sport, játékszerek stb.). A nemlineáris jelenségek elemi szintű értelmezése.

– Az energiafogalom centrális szerepe a klasszikus és a modern fizikában. A korpuszkuális anyag, az erők és az energia kapcsolata. Az általánosított energia-megmaradás elve és alapvető jelentősége a fizikai és a rokon természettudományos problémák megoldásában, illetve a természeti jelenségek széles körének magyarázatában.

– Folytonos közegek, gázok, folyadékok és szilárd anyagok makroszkopikus mechanikai tulajdonságai, aerodinamika, rugalmas alakváltozás, hidrodinamika.

– A hőtan főtételei, az entrópia makroszkopikus fogalma, termodinamikai potenciálok, irreverzibilis folyamatok, a termodinamika alkalmazása egyszerű speciális rendszerekre.

– A statisztikus fizika valószínűségi szemlélete, a makroszkopikus termodinamika fogalmainak és törvényeinek statisztikus értelmezése.

– Elektromágnesség, elektrosztatikus tér vákuumban, dielektrikumokban és vezetőekben. A statikus mágneses tér és az anyag mágneses tulajdonságai. Az elektromos áram és hatásai. A Maxwell-egyenletek vákuumban és anyagi közegben, az anyagállandók értelmezése.

– Az elektromágneses hullámok elmélete, hullámjelenségek, az elektromágneses hullámok energiája, Az elektromágneses spektrum. Az elektromágneses hullámok a természetben és a technikai gyakorlatban. Az elektromágneses hullámok és a korpuszkuális anyag kölcsönhatása. Az elektromágneses sugárzások alkalmazása az orvosi diagnosztikus és terápiás eljárásokban. A relativitáselmélet alapjai, fizikai világképfőmáló jelentősége.

– Mikrofizika. A mikrofizika klasszikus előzményei. A kvantumfizika kísérleti alapjai, kvantummechanikai és a klasszikus fizikai mennyiségek kapcsolata.

– Magfizika. Atommag-modellek, a természetes és mesterséges radioaktivitás jelensége és alkalmazásai. Magreakciók, a magenergia alkalmazásai, nukleáris kockázatok. Az elemi részek fizikájának alapjai.

– A csillagászat alapjai. A klasszikus leíró csillagászat, Kepler-törvények, csillagrendszerek, csillagfejlődés. A modern kozmológia alapjai. A modern űrkutatás elméleti és gyakorlati vonatkozásai.

– A társadalmi közegben értelmezett természettudomány és természettudományos kutatás, nagy felfedezések a fizikában, a tudósok szerepe és felelősségének kérdései a régebbi korokban és napjainkban.

A szakterületi modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

Szakmódszertani ismeretek:

– A mechanika tanításának tartalmi alapkérdései, az iskolai kísérletezés, a tanulók önálló kísérleti munkájának szervezése és irányítása. A fizikatantervek szükségszerűen spirális felépítése, az egyes fogalmaknak, jelenségek körnek, törvényeknek a tanulók kognitív fejlődéséhez igazodó fokozatos bővítése és annak alkalmazása a tanításban. Jellegzetes és újratermelődő mechanikai tévképzetek eredete, azonosítása és kezelése (az arisztotelészi és a newtoni szemléletmód, centrifugális és centripetális erő stb.).

– Az energiafogalom kialakítása és a fogalom folyamatos tartalmi bővítése az alapozó és középszintű fizikaoktatásban. (Legyen képes a fokozatosság elvét követve meggyőzően elfogadtatni a diákokkal az általánosított energia-megmaradás elvét, és ennek sokirányú alkalmazhatóságát. Tudjon kialakítani diákjaiban józan fenntartásokat minden olyan „új” elmélettel szemben, amelyik el-
lentmondásban áll az általánosított energia-megmaradás tételével. Jellegzetes áltudományos nézetek szakértői kezelése.)

– A folytonos közegekkel, gázokkal, folyadékokkal és szilárd anyagokkal kapcsolatos hétköznapi tapasztalatok, technikai alkalmazások és a fizikai ismeretek szoros kapcsolatának bemutatása a tanításban. Az iskolai tananyagból kimaradó témakörök élményszerű ismeretterjesztő szintű bemutatására.

– A hőtan általános és középiskolai tanításának alapproblémái. A statisztikus sokaságok viselkedésének törvényszerűségei, az átlagérték és az ettől való eltérések, várható ingadozások fogalmának a diákok életkori sajátosságaihoz illeszkedő elemi tárgyalása. A modellalkotás kifejlesztése és alkalmazása a középiskolában, statisztikus modelljátékok, döntésjátékok. Számítógép alkalmazása a sokelemű rendszerek vizsgálatánál. A fizikai hőtan alaptörvényeinek szerepe más természettudományokban (pl. a kémia, biológia geológia stb.). A determinisztikus és statisztikus törvények közötti fogalmi váltás nehézségei.

– Az elektromágnesség elméleti és gyakorlati problémái a gimnáziumi fizikatanításban. Demonstrációs kísérletek bemutatása, az iskolai mérőkísérletek kiértékelése. A fizikai ismeretek alkalmazása a mindennapi, háztartási elektromosság gyakorlati kérdéseivel (baleset-megelőzés, energiatakarékosság) kapcsolatban.

– Az elektromágneses hullámok alapvető jelentősége a modern technikában, a gyakorlati energetikában, valamint a kommunikációs eszközökben. A fény kettős természete és a kérdéskörrel kapcsolatos ismeretelméleti problémák.

– A modern fizika (atom- és részecske-fizika, statisztikus fizika, anyagtudomány) tanításának elvi és gyakorlati problémái az alapozó és a középszintű oktatásban. A modellalkotás szerepe a fizikai megismerés folyamatában és a fizika tanításában. A klasszikus atomfizika és héjfizika szerepe más természettudományokban, kémiai és biológiai alkalmazások fizikatanítási integrációja. A mikrofizikai és makrorendszerek törvényeinek kapcsolata.

– Az atomenergia jelentősége a modern társadalomban, döntési kockázatok. Az atomenergiára vonatkozó új eredmények elsajátításának és az ezzel kapcsolatos társadalmi vitáknak jelentősége.

– A csillagászati törvények szerepe a fizika történeti fejlődésében. Klasszikus és modern csillagászati ismeretek beillesztésére a fizika tantárgy kereteibe.

– Motivációs stratégiák a fizikatanításban. Az általános és középiskolai fizika oktatás kezdő- és peremfeltételei, a fizika tananyag jellegzetességei, szerkezete, vezérelvei. Fizikatanítás külföldön.

– Az induktív és deduktív szemléletű fizikaoktatás elméleti és gyakorlati kérdései a középiskolai fizika tanításában.

– A feladat- és problémamegoldás szerepe és jelentősége a fizikai gondolkodás fejlesztésében. A fizikatanítás feladata és lehetőségei a tanulók olvasási és szövegértő képességének fejlesztésében.

– A kísérletezés (demonstrációs-, mérő- és tanulókísérletek) szerepe, feladatai és gyakorlata az alapozó és középszintű oktatásban. Tanítási, tanulási környezet, a fizika oktatásának tárgyi feltételei (szaktanterem, szertár, labor, tankönyv, füzet, számítógép használat, Internet stb.), szerepe és jelentősége.

– A fizika elméleti modelljeinek elemi, középiskolai matematikai ismeretekre építő magyarázata.

– A természettudományos tárgyak egybehangolása, az integrált természettudományos oktatás hazai és külföldi tapasztalatai.

– A diákok differenciált foglalkozásának, fejlesztésének lehetőségei a fizikatanításban. A felzárkóztatás és a tehetséggondozás speciális feladata és fórumai (iskolai szakkör, KOMAL, regionális, országos, nemzetközi versenyek).

– A szakköri foglalkozások lehetőségeiről az iskolai és az iskolán kívüli tanulói aktivitások lehetőségei, a fizikai ismeretterjesztés formái és feladatai.

– Multimédiás technikák ismerete és alkalmazásának lehetőségei a fizikaoktatásban a szemléltetés, kísérletezés, modellezés és a mérési adatok kiértékelése területén.

– Fizikai ismeretek felhasználása a környezetvédelemben. Környezettudatos magatartás erősítése.

Sajátos kompetenciák:

A fizikatanár

– képes érzékeltetni diákjaival a természettudományok közti szoros kapcsolatot, a társadalom felelősségét a természeti környezet megőrzéséért;

– látja és tanítványaival láttatni tudja a társadalom mindenkori technikai szintjének szoros kapcsolatát a természettudományos, kiemelten a fizikai ismeretekkel;

– a tanulók életkori sajátosságaihoz, absztrakciós képességeihez és tudásszintjéhez igazodva képes bemutatni, kísérletekkel demonstrálni, kvalitatív, illetve elemi kvantitatív szinten értelmezni a mechanika, termodinamika,

elektromágnesség, optika jelenségeit, a modern fizika (mikrofizika, statisztikus fizika, anyagtudomány, kozmológia) legfontosabb eredményeit;

– képes a megtanult tudományos ismeretek, az alapvető természeti jelenségekben megnyilvánuló, fizikai törvényszerűségek bemutatására;

– érti és képes érzékeltetni a természeti folyamatok matematikai leírásának jelentőségét a tudományos és gyakorlati életben;

– ismeri és alkalmazza a fizikatanításban a modern pedagógia módszereit iskolai és iskolán kívüli környezetben (projekt módszer, kooperatív technikák, konstrukciós feladatok stb.).

FÖLDÜNK-KÖRNYEZETÜNK MŰVELTSÉGI TERÜLET

Földrajztanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles földrajztanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of geography*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Természettudományi és általános földtudományi ismeretek:

– Földünk belső szerkezetének geofizikai magyarázata. A magmatikus folyamatok (földrengések) geofizikai, geokémiai alapjai. A szilárd kéreg geofizikai tulajdonságai.

– A közettípusok csoportosítása, a magmatikus differenciálódás rendszere. A kőzetek, ásványok és ércek fogalmának elkülönítése. Környezetföldtani alapfogalmak.

– A talajtani jellemzők és folyamatok számára fontos ásványok, elemek, nehézfémek. Az élővilág számára létfontosságú elemek, nyomelemek környezetföldtani előfordulása.

– A légkör kialakulása, jelenlegi összetétele. A légkör vertikális tagolódása, fizikokémiai folyamatai. A levegő mozgásának fizikai alapjai. Felhő- és csapadékképződés.

– A légcirkuláció globális rendszere, akciócentrumok. A globális rendszer sérülékenysége.

– Az üvegházhatás természeti, ill. társadalmi okai, következményei.

– Klasszikus és modern éghajlati rendszerek ismerete (a Köppen-rendszertől a Walter-Lieth-féle éghajlati rendszerig). Az időjárási előrejelzések megbízhatósága, hosszú távú becslések, különös tekintettel a Kárpát-medencére.

– A globális éghajlatváltozás kérdése (jelei, regionális különbségek). Városi levegőtisztaság, a fotokémiai szmog. A levegőtisztaság hazai összetevői, mértéke.

– A víz fizikai és kémiai alaptulajdonságai, ezek szerepe a hidroszféra adottságaiban. A hordalékmozgás fizikája. A jég sajátos fizikai jellemzői.

– A víz szerepe a Földön. A víz körforgása, folyók tavak, óceánok, sarki jégtömegek. A felszíni vizek csoportosítása, főbb típusaik, a vizek szennyezése és annak lehetséges következményei. A felszínalatti régiók hidrológiája. A hidrogeológiai megközelítés jelentősége a víz- és környezetvédelemben.

– Felszínalatti vizek jellemzése, vízáramlási rendszerek, kapcsolatuk a felszíni vizekkel. A felszínalatti vizek szerepe a vízellátásban. Környezetföldtani vonatkozások (szennyeződési lehetőségek és azok következményei, vízellátási problémák). A medencehidraulika elvei és gyakorlata. A felszínalatti vízrendszerek jellemzői.

– A fizikai, kémiai és biológiai folyamatok jellemzése a felszíni és felszín alatti vizekben, a hazai felszíni vízminősítési rendszer. A vízminőség és vízminőség védelem.

– Hidrobiológiai alapfogalmak, a vízháztartás, ill. vizek kémiai típusainak ökológiai jelentősége. A Balaton vízminőségi állapota.

– A karsztformák kialakulásának kőzetkémiai és hidrológiai összetevői. A karszthidrológiai folyamatok környezetérzékenységének magyarázata.

– Az aprózódás és a mállás kőzetfizikai, kőzetkémiai magyarázata. Az aprózódás/mállás kapcsolata az éghajlattal és a talajképződéssel.

– A lejtős tömegmozgások fizikai és hidrodinamikai magyarázata. A tömegmozgások felszínek tulajdonságainak építésföldtani következményei.

– A környezettudományok és a földrajz kapcsolata. A környezetminősítés, környezetértékelés alapelvei, a monitoring rendszer kiépítése.

– Földünk anyag- és energiaháztartása (szén-, oxigén-, nitrogén-, víz-körforgás). Az emberi tevékenységek környezetkárosító hatásának történelmi fázisai.

– A földfelszín ábrázolása. Vetülettípusok és torzítások. A térkép sík és domborzati rajza. Mérések a térképen. Távérzékelés és űrfelvételek kartográfiai szerepe.

– Matematikai-statisztikai eszközök alkalmazása a földtudományban. Lineáris és regressziós korreláció. Sztohasztikus összefüggések.

Természetföldrajzi ismeretek:

– A kontinensek és az óceánok keletkezése. A lemeztektonikai folyamatok magyarázata, a kontinensek mozgá-

sa a földtörténet során. Jelenleg aktív alábukási, eltolódási, ill. távolodási zónák, helyek, ezek hatása a felszíni természeti folyamatokra és a társadalmi tevékenységekre.

– A vulkánosság típusai. Földünk legaktívabb vulkáni területei. A posztvulkáni folyamatok hasznosítási lehetőségei.

– Kőzetgeomorfológia; a karbonátos kőzetek, a gránit, a homokkő, a bazalt, a lösz sajátos formakincse. A sajátos geomorfológiai formák helye a természetvédelemben.

– Az éghajlati geomorfológia eszmétörténeti jelentősége, sikere a földfelszíni folyamatok magyarázatában. Az elegyengetett felszínek kérdése.

– A földi vízháztartás és vízkörforgás alapelemei. Óceonográfiai alapfogalmak, a tengeráramlások. A tengerpartok formakincse. Tengerpartok és globális klímaváltozás.

– A szárazföldi vízhálózat alakrajzi jellemzői. Folyó- és völgyszakaszok morfológiai paraméterei. A folyósza-
bályozás, vízrendezés és egyéb beavatkozások a természetes fluvialis folyamatokba.

– A vízfolyások víz- és hordalékszállítás. Folyószakaszjelleg, völgytípusok, hordalékkúpok, delták. Potamikus kultúrák és folyóhasználati lehetőségek.

– A tavak legfontosabb típusai, a tavak fejlődésének természetes útja. Létesített víztározók, és egyéb antropogén beavatkozások az állóvizek életébe (pl. rekreációs kihasználás).

– A felszín alatti vizek típusai. Karsztosodás és karsztformák. A trópusi és nem trópusi karsztok. A karsztok szerepe az emberi területhasználatban.

– Eljegesedett sarkvidéki, ill. magashegységi területek formakincse. A periglaciális felszínformák. A szélsőséges élőhelyek környezetérzékenysége.

– A tömegmozgások geomorfológiai típusai, jellemző előfordulási helyei. Hazai felszínmozgások területek aktuális problémái.

– Az eolikus formák rendszere és típuscsoportjai. Földünk legjellemzőbb sivatagi területei.

– A Szahel-övezet problémája.

– Az antropogén geomorfológia rendszere. Példák az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatásának jellemzésére.

– A természeti és antropogén veszélyek és értékek. Szerepük a társadalmi tevékenységek területi megoszlásában.

– A földrajzi övezetesség rendszere, az övezetekre legjellemzőbb talajok és biogeográfiai típusok. Azonális talajok. A talajerózió.

– Földünk élővilágának területi elrendeződése. Potenciális és aktuális vegetáció. A Föld erdőtípusai és a mezőgazdasági haszonnövényzet ökológiai szerepe.

– Az ember által legveszélyeztetettebb élőrendszerek. A természetvédelem és az emberi tevékenység konfliktusának regionális példái. Védelmi kategóriák (világ, európai, nemzeti).

– A táj mint komplex természeti rendszer rendszerelméleti bemutatása. A tájföldrajz helye a geográfiában. Táj-típusok.

– A táji rendszer stabilitása, érzékenysége és antropogén befolyásoltsága. A tájanalízis és szintézis, környezeti hatásvizsgálat.

– Területi információs rendszerek, GIS, számítógépes térképezés, ill. ezen módszerek alkalmazásai, felhasználása a földrajzoktatásban. A prezentációs technikák általános és geográfiai eszköztára.

Általános társadalom- és gazdaságföldrajzi ismeretek:

– A társadalom és a környezet kapcsolata. A földi ökoszisztéma teherbíró képessége és a népességszám gyarapodása. A népességnövekedés területi különbségei.

– A népesség szerkezeti változásai, foglalkozási megoszlása és a migráció területi eltérései. A Föld népességének kulturális és vallási tagolódása.

– A települések kialakulásának természeti és gazdasági okai. Településtípusok és megoszlásuk kontinensenként. Településhálózat.

– A városok funkcionális belső tagozódása. Agglomerációk és szuburbanizáció. Élhető városok, városökológiai gondok.

– A gazdasági fejlettség helyzete a Földön. A világgazdaság funkcionális és területi szerkezete.

– Centrum és periféria.

– Az ipar és bányászat területi elrendeződésére ható természeti tényezők. A világ iparának szerkezeti és területi átrendeződése. A világ ipari centrumai. Az ipari termelés környezetvédelmi vonatkozásai.

– A Föld energiapotenciálja, hagyományos és megújuló energiaforrások. Atomenergia és környezetvédelem.

– A mezőgazdasági termelés történeti fejlődése és környezetformáló hatása. A mezőgazdasági tevékenység és a természeti adottságok kapcsolata.

– A mező- és erdőgazdálkodás földrajzi típusai. A mezőgazdaság főbb termékcsoportjai és az élelmiszergazdaság területi sajátosságai.

– A közlekedés és kereskedelem területi szerkezete. A nemzetközi munkamegosztás. A nemzetközi gazdasági integrációk.

– Az idegenforgalom földrajza és válfajai. A turizmus általános gazdasági szerepe, a turizmus és környezetvédelem kapcsolata. Területi tendenciák a világ turizmusában.

– Globális társadalmi-gazdasági és környezeti problémák, valamint perspektíváik, mérséklésük és megoldásuk elvei, lehetőségei. A világ akut problémái; a túlnépesedés, az energiahiány, a vízhiány regionális különbségei, ennek földrajzi, területi differenciái.

– Globális politikai földrajzi jelenségek, folyamatok ill. a várható tendenciák. Érdekkellentétek a fejlett, ill. fejlődő országok között.

Regionális természeti és gazdaságföldrajzi ismeretek:

– Nyugat- és Észak-Európa természeti és társadalmi-gazdasági jellemzői, ill. a régiók változó helyzete, szerepe a kontinens fejlődésben. A táj- és természetvédelem európai rendszere.

– Közép-Európa, Kelet-Európa és a Mediterráneum összehasonlító természeti-gazdasági elemzése a kontinens egésze szempontjából.

– Az Európai Unió regionális természeti és társadalmi-gazdasági különbségei, ezek hatása az uniós gazdaságpolitikai, társadalompolitikai folyamatokra. Az Unió vidékpolitikája.

– Az európai tengerpartok és hegyvidékek összehasonlítása természeti, gazdasági, idegenforgalmi, társadalmi potenciál szempontjából.

– Ázsia „a XXI. század kontinense” természeti potenciáljának kihasználása és társadalmi fejlődése. Környezetvédelmi aggályok.

– Az Angolszász-Amerika és Ausztrália világgazdasági szerepének változása és a természeti adottságok kihasználása. Természet- és környezetvédelem a fejlett ipari országokban.

– Latin-Amerika és Afrika természeti adottságainak kihasználása, társadalmi-gazdasági fejlődési problémái.

– Táj- és erőforrás-használat Magyarországon és a Kárpát-medencében. A történelmi szakaszok és a jelenlegi tájhasználat bemutatása. Az adott szakaszok domináns és alárendelt erőforráselemei, a mindenkori energianyerés fő típusai.

– A magyar kultúra és életvitel története, jelene és fejlődési lehetőségei történeti földrajzi értelmezésben. Hazánk népességének demográfiai jellemzői, a hazai településhálózat sajátosságai.

– Magyarország a Kárpát-medencében; a természeti adottságok szerepe az ország mezőgazdasági, bányászati, valamint ipari tevékenységében.

– Hazánk társadalomföldrajzi régióinak egyedi vonásai, a területi differenciálódás történelmi gyökerei és jelenlegi tendenciái.

– Hazánk, Európa és a világ politikai földrajzi helyzete és tendenciái. Természetföldrajzi keretek és világgazdasági erővonalak. Az energiaforrások és a víz egyre meghatározóbb szerepe, az ezek birtoklásáért folyó politikai-katonai törekvésekben rejlő veszélyek.

A szakmai modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

Szaktudományi ismeretek:

– A földrajztanítás-tanuláshoz szükséges eredményes, egymásra épülő tanulási stratégiák;

– A különböző tanulói képességekhez és oktatási célkitűzésekhez igazodó differenciált földrajztanítás módszerei, eszköztára;

– A felzárkóztatás és a tehetséggondozás kihívásai és lehetőségei;

– A kooperatív és a reflektív tanulási technikák, a projekt módszer;

– A tanulói képességeket, kompetenciákat fejlesztő módszerek: módszertani (pl. megfigyelés, stratégiai tervezés), intellektuális (pl. térbeli és időbeli tájékozódás, lényegkiemelés, rendszerezés, gondolkodási képességek), kommunikációs (pl. szóbeli és írásbeli munka, információkezelés és -feldolgozás), személyes és társas kompetenciák (pl. társas aktivitás, döntésképeség, környezettudatosság);

– Tevékenységközpontú tanítási-tanulási gyakorlat: olyan, élményszerű helyzetek teremtése, amelyekben a tanulók tapasztalatokat szerezhetnek, maguk fedezhetik fel a környezeti elemek közötti kapcsolatokat és összefüggéseket, azokról következtetéseket vonhatnak le; alkalmazhatják korábbi tapasztalataikat, ismereteiket és készségeiket; megfogalmazhatják egyéni és csoportosan kialakított véleményeiket, megvédhetik azokat érvekkel vitákban;

– A terepi oktatás módszerei (tanulmányi séták, kirándulások, üzem- és intézménylátogatások, terepfoglalkozások, erdei iskolák, természeti és társadalmi terepfelmérés és vizsgálódás stb.);

– A múzeumpedagógiai, a könyv- és médiatár-pedagógiai, illetve a drámapedagógiai módszerek a földrajztanításban;

– Az ellenőrzés és az értékelés korszerű módszertana, mérésmetodikai alapismeretek;

– Felhasználói szintű számítástechnikai ismeretek, a számítástechnika által nyújtott lehetőségek felhasználása a mindennapos földrajztanári munkában.

Sajátos kompetenciák:

A földrajztanár

– rendelkezzen széles körű, a többi tantárgy tanulásában és a mindennapi életben hasznosítható földrajzi-környezeti tájékozottsággal, valamint biztos és átfogó topográfiai ismeretekkel; továbbá kronologikus szemlélettel, problémamegoldó gondolkodási képességgel, igazodjon el a földrajztanításban alkalmazott nagyságrendek között;

– legyen képes a bármely iskolatípusban való földrajz-oktatásra; rendelkezzen – az 5–6., a 7–8. és a 9–12. évfolyamos korosztályok sajátos pedagógiai igényeihez igazodva – a szak szemléletével és műveltségtartalmával (amely eligazítja a ma emberét a környezeti, a természeti, a társadalmi-gazdasági kérdésekben és a mindennapos tevékenységekben tapasztalható földrajzi jelenségek megértésében, illetve az ismeretek gyakorlati alkalmazásában);

– rendelkezzen komplex látásmóddal, amely magában foglalja a természeti, a társadalmi-kulturális és a gazdasági környezetet, valamint a lokális, a regionális és a globális szemléletű földrajzi és környezeti gondolkodást;

– rendelkezzen vizuális intelligenciával;

– rendelkezzen környezeti intelligenciával, a környezeti elemek felismerésének és kategóriákba helyezésének,

valamint a környezeti elemek közti kapcsolatok felfedezésének képességével;

– rendelkezzen a tudatos és értékelvű gondolkodás képességével, a jövő iránt való elkötelezett magatartás, és a fenntartható fejlődés iránti felelősséggel. Ismerje és alkalmazza nevelő-oktató munkájában a fenntarthatóságra nevelés pedagógiájának interaktív, képességfejlesztő módszereit;

– legyen képes folyamatosan felhasználni, tudásrendszerében alkalmazni, új logikával integrálni a földrajzi tudományágak, valamint a rokon- és társtudományok ismeretanyagát;

– képes legyen arra, hogy életvitele a környezettudatos magatartása mintáját adja a tantestületben és a tanítványai között;

– legyen képes az iskolai környezeti nevelési programok elkészítésére és a tantestület bevonásával történő megvalósítására; tantárgyi program készítésére, a tananyag feldolgozása során pedig a haza- és Európa-centrikus szemléletmód érvényesüljön;

– építse a földrajztanítás-tanulás folyamatát részben az elektronikus kommunikációs, információs technikák alkalmazására, amely lehetővé teszi a világ egészének és egyes régióinak bemutatását, a természeti és társadalmi aktivitást és a közöttük lévő kölcsönhatások számtalan aspektusát. Kapjon helyet az általános iskolai, de különösen a középiskolai földrajzoktatásban a hálózat-alapú tanulási környezetekre épülő tanulás, a vizuális prezentációs technikák, a GIS alkalmazása;

– ismerje és munkája során tudatosan alkalmazza majd a tanulói személyiség egészének fejlődését szolgáló tevékenységterületek: a szociális és társadalmi kompetenciák, a társadalmi érzékenység, a nyitott, befogadó és empátiás személyiség kialakításának, a társas aktivitás fejlesztésének módszereit;

– rendelkezzen az új típusú tanári attitűddel, a tanulási folyamatot irányító, segítő, támogató és innovatív pedagógusként tevékenykedjen;

– legyen képes erősíteni az iskolai életben a földrajz sokféle és egyre inkább fontossá váló tartalmi, szemléleti, viselkedésmódbeli érték- és mintaközvetítő szerepét, kialakítani a tanulóknál – más szaktanárokkal együttműködve – a környezet iránti érzékenységet és a környezettudatos magatartást.

Környezettan-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles környezettan-tanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of environmental science*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg

ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- A környezet fizikai szennyezésének főbb formái. A szennyezők terjedése. Áramlás, sodródás jelensége. Globális áramlási jelenségek (légkör, óceánok).

- A zaj fogalma, a zajjal kapcsolatos környezeti problémák és azok kezelése.

- Az ionizáló és nem-ionizáló részecske- és elektromágneses sugárzások jellege és környezeti, egészségügyi hatásai. Sugárvédelem alapelvei. A radioaktív hulladékok kezelése és elhelyezése.

- Az energetika szerepe az emberi társadalmak fenntartásában. Az energiatermelés fizikai folyamatai és ezek melléktermékei. A maghasadásos energiatermelés, a nukleáris fűtőanyagciklus. A nukleáris energiatermelés főbb problémái, kilátásai. Az energiatakarékosság lehetőségei, jelentősége. A jövő energiatermelése, a megújuló energiák. Az energiatermelő ágazatok környezeti hatásai. Az energetika folyamataiból származó környezetszennyezés csökkentésének lehetőségei.

- A légkör kialakulása, folyamatai. A Föld öslégköre és jelenlegi összetétele. A légkör és az óceánok közötti kölcsönhatás. A kémiai folyamatok szerepe a légkör összetételének alakulásában, a légkör kémiai minősítése.

- Az atmoszféra felépítése, nyomás és hőmérsékleti viszonyai. A sztratoszférikus ózon kémiája és szerepe. Városi levegőtisztaság, a fotokémiai szmog kialakulás és jellemzői, a troposzférikus ózon. A légköri aeroszol tulajdonságai, jelentősége és hatásai.

- A Föld energiamérlege, globális éghajlatváltozás és lehetséges következményei. Az üvegházhatás természeti és társadalmi okai és következményei.

- A víz szerepe a Földön. A víz körforgása, folyók tavak, óceánok, sarki jégtömegek. A felszíni vizek csoportosítása, főbb típusaik, a vizek szennyeződése és annak lehetséges következményei. A felszínalatti régiók hidrológiája. A hidrogeológiai megközelítés jelentősége a víz- és környezetgazdálkodásban.

- A fizikai-kémiai valamint biokémiai folyamatok jellemzése a felszíni és felszín alatti vizekben, a hazai felszíni vízminősítési rendszer. A szennyeződés lehetséges módjai, a szennyvizek jellemzése, a fontosabb szennyvíztisztítási eljárások.

- Felszínalatti vizek jellemzése, vízáramlási rendszerek, kapcsolatuk a felszíni vizekkel. A felszínalatti vizek szerepe a vízellátásban. Környezetföldtani vonatkozások (szennyeződési lehetőségek és azok következményei, víz-

ellátási problémák). A medencehidraulika elvei és gyakorlata. A felszínalatti vízrendszerek jellemzői.

- A kémiai folyamatok jellemzése a felszíni és felszín alatti vizekben, a hazai felszíni vízminősítési rendszer. A vízminőség és vízminőség -védelem. Az ivóvíz minősítése, ivóvíz előállítása felszíni és felszín alatti vizekből.

- A környezet minősítése során alkalmazott monitorozási vizsgálatok alkalmazását lehetővé tevő fizikai, kémiai, biológiai és ökotoxikológiai módszerek bemutatása.

- Az ásványok (természetes szilárd vegyületek) és jelentőségük a környezettudományban. A környezetvédelem szempontjaiból legfontosabb ásványcsoportok. Az ásványok kapcsolata biológiai folyamatokkal és az emberi egészséggel.

- A földkérget felépítő kőzetek. Vulkáni jelenségek. Magmás eredetű hasznosítható ásványi nyersanyagok. Az épített környezet kőanyagainak (építő- és díszítőkövek) átalakulásai környezeti hatásokra, műemlékvédelmi kapcsolatok.

- A Föld belső felépítése. Lemeztektonika és kontinensvándorlás. A Föld kontinentális litoszférájának fejlődése. Alapvető szerkezetföldtani folyamatok. A földrengések leírása, földrengés veszélyeztetettség. A szeizmológia és szerepe a Föld belsejének megismerésében.

- Az üledékes folyamatok környezetföldtani vonatkozásai (folyószabályozás, gátépítés hatásai az üledékfelhalmozódásra/elmosásra stb.). Hasznosítható ásványi nyersanyagok az üledékes folyamatsorban. A mállás jelensége és kapcsolata az éghajlattal.

- A Kárpát-Pannon régió kialakulásának főbb lépései (időben és térben). A földtani felépítéssel összefüggő speciális környezeti problémák (felszínmozgásos területek, bányakárok, vízbeszerzési nehézségek, geokémiai anomáliák, törésvonalak stb.).

- Klíma és klímaváltozások. Az éghajlatot meghatározó tényezők. Klímajelző üledékek. Klímaváltozások a földtörténeti múltban. Éghajlati és biológiai fordulópontok a Föld története során.

- A zonális talajok képződése jellemző tényezők és folyamataik tükrében (összehasonlító elemzés). A Föld és Magyarország klímazonális talajtípusai.

- A hidromorf, a savanyú és a szikes talajok képződésének természetes és antropogén okai, javításuk eljárásai, anyagai. Növényzetük jellegzetességei.

- A talajok fizikai tulajdonságainak antropogén változásai, a talajerózió kiváltó és befolyásoló tényezői, a talajvédelem kérdései. A talajok antropogén eredetű szerves és szerves szennyezői és meghatározásuk módjai.

- A bioszféra evolúciója. A földi élet kialakulása, fejlődése a rekonstrukció lehetőségei (ösmaradványok). A földtörténeti idő és mérése, kronológia. Az emberi tevékenység káros hatásai a bioszférára.

- Vírusok, baktériumok, cianobaktériumok és protisták. Gyakorlati szempontból fontos mikroorganizmusok.

Környezetvédelmi biotechnológiák. Biotranszformáció, biodegradáció, bioelimináció, mineralizáció, bioakkumuláció, biomagnifikáció, rezisztencia és perzisztencia.

- Algák, zuzmók, mohák, hajtásos növények és gombák evolúciója, jellemzése és rendszerezésük elve. Gyakorlati szempontból fontos taxonok környezeti vonatkozásai.

- Álszövetes (szivacsok), testüreg nélküli (csalánozók), testüreges gerinctelen állatok (férgék, ízeltlábúak és puhatestűek) és a gerincesek (halak, kételtűek, hüllők, madarak és emlősök) evolúciója, rövid jellemzésük, környezeti jelentőségük.

- A biológiai organizáció és az ökológia alapelvei. A környezeti és a toleranciai tényezők fogalma. Az indukció és a limitáció. Populációs alapjelenségek. Termintázat, életmenet stratégiák.

- A populációs kölcsönhatások. Populációdinamika, alapmodellek. Túlélési görbék. A kompetíció és a niche.

- Társulások (közösségek) struktúrái és működése. A trofikus struktúra (táplálékláncok, táplálékhalózatok). A biodiverzitás és megőrzésének fontossága.

- A biológiai produkció. Az anyagforgalom és az energiaáramlás. Elsődleges termelést korlátozó környezeti tényezők (fény, víz, hőmérséklet, tápanyagok, széndioxid).

- A szukcesszió fogalma és főbb folyamatai. Az ökológiai rendszerek stabilitása, a degradálódás és az eutrofizálódás, illetve az azokat kiváltó főbb környezeti tényezők.

- A víz, mint életközeg. Élőhelyek, életközösségek természetes vizekben. A trofitás és a szaprobitás fogalma. A lebegő életforma. Fitoplankton. Zooplankton. Anyag és energiaszintek természetes vizekben.

- A bioszféra evolúciója. A földi élet kialakulása, fejlődése a rekonstrukció lehetőségei (ösmaradványok). A földtörténeti idő és mérése, kronológia. Az emberi tevékenység káros hatásai a bioszférára. A szén, nitrogén, kén és a foszfor biogeokémiai ciklusai. A szén és vegyületeinek felhalmozódása az üledékképződés során.

- A környezet- és természetvédelem, a környezetgazdálkodás fogalma, a fenntartható fejlődés. A természet- és környezetvédelem története. A környezetvédelmi mozgalmak. Nemzetközi környezetvédelmi, természetvédelmi egyezmények.

- Az élő és élettelen természet védelme. A természetvédelem célja és szervezetei. A védett természeti területek típusai. Natura 2000 területek. Természetvédelmi stratégiák. Természetvédelem az Európai Unióban és Magyarországon. Természetvédelmi kezelés (prezerváció, konzerváció, rehabilitáció és rekonstrukció). Ökológiai folyosók természetvédelmi jelentősége.

- Globális környezeti problémák környezetterhelés biológiai indikátorai, a jelző és mérő élőlények. A biológiai monitorozás alapelvei és jelentősége az ökológiai hatásvizsgálatokban. A környezet-egészségtan alapjai.

- Az ipari és mezőgazdasági termelés során keletkező, valamint a kommunális hulladékok osztályozása, minősítése. Hulladékgazdálkodás, a hulladékok hasznosítására és ártalmatlanítására alkalmazott eljárások ismertetése.

- A környezeti és a gazdasági érdekek összehangolásának, a felelős környezeti magatartás kialakításának lehetősége, a vállalati önkéntes környezetirányítási rendszerek szerepe. Az egyén és a kisebb-nagyobb társadalmi közösségek szerepe, felelőssége a környezet értékeinek, harmóniájának megőrásában és továbbadásában. A személyes felelősség kialakítása és cselekvési lehetőségek keresése a közvetlen környezet (lakóhely) megőrásában.

- A tanulók, iskolájuk, családjuk, lakóhelyük cselekvési lehetőségei saját környezetük védelmére, a környezeti gondok helyi mérséklésére az érintett környezeti jelenségek körében. A környezettudatos szemlélet kialakítása a természeti jelenségek megértésében, azok tudatos környezetkímélő felhasználásában.

- A természeti, az épített, a társadalmi és a gazdasági környezetre, valamint a lokális, a regionális, kontinentális és a globális szemléletű környezeti gondolkodásra vonatkozó komplex látásmód kialakulásához, a környezeti témák, kérdéskörök integrált, ill. inter- és transzdiszciplináris szemléletű átlátásához és a gondolkodásmód átadásához szükséges ismeretek.

- Környezeti intelligencia kialakulásához, a környezeti elemek felismerésének és kategóriákba helyezésének, valamint a környezeti elemek közti kapcsolatok felfedezésének képességéhez szükséges ismeretek. A környezet- és természetvédelem történetéről.

A szakmai modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

Szaktárgyi ismeretek:

A környezeti elemek (víz, levegő, talaj) és szennyezők, a hulladék- és energiagazdálkodás kérdései tanításának módszertana. Alapvető ismeretek fenntarthatóságra nevelés pedagógiájának az iskolai életben való elfogadtatásához. A környezeti neveléssel kapcsolatos tanórán- és iskolán kívüli programok (pl. erdei iskola, jeles napok, nyári táborok, szakkörök stb.), kísérletek és terepi feladatok szervezéséhez és vezetéséhez szükséges ismeretek. Ezen belül:

- A környezettan tanítás általános alapkérdései, hagyományai és jelene, törvényi szabályozása. Tantervi szabályozás a Nemzeti alaptanterv követelményei.

- Iskolai szabályozás: az iskola környezeti nevelési programja, a környezettan tárgy tananyagának beillesztése az iskolák tantervébe, az ökoiskola cím.

- A környezettan oktatás tanórai keretei, a környezettan tantárgy tartalma, felépítése, létező tantervi programok megismerése, a tanórai munka, tervezése, környezeti tartalmak a szaktárgyi órákon, az oktatás módszerei a Nem-

zeti alaptanterv, a kerettanterv és az érettségi követelmények alapján.

– A környezettan tanítás tanórán kívüli iskolai lehetőségei, formái, tartalma, szerepe: nemzetközi és hazai környezeti nevelési programok, a szakköri munka, a versenyek, iskolai akciók szervezése, vezetése és működtetése, iskolanap, témanap (jeles napok), témahét.

– A környezettan tanítás iskolán kívüli lehetőségei, formái, tartalma, szerepe: az erdei iskola, a környezettani tevékenységek, a tematikus környezettani táborok, a tanösvények. Intézmények látogatása: üzemlátogatás szervezése, vezetése, múzeumpedagógia, zoopedagógia, védett épületek, területek látogatása. Környezeti neveléssel foglalkozó iskolák, oktatóközpontok meglátogatása tanulmányi kirándulás keretében.

– A környezettan tanítás és környezeti nevelés módszerei, eszközei. A projekt módszer. Tevékenységek: önálló mérések, vizsgálatok, laboratóriumi kísérletek, szituációs játékok, drámajátékok, riportkészítés, kérdőívkészítés, helyzetfelmérés (szociometriai vizsgálat), cikkelemzés, poszterkészítés, házi dolgozatírás, tanulói előadások, ökológiai lábnyom, modellkészítés, asszociációs feladatok, csoportmunka, önálló munka stb. Az írott és digitális média, az oktatáscsomagok használata. Pályázatok írása.

– Készségfejlesztések: problémamegoldó, konfliktuskezelési, együttműködési, önálló ismeretszerzési, elemző, megfigyelő, kommunikációs, vita, előadói készségfejlesztés.

Sajátos kompetenciák

A környezettan-tanár:

– rendelkezzen komplex látásmóddal, ami magában foglalja a természeti, az épített és a társadalmi környezetet, valamint a lokális, a regionális, kontinentális és a globális szemléletű környezeti gondolkodást;

– képes legyen egy téma, kérdéskör integrált, ill. inter- és transzdiszciplináris szemléletű átlátására, és a gondolkodásmód átadására; rendelkezzen környezeti kultúrával, a környezeti elemek felismerésének és kategóriákba helyezésének, valamint a környezeti elemek közti kapcsolatok felismerésének képességével;

– rendelkezzen a tudatos és értékelt gondolkodás képességével, a jövő iránt való elkötelezett magatartással, és a fenntartható fejlődés iránti felelősséggel; ismerje és alkalmazza nevelő-oktató munkájában a fenntarthatóságra nevelés pedagógiájának interaktív, képességfejlesztő módszereit;

– képes legyen arra, hogy életvitele a környezettudatos magatartása mintáját adja a tantestületben és a tanítványai között; legyen képes az iskolai környezeti nevelési programok elkészítésére és a tantestület bevonásával történő megvalósítására.

MŰVÉSZETEK MŰVELTSÉGI TERÜLET

Ének-zene tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles ének-zene tanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *school music teacher*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképesítésre, illetőleg ismeretekre alapozva olyan iskolai ének-zene tanárok képzése, akik magas fokú zenei és pedagógiai tudásuk birtokában alkalmasak a közoktatás zenei-kulturális területein az ének-zene oktatására, valamint – karvezetői felkészültségük alapján – az iskolai kórusmunka vezetésére és az abban rejlő zenei nevelési feladatok ellátására, valamint az alapfokú művészetoktatási intézményben az oktatási-nevelési feladatok ellátására, továbbá akik képesek a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Szolfézs (zenei írás-olvasás, zenei készségfejlesztés), zeneelméleti és zenetörténeti ismeretkörök (zeneirodalmi műveltség és ismeretterjesztés, zeneművek elemzése), partitúraolvasási, transzponálási, improvizálási ismeretek.

– A magyar népzene rétegződése, népi hangszerek, népi hagyományok megismerése, népdalrepertoár kialakítása.

– A tanórán kívüli zenei nevelés megszervezésének ismeretei: hangverseny-látogatásra nevelés, tánccház, zenei szakkörök (pl. furulya-, ütő-, vonósegyüttes).

– Karvezetés, iskolai énekkarok vezetése, iskolai kulturális rendezvények szervezése, megfelelő kórusrepertoár kialakítása.

– Vokális és hangszeres képzettségi ismeretkörök: beszédművelés, egyéni- és kórushangképzés, ill. zongora, furulya és egyéb hangszeres tudás (vonós és ütőhangszer).

– A hazánkban élő nemzetiségek, etnikumok zenéjének ismerete (pl. német, román, szerb, szlovák, ill. roma népzene, ezekhez kapcsolódó népi hagyományok megismerése).

Szaktárgyi ismeretek:

– Az ének-zenei nevelés és oktatás főbb módszeres eljárásainak ismerete: Kodály Zoltán elvei, összehasonlítva a világban használatos, ismertebb zenei nevelési koncepciókkal (Orff, Dalcroze, Willems, Suzuki stb.); a 3–18 éves korosztály zenei nevelési módszereinek átfogó ismerete.

- Daltanítás, ritmikai és dallami ismeretek tanításának módszerei.
- A zenei írás-olvasás, zenei készségfejlesztés módszerei.
- A többszólamúságra nevelés módszerei.
- A zenehallgatás módszerei.

Sajátos kompetenciák:

Az ének-zene tanár

- karvezetői felkészültsége alapján alkalmas az iskolai kórusmunka vezetésére és az abban rejlő zenei nevelési feladatok ellátására;
- ismereteit a zeneoktatás egészének, valamint a zene-pedagógia elméletének és gyakorlatának szolgálatába tudja állítani;
- képes iskolája zenei életének megszervezésére és cselekvő részese az iskolán kívüli kulturális életnek.

Mozgóképkultúra- és médiaismeret-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles mozgóképkultúra- és médiaismeret-tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of moving image and media education*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- A kommunikáció formái.
- Mozgóképi szövegek; az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok, mozgóképolvasás; az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok alkalmazása, mozgóképipírás.
- Egyszerű (időben és térben egybefüggő) cselekmények képsorozatokkal történő megjelenítése, tagolása.
- Sztereotípiák és konvenciók a mozgóképi szövegekörnyezetben.
- Mozgóképi szövegek értelmezése.
- Értelmezés, elemzés; mozgóképi szövegekörnyezetben megfigyelt egyszerű (teret és időt formáló) képkapcsolatok értelmezése; mozgóképi szövegekörnyezetben megfigyelt kép-hang kapcsolatok értelmezése.
- A média társadalmi szerepe, működési módja.
- Médiakategóriák.
- Médiahasználati szokások.
- Médianyelvek.
- Egyszerű mozgóképi szövegek létrehozásával kapcsolatos ismeretek.

- Elektronikus médiumok (videó, számítógép) alapfokú alkotó használatával kapcsolatos ismeretek.

Szaktanári ismeretek:

- A médiapedagógia elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei. Nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
- A fejlesztési céloknak (megismerő, alkotó, elemző, ítélőképesség, ízlés, érzelmi intelligencia, kooperativitás) megfelelő módszerek ismerete.
- Tanítási módszerek és stratégiák: frontális, egyéni, csoportos, projekt, felfedezéssel, differenciálás.
- Tanítási munkaformák: egyéni munka, páros, csoportos, frontális munka.
- A tanítás tervezése: jogszabályok, kerettantervek, pedagógiai program, helyi tanterv, tanmenet, óravázlat.
- Értékelési célok: tudás, diák, tanár, iskola. A tanulás értékelési formái: formatív, diagnosztikus, összegző. Szóbeli, írásos, megbeszélés, kiállítás. Mérés.
- Taneszközök, számítógép, vetítők, cd-készítés, powerpoint.
- Iskolai gyakorlatok (hospitálás, tanítás) a kezdő tanár problémái.

Vizuális- és környezetkultúra-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles vizuális- és környezetkultúra-tanár*,
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of visual culture*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, valamint az alapfokú művészetoktatási intézményben az oktatási-nevelési feladatok ellátására, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Az emberi környezet értékelése a hasznosság és a szépség szempontjából.
- Az emberi környezet, a közlő, kifejező szándékú vizuális alkotások társadalmi, történelmi, szociális beágyazottságának ismerete.
- A vizuális alkotó és befogadó képességek fejlődésének ismerete (gyerekrajz-fejlődés).
- A képi-plasztikai gondolkodás, alkotás, a vizuális megismerés, képi látásmód elméleti ismerete és gyakorlati alkalmazása. A konkrét és fogalmi gondolkodás és cselekvés kapcsolata.

– A kreativitás jelentőségének és fejlesztési lehetőségeinek (vizuális alkotó tevékenységeken keresztül) ismerete.

– A látvány érzelmeket keltő szerepe, az érzelmi intelligencia kifejlesztésében betöltött szerepe.

– Az esztétikum felismerése és értékelése minden látható jelenségben.

– A környezetkultúra funkcionális, esztétikai, gazdasági szempontjai.

– A vizuális művészetnek, mint az emberi megismerés és kifejezés egyik módjának az ismerete. A képzőművészetnek, mint a legkomplexebb vizuális üzenetnek és értékközvetítőnek a megismerése.

– A látás, az ábrázolás és a vizuális kifejezés szerepe az emberi kommunikációban.

– A vizualitásnak az önismeretben, identitás kialakításában, az önkifejezésben betöltött szerepe.

– A látható minőségeknek a napi gyakorlatban, a tudományban és a művészetben betöltött szerepe.

– A fogyasztói és állampolgári nevelés a tárgyvilág, a városi környezet értő használatához.

Szaktudományi ismeretek:

– A vizuális és környezetkultúra tanításának módszertana, elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei. Nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

– A fejlesztési céloknak (megismerő, alkotó, elemző, ítélőképes, ízlés, érzelmi intelligencia, kooperativitás) megfelelő módszerek ismerete.

– Tanítási módszerek és stratégiák: frontális, egyéni, csoportos, projekt, felfedezésszerű, differenciálás.

– Tanítási munkaformák: egyéni munka, páros, csoportos, frontális munka.

– A tanítás tervezése: jogszabályok, kerettantervek, pedagógiai program, helyi tanterv, tanmenet, óravázlat.

– Értékelési célok: tudás, diák, tanár, iskola. A tanulás értékelési formái: formatív, diagnosztikus, összegző. Szóbeli, írásos, megbeszélés, kiállítás. Mérés.

– Taneszközök, számítógép, vetítők, cd-készítés, powerpoint.

– Iskolai gyakorlatok (hospitálás, tanítás) a kezdő tanár problémái.

INFORMATIKA MŰVELTSÉGI TERÜLET

Informatikatanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles informatikatanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of informatics*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg

ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben, az informatika, az informatikai szakképzésben emellett az informatikusi szakképzettségnek megfelelő szakmai tantárgyak oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és az iskolai informatikai eszközök, oktatási információs és kommunikációs technológiák alkalmazásával kapcsolatos fejlesztési feladatok, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

Az informatikai alkalmazások felhasználási módszertana, fő komponensei, fogalomrendszere, informatikai technológiák, az oktatás megalapozását biztosító ismeretkörök az alábbi területeken:

– Informatika és társadalom: Az informatika fejlődéstörténete. Információs és kommunikációs technológiák a társadalomban. Adatbiztonság, személyes adatok védelme. Jogi, etikai, pszichológiai és szociológiai vonatkozások. (2–4 kredit)

– Informatikai alkalmazások: Dokumentumkészítés. Prezentációtervezés és kivitelezés. Média-informatika. Képfeldolgozás. Grafikai alkalmazások. Táblázatkezelés. Adatbázis-kezelés. Alkalmazói versenyfeladatok megoldása. (6–20 kredit)

– Algoritmizálás és programozási nyelvek: Algoritmikus problémamegoldás módszerei. A közoktatásban használt programozási nyelvek. Programfejlesztői környezetek. Programozási versenyfeladatok megoldása. (4–15 kredit)

– Információs technológiák: Infokommunikáció, információs technológiák szerepe a kommunikációban. Informatikai közhasználatú felületek, információs hálózati szolgáltatások, információs technológiák alapjainak ismerete, használata. Könyvtár alapismeretek. Oktatóprogramok, e-learning. (4–15 kredit)

– Számítástudományi ismeretek: Logikai alapok a programozáshoz és az alkalmazásokhoz, számításelmélet, automaták és formális nyelvek, mesterséges intelligencia, egyéb számítástudományi ismeretek. (Legfeljebb 8 kredit)

Szaktudományi ismeretek:

– Informatikai fogalmak, eszközök, módszerek tanításának alapkérdései. A problémamegoldás módszertana. Informatikai alapismeretek (hardver, szoftver), dokumentumkészítés, táblázatkezelés, adatbázis-kezelés, prezentáció és grafika, algoritmizálás és programozási nyelvek, programozási eszközök, információs társadalom, információs hálózati szolgáltatások témakörök tanításának fő kérdései, módszerei, eszközei. Az értékelés módszerei (különös tekintettel az érettségire, illetve a tantárgyi versenyekre).

Sajátos kompetenciák:

Az informatikatanár

- alkalmas szakszerűen használni az iskola informatikaoktatási eszközeit, bevonni oktatómunkájába az informatikai eszközöket, távoktatási anyagokat;
- közoktatási informatikai tananyagfejlesztésre, más szakos tananyagfejlesztés informatikai megvalósításának támogatására;
- informatikai tehetséggondozásra, versenyfelkészítésre;
- hátrányos helyzetűek informatikai képzésére;
- új, korszerű informatikai alkalmazások megismerése és ezen ismeretek átadására;
- problémák megoldásának algoritmikus kifejezésére, a megoldások helyességének igazolására és hatékonyságuk elemzésére;
- együttműködő készsége alapján csoportmunkára;
- az informatika és a társadalom kölcsönhatásának követésére.

TESTNEVELÉS ÉS SPORT MŰVELTSÉGI TERÜLET

Testnevelő tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles testnevelő tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of physical education*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, az iskolai testnevelés és sport oktatási-nevelési feladatainak ellátására, a szakképzésben, a felsőoktatásban és a felnőttképzésben, emellett a sportszakmai tárgyak oktatási, valamint minden szinten a sportpedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Az iskolai testnevelés szempontjából legfontosabb sportágak és egyéb lehetséges mozgásterületek (pl. tánc, stretching) oktatásának elmélete és módszertana.
- Szabályismeret a testnevelés és az iskolai sport fontos sportágaiban, játékvezetői, illetve versenybírói ismeretek és gyakorlottság.
- A kondicionális és koordinációs képességek fejlesztésének elmélete és módszertana az egyes korcsoportok sajátosságainak figyelembevételével.

– A különböző korcsoportok mozgásigénye, eltérő terhelhetősége, a kondicionális és koordinációs képességek mérése.

– A sportszakember-képzés területén lehetséges szakmai tantárgyak elmélete, gyakorlata és módszertana.

– A sporttevékenység megszerettetéséhez, az életen át tartó fizikai aktivitás iránti elkötelezettség kialakításához, e területen a tehetségek felismeréséhez és a tehetséggondozás feladataihoz szükséges ismeretek, tehetséggondozás (mentorálás).

– Ismeretek és készségek a testi fejlettség státuszának megállapítására, az egyéni fejlettség programjának elkészítésére, ezzel összefüggésben ismeretek és készségek motorikus próbák szervezésére, lebonyolítására, értékelésére és az adatok tárolására.

– Ismeretek, jártasságok, készségek az iskolai sport szervezeteinek működtetéséhez, illetve diák-sportversenyek rendezésére, lebonyolítására.

– A sajátos fejlesztést igénylő (fogyatékkal, krónikus betegségekkel élő, testi fejlődésükben lemaradó, elhízott) tanulók, hallgatók és felnőttek pszichoszomatikus fejlesztésének speciális ismeretei, a prevenció kérdései.

– Ismeretek és gyakorlottság sport- és rekreációs táborok szervezésében és vezetésében.

– Gyakorlottság az integrált testnevelés- és sportfoglalkozás vezetésében.

Szaktárgyi ismeretek:

– A testnevelés elmélete és módszertana, a pszichomotoros tanítás-tanulás különböző stratégiái, tantárgy-pedagógiai sajátosságai.

– A tanítás-tanulás folyamatának sajátosságai a tanórai és a tanórán kívüli testnevelésben az egyes korosztályok szerint. Az iskolai és iskolán kívüli sportköri foglalkozások szervezése és levezetése.

– A tanítási-tanulási folyamat motoros és kognitív aspektusának tudatos transzferáló eszközként való alkalmazása tanórai és tanórán kívüli testnevelésben az egyes korosztályok oktatási ismereteinek figyelembevételével.

– Ismeretek és készségek a testnevelési tananyag tervezésére (tantervfejlesztés, tanmenetkészítés, óravázlat-készítés).

– Ismeretek és készségek a testnevelési óra és a sportfoglalkozás szervezésére és vezetésére.

Sajátos kompetenciák:

– Az iskolai és iskolán kívüli sportköri tevékenységekhez tartozó játék és sportfoglalkozások szervezése és levezetése, különös tekintettel az olyan kreatív foglalkozásokra, ahol a közösségben végrehajtandó feladatok dominálnak.

– A tanult mozgáskészlet kreatív használata, eredeti mozgások, mozgásfolyamatok, játékok alkotása.

– Olyan mozgásformák, tevékenységek, sportágak ismerete, amelyek egyrészt divatosak, megfelelnek a kor-szellemnek, és amelyek bizonyítják, hogy a sport elsősorban örömforrás, kaland, játék, másrészt életük bármely szakaszában nehézségek nélkül űzhetik majd a diákok.

– Olyan szakmai módszertani felkészültség, amely a gyengébb testi-lelki adottságú diákok számára is vonzóvá teszi a testnevelés és az iskola sportéletet, sikerélménnyel szolgálnak nekik.

– Nyitottság az új és bevált nemzetközi, elsősorban európai módszertan, illetve gyakorlat iránt, hogy hivatásuk gyakorlása során megfeleljenek az új követelményeknek.

Egészségfejlesztés-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles egészségfejlesztés-tanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *health promotion teacher*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben, az iskolai egészségfejlesztéssel kapcsolatos oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Az egészségfejlesztés célja, fogalma, tárgya, értékei, az egészségtan (mint elméleti tudományág és gyakorlati diszciplína) oktatásának nemzetközi és hazai helyzete az iskolai és iskolán kívüli egészségfejlesztési foglalkozások sajátosságai, az egészséggel kapcsolatos döntések és kíváncsiságok, az egészségfejlesztés-tanár feladatai a tudatos egészségmagatartás kialakítása érdekében.

– Az iskola-egészségügy, az egészségnevelés, egészségfejlesztés, mentálhigiéné általános kérdései, a fogyasztókkal élők, az idősek, a leszakadók, más kisebbségek, a hajléktalanok sajátos problémái, azok kezelési technikái, az egész életen át való tanulás és a rendszeres szabadidős aktivitás mentálhigiénés és makrotársadalmi hatásai, a munkahelyi egészségvédelem (work site health promotion) gazdasági és humán aspektusai, a tudományos kutatás, a terepen végezhető (tudományos) felmérések szabályai, azok eredményeinek felvilágosító és tudományos célú bemutatása.

– Az addiktológia, a drogprevenció, a magatartástudomány, a biológia, a pedagógia, a pszichológia, a sporttudomány, a szociológia, a szociális munka egészségre és

egészségtudományra vonatkozó elmélete és gyakorlata, oktatási és kutatási módszerei, eredményei.

Szaktudományi ismeretek:

– A Nemzeti alaptantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben, illetve a közoktatási törvényben az egészséges életmódra nevelés területére vonatkozó iskolai egészségfejlesztési, egészségnevelési, készségfejlesztési, mentálhigiénés prevenciós feladatok, követelmények és módszerek.

– A tanítási-tanulási folyamat sajátosságai a különböző típusú egészségfejlesztő foglalkozásokon a különböző korosztályok (óvodáskorúak, kisiskolások, általános és középiskolai tanulók, ifjú- és felnőtt korúak) szerint, az egészségtanórán és a szakképzés alapozó szakmai tárgyiban alkalmazható eljárások és módszerek, az elsősegélynyújtás gyakorlata és oktatási módszerei.

– A pozitív beállítódás, magatartás, a stabil és rugalmasan alkalmazkodó szokásrend megteremtésének módszertana.

– A dohányzással, az alkoholfogyasztással, a droghasználattal, a szexuális magatartással, a fizikai aktivitással, az obezitás megelőzésével, a védőeszközök használatával, a stresszel és más felmerülő egészségügyi kockázati tényezővel kapcsolatos ismeretek, a szükségletek felmérése, komplex iskolai prevenciós programok, projektek kialakítása, implementálása, a programok eredményességének értékelése, a szükséges szakterületek tanárainak vagy más szakemberek (pl. védőnő, iskolaorvos, iskolapszichológus), valamint a szülők bevonásával kapcsolatos ismeretek.

– A helyes önismeretre való nevelés módszertana.

– A függőségekre NEM-et mondás gyakorlatának, a helyes döntések kialakításának módszertana.

– A balesetmentes társas együttélés, közlekedés gyakorlatai, a prevenció módszertana.

– A veszélyes anyagok, eszközök (petárda, tűzijáték, kiségek stb.) épséget veszélyeztető használata megelőzéséhez szükséges módszerek.

– Az egészséges iskolai környezet kialakításához szükséges eljárások gyakorlata.

Sajátos kompetenciák:

– A személyes tanácsadásban, a kooperatív módszerek, a teammunka alkalmazásában való jártasság.

– Az egészségtábor a felvilágosító és rekreációs csoportfoglalkozások szervezési, lebonyolítási feladatai, hagyományos és új módszerei.

– Elsősegélynyújtási rutinok (sebellátás, sérültekről való gondoskodás, újraélesztési technikák stb.).

*b) A SZAKKÉPZÉS, MŰVÉSZETI SZAKKÉPZÉS,
ILLETVE ALAPFOKÚ MŰVÉSZET-OKTATÁS
TERÜLETEIN VÁLASZTHATÓ SZAKMAI, MŰVÉSZETI
TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉGEK*

MŰSZAKI, INFORMATIKAI SZAKKÉPZÉS

Mérnök-tanári szakképzettségek

A szakképzettség oklevélben szereplő

– magyar nyelvű megjelölése:

mérnök-tanár (anyagmérnök)

mérnök-tanár (faipari mérnök)

mérnök-tanár (könnyűipari mérnök)

mérnök-tanár (biomérnök)

mérnök-tanár (környezetmérnök)

mérnök-tanár (vegyésmérnök)

mérnök-tanár (építőmérnök)

mérnök-tanár (földtudományi mérnök)

mérnök-tanár (építésmérnök)

mérnök-tanár (ipari termék- és formatervező mérnök)

mérnök-tanár (gépésmérnök)

mérnök-tanár (közlekedésmérnök)

mérnök-tanár (mechatronikai mérnök)

mérnök-tanár (had- és biztonságtechnikai mérnök)

mérnök-tanár (energetikai mérnök)

mérnök-tanár (villamosmérnök)

mérnök-tanár (gazdálkodási mérnök)

mérnök-tanár (mérnök informatikus)

– angol nyelvű megjelölése:

teacher of engineering (materials engineer)

teacher of engineering (wood technology engineer)

teacher of engineering (light industry engineer)

teacher of engineering (bioengineer)

teacher of engineering (environmental engineer)

teacher of engineering (chemical engineer)

teacher of engineering (civil engineer)

teacher of engineering (earth science engineer)

teacher of engineering (architectural engineer)

teacher of engineering (industrial design engineer)

teacher of engineering (mechanical engineer)

teacher of engineering (transportation engineer)

teacher of engineering (mechatronical engineer)

teacher of engineering (military and safety engineer)

teacher of engineering (energetics engineer)

teacher of engineering (electrical engineer)

teacher of engineering (engineering manager)

teacher of engineering (computer engineer)

A képzés célja a felsőfokú műszaki képzésre alapozva az iskolai rendszerű és az iskolarendszeren kívüli, valamint az akkreditált szakképzésben az elméletigényes tantárgyak tanítására, a műszaki szakoktatás területén a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra való felkészítés, továbbá a szakképzési irányultságú tudományos minősítés megszerzésének megalapozása.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

– Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő alapoó ismeretkörök.

– Horizontális kitekintés a szakmai képzéshez kapcsolódó Nemzeti alaptanterv műveltségterületeire, a felnőttképzéssel kapcsolatos sajátos ismeretek.

– A szakmai törzsanyag ismeretkörei: a szakirányú szakképzés gyakorlati alkalmazást támogató műszaki/informatikai alaptantárgyainak elmélyítése a mérnöki/informatikai alapképzési szak szerint.

– A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei, differenciált szakmai ismeretek: műszaki/informatikai ismeretek bővítése a mérnök/informatikai képzési terület adott alapképzési szakjának megfelelő szakirányú ismeretkörökkel.

A szakterületi ismeretek mérnök-tanári szakképzettségenként:

– okleveles mérnök-tanár (anyagmérnök): elméleti alapoó, valamint anyagtudományi, technológiai, műszaki alapoó, szakmai alapoó (fém-kerámia-polimer-kompozitok) ismeretkörök;

– okleveles mérnök-tanár (faipari mérnök): elméleti alapoó, valamint faanatómia, faipari alapszerkezetek, fűrészipari technológia, faipari lemez és lapgyártás, faipari gépek, bútor-, ajtó-, ablakgyártás, faanyagvédelem ismeretkörök;

– okleveles mérnök-tanár (könnyűipari mérnök): elméleti alapoó, valamint termelési és kiegészítő folyamatok, könnyűipari anyagok, műveletek és technológiák, könnyűipari mérés-technika, minőségirányítás, környezetvédelem, munkavédelem ismeretkörök;

– okleveles mérnök-tanár (biomérnök): elméleti alapoó, valamint biológiai rendszerek működése, fizikai kémia alkalmazásai és anyagtudomány, mérés és irányítástechnika, géptan és művelettan, technológia ismeretkörök;

– okleveles mérnök-tanár (környezetmérnök): elméleti alapoó, valamint földtudományi szakismeretek, egészségvédelem, környezeti mérések, monitorozás, környezetvédelmi műszaki műveletek, környezettan, környezeti elemek védelme, környezetelemzés ismeretkörök;

– okleveles mérnök-tanár (vegyésmérnök): elméleti alapoó, valamint fizikai kémia alkalmazásai és anyagtudomány, mérés és irányítástechnika, vegyipari géptan és művelettan, technológia ismeretkörök;

– okleveles mérnök-tanár (építőmérnök): elméleti alapoó, valamint anyagtudomány, szerkezetan, geotechnika, geoinformatika, létesítményi, települési és környezetmérnöki ismeretkörök;

– okleveles mérnök-tanár (földtudományi mérnök): elméleti alapoó, valamint alkalmazott földtudományi, technológiai, bányászati és geotechnikai, olaj- és gázmérnöki, előkészítéstechnikai ismeretkörök;

– okleveles mérnökstanár (építészmérnök): elméleti alapo-
zó, valamint mintázás-modellezés, épületszerkezetek,
építőanyagok, épületgépészet, tartószerkezetek, épületter-
vezés, kivitelezés-szervezés ismeretkörök;

– okleveles mérnökstanár (ipari termék- és formaterve-
ző mérnök): elméleti alapo-
zó, valamint anyagtudomány,
ipari technológiák, gépszerkezetek, formatervezés
(rajz/ábrázolás, formatan/modellezés), ergonómia, fo-
gyasztóvédelem ismeretkörök;

– okleveles mérnökstanár (gépészmérnök): elméleti ala-
pozó, valamint mechanika, illetve gépészeti alapo-
zó, gép-
szerkezetek, alakítástechnológiai, gyártástechnológiai
ismeretkörök;

– okleveles mérnökstanár (közlekedésmérnök): elméleti
alapo-
zó, valamint közlekedési rendszerek, forgalomtech-
nika, szállítmányozás, közlekedés-gazdaságtan, ügyfél-
szolgálati menedzsment ismeretkörök;

– okleveles mérnökstanár (mechatronikai mérnök): el-
méleti alapo-
zó, valamint elektronikai rendszerek, elektro-
nikai tervezési és gyártási technológiák, mechanizmusok,
gépészeti szerkezetek, robottechnika, automatizálás isme-
retkörök;

– okleveles mérnökstanár (had- és biztonságtechnikai
mérnök): elméleti alapo-
zó, valamint biztonságtechnikai
rendszertervezés és szervezés, vállalkozásbiztonság, sze-
mély- és vagyonvédelem, fegyver és fegyverzet ismeret-
körök;

– okleveles mérnökstanár (energetikai mérnök): elméle-
ti alapo-
zó, valamint információtechnológia, elektrotechni-
ka, szerkezet- és üzemtan, energetika ismeretkörök;

– okleveles mérnökstanár (villamosmérnök): elméleti
alapo-
zó, valamint villamosságtan, elektronika, digitális
technika, mérés-technika, villamos energetika ismeretkö-
rök;

– okleveles mérnökstanár (gazdálkodási mérnök): elmé-
leti alapo-
zó, valamint rendszer- és szervezetfejlesztés, in-
fokommunikációs szolgáltatások, adatbázis-menedzs-
ment, folyamatmenedzsment, kockázatkezelés ismeretkö-
rök;

– okleveles mérnökstanár (mérnök informatikus): elmé-
leti alapo-
zó, valamint adatstruktúrák, párhuzamos rend-
szerek, továbbá

= adatbázisok elmélete és adatbázis-tervezés, adat-
biztonság, szoftverfejlesztés, alkalmazásmenedzs-
ment vagy

= számítógépes grafika, vizuális alkalmazásfejlesz-
tés, multimédia ismeretkörök.

GAZDASÁGI SZAKKÉPZÉS

Közgazdászstanári szakképzettségek

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése:

okleveles közgazdászstanár (elméleti gazdaságtan),

*okleveles közgazdászstanár (kereskedelem és marke-
ting),*

okleveles közgazdászstanár (pénzügy és számvitel),

okleveles közgazdászstanár (turizmus-vendéglátás),

okleveles közgazdászstanár (vállalkozási ismeretek),

– angol nyelvű megjelölése:

teacher of economics (theoretical economics),

teacher of economics (commerce and marketing),

teacher of economics (finance and accounting),

teacher of economics (tourism and catering),

teacher of economics (entrepreneurial studies).

A képzés célja olyan közgazdászstanárok képzése, akik
alkalmasak a közoktatásban, az iskolarendszerű és iskola-
rendszeren kívüli szakképzésben, valamint a felnőttokta-
tásban a tanulók közgazdasági szemléletének és általános
gazdasági, vállalkozási ismereteinek, üzleti szaktudásának
megalapozására, a gazdasági üzleti szakképzésben pedig
az adott közgazdász-tanári szakképzettségüknek megfele-
lő szakmai tárgyak elméleti és gyakorlati oktatására, a tan-
órai és gyakorlóirodai, tanüzleti tanulás szervezésére, a pe-
dagógiai kutatási feladatok ellátására, továbbá a tanulmá-
nyok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismerete-
ken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi közös ismeretek:

– A közgazdász alapképzésben elsajátított ismeretek
bővítése, illetve elmélyítése a szakterület szerint.

– A szakképzés és a gazdaság kapcsolatrendszere, a
gazdasági képzés helye és szerepe a középiskolában, a
szakképzésben. A felnőttképzéssel kapcsolatos sajátos is-
meretek.

– Kitekintés a kapcsolódó Nemzeti alaptanterv művelt-
ségterületre. Modularitás a szakképzésben, élethosszig
tartó tanulás.

– Az oktatásban hasznosítható, legkorszerűbb informa-
tikai alkalmazások ismerete.

– A közgazdasági ismeretek bővítése a közgazdász ta-
nári szakképzettségnek megfelelő szakirányú ismeretkö-
rökkel.

Szakterületi ismeretek szakképzettségenként:

– közgazdászstanár (elméleti gazdaságtan): Mikroöko-
nómia, makroökonómia, nemzetközi gazdaságtan. Köz-
gazdasági elmélettörténet. Hazai és nemzetközi pénzügyi,
finanszírozási és banki ismeretek. Nemzetközi gazdasági
kapcsolatok, európai integrációs ismeretek, külgazdasági
ismeretek. Magyar és nemzetközi jogi ismeretek. Marke-
ting, nemzetközi marketing.

– közgazdászstanár (kereskedelem és marketing): Lo-
gisztika. Üzleti döntések matematikai megalapozása. Üz-
leti szimulációs gyakorlatok, esettanulmányok. Kultúra és
fogyasztás. Fogyasztóvédelem. Modern kereskedelem.
Business Games a kereskedelemben. Árutózsde. Vezetői
számvitel.

Marketingstratégia. Marketing kommunikációs stratégia. Marketingmenedzsment. Kapcsolati marketing és networking. Marketingstratégiai döntések – szimulációs és szintetizáló gyakorlatok. Reklámjog és etika. TQM modellek. Fogyasztáspszichológia és fogyasztásszociológia.

– közgazdászstanár (pénzügy és számvitel): Hazai gazdasági-jogszabályi környezet, nemzetközi jogszabályi környezet, EU-ismeretek

Pénzügyi számvitel, vezetői számvitel, számviteli információs rendszer, számítógépes könyvelés, kontrolling ismeretek. Pénzügyi, finanszírozási, befektetési és banki ismeretek, adózás, pénzügyi tervezés, pénzügyi számítások, nemzetközi pénzügyi ismeretek. IKT-ismeretek.

– közgazdászstanár (turizmus-vendéglátás): Regionális és környezetgazdaságtan. Településmenedzsment. Idegenforgalmi területfejlesztés. Ökoturizmus. Egészségturizmus. Konferenciaturizmus. Szállodai menedzsment. Business Games a turizmusban. Magyar és európai művelődéstörténet. Nemzetközi idegenforgalmi földrajz. Nemzetközi protokoll. Vezetői számvitel.

Mikrobiológia. Higiéné. Táplálkozástudományi ismeretek. Fogyasztóvédelem a vendéglátásban. Business Games a vendéglátásban. Nemzetközi protokoll. Nemzeti táplálkozási sajátosságok. Vendéglátó műszaki, technológiai ismeretek.

– közgazdászstanár (vállalkozási ismeretek): Válogatott fejezetek a mikro- és makroökonómiából. Közgazdasági elmélettörténet. Vállalkozások menedzsmentje. Üzleti tervezés. Vállalkozás befektetéseinek értékelése. Humán erőforrás gazdálkodás. A vállalkozások költségvetési kapcsolatai, adózás.

Gazdaságstatisztika. Jogszabályi környezet. Kkvk a gazdaságban. E-business, információtechnológia. A vállalkozások társadalmi felelősségvállalása (CSR).

Szaktudományi közös ismeretek:

– A gazdasági ismeretkörök tanításának módszerei a közoktatás, a szakképzés, valamint a felnőttképzés területén. A szakterületen alkalmazható tankönyvek, taneszközök, oktatást segítő médiumok szakszerű értékelése, azokból a tanulók egyéni sajátosságainak, előzetes felkészültségének, összetételének megfelelő ismeretforrások kiválasztása, az alkalmazást segítő segédanyagok készítése.

GYÓGYPEDAGÓGIAI SZAKKÉPZÉS

Gyógypedagógia-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles gyógypedagógia-tanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of special education*.

A képzés célja olyan gyógypedagógia-tanárok képzése, akik alkalmasak közép- és felsőfokon, valamint a felnőttoktatás különböző területein gyógypedagógiai ismeretek oktatására (felsőoktatás, gyógypedagógiai felsőfokú szakképzés, szakoktatók képzése, segítő szakemberek képzése, gyakorlati képzést irányító gyógypedagógusok továbbképzése, szülők felkészítése a speciális nevelési feladatok ellátására stb.); továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Meghatározó antropológiai és etikai ismeretek a gyógypedagógia elméletben, a fogyatékos emberekkel kapcsolatban kialakuló társadalmi megítélésben, a gyakorlati gyógypedagógiában. Az összehasonlító gyógypedagógia kutatásának és alkalmazásának szerepe a gyógypedagógia nemzetközi irányzatainak megismerésében. A gyógypedagógiai problémátörténet átfogó kérdéseinek rendszerezése.

– A kognitív pedagógia és a kognitív pszichológia ismereteinek alkalmazása a gyógypedagógia valamennyi területén (fogyatékosági csoportok, életkori csoportok, fejlesztettség és nevelhetőség, nevelési eljárások eredményessége, hatékonyságvizsgálatok). Mindkét tudományág kutatási eredményeinek gyógypedagógiai alkalmazását elősegítő innovációk tervezése, fejlesztése, bevezetése kutató szeminárium keretében.

– Az integráló és differenciáló pedagógia összefüggései. Az integrációs pedagógia gyógypedagógiai vonatkozásainak kidolgozása. Gyógypedagógusok felkészítése az integráló nevelésben való részvételre (az integrált nevelés társadalmi körülményeinek és pedagógiai feltételeinek kutatása, a tanácsadás fő területei, az eredményesség vizsgálata).

– Gyógypedagógiai ismeretek oktatása a felsőfokú szakképzésben (gyógypedagógiai asszisztensek képzése) és a felsőoktatásban (gyógypedagógusok, valamint szociális szakemberek alapképzése, mesterképzése és továbbképzése, valamint a pedagógusok továbbképzése), képzési programok kidolgozása. Szülők felkészítése a speciális családi nevelés feladatainak ellátására.

– Tanterv- és programfejlesztés a gyógypedagógiai intézmények számára, szakértői feladatok ellátása a gyógypedagógiai közoktatási intézmények pedagógiai programjainak és helyi tanterveinek, módszerfejlesztő eljárásainak értékelésében. Tanulásszervezés és tanulásirányítás nehezített tanulási helyzetben. A tanulást és az élethelyzet javítását elősegítő technikai, informatikai eszközök alkalmazása a gyógypedagógiában.

Az általános képzési és kimeneti követelményektől eltérő sajátos követelmény, hogy a szakterületi ismeret keretében összegyűjtendő 50 kredit, valamint az 5.1.2. pontban foglalt, pedagógiai, pszichológiai ismeretek 40 kredit ke-

retéből együttesen és legalább 30 kredit teljesítésként beszámítandó az előtanulmányok alapján.

Szaktudományi ismeretek:

– A gyógypedagógiai oktatás, nevelés, fejlesztés, rehabilitáció területén működő szakmai szolgáltatások ismerete és ezek fejlesztése (a sajátos nevelési igény megállapítása, beiskolázás, tanulási tanácsadás, komplex fejlesztő projektek tervezése, tanulást segítő eszközök fejlesztése, pályaválasztás és életvezetés segítése).

Alapképzésben szerzett ismereteken túl a gyógypedagógia többi népességcsoportjára (értelmileg akadályozott, hallássérült, látássérült, beszéd fogyatékos, viselkedésvárt mutató, mozgáskorlátozott, tanulásban akadályozott) vonatkozó alapvető ismeretek összefoglalása.

A gyógypedagógia oktatásához szükséges elméleti és gyakorlati szakterületi ismeretek elsajátítása és rendszerezése.

Sajátos kompetenciák:

A gyógypedagógia-tanár

– felkészült a gyógypedagógiai ismeretek oktatására a középfokú és felnőttképzésben (felsőoktatás, felsőfokú szakképzés, szakoktatók képzése, speciális segítséget igénylő hallgatók a felsőoktatásban);

– képes a gyógypedagógiai ismereteket a társadalmi nyilvánosság felé közvetíteni.

A tanári szakképzettség a mesterfokozatot adó nem tanári szakképzettséggel párhuzamosan vagy annak megszerzése után szerezhető két tanári szakképzettséget adó képzésben. A gyógypedagógia-tanár szakképzettség bármely közismereti tanári szakképzettséggel társítható. Az 5.1.1. pontban foglalt szakterületi ismeretek kreditjeiből, valamint az 5.1.2. pontban foglalt, pedagógiai, pszichológiai ismeretek 40 kredit keretéből együttesen legalább 30 kredit teljesítésként beszámítandó. A második tanári szakképzettség megválasztásának előfeltételeként meghatározott 50 kredit értékű szakterületi ismeret követelményei a gyógypedagógia-tanár szakképzettséggel párhuzamosan is teljesíthetők.

c) A HITÉLETI KÉPZÉSI TERÜLETEN SZEREZHETŐ TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉG

Hittanár-nevelő tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles hittanár-nevelő tanár*

– angol nyelvű megjelölése: *Teacher of Religious Education*

A képzés célja a hittanár-nevelő tanár szakképzettség megszerzésére irányuló képzés felkészít a hittanár-nevelő tanári hivatásra a hitoktatás különböző szinterein (iskola,

plébánia/gyülekezet, felnőttképzés), továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására. A hittanár-nevelő tanár szakképzettség a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 127. §-ának (1) bekezdése szerint jogosít pedagógus-munkakör betöltésére.

Az általános képzési és kimeneti követelményektől eltérő sajátos követelmények és ismeretkörök: a valamennyi egyház tekintetében elfogadott és a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság által támogatott, az általános kompetenciákat kiegészítő sajátos szakmai kompetenciák megtalálhatóak a Szegedi Hittudományi Főiskola honlapján.

A képzés szempontjából lényeges más rendelkezés: az egyes egyházak, illetve egyházi felsőoktatási intézmények a szak és a szakképzettség oklevélben történő megnevezésére – az egyház saját, belső szabályai szerint – más elnevezést, felekezeti meghatározást is használhatnak.

11.1.2. KIZÁRÓLAG MÁSODIK TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉGGÉNT FELVEHETŐ SZAKKÉPZETTSÉGEK SZAKTERÜLETI ISMERETEI

a) A KÖZOKTATÁS, SZAKKÉPZÉS, MŰVÉSZETOKTATÁS TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉGEINEK SZAKTERÜLETI ISMERETEI

Magyar mint idegen nyelv tanára

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *a magyar mint idegen nyelv okleveles tanára;*

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of Hungarian as a foreign language.*

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben a magyar nyelv idegen nyelvként történő tanulásával és a magyarság kultúrájának elsajátításával kapcsolatos oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– A magyar mint idegen nyelv oktatásának története, diszciplináris kérdései, fogalmának értelmezési lehetőségei, jelenlegi intézményei.

– A magyar (és általában a finnugor) nyelv(ek) specifikumai, különbözősége más európai nyelvek struktúrájától. A magyar mint idegen nyelv oktatásának grammatikai kérdései, különbségek az anyanyelvi és idegen nyelvi megköze-

litések között, a funkcionális nyelvészet, a nyelvtipológia, az összevető nyelvvizsgálat és a fordítástudomány elmélete és gyakorlata. Mérés és értékelés. Kommunikatív nyelvpedagógia.

– A nyelvhasználat szociolingvisztikai kérdései, nyelvészeti pragmatika, interkulturális kommunikáció, a magyar nyelvhasználat sajátosságai interkulturális összefüggésben, a nyelv és kultúra viszonya, a kultúra közvetítésének problematikája, a különféle kultúrákból érkező diákok tanítása közben felmerülő nyelvi és szociokulturális nehézségek, ezek leküzdésének mikéntje. Kulturális diplomácia.

– A hungarológia fogalma, a magyarsággal kapcsolatos ismeretek sikeres átadásának nehézségei. A magyar művelődéstörténet és a magyar művészet közvetítése. Kapcsolattörténet. A magyarságkép változatai. Kisebbségtudomány és nyelvpolitika.

Az általános képzési és kimeneti követelményektől eltérő sajátos követelmény, hogy a szakterületi ismeretek körében legalább 10 kredit tantervileg elágazik a szakképzettség megválasztásának feltételül előírt alapképzési szakon teljesített követelmények tartalmától függően:

- nyelvészeti ismeretekre a néprajz, kulturális antropológia, történelem esetén,
- hungarológiai ismeretekre a magyar, illetve bármely idegen nyelv esetén.

Szaktudományi ismeretek:

– A magyar mint idegen nyelv oktatásának elmélete és gyakorlata, az újabb nyelvoktatási módszerek, azok alkalmazási lehetőségei, a szakterület hazai és külföldi törekvései.

– Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális nyelvtanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka).

– Tananyagismeret, tankönyvelemzés, a magyar nyelv tan azon jelenségei, amelyek az idegen ajkúak oktatásában a legnagyobb nehézséget jelentik. Tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

– Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a kommunikatív nyelvoktatásban, a csoport mint motiváló tényező. A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze.

Nyelv- és beszédfejlesztő tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles nyelv- és beszédfejlesztő tanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of speech and language*.

A képzés célja az alapképzésen vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben a kisgyermekkorától a felnőttkorig a beszéd- és anyanyelvi kommunikációs készségek fejlesztésével kapcsolatos területen az egyéni és csoportos fejlesztési, nevelési, oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– A beszédtervezési folyamat (a beszédtervezés meghatározása, a közlés szándékától a kiejtésig, a produkciós folyamat szintjei, transzformációs működések: grammatikai megformálás, fonológiai és fonetikai tervezés; megakadásjelenségek, beszéd típusok: spontán, félspontán beszéd, felolvasás; kivitelezési szabályok és tendenciák).

– A beszédmegértési folyamat (a hallás folyamata, az észlelési szintjei, hallás és észlelés egymásra hatása, a mondatértés és szövegértés folyamata, a szövegösszefüggések felismerése, a mentális lexikon, a nyelvi jelek aktiválása, a megértési folyamat fejlődése, a megértési folyamat zavarai, életkori sajátosságok, felismerés és fejlesztési területek).

– Beszédképzés és beszédfejlesztés (a magyar artikulációs bázis, a beszéd ép és kóros jelenségei, köznyelvi hangképzés és a prosódiai jellemzők, a hangos megszólalás szabályai, tendenciái, elvárások és reakciók a verbális kommunikációban, a hibás beszédprodukció felismerése, fejlesztési területek és módok gyermek- és felnőttkorban).

– Hangzó nyelv: a beszéd (a beszédhangok, a hangkapcsolatok és a hangsorok létrehozása, kiejtési jellemzők, fiziológiai sajátosságok, akusztikai következmények; a beszéd szuprasegmentumai: beszéd dallam, hangsúly, tempó, ritmus, szünet, hangszínezet; hangképzés és a szöveg meghangosítása, megakadásjelenségek, a félspontán és a spontán beszéd jellemzői, a beszéd fejlesztésének lehetőségei).

– Beszédpercepció (a beszédfeldolgozás alsóbb szintjei, a hallás jellemzői, fonetikai és fonológiai folyamatok, szövegfelismerés, a mentális lexikon aktiválása, észlelés és megértés összefüggései, mondatazonosítás, a szöveg auditív feldolgozása, a szövegértés célzott fejlesztése, beszéd-észlelés és beszédmegértés az osztályteremben, a tanári beszéd jellemzői, anyanyelvi és felnőttkori beszédpercepció sajátosságok).

– Beszédzavarok (a beszédzavar fogalma, beszédhibák, beszédpercepció zavarok, beszédmegértési nehézségek, kóros beszédprodukciós folyamatok, organikus és funkcionális beszédzavarok; a zöngképzés zavarai, a beszédhangképzés zavarai, a prosódiai jellemzők kóros megjelenési formái, retorikai hibák; a gyermekek leggyakoribb

beszédhibái, felnőttkori beszéd- és ejtészabályok felismerése, beszédhigiéné).

– Beszédviselkedés (a hangos megnyilatkozások típusai, tanári verbális magatartás, anyanyelv-fejlődési sajátosságok a beszédviselkedésben, prozódia és szöveg egyetemesége, a beszédalkotás mint viselkedés, nyelvi tartalom és verbális előadásmód, hangzó és nem-verbális gesztusok, mimika és beszéd, mozgás és beszéd, kapcsolattartás, megjelenés, a verbális érintkezés jellemzői, fejlesztési lehetőségek).

Szaktudományi ismeretek:

– A nyelv- és beszédtanítás elmélete (a verbális kommunikáció oktatásának elméleti háttere; az anyanyelv és annak hangzó változatát érintő tanításnak a teoretikus kérdései; a didaktikai és gyakorlati feladatok összehangolása; a módszertani rugalmasság problémája; a tanulók adottságainak és a fejlesztési lehetőségeinek összefüggései).

– A nyelv- és beszédtanítás gyakorlata (a nyelv- és beszédtanítás metodológiai tényezői; a nyelv- és beszédtanítás módszerei: egyénileg, osztálytermi körülmények között, valamint kiscsoportos foglalkozások keretében; a készség- és képességfejlesztés eljárásai; a nyelv- és beszédtanítás gyakorlatformái; a szemléltetés).

– Nyelv- és beszédtanítási gyakorlatok (a módszertani ismeretek gyakorlati alkalmazása; a különféle nyelv- és beszédtanítási formák, szemléltetési lehetőségek gyakorlati alkalmazása; a didaktikai feladatok gyakorlati megvalósulásai: a bemutatás, a gyakorlás, az ismétlés, az ellenőrzés, az értékelés szerepe).

Ábrázológeometria- és műszakirajz-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles ábrázológeometria- és műszakirajz-tanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of descriptive geometry and technical drawing*.

A képzés célja az alapkiváltságon vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben az ábrázológeometria és a műszaki rajz területén az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Projektív geometria. Affinitás és az ellipszis. Kollinációk, korrelációk, involúciók. A projektív sík és térgeometria analitikus modellje. Másodrendű és másodrendű alakzatok. Pascal, Brianchon, Steiner tételek. Speciális projektív transzformációs csoportok. A témakörök tár-

gyalásakor kiemelendők az ábrázoló szakhoz fontos fejezetek.

– Monge és kótás projekció. A tér kölcsönösen egyértelmű leképezése síkra. Helyzetgeometriai és metrikus feladatok. Képsík-transzformáció és rotáció. Poliéderek. Gömb, kúp, henger. A kótás projekció alapfeladatai. Tetőszervezetek és terepfeladatok. Kiemelten kerüljenek tárgyalásra azok a legfontosabb fejezetek, amelyek tanítására a középfokú intézményekben sor kerülhet.

– Axonometria. A leképezés fogalma, Pohlke-tétel és az alaptétel, térelemek ábrázolása. Testek ábrázolása, árnyékszerkesztés. Speciális axonometriák. Általános vizuális nevelési szempontok.

– Centrális projekció. A vizuális ábrázolás főbb történeti állomásai. A centrális projekció matematikai megalapozása. Térelemek ábrázolása, helyzetgeometria feladatok, metrikus feladatok, mérési kör. Testek ábrázolása, árnyékszerkesztés. Speciális perspektívák.

– Műszaki rajz. A szimbolikus ábrázolás alapelvei, a legfontosabb szabványok. Grafikus szoftverek, műszaki rajzok gépi úton való előállítás. Az AutoCAD elemei. Szerkesztések. Síkbeli és térbeli objektumok ábrázolása.

– Programozási ismeretek.

Kötelezően választható szakterületi ismeretek:

– Térinformatika. A térinformációs rendszerek modellalkotása. Térképészeti alapok, fontosabb vonatkozási rendszerek és adatnyerési eljárások. Néhány térinformatikában érdekes algoritmus megvalósítási kérdései. Egy konkrét térinformációs rendszer (pl. Autodesk Map) megismerése a gyakorlaton.

– Konstruktív geometria. Görbék, kúpszeletek. Másodrendű felületek, forgásfelületek. Síkmetszetek és áthatások. Kontúr-, képkontúr-, árnyékproblémák. Steiner rokonság. A kúp tengelyei. Szférikus kúpszeletek. Felületek kifejtése. Konstruktív differenciálgeometriai problémák. Csavarok és csavarfelületek. Konstruktív geometriai szerkesztések grafikai szoftverekkel (pl. CADKey).

– Lineáris leképezések. Az általános kétképsík, nyomelemes és axonometrikus ábrázolás. A helyzetgeometriai és metrikus feladatok egységes megoldása. Paralel és centrálaxonometria. Az összemetszési eljárások Fotogrammetria. Reliefperspektíva. Kinematikus geometria. Nullarendszer.

– Nemlineáris leképezések. Ciklográfia. Az Apollóniusz-féle feladatok megoldása. Általánosítási lehetőségek. Képzetes térelemek. Sztereografikus projekció és gyakorlati alkalmazása, gömbi tükrözés. Földrajzi hálózatok. Geometriai modellek ekvivalenciája.

A szakterületi modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

Szaktudományi ismeretek:

– Ábrázoló geometria tanítása. Az Ábrázoló és művészeti geometria érettségi tárgy részletes tartalmi követelményrendszere alapján a konkrét tananyagrészekhez kap-

csolódó pedagógiai tudnivalók. A vizuális ábrázolás története és az ábrázoló geometria története.

– Iskolai ábrázoló geometria. Feladatmegoldó rutin megszerzésének módszerei standard, szakköri és versenyfeladatok esetén.

– A műszaki rajz oktatásának lehetséges szinterei és szakmódszertana.

Sajátos kompetenciák:

Az ábrázológeometria- és műszakirajz-tanár

– képes a fejlett térszemlélet kialakítására, rendelkezik olyan felkészültséggel, hogy a tanulók érzelmeire is hatva értelmi és manuális, rajzi képességeiket fejlesztve, bennük önálló ismeretszerzési és cselekvési igényt alakítson ki;

– rendelkezik magas szintű problémamegoldó képességgel, tér- és modellszemlélettel.

Filozófiatanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles filozófiatanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of philosophy*.

A képzés célja olyan filozófiatanárok képzése, akik alkalmasak az iskolai oktatásban, szakképzésben, felső- és felnőttoktatásban a filozófiai alapfogalmak, a legjelentősebb filozófusok és filozófiatörténeti korszakok megismertetésére, és képesek felkelteni a tanulóknak a filozófiai gondolkodás iránti fogékonyságot. A képzés célja továbbá, hogy a hallgatók szert tegyenek a filozófia bármilyen szintű műveléséhez szükséges kompetenciákra: legyenek képesek önálló filozófiai kérdésfeltevésre, kritikai értékelésre, birtokolják a filozófiai kérdések megközelítéséhez szükséges technikákat, és tudják ismereteiket önállóan bővíteni, továbbá akik képesek a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– A filozófiatörténet nagy korszakainak átfogó ismerete, mely néhány korszak elmélyültebb ismeretére is támaszkodik.

– A jelenkori filozófia problémafelvetéseinek és vitáinak átfogó ismerete, melyet ebben az esetben is egy kortárs megközelítésmód (az analitikus ill. posztanalitikus irányzatok, a fenomenológia, ill. a hermeneutika) beható tanulmányozása alapoz meg.

– A filozófia szisztematikus művelésének áttekintő ismerete, és az alapvető területek közül (logika, ismeretelmélet, tudományfilozófia, nyelvfilozófia, metafizika, elmefilozófia, etika, politikai filozófia, társadalomfilozófia, történelemfilozófia, vallásfilozófia) néhányának a részletes és elmélyült megismerése.

– Az alkalmazott filozófia problémakörei, ezek kapcsolatszerkezete a filozófia szisztematikus területeivel.

Szakmódszertani ismeretek:

– Kompetenciafejlesztés a filozófiaoktatásban (pl. szövegértelmezés, önálló kérdésfelvetés, filozófiai problémák problémátörténeti elemzése).

– A filozófia tanításának módszertana: A filozófiatanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei. Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális tanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

– Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a filozófiaoktatásban.

– Felkészülés a tanítási gyakorlatra.

Sajátos kompetenciák:

A filozófiatanár

– képes önálló filozófiai kérdésfeltevésre, kritikai értékelésre, birtokolja a filozófiai kérdések megközelítéséhez szükséges technikákat, és tudja ismereteit önállóan is folytonosan bővíteni.

– A filozófiatanár képes arra, hogy segítse a tanulókat komplex fogalmi struktúrák felépítésében, a logikai viszonyok átlátásában, és hogy megismertesse velük az argumentáció alapvető szabályait.

Etikatanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles etikatanár (erkölcsstanár)*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of ethics*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felsőoktatásban, illetve a felnőttképzésben az etika területével kapcsolatos nevelési, oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Etikai tradíciók. A filozófiatörténet jelentős irányzatainak és gondolkodóinak etika-specifikus megközelítése és ezek egy részének elmélyült feldolgozása. A nagy világvallások írásos hagyományaiból és élő gyakorlatából levezethető erkölcsi tanítások átfogó ismerete. A kortárs

magatartásméletekkel és személyiségetikákkal való ismeretség.

- Etikai argumentáció. Az erkölcsi dilemmák feloldásának legfontosabb módjai. A szándékokra és a következményekre apellálás, általánosíthatóság, alapértékek. Az erkölcs elvek megalapozásának különféle módjai. Válaszok az erkölcsi relativizmusra.

- A mai társadalom morális kérdései. Demokratikus alapértékek, emberi jogok, multikulturalizmus, környezetvédelem, a globalizáció kihívásai, társadalmi egyenlőtlenség, bioetikai és szociális kérdések. Az erkölcsi hagyományok szerepe a gyorsan változó világban.

- Alkalmazott etikák. Az egyes tevékenységi körökhöz kötődő speciális etikai kérdésekkel való ismeretség – orvostika, etika és nevelés, üzleti etika.

Szaktudományi ismeretek:

- Az etika tanításának módszertana: Az etikatanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei.

- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Csoportos vita kialakítása és mederben tartása. Multimediális tanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe az etikaoktatásban.

- Felkészülés a tanítási gyakorlatra.

Sajátos kompetenciák:

Az etikatanár

- Naprakész ismeretekkel rendelkezik gyorsan változó világunkról és az egyén életvezetését befolyásoló társadalmi-gazdasági folyamatokról. Képes régi és új ismereteit folyamatosan szintetizálni, s az így kialakult személyes és szakmai értékeit – kongruens módon – tanítványai erkölcsi fejlesztésére fordítani. Tudatosan segíti a közös gondolkodást és a szabadon kibontakozó termékeny morális kommunikációt.

- Hangsúlyozottan tájékozott a modern nevelési és oktatási koncepciók területén, valamint kiemelkedően jártas a kooperatív, kommunikatív és interaktív pedagógiai módszerek és a konfliktuskezelő eljárások használatában. Ismeri az egyén és a társadalom életének etikai szempontból hangsúlyos területeit és képes ezeket megjeleníteni a tanulók sajátos világában. Az erkölcsi fejlődés különböző szakaszaiban járó növendékeinek adekvát irányítást és/vagy támogatást tud adni személyes értékrendjük és konstruktív életvezetésük kialakításához.

Hon- és népismerettanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles hon- és népismerettanár*;

- angol nyelvű megjelölése: *teacher of ethnography and ethology*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben, a felsőoktatásban és a felnőttképzésben a magyar kulturális (természeti, gazdasági stb.) örökség értékeinek és etnikai sajátosságainak a megismertetésére, e területen az oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- A hon- és népismeret tárgykör interdiszciplináris és holisztikus jelleggel. A hagyományismeret átfogó, történeti és néprajzi ismerete.

- Magyarország társadalomtörténete a 19–20. században. Zsellérek, jobbágyok, a szegény és gazdag paraszti rétegek vagyoni viszonyainak ismerete. A paraszti polgárosodás történeti és néprajzi vonatkozásai, a 19. század második felében. A nemesi, munkás, városi stb. kultúra.

- Magyarország településtörténete, különös tekintettel a falvakra és mezővárosokra, valamint a tanyásodásra. A falu szerkezete, társadalmi és közéletének tényezői. A faluközösség.

- A természetközeli élő, annak erőforrásait, természeti kincseit felhasználó paraszti életmód. A nemzeti identitástudat elemeinek ismerete, a nemzeti örökség fogalmának, megismerésének gyakorlata.

- Magyarország néprajzi tájai, régiói. Népcsoportok, etnikumok a történeti és a jelenlegi Magyarországon. A magyarországi nemzetiségek, illetve a szomszéd országok népeinek története, interetnikus kapcsolatrendszere.

- A magyar paraszti kultúra elemeinek ismerete: öltözködés, viselet, étkezés, ház- és településtípusok, lakberendezés, mezőgazdasági és használati eszközök, munkarend, egyéni és közösségi munkaformák. A népművészet hagyományai, irányzatai, legfontosabb kortárs alkotó egyéniségei.

- A népi hagyományok értékeinek elsajátítása a foglalkozási társadalom viszonyai között.

- A paraszti család- és háztartásszerkezet ismerete. Erkölcs és vallásosság a magyar népcsoportok körében. Nemi szerepek és generációk a magyar népi életben. Népszokások, hiedelmek, népmesék és népi játékok.

– Hétköznapi és ünnepnapok (karácsony, húsvét, pünkösd, farsang stb.), periódusok (évszakok és heti munkarend) a paraszti életmódban.

– A népi kultúra forrásanyagának (fénykép, film, muzeális tárgyak, írott dokumentumok és szájhagyomány) feldolgozási és alkalmazási képessége.

– A parasztság a magyar irodalomban, a paraszti élet szépirodalmi megörökítése.

Szaktudományi ismeretek:

– A hon- és népismeret tanításának módszertana: Az empirikus ismeretátadás különféle speciális formái, a hatékony tanulási környezet változatainak ismerete. A tanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei. Nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.

– Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális tanítási ismeretek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana. Sajátos mérési-értékelési rend.

– Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe az oktatásban, a csoport mint motiváló tényező. A hon- és népismeret mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma.

– A hon- és népismeret oktatása a középiskolákban, a szakképző intézményekben és a felnőttképzésben.

– Felkészülés a tanítási gyakorlatra.

Gyógytestnevelő tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles gyógytestnevelő tanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *adapted physical education teacher*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben, a felnőttképzésben az egészségmegőrzést, egészség-helyreállítást, rehabilitációt szolgáló gyógytestnevelés foglalkozások megtartására, e területen a nevelés, a szakmai ismeretek, szaktárgyak oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatainak ellátására, valamint a felnőtt, intézményesített testedzésből kiszorult, gyógytestnevelést igénylő lakosság ellátására, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek köre az egészség- és sporttudomány iskolai nevelés és oktatás szempontjából adekvát tartalmaira épül, figyelemmel a sérült, beteg, valamint a sajátos nevelési igényű (SNI-s) gyermekek gyógytestnevelés keretein belüli ellátására.

– A gyógytestnevelés törvényi háttere, rehabilitációban betöltött szerepe, annak iskolai keretek között történő szervezése.

– A rehabilitáció-rehabilitáció értelmezése a gyógytestnevelésen belül, a preventív szemlélet, a mozgásterápia, a testedzés, a sport életmód meghatározó szerepe.

– Az egészségügyi és oktatási intézményekkel, szakemberekkel, valamint a tanulókkal, szülőkkel, családokkal való kommunikáció és a kapcsolattartás formái. Az iskolai kommunikáció sajátosságai.

– A gyermekkorban leggyakrabban előforduló veleszületett, és szerzett belgyógyászati és mozgás-szervrendszeri betegségek patomechanizmusa, azok korai felismerése, kezelésükben a beteg állapotához, a betegség súlyosságához igazított mozgás- és sportterápia.

– A gyermekkorban leggyakrabban előforduló veleszületett, és szerzett belgyógyászati és mozgás-szervrendszeri betegségek, elváltozások megelőzése, a betegségek pszichés következményei, a gyógytestnevelés eszközei a teljes személyiség fejlesztésben.

– A gyógytestnevelés klasszikus terápiás és általános kondicionálást szolgáló elemei, a foglalkoztatás módja.

– Egyéni és csapatsportágak adaptálása az adott belgyógyászati és mozgás-szervrendszeri elváltozások mozgásterápiájában.

– A sportágak kondicionális képességek szerinti csoportosítása, a különféle betegségek és mozgásterápiájukban az adekvát kondicionális képességek megfeleltetése.

– A különféle elváltozásokban szenvedő, gyógytestnevelésre járó gyermekek sajátos sportágválasztási szempontjai, a gyógytestnevelő tanár tanácsadói feladatai a gyermekek sportágválasztásában.

– Az SNI-s gyermekek mozgásterápiája a gyógytestnevelés eszközeivel a személyiségfejlesztés szolgálatában.

– A sérült, akadályozott emberekkel kapcsolatos fogalmak, megsegítésük hazai rendszere.

– Az akadályozott emberek önellátásának segítése, edzése mozgás és sportterápiás eszközökkel, a parasport pszichés és kondicionális alapjai.

Szaktudományi ismeretek:

– Egészségügyi szakemberek által a megfelelő testnevelési, gyógytestnevelési kategóriába sorolt tanulók számára kompenzáló, fejlesztő, egészségmegőrző mozgás- és sportprogramok tervezése, készítése (egyéni és csoportos fejlesztési programok).

– A gyógytestnevelés tanítás korszerű, befogadás központú, kognitív, személyes és/vagy szociális kompetenciákat fejlesztő, interaktív és reflektív módszer- és eljárásrendszer.

– A gyógytestnevelési foglalkozások gyakorlatanyagának adekvát megválasztása, közlésének technikája, a gyakorlatvezetés és hibajavítás módszerei.

– A gyógytestnevelési óra vezetésének különbségei, egyéni és közösségi tevékenységek munkaformái.

– A vegyes diagnózisú gyermekek együttes foglalkoztatásának módszerei, a koedukált csoportok életkori-, pedagógiai-, pszichológiai sajátosságai.

– A gyógytestnevelés szemléletű sportolás készség- és képességfejlesztő hatásai: felzárkóztatás, esetleges tehetséggondozás.

– A gyógytestnevelés tantárgy művelődési anyaga a testkultúrális intelligencia fejlesztésében.

– Motiváció, ellenőrzés és értékelés a gyógytestnevelési órán.

– A tanulók hosszú távú felkészítése az intézményesített testedzés megszűnése utáni időszakra a terápiás megoldások egyéni folytatása érdekében.

– A gyógytestnevelési foglalkozások hatékonyságának rövid- és hosszú távú ellenőrzése, annak regisztrálása, tudományos feldolgozása, interpretálása.

Sajátos kompetenciák:

A gyógytestnevelő tanár

– pszichomotoros, testkultúrális, egészségügyi és gyógytestnevelési ismeretei szintézise alapján tudását alkotóan és eredményesen használja fel a mozgásszervi, belgyógyászati és pszichoszomatikus betegségek megelőzésében és/vagy rehabilitációjában.

– Olyan pszichomotoros képességekkel, mozgáskultúrával és készségekkel rendelkezik, amelyek lehetővé teszik tudása gyakorlati alkalmazását, a mozgásos cselekvések magas szintű oktatását, a testkultúra értékeinek közvetítését a testkultúra és betegellátás sajátos interdiszciplináris területein.

– Képes együttműködni az egészségügyi és szociális szolgáltatások rendszerének fejlesztésében, megvalósításában és ellenőrzésében.

– Képes a gyógytestnevelési feladatokat ellátni a közoktatási, gyógytestnevelési, nevelési és oktatási, valamint az inkluzív nevelést alkalmazó közoktatási intézményekben.

Technikatanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles technikatanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of technology*.

A képzés célja az alapképzésen vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben a technikai alapismeretek a technikai műveltség közvetítésére, az e területtel kapcsolatos oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Technikai alapismeretek: szintetizáló, integratív jelleggel a szakirányú alapképzésben megszerzett ismereteket bővíti, különös tekintettel a technika iteratív fejlődésének jellegzetességeire, tendenciákra térben és időben, a természeti-technikai (művi)-társadalmi környezet kölcsönhatására, dinamikájára.

– Technikai alapelvek: tudományosan, történeti keretekbe illesztve elemzi az alapelvek (célorientáltság, tervszerűség, gazdaságosság, rendszerszemlélet és modell elv) gyakorlati alkalmazásával a technika alapkategóriáit (anyag, energia, információ, rendszer, modell), a legfontosabb összefüggéseit.

– A technikatudomány és a társtudományok kapcsolata. Áttekinti a természettudományok, a társadalomtudományok és a technika kapcsolatrendszerét, a közöttük lévő szerves összefüggések jelentőségét a társadalmi szerveződésben.

– A választható szakmai ismeretek gyakorlatorientáltak, a problémafelismerést, -megoldást, a gyakorlati (manuális) műveletek és kísérletek tervezését, kivitelezését és értékelését erősítik.

A szakterületi modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

Szaktudományi ismeretek:

– A technikatánítás szaktudományának korszerű technikai műveltségi háttérrel biztosítja az elméleti és gyakorlati jártasságot a technika oktatásában.

Sajátos kompetenciák:

A technikatánár a képzési szinteknek megfelelően képes értelmezni, átfogni, bemutatni és megértetni a természet, a társadalom, a technika és a technológia kapcsolatát, a makro-, a mikrokörnyezet és a környezetvédelem szerepét, az agrotechnikai, a technikai és a technológiai rendszerek felépítését, működését, előnyeit, veszélyeit, a technikai fejlődés törvényszerűségeit.

Háztartásgazdálkodás-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles háztartásgazdálkodás-tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of household economics*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben a háztartásgazdálkodással kapcsolatos ismeretátadás és készségfejlesztés oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– A Háztartástani alapismeretek a szakirányú alapképzésben megszerzett tudást rendszerezik, bővítik, különös tekintettel az ember-ember (családon belül és kívül), az ember és a multikulturális környezet kapcsolatának jellegzetességeire, kölcsönhatására.

– A szakmai törzsanyag elmélyíti az alapelvek (történetiség és hagyomány, célorientáltság, tervszerűség, gazdaságosság, rendszerszemlélet) gyakorlati alkalmazásával a háztartási ismeretek és háztartásgazdálkodás fontosabb fogalmait. Széles körű tájékozottságot biztosít a háztartástechnika, a háztartásökonómia, a környezetbarát háztartás, az ergonómia, a kertkultúra, a mikrogazdálkodás, a család és a vállalkozás, a fogyasztás és a piac területeken. Nemzeti-nemzetközi tendenciák figyelembevételével elemzi a háztartásgazdálkodás összefüggéseit, kapcsolatrendszerét, jellegét és mindennapi gyakorlatát; a rugalmas együttműködés, a munkamegosztás és a munkaszervezés, a pénzgazdálkodás, a háztartás és a piaczgazdaság szerepét.

– A kötelezően választható differenciált szakmai ismeretek (pl. háztartások kultúrtörténete, falusi turizmus, táplálkozás, konyhatechnológia, egészséges életvitel, gazdálkodói-vállalkozói alapismeretek, közgazdaságtani és jogi alapok, pénzügyi alapismeretek, környezetgazdálkodás, biogazdálkodás, energiagazdálkodás stb.) a háztartástechnikai és -technológiai ismeretek gyakorlati alkalmazására, az innovatív problémamegoldásra, a gyakorlati (manuális) műveletek szakszerű, kreatív, balesetmentes elvégzésére irányulnak.

Szaktárgyszertani ismeretek:

– A háztartásgazdálkodás-tanítás szaktárgyszertana korszerű szakműveltségi háttérrel, komplex háztartásgazdálkodási problémák megoldásával és a gazdaságossági szemlélet kialakításával biztosítja az elméleti és gyakorlati jártasságot a tanulók életkori sajátosságaihoz alkalmazkodó háztartási ismeretek oktatásában.

A szakterületi modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

Sajátos kompetenciák:

A háztartásgazdálkodás-tanár a képzési szinteknek megfelelően (közoktatásban és szakképző iskolákban) képes értelmezni, elemezni, bemutatni és megérteni a háztartásgazdálkodás fontosságát, a racionális döntéseknek a

mindennapi életben betöltött szerepét, a családellátó és a háztartási feladatokat, az életmód és a fogyasztás kapcsolatát, a kritikus fogyasztói magatartást, és a technikai környezettel összefüggő korszerű életvezetési szemléletet.

Életviteli és gyakorlati ismeretek műveltségterületi tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles életviteli és gyakorlati ismeretek műveltségterületi tanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of life management and practical knowledge*.

A képzés célja az alapfokozaton vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban az életvitel és gyakorlati ismeretek műveltségi területen a mindennapi életvezetési szokások kialakítására, valamint a szakképzésben és a felnőttképzésben háztartásvezetéssel kapcsolatos oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Életvitel és gyakorlati alapismeretek: az alapképzésben megszerzett ismeretekre épít, az ember-környezet-technika, az életvitel-életmód, a műszaki kommunikáció és a számítógépes környezet témáit dolgozza fel.

– Életvitel szakmai törzsanyaga: olyan tudományosan megalapozott ismerteket közvetít, amelyek az alkalmazásra, a gyakorlati ismeretekre helyezik a hangsúlyt. Így az anyagok és alkalmazásuk, környezetünk energetikai rendszerei, kommunikációs és informatikai rendszerek, környezetünk gépei témákat elméleti megalapozás után gyakorlatorientáltan dolgozza fel. Az életvitel laboratórium integrálja a bemutatott témaköröket és komplex, kreatív konstruálást tesz lehetővé. A törzsanyag integrálását a rendszer- és modelltechnika, társadalmi vetületét az életmód és életvitel jogi és szociológiai elemzése zárja. A feldolgozás a történetiség, a célorientáltság, a tervszerűség, a gazdaságosság és a rendszerszemlélet technikáinak, illetve a munkamegosztás, a munkaszervezés, a baleset-elhárítás, a tűzvédelem fontos szabályainak a figyelembevételével történik.

– A választható szakmai kurzusok gyakorlatorientáltak, a problémamegoldásra, cél-funkció-forma elemzésre, anyag-módszer-eszköz célszerű megválasztására és műveletek szakszerű elvégzésére irányulnak. Kiemelt témák: közlekedéskultúra, kertkultúra, háztartásökonómia, grafikus kultúra, munka- és termelés-kultúra.

A szakterületi modul ismeretanyaga legalább 65%-ban szakterületi szakmai ismeretet tartalmaz.

Szaktananyag ismeretek:

– A szaktananyag korszerű általános műveltségi és gyakorlati háttérrel biztosítja a jártasságot az életvitel és gyakorlati ismeretek oktatásában, a mértéktartó és egészséges életvitelre, a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelésében.

Sajátos kompetenciák:

Az életviteli és gyakorlati ismeretek műveltségterületi tanár a képzési szinteknek megfelelően képes jó kommunikációs készséggel, metodikai tudatossággal értelmezni, elemezni, bemutatni és megérteni az életvitel és a gyakorlati ismeretek fontosságát, életpálya-kompetenciák mindennapi életben betöltött szerepét, és képes a köznap életben felmerülő korszerű és hagyományörző életvezetési kérdések magyarázatára.

Ügyviteltanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles ügyviteltanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of business administration*.

A képzés célja olyan tanárok képzése, akik birtokában vannak az ügyvitel elméleti és gyakorlati szakmai ismereteinek és képesek az ügyviteli és a kapcsolódó szakterületeken a szakterülethez tartozó ismeretek magas szintű oktatására a közoktatásban, a szakmai előkészítésben, az iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli szakképzésben, a felnőttképzésben. A képzés sajátos ismeretkörei gyakorlati, elméleti és módszertani területeket foglalnak magukban, amely által a hallgatók felkészülnek a szakterület oktatási feladatain túl a pedagógiai kutatási feladatok végzésére. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Az alapképzésben megszerzett gyakorlati ismereteket és készségeket elmélyítő alapozi ismeretek, a gazdaság ügyviteli területének (mint gyakorlati diszciplinának) leíró jellegű tevékenységformái (gépírás, gyorsírás, szövegszerkesztés, táblázat- és adatbázis-kezelés).

– Gazdaságmenedzsment-ismeretek: a gazdaság és az ügyvitel kapcsolata, a gazdaság ügyviteli területének átfogó megismerése, az ügyviteli adminisztráció és a különböző szervezetek információs rendszerének kapcsolata, az ügyviteli munka megszervezésének és a kapcsolatok kialakításának gazdasági, jogi, szervezési-vezetési vonatkozásai (szervezeti magatartás, projektismeretek, marketing, pr és ügyfélkapcsolat), valamint a hivatali kapcsolatok in-

terkulturális sajátosságai a gazdasági szféra különböző területein.

– Az ügyviteli terület magas szintű műveléséhez szükséges diszciplináris, elméleti kérdések (írástörténet, információelmélet, gépírás- és gyorsíráselmélet), a szakirányú szakképzés gyakorlati alkalmazást támogató ügyviteli alapismereteinek elmélyítése, az általános ügyviteli folyamatok és folyamatszabályozási rendszerek (automatikus irodaszervezés), tevékenységformák megismerése, valamint az ügyvitel személyiségformáló, társadalmi és gazdasági mobilitást elősegítő, kulturális funkciót betöltő ismeretei, kutatási módszerei és területei.

Szaktananyag ismeretek:

– Az ügyviteli ismeretkörök tanításának lehetőségei a közoktatás, a szakmai előkészítés, illetve az érettségire felkészítő képzés, a szakképzés, valamint a felnőttképzés területén; a mindenkori szakképzési struktúra, ennek történeti háttere, fogalmai, jogszabályi háttere, az Országos képzési jegyzék által szabályozott ügyviteli szakmacsoport és szakmák felépítése, szakmai és vizsgakövetelményei; a képzés és vizsgáztatás megszervezésének körülményei.

– Az ügyvitel összetett ismeretköreinek (információkezelés, szövegszerkesztési gyakorlatok, gépírás, gyorsírás, viselkedéskultúra, irodatechnika, ügyviteli, ügyintéző ismeretek, jegyzőkönyvvezetés, levelezési ismeretek stb.) tanítási-tanulási sajátosságai, folyamata, oktatási feladatai, a szakterület oktatási módszerei, a tanítás folyamatai során alkalmazható eljárásai; tehetséggondozó és felzárkóztató feladatai, az eltérő fejlődésűek és sérültek oktatásának lehetőségei; a vizsgára felkészítés teendői; alkalmazható mérési-értékelési módok, eljárások. Az ügyviteli ismeretkörök tanításának nemzetközi tendenciái.

– Az ügyviteli szakterületet szabályozó pedagógiai dokumentumok (kerettantervek, központi programok, szakmai és vizsgakövetelmények, egyéb szakképzési dokumentumok) ismerete, készítésének gyakorlata. Az ügyviteli területen elsajátított tudás alkalmazásának módjai, speciális lehetőségei a gyakorlati készségek és a problémamegoldó képesség fejlesztésében. A szakterületen alkalmazható tankönyvek, taneszközök, oktatást segítő médiumok szakszerű értékelése, azokból a tanulók egyéni sajátosságainak, előzetes felkészültségének, összetételének megfelelő ismeretforrások kiválasztása, az alkalmazást segítő segédanyagok készítése.

– A tehetséggondozás különleges, szakmai hagyományokon alapuló hazai és nemzetközi szakmai versenyek ismerete, a versenyre való felkészítés pedagógiai, szakmai teendői, a felkészítést segítő segédanyagok készítése.

– Választható ismeretkörök, differenciált szakmai ismeretek: az ügyvitel speciális területének elméleti, történeti, kutatási és módszertani ismeretkörei.

*b) A KÖZOKTATÁSBAN, A SZAKKÉPZÉSBEN,
ILLETVE A MŰVÉSZETI NEVELÉSBEN-OKTATÁSBAN
EGYARÁNT ALKALMAZHATÓ, SPECIÁLIS,
PEDAGÓGIAI JELLEGŰ TANÁRI
SZAKKÉPZETTSÉGEK SZAKTERÜLETI ISMERETEI*

Szaktárgyat idegen nyelven oktató tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles [szaktárgy]-t [idegen nyelv] nyelven tanító tanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of [subject] in [language]*.

A szakképzettség megnevezésében [szaktárgy]-on a közoktatásban megtalálható, közismereti, szakmai, művészeti és testkulturális tanári szakok, illetve szakképzettségek értendők, [idegen nyelv]-en az adott idegen nyelv, beleértve a nemzeti és etnikai kisebbségek nyelveit és a magyart mint idegen nyelvet is.

A képzés célja a tanárképzés keretében megszerzett valamely tanári szakképzettség területén a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben oktatható tan-tárgy(ak) valamely idegen nyelven való oktatására, valamint az idegen nyelven történő oktatási, pedagógiai kutatási tervezési és fejlesztési feladatokra történő felkészítés, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Felsőfokú, C típusú nyelvvizsgának megfelelő nyelvtudás.

– A szaktárgy szaknyelvére vonatkozó felsőfokú nyelvtudás.

– A célnyelvi országok és közösségek kultúrájának ismerete, különösen azok oktatási rendszerével, helyzetével, azon belül a szaktárgy adott nyelvű oktatásával kapcsolatos tudás; ez utóbbi elhelyezése hazai és nemzetközi összehasonlításban. Interkulturális tudás.

– A szaktárgyi szakmai nyelv, szakmai nyelvhasználat, szaknyelvi kommunikáció tanításának módszertana. A szaktárgytanítás módszertanának és az idegennyelv-tanítás módszertanának ötvözete. A célnyelvi kultúrában alkalmazott szaktárgytanítási metodikák.

– Az idegen nyelven való tanítás pedagógiai szaknyelvének, a (tannyelv-)pedagógia szakmai nyelvének magas szintű ismerete.

Szaktárgytanítási ismeretek:

– Az idegen nyelven folyó tanítás sajátos didaktikája. Az idegen nyelvű tanítási és vizsgaanyagok, segédanyagok (tantervek, tananyagok, taneszközök, vizsgakövetelmények stb.) kiválasztásához, készítéséhez, felhasználásához, adaptálásához szükséges ismeretek.

– Az idegen nyelvű óravezetési és pedagógiai kommunikációs technikák ismerete, módszertana, szakmai együttműködés különböző anyanyelvű kollégák között.

– Az idegen nyelven tanulás támogatását szolgáló pedagógiai, nyelvpedagógiai, pszicholingvisztikai stb. tudás, a hozzá speciálisan társuló nevelés elmélete és gyakorlata. Az idegen nyelven folyó tanulás tanítása.

– A nemzetközi kooperációhoz és médiahasználatához, az infokommunikációs technológia és az audiovizuális eszközök idegen nyelvű használatához és tanításához szükséges tudás.

Drámapedagógia-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles drámapedagógia-tanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of creativ drama*.

A képzés célja a nevelési-oktatási intézmények pedagógiai programjában a nevelő-oktató, személyiségfejlesztő, közösségépítő tevékenységekhez szükséges innovatív szakmai kultúrával rendelkező pedagógusok képzése, akik felkészültek a drámapedagógia alkalmazására, valamint az alapfokú művészetoktatási intézményben a tárgynak megfelelő oktatási-nevelési feladatok ellátására. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– A drámapedagógia történetével, útjaival, intézményeivel összefüggő ismeretkörök.

– A drámapedagógia pszichológiai vonatkozásai, különböző megjelenési formái, iskolái.

– Dramaturgia a drámatanári gyakorlatban.

– Hozzáértő aktivitás a drámával, színházzal összefüggő extracurriculumokban – (kollektív színházlátogatás, intézményi színjátszócsoporthoz, tehetségfejlesztő versenyek stb.)

– A dráma mint módszeregyüttes beépítése a pedagógiai programokba, az egyes műveltségi területek és/vagy tantárgyak anyagába. Tantervek, tanmenetek, projektvázlatok készítése drámára építve/a drámát alkalmazva.

– A dráma/drámapedagógia gazdag eszközrendszerének alkalmazása nevelési, oktatási intézmények oktatási-tanulásszervezési és nevelési (személyiségfejlesztési, közösségépítési redukciós, rekreációt szolgáló) feladatai során curriculumban és extracurriculumban.

Szaktárgytanítási ismeretek:

– Drámapedagógia alkalmazási lehetőségei: a tanítási órán, osztályfőnöki órán, az iskolai élet konfliktusainak

megoldásában, intézményi ünnepek és szertartások koordinációjában, szabadidős/tanítási órán kívüli fejlesztő játéktankönyvek kezdeményezésében, szervezésében.

- Tantárgy-pedagógiák és alkalmazott drámapedagógia.
- Drámaóra tervezése/adaptálása, vezetése, elemzése.
- Dramatikus módszerek, technikák különböző tantárgyak tanításában.
- Műelemző játékok.

Múzeumpedagógia-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles múzeumpedagógia-tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of museumpedagogy*.

A képzés célja olyan ismeretek közvetítése, készségek és képességek fejlesztése, amelyeknek eredményeként a pedagógusjelölt képes a múzeumlátogató gyermekek, fiatalok és felnőttek fejlettségi szintjének megfelelő tananyagrendszerek tervezésére és tanítására, forrásalapú múzeumi tanórák tervezésére és megtartására, a múzeumi óra tartalmának leginkább megfelelő eszközök megválasztására és alkalmazására, a múzeumi órán a tanulói önállóságot, aktivitást és a tanulók közötti interaktivitást inspiráló tanulási környezet biztosítására. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

- A múzeumpedagógia fogalma, tárgya, a múzeumpedagógia (mint elméleti tudományág és gyakorlati diszciplína) nemzetközi és hazai helyzete. A múzeumi környezetben történő tanítás-tanulás sajátosságai, a múzeumpedagógus feladatai. Különböző típusú múzeumi foglalkozások elemzése, az ott folyó tanítási-tanulási folyamat, a múzeumi órák során alkalmazható eljárások.
- A múzeumok szervezete, a muzeológiai szakágak, a múzeumokban őrzött kulturális javak rendszerezésének, feldolgozásának és bemutatásának módjai, a gyűjtőmunka, és a gyűjtött anyag tudományos feldolgozásának kritériumai.
- A múzeumpedagógiai, muzeológiai, művészetpedagógiai, művészetpszichológiai, művészettörténeti, régészeti, történeti és néprajzi kurzusokon szerzett elméleti tudás elsajátítása, szintetizálása.
- Elméleti, valamint szakmai módszertani tudásuk alapján, segítséggel, majd önállóan végzett gyakorlás eredményeként képessé válnak a specifikus, konkrét múzeumi körülményekhez és konkrét tanulócsoportokhoz igazodó programok tervezésére, szervezésére, kivitelezésére és értékelésére.

Játék- és szabadidő-szervező tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles játék- és szabadidő-szervező tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of leisure time*.

A képzés célja olyan ismeretek közvetítése, készségek és képességek fejlesztése, amelyeknek eredményeként a pedagógusjelölt képes a játék különböző formáit motiváló, személyiségfejlesztő eszközként használni, valamint felmérni a csoport, az emberek igényét, a hely és az időtartam adta lehetőségeket, illetve különböző játék- és szabadidős tevékenységeket kezdeményezni, megszervezni és vezetni. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Az emberről szóló, legfontosabb tudományos eredmények, a különféle emberképek, az azokhoz kapcsolható nevelésfelfogások; a megközelítésmódokat befolyásoló szociokulturális tényezők, mindezeknek a személyiségfejlesztésre vonatkozó hatásai.
- Az ember egész életén át tartó fejlődésére vonatkozó legfontosabb tudományos eredmények, különös tekintettel a gyermek-, serdülő- és ifjúkori fejlődésre; a gyermekkorral, serdülőkorral kapcsolatos különböző kulturális, szociológiai felfogások.
- A szocializáció lényegesebb szociológiai, szociálpszichológiai, oktatásszociológiai elméletei; a szocializáció főbb terei, hatásai, különös tekintettel a családi szocializációra, a szabadidő eltöltésének tereire és a média világára.
- A gyerekek, serdülők, fiatalok értékvilága, szubkultúrái. A kultúratudományok tanulókat is érintő kulturális közegekre vonatkozó kutatási eredményei, különös tekintettel az ifjúsági (szub)kultúrákra, a kulturális tevékenységekre, a médiára, a kisebbségi kultúrára és az iskolára, mint kulturális világra. A kultúraköziségre, multikulturálisra és kulturális keveredésre vonatkozó kutatások főbb eredményei és a legfontosabb elméleti megközelítések.
- A médiában, az internet világában és a szabadidőhöz köthető más kulturális közegekben megjelenő értékek és hatásai a tanulók világára. A demokratikus berendezkedés főbb általános és hazai intézményei és jellemzői. Azon források és szervezetek megismerése, amelyek szakmai, gondozói, nevelői, fejlesztői munkájában segíthetik (gyermekjóléti, gyermek- és ifjúságvédelmi, kulturális és szabadidő, illetve az ifjúsági civil világ, a gyerekekhez, kamaszokhoz, fiatalokhoz forduló média intézményrendszernek jelene és fontosabb történeti változatai).

Szaktudományi ismeretek:

– Szakmai szaktudományi tudás érdekében az ismeretek elmélyítése a játékkal és a szabadidővel kapcsolatban (különös tekintettel az életkori specifikumokra); megfigyelés, élményszerzés, gyakorlás szintjén a tervezés, szervezés, irányítás, motiválás stb. különböző módjainak megismerése, támogatással majd önállóan történő alkalmazása.

Multikulturális nevelés tanára

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *a multikulturális nevelés okleveles tanára*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of multicultural education*.

A képzés célja olyan tanárok képzése, akik az iskola világában tudatosan kezelik az értékek sokféleségét, nyitottak mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására, képesek olyan pedagógiai helyzetek teremtésére, amelyek ezeknek az értékeknek az elfogadását segítik. Célja továbbá a multikulturális szemlélet formálása. A képzés ugyanakkor a csoportközi, az interkulturális kommunikáció sajátosságainak megértésével, az előítélet és etnocentrizmus csökkentésével a különböző kultúrájú tanulók és munkatársak együttes munkájának eredményes szervezésére, és a folyamat közben szükségszerűen fellépő feszültségek, konfliktusok hatékony kezelésére is felkészít. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- A multikulturális nevelés elmélete és gyakorlata. A multikulturális iskola. Nemzetiségi és etnikai kisebbségek, népcsoportok és bevándorlók gyermekei az iskolában.
- A globalizáció hatása az oktatásügyre. Európai identitás és oktatás. Kultúra, szocializáció, identitás.
- Család, iskola, kultúra. Az iskolával, tanulással, tudással kapcsolatos kulturális értékek. A média hatása a szocializációra.
- A csoportközi kapcsolatok, a hatalmi viszonyok és a társadalmi konfliktusok szociálpszichológiája.
- Migráció, szegregáció és kultúraközi interakció. Etnikai és vallási konfliktusok, nemzetközi krízisek, népiirtások, terrorizmus. Antiszemizmus. Társadalmi traumák emlékeztetője és oktatása. Holokauszt: társadalmi stigmatizáció és politikai elnyomás. Demokrácia és diktatúra: társadalmi kényszerek és egyéni döntési lehetőségek.
- A társadalmi nemmel kapcsolatos nézetek, nemi szocializáció a különböző kultúrákban. A szexualitás társadalmi konstrukciói, homoszexuális identitások.

- Interkulturális készségek, előítélet-mentes gondolkodás, sajátélmény-tréning.

Szaktudományi ismeretek:

Szakmai szaktudományi tudás fejlesztésére vonatkozó ismeretek mélyítése a multikulturális oktatás, nevelés szaktudományának területén. Kiemelten: multikulturális konfliktuselemzés a gyakorlatban (terepmunka, kutatás, forráselemzés, programfejlesztés.) Az előítéletek kezelésének módszertana (felismerés, alakítás).

Fogyatékosokrekreációja-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles fogyatékosokrekreációja-tanár*;
- angol nyelvű megjelölése: *teacher of recreation for people with disabilities*.

A képzés célja olyan pedagógusok képzése, akik elméleti és módszertani tudásuk birtokában képesek és képesek a fogyatékos emberek valamennyi életkori csoportja rekreációs tevékenységét megtervezni, szervezni, irányítani és kísélni, szakterületük legújabb ismereteit alkalmazni és továbbfejlesztetni, a rekreáció értékeit átszarmaztatni és belsővé tenni. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- A különleges gondozásra jogosult (a sajátos nevelési igényű és a tanulási, magatartási nehézséggel küzdő) gyermekek, tanulók és foglalkoztatásuk. Prevenció, rekreáció, rehabilitáció – fogalmak, tevékenységek, folyamatok, szintek.
- A természeti környezet és a rekreáció kapcsolatrendszere, összefüggései a fogyatékos gyermek, fiatal, felnőtt élethelyzetével és életmódjával. A szociális helyzet és a fogyatékoság összefüggései, a társadalmi rétegződés és a rekreáció kapcsolata. A rekreáció szerepe a fogyatékos emberek társadalmi integrációjában.

Szaktudományi ismeretek:

- A rekreációs tevékenységre nevelés kérdései, a szokások kialakításának módjai, módszerei és eszközei. A testnevelés, gyógytestnevelés, adaptált testnevelés, mozgásnevelés és a rekreáció kapcsolata. A sport és az adaptált speciális sporttevékenységek, a fogyatékosok sportja, eszközei, mint a rekreáció sajátos formái. Fogyatékos gyermekek és fiatalok egészségnevelése, egészségmegőrzése, egészségfejlesztése. Prevenció célú, az egészség megőrzését szolgáló mentálhigiénés programok, a család bevonása. Fogyatékos emberek szellemi rekreációja.
- Szabadidős programok, táborok, versenyek és rendezvények szervezése.

– A pedagógiai, gyógypedagógiai rehabilitáció – mint a fogyatékos emberek rekreációjának kihagyhatatlan eszközei – a minőségi élet megteremtésében.

Sajátos kompetenciák:

– Az adott fogyatékkal élők érzékszervi-mozgatószervi működésének és életérzésének átélése.

– Sajátos mozgáskultúra, amely lehetővé teszi tudása gyakorlati alkalmazását, a mozgásos cselekvések oktatását, a testkultúra értékeinek közvetítését az adott fogyatékoság ismeretében.

– Az akadályozott ember iránt érzett empátia, a szakterületnek megfelelő rehabilitációs, mozgásterápiás tevékenységek (egészségügyi intézményekben is).

– Együttműködés az egészségügyi és szociális szolgáltatások rendszerének fejlesztésében, megvalósításában, ellenőrzésében.

– A fogyatékos emberek szabadidejének szervezése: önálló tervezése és irányítása, együttműködés az egészségügyi, a szociális és a különböző közoktatási, felsőoktatási és felnőttképzési szolgáltatások szakembereivel, a családokkal és a kortárs csoportokkal.

– Az akadályozott ember iránt érzett empátia (a saját élményű gyakorlatok módszerének alkalmazásával).

Inkluzív nevelés tanára

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *az inkluzív nevelés okleveles tanára*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of inclusive education*.

A képzés célja olyan pedagógusok képzése, akik elméleti, módszertani és gyakorlati tudásuk birtokában készek és képesek a különleges gondozásra jogosult gyermekek, tanulók befogadó nevelésére, differenciált csoportos foglalkoztatására többségi keretek között, együttműködésre a segítő szakmák képviselőivel és a szülőkkel. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Az inkluzív nevelés elmélete és gyakorlata, az inklúzióval kapcsolatos és arra hatással lévő elméletek, oktatáspolitikák és gyakorlati megoldások. Szegregáció, integráció, inklúzió. Az inkluzív nevelés interdiszciplináris, multiprofessionális megközelítései az intézményi/iskolai inklúzió különböző szintjein.

– Hazai és nemzetközi eredmények, koncepciók, iskolamodellek, jogi szabályozók. A társadalmi és az iskolai/intézményi folyamatok kirekesztő tendenciái.

– A különleges gondozásra jogosult (a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő) tanulók foglalkoztatása többségi keretek között. Az egyéni, a társadalmi, etnikai, nemzeti és kulturális különbségek elfogadása és elfogadtatása a multikulturális és interkulturális nevelés szemléletéhez kapcsolódóan.

– Az együttnevelést segítő szakszolgálatok és pedagógiai szakmai szolgáltatások rendszere, felépítése, a gyógypedagógussal való együttműködés lehetőségei és megszervezésének módjai, szakmai kompetenciák és kompetenciahatárok.

– Kompetencia-fejlesztés a kommunikáció, a konfliktuskezelés, az attitűdformálás, a csoportépítés és a kölcsönös együttműködések befogadást segítő tartalmi területén.

Szaktudományi ismeretek:

– Módszertani tudás elsajátítása, amely a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók iskolai befogadásának segítéséhez szükséges. A módszertani tudás elmélyítése, gyakorlati vonatkozásainak pontosabb megismerése a már elsajátított módszertani ismeretek birtokában, a közoktatás gyakorló szintjein történik.

Család- és gyermekvédelmi tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles család- és gyermekvédelmi tanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of family and child protection*.

A képzés célja olyan pedagógusok képzése, akik képesek az oktatási és nevelési intézményekben gyermekvédelmi feladatok ellátására, valamint rendszerszemléletükből adódóan a gyermek-család diádot egységben kezelni; akik a kompetencia körükbe tartozó intervenciókra alkalmasak; akik készek a család- és gyermekvédelmi munkát segítő szak- és szakmai szolgáltatást biztosító intézményekkel együttműködni; akik működési területükön a jogi és etikai normákat betartják és betartatják. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Szociológiai és szociálpolitikai alapismeretek: az egyenlőtlenségek, a mobilitás problémái, társadalmi-, oktatási- és szociálpolitikai megoldások a jóléti társadalmakban és a hazai gyakorlatban.

– A család- és gyermekvédelem jogi háttere, alapvető jogi ismeretek, a gyermekvédelem jogi szabályozása.

A gyermekvédelmi szakellátás rendszere, és kapcsolata a közoktatási intézményekkel.

- A pedagógiai mentálhigiéné és prevenció: a szociális szintek kielégítő működésének mentálhigiénés feltételei, az iskola mentálhigiénés feladatai, módszerei.

- Családpszichológiai és családszociológiai ismeretek, a családi működés rendszerszemléletű megközelítései, családi életciklusok áttekintése, családi krízisek. A családi konfliktusok kríziskezelő mechanizmusai.

- A gyermek- és serdülőkorai érzelmi, tanulási és beilleszkedési zavarok háttere, a károsodás tünetei, okai, a devianás életút, magatartásforma felismerése és a beavatkozás módszerei. A szociális inadaptáció kezelésének iskolai lehetőségei.

- Otthont nyújtó bentlakásos gyermekvédelmi intézményekben folyó pedagógiai munka sajátosságainak megismerése.

Szaktanári ismeretek:

- A család- és a gyermekvédelmi munka módszertani alapjai. Az elméleti és a gyakorlati ismeretek szintetizálása az eredményes (egyéni és kooperációban történő) módszertani eljárások elsajátítása érdekében. Tapasztalatcsere, esetelemzés.

Tanulási- és pályatanácsadási-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles tanulási- és pályatanácsadási-tanár*;

- angol nyelvű megjelölése: *teacher of education and career counselling*.

A képzés célja, hogy a megismertesse a hallgatókat a tanulási és pályatanácsadási-tanár szerepével, kapcsolatrendszerével és feladataival, valamint az összetett pályatervezés legfontosabb elemeivel. A modul célja továbbá, hogy képessé tegye a hallgatókat a szakszerű és rugalmas feladatvégzésre, és olyan alapvető pedagógiai, pszichológiai módszerek alkalmazására, amelyek segítik tanácsadói munkájának eredményes végzésében. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Tanulás-lélektani alapkérdések. A tanulási nehézségek típusai, háttere. Egészségi és egészségpszichológiai problémák, mint tanulást gátló tényezők. A tanulási hatékonyság fejlesztése. Az egyéni és a csoportos tanulási tanácsadás módszerei.

- Képességek és személyiségjegyek felismerésének és fejlesztésének módszerei. Az egyéni és a csoportos tanulási- és pályaválasztási tanácsadás módszerei.

- A pályaválasztás elméleti háttere. Az ember- és pályamegfelelés alapkérdései. Pályaválasztási és pályafejlesztési tanácsadás a közoktatásban, az átmenet előkészítése a középiskolai szintre, a felsőoktatásra és az iskolából a munka világába való belépésre. A pályainformációk és a pályaismeret rendszere, forrásai. A pályaaorientáció, pályaválasztási ismeretek. A pályaismeret közvetítésének módszerei az iskolában. Munkaerő-piaci ismeretek.

- Az esélyegyenlőség növelése a tanulási és pályaválasztási tanácsadás segítségével.

- Egészségi és egészségpszichológiai problémák, mint tanulást gátló tényezők. Prevenció, intervenció.

- A család értékrendszerének szerepe a tanuláshoz való viszony kialakulásában és a pályaválasztásban.

Szaktanári ismeretek:

- Szakmai szaktanári tudás fejlesztésére vonatkozó ismeretek mélyítése a tanulási és pályatanácsadási tanár módszerei és tevékenységi területein. A tanulóval, a nevelőtestülettel és a családdal való együttműködés lehetőségei és módszerei a tanulók tanulási teljesítményeinek és megfelelő pályaválasztásának elősegítése érdekében.

Tehetségfejlesztő tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles tehetségfejlesztő tanár*;

- angol nyelvű megjelölése: *teacher of talent development*.

A képzés célja olyan pedagógusok képzése, akik megbízható ismeretekkel rendelkeznek a tehetséggazdálkodás és -fejlesztés témakörében; képesek a különböző életkorú és társadalmi helyzetű tehetséges gyerekek, ifjak, felnőttek szellemi fejlesztésére, tehetségük kibontakoztatására, gazdagítására. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Tehetségpedagógiai és -pszichológiai ismeretek. A tehetségre vonatkozó legfontosabb tudományos kutatások eredményeinek ismerete: a tehetségfogalom és -modellek, a tehetség összetevői, a tehetség típusok kiemelt területei.

- A tehetséges tanuló identifikációja, a mérőeszközök problematikájának ismerete; a komplex megközelítés elvén alapuló diagnosztizálási jártasság kialakítása.

- A tehetségfejlesztés szinterei.

- A tehetséges tanulók tanulásával, beilleszkedésével kapcsolatos sajátos problémák ismerete. Személyre szabott segítségnyújtás és tanácsadás. A tehetségesek konfliktusai.

– A különleges bánásmódot igénylő tanulókra (köztük a potenciálisan tehetséges tanulókra) vonatkozó pszichológiai, szociológiai, pedagógiai ismeretek. A képességeik alatt teljesítő (tehetséges) tanulókkal való bánásmód.

– Tehetségfejlesztéssel kapcsolatos oktatáspolitikai intézkedések, jogi dokumentumok ismerete és értelmezése a tanulók esélyeinek növelése érdekében.

Szakmódszertani ismeretek:

– Tehetségpedagógiai módszerek és stratégiák ismerete; differenciálás és individualizálás, gazdagító program, egyéni tehetségfejlesztő programok. A tantárgyakon átívelő, a tanteremtől eltérő iskolai és iskolán kívüli tanulási helyszínek tehetségfejlesztésben játszott szerepének ismerete és érvényesítése.

Kollégiumi nevelőtanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles kollégiumi nevelőtanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *pedagogue in a hall of residence*.

A képzés célja a bentlakásos intézmények, alap- és középfokú kollégiumok, gyermekotthonok számára olyan tanárok képzése, akik képesek a színtérspecifikus szocializációs, szociális, motivációs, életmód-mintaadó, tanulást támogató, tudás- és értékközvetítő, személyiségfejlesztő intézményi funkciókat segíteni; képesek a helyi szükségletekhez igazodó intézményi programokat, egyéni és csoportos tevékenységeket megtervezni, megszervezni, végigvezetni, elemezni, értékelni. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– A hallgatók ismereteket szereznek a kollégiumi neveléstörténet progresszív irányzatairól, a kollégiumi nevelés funkció- és hagyományrendszeréről, a hazai és európai bentlakásos intézményrendszer fejlődéstörténetén túl annak társadalmi progresszióban betöltött szerepéről.

– Ismereteket sajátítanak el a magyar bentlakásos intézmények jelenlegi rendszeréről, szerkezetéről, struktúrájáról, jogi és tanügyiigazgatási környezetéről, a társadalmi, szocioökonómiai háttérrel.

– Megismerik az érintett korosztályok szociális és fejlődési determinációit, az egyéni bánásmód lélektanát és pedagógiáját, a motiválás módszertanát, a felzárkóztatás, a tehetséggondozás a pályaorientáció, a kooperativitás feladatait. Módszereket sajátítanak el a tanulók, a kollégiumi közösségek megismerésére, fejlesztésére vonatkozóan.

– Megismerkednek a kollégiumpedagógia elméletével és gyakorlatával, a minőségbiztosítás rendszerével, kollé-

giumpedagógiai műhelyekkel, a kollégium mint mikrotársadalom jellemzőivel. Ismereteket kapnak a diákönkormányzatiságban rejlő pedagógiai lehetőségekről, a tanulók nevelésében érintett egyéb intézményekkel való együttműködésre vonatkozó elvárásokról és módszerekről.

– Ismereteket kapnak a kollégiumpedagógustól elvárható személyiségvonásokról és viselkedésspektróárról, pedagógiai és kommunikációs készség- és képességstruktúráról.

– Ismereteket szereznek az inkluzív nevelés, a multikulturális nevelés elméletéről, kollégiumspecifikus módszereiről.

– Felkészülnek a gyermekvédelem preventív és problémakezelő feladatainak megoldására, különös tekintettel az életvezetési, megküzdési stratégiák kialakítására és erősítésére, a személyes és szociális kompetenciák fejlesztésére a tanulók nevelésében érintett ágensekkel együttműködve.

Szakmódszertani ismeretek:

– A képzés során – mind elméletben, mind gyakorlatban – nagy hangsúlyt kap a kollégiumi nevelés módszertanának megismerése, elsajátítása. A gyakorlatokon elsajátítják a kollégiumi kultúra fejlesztését elősegítő módszereket. Fókuszálnak az életkori sajátosságokon alapuló nevelési megközelítésekre.

Pedagógiai értékelés és mérés tanára

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *a pedagógiai értékelés és mérés okleveles tanára*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of educational assessment and measurement*.

A képzés célja a nemzetközi és a hazai pedagógiai értékelési kultúra elméleteinek, gyakorlatainak és eljárásainak megismertetése, olyan tanárok képzése, akik képesek ezeknek az ismereteknek önállóan és kreatív módon való alkalmazására a tanulói és az iskolai értékelés területén. Ismereteik birtokában képesek a hazai és nemzetközi mérések lebonyolítására, azok eredményeinek értelmezésére. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– A pedagógiai értékelés társadalmi háttérére vonatkozó ismeretek. (A teljesítményértékelés története és társadalmi funkciói. Értékelési és vizsgarendszerek összehasonlító vizsgálata.)

– A tudásra vonatkozó ismeretek. (A tudás pszichológiai, szociológiai, filozófiai elméletei. A tudáskonceptciók fejlődése. Modern tudáskonceptciók.)

– A pedagógiai értékelés folyamatára és formáira vonatkozó ismeretek. (A tanulói teljesítmények, tantárgyi és tantárgyközi kompetenciák diagnosztikus, fejlesztő és minősítő értékelése az oktatási folyamatban. Intézményi szintű értékelések, mérések, vizsgák. Rendszerszintű értékelés, a legfontosabb hazai és nemzetközi mérések.)

– Az értékeléssel és méréssel kapcsolatos kompetenciák. (Kompetenciamérések megtervezése, mérőeszköz-készítés, az adatok értelmezése. A hozzáadott érték mérése. Rendszerszintű mérések eredményeinek sokoldalú értelmezése. Statisztikai adatfeldolgozás.)

– A szakma gyakorlásával összefüggő (pl. a tantestületeken belüli, új, szakmai és presztízshelyzetekkel is összefüggő) sajátos módszerek és kompetenciák kiemelt kezelése (pl. az együttműködéshez, a teammunkához, a feladatmeghatározáshoz, a tervezéshez, a programszervezéshez szükséges felkészültség).

Szaktanári ismeretek:

– Szakmai szaktanári tudás fejlesztésére vonatkozó ismeretek mélyítése. Az értékelés metodikájára vonatkozó ismeretek. (Az értékelés mérés- és tesztelési, statisztikai, pszichometriai alapjai. Kvantitatív és kvalitatív értékelés. Informatikai technológiák az értékelés, mérés folyamatában.)

Tantervfejlesztő tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles tantervfejlesztő tanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of curriculum development*.

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik képesek és képesek a tantervfejlesztéshez nélkülözhetetlen diszciplínák tudáskészletének alkotó felhasználására; a konkrét oktatástervező/képzéstervező tevékenység koordinálása, végrehajtása, elemzése, értékelése során az oktatás/képzés cél- és folyamatrendszerének rendszerszintekbe és rendszeregységbe illesztésére; az oktatás/képzés gyakorlatát orientáló tantervi dokumentumok fejlesztésére. A képzés felkészíti a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– A tanterv és a tantervfejlesztés tanulás- és tanításelméleti, tudástani háttere.

– A gyermek- és ifjúkorra vonatkozó ismeretek és alkalmazásuk a tantervek tartalmának kialakításában.

– A tantervre és a tantervi szabályozásra vonatkozó ismeretek és jelentőségük a tantervek fejlődésében és a tantervfejlesztésben.

– A műveltségre vonatkozó ismeretek és szerepük a tantervek kialakulásában és fejlesztésében.

– A műveltség kanonizációjának történeti, kulturális összefüggései, műveltségi kánon és tanítási kánon, műveltség és kompetencia, műveltség és tantárgy/típusok/, tanterv-szervezési modellek.

– A tantervfejlesztésre, a tantervértékelésre vonatkozó ismeretek és technológiák, értelmezési keretek, rendszerkomponensek, rendszerszintek, folyamatok és módszerek, tantervfejlesztési tradíciók, tantervi implementáció, tanterv-értékelési modellek.

Szaktanári ismeretek:

– A tantervfejlesztés interdiszciplinárisan alapozott technológiai tudás meglétét feltételezi, ezért az ún. módszertani tudás alapozása, a hallgatói alkotótevékenység, a szakmai önfejlesztés mozgósítása lehetőség szerint integrálódik a modul mindegyik elemébe. Hangsúlyozottan jelen kell lenniük a szakma gyakorlásával összefüggő (pl. a tantestületeken belüli, új, szakmai és presztízshelyzetekkel is összefüggő) olyan sajátos módszereknek és kompetenciafejlesztési törekvéseknek, amelyek pl. az együttműködéshez, a teammunkához, a feladatmeghatározáshoz, a tervezéshez, a programszervezéshez szükségesek.

Minőségfejlesztés-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles minőségfejlesztés-tanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of quality development in education*.

A képzés célja olyan pedagógusok képzése, akik rendelkeznek azokkal a kompetenciákkal, amelyek szükségesek a közoktatási intézmények minőségirányítási rendszerének kialakításához, bevezetéséhez és folyamatos fejlesztéséhez. Megfelelő tudással rendelkeznek a rendszerépítés és -tervezés, folyamatszabályozás, értékelés és fejlesztés területén. A képzés felkészíti a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

– Az Európai Unió minőségpolitikája; minőségfilozófiák, minőségirányítási rendszerek, modellek (TQM, EFQM, ISO), ágazati modellek Magyarországon, díjmodellek (KMD, SZÖM).

– Intézményi értékelés, önértékelés az európai iskolákban és Magyarországon.

– A minőségfejlesztés emberi tényezői, a változás szerepe a szervezetek és az egyén életében. Minőségfejlesztési technikák (ötletroham, Pareto, Isikhawa-diagram, problémamegoldási technikák, KJS stb.), adatgyűjtés és -elem-

zés, mérőeszközök készítése szervezeti/minőségügyi vizsgálatokhoz, adatbázisok létrehozása és kezelése.

- A minőségfejlesztés mint a stratégiai tervezés része. ÖMIP, IMP tartalma, szabályozó szerepe a közoktatási törvény vonatkozó rendelkezései alapján. Fejlesztési terv és projektterv kapcsolata. Partnerek azonosítása, igény-, elégedettségvizsgálatok, ezek eredményeinek felhasználása a fejlesztésben. Folyamatszabályozás.

- A közoktatási intézmények minőségértékelési sajátosságainak megismerése a közoktatási rendszer különböző típusú intézményeiben.

- A szakma gyakorlásával összefüggő (pl. a tantestületen belüli, új, szakmai és presztízshelyzetekkel is összefüggő) sajátos módszerek és kompetenciák, pl. az együttműködéshez, a teammunkához, a feladatmeghatározáshoz, a tervezéshez, a programszervezéshez.

Szaktanári ismeretek:

- Módszertani felkészültség a minőségfejlesztés nemzetközi trendjeinek megismerésére, elemzésére; a közoktatás minőségfejlesztési feladatainak önálló, illetve kooperációban történő elvégzésére.

Andragógus tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles andragógus tanár*;

- angol nyelvű megjelölése: *teacher of adult education*.

A képzés célja olyan, a felnőttképzés elméletében jártas, gyakorlati megoldásokra felkészült, innovációra fogékony tanárok képzése, akik a képzéshez kapcsolódó önfejlesztés révén az élethosszig való tanulás segítésében a közoktatás, a szakképzés és a felnőttoktatás bármely területén részt tudnak venni. A képzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- Az andragógia tudománya. A felnőttkori tanulás szükségessége, a felnőttképzés kialakulásának történelmi, társadalmi, gazdasági okai. A felnőttképzés elmélete. A felnőttek tanulása. A felnőttoktatás/-képzés rendszerei, szervezetei, szereplői, jellemző szektorai, hazai és nemzetközi szabályozása.

- Humán erőforrás-fejlesztési, -gazdálkodási stratégiák a felnőttképzés és a művelődés világában. Karriertervezés. Vezetélméleti alapok, szervezet- és munkaerő-fejlesztés.

- A felnőttképzés oktatás- és szolgáltatásmarketingje. A piackutatás alapvető módszerei.

- A felnőttoktatás/-képzés szociológiai vonatkozásai. A tudás és a tanulás társadalmi meghatározottsága. Az emberi beruházás elmélete. Képzettségi és társadalmi hierarchia. A felnőttoktatás/-képzés mentálhigiénés és szociális funkciói, kapcsolat a társadalmi mobilitással, élethosszig tartó tanulás.

- Tanulás- és oktatásszervezés a felnőttek körében. Andragógiai curriculumtervezés és tananyagfejlesztés. Tájékozottság a nemzetközi programokban, felkészültségi programtervezésre.

Szaktanári ismeretek:

- A felnőttképzés didaktikai alapjai. A felnőttek tanulásának jellemzői. A felnőttoktatók kulcskompetenciái.

- Stratégiák, módszerek a felnőttképzésben. Nyitott képzés, távoktatás, e-learning, kooperativitás, projektmunka – elmélet és gyakorlat.

- Gyakorlati ismereteinek mélyítése a felnőttképzés gyakorló szinterein.

Könyvtárpedagógia-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése: *okleveles könyvtárpedagógia-tanár*;

- angol nyelvű megjelölése: *teacher of library pedagogy*.

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik elméleti és gyakorlati felkészültségük birtokában képesek az iskolai könyvtár (médiatár) hatékony bevonására az iskolai nevelőmunkába mind az oktatás segítése, mind a tanulók olvasóvá nevelése által. A képzés felkészít a tanári szakképzettségnek megfelelő szakképzési, felnőttképzési szakmai tantárgyak oktatására, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismereteken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- A könyvtárpedagógia (mint elméleti tudományág és gyakorlati diszciplína) nemzetközi és hazai helyzete. A könyvtári környezetben történő tanítás-tanulás sajátosságai, a könyvtárpedagógus feladatai. Különböző típusú könyvtári foglalkozások elemzése, az ott folyó tanítási-tanulási folyamat, a könyvtári órák során alkalmazható eljárások.

- Az iskolai könyvtár szerepe az oktatásban, az információs társadalomban, a szabadidő hasznos eltöltésében. Az iskolai könyvtár szervezete, helye az oktatási intézményben. Az iskolai könyvtár kapcsolata a könyvtári rendszer más könyvtártípusaival. A könyvtárakban őrzött kulturális javak, az iskolai oktatást és tanulást segítő infor-

mációk gyűjtésének, a gyűjtött anyag tudományos feldolgozásának, rendszerezésének és szolgáltatásának módszerei. A szabadidő hasznos eltöltését szolgáló programok szervezésének módszerei.

– A gyakorlati foglalkozásokon a hagyományos és az elektronikus könyvtári ismeretek szintetizálása, specifikus, a szaktárgyi tanárok bevonásával megvalósuló, konkrét könyvtári körülményekhez igazodó tantárgyi programok tervezése, kivitelezése és értékelése.

Szaktárgyi ismeretek:

– A szakmai szaktárgyi tudás mélyítése a nevelési-oktatási intézmények könyvtáraiban végzendő speciális pedagógiai munkában történhet meg. Itt nyílik annak megismerésére és begyakorlására lehetőség, hogy megfelelő információs technológiák használatával hogyan lehet megszerezni és terjesztetni a szakirodalmi információkat; melyek a megfelelő gyakorlati és menedzsment technikák az iskolavezetéssel fenntartott kapcsolatokban; milyen konkrét módszertani felkészültséggel lehetséges színvonalas könyvtári órák tartása, a könyvtárlátogató gyermekek és fiatalok fejlettségi szintjének megfelelő tananyagrendszerek tervezése, az elsajátítás segítése.

– A szakmai gyakorlat a 8.4. pont alapján történik, figyelembe véve a szakterület specifikumait.

Sajátos kompetenciák:

A könyvtárpedagógia-tanár

– képes a nevelési-oktatási intézmények könyvtáraiban végzendő speciális pedagógiai munkákra,

– a tanári munka pedagógiai információforrásokkal történő támogatására,

– a hozzáférhető és költséghatékony pedagógiai információs szolgáltatások fejlesztésére és szervezésére, a felhasználók képzésére,

– a megfelelő információs technológia használatával megszerezni, szervezni és terjesztetni a szakirodalmi információt,

– az információs szolgáltatások fontosságának az elismertetése érdekében megfelelő gyakorlati és menedzsment technikák alkalmazására az iskolavezetéssel fenntartott kapcsolatokban,

– speciális információs termékek fejlesztésére az oktatási-nevelési intézményen belüli és kívüli használat céljára vagy egyedi igények szerint,

– a könyvtárlátogató gyermekek és fiatalok fejlettségi szintjének megfelelő tananyagrendszerek tervezésére és tanítására, forrásalapú könyvtári tanórák tervezésére és megtartására, a könyvtári óra tartalmának leginkább megfelelő eszközök megválasztására és alkalmazására, a könyvtári órán a tanulói önállóságot, aktivitást és a tanulók közötti interaktivitást inspiráló tanulási környezet biztosítására.

11.1.3. A SZAKKÉPZÉS, ILLETVE MŰVÉSZETI SZAKKÉPZÉS TERÜLETÉN MESTERFOKOZATRA ÉS NEM TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉGRE ÉPÜLŐ TANÁRI SZAKKÉPZETTSÉGEK

INFORMATIKAI, MŰSZAKI KÉPZÉSI TERÜLET

Mérnök-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles mérnök-tanár (...)*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of engineering (...)*, zárójelben megjelölve a mesterfokozatot adó szakon szerzett szakképzettséget.

A tanári szakképzettségek a mesterfokozatot adó nem tanári szak szakképzettségei szerint differenciálódnak.

A képzés célja elméletileg megalapozott, módszertani ismeretekkel rendelkező szaktanárok képzése. A szakterületi ismeretek a mesterszakon nem tanári szakképzettséget adó képzésben szerzett, tanári szakképzettséghez tartozó szakterületi ismereteket foglalja magába. A képzés felkészít a tanári szakképzettségnek megfelelő pedagógiai vagy a szakterületen a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

GAZDASÁGTUDOMÁNYOK KÉPZÉSI TERÜLET

Közgazdász-tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles közgazdász-tanár (...)*;

– angol nyelvű megjelölése: *teacher of economics (...)*, zárójelben megjelölve a mesterfokozaton szerzett szakképzettséget.

A tanári szakképzettségek a mesterfokozatot adó nem tanári szak szakképzettségei szerint differenciálódnak.

A képzés célja elméletileg megalapozott, módszertani ismeretekkel rendelkező szaktanárok képzése. A szakterületi ismeretek a mesterszakon nem tanári szakképzettséget adó képzésben szerzett, tanári szakképzettséghez tartozó szakterületi ismereteket foglalja magába. A képzés felkészít a tanári szakképzettségnek megfelelő pedagógiai vagy a szakterületen a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

GYÓGYPEDAGÓGIAI KÉPZÉSI ÁG

Gyógy-pedagógus tanár

A szakképzettség oklevélben szereplő,

– magyar nyelvű megjelölése: *okleveles gyógy-pedagógus tanár*;

– angol nyelvű megjelölése: *special education teacher*.

A képzés célja olyan tanárok képzése, akik képesek

- a sajátos nevelési igényű gyermekeket, tanulókat el-
látó közoktatási feladatokat végző intézményekben a jog-
szabályokban előírt gyógypedagógiai oktató, nevelő, fej-
lesztő, rehabilitációs feladatok végzésére/teljesítésére;
- a felnőtt fogyatékos emberek gyógypedagógiai kísé-
résére, segítségükre az élethosszig tartó tanulási folyama-
tokban;
- a gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban, fejlesztésben, rehabilitációban közreműködő partnerekkel (szak-
emberekkel, intézményekkel) és a szülőkkel (hozzátarto-
zókkal) megfelelő együttműködésre, kommunikációra;
- a gyógypedagógiai oktatás, nevelés, fejlesztés, reha-
bilitáció területén tudományos kutatómunkára, a szakmai
szolgáltatások fejlesztésére (programok, tantervek, tan-
eszközök, tankönyvek kidolgozására), gyógypedagógiai
témakörű doktori képzésbe való belépésbe.

A 8.3. pontban foglalt szakterületi általános ismerete-
ken túli, sajátos ismeretkörök:

Szakterületi ismeretek:

- a nehezített tanulási folyamat biológiája, pszicholó-
giája és gyógypedagógiája;
- a tanulási folyamatok tervezése, irányítása, értékelé-
se, módszertani ismeretek;
- gyakorlati ismeretek.

Sajátos kompetenciák:

A gyógypedagógus-tanár

- ismeri a fogyatékos népesség valamely csoportja
gyógypedagógiai nevelésének, oktatásának, fejlesztésé-
nek és rehabilitációjának elméleti és gyakorlati ismereteit,
az életkori csoportok és az intézményi szintek szerint kü-
lönböző gyógypedagógiai megsegítés szakszerű formáit;
- ismeri a gyógypedagógiai folyamat (diagnosztika,
nevelési és rehabilitációs folyamat) egyes szaka-
szaiban alkalmazott gyógypedagógiai tevékenységeket,
módszereket, a különnevelés és az együttnevelés peda-
gógiai feltételeit és formáit, a gyógypedagógiai tevé-
kenységeket meghatározó szakmai és jogi dokumentu-
mokat, az ellátórendszer működését, a gyógypedagógiai
tanácsadás módszereit;
- felkészült a gyógypedagógiai tervező munkára (tan-
terv-, taneszköz- és programfejlesztés), az együttnevelés
gyógypedagógiai módszereinek fejlesztésére;
- képes a gyakorlatban eredményesen elvégezni a meg-
felelő nevelési, oktatási rehabilitációs feladatokat (külön-
böző intézményekben, különböző életkori csoportokban),
megtervezni a gyógypedagógiai folyamat aktuális szaka-
szait, az egyéni igényekhez alkalmazni a gyógypedagógiai
módszereket, a pedagógiai diagnosztikai eljárásokat;
- képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni (tanu-
lási/nevelési környezetet kialakítani, feladatot kiválasztani,
az eredmény kialakulásának folyamatát megfigyelni, a
hibák okait feltárni, a képességfejlesztési folyamat további
lépéseit pontosan meghatározni), amelyekben a gyógype-

dagógiai segítséget igénylő érintett személyek dokumen-
tálhatóan az állapotuknak megfelelő segítséget kaptak;

- a fogyatékosági területek szerinti sajátos kompeten-
ciák leírását lásd a gyógypedagógus tanár szakterületi is-
mereteinek leírásánál.

Az általános képzési és kimeneti követelményektől eltérő
sajátos követelmény:

A tanári szakképzettség két tanári szakképzettséget adó
képzésben is szerezhető a mesterfokozatot adó nem tanári
szakképzettséggel párhuzamosan vagy annak megszerzése
után. A gyógypedagógus-tanár szakképzettség bármely
közismereti tanári szakképzettséggel társítható. Az
5.1.1. pontban foglalt szakterületi ismeretek kreditjeiből,
valamint az 5.1.2. pontban foglalt, pedagógiai, pszicholó-
giai ismeretek 40 kredit keretéből együttesen legalább
30 kredit teljesítésként beszámítandó. A második tanári
szakképzettség megválasztásának előfeltételeként megha-
tározott 50 kredit értékű szakterületi ismeret követelmé-
nyei a gyógypedagógus-tanár szakképzettséggel párhua-
zamosan is teljesíthetők.

11.2. Az egy vagy két tanári szakképzettség megszerzé- sére irányuló szakterületi elem megválasztásának, illetve társításának előfeltételei

A tanári szakon az első végzettség és tanári szakképzet-
tség megszerzésekor – az alábbi esetek kivételével – két ta-
nári szakképzettséget kell megszerezni. Egy tanári szakké-
pesítés szerezhető

- a szakmai tanári, a művészeti tanári, illetve a hitta-
nár-nevelő tanár szakképzettségekre felkészítő képzések-
ben,
- a nem tanári mesterszakot követő vagy azzal párhua-
zamosan folytatott tanári mesterszakon,
- pedagógus szakképzettséget nyújtó alapképzési sza-
kot követő tanári mesterszakon, továbbá
- a korábbi, az 1993. évi LXXX. törvény szerinti, főis-
kolai szintű tanári oklevéllel rendelkezők vagy az egyete-
mi szintű tanári, illetve nem tanári képzésben oklevelet
szerzettek tanári mesterszakon folytatott tanulmányai so-
rán.

A tanári szakra történő belépésnek a 6.2.1. pontban
meghatározott, a tanári felkészítést megalapozó, pálya-
orientációt segítő 10 kredit értékű ismeretek követelménye
alól mentesülnek a pedagógusképzési területhez tartozó
alapképzési szakokon, illetve más, szintén pedagó-
gus-munkakörre felkészítő, pedagógiai jellegű szakkép-
zettséget nyújtó (szakoktatói, szociálpedagógia, pedagó-
gia) szakokon oklevelet szerzettek.

11.2.1. A kormányrendelet szerinti első tanári szak- képzettség megválasztására vonatkozó követelmények:

A képzésbe az egyes első tanári szakképzettségek sze-
rint meghatározott – az alábbiakban és a 4/A. számú mel-
lékletben megfelelő alapképzési szakként megneve-

zett – alapképzési szak(ok)ról vagy szakirányokról, valamint az ezeknek megfelelő mesterképzési, illetve a korábbi – az 1993. évi LXXX. törvény szerinti – főiskolai vagy egyetemi szintű szakokról lehet belépni. A korábbi főiskolai és egyetemi szintű szakok megfeleltetését a kormányrendelet 4. számú melléklete tartalmazza. Ha a megfeleltetés e szerint nem állapítható meg, a megfelelő szakterületen szerzett 110 kredit értékű tanulmányok teljesítése az adott tanári szakképzettség megválasztásának feltétele, melynek megfeleltethetőségét a felsőoktatási intézmény saját hatáskörben ítéli meg.

Az első tanári szakképzettség megválasztásához megfelelőnek tekintendő alapképzési szakok, szakirányok szakképzettségként:

a) A közoktatás műveltségi területein választható közismereti tanári szakképzettségek:

magyar nyelv és irodalom műveltségi terület

– magyartanár:

magyar alapképzési szak;

idegen nyelv műveltségi terület

– angoltanár:

anglisztika alapképzési szak;

– némettanár/német- és nemzetiséginémet-tanár:

a germanisztika alapképzési szak német vagy német nemzetiségi szakiránya;

– franciatanár:

a romanisztika alapképzési szak francia szakiránya;

– olasztanár:

a romanisztika alapképzési szak olasz szakiránya;

– spanyoltanár:

a romanisztika alapképzési szak spanyol szakiránya;

– román-tanár/román- és nemzetiségioromán-tanár:

a romanisztika alapképzési szak román vagy román nemzetiségi szakiránya;

– romológiatanár (romani nyelv és kultúra vagy beás nyelv és kultúra):

a bölcsészettudományi, társadalomtudományi, jogi és igazgatási, nemzetvédelmi és katonai, gazdaságtudományok, orvos- és egészségtudomány, pedagógusképzés, sporttudomány, művészet, művészetközvetítés képzési terület bármely alapképzési szakján szerzett alapképzési és romani, illetve beás nyelvből tett C típusú, középfokú, általánosan elismert nyelvvizsga;

– orosz-tanár:

a szlavisztika alapképzési szak orosz szakiránya;

– bolgártanár/bolgár- és bolgárnemzetiségi-tanár:

a szlavisztika alapképzési szak bolgár szakiránya;

– lengyeltanár/lengyel- és lengyel-nemzetiségi-tanár:

a szlavisztika alapképzési szak lengyel szakiránya;

– horvát-tanár/horvát- és nemzetiségihorvát-tanár:

a szlavisztika alapképzési szak horvát vagy horvát nemzetiségi szakiránya;

– szerbtanár/szerb- és nemzetiségiszerb-tanár:

a szlavisztika alapképzési szak szerb vagy szerb nemzetiségi szakiránya;

– szlováktanár/szlovák- és nemzetiségiszlovák-tanár

a szlavisztika alapképzési szak szlovák vagy szlovák nemzetiségi szakiránya;

– szlovéntanár/szlovén- és nemzetiségiszlovén-tanár:

a szlavisztika alapképzési szak szlovén vagy szlovén nemzetiségi szakiránya;

– ukrántanár/ukrán- és nemzetiségiukrán-tanár:

a szlavisztika alapképzési szak ukrán vagy ukrán nemzetiségi szakiránya;

– latintanár:

az ókori nyelvek és kultúrák alapképzési szak klasszika filológia szakiránya;

– japántanár:

a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak japán szakiránya;

– kínaitanár:

a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak kínai szakiránya;

– újjörög-tanár:

a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak újjörög szakiránya;

– ógörög-tanár:

az ókori nyelvek és kultúrák alapképzési szak klasszika filológia szakiránya;

– portugáltanár:

a romanisztika alapképzési szak portugál szakiránya;

matematika műveltségi terület

– matematikatanár:

matematika alapképzési szak;

ember és társadalom műveltségi terület

– történelemtanár:

történelem alapképzési szak;

– kommunikációtanár:

magyar, kommunikáció és médiatudomány, szociológia alapképzési szakok vagy a szabad bölcsészet alapképzési szak filmelmélet és filmtörténet, vagy kommunikáció és médiatudomány szakiránya;

– ember és társadalom műveltségterületi tanár:

történelem, néprajz, pszichológia, szabad bölcsészet, kulturális antropológia, kommunikáció és médiatudomány, szociológia, társadalmi tanulmányok alapképzési szakok;

– pedagógiatanár:

pedagógia, andragógia, pszichológia, szociálpedagógia alapképzési szakok vagy szabad bölcsészet alapképzési szak filozófia szakiránya;

ember a természetben műveltségi terület

– biológiatanár:

biológia vagy biomérnöki alapképzési szak;

– fizikatanár:

fizika, gépészmérnöki, energetikai mérnöki vagy anyagmérnöki alapképzési szak;

- kémia tanár:
- kémia, vegyészmérnöki vagy anyagszervező mérnöki alapképzési szak;
- földrajz tanár:
- földrajz vagy földtudományi alapképzési szak;
- környezet- és természetismeret tanár:
- környezet- és természetismeret, földrajz, földtudományi, környezetmérnöki, erdőmérnöki, környezetgazdálkodási agrármérnöki vagy természetvédelmi mérnöki alapképzési szak;
- művészetek műveltségi terület
- ének-zene tanár:
- ének-zene, előadóművészet, alkotóművészet és muzikológia alapképzési szak;
- mozgókép- és médiaismeret tanár:
- mozgókép- és médiaismeret, kommunikáció és médiatudomány vagy média design alapképzési szak, a szabad bölcsészet alapképzési szak filmelmélet és filmtörténet vagy kommunikáció és médiatudomány szakiránya;
- vizuális- és környezet- és műveltségi terület
- kézműves, környezet- és műveltségi terület, képi ábrázolás, elektronikus ábrázolás, kerámiatervezés, üvegtérvezés, fémművesség, formatervezés, textiltervezés, tervezőgrafika, fotográfia, alkalmazott látványtervezés, animáció, design- és művészetelmélet, média design vagy építőművészet alapképzési szak;
- informatika műveltségi terület
- informatika tanár:
- programtervező informatikus, gazdaságinformatikus, mérnök informatikus vagy informatikus könyvtáros alapképzési szak;
- testnevelés és sport műveltségi terület
- testnevelő tanár:
- testnevelő-edző alapképzési szak;
- egészségfejlesztés tanár:
- rekreációs szervezés és egészségfejlesztés, testnevelő-edző, humán fiziológia, ápolás és betegellátás, egészségügyi gondozás és prevenció, egészségügyi szervező, gyógypedagógia, vagy szociálpedagógia alapképzési szak.

b) A szakképzés, művészeti szakképzés, illetve alapfokú művészetoktatás területein választható szakmai, művészeti tanári szakképzettségek:

- műszaki, informatikai szakképzés
- mérnök tanári szakképzettségek:
- a műszaki/informatikai képzési területen a mérnök tanári szakképzettségnek megfelelő mérnöki/informatikai alapképzési szakok (anyagmérnök, faipari mérnök, könnyűipari mérnök, biomérnök, környezetmérnök, vegyészmérnök, építőmérnök, földtudományi mérnök, építészmérnök, ipari termék és formatervező mérnök, gépészmérnök, közlekedésmérnök, mechatronikai mérnök, had- és biztonságtechnikai mérnök, energetikai mérnök, villamosmérnök, gazdálkodási mérnök, mérnök informatikus), valamint a műszaki szakoktató alapképzési szak.

A műszaki szakoktató alapképzési szakról belépők esetén a belépési feltétel az adott mérnök tanári szakképzettségnek megfelelő műszaki szakoktatói szakirány, valamint hogy a mérnöki ismeretek tekintetében a szakiránytól függően 130–150 kredit elismerhető legyen. Az adott alapképzési szak mérnöki/mérnök-informatikai szakképzettség hiányzó ismereteinek kreditjeit a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan – a mesterfokozat mérnök tanári képesítő vizsgára való jelentkezésig – a felsőoktatási intézmény által meghatározottak szerint kell megszerezni. A tanári képesítés pedagógiai-pszichológiai ismeretei tekintetében 25 kredit teljesítést kell elismerni. Az e rendelet 4. számú mellékletének 6.2.1. pontja szerinti, a tanári felkészítést megalapozó pályáorientációt segítő ismeretek követelményeinek teljesítése szakoktató alapképzési szakon szerzett szakképzettség esetén nem feltétele a mesterképzésbe való belépésnek;

gazdasági szakképzés

- közgazdász tanári szakképzettségek:

a gazdaságtudományok képzési területen meghatározott alapképzési szakok:

elméleti közgazdaságtan szakirányon: alkalmazott közgazdaságtan, gazdaságelemzés alapképzési szakok; kereskedelem és marketing szakirányon: kereskedelem és marketing, nemzetközi gazdálkodás alapképzési szakok, pénzügy és számvitel szakirányon: pénzügy és számvitel alapképzési szak; turizmus-vendéglátás szakirányon: turizmus-vendéglátás alapképzési szak, vállalkozási ismeretek szakirányon: gazdálkodás és menedzsment, emberi erőforrások, nemzetközi gazdálkodás alapképzési szakok az üzleti szakoktató alapképzési szaknak az adott közgazdász tanári szakképzettségnek megfelelő szakiránya;

Az üzleti szakoktató alapképzési szakról belépők esetén a belépési feltétel az adott tanári szakképzettségnek megfelelő üzleti képzési ág alapképzési szakja. További feltétel az üzleti szakoktató szakképzettséggel rendelkezők esetében, hogy a gazdaságtudományi ismeretek tekintetében a szakiránytól függően 130–140 kredit elismerhető legyen. Az adott alapképzési szak közgazdász szakképzettség hiányzó ismereteinek kreditjeit a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan – a mesterfokozat közgazdász tanári képesítő vizsgára való jelentkezésig – a felsőoktatási intézmény által meghatározottak szerint kell megszerezni. A tanári képesítés pedagógiai-pszichológiai ismeretei tekintetében 30 kredit teljesítést kell elismerni. Az e rendelet 4. számú mellékletének 6.2.1. pontja szerinti, a tanári felkészítést megalapozó pályáorientációt segítő ismeretek követelményeinek teljesítése szakoktató alapképzési szakon szerzett szakképzettség esetén nem feltétele a mesterképzésbe való belépésnek;

gyógypedagógiai szakképzés

- gyógypedagógia tanár:

a gyógypedagógia alapképzési szak.

c) A hitoktatás területén választható tanári szakképzettség:

– hittanár-nevelő tanár:

katekéta-lelképásztori munkatárs alapképzési szak, továbbá olyan alapképzési szak, amelyen a hallgatónak a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – a felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legalább 50 kredit a korábbi tanulmányai szerint a filozófiai-teológiai ismeretkörökben.

11.2.2. A kormányrendelet szerinti második tanári szakképzettség megválasztására vonatkozó követelmények:

a) közismereti tanári szakképzettségek:

Valamennyi első közismereti szakképzettség választható második tanári szakképzettségként is bármely első tanári szakképzettséggel párhuzamosan.

A közismereti tanári szakképzettségek mellé – az ott meghatározott előfeltételek betartásával – a kizárólag másodikként jelölt tanári szakképzettségek bármelyike is választható.

Az első tanári szakképzettség második vagy újabb tanári szakképzettségként való megválasztásának előfeltétele az adott tanári szakképzettségnek megfelelő alapképzési szak ismereteiből legalább 50 kredit értékű – tantervben meghatározott – szakterületi ismeret elsajátítása. Az 50 kredites előtanulmányi követelmény alól mentesülnek azok, akik olyan alapképzési szakon, illetőleg az ennek megfelelő – az 1993. évi LXXX. törvény szerinti – főiskolai vagy egyetemi szintű szakon szereztek szakképzettséget, amelyet e rendelet 11.2.1. pontja a tanárképzésbe való belépésnél az első tanári szakképzettség megválasztásának feltételeként jelölt meg. A korábbi főiskolai és egyetemi szintű szakok megfeleltetését a kormányrendelet 4. számú melléklete tartalmazza. Ettől eltérő, illetve további előfeltételek a következők:

– az idegen nyelv műveltségi területhez tartozó, nyelv-tanári szakképzettségek második szakképzettségként való megválasztásának további feltétele – a latintanár, az ógörög-tanár, a japántanár és a kínaitanár szakképzettségek kivételével – az adott idegen nyelvből tett, felsőfokú, C típusú, államilag elismert nyelvvizsga;

– a romológiaitanár (romani nyelv és kultúra vagy beás nyelv és kultúra) szakképzettség második szakképzettségként való megválasztásának feltétele a tantervben meghatározott legalább 50 kredit értékű ismeret és romani, illetve beás nyelvből tett, C típusú, középfokú, államilag elismert nyelvvizsga;

– a természetismeret-tanár, valamint a kizárólag másodikként felsorolt ember és természet műveltségterületi-tanár szakképzettség másodikként vagy újabb szakképzettségként csak a biológia-, fizika-, földrajz-, kémia- vagy környezettan-tanár szakképzettség mellé vagy annak birtokában választható, az 50 kredites előtanulmány nem előfeltétel;

– az informatikatanár szakképzettség második vagy újabb szakképzettségként való megválasztásának feltétele a legalább 50 kredit értékű számítástudományi alapismeret és informatikai ismeret (tartalma: matematika és természettudományi alapismeretekből legalább 8 kredit, számítástudományi ismeretekből legalább 4 kredit, informatikai ismeretekből legalább 28 kredit) elsajátítása;

b) szakmai, művészeti tanári szakképzettségek:

A szakmai és művészeti tanári szakképzettségek mellé vagy azt követően – az ott meghatározott előfeltételek betartásával – a közismereti tanári szakképzettségek és a kizárólag másodikként jelölt tanári szakképzettségek bármelyike választható.

A gyógypedagógia-tanár szakképzettség a mesterfokozatot adó nem tanári szakképzettséggel párhuzamosan vagy annak megszerzése után szerezhető két tanári szakképzettséget adó képzésben. A gyógypedagógia-tanár szakképzettség bármely közismereti tanári szakképzettséggel társítható. Az 5.1.1. pontban fogalt szakterületi ismeretek kreditjeiből, valamint az 5.1.2. pontban fogalt, pedagógiai, pszichológiai ismeretek 40 kredit keretéből együttesen legalább 30 kredit teljesítettként beszámítandó. A második tanári szakképzettség megválasztásának előfeltételeként meghatározott 50 kredit értékű szakterületi ismeret követelményei a gyógypedagógia-tanár szakképzettséggel párhuzamosan is teljesíthetők;

c) hittanár-nevelő tanár szakképzettség:

A hittanár-nevelő tanári szakképzettség megszerzhető első vagy második tanári szakképzettségként, illetve a képzés végezhető egyszakos képzésként is.

Az elsőként választott hittanár-nevelő tanár szakképzettség mellé vagy azt követően a közismereti tanári szakképzettségek és a kizárólag másodikként jelölt tanári szakképzettségek bármelyike választható.

A második vagy újabb tanári szakképzettségként való megválasztásának előfeltétele a hittanár-nevelő tanár szakképzettséget megalapozó filozófiai-teológiai ismeretekből legalább 50 kredit értékű – tantervben meghatározott – szakterületi ismeret elsajátítása. Az 50 kredites előtanulmányi követelmény alól mentesülnek azok, akik hitéleti alapképzési szakon vagy az 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű ember-, erkölcs- és vallásismert tanár szakon szereztek szakképzettséget, illetve akik ilyen irányú tanulmányait a képző intézmény a kredit-beszámításra vonatkozó hatályos rendelkezések alapján elismeri.

11.2.3. A kormányrendelet szerinti kizárólag második tanári szakképzettségként felvehető szakképzettség nyújtására vonatkozó követelmények:

A kizárólag második tanári szakképzettségként felvehető a) pont alatti csoportban felsorolt szakképzettségek felvételének előfeltétele a szakképzettségenként alább felsorolt alapképzési szakok ismereteiből legalább 50 kredit értékű, tantervben meghatározott szakterületi ismereteinek elsajátítása.

Az a) pont szerinti tanári szakképzettségek újabb pedagógusi szakképzettséget nyújtó képzésként is felvehetők, amennyiben a felvétel feltétele valamely pedagógusi (gyógypedagógusi, tanítói, szociálpedagógusi, szakoktatói) alapképzési szak is lehet. A nem tanári mesterszakot követően is szerezhető egy – első – tanári szakképzettség a kizárólag második tanári szakképzettségként meghatározott szakképzettségek a) pont alatti csoportjában, az alábbi, szakterületi ismeretekre vonatkozó követelmények és mentességek figyelembevételével.

Az 50 kredités előtanulmányi követelmény alól mentesülnek azok, akik

- a felsorolt alapképzési szak(ok)on alapfokozatot és szakképzettséget szereztek vagy
- az adott szaknak megfelelő első tanári szakképzettséget választottak vagy az ilyen tanári szakképzettséggel már rendelkeznek vagy
- e szakoknak megfelelő – az 1993. évi LXXX. törvény szerinti – főiskolai vagy egyetemi szintű szakon szereztek szakképzettséget. A korábbi főiskolai és egyetemi szintű szakok megfeleltetését a kormányrendelet 4. számú melléklete tartalmazza.

a) Az 50 kredit értékű szakterületi ismeret teljesítése az előfeltétele az alábbi tanári szakképzettségek felvételének:

- magyar mint idegen nyelv tanára:
magyar, bármely idegen nyelvi, történelem, néprajz vagy kulturális antropológia alapképzési szak;
- A magyar mint idegen nyelv tanára szakképzettség második szakképzettségként való megválasztásának további feltétele bármely élő idegen nyelvből tett, felsőfokú, C típusú, államilag elismert nyelvvizsga;

A magyar mint idegen nyelv tanára szakképzettség a magyartanár, a történelemtanár, illetve bármely idegen nyelv-tanár szakképzettséggel társítható.

- nyelv- és beszédfejlesztő tanár:
magyar vagy bármely idegen nyelvi alapképzési szak, a gyógypedagógia alapképzési szak logopédia vagy a hallássérültek pedagógiája szakiránya, a szabad bölcsészet kommunikáció és médiatudomány szakiránya, óvodapedagógus, tanító vagy a kommunikáció és médiatudomány alapképzési szak;
- ábrázológeometria- és műszakirajz-tanár:
matematika, építőművészet alapképzési szak vagy a műszaki vagy az informatikai képzési terület valamely alapképzési szakja, illetve az iparművészeti vagy képzőművészeti képzési ág bármely szakja keretében legalább 50 kredit értékű ábrázoló-geometriai és műszaki rajz szakterületi ismeret;

- hon- és népismerettanár:
magyar, történelem, néprajz, kulturális antropológia alapképzési szak;

- etikatanár (erkölcstantanár):
szabad bölcsészet etika, filozófia, vallástudomány szakiránya, katekéta-lelképásztori munkatárs alapképzési szak, az 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű ember-, erkölcs- és vallásismeret szak;

- pedagógiatanár:

pedagógia, andragógia, pszichológia, szociálpedagógia alapképzési szak; legalább 25 kredit értékben be kell számítani a pszichológia, tanító, gyógypedagógia alapképzési szakon szerzett pedagógiai ismereteket;

- gyógytestnevelő tanár:
testnevelő-edző, rekreációs szervezés és egészségfejlesztés alapképzési szakok;
- technikatanár:

fizika, környezettudomány alapképzési szak, a műszaki képzési terület valamely alapképzési szakja, a tanító (technika műveltségi terület) alapképzési szak;

- életviteli és gyakorlati ismeretek műveltségterületi-tanár:

pedagógia, szociálpedagógia, továbbá a tanító (technika vagy családi, háztartási, gazdasági ismeretek műveltségi terület) alapképzési szak, valamint az 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű háztartásökonómia-életvitel tanár szak vagy a gazdaságismeret-tanár szak;

- háztartásgazdálkodás-tanár:
gazdasági vagy az agrár képzési terület valamely alapképzési szakja, továbbá a tanító (technika vagy családi, háztartási, gazdasági ismeretek műveltségi terület) alapképzési szak, az 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai háztartásökonómia-életvitel tanár szak;

- a fogyatékosok rekreációja-tanár:
gyógypedagógia, a rekreációs szervezés és egészségfejlesztés, testnevelő-edző alapképzési szak;

- ügyviteltanár:
magyar alapképzési szak ügyvitel szakiránya, üzleti szakoktató ügyviteli szakiránya.

b) Nyelvvizsga a feltétele az alábbi tanári szakképzettség felvételének:

- szaktárgyat idegen nyelven oktató tanár:
a szakképzettség az adott szaktárgy oktatására jogosító első tanári szakképzettség mellé vagy annak birtokában választható; felvételéhez az adott idegen nyelvből – amely nem lehet azonos az első tanári szakképzettségként választott nyelvtanári szakkal – legalább felsőfokú, C típusú, államilag elismert nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű értekezési bizonyítvány, illetve oklevél szükséges.

c) Nincs meghatározott előfeltétele az alábbi tanári szakképzettségek felvételének:

- drámapedagógia-tanár
- múzeumpedagógia-tanár
- játék- és szabadidő-szervező tanár
- multikulturális nevelés tanára
- inkluzív nevelés tanára
- család- és gyermekvédő tanár
- tanulási- és pályatanácsadási-tanár
- tehetségfejlesztő tanár
- kollégiumi nevelőtanár
- pedagógiai értékelés és mérés tanára
- tantervfejlesztő tanár
- minőségfejlesztés-tanár
- andragógus tanár
- könyvtárpedagógia-tanár.

6. számú melléklet a 39/2007. (XII. 22.) OKM rendelethez

[4/A. számú melléklet az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 15/2006. (IV. 3.) OM rendelethez]

**A CIKLUSOKRA BONTOTT, OSZTOTT KÉPZÉS ALAPKÉPZÉSI SZAKJAIRA ÉPÜLŐEN
VÁLASZTHATÓ ELSŐ ÉS MÁSODIK SZAKKÉPZETTSÉGEK MEGVÁLASZTÁSÁNAK
ELŐKÉPZETTSÉGI FELTÉTELEI**

1. Az első tanári szakképzettség megválasztásához megfelelőnek tekintendő alapképzési szak vagy alapképzési szak szakiránya (a 4. számú melléklet 11.2.1. alpontjához):

a) A közoktatás műveltségi területein választható közismereti tanári szakképzettségek:

Műveltségi terület	Első tanári szakképzettségek ¹	Az első tanári szakképzettség választásához megfelelő alapképzési szakok ² vagy alapképzési szak szakirányai
magyar nyelv és irodalom	magyartanár	magyar
idegen nyelv	angoltanár ^{3*}	– anglisztika
	némettanár/német- és nemzetiséginémet-tanár*	– germanisztika német szakiránya – germanisztika német nemzetiségi szakiránya
	franciatanár*	– romanisztika francia szakiránya
	olasztanár*	– romanisztika olasz szakiránya
	spanyoltanár*	– romanisztika spanyol szakiránya
	romántanár/román- és nemzetiségioromán-tanár*	– romanisztika román szakiránya – romanisztika román nemzetiségi szakiránya
	romológiatanár* (romani nyelv és kultúra vagy beás nyelv és kultúra)	– bölcsészettudományi, társadalomtudományi, jogi és igazgatási, nemzetvédelmi és katonai, gazdaságtudományok, orvos- és egészségtudomány, pedagógusképzés, sporttudomány, művészet, művészetközvetítés képzési terület összes szakja, valamint romani/beás nyelvből tett C típusú, középfokú államilag elismert nyelvvizsga
	orosztanár*	– szlavisztika orosz szakiránya
	bolgártanár/bolgár- és nemzetiségibolgár-tanár*	– szlavisztika bolgár szakiránya – szlavisztika bolgár nemzetiségi szakiránya
	lengyeltanár/lengyel- és nemzetiségilengyel-tanár*	– szlavisztika lengyel szakiránya – szlavisztika lengyel nemzetiségi szakiránya
	horvátanár/horvát- és nemzetiségihorvát-tanár*	– szlavisztika horvát szakiránya – szlavisztika horvát nemzetiségi szakiránya
	szerbtanár/szerb- és nemzetiségiszerb-tanár*	– szlavisztika szerb szakiránya – szlavisztika szerb nemzetiségi szakiránya
	szlováktanár/szlovák- és nemzetiségiszlovák-tanár*	– szlavisztika szlovák szakiránya – szlavisztika szlovák nemzetiségi szakiránya
	szlovéntanár/szlovén- és nemzetiségiszlovén-tanár*	– szlavisztika szlovén szakiránya – szlavisztika szlovén nemzetiségi szakiránya

Műveltségi terület	Első tanári szakképzettségek ¹	Az első tanári szakképzettség választásához megfelelő alapképzési szakok ² vagy alapképzési szak szakirányai
	ukrántanár/ukrán- és nemzetiségiukrán-tanár*	– szlavisztika ukrán szakiránya – szlavisztika ukrán nemzetiségi szakiránya
	latintanár	– ókori nyelvek és kultúrák klasszika-filológia szakiránya
	japántanár	– keleti nyelvek és kultúrák japán szakiránya
	kínaitanár	– keleti nyelvek és kultúrák kínai szakiránya
	újjörögtanár/újjörög- és nemzetiségigörög-tanár*	– keleti nyelvek és kultúrák újjörög szakiránya
	ógörögtanár	– ókori nyelvek és kultúrák klasszika-filológia szakiránya
	portugáltanár*	– romanisztika portugál szakiránya
matematika	matematikatanár	– matematika
ember és társadalom	történelemtanár	– történelem
	kommunikációtanár	– kommunikáció és médiatudomány – magyar – szabad bölcsészet kommunikáció- és médiatudomány szakiránya – szabad bölcsészet filmelmélet és filmtörténet szakiránya – szociológia
	ember és társadalom műveltségterületi tanár	– történelem – néprajz – pszichológia – szabad bölcsészet – kulturális antropológia – kommunikáció és médiatudomány – szociológia – társadalmi tanulmányok
	pedagógiatanár	– pedagógia – andragógia – szociálpedagógia – pszichológia
ember a természetben	biológiantanár	– biológia – biomérnöki
	fizikatanár	– fizika – gépészmérnöki – energetikai mérnöki – anyagmérnöki
	kémiantanár	– kémia – vegyészmérnöki – anyagmérnöki
földünk és környezetünk	földrajztanár	– földrajz – földtudományi
	környezettan-tanár	– környezettan – földrajz – földtudományi – környezetmérnöki – erdőmérnöki – környezetgazdálkodási agrármérnöki – természetvédelmi mérnöki

Műveltségi terület	Első tanári szakképzettségek ¹	Az első tanári szakképzettség választásához megfelelő alapképzési szakok ² vagy alapképzési szak szakirányai
művészetek	ének-zene tanár	– ének-zene – alkotóművészet és muzikológia – előadóművészet
	mozgókép-kultúra- és médiaismeret-tanár	– mozgókép-kultúra és médiaismeret – kommunikáció és médiatudomány – szabad bölcsészet filmelmélet és -történet szakiránya – szabad bölcsészet kommunikáció és médiatudomány szakiránya
	vizuális- és környezetkultúra-tanár	– kézműves – környezetkultúra – plasztikai ábrázolás – képi ábrázolás – elektronikus ábrázolás – kerámiatervezés – üvegtervezés – fém-művesség – formatervezés – textiltervezés – tervezőgrafika – fotográfia – alkalmazott látványtervezés – animáció – design és művészetelmélet – média design – építőművészet
informatika	informatikatanár	– gazdaságinformatikus – mérnök informatikus – programtervező informatikus – informatikus könyvtáros
testnevelés és sport	testnevelő tanár	– testnevelő-edző
	egészségfejlesztés-tanár	– rekreációs szervezés és egészségfejlesztés – testnevelő-edző – ápolás és betegellátás – egészségügyi gondozás és prevenció – egészségügyi szervező – gyógytárgypedagógia – szociálpedagógia – humán-kineziológia

¹ Az a) pont alatt felsorolt első közismereti tanári szakképzettségeket – a szakterület ismereteiből megszerzett 50 kredit teljesítése esetén – második tanári szakképzettségként is választani lehet, bármely első tanári szakképzettség mellé vagy újabb tanári szakképzettséget nyújtó képzésben. Meghatározott alapképzési szakon végzettség mentesülnek az 50 kredit teljesítése alól (lásd a jobb oldali oszlopban és lábjegyzetében), valamint mentesülnek az azonos szakképzettséget nyújtó nem tanári mesterképzési szakon végzettség is.

² Az első szakképzettség második vagy újabb tanári szakképzettségként való választásakor azon szakképzettségek választásakor jár a mentesség az 50 kredit-es előképzettség követelménye alól, amelyek jobb oldali oszlopában több megfelelő alapképzési szak is szerepel bemeneti feltételként.

³ Az első szakképzettség második vagy újabb tanári szakképzettségként való választásakor a *-gal jelölt tanári szakképzettség felvételének feltétele felsőfokú C típusú államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga.

b) A szakképzés, művészeti szakképzés, illetve alapfokú művészetoktatás területein választható szakmai, művészeti tanári szakképzettségek:

Szakképzés, művészeti szakképzés, illetve alapfokú művészetoktatás területei	Szakmai vagy művészeti tanári szakképzettségek	Az első tanári szakképzettség választásához megfelelő alapképzési szakok ⁴
műszaki, informatikai szakképzés	mérnök-tanár (anyagmérnök) mérnök-tanár (faipari mérnök) mérnök-tanár (könnyűipari mérnök) mérnök-tanár (biomérnök) mérnök-tanár (környezetmérnök) mérnök-tanár (vegyésmérnök) mérnök-tanár (építőmérnök) mérnök-tanár (földtudományi mérnök) mérnök-tanár (építészmérnök) mérnök-tanár (ipari termék- és formatervező mérnök) mérnök-tanár (gépésmérnök) mérnök-tanár (közlekedésmérnök) mérnök-tanár (mechatronikai mérnök) mérnök-tanár (had- és biztonságtechnikai mérnök) mérnök-tanár (energetikai mérnök) mérnök-tanár (villamosmérnök) mérnök-tanár (gazdálkodási mérnök) mérnök-tanár (mérnök informatikus)	a belépéshez a műszaki, informatikai képzési területen a mérnök-tanári szakképzettségeknek megfelelő mérnöki/informatikai alapképzési szakok, valamint a műszaki szakoktató szak azonos vagy hasonló szakiránya; ez utóbbi esetben a pedagógiai-pszichológiai ismeretek tekintetében 25 kredit teljesítését kell elismerni
gazdasági szakképzés	közgazdász-tanár (elméleti gazdaságtan) közgazdász-tanár (kereskedelem és marketing) közgazdász-tanár (pénzügy és számvitel) közgazdász-tanár (turizmus-vendéglátás) közgazdász-tanár (vállalkozási ismeretek)	a gazdaságtudományi képzési területen meghatározott az adott tanári szakképzettségével azonos vagy azonos képzési ághoz tartozó alapképzési szak, valamint a gazdasági szakoktató szak azonos vagy hasonló szakiránya; ez utóbbi esetben a pedagógiai-pszichológiai ismeretek tekintetében 30 kredit teljesítését kell elismerni
gyógypedagógiai	gyógypedagógia-tanár	– gyógypedagógia

c) A hitoktatási területen szerezhető tanári szakképzettség:

Hitoktatási terület	hittanár-nevelő tanár	– katekéta-lelkipásztori munkatárs ⁵
---------------------	-----------------------	---

⁴ A b) pont alatt felsorolt első szakképzettségek második (vagy újabb) szakképzettségként – azonos területen belül meghatározott néhány kivételtől eltekintve – nem választhatók. Ezek mellé is választhatók azonban az a) pont alatt felsorolt szakképzettségek az adott szakterületen szerzett 50 kredites tanulmányok teljesítése esetén.

⁵ A hittanár-nevelő tanári szakképzettség megszerezhető első vagy második tanári szakképzettségként, illetve a képzés végezhető egyszakos képzésként. A második tanári szakképzettségként való felvétel előfeltétele 50 kredit értékű szakterületi ismeret teljesítése filozófiai-teológiai ismeretkörökben felsőoktatási törvényben meghatározott összevetése alapján.

2. A kizárólag másodikként vagy újabb szakképzettségként megszerezhető tanári szakképzettségek (a 4. számú melléklet 11.2.2. alpontjához):

a) 50 kredit értékű szakterületi ismeret teljesítését követően felvehető tanári szakképzettségek:

Bármely tanári szakképzettség mellé vagy után választható kizárólag második tanári szakképzettségek	Az 50 kredit alóli mentességhez ⁶ megfelelő alapképzési szakok vagy alapképzési szak szakirányai, továbbá a szakképzettség első tanári szakképzettség mellé választásának a feltétele
magyar mint idegen nyelv tanára*	– magyar – bármely idegen nyelvi alapképzési szak – kulturális antropológia – történelem – néprajz
nyelv- és beszédfejlesztő tanár ⁷	– magyar – bármely idegen nyelvi alapképzési szak – gyógypedagógia logopédia szakiránya – gyógypedagógia hallássérültek pedagógiája szakiránya – kommunikáció és médiatudomány – szabad bölcsészet kommunikáció és médiatudomány szakiránya – óvodapedagógus – tanító
ábrázológeometria- és műszakirajz-tanár	– matematika – műszaki képzési terület bármely szakja – informatikai képzési terület bármely szakja – építőművészet – az iparművészeti vagy képzőművészeti képzési ág bármely szakjáról az, aki 50 kredit értékű ábrázológeometriai és műszaki rajz szakterületi ismertetet szerzett
hon- és népismerettanár	– magyar – történelem – néprajz – kulturális antropológia
filozófiatanár	– szabad bölcsészet filozófia szakiránya
etikatanár	– szabad bölcsészet etika szakiránya – szabad bölcsészet filozófia szakiránya – szabad bölcsészet vallástudomány szakiránya – az 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű ember- erkölcs- és vallásismeret-tanár – katekéta-lelkipásztori munkatárs alapképzési szak
pedagógiatanár ⁷	– pedagógia – andragógia – szociálpedagógia – pszichológia – gyógypedagógia, tanító alapképzési szakon szerzett pedagógiai ismereteket legalább 25 kredit értékben be kell számítani
gyógytestnevelő tanár ⁷	– testnevelő-edző – rekreációs szervezés és egészségfejlesztés

Bármely tanári szakképzettség mellé vagy után választható kizárólag második tanári szakképzettségek	Az 50 kredit alóli mentességhez ⁶ megfelelő alapképzési szakok vagy alapképzési szak szakirányai, továbbá a szakképzettség első tanári szakképzettség mellé választásának a feltétele
technikatanár ⁷	– fizika – környezettudomány – műszaki képzési terület bármely szakja – tanító (technika műveltségi terület)
életviteli és gyakorlati ismeretek műveltségterületi-tanár ⁷	– pedagógia – szociálpedagógia – tanító (technika vagy családi, háztartási, gazdasági ismeretek műveltségi terület) – az 1993. évi LXXX. törvény szerinti háztartásökonómia-életvitel szakos tanár – az 1993. évi LXXX. törvény szerinti gazdaságismeret szakos tanár
háztartásgazdálkodás-tanár ⁷	– gazdasági képzési terület bármely szakja – agrár képzési terület bármely szakja – tanító (technika vagy családi, háztartási, gazdasági ismeretek műveltségi terület) – az 1993. évi LXXX. törvény szerinti háztartásökonómia-életvitel szakos tanár
fogyatékosokrekreációja-tanár ⁷	– gyógypedagógia – rekreációs szervezés és egészségfejlesztés – testnevelő-edző
ügyviteltanár	– magyar ügyvitel szakiránya – üzleti szakoktató ügyviteli szakiránya

⁶ Az a) pont szakképzettségeit azonos szakterületen szerzett mesterképzési szak elvégzését követően újabb, tanári mesterfokozatot adó szakon első tanári szakképzettségként, az 50 kredit előfeltétel nélkül is meg lehet szerezni.

⁷ A jobboldali oszlopban meghatározott egyéb pedagógusi szakképzettség után, első tanári szakképzettséget adó mesterképzési szakként is el lehet végezni.

b) Nyelvvizsga teljesítését követően felvehető tanári szakképzettség

szaktárgyat idegen nyelven oktató tanár (megjelölve az első tanári szakképzettséget)	bármely első tanári szakképzettség mellé vagy annak megszerzését követően választható tanári szakképzettség egy államilag elismert vagy azzal egyenértékű felsőfokú C típusú nyelvvizsga birtokában (az adott idegen nyelv nem lehet azonos az első nyelvtanári szakképzettségként szerzett idegen nyelvvel)
--	--

c) Intézményi hatáskörben meghatározott feltétellel választható kizárólag második tanári szakképzettségek:

drámapedagógia-tanár, múzeumpedagógia-tanár, játék- és szabadidő-szervező tanár, multikulturális nevelés tanára, inkluzív nevelés tanára, család- és gyermekvédő tanár, tanulási- és pályatanácsadási-tanár, tehetségfejlesztő tanár, kollégiumi nevelőtanár, pedagógiai értékelés és mérés tanára, tantervfejlesztő tanár, andragógus tanár, könyvtáros-tanár.

Az oktatási és kulturális miniszter**40/2007. (XII. 22.) OKM
rendelete****a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás,
valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló
23/2004. (VIII. 27.) OM rendelet módosításáról**

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: közoktatásról szóló törvény) 94. §-a (1) bekezdésének *f*) pontjában, a tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: tankönyvpiac rendjéről szóló törvény) 29. §-ának (1) bekezdésében, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 174. § (2) bekezdés *a*) pontjában, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 67. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján – a szakképzés szakmai tankönyvei tekintetében a szakképesítésért felelős miniszterrel, az igazgatási szolgáltatási díj, valamint a közigazgatási hatósági eljárásban közreműködő szakértők díjazása tekintetében a pénzügyminiszterrel egyetértésben – az oktatási és kulturális miniszter feladat- és hatásköréről szóló 167/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § *a*) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. §

A tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 23/2004. (VIII. 27.) OM rendelet (a továbbiakban: Tr.) 1. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Tankönyvvé a nyomtatott formában megjelentetett, vagy elektronikus adathordozón rögzített kiadvány, könyv, imprimatúra, az oktatási program (pedagógiai rendszer) részeként jóváhagyott információhordozó (a továbbiakban együtt: könyv) és a digitális tananyag nyilvánítható.”

2. §

(1) A Tr. 2. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A tankönyvvé nyilvánítási kérelmet a könyv kiadója, illetve szerzője nyújthatja be az Oktatási Hivatalhoz (a továbbiakban: Hivatal). Ha a könyvnek több szerzője van, a kérelmet közösen nyújthatják be.”

(2) A Tr. 2. §-ának (4)–(7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A kérelmet a Hivatal által felügyelt elektronikus rendszer segítségével papír alapon vagy – legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással ellátva – elektronikus formában lehet benyújtani.

(5) A tankönyvvé nyilvánítási kérelemhez csatolni kell:

a) az 1. számú mellékletben meghatározott adatokat, valamint – az 5. §-ban szabályozott eljárások kivételével – szerkesztői (kiadói szerkesztői) jelentést,

b) azt a könyvet, vagy a valamely tankönyvhöz kapcsolódó kiadványt, amelynek tankönyvvé nyilvánítását kéri,

c) a kiadói lektor véleményét, illetve nem kiadói kérelmező által benyújtott kérelem esetén egy lektori véleményt,

d) a szerző – több szerző esetén valamennyi szerző – és a kiadó közös nyilatkozatát arról, hogy a kiadó a tankönyvvé nyilvánítás időtartama alatt folyamatosan rendelkezni fog a könyv kiadói szerződésben rögzített felhasználási jogaival, illetve – amennyiben a szerző nyújtja be a kérelmet – a szerző nyilatkozatát arról, hogy a kérelem benyújtásakor a könyv kiadására mással nem kötött kiadói szerződést és a könyvnek nincs kiadója, vagy arról, hogy a tankönyvkiadói, illetve tankönyvforgalmazói tevékenységet nem üzletszerűen végzi,

e) az imprimatúra tankönyvvé nyilvánítási kérelem kivételével a kiadó vagy – ha a tankönyvvé nyilvánítási kérelmet a szerző nyújtja be – a szerző nyilatkozatát arról, hogy a könyv tartalmaz-e átvett szerzői művet vagy kapcsolódó jogi teljesítményt, és amennyiben tartalmaz, arról is, hogy a kiadó, illetve a szerző a tankönyvvé nyilvánítás időtartama alatt folyamatosan rendelkezni fog az átvett szerzői mű vagy szomszédos jogi teljesítmény felhasználási jogaival,

f) a könyvből véletlenszerűen kiválasztott mintát, valamint a lektori vélemény mellékletét, mely bemutatja a bírálatra beadott könyv vizsgálati szempontjait, illetve a 3. számú melléklet *A*) részének II. pontjában *-gal jelölt vizsgálati szempontok számszerűsített adataihoz (a továbbiakban: számszerűsített adatok) való megfelelés igazolását,

g) a 2. számú mellékletben meghatározott igazgatási szolgáltatási díj megfizetéséről szóló igazolást, kivéve, ha a kérelem előterjesztése, illetve a bírálati díj befizetése elektronikus úton történik.

(6) Az (5) bekezdés *c*) pontjában meghatározott adatokat a könyvből véletlenszerűen kiválasztott minta (tetszőleges oldalpárt követően minden 7. oldalpár) alapján kell megadni, a minta oldalszámának feltüntetésével. A minta terjedelme el kell hogy érje a könyv terjedelmének 15%-át.

(7) A tankönyvvé nyilvánítási kérelemnek az (5) bekezdés *a*), *b*) és *c*) pontjaiban meghatározott mellékleteit három-három, a *d*), *e*) és *g*) pontjaiban felsorolt mellékleteit egy-egy példányban kell benyújtani. Az *f*) pontban meghatározott mellékleteket a Hivatal által felügyelt elektronikus rendszeren keresztül kell benyújtani.”

(3) A Tr. 2. §-ának (9) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(9) Az eljárás tartama alatt a benyújtott könyvet vagy imprimatúrát – a 10. § (1) bekezdésében meghatározott eset kivételével – a kiadó vagy a szerző sem tartalmában, sem kivételében nem változtathatja meg.”

3. §

A Tr. 3. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Külön eljárásban kell kérni a könyv különböző kötésmódban megjelenő nyomtatott változatainak tankönyvvé nyilvánítását. Egyazon könyv több változatának tankönyvvé nyilvánítása iránt egyidejűleg több eljárás is megindítható, amelyekért a 2. számú mellékletben meghatározott igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni.”

4. §

A Tr. 4. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. § Ha a tankönyvet tartalmában vagy – kötésmódja, illetve borítója kivételével – kivételében megváltoztatták, a tankönyvvé nyilvánítási eljárást ismételten le kell folytatni. E rendelet alkalmazásában nem jelenti a könyv tartalmi változtatását a benne szereplő helyesírási, illetve nyomdahibák, továbbá a tankönyvvé nyilvánítás ideje alatt megváltozott tényeknek, adatoknak a tankönyv adott oldalain lábjegyzetben történő javítása, feltéve, hogy a javításról készült jegyzéket – ellenszolgáltatás nélkül – megküldik a Hivatalnak és azoknak az iskoláknak, amelyek az adott tankönyvből a javítás évét megelőző három évben rendeltek.”

5. §

(1) A Tr. 5. § (2) bekezdésének *c)–d)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A bejelentéshez csatolni kell:]

„*c)* az új jogosult és a szerző, több jogosult, több szerző esetén valamennyi bejelentő nyilatkozatát arról, hogy a tankönyvvé nyilvánítás időtartamára az új jogosult rendelkezik a könyv kiadói szerződésben rögzített felhasználási jogaival,

d) az új jogosult, több jogosult esetén valamennyi bejelentő nyilatkozatát arról, hogy a tankönyv tartalmaz-e átvett szerzői művet vagy kapcsolódó jogi teljesítményt, és amennyiben tartalmaz, úgy arról is, hogy a tankönyvvé nyilvánítás időtartama alatt az új jogosult folyamatosan rendelkezni fog az átvett szerzői mű vagy szomszédos jogi teljesítmény felhasználási jogaival.”

(2) A Tr. 5. §-ának (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Kérelmet kell benyújtani a Hivatalhoz, ha a jóváhagyott tankönyv borítóját vagy kötésmódját megváltoztatják. A kérelemhez csatolni kell a megváltoztatott borítójú vagy kötésmódú tankönyvet két példányban, a 2. számú melléklet szerinti igazgatási díj befizetéséről szóló igazolást – kivéve, ha a kérelem előterjesztése, illetve a bírálati

díj befizetése elektronikus úton történik –, továbbá azt a nyilatkozatot, hogy a jóváhagyott tankönyvet – a kötésmódon vagy a borítón kívül – sem tartalmában, sem kivételében nem változtatták meg. A változtatás tényét már a benyújtott tankönyvben fel kell tüntetni. A nemzeti és etnikai kisebbségi iskolai neveléshez és oktatáshoz készült tankönyvek esetében az eljárás díjmentes.”

6. §

A Tr. 7. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„7. § A Hivatal a beérkezett kérelmeket és mellékleteiket megvizsgálja. Ha a kérelem és mellékletei megfelelnek az e rendeletben meghatározott követelményeknek, a Hivatal szakértőket rendel ki a benyújtott könyv véleményezésére. A 3. § (1) bekezdésében, valamint az 5. § (4) és (6) bekezdéseiben szabályozott eljárás esetén legalább egy szakértőt kell kirendelni.”

7. §

(1) A Tr. 8. § (2) bekezdés *a)* pontjának *ab)* alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A tankönyvvé nyilvánítási eljárás során vizsgálni kell, hogy]

„*ab)* a könyv végén tartalmazza-e az egyes tantárgyhoz rendelt új szakszavak szószerzetét – kivéve az idegen nyelvi könyvek esetében azokat a szakszavakat, amelyeket a magyar nyelv tanítása során a tanulók már elsajátítottak –, az általános iskolában használt tankönyvek esetében azok rövid értelmezését, kivéve az általános iskola 1. évfolyamán alkalmazott tankönyveket, 2–4. évfolyamain alkalmazott matematika tankönyveket, valamint olvasókönyveket;”

(2) A Tr. 8. § (2) bekezdés *a)* pontjának *ae)* alpontja helyébe a következő rendelkezés lép, ezzel egyidejűleg az *a)* pont az alábbi *af)* alponttal egészül ki:

[A tankönyvvé nyilvánítási eljárás során vizsgálni kell, hogy]

„*ae)* alkalmazásában új szakszó-e az, amely a megelőző tanítási időszakban még nem került alkalmazásra, és az adott évfolyamon az adott tantárgyhoz, műveltségterülethez kapcsolódóan a könyvben megjelenik, kivéve az idegen nyelvi könyvek esetében azokat a szakszavakat, amelyeket a magyar nyelv tanítása során a tanulók már elsajátítottak;

af) idegen nyelvi könyvek esetében a könyv vagy a könyvhöz tartozó munkafüzet végén tartalmaz-e két-nyelvű szószerzetet, kivéve az érettségire felkészítő egykötetes összefoglaló jellegű tankönyvek esetében;

(3) A Tr. 8. § (3) bekezdésének *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A tankönyvvé nyilvánítási eljárásban vizsgálni kell különösen a könyv]

„*b)* tartalmaz-e az egyenlő bánásmód követelményét, a nemek egyenlőségét sértő vagy a nemzeti, etnikai, vallási közösségre nézve sértő, gyűlöletkeltő, illetve az esélyegyenlőséget erősítő sztereotípiát, kijelentést, ábrát, fotót, grafikát,”

(4) A Tr. 8. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Amennyiben a tankönyv nem az oktatási és kulturális miniszter által kihirdetett vagy jóváhagyott kerettantervhez, illetve az oktatási és kulturális miniszter által közölt Világ-Nyelv Program: Idegen nyelvi program az 1–3. évfolyam számára (Ajánlás a 6–9 éves korosztály idegennyelv-tanításához) című ajánláshoz illeszkedik, csatolni kell az adott, a fenntartó által jóváhagyott helyi tantervet.”

8. §

A Tr. 9–11. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„9. § (1) A 8. §-ban meghatározottak vizsgálatát a Hivatal által kirendelt szakértők végzik. A szakértők vizsgálatuk eredményéről írásban véleményt készítenek.

(2) A tankönyvvé nyilvánítási eljárásban

a) a tudományos-szakmai szakértő a feldolgozott tananyag tárgyi pontosságáról, tudományos hitelességéről, terminológiájáról,

b) a tantárgypedagógiai szakértő a tananyag taníthatóságáról és tanulhatóságáról, a tartalmi szabályozással kapcsolatos összhangról, továbbá az érintett korosztály életkori sajátosságainak figyelembevételével az érthetőségéről, verbális és vizuális kommunikációjáról, a nyelvhelyességéről és helyesírásáról, nem magyar nyelvű kiadvány esetén továbbá a nyelvi szababotosságról,

c) a technológiai szakértő a technikai kivitelezésről, az esztétikai és az egészségügyi követelményeknek való megfelelésről, az elektronikus adathordozón megjelenő könyv esetén a felhasználói igényeknek való megfelelésről, a kivitelezésről,

d) az idegen nyelvre történt fordítást ellenőrző szakértő a fordításnak a szakmai szempontoknak való megfeleléséről, az érintett korosztály tipikus fejlettségi szintjét figyelembevevő érthetőségéről, az adott nyelven való szakmai megfeleléséről, verbális és vizuális kommunikációjáról, nyelvhelyességéről és helyesírásáról, nyelvi és stilisztikai szababotosságról készíti szakértői véleményt.

(3) A (2) bekezdés *a)–b)* pontjaiban felsorolt szakértők a 8. § (1)–(3) bekezdésének való megfelelésről készítenek szakértői véleményt a 3. számú melléklet *A)* Bírálati szempontok a könyvekhez címben meghatározott szempontok alapján.

(4) A tankönyvvé nyilvánítás meghosszabbítási eljárásban a szakértő az (2) bekezdés *b)* pontjában meghatározott szempontoknak való megfeleléséről készít szakértői véleményt.

(5) A tankönyvvé nyilvánítás időszakában, illetve a 3. § (1) bekezdés szerinti eltérő változat tankönyvvé nyilvánítási eljárásában a (2) bekezdés *a)–d)* pontjai szerinti szakértők közül csak azt kell kirendelni, aki szakmailag illetékes.

(6) Amennyiben a tantárgypedagógiai szakértő bizonytalan az egyenlő bánásmód követelménye, a nemek egyenlőségét sértő vagy a nemzeti, etnikai, vallási közösségre nézve sértő, gyűlöletkeltő, illetve az esélyegyenlőséget erősítő sztereotípiát, kijelentést, ábra, fotó, grafika megítélésében, szakirányú végzettséggel rendelkező szakértőt kell kirendelni.

(7) A tankönyvvé nyilvánítási eljárásban az működhet közre

a) tantárgypedagógiai szakértőként, aki elvégezte az Országos Köznevelési Tanács által ajánlott és a Hivatal által nyilvános pályázat keretében kiválasztott pedagógus-továbbképzési programot, valamint akit az Országos szakértői és Országos vizsgáztatási névjegyzékről és a szakértői tevékenységről szóló jogszabályban rögzített szakterület szakértőjeként tartanak nyilván,

b) tudományos-szakmai szakértőként, aki az adott szakterületen tudományos címmel vagy tudományos fokozattal rendelkezik, vagy 10 év gyakorlati idő meglétét tanúsító igazolást tud bemutatni az adott szakterületről a felsőoktatásban.

(8) Ha nincs a (7) bekezdésben meghatározott szakértő, vagy a szakértő az eljárásban nem működhet közre, illetve a közreműködést nem vállalja, a szakértői vélemény elkészítésére a Hivatal megfelelő felkészültségű és hozzáértéssel rendelkező szakértőt rendel ki. A nemzeti, etnikai, kisebbségi iskolai neveléshez és oktatáshoz készített tankönyv esetén az Országos Kisebbségi Bizottság által javasolt szakértő is kirendelhető. A hit- és vallásoktatás tantárgyhoz készített tankönyv esetén az illetékes egyházi jogi személy által javasolt szakértő is kirendelhető.

(9) Nem lehet szakértő az, aki a könyv tankönyvvé nyilvánításában érdekelt (különösen szerző, szerkesztő, kiadó, forgalmazó, illetve a döntéshozó szerv tagja) vagy ellenérdekelt, továbbá ezen személyeknek közeli hozzátartozója [Ptk. 685. § *b)* pontja]. E rendelkezés alkalmazásában ellenérdekelt az, aki az eljárást megindító kérelem benyújtásának évét megelőző öt éven belül azonos vagy hasonló tartalmú könyvnek volt szerzője, szerkesztője, kiadója vagy forgalmazója; akinek a neve alatt azonos vagy hasonló tartalmú tankönyv szerepel a tankönyvjegyzéken; akinek a neve alatt ilyet az iskolai oktatásban tankönyvként használt kiadvánnyal forgalmaztak; vagy aki hasonló tartalmú könyv szerzője, kiadója, feltéve, hogy a tankönyvvé nyilvánítási kérelmét elutasították. A szakértő kirendelése előtt be kell szerezni az érintett szakértő írásos nyilatkozatát arról, hogy vele szemben nem áll fenn összeférhetetlenségi ok.

(10) Az eljárásban közreműködő szervezet, illetve a döntéshozó szerv tagjaként nem járhat el az, aki a könyv elkészítésében – különösen írásában, szerkesztésében, szakmai vagy nyelvi lektorálásában és fordításában – részt vett, illetve a könyv kiadójával közvetlenül vagy gazdasági társaságon keresztül munkavégzésre irányuló jogviszonyban, illetve megbízási jogviszonyban áll.

(11) A (2), (6) és (7) bekezdésekben meghatározott szakértőket szakértői véleményük megfelelő elkészítéséért e rendelet 9. számú mellékletében meghatározott díjazás illeti meg.

10. § (1) A Hivatal a nem egybehangzó szakértői véleményeket megküldi a kérelem benyújtójának azzal, hogy a szakértői véleményekben foglaltakról – a kézhez vételtől számított – nyolc napon belül fejtse ki véleményét, illetve nyilatkozzon arról, hogy a javítások teljesítését milyen határidőre vállalja. Ha a kérelem benyújtója a Hivatal által meghatározottak teljesítését vállalja, az általa megadott határidőig – kérelmére – az eljárást fel kell függeszteni.

(2) A meghatározott feltételek teljesítésének ellenőrzésére – legfeljebb tíznapos határidő kitűzésével – a Hivatal szükség esetén szakértőt rendel ki.

(3) A Hivatal félévente tájékoztatást ad az Országos Köznevelési Tanácsnak a tankönyvvé nyilvánítási eljárásról.

11. § (1) Ha a tankönyv a nemzeti és etnikai kisebbségi oktatás céljaira készült, a tankönyvvé nyilvánítási eljárásra vonatkozó rendelkezéseket azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a Hivatal – az 5. § (1), (4) és (6) bekezdéseiben, továbbá a 16. § (3) bekezdésében foglalt eljárások kivételével – a kérelmet, annak mellékleteit és a szakértői véleményeket – javaslatlétel céljából – megküldi az Országos Kisebbségi Bizottságnak.

(2) Az Országos Kisebbségi Bizottság a megküldött iratok megérkezésétől számított harminc napon belül a beérkezett iratok alapján elkészíti javaslatát, és megküldi a Hivatalnak.”

9. §

A Tr. 13. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Az oktatási program (pedagógiai rendszer) részeként jóváhagyott információhordozó tankönyvvé nyilvánításáról szóló határozatnak tartalmaznia kell az oktatási programnak (pedagógiai rendszernek) a megnevezését, továbbá azt a rendelkezést, hogy ez a tankönyv kizárólag az oktatási program részeként alkalmazható.”

10. §

A Tr. 15–16. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„15. § (1) A tankönyvvé nyilvánítás megszüntetését a Hivaltól az kérheti, aki valószínűsíti, hogy a tankönyv nem felel meg az e rendelet 8. §-ában foglaltaknak. A kérelemhez – kivéve, ha a kérelem előterjesztése, illetve a bírál-

lati díj befizetése elektronikus úton történik – mellékelni kell a 2. számú mellékletben meghatározott igazgatási szolgáltatási díj megfizetéséről szóló igazolást.

(2) Amennyiben a Hivatal a kérelemben leírtakat megalapozottnak tartja, szakértőt rendel ki a 9. § szerint.

(3) A tankönyvvé nyilvánítás megszüntetési eljárásban a 10–11. §-okban foglaltakat kell alkalmazni.

16. § (1) A tankönyvvé nyilvánítás az e §-ban meghatározott eljárás keretében meghosszabbítható. Az e rendeletben foglaltakat a tankönyvvé nyilvánítás meghosszabbítása során azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy az eljárást a tankönyvvé nyilvánítás határidejének lejártát megelőző százhusz nappal korábban kell kérni.

(2) A tankönyvvé nyilvánítás meghosszabbításával kapcsolatos eljárásban a 8–11. §-okban foglaltakat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a Hivatalnak legalább egy szakértőt kell kirendelnie a tankönyv ellenőrzésére.

(3) A nemzetiségi nyelv és irodalom, népismeret, az önálló fejlesztésű kisebbségi nyelvű közismereti tankönyvek, valamint a magyar nyelven jóváhagyott tankönyvek nemzetiségi nyelvre történő fordítása tankönyvvé nyilvánításának meghosszabbítása során az első és a második meghosszabbítási eljárásban – az Országos Kisebbségi Bizottság által a kiadónak írásban adott előzetes egyetértés esetén – szakértői véleményt nem kell bekérni, és a kiadónak, illetve a pályázat kiírójának az eljárási díjat sem kell megfizetnie.

(4) A sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához, neveléséhez készített tankönyvek tankönyvvé nyilvánításának meghosszabbítása során az első és a második meghosszabbítási eljárásban szakértői véleményt nem kell bekérni, és a kiadónak, illetve a pályázat kiírójának az eljárási díjat sem kell megfizetnie, amennyiben legalább öt iskola igazolja, hogy a tankönyv bevált, és az a kérelem benyújtását megelőző tanévben szerepelt az iskola tankönyvrendelésében.

(5) A tankönyvvé nyilvánítás meghosszabbítása – a rendelet 13. §-ának (1) bekezdésében meghatározottak szerint – öt évre szól.”

11. §

A Tr. 18. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„18. § (1) A tankönyv tankönyvjegyzékre történő felvételét a kiadó kérheti a Hivaltól a Hivatal által felügyelt elektronikus rendszer segítségével papír alapon vagy legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással ellátva elektronikus formában.

(2) Az oktatási és kulturális miniszter az Oktatási és Kulturális Minisztérium honlapján minden év szeptember 30-áig közzéteszi azt az összeghatárt, amelynél magasabb fogyasztói ár alkalmazása esetén a következő tanévben a tankönyv nem kerülhet fel a tankönyvjegyzékre.

(3) Az (1) bekezdés szerinti kérelem tartalmazza:

- a) a tankönyvjegyzékre felkerülő adatokat,
- b) a tankönyvjegyzékre felkerülő adatok közzétételéhez való hozzájáruló nyilatkozatot,
- c) szakképzési tankönyvek esetében a kiadó nyilatkozatát a tankönyv forgalmazni tervezett példányszámáról, illetve az ez alapján meghatározott árat alátámasztó adatokról (az előző tanévben eladott példányszám; más, a példányszámot befolyásoló változás),
- d) a kiadó nyilatkozatát arról, hogy a tankönyvet a kiadó a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége részére – megkeresésre – elektronikus formában átadja a tankönyvpiac rendjéről szóló törvény rendelkezései szerint,
- e) a kiadó nyilatkozatát arról, hogy a tankönyv tartalmaz-e átvett szerzői művet vagy szomszédos jogi teljesítményt, és amennyiben tartalmaz, úgy arról is, hogy a kiadó a tankönyvvé nyilvánítás időtartama alatt folyamatosan rendelkezni fog az átvett szerzői mű vagy szomszédos jogi teljesítmény felhasználási jogaival,
- f) azt a tényt, hogy a tankönyv a Nemzeti Fejlesztési Terv I. keretében kifejlesztett információ- vagy feladathordozó felhasználásával készült.

(4) A kérelemhez – elektronikus formában – kapcsolható a tankönyv rövid – legfeljebb negyed nyomdai ív terjedelmű – ismertetője, és a tankönyv legfeljebb tizenöt oldalának digitalizált változata (a továbbiakban: bemutató rész).

(5) A Hivatal évente összeállítja a tankönyvek hivatalos jegyzékét, és közzéteszi azt az Oktatási és Kulturális Minisztérium honlapján, továbbá gondoskodik a jegyzék folyamatos felülvizsgálatáról és frissítéséről. A tankönyvjegyzék a 4. számú melléklet alapján a kérelemben feltüntetett adatokat tartalmazza.

(6) A tankönyvjegyzék összeállítását követő naptári év január 1-jétől a tankönyvjegyzékre történő felvétel folyamatos. A következő tanévi tankönyvjegyzékbe azokat – a tankönyvpiac rendjéről szóló törvény 4. §-ában meghatározott feltételeknek megfelelő – tankönyveket kell felvenni,

- a) amelyeknek a felvételét a kiadó az adott év október 31-éig kérte;
- b) amelyeknek a tankönyvvé nyilvánításáról az adott év október 31-éig jogerős döntés született;
- c) amelyek legalább a következő naptári év június 30-áig érvényes tankönyvvé nyilvánítási határozattal rendelkeznek – a rendelet 24. § (3)–(5) bekezdéseiben meghatározott esetek kivételével.

(7) A tankönyvjegyzékre történő felvételi kérelem benyújtása első alkalommal ingyenes. A tankönyvjegyzékre történő felvétel iránti minden további kérelem benyújtásakor a 2. számú melléklet szerint igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni. Az igazgatási szolgáltatási díj magában foglalja az elektronikus formában megjelenő nyilvántartásba történő felvétel költségeit is, beleértve a bemutató rész és az elektronikus megrendelés elérhetőségét.

(8) A nemzeti és etnikai kisebbségi iskolai neveléshez és oktatáshoz készített tankönyvek esetén a jóváhagyott imprimatúra feltehető a tankönyvjegyzékre. A tankönyvként történő forgalmazás feltétele a végleges tankönyvvé nyilvánítás. Ha a végleges kivitelű tankönyv a 5. § (4) bekezdése alapján lefolytatott eljárás során a tankönyvvé nyilvánítás feltételeinek nem felel meg, akkor az eljárás költségei a kiadót terhelik.

(9) Az adott tanévi tankönyvjegyzékre felvett tankönyv ára a tankönyvjegyzék érvényességi időtartama alatt nem emelhető.”

12. §

A Tr. 20. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„20. § (1) Az e rendeletben foglaltakat a szakképzés szakmai tankönyvei tekintetében a következő eltérésekkel kell alkalmazni:

a) a tankönyvvé nyilvánítási kérelmet a szakképesítésért felelős miniszterhez kell benyújtani, és az igazgatási szolgáltatási díjat is ide kell befizetni;

b) a szociális és munkaügyi, valamint az oktatási és kulturális miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések tankönyvei tekintetében a 11. § (2) bekezdésében meghatározott feladatokat – szakmacsoportonként létrehozott bizottságai közreműködésével – a Szakképzési Tankönyv és Taneszköz Tanács látja el azzal a megszorítással, hogy a Szakképzési Tankönyv és Taneszköz Tanácsnak csak a nem egybehangzó szakértői vélemények esetében kell javaslatot tennie;

c) a nem a szociális és munkaügyi, valamint a nem az oktatási és kulturális miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések tankönyvei tekintetében

ca) a 11. § (2) bekezdésében meghatározott feladatokat a szakképesítésért felelős miniszter által létrehozott Szakmai tankönyv bizottság látja el azzal a megszorítással, hogy a Szakmai tankönyv bizottságnak csak a nem egybehangzó szakértői vélemények esetében kell javaslatot tennie,

cb) a tankönyvjegyzékre kerülés iránti kérelmet a szakképesítésért felelős miniszterhez kell megküldeni,

cc) a tankönyvjegyzéket a szakképesítésért felelős miniszter állítja össze és küldi meg az adott tanévi tankönyvjegyzék esetében első alkalommal november 15-éig – közzététel céljából – a Hivatalnak;

d) ha a szakmai tankönyv a nemzeti, etnikai kisebbség iskolai neveléséhez és oktatásához készült, az érintett miniszter beszerzi az Országos Kisebbségi Bizottság egyetértését.

(2) A Szakmai tankönyv bizottság legalább öt főből áll. Működése feltételeit a szakképesítésért felelős miniszter biztosítja, a bizottság szervezeti és működési szabályzatát a szakképesítésért felelős miniszter hagyja jóvá.

(3) A Szakképzési Tankönyv és Taneszköz Tanács tagjait és elnökét az Országos Szakképzési és Felnőttképzési Tanács javaslata alapján a szociális és munkaügyi minisz-

ter, a Szakmai tankönyv bizottság tagjait és elnökét a szakképesítésért felelős miniszter kéri fel és bízta meg öt évre.

(4) A Szakképzési Tankönyv és Taneszköz Tanács működésének feltételeit a szociális és munkaügyi miniszter biztosítja.

(5) Az oktatási és kulturális miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítésekhez készített tankönyvek benyújtásakor a Hivatal jár el azzal, hogy e rendelet 9. § (9) bekezdésében foglaltak fennállása esetén a Szakképzési Tankönyv és Taneszköz Tanács szakmacsoport szerint illetékes tagjához kell fordulnia.

(6) Az oktatási és kulturális miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítésekhez készített tankönyvek esetében a Hivatalnak a 11. §-ban foglaltakat kell alkalmaznia.

(7) A nem az oktatási és kulturális miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések esetén a Hivatal feladatait az illetékes miniszter látja el.”

13. §

(1) A Tr. 22. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az iskola igazgatója minden év november 15-éig köteles felmérni, hány tanulónak lehet biztosítani a tankönyvellátást az iskolai könyvtárból, könyvtárszobából történő tankönyvkölcsönzés, a napköziben, tanulószobán elhelyezett tankönyvekhez való hozzáférés útján, továbbá hányan kívánnak használt tankönyvet vásárolni. E felmérés során tájékoztatni kell a szülőket arról, hogy a tankönyvpiac rendjéről szóló törvény 8. §-ának (4) bekezdése alapján várhatóan kik jogosultak normatív kedvezményre (a továbbiakban: normatív kedvezmény), továbbá, ha az iskolának lehetősége van, további kedvezmény nyújtására, és mely feltételek fennállása esetén lehet azt igénybe venni. Az iskolába belépő új osztályok tanulói esetében a felmérést a beiratkozás napjáig kell elvégezni.”

(2) A Tr. 22. §-ának (6)–(7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott felmérés eredményéről az igazgató minden év november 30-áig tájékoztatja nevelőtestületet, az iskolaszéket, az iskolai szülői szervezetet (közösséget) az iskolai diákönkormányzatot, és kikéri a véleményüket az iskolai tankönyvtámogatás rendjének meghatározásához.

(7) Az iskola igazgatója minden év december 15-éig meghatározza az iskolai tankönyvellátás rendjét, és erről tájékoztatja a szülőt, illetve a nagykorú cselekvőképes tanulót.”

(3) A Tr. 22. §-ának (9) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(9) Az iskola minden év február 28-áig elkészíti a tankönyvrendelését, és megküldi azt a Hivatal által felügyelt elektronikus rendszeren keresztül a kiadóknak és a közoktatás információs rendszerének. A kiadó a Hivatal által fel-

ügyelt elektronikus rendszerből megkapott megrendeléseket harminc napon belül elfogadja, majd az elfogadást az iskolának a Hivatal által felügyelt elektronikus rendszeren keresztül visszaigazolja. Az iskola a kiadó visszaigazolását öt napon belül elfogadja, ezzel a megrendelése véglegessé válik. Amennyiben a kiadó az iskola megrendelését nem tudja elfogadni, kezdeményeznie kell – a visszaigazolásra rendelkezésére álló határidőn belül – a Hivatal által felügyelt elektronikus rendszeren keresztül annak módosítását vagy visszavonását. Az iskola pótrendeléseket szeptember 5-éig küldhet a kiadóknak. A kiadó a Hivatal által felügyelt elektronikus rendszerből megkapott pótrendeléseket tíz napon belül elfogadja, majd az elfogadást az iskolának a Hivatal által felügyelt elektronikus rendszeren keresztül visszaigazolja. Az iskola a kiadó visszaigazolását öt napon belül elfogadja, ezzel a pótrendelése véglegessé válik. Amennyiben a kiadó az iskola pótrendelését nem tudja elfogadni, kezdeményeznie kell – a visszaigazolásra rendelkezésére álló határidőn belül – a Hivatal által felügyelt elektronikus rendszeren keresztül annak módosítását vagy visszavonását. A tankönyvrendelésnél az iskolába belépő új osztályok tanulójának várható, becsült létszámát is figyelembe kell venni. A tankönyvrendelést oly módon kell elkészíteni, hogy – a tankönyvtámogatás, a tankönyvkölcsönzés, a tankönyv napközis, illetve tanulószobai elhelyezése – az iskola minden tanulója részére biztosítsa a tankönyvhöz való hozzájutás lehetőségét.”

14. §

(1) A Tr. 24. §-ának (1) bekezdése a következő *f)–g)* ponttal egészül ki:

[A tankönyvpiac rendjéről szóló törvény 3. §-ának (2)–(7) bekezdésében szabályozott nyilvános pályázati eljárás keretében benyújtott könyv elbírálására az e rendeletben foglaltakat a következő eltéréssel kell alkalmazni:]

„*f)* a tankönyvvé nyilvánítási eljárásban – a technológiai szakértő mellett, az *e)* pontban foglaltak alkalmazásával – legalább egy szakértőt kell felkérni az imprimatúra vagy a végleges kivitelű könyv és a kézirat szakmai szempontú összevetésére,

g) közismereti tankönyvek kisebbségi nyelvre fordított kéziratának előzetes tartalmi elbírálását követően a kész könyvet kell benyújtani tankönyvvé nyilvánításra.”

(2) A Tr. 24. §-a a következő új (3)–(4) bekezdéssel egészül ki, ezzel egyidejűleg a jelenlegi (3)–(7) bekezdés számozása (5)–(9) bekezdésre változik:

„(3) Ha a két tanítási nyelvű oktatásban a tankönyvellátás nem megoldott, a tankönyvellátást az oktatás nyelvének megfelelő, külföldről behozott tankönyvvel is biztosítani lehet. Ebben az esetben a tankönyvvé nyilvánítási eljárásra vonatkozó rendelkezéseket az alábbi eltéréssel kell alkalmazni. A tankönyvvé nyilvánítást és a jegyzékre tör-

ténő felvételt az iskola is kérheti. A kérelemben nyilatkozni kell arról, hogy az adott könyvet külföldön tankönyvként használják. A könyvet a Hivatal egy szakértővel megvizsgáltatja abból a szempontból, hogy az az általános etikai követelményeknek megfelel-e. Az iskola kérelme esetén a tankönyvvé nyilvánítási eljárás díjmentes.

(4) A nemzetiségi nyelv és irodalom, a kisebbségi népismeret, valamint a kisebbségi nyelvű közismereti munkatankönyvek esetében a tankönyvvé nyilvánítás meghosszabbítására nincs mód, a tankönyvvé nyilvánítás megszűnését követően a munkatankönyveket át kell alakítani tartós használatra készült tankönyvvé és munkafüzetté. Az átalakított tankönyvek után fizetendő igazgatási szolgáltatási díj mértéke a tankönyvvé nyilvánítási eljárásban fizetendő igazgatási szolgáltatási díj 30%-a. Az átalakított tankönyvek szakértői díjazásának mértéke a tantárgypedagógiai szakértő esetében a tankönyvvé nyilvánítási eljárásban fizetendő szakértői díjazás 50%-a, a technológiai szakértő esetében annak 100%-a. Az átalakított tankönyveknél tudományos-szakmai szakértőt nem kell kirendelni. Az átalakítás költségeit, valamint a tankönyvvé nyilvánítás igazgatási szolgáltatási díját az átalakítás kezdeményezője vagy az eljárás megindítója viseli.”

15. §

A Tr. 25. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A befizetett igazgatási szolgáltatási díj – a fellebbezés díja kivételével – közismereti tankönyvek, valamint az oktatási és kulturális miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai tankönyvei esetén a Hivatal bevétele.”

16. §

A Tr. az alábbi 26/C–D. §-sal egészül ki:

„26/C. § E rendelet alkalmazásában

a) munkatankönyv az a tankönyv, amelynek alkalmazása során a tanulónak a tankönyvben elhelyezett, de a tankönyvtől elválasztható és utánnomással önállóan előállítható feladatlapon kell az előírt feladatot megoldania;

b) munkafüzet az a szerzői jogi védelem alá eső, nyomtatott formában megjelentetett vagy elektronikus formában rögzített és az e rendeletben meghatározottak szerint tankönyvvé nyilvánított kiadvány, amely alkalmas egy vagy több meghatározott tankönyv tananyagának gyakoroltatására, elsajátíttatására, alkalmaztatására;

c) szöveggyűjtemény, feladatgyűjtemény, képletgyűjtemény, táblázatgyűjtemény vagy képgyűjtemény, atlasz, kottakiadvány, feladatlap, lexikon, hangfelvétel vagy audiovizuális mű, szótár, tananyagelem, oktatóprogram, feladatbank az a szerzői jogi védelem alá eső, nyomtatott formában megjelentetett vagy elektronikus formában rögzített és az e rendeletben meghatározottak szerint tankönyvvé nyilvánított kiadvány és digitális tananyag, amelynek az alkalmazása nélkül a kapcsolódó tankönyv ismeretei nem sajátíthatók el, illetve amelynek alkalmazása nélkülözhetetlen valamely műveltségi terület, műveltségi részterület, modul, valamint szakképzési szakterület, szakképzési részsakterület, modul ismeretanyagának átadásához, feldolgozásához.

zített és az e rendeletben meghatározottak szerint tankönyvvé nyilvánított kiadvány és digitális tananyag, amelynek az alkalmazása nélkül a kapcsolódó tankönyv ismeretei nem sajátíthatók el, illetve amelynek alkalmazása nélkülözhetetlen valamely műveltségi terület, műveltségi részterület, modul, valamint szakképzési szakterület, szakképzési részsakterület, modul ismeretanyagának átadásához, feldolgozásához.

26/D. § (1) A Könyvtárellátó Nonprofit Kft. (a továbbiakban: Kft.) nem tagadhatja meg a tankönyv-forgalmazási szerződés megkötésére irányuló iskolai megkeresést, kivéve, ha nem sikerül olyan ellenszolgáltatásban megállapodni, amely fedezi a gazdaságilag indokolt költségeket.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott feltételek szerint a Kft. köteles

a) megszervezni a használt tankönyv forgalmazását, illetve kölcsönzését,

b) segítséget nyújtani a szükséges tankönyvek, ajánlott és kötelező irodalom beszerzéséhez,

c) közreműködni a külföldi tankönyvek beszerzésében,

d) segíteni az iskola által kifejlesztett könyv tankönyvvé nyilvánítási eljárásának lefolytatását a tankönyv, tankönyvek nem minősülő egyéb kiadvány előállítását.”

17. §

(1) A Tr. 1. számú melléklet A) Közismereti nyomtatott könyv cím helyébe a következő rendelkezés lép, ezzel egyidejűleg a melléklet a következő D) ponttal egészül ki:

„A) Közismereti nyomtatott könyv (imprimatúra)

1. A kiadó vagy a szerző adatai

Neve

Címe, telefon- és faxszáma, elektronikus levélcíme

Az ügyintéző neve, telefon- és faxszáma, elektronikus levélcíme

2. A könyv (imprimatúra) adatai

Címe

Alcíme (amennyiben van ilyen)

Szerzője

Szerkesztője, fordítója

Első kiadásának éve*

A jelenlegi kiadás éve*

A jelenlegi kiadás helye*

Előző kiadója (külföldi kiadója)*

Kiadói (forgalmazói) kódja

Kapcsolódó kiadványok

3. A könyv (imprimatúra) jellemzői

Megjelenési forma (imprimatúrájánál a tervezett)

Vágott méret (szélesség x magasság)

Tartós könyv-e*

Kötésmód (imprimatúrájánál a tervezett)

Terjedelem (A/5 ív)

Tömege grammban kifejezve*
 Borító színnyomása
 Belső oldalak színnyomása
 Mellékletek színnyomása (ha van)
 Oldalszám
 Az ábrák aránya

4. Az oktatás típusa, amelyhez a könyvet (imprimatúrát) készítették

Sajátos nevelési igényű tanulók oktatása
 Nemzetiségi, etnikai kisebbségi oktatás
 Két tanítási nyelvű iskolai oktatás
 Alapfokú művészetoktatás
 Nat műveltségterület
 Kapcsolódó kerettanterv
 Tantárgy
 Ajánlott iskolatípus
 Évfolyam (-tól -ig)
 Emelt szintű képzés
 Emelt óraszámú képzés
 Felnőttképzés

5. A befizetett igazgatási szolgáltatási díj összege

A *-gal jelölt adatokat imprimatúra esetében nem kell megadni.”

„D) A szerkesztői (kiadói szerkesztői) jelentés tartalmi szempontjai

A tankönyv

- fejlesztésének – elsősorban módszertani – indoklása
- szaktudományi felfogásának ismertetése
- pedagógiai, didaktikai, tantárgypedagógiai (tanítás- és tanulásmódszertani) koncepciójának bemutatása
- tartalmának, a tananyagválasztás szempontjainak összegzése
- szerkezetének ismertetése
- tananyag-feldolgozási módszereinek bemutatása
- elsajátítást segítő apparátusának ismertetése
- motivációs eszközeinek leírása
- tanulás-módszertani megoldásainak bemutatása és
- a rendeletben meghatározott bírálati szempontok kapcsolatának ismertetése
- használatához szükséges tanítást-tanulást segítő eszközök felsorolása, azok rövid bemutatása
- beválás-vizsgálata (amennyiben volt ilyen) tapasztalatainak összegzése.”

(2) A Tr. 1. számú melléklet B) Szakképzési nyomtatott könyv 3. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. A könyv (imprimatúra) jellemzői
 Megjelenési forma
 Vágott méret (szélesség x magasság)
 Tartós könyv-e
 Kötésmód (imprimatúránál a tervezett)
 Terjedelem (A/5 ív)
 Ábraszám:

Borító színnyomása
 Belső oldalak színnyomása
 Mellékletek színnyomása (ha van)
 Oldalszám
 Az ábrák aránya”

(3) A Tr. 1. számú melléklet B) Szakképzési nyomtatott könyv része 4. Az oktatás típusa, amelyhez a könyvet (imprimatúrát) készítették pontja a következő új III. bekezdéssel egészül ki, ezzel egyidejűleg a jelenlegi III. bekezdés számozása IV. bekezdésre változik:

„III. Az új, moduláris szakképzés esetén (ha a könyv több szakképesítéshez is alkalmazható, akkor szakképesítésenként):

Szakmacsoport
 Szakképesítés OKJ azonosító száma
 Szakképesítés OKJ megnevezése
 Követelménymodul száma*
 Követelménymodul megnevezése*
 Tananyagegység száma*:
 Tananyagegység megnevezése*
 Tananyagelem száma*
 Tananyagelem megnevezése*

Iskolai rendszerű képzésben ajánlott

Iskolarendszeren kívüli képzésben ajánlott (Felnőttképzés)

* amennyiben van ilyen”

(4) A Tr. 1. számú melléklet C) Digitális tananyag, elektronikus könyv, digitálisan rögzített könyv része 4. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. A digitális tananyag vagy elektronikus könyv, digitálisan rögzített könyv típusai:

I. Tudáskörnyezet

1. Információátadás

a) digitális tudás-, illetve ismeretforrás: a nem kurzus alapú média-tárak, a tematikus médiagyűjtemények, a magyarázó jegyzetek, ábrák, grafikonok, térképek stb., amelyek az adott célcsoport igényeinek, illetve az oktatási helyzetnek megfelelően szükség szerint kezelhetők;

b) e-könyv: az a strukturált szöveg, amelyben a hipertext/hipermédia megoldások egyszerűsítik az információkhoz való hozzáférést és azok kezelését. Az eredetihez képest bővebb, esetleg multimédia-illusztrációk szemléletesebbé teszik a tananyagot. Az esetlegesen alkalmazott speciális „könyvolvasó” programokban pl. jegyzetelési, könyvjelző és szöveg-kiemelési funkció is adott;

c) digitális szótár: az egy- vagy többnyelvű, fordítási, etimológiai vagy szinonimaszótár funkciójú képes szógyűjtemény, esetleg nyelvtani összefoglalókkal. Az internetes kiterjesztés frissítési, bővítési lehetőség. Illusztrációs lehetőségei a képes (minden szócikkhez, illetve egy-egy szóbokorhoz képet rendelő), illetve az illusztrált (a bonyolult fogalmakat vagy egyes szócsaládokat ábrán szemléltető) változat;

d) digitális tezaurusz: a digitális szótár speciális megjelenési formája, általában valamilyen komplex rendszer használatához készített segédanyag;

e) digitális lexikon: egy szűkebb szakterületről vagy tágabb ismeretkörből merített szócikkek rendszerezett, többféle keresési lehetőséggel ellátott gyűjteménye. Internetes frissítési és bővítési lehetőséggel rendelkezhet, de megjelenhet internetes publikáció formájában is, ilyenkor állandó szerkesztőbizottság dolgozik a meghatározott időközönkénti frissítésén.

2. Információfeldolgozás és alkalmazás

a) digitális tananyagegység/objektum, objektumtár: a tantervtől és tanmenettől lényegében független, sokféle pedagógiai környezetben felhasználható, kisebb tematikus egység. Kiegészítője a tantárgyi, életkori, módszertani ajánlás. Önmagában és tananyagelem-gyűjteményben is szerepelhet, ez utóbbiban rendszerezve, metaadatokkal kiegészítve;

b) digitális tananyag: az a pedagógiai elvek alapján, az informatika lehetőségeit az oktatási célok mentén kihasználva felépített oktatási anyag, amely felépülhet a digitális tananyagegység/objektum, objektumtár elemeiből, de önálló, tartalmi, módszertani szempontból zárt egész is alkothat. Alapvető célja egy adott kompetencia fejlesztése. Egy vagy több tantervhez illeszkedhet, és minta-tanmenet vagy oktatási javaslatokat tartalmazó leírás kapcsolódhat hozzá. Terjedelmi keretei szerint lefedhet egy évfolyamban egy tantárgyat, egy epochát vagy projektet, egy kultúrkör számára egy tantárgyat vagy tananyagegységet. Fontos részei az oktatási célkitűzések meghatározása, a célkitűzés eléréséhez szükséges taneszköz megjelenítése IKT eszközökkel (pl. képes, hangos, szöveges magyarázó, kiegészítő részekkel, kifejezések, fogalmak, személyek adatait tartalmazó, a szöveg megfelelő helyeihez kapcsolódó kislexikon vagy szómagyarázat), az egyes részekhez kapcsolódó gyakorló, önellenőrző feladatok a megoldásuk során aktivizálható magyarázó, segítő funkcióval, az alkalmazást segítő komplex feladatok, a tananyag megértését és alkalmazását vizsgáló értékelő, tesztelő rendszer. A kommunikációs csatornától, adathordozótól függetlenül tartalmazhatnak hivatkozásokat a témához kapcsolódó web helyekre, bármilyen formájú taneszköze;

c) digitális oktató játék: a meghatározott célcsoport konkrét fejlesztési feladatait támogató, egy játék szabályrendszerébe illesztett tudásanyag, amely a játszás során ismerhető meg és aktivizálható. Fontos részei a tudásforrás, a lexikon, a mintajáték a szabályok elsajátítására, segítség az egyes játékfázisoknál. Előny, ha a karakterek tulajdonságai, a feladatok és a játéktérp változtathatók, testre szabhatók. Kiegészítője a pedagógiai elveket bemutató és oktatási használati mintákat adó leírás;

d) pedagógiai munkát támogató tartalmi elemek: pedagógiai munkát támogató tartalmi elemek az oktatási program megvalósításához kapcsolódó ötletek, háttér-informá-

ciók, szükséges anyagok/eszközök listája, időterv, fejlesztési terv stb.;

e) digitális feladatbank: a bemért, súlyozott, korosztályhoz kötött, tematizált feladatok rendszerezett, keresést és leválogatást támogató környezetben közzé gyűjteménye. Tesztelési környezethez kapcsolódhat (Szükséges kiegészítője: a feladatbank létrehozását és bővítését ismerető, a feladatok típusait közzé, a felhasználáshoz pedagógiai módszereket ajánló leírás. Ebben a tantervi kapcsolatok – a feladatbankban számon kért tudás kapcsolódásai központi és helyi, alap- és kerettantervekhez – is megjeleníthetők.).

II. Támogató környezet és/vagy rendszer

a) digitális feladatkészítő és gyakorló környezet: az a tanár részére kidolgozott, tömegtároló eszközön és on-line egyaránt megjeleníthető szerzői keretrendszer, amely a korszerű pedagógiai elveknek megfelelő feladatok és tesztek egyszerű létrehozását támogatja. Lényeges részei a feladatbank, a képes, hangos és szöveges tudásforrások – ezek lehetnek a rendszer részei vagy kapcsolódó fejlesztések – és a felhasználást segítő pedagógiai útmutató. Ez a taneszköz nem kapcsolódik közvetlenül tantervhez, felhasználási lehetőségeit a kapcsolódó tudásforrás és feladatbank tantervi háttére szabja meg;

b) adaptív képességfelmérő és vizsgakörnyezet: a tanulók tudását mérő, az egyes tesztelési szakaszok mérési eredmények szerint különböző nehézségű feladatokat kijelölő, az eredményeket naplózó és feldolgozó komplex környezet. Lehetséges részei pl. tesztelési felület bemutató programmal és minden feladat típusnál előhívható, a feladat megoldásának megkezdését segítő, illetve az eredményt értékelő segítségadással, amely a tanár által a vizsgán kikapcsolható, feladatbank, képes, hangos és szöveges tudásforrások – ezek lehetnek a rendszer részei vagy kapcsolódó fejlesztések –, értékelő rendszer, amely grafikus megjelenítésre is képes (az egyes tanulók, csoportok, osztályok stb. szerinti bontásban) és a felhasználást segítő pedagógiai útmutató. Ez a taneszköz nem kapcsolódik közvetlenül tantervhez, felhasználási lehetőségeit a kapcsolódó tudásforrás és feladatbank tantervi háttére szabja meg;

c) digitális portfóliókészítő környezet: a tanulók haladását dokumentáló munkák (kutatási feljegyzések, fogalmazások, prezentációk, képgyűjtemények, megoldott feladatok és tesztek stb.) összegyűjtését, értékelését és rendszerezését segítő környezet. Ez a taneszköz nem kapcsolódik közvetlenül tantervhez, felhasználási lehetőségeit a kapcsolódó oktatási program tantervi háttére szabja meg. Lényeges részei az adatbeviteli, kategorizáló, rendszerező és értékelő lehetőségek és a módszertani leírás a portfóliós értékelésről;

d) kommunikációs platform oktatási célra: az az egyszerű tudásmegosztó platform, amely támogatja a tanár-tanár, tanár-diák, diák-diák és diák-tanár-külső szakértő kommunikációt, különféle csoportmegosztásban. A platform más digitális taneszközökkel összekapcsolható.

Kiegészítője a módszertani leírás a használat lehetőségeiről. Internetes és intranetes változatban is alkalmazható;

e) képzésmenedzsment rendszer: a hallgató tevékenységét fókuszba állító informatikai rendszer, melynek célja a hallgató azonosítása, a tartalom hozzá történő eljuttatása, az ezzel végzett tevékenységek rögzítése és ennek értékelése. A tanulási tevékenység történhet saját ütemben, illetve kollaboratív módon, melynek szinkron és aszinkron formái a tanár-hallgató, hallgató-hallgató relációs kapcsolatait modellezi. Megjelenési és alkalmazási formája feltételezi az on-line kapcsolat meglétét. Internetes és intranetes változatban is alkalmazható;

f) tartalommenedzsment rendszer: az az informatikai rendszer, melynek fókuszában az oktatási tartalom előállítása, tárolása, adatbázis-funkciókon keresztüli keresése és szűrése, valamint annak a célcsoporthoz közvetlenül, vagy képzés-menedzsment rendszereken keresztüli eljuttatása. Internetes és intranetes változatban is alkalmazható;

g) elektronikus, pedagógiai teljesítmény-támogató rendszer (pedagógiai EPSS): az i) pedagógiai munkát támogató tartalmi elemek pont tartalmát megjelenítő, azt kezelő rendszer.”

(5) A Tr. 1. számú melléklet C) Digitális tananyag, elektronikus könyv, digitálisan rögzített könyv rész 5. pontja II. bekezdésének b) alpontját megelőző cím az alábbiak szerint módosul, valamint a következő c) alponttal egészül ki, ezzel egyidejűleg a jelenlegi c) alpont számozása d) alpontra változik:

„b) Szakképzés esetén (ha digitális tananyag vagy az elektronikus könyv több szakképesítéshez is alkalmazható, akkor szakképesítésenként):”

„c) Az új, moduláris szakképzés esetén (ha digitális tananyag vagy az elektronikus könyv több szakképesítéshez is alkalmazható, akkor szakképesítésenként):

Szakmacsoport

Szakképesítés OKJ azonosító száma

Szakképesítés OKJ megnevezése

Követelménymodul száma*

Követelménymodul megnevezése*

Tananyagegység száma*

Tananyagegység megnevezése*

Tananyagelem száma*

Tananyagelem megnevezése*

Ajánlott iskolatípus

Iskolai rendszerű képzésben ajánlott

Iskolarendszeren kívüli képzésben ajánlott (Felnőttképzés)

* amennyiben van ilyen”

18. §

(1) A Tr. 2. számú melléklet 3. a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Fellebbezési eljárás esetén]

„a) Határozat elleni fellebbezés esetén 55 000 Ft”

(2) A Tr. 2. számú melléklet 5–10. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Fellebbezési eljárás esetén]

„5. Tankönyv borítójának megváltoztatása esetén címenként	25 000 Ft
6. Tankönyv kötésmódjának megváltoztatása, illetve különböző kötésmódú változata esetén címenként	25 000 Ft
7. A tankönyv felhasználási jogainak átengedése esetén	15 000 Ft
8. Hibajavítás bejelentése esetén	7 500 Ft
9. A tankönyvvé nyilvánítás megszüntetése esetén	25 000 Ft
10. Tankönyvjegyzékre történő felvételi kérelem benyújtása címenként	5 500 Ft”

19. §

(1) A Tr. 3. számú melléklet A) Bírálati szempontok a könyvekhez része I. Tudományos-szakmai bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„I. Tudományos-szakmai

1. A tartalom szakmai hitelessége, pontossága, szemlélete
2. A tartalom strukturáltsága
3. A szakmai tartalom naprakészsége”

(2) A Tr. 3. számú melléklet A) Bírálati szempontok a könyvekhez része II. Pedagógiai bekezdés 7. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[II. Pedagógiai]

„7. Nemzeti, etnikai, vallási közösség szerepe”

(3) A Tr. 3. számú melléklete A) Bírálati szempontok a könyvekhez része II. Pedagógiai bekezdés Vizsgálati szempontok cím a következő szöveggel egészül ki:

[Vizsgálati szempontok]

„A szakértői bírálat során a vizsgálati szempontokat nem kell alkalmazni a tankönyvben szereplő szöveges forrásokra, kiegészítő olvasmányokra, s más egyéb szövegrészekre, amelyeket a tankönyv egyértelműen elkülönít a megtanulandó ismeretanyagot bemutató szövegrészekről.

Nem kell alkalmazni a vizsgálati szempontokat a magyar nyelven jóváhagyott tankönyvek nemzetiségi nyelvű vagy két tanítási nyelvű oktatást szolgáló fordításaira, a matematika tankönyvekre, az olvasókönyvekre, az ének-zene tankönyvekre, az idegen nyelvi tankönyvekre, az oktatási és kulturális miniszter által 2008. június 30-ig közzétett oktatási programok (pedagógiai rendszerek) információhordozóira, az általános iskola 1. évfolyamán alkalmazni kívánt olvasókönyvekre (ábécés könyvek), a szöveggyűjteményekre, forrásgyűjteményekre, munkafüzetekre, feladatgyűjteményekre, atlaszokra s az olyan egyéb könyvekre, amelyek elsősorban az ismeretanyag illusztrálására, illetve a tanultak gyakorlására és ellenőrzésére szolgálnak”.

(4) A Tr. 3. számú melléklet *A*) Bírálati szempontok a könyvekhez része a következő bekezdéssel egészül ki:

„IV. Olvasókönyv szempontok az 1. évfolyamon alkalmazott olvasókönyvekhez (ábécés könyvek)

Az első évfolyamon alkalmazni kívánt olvasókönyvek (ábécés könyvek) tankönyvvé nyilvánítási eljárásában a II. Pedagógiai pont szempontjai helyett az alábbi szempontokat kell alkalmazni:

a) A magyar nyelv helyesírási és alaktani sajátosságainak megfelele

b) Az összes betűt a tanév egészére elosztva tanítja

c) A betű-hang megfelelel tanításához olyan hívóképeket használ, amelyek összhangban vannak az életkori sajátosságokkal és a nyelvi szerveződés törvényszerűségeivel

d) Figyelembe veszi a gyermek anyanyelvi fejlettségét

e) Figyelembe veszi a nyelvi szerveződés sajátosságait (például: szógyakoriság, szóhossz, elsajátítási életkor)

f) Az olvasmányok szókincse és a mondatok szerkezeti komplexitása összhangban van az életkorral

g) Az olvasmányok hossza összhangban van az olvasástechnika szintjével

h) Az olvasmányok szövegtípusai összhangban vannak az életkorral, a szövegtípusok előfordulási aránya kiegyenlített

i) A betűtanítás hangoztatáson alapul, hangos olvastásra ösztönzi a tanítót. A helyes nyelvi kiejtés érdekében beszédgyakorlatokkal egészül ki minden egyes betű tanítása

j) Hangoztatásra épít, a betűkből kiindulva tanítja a szótagokat és a szavakat

k) Kellő időt szán a gyakorlásra és az ismétlésre

l) A betűtanítás sorrendje figyelembe veszi az alaki és hangzásbeli hasonlóság hatásának elkerülését

m) A betűk formája egységes, az induló méret nagyobb, majd fokozatosan csökken

n) A hívóképek magas színvonalúak és összhangban vannak a gyermek világával

o) A képanyag a gyermekek számára egyértelmű, könnyen érthető rajzokból áll”

(5) A Tr. 3. számú melléklet *B*) Bírálati szempontok a digitális tananyaghoz részt megelőző címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„B) Bírálati szempontok a digitális tananyaghoz, az elektronikus könyvhöz, a digitálisan rögzített könyvhöz”

(6) A Tr. 3. számú melléklet *B*) Bírálati szempontok a digitális tananyaghoz részének I. Tudományos-szakmai cím helyébe a következő rendelkezés lép:

„I. Tudományos-szakmai

1. A tartalom szakmai hitelessége, pontossága, szemlélete

2. A tartalom strukturáltsága

3. A szakmai tartalom naprakészsége”

(7) A Tr. 3. számú melléklet *B*) Bírálati szempontok a digitális tananyaghoz része II. Pedagógiai cím 7. és 9. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[II. Pedagógiai]

„7. Nemzeti, etnikai, vallási közösség szerepe”

„9. A digitális tananyag pedagógiai rendszerbe ágyazódása”

(8) A Tr. 3. számú melléklet *B*) Bírálati szempontok a digitális tananyaghoz részének III. Technológiai szempontok cím helyébe a következő rendelkezés lép:

[III. Technológiai szempontok]

1. A működési környezet

a) A hardver leírása

b) A szoftver leírása

c) A digitális írástudás meghatározása

2. A funkcionalitás

a) A digitális tananyag tartalma

b) A támogató környezet és/vagy rendszer

3. A megjelenés (digitális tipográfia)

a) A képernyő elrendezése

b) A kivitelezés minősége

4. Az információbiztonság

a) A digitális tananyag stabilitása

b) A hozzáférési jogosultságok kezelése

c) A jogosultsági rendszer leírása

5. A technológiai kidolgozottság

a) A digitális tananyag tartalma

b) A támogató környezet és/vagy rendszer

6. A szabványoknak való megfelelel

a) A digitális tananyag szabványossága és kompatibilitása

b) A digitális tananyag szabványos bemenetei és kimenetei”

(9) A Tr. 3. számú melléklet *B*) Bírálati szempontok a digitális tananyaghoz része IV. Olvasókönyv szempontok az 1. évfolyamon alkalmazott olvasókönyvekhez cím b) alpontja helyébe az alábbi rendelkezés lép, ezzel egyidejűleg a cím az alábbi szöveggel egészül ki:

[IV. Olvasókönyv szempontok az 1. évfolyamon alkalmazott olvasókönyvekhez (ábécés könyvek)]

„Az első évfolyamon alkalmazni kívánt olvasókönyvek (ábécés könyvek) tankönyvvé nyilvánítási eljárásában a II. Pedagógiai pont szempontjai helyett az alábbi szempontokat kell alkalmazni:”

„b) Az összes betűt a tanév egészére elosztva tanítja”

20. §

(1) A Tr. 4. számú melléklete I. A közismereti tankönyvjegyzék tartalmazza cím tizedik gondolatjele helyébe a következő rendelkezés lép:

[I. A közismereti tankönyvjegyzék tartalmazza:]

„– a tankönyvvé nyilvánítás tényét (a jogerős határozat számát és a jogerőre emelkedés időpontját),”

(2) A Tr. 4. számú melléklete II. A szakképzési tankönyvjegyzék tartalmazza cím hatodik gondolatjele a következő új rendelkezéssel egészül ki:

[II. A szakképzési tankönyvjegyzék tartalmazza:]

„– az évfolyam(ok) megjelölését (a szakmai előkészítés és a régi OKJ esetében),”

(3) A Tr. 4. számú melléklete II. A szakképzési tankönyvjegyzék tartalmazza cím a következő új rendelkezéssel egészül ki:

„Az új, moduláris szakképzés esetén (ha digitális tananyag vagy az elektronikus könyv több szakképesítéshez is alkalmazható, akkor szakképesítésenként):

Szakmacsoport

Szakképesítés OKJ azonosító száma

Szakképesítés OKJ megnevezése

Követelménymodul száma*

Követelménymodul megnevezése*

Tananyagegység száma*:

Tananyagegység megnevezése*

Tananyagelem száma*

Tananyagelem megnevezése*

* amennyiben van ilyen”

21. §

A Tr. 6. számú melléklete a következő *u)* ponttal egészül ki:

[A tankönyv-bemutatóhelyek jegyzéke]

„*u)* Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet.”

22. §

A Tr. 7. számú melléklete helyébe e rendelet *1. számú melléklete* lép.

23. §

A Tr. 9. számú melléklete helyébe e rendelet *2. számú melléklete* lép.

24. §

2008. január 1-jétől 2008. június 30-áig tantárgypedagógiai szakértőként a tankönyvvé nyilvánítási eljárásban

az működhet közre, aki elvégezte az Országos Köznevelési Tanács által ajánlott akkreditált pedagógus-továbbképzési tanfolyamot, és akit az Országos szakértői és Országos vizsgáztatási névjegyzékről és a szakértői tevékenységről szóló jogszabályban rögzített szakterület szakértőjeként tartanak nyilván.

25. §

(1) Ez a rendelet – a (2) bekezdés kivételével – 2008. január 1-jén lép hatályba azzal, hogy rendelkezéseit a hatálybalépése után indult ügyekben és a megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

(2) E rendelet 2. §-ának (3) bekezdésével megállapított Tr. 2. §-a (7) bekezdésének második mondata, valamint e rendelet 8. §-ával megállapított Tr. 9. § (7) bekezdésének *a)* pontja 2008. július 1-jén lép hatályba.

(3) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a Tr. 5. §-ának (1) bekezdésében a „Vizsgaközpontnak” szövegrész helyébe a „Hivatalnak” szöveg; a Tr. 5. § (4)–(5) bekezdésében a „Vizsgaközpont” szövegrész helyébe a „Hivatalhoz” szöveg; a Tr. 5. §-ának (1) és (7) bekezdésében, a Tr. 14. §-ának (2) bekezdésében és a Tr. 17. §-ának (1) bekezdésében a „Vizsgaközpont” szövegrész helyébe a „Hivatal” szöveg; a Tr. 19. § (2) bekezdésében a „*c)*–*e)* pontjaiban” szövegrész helyébe a „*c)*–*g)* pontjaiban” szöveg lép.

(4) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a Tr. 6. §-a, Tr. 12. §-a, a Tr. 19. §-ának (2) bekezdésében a „, valamint a 6. §-ban” szövegrész, a Tr. 19. §-ának (3) bekezdésében „az esztétikai és az egészségügyi követelményeknek való megfelelésről,” szövegrész, valamint a Tr. 22. §-a (2) bekezdésének *bb)* pontja, illetve a Tr. 26. §-a.

(5) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 23/2004. (VIII. 27.) OM rendelet módosításáról szóló 10/2006. (III. 27.) OM rendelet hatályát veszti.

(6) Ez a rendelet 2008. július 2-án hatályát veszti.

Dr. Hiller István s. k.,
oktatási és kulturális miniszter

1. számú melléklet a 40/2007. (XII. 22.) OKM rendelethez

[7. számú melléklet a 23/2004. (VIII. 27.) OM rendelethez]

A tankönyvben feltüntetendő adatok

- a) A szerző(k) neve
- b) A tankönyv címe, megnevezése
- c) A kiadó/forgalmazó neve
- d) A kiadásért felelős személy neve
- e) A szerkesztő (alkotószerkesztő) neve
- f) A szakmai, nyelvi lektor neve
- g) A kerettanterv vagy a helyi tanterv megnevezése
- h) A tankönyvvé nyilvánítási eljárásban kirendelt szakértők neve
- i) A tankönyvre vonatkozó információk (pl. kiadás sorszáma; verziószám; átdolgozás, bővítés, javítás ténye)
- j) A tankönyvvé nyilvánítás ténye (a jogerős határozat száma és időpontja), a benyújtott könyvben megjelölve, hogy ezeket az adatokat a kiadó a borítón vagy a belső címlapon kívánja feltüntetni
- k) Könyv esetében a kiadói/forgalmazói azonosító
- l) A nemzetközi szabványos azonosító könyvszám (pl. ISBN/ISSN-szám)
- m) A szerzői jogra vonatkozó információ
- n) Könyv esetében a terjedelme (A/5 nyomdai ívben)
- o) A tankönyv tömege grammban kifejezve
- p) A könyv tartós használatra készült tankönyv-e
- q) Az oktatási program (pedagógiai rendszer), valamint annak megnevezése, hogy az információhordozó tankönyvként annak részeként alkalmazható (amennyiben van ilyen)

2. számú melléklet a 40/2007. (XII. 22.) OKM rendelethez

[9. számú melléklet a 23/2004. (VIII. 27.) OM rendelethez]

A szakértők díjazása

1. Új eljárás esetén

- a) Könyv (nyomtatott vagy digitálisan rögzített)
 - aa) Tantárgypedagógiai szakértő 3 000 Ft (A/5) ívenként
 - ab) Tudományos-szakmai szakértő 2 500 Ft (A/5) ívenként
 - ac) Technológiai szakértő 20 000 Ft címenként
 - ad) Bírálati szakértő 3 500 Ft (A/5) ívenként
- b) Nem online digitális tananyag (CD-ROM, DVD stb.)
 - ba) Tantárgypedagógiai szakértő 4 500 Ft 25 MB-onként
 - bb) Tudományos-szakmai szakértő 3 750 Ft 25 MB-onként
 - bc) Technológiai szakértő 4 500 Ft 25 MB-onként
 - bd) Bírálati szakértő 5 250 Ft 25 MB-onként
- c) Hangzó anyag és videó (CD, hangkazetta stb.)
 - ca) Tantárgypedagógiai szakértő 3 000 Ft 15 percenként
 - cb) Tudományos-szakmai szakértő 2 500 Ft 15 percenként
 - cc) Technológiai szakértő 2 500 Ft 15 percenként
 - cd) Bírálati szakértő 3 500 Ft 15 percenként
- d) Online digitális tananyag
 - da) Tantárgypedagógiai szakértő 100 000 Ft tananyaganként
 - db) Tudományos-szakmai szakértő 85 000 Ft tananyaganként
 - dc) Technológiai szakértő 100 000 Ft tananyaganként
 - dd) Bírálati szakértő 120 000 Ft tananyaganként

2. Hosszabbítás
 - a) Tankönyv (nyomtatott vagy digitálisan rögzített) 3 000 Ft (A/5) ívenként
 - b) Nem online digitális tananyag (CD-ROM, DVD stb.) 4 500 Ft 25 MB-onként
 - c) Hangzó anyag és videó (CD, hangkazetta stb.) 3 000 Ft 15 percenként
 - d) Online digitális tananyag 100 000 Ft tananyagonként
3. Különböző kötésmódú megjelenés, tankönyv borítójának, kötésmódjának megváltoztatása, valamint felfüggesztés utáni hibajavítás ellenőrzése esetén
 - a) Könyv (nyomtatott vagy digitálisan rögzített) 10 000 Ft címenként
 - b) Nem online digitális tananyag (CD-ROM, DVD stb.) 2 000 Ft 25 MB-onként
 - c) Hangzó anyag és videó (CD, hangkazetta stb.) 1 000 Ft 15 percenként
 - d) Online digitális tananyag 25 000 Ft tananyagonként
4. Különböző nyelvű megjelenés esetén
 - a) Könyv (nyomtatott vagy digitálisan rögzített) 2 500 Ft (A/5) ívenként
 - b) Nem online digitális tananyag (CD-ROM, DVD stb.) 3 750 Ft 25 MB-onként
 - c) Hangzó anyag és videó (CD, hangkazetta stb.) 2 500 Ft 15 percenként
 - d) Online digitális tananyag 85 000 Ft tananyagonként
5. Kézirat imprimatúraként vagy végleges kivitelű könyvként történő benyújtása esetén 6 250 Ft címenként

**Az oktatási és kulturális miniszter
41/2007. (XII. 22.) OKM
rendelete**

**a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló
11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet
és a szakmai és vizsgakövetelmények kiadásáról,
valamint a szakmai vizsga szervezésére feljogosított
intézményekről szóló
9/2002. (IV. 5.) NKÖM rendelet módosításáról**

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 97. §-ának b) pontjában, a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 94. §-a (1) bekezdésének b) és h) pontjában, a szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény 5. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt felhatalmazás alapján, az oktatási és kulturális miniszter feladat- és hatásköréről szóló 167/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § a) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. §

A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet (a továbbiakban: R.) 21. §-ának (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) Ha a tanuló a tanév végén – a tantárgyak számától függetlenül – elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet.”

2. §

Az R. 26. §-ának (2)–(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati) és az értékelés rendjét a nevelőtestület a helyi tanterv alapján határozza meg, és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza. A tanulmányok alatti vizsga – ha azt az iskolában szervezik – vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait pedig a vizsgáztatásra kijelölt intézmény vezetője bízza meg. A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolításakor figyelemmel kell lenni e rendelet 9. számú mellékletének rendelkezéseire.

(3) Az alapfokú művészetoktatási intézményben a művészeti alapvizsgát és a záróvizsgát a tanév rendjében meghatározott időpontban kell megszervezni. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg. A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsgakövetelményeit és témaköreit, erre építve a vizsgatantárgyait az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendeletben foglaltak alapján kell az alapfokú művészetoktatási intézmény helyi tantervében meghatározni. A vizsgafeladatokat az intézmény helyi tanterve alapján kell kidolgozni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát az alapfokú művészetoktatási intézmények közösen is megszervezhetik.”

3. §

Az R. 30. §-ának (5) bekezdés *d)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A szakmai munkaközösség véleményét – szakterületét érintően – be kell szerezni)

„*d)* a szintvizsga részeinek és feladatainak meghatározásához.”

4. §

(1) Az R. 39/H. §-át megelőző alcím helyébe a következő rendelkezés lép:

*„A Hátrányos Helyzetű Tanulók
Arany János Kollégiumi Programja
és a Halmozottan Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany
János Kollégiumi-Szakiskolai Programja”*

(2) Az R. 39/H. §-a a következő (8)–(12) bekezdéssel egészül ki:

„(8) A Halmozottan Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Programjában (a továbbiakban: Kollégiumi-Szakiskolai Program) részt vehetnek azok a szakiskolai tanulókat is ellátó kollégiumok, amelyek vállalják, hogy a program célcsoportjához tartozó, meghatározott számú gyermeket szakiskolában, nappali rendszerű iskolai oktatásban tanuló osztályokban államilag elismert szakképesítés megszerzéséhez segítenek.

(9) A Kollégiumi-Szakiskolai Programba a közoktatási törvény 121. § (1) bekezdésének 14. pontja szerinti halmozottan hátrányos helyzetű tanulók vehetők fel.

(10) A Kollégiumi-Szakiskolai Programban részt vevő kollégium kiválasztása – az Oktatási és Kulturális Minisztérium által kiírt – nyilvános pályázat útján történik. A pályázatot az Oktatási és Kulturális Minisztérium honlapján kell meghirdetni.

(11) A Kollégiumi-Szakiskolai-Programban az a kollégium vehet részt, amely pedagógiai programját az Oktatási Közlöny 2007. évi LI. évfolyam 11. számában közzétett „Halmozottan Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Programjában” meghatározottak szerint készítette el.

(12) Az intézmény tájékoztatja a tanulót a Kollégiumi-Szakiskolai Programban való részvétel során őt megillető jogokról és az őt terhelő kötelezettségekről.”

5. §

Az R. a következő 39/K. §-sal és alcímmel egészül ki:

„A központi műhelyek

39/K. § (1) A központi műhely alapfeladata a nevelési-oktatási intézmények részére a természettudományos megismeréshez szükséges tárgyi feltételek biztosítása. A

központi műhely önálló közoktatási intézményként, vagy többcélú közoktatási intézmény intézményegységeként láthatja el feladatát. A központi műhely a nevelési-oktatási intézmények igénye szerint

a) gondoskodik a szükséges anyagok, eszközök, szerszámok (a továbbiakban együtt: anyagok) beszerzéséről, tárolásáról, előkészítéséről és szállításáról,

b) gondoskodik az eszközök, szerszámok állagának ellenőrzéséről és karbantartásáról,

c) segíti az anyagok megtervezését és beszerzését,

d) közreműködik a pedagógusok továbbképzéséhez szükséges technikai eszközök biztosításában.

(2) A központi műhely vezetőjének technika tanári végzettséggel és szakképzettséggel vagy műszaki egyetemi, illetőleg műszaki főiskolai végzettséggel és szakképzettséggel kell rendelkeznie.

(3) A központi műhely vezetője dönt a központi műhely működésével, a munkavállalók, közalkalmazottak munkaviszonyával, közalkalmazotti jogviszonyával kapcsolatos minden olyan kérdésben, amelyet jogszabály vagy szabályzat nem utal más személynek vagy szervnek a hatáskörébe.

(4) A központi műhelyt a központi műhely vezetője képviseli.

(5) Azokban az ügyekben, amelyekben a közoktatási törvény rendelkezései szerint a nevelőtestületnek döntési, véleményezési, javaslattevő joga van, a központi műhelyben a vezetőkből és az alapító okiratban meghatározott alapfeladatok ellátását szolgáló munkakörben foglalkoztatottakból álló alkalmazotti közösség jár el.

(6) A központi műhely szervezeti és működési szabályzatában kell meghatározni

a) a működés rendjét,

b) a vezetők közötti feladatmegosztást,

c) a belső szakmai ellenőrzés rendjét,

d) a külső kapcsolatok rendszerét, formáját és módját,

e) mindazokat a kérdéseket, amelyeket jogszabály ír elő.”

6. §

Az R. 4. számú melléklete „A nevelési-oktatási intézmények ügyintézésének, iratkezelésének általános szabályai és a tanügyi nyilvántartások” cím 4. *d)* és *e)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„*d)* Ha az óvoda, az iskola beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, illetve sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló nevelését, oktatását is ellátja, a felvételi naplóban, illetve a beírási naplóban fel kell tüntetni a szakvéleményt kiállító nevelési tanácsadó, a szakértői és rehabilitációs bizottság nevét, címét, a szakvélemény számát és kiállításának keltét, a felülvizsgálat időpontját.

e) Az óvoda, az iskola a *d)* pontban meghatározott adatok alapján minden év június 30-áig megküldi az illetékes nevelési tanácsadó, illetve szakértői és rehabilitációs bi-

zottság részére azon gyermekek, tanulók nevét – a nevelési tanácsadó, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottsági szakvélemény számával együtt –, akiknek a felülvizsgálata a következő tanévben esedékes.”

7. §

Az R. e rendelet *melléklete* szerinti 9. számú melléklettel egészül ki.

8. §

A szakmai és vizsgakövetelmények kiadásáról, valamint a szakmai vizsga szervezésére feljogosított intézményekről szóló 9/2002. (IV. 5.) NKÖM rendelet 2. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„2. § Az ágazathoz tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiben meghatározott központi feladat-sorokat a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus, illetőleg külön megállapodás alapján a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet adja ki.”

9. §

(1) E rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő 7. napon lép hatályba.

(2) E rendelet 1. §-a 2008. szeptember 1-jén lép hatályba.

(3) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

a) az R.16. §-a (8) bekezdéséből a „ , továbbá alpműveltségi vizsgát tehet” szövegrész, az R. 27/B. §-ából az „alpműveltségi vizsgára,” szövegrész, az R. 39/A. §-ának (1) bekezdés d) pontja és (6) bekezdése, az R. 39/B. §-ának (5) bekezdés b) pontjából „alpműveltségi vizsgát, illetve” szövegrész, az R. 4. számú melléklete A nevelési-oktatási intézmények ügyintézésének, iratkezelésének általános szabályai és a tanügyi nyilvántartások cím 7. a) pontjából „az alpműveltségi vizsga,” szövegrész,

b) a központi műhelyekről szóló 5/1988. (II. 17.) MM rendelet,

c) az egyes művelődési és oktatási jogszabályok módosításáról szóló 15/1991. (X. 3.) MKM rendelet,

d) az egyes művelődési és oktatási jogszabályok módosításáról szóló 17/1994. (VII. 29.) MKM rendelet,

e) az egyes oktatási jogszabályok módosításáról szóló 20/1994. (XI. 10.) MKM rendelet,

f) az alpműveltségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 24/1997. (VI. 5.) MKM rendelet,

g) a két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvének kiadásáról szóló 26/1997. (VII. 10.) MKM rendelet 1. § (4) bekezdése,

h) a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve és a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/1997. (XI. 5.) MKM rendelet 2. számú melléklete Első részének II. A kisebbségi oktatás tartalmi követelményei című részben „az alpműveltségi vizsgára és”, továbbá „az alpműveltségi vizsgára, valamint” szövegrész,

i) a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet módosításáról szóló 8/2000. (V. 24.) OM rendelet,

j) a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet módosításáról szóló 30/2004. (X. 28.) OM rendelet,

k) az Országos szakértői, az Országos vizsgáztatási, az Országos szakmai szakértői és az Országos szakmai vizsgaelnöki névjegyzékről, valamint a szakértői tevékenységről szóló 31/2004. (XI. 13.) OM rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontja, valamint

l) a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 2/2005. (III. 1.) OM rendelet 3. §-ában az „és alpműveltségi vizsga letételére” szövegrésze.

(4) E rendelet 2008. szeptember 2-án hatályát veszti.

Dr. Hiller István s. k.,
oktatási és kulturális miniszter

Melléklet

a 41/2007. (XII. 22.) OKM rendelethez

[9. számú melléklet

a 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelethez]

A tanulmányok alatti vizsgák eljárási szabályai

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottsága

1.1. A vizsgabizottság elnöke felel a vizsga szakszerű és törvényes megtartásáért, a vizsgabizottság törvényes működéséért. A vizsgabizottság elnökének feladatai különösen:

a) meggyőződik arról, hogy a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, illetőleg teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,

b) vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,

c) átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,

d) a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

1.2. Az elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja. A kérdező tanár csak a vizsga tárgya szerinti tantárgynak megfelelő szakos tanári végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus lehet.

1.3. A vizsgabizottság munkáját, a vizsgát az igazgató kényszeríti elő. Az igazgató felel a vizsga törvényes előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért.

1.4. Az igazgató feladata különösen:

- a) dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,
- b) írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
- c) ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
- d) minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

1.5. Az igazgató feladatainak ellátásában közreműködhet – az igazgató megbízása alapján – az igazgató helyettese vagy más megbízottja.

1.6. A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tízenyolc óráig tarthat.

Az írásbeli vizsga menete

2.1. Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára, amennyiben a vizsgafeladat megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató tanár által javítható formában kell elkészíteni (pl. rajz, műszaki rajz, festmény, számítástechnikai program). A gyakorlati vizsgán a 2.8. pont szerinti szabályokat akkor kell alkalmazni, ha a vizsgatantárgy általános vizsgakövetelményei eltérő rendelkezést nem állapítanak meg.

2.2. A vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató tanár úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák és ne segíthessék.

2.3. A vizsga kezdetekor a vizsgaelnök a vizsgáztató tanár jelenlétében megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételeket.

2.4. A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez útbaigazítás, segítség nem adható.

2.5. Az írásbeli vizsgán csak a vizsgát szervező iskola bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával (golyóstollal) kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja az írógép, számítógép használatát.

2.6. Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az

iskola gondoskodik; azokat egymás között nem cserélhetik.

2.7. A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltüntetett nevét, a vizsganap keltét, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.

2.8. A vizsgázónak az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként

- a) negyvenöt perc,
- b) nemzeti, etnikai kisebbség nyelve, illetve célnyelv használata esetén hatvan perc,
- c) magyar nyelv és irodalom, valamint nemzeti, etnikai kisebbségi anyanyelv és irodalom vizsgatantárgy esetén hatvan perc.

2.9. Ha az írásbeli vizsgát bármilyen esemény megszakítja, a kiesett idővel a rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

2.10. A közoktatási törvény 30. §-ának (9) bekezdése alapján a vizsgázó kérésére, az igazgató engedélye alapján

- a) az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
- b) lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
- c) engedélyezni kell, hogy írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen.

2.11. Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb két írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között pihenőidőt kell a vizsgázók részére biztosítani. A pótlóvizsga (2.15–2.16. pontok) harmadik vizsgaként – szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával – is megszervezhető.

2.12. Ha a vizsgáztató tanár az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsgáztató tanár a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az igazgatónak.

2.13. Az igazgató az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést. Megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató tanár nyilatkozatát, továbbá minden olyan tény, adatot, információt, esemény leírását, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató tanár, az iskola igazgatója és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó külön véleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.

2.14. Az igazgató az írásbeli vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat – az üres és a piszko-

zatokat tartalmazó feladatlapokkal együtt – a kidolgozási idő lejártával átveszi a vizsgáztató tanároktól. A jegyzőkönyveket aláírásával – az időpont feltüntetésével – lezárja és a vizsgairatokhoz mellékeli.

2.15. Ha a vizsgázó az írásbeli vizsgáról fel nem róható okból elkésik, távol marad, a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik mielőtt a válaszadást befejezné

a) az igazgató – ha ehhez a feltételek megteremthetők – hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon, vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótlóvizsgát tegyen,

b) a vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig az írásbeli vizsgakérdésekre adott válaszokat értékelni kell.

2.16. Ha a vizsgázó az írásbeli vizsgáról felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik, az adott vizsgatantárgyból javítóvizsgát tehet az igazgató által meghatározott időben.

2.17. A 2.16. és e pont alkalmazásában a vizsgázónak fel nem róható ok, minden olyan a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.

2.18. Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató tanár haladéktalanul kijavítja, a hibákat, tévedéseket a tanuló által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.

2.19. Ha a vizsgáztató tanár a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az igazgatót.

2.20. Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az iskola igazgatójából és két másik – a vizgabizottság munkájában részt nem vevő – tanárból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságának mérlegelésével a következő döntést hozhatja:

a) a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,

b) az adott vizsgatantárgyból – a javítóvizsga kivételével – a vizsgázót javítóvizsgára utasítja.

2.21. A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

A szóbeli vizsga menete

3.1. Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető szóbeli vizsga.

3.2. A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdje a vizsgát, amelybe beosztották.

3.3. A vizsgateremben egyidőben legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.

3.4. A szóbeli vizsgán a vizsgázó vizsgatantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.

3.5. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.

3.6. A vizsgázó útbaigazítás és támogatás nélkül, önállóan felel, de ha elakad, a vizsgabizottság tagjaitól vagy a vizsgáztató tanártól kaphat segítséget. A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik.

3.7. Minden vizsgázónak vizsgatantárgyanként legalább húsz perc gondolkodási időt kell biztosítani a felkészülésre. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania.

3.8. Egy-egy vizsgatantárgyból a feleltetés időtartama tíz percnél nem lehet több. A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte vagy a tétel kifejtésében elakadt. A vizsgázót nem szabad félrevezetni, gondolkodásában, a tétel kifejtésében megzavarni. A vizsgázó a tétel kifejtésében akkor szakítható félbe, ha a rendelkezésére álló idő letelt.

3.9. Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagából teljes tájékozatlanságot árul el, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vagy pótfeladatot biztosít részére.

3.10. Ha vizsgázó a feleletet befejezte, a következő vizsgatantárgyból történő tételhúzás előtt, legalább harminc perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

3.11. Ha a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.

3.12. A közoktatásról szóló törvény 30. §-ának (9) bekezdése alapján a vizsgázó kérésére, az igazgató engedélye alapján

a) a húsz perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,

b) engedélyezni kell, hogy a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tegyen.

3.13. Ha a vizsgázónak a közoktatásról szóló törvény 30. §-ának (9) bekezdése alapján engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia és kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez

hez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

3.14. Ha a vizsgázó a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tesz, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.

3.15. Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását, a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

3.16. A szóbeli vizsgán és a gyakorlati vizsgán elkövetett szabálytalanság, a felróható, vagy fel nem róható okból történő vizsga megszakítás, vagy a vizsgán meg nem jelenés esetében az igazgató a 2.13., 2.15–2.18., 2.21. pontokban leírtak szerint jár el.

A gyakorlati vizsgarész

4.1. A gyakorlati vizsgafeladatokat – legkésőbb a vizsgát megelőző két hónappal – a vizsgabizottság elnöke javaslatára az igazgató hagyja jóvá.

4.2. A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a feltételek meglétéről. A gyakorlati vizsgarész a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek megléte esetén kezdhető meg, illetőleg folytatható.

4.3. A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.

4.4. A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésre. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele. A gyakorlati vizsgarész végrehajtásához rendelkezésre álló idő feladatok szerinti megosztása tekintetében a vizsgafeladatok leírása tartalmazhat rendelkezéseket.

4.5. Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.

4.6. A gyakorlati vizsgarészt – a vizsgafeladatok számától függetlenül – egy érdemjeggyel kell értékelni.

4.7. A vizsgamunkát érdemjeggyel kell értékelni. Az értékelésben fel kell tüntetni a vizsgázó nevét, születési helyét és idejét, a tanszak megnevezését, a vizsgamunka tárgyát, a végzett munka értékelését és a javasolt osztályzatot. Az értékelést a gyakorlati oktatást végző szaktanár írja alá.

4.8. A vizsgázó gyakorlati vizsgarész osztályzatát a vizsgamunkára és a vizsga helyszínén készített önálló gyakorlati alkotásra kapott érdemjegyek alapján kell meghatározni.

A szociális és munkaügyi miniszter 36/2007. (XII. 22.) SZMM rendelete

a gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 132. § (2) bekezdésének *m*) pontjában kapott felhatalmazás alapján – a szociális és munkaügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 170/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának *b*) pontjában megállapított feladatkörömben eljárva – a következőket rendelem el:

1. §

Ezt a rendeletet a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban Szt.)

a) 65. §-ának (6) bekezdése szerint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás esetében vizsgálandó szociális rászorultság igazolására,

b) 63. §-ának (4)–(8) bekezdése szerint a házi segítségnyújtás, valamint 68/A. §-a szerint az idősothoni ellátás esetében vizsgálandó gondozási szükséglet megállapítására kell alkalmazni.

2. §

(1) Az Szt. 65. § (4) bekezdésének *b*)–*c*) pontja szerinti esetben a pszichiátriai betegséget pszichiáter vagy neurológus szakorvos szakvéleményének bemutatásával kell igazolni.

(2) Az Szt. 65. § (4) bekezdésének *c*) pontja szerinti esetben a szolgáltatást igénylő háziorvosa az igénylő egészségi állapotáról az *1. számú melléklet* szerinti igazolást tölti ki.

(3) Az (1)–(2) bekezdés szerinti szakvélemény, illetve igazolás

- a) a kiállításától számított két évig, vagy
 - b) ha az igazolás a következő felülvizsgálat időpontjaként két évnél rövidebb időtartamot határoz meg, a felülvizsgálat időpontjáig
- használható fel a szociális rászorultság igazolására.

3. §

(1) A gondozási szükséglet vizsgálatát a 2. számú melléklet szerint kell kezdeményezni.

(2) A kérelemhez – a 4. § szerinti kivétellel – mellékelni kell az igénylő gondozási szükségletének megítélését szolgáló, rendelkezésre álló leletek és szakvélemények másolatát.

(3) A gondozási szükséglet vizsgálata a 3. számú melléklet szerinti értékelő adatlapon történik. A vizsgálat eredményét a 4. számú melléklet szerinti szakvélemény igazolja.

(4) A házi segítségnyújtásra kiállított szakvélemény, illetve másolata valamennyi további házi segítségnyújtást biztosító, az idősothoni ellátásra kiállított szakvélemény, illetve másolata pedig valamennyi további idősothoni ellátást vagy házi segítségnyújtást biztosító intézménynél, szolgáltatónál felhasználható a gondozási szükséglet újabb vizsgálata nélkül.

4. §

(1) Az Szt. 68/A. §-ának (3) bekezdése szerinti, gondozási szükségletet megalapozó egyéb körülmények a következők:

- a) a demencia kórkép legalább középsúlyos fokozata, amelyet az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet (a továbbiakban: ORSZI) vagy a Pszichiátriai, illetve Neurológiai Szakkollégium által befogadott demencia centrum szakvéleményével igazoltak;

b) az ellátást igénylő egyedül él, és

ba) nyolcvanadik életévét betöltötte és a települési önkormányzat gondozási szükséglete ellenére részére házi segítségnyújtást nem biztosít, vagy

bb) hetvenedik életévét betöltötte és lakóhelye közműves vízellátás vagy közműves villamosenergia-ellátás nélküli ingatlan, vagy

bc) hallási fogyatékosként fogyatékosági támogatásban vagy vakok személyi járadékában részesül, amit az ellátást megállapító jogerős határozat vagy az ellátás folyósítását igazoló irat másolatával igazoltak, vagy

bd) a bc) pont szerinti eseten kívüli okból fogyatékosági támogatásban részesül és az ORSZI, illetve jogelődje szakértői bizottságának szakvéleménye az önkiszolgálási képességének hiányát állapította meg, amit az érvényes szakvélemény másolatával igazoltak,

be) I. rokkantsági csoportba tartozó rokkantsági nyugdíjban, baleseti rokkantsági nyugdíjban, illetve rokkantsági

járadékban részesül, amit a nyugdíjat, járadékot megállapító jogerős határozat, vagy a kérelem benyújtását megelőző havi nyugdíj-folyósítási, járadékfolyósítási csekkszelvény vagy bankszámlakivonat másolatával igazoltak, vagy

bf) munkaképességét 100%-ban elvesztette, illetve legalább 80%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett és az ORSZI, illetve jogelődje szakértői bizottságának szakvéleménye az önkiszolgálási képességének hiányát állapította meg, amit az érvényes szakvélemény másolatával igazoltak.

(2) Az életkort személyazonosításra alkalmas igazolvány másolatával kell igazolni. Az (1) bekezdés ba) alpontja esetében a házi segítségnyújtás hiányát, a bb) alpontja esetében a közművesítés hiányát a települési önkormányzat jegyzője igazolja.

(3) Az (1)–(2) bekezdés szerinti igazolásokat a kérelemhez mellékelni kell, és a kérelemben fel kell tüntetni, hogy a gondozási szükséglet megállapítását az (1) bekezdés szerinti egyéb körülményekre tekintettel kéri. Az igazolások beszerzésében a külön jogszabály szerinti előgondozást végző személy segítséget nyújt az ellátást igénylőnek.

(4) Az (1) bekezdés szerinti körülmények fennállása esetén a gondozási szükséglet mértékét nem kell a 3. számú melléklet szerinti értékelő adatlap alapján vizsgálni, a gondozási szükséglet fennállását a 4. számú melléklet szerinti szakvélemény 3.1. pontjának kitöltésével kell igazolni.

5. §

A gondozási szükséglet vizsgálatáról készült szakvélemény felülvizsgálatára irányuló kérelemhez mellékelni kell a szakvélemény, valamint a kitöltött értékelő adatlap másolatát.

6. §

(1) Ez a rendelet 2008. január 1-jén lép hatályba.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti az egészségi állapoton, illetve betegségen alapuló szociális rászorultság igazolásának szabályairól szóló 11/2006. (XII. 27.) SZMM rendelet. Ez a bekezdés 2008. január 2-án hatályát veszti.

(3) Az egészségi állapoton, illetve betegségen alapuló szociális rászorultság igazolásának szabályairól szóló 11/2006. (XII. 27.) SZMM rendelet alapján 2008. január 1-jét megelőzően kiadott igazolások, illetve szakvélemények érvényességi idejükön belül továbbra is felhasználhatók.

(4) Az egyes szociális tárgyú törvények módosításáról szóló 2007. évi CXXI. törvény 81. §-ának (6) bekezdése szerinti vizsgálatot e rendelet gondozási szükséglet vizsgálatára vonatkozó szabályai alapján kell lefolytatni.

Dr. Lamperth Mónika s. k.,
szociális és munkaügyi miniszter

1. számú melléklet a 36/2007. (XII. 22.) SZMM rendelethez

IGAZOLÁS
a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást igénybe vevő egészségi állapotáról

Név (születési név):

Születési hely, idő:

Lakóhely:

TAJ-szám:

1. Egészségi állapota alapján jelzőrendszeres házi segítségnyújtás* biztosítása

indokolt

nem indokolt

2. Felülvizsgálat szükséges: igen nem

Ha szükséges, a következő felülvizsgálat időpontja:

Dátum:

Orvos neve, aláírása:

P. H.

* A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében biztosítják az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését, a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét, szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátás kezdeményezését.

2. számú melléklet a 36/2007. (XII. 22.) SZMM rendelethez

Kérelem
gondozási szükséglet megállapításához

1. Személyes adatok

A személyes gondoskodást igénylő neve (születési neve):
 Születési helye, ideje:
 TAJ-szám:
 Lakcíme vagy tartózkodási helye:
 Törvényes képviselőjének neve, elérhetősége:

Az ellátást igénylő egyedül él ☐

2. Igényelt személyes gondoskodási forma

Házi segítségnyújtás ☐ Időotthoni ellátás ☐
 Soron kívüli elhelyezés indokolt ☐

3. Az időotthoni ellátás igénybevételéhez szükséges gondozási szükséglet megállapítását a rendelet 4. § (1) bekezdésében meghatározott egyéb körülmény alapján kérem¹:

- 3.1. a demencia kórkép legalább közép súlyos fokozata ☐
- 3.2. az ellátást igénylő egyedül él, nyolcvanadik életévét betöltötte, és a települési önkormányzat gondozási szükséglete ellenére részére házi segítségnyújtást nem biztosít ☐
- 3.3. az ellátást igénylő egyedül él, hetvenedik életévét betöltötte, és lakóhelye közműves vízellátás vagy közműves villamosenergia-ellátás nélküli ingatlan ☐
- 3.4. az ellátást igénylő egyedül él, és hallási fogyatékosként fogyatékosági támogatásban vagy vakok személyi járadékában részesül ☐
- 3.5. az ellátást igénylő egyedül él, a hallási fogyatékoságon kívüli okból fogyatékosági támogatásban részesül, és az ORSZI, illetve jogelődje szakértői bizottságának szakvéleménye az önkiszolgálási képességének hiányát állapította meg ☐
- 3.6. az ellátást igénylő egyedül él, és I. rokkantsági csoportba tartozó rokkantsági nyugdíjban, baleseti rokkantsági nyugdíjban, illetve rokkantsági járadékban részesül ☐
- 3.7. az ellátást igénylő egyedül él, és munkaképességét 100%-ban elvesztette, illetve legalább 80%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, és az ORSZI, illetve jogelődje szakértői bizottságának szakvéleménye az önkiszolgálási képességének hiányát állapította meg ☐

4. A gondozási szükséglet mértékével kapcsolatos adatok²

- 4.1. A személyes gondoskodást igénylő ismert betegségei:

- 4.2. A személyes gondoskodást igénylő önkiszolgálási képességét befolyásoló egyéb tényezők:

¹ A kérelemhez csatolni kell a bejelölt egyéb körülmény igazolásához a rendelet 4. §-ában meghatározott, a kitöltési útmutatóban felsorolt dokumentumokat.

² Akkor kell kitölteni, ha a gondozási szükséglet megállapítását nem a 3. pont alapján kérik. A kérelemhez mellékelni kell az igénylő gondozási szükségletének megítélését szolgáló leletek és szakvélemények másolatát.

- 4.3. A személyes gondoskodást igénylő gondozási szükségletét befolyásoló életkörülményei:
-
-
-
-
- 4.4. Hozzájárulok a gondozási szükségletem lakóhelyemen (tartózkodási helyemen) történő vizsgálatához.

.....

Személyes gondoskodást igénylő
vagy törvényes képviselője aláírása

5. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 63. §-ának (4) bekezdése / 68/A. §-ának (1) bekezdése alapján kérelmezem a személyes gondoskodást igénylő gondozási szükségletének vizsgálatát.

.....

Intézményvezető
(jegyző vagy beutaló szerv vezető)
aláírása

Kitöltési útmutató

- A lakóhely vagy tartózkodási hely rovatban a lakóhelyen történő vizsgálat helyét kell feltüntetni.
 - Házi segítségnyújtás igénylésekor minden esetben a 4. pontot kell kitölteni. Időszothoni ellátás igénylésekor ha a 3. pont szerinti körülmények valamelyike fennáll, és az igazolására előírt dokumentumok rendelkezésre állnak, a 3. pontot, egyéb esetben a 4. pontot kell kitölteni.
 - A 3. pont szerinti egyéb körülmények igazolására a következő dokumentumokat kell csatolni:
 - 3.1. a Pszichiátriai, illetve Neurológiai Szakkollégium által befogadott demencia centrum vagy az ORSZI szakvéleménye
 - 3.2. személyazonosításra alkalmas okmány életkort igazoló másolata és a jegyző házi segítségnyújtás hiányáról szóló igazolása
 - 3.3. személyazonosításra alkalmas okmány életkort igazoló másolata és a jegyzőnek a közműves vízellátás vagy a közműves villamosenergia-ellátás hiányáról szóló igazolása
 - 3.4. az ellátást megállapító jogerős határozat vagy az ellátás folyósítását igazoló irat másolata
 - 3.5. az ORSZI, illetve jogelődje (Országos Orvosszakértői Intézet) érvényes szakvéleményének másolata
 - 3.6. a nyugdíjat, járadékot megállapító jogerős határozat, vagy a kérelem benyújtását megelőző havi nyugdíj-folyósítási, járadékfolyósítási csekkszelvény vagy bankszámlakivonat másolata
 - 3.7. az ORSZI, illetve jogelődje (Országos Orvosszakértői Intézet) érvényes szakvéleményének másolata
- Az egyes körülményekhez előírt dokumentumok teljes körű csatolása nélkül a kérelem hiányos, és a gondozási szükséglet nem állapítható meg. Ha az igazolások nem állnak rendelkezésre, a gondozási szükséglet vizsgálatát a 4. pont szerint – lakóhelyen történő vizsgálat lefolytatásával – lehet kérni.
- Az egyedül életről az 1. (személyes adatok) pontban kell nyilatkozni.
 - A 4. pontban feltüntetett adatok igazolására szolgáló leletek, illetve szakvélemények másolatát csak akkor kell mellékelni, ha azok rendelkezésre állnak; az iratok hiánya nem akadályozza a gondozási szükséglet vizsgálatát.

Értékelő adatlap

Vizsgálandó funkciók	Tevékenységek	Szempontok	Fokokatok											
			megfelelő	0	kisebb segítségre szorul	1	ételkészítéshez időnként segítséget igényel, bevásárláshoz rendszeres segítségre van szüksége	2	állandó segítséget igényel az elkészítéséhez, ételeit önállóan elfogyasztja	3	teljes segítséget igényel ételei elkészítéséhez, segítségre lehet szüksége étkezésében, speciális diétára van szüksége	4	teljes segítséget igényel ételkészítéshez, állandó vagy teljes segítséget az elfogyasztáshoz	5
1. Ön-kiszolgálás	Táplálkozás	étel, ital elkészítése, elfogyasztása	megfelelő	0	kisebb segítségre szorul	1	ételkészítéshez időnként segítséget igényel, bevásárláshoz rendszeres segítségre van szüksége	2	állandó segítséget igényel az elkészítéséhez, ételeit önállóan elfogyasztja	3	teljes segítséget igényel ételei elkészítéséhez, segítségre lehet szüksége étkezésében, speciális diétára van szüksége	4	teljes segítséget igényel ételkészítéshez, állandó vagy teljes segítséget az elfogyasztáshoz	5
	Testápolás, tisztálkodás	test vagy testrészek megmosása; hajápolás, körömápolás, borotválkozás, szájhygiéne (képeség, hajlandóság, ill. észrevevés hiánya)	megfelelő	0	minimális segítségre szorul	1	kisebb segítséget igényel, segédeszközökkel biztonságosan ellátja magát	2	időnként személyi segítségre és segédeszközök rendszeres használatára szorul	3	segítségre szorul több területen	4	állandó, teljes segítségre szorul	5
	Öltözködés	ruházat rendbentartása, ruházat fel- és levétele, önmagán történő megigazítása	megfelelő	0	minimális segítségre szorul	1	kisebb segítséget igényel, nem képes az időjárásnak megfelelő ruházat kiválasztására	2	segítségre szorul, vagy irányítást igényel	3	jelentős segítséget vagy felügyeletet igényel	4	teljes segítségre, felügyeletre szorul	5
	WC használat, kontinencia	vizelet és széklet tartásának képessége, hajlandósága, WC használat képessége (előkészület, eljutás, visszatérés, higiénés teendők elvégzése)	megfelelő	0	minimális segítséget igényel	1	kisebb segítséget igényel, gyakran kontrollálni kell	2	segítséget igényel, nem képes a higiénés szabályok betartására	3	jelentős segítségre van szüksége, közepes fokú inkontinenciája van, vagy a WC-t nem hajlandó használni	4	ágytál és vizelőedény használatára szorul, vagy pelenkázni kell	5

Vizsgálandó funkciók	Tevékenységek	Szempontok	Fokok											
			megfelelő	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2. Önellátás	Eszközök/anyagok használata	háztartás eszközei, pénzzel való bánás,	megfelelő	0	háztartási eszközeit eseti segítséggel használja, pénzkezelése megfelelő	1	háztartási eszközeit folyamatos segítséggel használja, pénzkezelése megfelelő	2	háztartási eszközeit segítséggel sem képes használni, pénzkezelése bizonytalan	3	pénzhasználathoz állandó segítséget igényel	4	eszközökkel, pénzzel nem tud bánni, teljes segítséget igényel	5
	Terápia-követés	gyógyszer helyes alkalmazása, orvos által előírt teendők követése	megfelelő	0	gyógyszereit szedi, orvosi utasításokra figyelmeztetni kell	1	gyógyszereit szedi, a terápiát felügyelet mellett alkalmazza	2	gyógyszerelésben és terápiában gyakori segítséget igényel	3	gyógyszerelésben és terápiában állandó segítséget igényel	4	nem tudja, vagy nem akarja beszélni a gyógyszereket és alkalmazni a terápiát	5
3. Mozgás-funkciók	Helyváltoztatás, testhelyzet változtatás	mozgásfunkciók lakásban, lakáson kívül, (járás, ülés, állás, eszközök szükségessége)	megfelelő	0	önállóan mozog, folyamatos, de a hosszabb távú mozgáshoz segítséget igényel	1	minimális segítséget igényel	2	segítséget igényel, bottal jár	3	jelentős segítségre van szüksége, segédeszköz használata szükséges (járókeret, mankó)	4	kerekesszék használatára szorul, vagy ágyban fekvő	5
4. Mentális funkciók	Térbeli-, időbeni tájékozódás	tájékozódási képesség, tevékenységek összehangolása, ismeretek alkalmazása, napi rutin feladatok intézése	megfelelő	0	tájékozódási képessége jó, szerzett ismereteit alkalmazza, tevékenysége időnként koordinálatlan, napi feladatait kis segítséggel elvégzi	1	tájékozódási képessége kissé megromlott, tevékenységek összehangolása időnként rosszabb, napi feladatai ellátásában segítségre szorul	2	szerzett ismereteit nehezebben alkalmazza, tájékozódó képessége megromlott, tevékenységek összehangolása rosszabb, napi feladatai ellátásában rendszeres segítségre szorul	3	szerzett ismeretei nagyrészt elvesztek/hiányoznak, tájékozódási képessége csökkent	4	kapcsolatteremtésre, tevékenységei összehangolására képtelen, állandó segítségre szorul	5
	Kommunikáció, beszéd-készség, beszédértés	helyzetnek megfelelő kommunikáció, viselkedés, beszéd	megfelelő	0	kommunikációja megtartott, néha akadozik	1	kommunikációban segítségre szorul	2	beszédértése, beszédének érthetősége megromlott, kommunikációhoz segédeszköz szükséges	3	metakommunikációra képes	4	kommunikációra képtelen	5

Vizsgálandó funkciók	Tevékenységek	Szempontok	Fokozatok											
5. <i>Érzékszervi funkciók</i>	Látás	önellátást, önkiszolgálást akadályozza, nehezíti	megfelelő	0	átlagos fényviszonyok mellett még jól tájékozódik, személyeket, tárgyakat már nehezen ismer fel	1	átlagos fényviszonyok mellett már rosszul tájékozódik, személyeket, tárgyakat nehezen ismer fel, olvasni nehezen tud	2	segítséggel képes tájékozódni, személyeket főleg csak hangról ismer fel	3	látáscsökkenése önellátását korrekciós szemüveg használatával is jelentősen akadályozza	4	látáscsökkenése miatt önellátásra nem képes	5
	Hallás	kapcsolattartást, ügyintézést, önellátást nehezíti	megfelelő	0	átlagközeli hangerő mellett időnként rosszul hall	1	átlagközeli hangerő mellett kommunikációja nehezített	2	hallókészülék használatára szorul	3	halláscsökkenése nagyfokú, hallókészülékkel is nehéz számára a kommunikáció	4	halláscsökkenése nagyfokú, hallókészüléket nem tud vagy nem hajlandó használni	5
6. <i>Egészségügyi ellátási igény</i>		orvosi ellenőrzés, gondozás, rehabilitáció, valamint ápolási feladatok szükségessége	nincs	0	időnként orvosi ellenőrzésre, vér-, széklet-, vizelet-mintavételre szorul	1	életfunkciók időszakos ellenőrzésére, esetenként injekciózásra, fájdalom-csillapításra szorul	2	időszakosan folyamatos egészségügyi ellátásra, gondozásra, rehabilitációra, életfunkciók ellenőrzésére szorul	3	rendszeres egészségügyi ellátásra, időszakosan folyamatos kezelésre, megfigyelésre szorul	4	állandó egészségügyi ellátásra, folyamatos kezelésre és megfigyelésre szorul	5
7. <i>Felügyeleti igény</i>		személyi segítő jelenlétének szükségessége	nincs	0	időnként rövid időtartamú felügyeletre szorul	1	esetenként hosszabb időtartamú felügyeletre szorul	2	gyakran szorul felügyeletre	3	rendszeres felügyeletre szorul	4	állandó folyamatos felügyeletre szorul	5
8. <i>Szociális körülmények</i>	Kapcsolatok	társas, családi kapcsolatok minősége, rendszeressége, egyéb emberi/közösségi kapcsolatok, támaszok	megfelelő	0	családban él, de napközben segítség és felügyelet nélkül van	1	kétszemélyes háztartásban él, hasonló helyzetű személlyel, családi segítséget rendszertelenül kap	2	egyedül él, eseti segítséget kap családjától, szociális alapszolgáltatásban részesül	3	egyedül él, támasz és családi kapcsolatok nélkül, szociális alapszolgáltatásban részesül	4	egyedül él, támasz és családi kapcsolatok nélkül, szociális alapszolgáltatás nem hozzáférhető	5
				0		14		28		42		56		70

Vizsgálandó funkciók	Tevékenységek	Szempontok	Fokok											
			megfelelő	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Lakás, lakhatás*	jogcím, komfortosság (vezetékes víz, villany, fűtés, telefon); lakókörnyezeti infrastruktúra, lakás és lakókörnyezet akadálymentesítettsége (lift, lépcső), lakókörnyezet szolgáltatásai	megfelelő	0	lakás megfelelő, de nem akadálymentesített, lépcsők nehezítik a közlekedést; a napi életvitelhez szükséges szolgáltatások elérhetők	1	a lakás komfort nélküli, egyedi fűtésű, a környék infrastruktúrája hiányos, a napi életvitelt nehezíti	2	a lakásban nincs vezetékes víz vagy villany, a lakás állaga, állapot rossz, fűtés egyedi, a tüzelő behordását rendszeresen nem tudja elvégezni, a környék szolgáltatásokkal való ellátása rossz, hiányos	3	albérletben/társbérletben lakik, vagy a lakás komfort nélküli, vizes, nem fűthető; a környék szolgáltatásokkal való ellátása rossz, hiányos	4	szívességi lakáshasználó vagy nincs megoldva a lakhatása, „hajléktalan-közel” állapotban van; bántalmazták, fenyegetik	5
	Anyagi helyzet*	lakhatását, rendszeres étkezését, ruházódását havi jövedelme biztosítja	megfelelő	0	élelmezése és lakhatása biztosított, ruházata elhasználdott	1	lakhatása, étkezése eseti segélyekkel együtt biztosított	2	folyamatos pénzügyi támogatással tudja biztosítani lakhatását, étkezését, ruházata hiányos	3	esetenként lakhatásával és élelmezésével összefüggő adóssága van, segélykeretét kimerítette	4	felhalmozott adósságát jövedelméből nem tudja rendezni, a segélyek a létfenntartását nem biztosítják, éheznek	5
				0		16		32		48		64		80

* A megjelölt szociális körülményeket időszaki elhelyezés esetén kell vizsgálni.

Az irányadó gondozási szükséglet:

0–5 pont: nincs

6–20 pont: 1 óra

21–30 pont: 2 óra

31–35 pont: 3 óra

36–40 pont: 4 óra

40 pont felett: 4 órát meghaladó

Bentlakásos intézményben élők gondozási szükségletének – az egyes szociális tárgyú törvények módosításáról szóló 2007. évi CXXI. törvény 81. §-ának (6) bekezdése szerinti – vizsgálata során a 8. pont szerinti szempontok vizsgálatára irányadó szempontokat figyelmen kívül kell hagyni. Az irányadó gondozási szükséglet 35 pont felett 4 órát meghaladó.

4. számú melléklet a 36/2007. (XII. 22.) SZMM rendelethez

**Szakvélemény
gondozási szükséglet vizsgálatáról**

1. Személyes adatok

A személyes gondoskodást igénylő neve (születési neve):
 Születési helye, ideje:
 TAJ-szám:
 Lakcíme vagy tartózkodási helye:
 Törvényes képviselőjének neve, elérhetősége:

2. *Házi segítségnyújtás* (a városi jegyző által a személyes gondoskodás igénybevitelével kapcsolatos eljárásokban közreműködő szakértőkre, szakértői szervekre vonatkozó részletes szabályokról szóló Korm. rendelet alapján működte-tett szakértői bizottság tölti ki):

A házi segítségnyújtást igénylő napi gondozási szükséglete :

nincs ☐ 1 óra ☐ 2 óra ☐ 3 óra ☐ 4 óra vagy ezt meghaladó ☐

 bizottsági tag bizottsági elnök bizottsági tag

A szakvélemény felülvizsgálatát az ORSZI ellátást igénylő lakóhelye, illetve tartózkodási helye szerint illetékes ki-rendeltségénél lehet kérni.

3. *Időszotthoni ellátás* (az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet elsőfokú szakértői bizottsága tölti ki):

3.1. Az időszotthoni ellátást igénylő gondozási szükséglete a rendelet 4. § (1) bekezdésének pontja/alpontja sze-rinti egyéb körülmények alapján áll fenn ☐

3.2. Az időszotthoni ellátást igénylő napi gondozási szükséglete¹:

A napi 4 órát meghaladja ☐

A napi 4 órát nem haladja meg ☐ A gondozási szükséglet órában kifejezett mértéke: napi óra²

.....
 bizottsági elnök előadó szakértő

A szakvélemény felülvizsgálatát az ORSZI ellátást igénylő lakóhelye, illetve tartózkodási helye szerinti regionális igazgatóságánál lehet kérni.

4. Felülvizsgálat

4.1. *Házi segítségnyújtás* (az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet elsőfokú szakértői bizottsága tölti ki):

A házi segítségnyújtást igénylő napi gondozási szükséglete:

nincs ☐ 1 óra ☐ 2 óra ☐ 3 óra ☐ 4 óra vagy ezt meghaladó ☐

 bizottsági elnök előadó szakértő

4.2. *Időszotthoni ellátás* (az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet másodfokú szakértői bizottsága töl-ti ki):

4.2.1. Az időszotthoni ellátást igénylő gondozási szükséglete a rendelet 4. § (1) bekezdésének pontja/alpontja szerinti egyéb körülmények alapján áll fenn ☐

4.2.2. Az időszotthoni ellátást igénylő napi gondozási szükséglete⁵:

A napi 4 órát meghaladja ☐

A napi 4 órát nem haladja meg ☐ A gondozási szükséglet órában kifejezett mértéke: napi óra²

.....
 bizottsági elnök előadó szakértő

¹ Akkor kell kitölteni, ha a gondozási szükséglet nem a 3.1. pont alapján, felülvizsgálat esetén a 4.2.1. pont alapján áll fenn.

² A szakvélemény a megjelölt óraszámban, 4 órát meghaladó szükséglet esetén 4 órában házi segítségnyújtás igényléséhez felhasználható.

**A szociális és munkaügyi miniszter
37/2007. (XII. 22.) SZMM
rendelete**

**egyes szociális tárgyú miniszteri rendeletek
módosításáról**

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 132. § (2) bekezdésének *b)*, *c)*, *h)* és *k)* pontjában, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 97. §-ának *b)* pontjában kapott felhatalmazás alapján, illetve a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 51. § *b)* pontjának *ba)* alpontjában kapott felhatalmazás alapján az egészségügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 161/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdésének *b)* pontja szerinti feladatkörében eljáró egészségügyi miniszterrel egyetértésben – a szociális és munkaügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 170/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának *b)* és *c)* pontjában megállapított feladatkörömben eljárva – a következőket rendelem el:

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet módosítása

1. §

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet (a továbbiakban: R.) 5/A. § (2) bekezdésének *a)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(2) A szakmai programhoz mellékletként csatolni szükséges]

„*a)* az Szt. 94/B. §-ának (1) bekezdése, illetve 94/D. §-ának (1) bekezdése szerinti megállapodások tervezetét, az Szt. 94/B. §-ának (3) bekezdése szerinti kivételekkel,”

2. §

Az R. 6. § (5) bekezdésének bevezető szövege helyébe a következő rendelkezés lép:

„A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményben foglalkoztatottak képesítési előírásait a 3. számú melléklet tartalmazza. A munkakör betöltéséhez szükséges képesítési előírások alól – ide nem értve a vezető beosztású, megbízású vagy munkakörű személyeket – a munkáltatói jogkör gyakorlója határozott időre, de legfeljebb öt évre felmentést adhat, ha”

[a) a munkakört betölteni kívánó személy a képesítés megszerzése érdekében már oktatásban vesz részt, vagy

b) az adott munkakör betöltésére nem áll rendelkezésre a képesítési előírásoknak megfelelő személy, és a munkakört betölteni kívánó személy vállalja a szükséges képesítés megszerzését.]

3. §

(1) Az R. 28. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Jelzőrendszeres házi segítségnyújtást csak házi segítségnyújtásra működési engedéllyel rendelkező intézmény, szolgáltató biztosíthat. A csak jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők száma intézményenként, illetve szolgáltatónként nem haladhatja meg a házi segítségnyújtásban részesülő személyek számának háromszorosát. Ha a csak jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülő ellátott házi segítségnyújtást igényel, és a külön jogszabályban meghatározott gondozási szükséglete fennáll, a részére jelzőrendszeres házi segítségnyújtást biztosító köteles a házi segítségnyújtást is nyújtani.”

(2) Az R. 28. § (6) bekezdésének első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A (3) bekezdés *a)* pontja szerinti műszaki rendszernek alkalmasnak kell lennie az események dokumentálására, az önellenőrzésre, a szociális gondozó helyszínre érkezésének nyugtázására, valamint a kétirányú kommunikációra.”

4. §

(1) Az R. 40. §-ának (4) bekezdése a következő mondattal egészül ki:

„Ha több szakosított személyes gondoskodási formát egy intézmény keretében szerveznek meg, az intézményvezető feladatait bármely működtetett szakosított szolgáltatási forma vezetőjére meghatározott képesítési előírásoknak megfelelő személy elláthatja.”

(2) Az R. 40. §-ának (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) A 40–62. §-okban foglalt rendelkezéseket a nappali melegedőre, a hajléktalanok átmeneti szállására és éjjeli menedékhelyére, a bázis-szállásra, valamint a lakóotthonra nem kell alkalmazni.”

5. §

Az R. 44. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Bentlakásos intézményi ellátás esetében – az időotthoni ellátás kivételével – az ellátást igénybe vevő önellátási mértékének megfelelő besorolást a 8. számú melléklet tartalmazza. Ez a besorolás képezi az alapját a sze-

mélyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet 1. számú melléklete „B” fejezetének 3. pontja szerinti orvosi javaslatnak.”

6. §

(1) Az R. 50. § (2) bekezdésének b)–c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(2) Az egészségügyi ellátás keretében a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény köteles gondoskodni az igénybe vevő]

„b) orvosi ellátásáról a 2. számú melléklet szerinti órászámán,

c) szükség szerinti alapápolásáról, az otthoni szakápolási tevékenységről szóló 20/1996. (VII. 26.) NM rendeletben meghatározott szakápolási tevékenységek kivételével, ennek körében különösen

ca) a személyi higiéné biztosításáról,

cb) a gyógyszereléséről,

cc) az étkezésben, a folyadékpotlásban, a hely- és helyzetváltoztatásban, valamint a kontinenciában való segítségnyújtásról,”

(2) Az R. 50. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A bentlakásos szociális intézmény orvosa biztosítja az ellátást igénybe vevő egészségi állapotának rendszeres ellenőrzését, az orvosi tanácsadást, az egészségügyi tárgyú jogszabályokban meghatározott szűréseket, a gyógyszerrendelést, valamint szükség esetén az egészségügyi szakellátásba történő beutalást.”

(3) Az R. 50. §-a a következő (4)–(5) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A (3) bekezdés szerinti feladatok (2) bekezdés b) pontja szerinti időtartamban történő ellátása – a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 18/A. §-ának (1) bekezdésével összhangban – vizitdíjmentes.

(5) Ha a vizitdíjat az intézmény viselte, a külön jogszabály szerinti visszatérítés is az intézményt illeti.”

7. §

(1) Az R. 52. §-ának (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A bentlakásos intézmény viseli az ellátást igénybe vevő rendszeres és eseti egyéni gyógyszereszkükségletének, vizitdíjának, kórházi napidíjának

a) teljes költségét, ha

aa) az ellátást igénybe vevőnek a személyi térítési díj megfizetése után fennmaradó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének

(a továbbiakban: nyugdíjminimum) az Szt. 117/A. §-ának (1) bekezdésében meghatározott százalékát, vagy

ab) az ellátást igénybe vevő részére a költsépenzt az intézmény biztosítja;

b) részleges költségét, ha az ellátást igénybe vevőnek a személyi térítési díj megfizetése után fennmaradó havi jövedelme meghaladja a nyugdíjminimumnak az Szt. 117/A. §-ának (1) bekezdésében meghatározott százalékát, azonban ez a jövedelem nem fedezi az ellátást igénybe vevő egyéni gyógyszereszkükségletének, vizitdíjának, kórházi napidíjának költségét. Ebben az esetben a bentlakásos intézmény az ellátást igénybe vevő jövedelmének a költsépenzt összegét meghaladó részét az egyéni gyógyszereszkükséglet, illetve a vizitdíj, kórházi napidíj mértékéig kiegészíti.”

(2) Az R. 52. § (8) bekezdésének felvezető szövege és c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„A (6) bekezdésben foglaltaktól eltérően az intézmény nem köteles az egyéni gyógyszereszkükséglet, vizitdíj, kórházi napidíj költségének a viselésére, ha”

„c) az ellátást igénybe vevő tartására az Szt. 114. § (2) bekezdésének c)–e) pontja szerinti más személy köteles és képes, vagy”

(3) Az R. 52. §-a a következő (10) bekezdéssel egészül ki:

„(10) A (8) bekezdés c) pontja szerinti esetben az egyéni gyógyszereszkükséglet, vizitdíj, kórházi napidíj költsége a térítési díjon felül érvényesíthető.”

8. §

Az R. 53. § (1) bekezdésének első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„Ha a bentlakásos intézményben élő ellátott egészségügyi ellátásban részesül, az ellátást nyújtó orvos a háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi tevékenységről szóló 4/2000. (II. 25.) EüM rendelet 1. számú melléklete szerinti egészségügyi személyi lapot (raktári szám: A. 3510-170) kiállítja, illetve vezeti.”

9. §

Az R. 79/A. §-ának (1) bekezdése a következő e) ponttal egészül ki:

[(1) A nappali ellátásban részesülő személyre a gondozást végző személy egyéni gondozási tervet készít. A gondozási tervet az igénybevételt követő egy hónapon belül kell elkészíteni. Nem kell gondozási tervet készíteni abban az esetben, ha az ellátott kizárólag]

„e) bázis-szállás ellátásában”

[részesül.]

10. §

Az R. 85. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Az (1) és a (3) bekezdés szerinti egyéves időtartam számításakor az átmeneti elhelyezést nyújtó intézményben töltött időszakokat – ha az ellátás megszakítása kevesebb mint 30 napra történt – össze kell adni.”

11. §

Az R. a következő 107/E. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„Bázis-szállás

107/E. § (1) A bázis-szállás a téli időszakban jelentkező ellátási krízishelyzetben biztosítja a hajléktalan személyek szállását, pihenését, melegedését és tisztálkodását.

(2) Ellátási krízishelyzet akkor áll fenn, ha

a) a napi átlaghőmérséklet egymást követő öt naptári napon keresztül -5°C alatt van, és

b) az ellátást igénylő hajléktalan személyek ellátása az időszakos férőhelyeken sem biztosítható.

(3) A (2) bekezdés b) pontja szerinti körülmény fennállását az illetékes diszpécserszolgálat szakvéleménye állapítja meg.

(4) Bázis-szállást éjjeli menedékhelyet vagy hajléktalanok átmeneti szállását működtető fenntartó hozhat létre. A feladat ellátásához szükséges személyi feltételekre a 2. számú melléklet intézményen kívül működtetett időszakos férőhelyekre vonatkozó szabályait kell alkalmazni, azaz, hogy a bázis-szálláson állandó orvosi felügyeletet is biztosítani kell.

(5) A bázis-szállás az ellátási krízishelyzet fennállásának időtartama alatt folyamatos nyitvatartással működik. A bázis-szállás megszüntetésére akkor kerül sor, ha a napi átlaghőmérséklet egymást követő öt naptári napon keresztül 0°C felett van, vagy az illetékes diszpécserszolgálat a további működést – a (2) bekezdés b) pontja alapján – nem tartja indokoltnak.

(6) Bázis-szállás közművesített belterületen működtethető. A működés során biztosítani kell a higiénés feltételeket, valamint a személyes tisztálkodás lehetőségét.

(7) A bázis-szálláson ellátásban részesített személyekre vonatkozóan a 14. számú mellékletben szereplő nyilvántartást kell vezetni.”

12. §

(1) Az R. 2. számú melléklete e rendelet 1. számú melléklete szerint módosul.

(2) Az R. 3. számú melléklete e rendelet 2. számú melléklete szerint módosul.

(3) Az R. 4. számú melléklete helyébe e rendelet 3. számú melléklete lép.

(4) Az R. 10. számú melléklete helyébe e rendelet 4. számú melléklete lép.

(5) Az R. 14. számú melléklete helyébe e rendelet 5. számú melléklete lép.

*A személyes gondoskodást nyújtó
szociális ellátások igénybevételéről szóló
9/1999. (XI. 24.) SZCSM rendelet
módosítása*

13. §

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.) SZCSM rendelet (a továbbiakban: Ir.) 3. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az 1. számú melléklet szerinti kérelem C részének I. pontját – étkeztetés, házi segítségnyújtás, továbbá az Szt. 115/A. § szerint térítésmentesen biztosítandó ellátások kivételével – valamennyi személyes gondoskodási forma esetében, II. pontját étkeztetés és házi segítségnyújtás esetében, III. pontját idősotthoni ellátás esetében kell kitölteni. Étkeztetés esetében a II. pont kitöltése a szolgáltatás igénylését megelőző jövedelemvizsgálat alapjául szolgál, a szolgáltatás igénylésekor nem kell ismételt kitölteni.”

14. §

(1) Az Ir. 4. §-ának (2) bekezdése az első mondatot követően a következő mondatral egészül ki:

„Idősotthoni ellátás esetében az előgondozás I. szakasza az 5. § (2) bekezdése szerinti, az ellátott, illetve törvényes képviselője részére szóló tájékoztatásból, valamint a gondozási szükséglet külön jogszabály szerinti vizsgálatának kezdeményezésére szolgáló kérelem kitöltéséből, illetve a gondozási szükséglet vizsgálatában történő segítségnyújtásból áll; az előgondozás II. szakaszát a gondozási szükséglet megállapítását követően kell elvégezni.”

(2) Az Ir. 4. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Házi segítségnyújtás esetében az egyszerűsített előgondozás a szolgáltatást igénylőnek a szolgáltatással kapcsolatos tájékoztatásából, valamint a gondozási szükséglet vizsgálatának kezdeményezésére szolgáló kérelem kitöltéséből, illetve a gondozási szükséglet vizsgálatában történő segítségnyújtásból áll.”

15. §

Az Ir. 7. §-ának (2) bekezdése az első mondatot követően a következő mondatral egészül ki:

„Idősoththoni ellátás esetében a beutaló szerv kezdeményezi a gondozási szükséglet vizsgálatát, és annak megállapítása után kezdeményezi az elhelyezést.”

16. §

Az Ir. 9. § (1) bekezdésének bevezető szövege helyébe a következő rendelkezés lép:

„Az előgondozás során az előgondozást végző személy, illetve ha a gondozási szükségletet házi segítségnyújtás vagy idősoththoni ellátás esetében vizsgálják, az előadó szakértő szükség esetén felveszi a kapcsolatot”

[a) az igénybe vevő szociális ellátását biztosító intézménnyel, a szolgáltatást biztosító személlyel,

b) az igénybe vevő lakóhelye szerint illetékes szociális hatáskört gyakorló szervvel a segélyezésre, a közgyógyellátásra, a gyógyszerterápiára vonatkozó adatok beszerzése végett,

c) az igénybe vevő háziorvosával, kezelőorvosával az egészségi állapotra, illetve a korábbi gyógykezelésre vonatkozó adatok megismerése céljából,

d) a lakóhely szerint illetékes gyámhivatallal a cselekvőképességre vonatkozó adatok megismerése végett,

e) az ellátást igénybe vevő törvényes képviselőjével, illetve legközelebbi hozzátartozóival.]

17. §

Az Ir. 19. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„19. § A házi segítségnyújtást igénylőnek az 1. számú melléklet 3.2. pontjában feltüntetett, szolgáltatás gyakoriságára vonatkozó igényét az Szt. 63. § (7) bekezdésének keretei között kell figyelembe venni. Ha a szolgáltatást igénybe vevő nem igényli a szakvélemény szerinti órászámot, a szolgáltatást az általa igényelt időtartamban kell nyújtani.”

18. §

Az Ir. a következő 22/A. §-sal és azt megelőzően a következő alcímmel egészül ki:

„Jövedelemvizsgálat

22/A. § (1) Az Szt. 119/C. §-a szerinti jövedelemvizsgálat iránti kérelemhez mellékelni kell az 1. számú melléklet C része – 3. § (3) bekezdés szerint – kitöltött pontjának/pontjainak a másolatát.

(2) A jövedelemről étkeztetés és házi segítségnyújtás esetében a 9. számú melléklet, idősoththoni ellátás esetében a 10. számú melléklet szerinti igazolást kell kiállítani.

(3) Étkeztetés esetében a jövedelemvizsgálatot a jegyző a kérelem beérkezésétől számított 15 napon belül végzi el.”

19. §

(1) Az Ir. 1. számú melléklete az e rendelet 6. számú melléklete szerint módosul.

(2) Az Ir. az e rendelet 7–8. számú melléklete szerinti 9–10. számú melléklettel egészül ki.

A magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékosságokról szóló 5/2003. (II. 19.) ESZCSM rendelet módosítása

20. §

(1) A magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékosságokról szóló 5/2003. (II. 19.) ESZCSM rendelet (a továbbiakban: Mr.) 4/A. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A Cst. 7. § (1) bekezdésének d) pontjában meghatározott személy akkor jogosult a magasabb összegű családi pótlékra, ha az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet (a továbbiakban: ORSZI) elsőfokú szakértői bizottságának szakvéleménye szerint 18. életének betöltése előtt munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, illetve legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett.”

(2) Az Mr. 4/A. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ha az igényelbíráló szerv a kérelmet elutasítja, az erről szóló határozat alapjául szolgáló szakvéleményt – az igénylőnek a határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül az igényelbíráló szervhez benyújtott fellebbezése alapján – az ORSZI másodfokú szakértői bizottsága vizsgálja felül.”

Az egyes szociális szolgáltatásokat végzők képzéséről és vizsgakövetelményeiről szóló 81/2004. (IX. 18.) ESZCSM rendelet módosítása

21. §

(1) Az egyes szociális szolgáltatásokat végzők képzéséről és vizsgakövetelményeiről szóló 81/2004. (IX. 18.) ESZCSM rendelet (a továbbiakban: Vr.) 11. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A képzés kötelező órászáma 120 óra, ebből

a) 72 óra elméleti oktatás,

b) 48 óra gyakorlati oktatás.”

(2) A Vr. 11. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:
„(3) A (2) bekezdés szerinti kötelező óraszám a közép-fokú – szociális asszisztens, szociális, gyermek- és ifjúságvédelmi ügyintéző – végzettséggel rendelkezők esetében 20 órás, elméleti oktatást tartalmazó előkészítő modullal egészül ki.”

22. §

(1) Ez a rendelet 2008. január 1-jén lép hatályba.

(2) E rendelet 1–21. §-a, 22. §-ának (8)–(9) bekezdése, valamint 1–8. számú melléklete 2008. január 2-án hatályát veszti. Ez a bekezdés 2008. január 3-án hatályát veszti.

(3) Az e rendelet hatálybalépésekor szociális intézménynél, szolgáltatónál az R. 2. számú melléklet szerinti szakmai létszámnormák keretében foglalkoztatott személyt a jogviszonya fennállásáig szakképzettnek kell tekinteni akkor is, ha az R. 3. számú mellékletének e rendelettel megállapított rendelkezéseiben meghatározott szakirányú szakképzettséggel nem rendelkezik.

(4) Az e rendelet jelzőrendszeres házi segítségnyújtásra vonatkozó szakmai szabályait és létszámfeltételeit – az (5) bekezdésben foglaltak kivételével –

a) az egyes szociális tárgyú törvények módosításáról szóló 2007. évi CXXI. törvény 81. §-ának (3) bekezdése szerinti szabály alapján történő működési engedély módosításának időpontjától,

b) ha e rendelet hatálybalépésekor a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást házi segítségnyújtást is tartalmazó működési engedéllyel nyújtják, 2009. január 1-jétől kell alkalmazni.

(5) Az R. 28. §-ának (6) bekezdése szerinti – e rendelettel megállapított – kétirányú kommunikációra vonatkozó feltételt az e rendelet hatálybalépésekor jogerős működési engedéllyel rendelkező szolgáltatóknak, intézményeknek 2010. december 31-éig kell teljesíteniük.

(6) Az e rendelet hatálybalépésekor működési engedéllyel rendelkező intézménynek, szolgáltatónak az R. 2. számú mellékletét érintő létszámnorma-változásokat 2009. december 31-éig kell teljesíteni.

(7) Az egyes szociális szolgáltatásokat végzők képzéseinek és vizsgakövetelményeinek e rendelettel megállapított szabályait az e rendelet hatálybalépését követően indult képzésekre kell alkalmazni.

(8) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

a) az R.

aa) 18. §-ának (2) bekezdése,

ab) 28. § (3) bekezdésének a) pontjában a „személyhi-vó kisközpontot,” szövegrész,

ac) 44. §-ának (3) bekezdése,

ad) 52. § (8) bekezdésének a)–b) pontja,

ae) 2. számú melléklete I. Alapszolgáltatások részének 9. pontja,

af) 3. számú mellékletének 5/F., valamint 11–13. pontja,

b) az Ir. 8. számú mellékletében a „házi segítségnyújtásra,” szövegrész.

(9) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg az R.

a) 39/D. §-ának (1) bekezdésében és 104/A. § (5) bekezdésének első mondatában a „két éven” szövegrész helyébe a „négy éven” szövegrész,

b) 39/I. §-ában a „tárgyévben” szövegrész helyébe a „négy éven belül” szövegrész,

c) 44. §-ának (2) bekezdésében a „helyreállítására” szövegrész helyébe a „helyreállítására és szinten tartására” szövegrész,

d) 51. §-ának (2) bekezdésében az „, illetve” szövegrész helyébe az „és” szövegrész,

e) 52. §-a (1) bekezdésének második mondatában az „osztályvezető ápolójának” szövegrész helyébe az „ennek hiányában az intézményvezetőnek a” szövegrész,

f) 52. §-a (1) bekezdésének utolsó mondatában a „térítésmentesen” szövegrész helyébe a „térítésmentesen – ideértve a gyógyszerért külön jogszabály alapján dobozonként fizetendő díj költségét is –” szövegrész,

g) 52. §-a (2) bekezdésének felvezető mondatában az „állítható össze” szövegrész helyébe az „áll” szövegrész,

h) 52. §-ának (5) bekezdésében a „költségét” szövegrész helyébe a „költségét, ideértve a gyógyszerért külön jogszabály alapján dobozonként fizetendő díj költségét is” szövegrész,

i) 52. §-ának (9) bekezdésében a „testtávoli” szövegrész helyébe a „vényre felírt testtávoli” szövegrész lép.

Dr. Lamperth Mónika s. k.,
szociális és munkaügyi miniszter

1. számú melléklet a 37/2007. (XII. 22.) SZMM rendelethez

1. Az R. 2. számú melléklete I. Alapszolgáltatások részének 1. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. Étkeztetés	
– konyhavezető (50 fő ellátott felett)	1 fő
– szociális segítő	1 fő”

2. Az R. 2. számú melléklete I. Alapszolgáltatások részének 2. pontjában az „5-6 fő” szövegrész helyébe a „maximum 6 ellátott” szövegrész lép.

3. Az R. 2. számú melléklete I. Alapszolgáltatások részének 7. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„7. Közösségi ellátások	
a) Önálló szolgáltatás esetén:	
Közösségi koordinátor	1 fő
Közösségi gondozó	2 fő
Orvos konzultáns	havi 4 óra
b) Integrált ellátás keretein belül:	
Közösségi koordinátor	1/2 fő, ill. 1 fő - 4 közösségi gondozó esetén
Közösségi gondozó	2 fő
Orvos konzultáns	havi 4 óra
ca) Önálló alacsonyküszöbű ellátás esetén:	
Koordinátor	1 fő
Konzultáns	napi 4 óra
Segítő	2 fő
cb) Integrált alacsonyküszöbű ellátás keretein belül:	
Koordinátor	napi 4 óra
Konzultáns	napi 4 óra
Segítő	2 fő”

4. Az R. 2. számú melléklete I. Alapszolgáltatások részének 8. pontjában a „gondozó” szövegrész helyébe a „munkás” szövegrész lép.

5. Az R. 2. számú melléklete II. Intézményi Ellátások 2. Bentlakást nyújtó intézmények A) Idősek otthona, B) Pszichiátriai és szenvedélybetegek tartós bentlakást nyújtó intézménye, E) Hajléktalanok tartós bentlakást nyújtó intézménye, valamint F) Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények részében az „ápoló, szociális gondozó” szövegrész helyébe az „ápoló, gondozó” szövegrész lép.

6. Az R. 2. számú melléklete II. Intézményi Ellátások 2. Bentlakást nyújtó intézmények I) Részleg részében a „Szociális ápoló-gondozó” szövegrész helyébe az „Ápoló, gondozó” szövegrész lép.

2. számú melléklet a 37/2007. (XII. 22.) SZMM rendelethez

1. Az R. 3. számú mellékletének 1. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. Szociális konyha vagy népkonyha -főzőkonyha -melegítőkonyha	konyhavezető	- ételmezésvezető, szakács, dietetikus - szociális munkás, szociális szervező - szociális asszisztens, szociális gondozó és szervező - teológus, diakónus
	szociális segítő	szociális gondozó és szervező, szociális gondozó és ápoló, szociális asszisztens, házi szociális gondozó, szociális otthon gondozó, középfokú végzettség”

2. Az R. 3. számú mellékletének 2. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„2. Házi segítségnyújtás, Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	vezető gondozó	felsőfokú szociális alapképzettség, szociális gondozó és szervező, szociális asszisztens, gerontológiai gondozó, ápoló, pszichiátriai ápoló pszichiátriai ápoló és gondozó, klinikai szakápoló (csak: geriátriai, pszichiátriai és mentálhigiénés szakápoló, körzeti – közösségi szakápoló), felnőtt szakápoló, mentálhigiénés és pszichiátriai szakápoló, egészségügyi szakasszisztens (csak: gyógyfoglalkoztató szakasszisztens), foglalkozás-egészségügyi szakápoló, hospice szakápoló és koordinátor, ideg-elmeápoló, körzeti betegápoló, körzeti ápoló, rehabilitációs terapeuta
	szociális gondozó	szociális gondozó és szervező, szociális gondozó és ápoló, gerontológiai gondozó, házi szociális gondozó, szociális otthon gondozó, ápoló, általános betegápoló, pszichiátriai ápoló, pszichiátriai ápoló és gondozó, klinikai szakápoló (csak: geriátriai, pszichiátriai és mentálhigiénés szakápoló, körzeti – közösségi szakápoló), felnőtt szakápoló, általános ápoló, mentálhigiénés és pszichiátriai szakápoló, egészségügyi szakasszisztens (csak: gyógyfoglalkoztató szakasszisztens), foglalkozás-egészségügyi szakápoló, rehabilitációs tevékenység terapeuta, hospice szakápoló és koordinátor, ideg-elmeápoló, gyermek ideg-elme ápoló, körzeti betegápoló, körzeti ápoló, rehabilitációs terapeuta”

3. Az R. 3. számú mellékletének 3. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. Családsegítés	intézményvezető	felsőfokú szociális alapképzettség, közösségi szociális munkás, szociális menedzser, teológus
-------------------	-----------------	---

	családgondozó	felsőfokú szociális alapvégzettség, közösségi szociális munkás, családterapeuta, teológus
	szociális segítő	szociális asszisztens
	tanácsadó	felsőfokú szociális alapvégzettség, közösségi szociális munkás, pszichopedagógus, gyógypedagógus, pedagógus, nevelőtanár, pszichológus, jogász teológus, igazgatásszervező (szociális igazgatás szakirány), szociológus, szupervízor, humánerőforrás menedzser, humánszervező, mentálhigiénikus, addiktológiai konzultáns, közgazdász – szociálpolitikus, jogi szakokleveles családvédelmi tanácsadó, szociális igazgatás szakirányú végzettség, családterapeuta, mentálhigiénikus, munkavállalási tanácsadó, mediátor
	adósságkezelési tanácsadó	megegyezik a családgondozóval + adósságkezelési tanácsadó képzés”

4. Az R. 3. számú mellékletének 4. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. Idősek klubja, demens személyek nappali intézménye	Nappali ellátás vezető	felsőfokú szociális alapvégzettség, mentálhigiénikus, szociális menedzser, szociális asszisztens, gerontológiai gondozó, diplomás ápoló, okleveles egyetemi ápoló, okleveles ápoló, intézetvezető, mentálhigiénés asszisztens, szociális gondozó és szervező, teológus, diakónus igazgatásszervező (szociális igazgatás szakirány)
	szociális gondozó	szociális gondozó és szervező, szociális gondozó és ápoló, gerontológiai gondozó, házi szociális gondozó, szociális otthon gondozó, ápoló, általános betegápoló, pszichiátriai ápoló, pszichiátriai ápoló és gondozó, klinikai szakápoló (csak: geriátriai, pszichiátriai és mentálhigiénés szakápoló, körzeti – közösségi szakápoló), felnőtt szakápoló, általános ápoló, mentálhigiénés és pszichiátriai szakápoló, egészségügyi szakasszisztens (csak: gyógyfoglalkoztató szakasszisztens), foglalkozás-egészségügyi szakápoló, gyógymasször, gyógytornász, rehabilitációs tevékenység terapeuta, fizioterápiás asszisztens, hospice szakápoló és koordinátor, ideg- elmeápoló, körzeti betegápoló, körzeti ápoló, rehabilitációs terapeuta
	szociális, mentálhigiénés munkatárs	felsőfokú szociális alapvégzettség, mentálhigiénés asszisztens, pszichológus, teológus, diakónus, mentálhigiénikus, szociális gondozó és szervező, szociális asszisztens, gerontológiai gondozó, népművelő, művelődésszervező”

5. Az R. 3. számú mellékletének 5/A. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„5/A. Támogató szolgálat	vezető	felsőfokú szociális alapvégzettség konduktor, egészségügyi menedzser, szociális menedzser, diplomás ápoló, védőnő, pszichopedagógus, gyógypedagógus
	személyi segítő	szociális gondozó és szervező, szociális gondozó és ápoló, szociális asszisztens, gerontológiai gondozó, mentálhigiénés asszisztens, ápoló, általános betegápoló, felnőtt szakápoló, házi szociális gondozó, szociális otthon gondozó, általános betegápoló, pedagógiai asszisztens, gyógypedagógiai asszisztens”

6. Az R. 3. számú mellékletének 5/C. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„5/C. Közösségi pszichiátriai ellátás	közösségi koordinátor	felsőfokú szociális alapvégzettség, orvos, diplomás ápoló, okleveles egyetemi ápoló, okleveles egészségügyi szaktanár, okleveles ápoló, egészségügyi szakoktató, intézetvezető, pszichopedagógus, gyógypedagógus, pszichológus, diakónus, szupervízor, mentálhigiénikus, egészségügyi menedzser, addiktológiai konzultáns, szociális menedzser, pszichológus
	közösségi gondozó	Megegyezik a közösségi koordinátor képesítésével, azon túl: szociális gondozó és szervező, szociális gondozó és ápoló, szociális asszisztens, mentálhigiénés asszisztens, szociális szakgondozó-pszichiátriai gondozó, szociális szakgondozó- szenvedélybeteg gondozó, pszichiátriai ápoló, pszichiátriai ápoló és gondozó, klinikai szakápoló (csak: pszichiátriai és mentálhigiénés szakápoló, körzeti – közösségi szakápoló), felnőtt szakápoló, mentálhigiénés és pszichiátriai szakápoló, egészségügyi szakasszisztens (csak: gyógyfoglalkoztató szakasszisztens), rehabilitációs tevékenység terapeuta, ideg-, elmeápoló, rehabilitációs terapeuta, gyógypedagógus, gyógypedagógiai asszisztens, ápoló, pszichopedagógus, felnőtt szakápoló, foglalkozás-egészségügyi szakápoló,
	orvosi konzultáns	pszichiáter szakorvos”

7. Az R. 3. számú mellékletének 5/D. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„5/D. Szenvedélybetegek közösségi ellátása, alacsonyküszöbű ellátás	közösségi koordinátor/ alacsonyküszöbű ellátás koordinátor	felsőfokú szociális alapképzés, pszichológus, orvos, addiktológiai konzultáns, diplomás ápoló, okleveles egyetemi ápoló, diakónus, védőnő + szociális gondozó és szervező szociális gondozó és ápoló szociális asszisztens szociális, gyermek- és ifjúságvédelmi ügyintéző gerontológiai gondozó mentálhigiénés asszisztens szociális segítő-rehabilitációs nevelő segítő foglalkoztatás szervező szociokulturális animátor szociális szakgondozó-pszichiátriai gondozó, szenvedélybeteg gondozó
	közösségi gondozó	Megegyezik a közösségi koordinátor képesítésével, azon túl: szociális gondozó és ápoló, szociális gondozó és szervező, klinikai szakápoló (csak: geriátriai, pszichiátriai és mentálhigiénés szakápoló, körzeti – közösségi szakápoló), mentálhigiénés asszisztens, szociális asszisztens, szociális, gyermek- és ifjúságvédelmi ügyintéző, gerontológiai gondozó, foglalkoztatás szervező, szociokulturális animátor, szociális szakgondozó-pszichiátriai gondozó, szenvedélybeteg gondozó, egészségügyi szakasszisztens (csak: gyógyfoglalkoztató szakasszisztens), védőnő
	orvosi konzultáns	addiktológus, pszichiáter szakorvos
	alacsonyküszöbű ellátás konzultáns	általános szociális munkás, szociális munkás, szociálpedagógus, közösségi szociális munkás, mentálhigiénikus, addiktológiai konzultáns”

8. Az R. 3. számú mellékletének 5/E. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„5/E. Utcai szociális munka	koordinátor	felsőfokú szociális alapképzés, mentálhigiénikus, szociológus, szociálpolitikus, teológus, diakónus
	utcai szociális munkás	felsőfokú szociális alapképzés, szociális gondozó és szervező, mentálhigiénikus, pszichiátriai ápoló, felnőtt szakápoló, ápoló, általános betegápoló, általános ápoló, diakónus”

9. Az R. 3. számú mellékletének 6. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„6. Fogyatékosok nappali intézménye	intézményvezető	felsőfokú szociális alapvégzettség, egészségügyi menedzser, szociális menedzser, diplomás ápoló, okleveles egyetemi ápoló, okleveles ápoló, intézetvezető, védőnő, pszichopedagógus, gyógypedagógus, pszichológus, diakónus
	terápiás munkatárs	gyógymasszőr, gyógytornász, rehabilitációs tevékenység terapeuta, rehabilitációs terapeuta, pedagógiai asszisztens, gyógypedagógiai asszisztens, pszichopedagógus, gyógypedagógus, pszichológus, mozgásterapeuta, gyógytornász, konduktor, mentálhigiénikus
	szociális gondozó	szociális gondozó és szervező, szociális gondozó és ápoló, szociális asszisztens, házi szociális gondozó, szociális otthon gondozó, ápoló, általános betegápoló, felnőtt szakápoló”

10. Az R. 3. számú mellékletének 7. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„7. Pszichiátriai betegek nappali intézménye	intézményvezető	felsőfokú szociális alapvégzettség, pszichológus, mentálhigiénikus, addiktológiai konzultáns, szociális menedzser, klinikai szakpszichológus, addiktológiai szakpszichológus, diplomás ápoló, okleveles egyetemi ápoló, okleveles ápoló, intézetvezető, pszichopedagógus, humán erőforrás menedzser, humánszervező, szociális menedzser, teológus, diakónus
	terápiás segítő	szociálpolitikus, általános szociális munkás, szociális munkás, szociálpedagógus, szociális szervező, pszichopedagógus, óvodapedagógus, mentálhigiénikus, szociális gondozó és szervező, szociális gondozó és ápoló, szociális asszisztens, mentálhigiénés asszisztens, rehabilitációs nevelő segítő, szociális segítő-rehabilitációs nevelő segítő, szociális segítő-foglalkoztatás szervező, szociális segítő-szociokulturális animátor, szociális szakgondozó-pszichiátriai gondozó, szociális szakgondozó-szenvedélybeteg gondozó, pszichiátriai ápoló, pszichiátriai ápoló és gondozó, klinikai szakápoló (csak: geriátriai, pszichiátriai és mentálhigiénés szakápoló, körzeti – közösségi szakápoló), felnőtt szakápoló, mentálhigiénés és pszichiátriai szakápoló, egészségügyi szakasszisztens (csak: gyógyfoglalkoztató szakasszisztens), foglalkozás-egészségügyi szakápoló, gyógymasszőr, gyógytornász, rehabilitációs tevékenység terapeuta, hospice szakápoló és koordinátor, ideg-, elmeápoló, rehabilitációs terapeuta, egészségügyi szakasszisztens (csak: gyógyfoglalkoztató szakasszisztens), szociális menedzser, ápoló, diplomás ápoló, okleveles egyetemi ápoló, okleveles ápoló, ápoló, általános betegápoló, körzeti betegápoló, körzeti ápoló”

11. Az R. 3. számú mellékletének 7/A. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„7/A. Szenvedélybetegek nappali intézménye	intézményvezető	felsőfokú szociális alapvégzettség, pszichológus, pszichopedagógus, gyógypedagógus, mentálhigiénikus, gyógypedagógus, klinikai szakápoló (csak: geriátriai, pszichiátriai és mentálhigiénés szakápoló, körzeti – közösségi szakápoló), mentálhigiénés asszisztens, addiktológiai konzultáns, teológus, diakónus
	terápiás segítő	felsőfokú szociális alapvégzettség, gyógypedagógus, pszichopedagógus, egészségügyi szakasszisztens (csak: gyógyfoglalkoztató szakasszisztens), rehabilitációs terapeuta, szociális gondozó és szervező, szociális gondozó és ápoló, szociális asszisztens, szociális, gyermek- és ifjúságvédelmi ügyintéző, gerontológiai gondozó, mentálhigiénés asszisztens, szociális segítő-rehabilitációs nevelő segítő, foglalkoztatás szervező, szociokulturális animátor, szociális szakgondozó-pszichiátriai gondozó, szenvedélybeteg gondozó, klinikai szakápoló (csak: geriátriai, pszichiátriai és mentálhigiénés szakápoló, körzeti – közösségi szakápoló), addiktológiai konzultáns, pszichiátriai ápoló, pszichiátriai ápoló és gondozó, gyógypedagógiai asszisztens”

12. Az R. 3. számú mellékletének 8. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„8. Nappali melegedő	intézményvezető	felsőfokú szociális alapvégzettség, közösségi szociális munkás, szociális menedzser, közigazdász-szociálpolitikus, teológus
	szociális, mentálhigiénés munkatárs	felsőfokú szociális alapvégzettség, közösségi szociális munkás, szociális asszisztens, mentálhigiénés asszisztens védőnő, teológus, diakónus, pedagógus, népművelő
	szociális segítő	szociális gondozó és szervező, szociális gondozó és ápoló, szociális asszisztens, mentálhigiénés asszisztens, pedagógiai asszisztens, gyógypedagógiai asszisztens”

13. Az R. 3. számú mellékletének 9. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„9. Idősek bentlakást nyújtó intézményei	intézményvezető	felsőfokú szociális alapvégzettség, közigazdász, szociális menedzser, orvos, gyógypedagógus, pszichológus, ápoló, diplomás ápoló, okleveles egyetemi ápoló, okleveles egészségügyi szaktanár, okleveles ápoló, egészségügyi szakoktató, intézetvezető, osztályvezető ápoló, igazgatásszervező (szociális igazgatás szakirány), teológus
--	-----------------	---

	részlegvezető	felsőfokú szociális alapvégzettség, diplomás ápoló, okleveles egyetemi ápoló, ápoló, pszichiátriai ápoló, pszichiátriai ápoló és gondozó, klinikai szakápoló (csak: geriátriai, pszichiátriai és mentálhigiénés szakápoló, körzeti – közösségi szakápoló), felnőtt szakápoló általános ápoló, diakónus, mentálhigiénés és pszichiátriai szakápoló, egészségügyi szakasszisztens (csak: gyógyfoglalkoztató szakasszisztens), foglalkozás-egészségügyi szakápoló, rehabilitációs tevékenység terapeuta, fizioterápiás asszisztens, hospice szakápoló és koordinátor, ideg- elmeápoló, körzeti betegápoló, körzeti ápoló, rehabilitációs terapeuta, szociális gondozó és szervező, szociális asszisztens, gerontológiai gondozó
	orvos	orvos
	intézményvezető ápoló	ápoló, diplomás ápoló, okleveles egyetemi ápoló, okleveles ápoló, intézetvezető, mentőtiszt, pszichiátriai ápoló, pszichiátriai ápoló és gondozó, klinikai szakápoló (csak: geriátriai, pszichiátriai és mentálhigiénés szakápoló, körzeti – közösségi szakápoló), felnőtt szakápoló, mentálhigiénés és pszichiátriai szakápoló, egészségügyi szakasszisztens (csak: gyógyfoglalkoztató szakasszisztens), foglalkozás-egészségügyi szakápoló,
	ápoló, gondozó	ápoló, általános betegápoló, pszichiátriai ápoló, pszichiátriai ápoló és gondozó, klinikai szakápoló (csak: geriátriai, pszichiátriai és mentálhigiénés szakápoló, körzeti – közösségi szakápoló), felnőtt szakápoló, általános ápoló, mentálhigiénés és pszichiátriai szakápoló, egészségügyi szakasszisztens (csak: gyógyfoglalkoztató szakasszisztens), foglalkozás-egészségügyi szakápoló, rehabilitációs tevékenység terapeuta, fizioterápiás asszisztens, hospice szakápoló és koordinátor, ideg- elmeápoló, körzeti betegápoló, körzeti ápoló, rehabilitációs terapeuta, szociális gondozó és szervező, szociális gondozó és ápoló, szociális asszisztens, szociális, gyermek- és ifjúságvédelmi ügyintéző, gerontológiai gondozó, mentálhigiénés asszisztens, csecsemő- és kisgyermekgondozó, csecsemő- és kisgyermeknevelő-gondozó, bölcsődei szakgondozó, szociális gondozó-fogyatékosok gondozója, szociális szakgondozó-pszichiátriai gondozó, szenvedélybeteg gondozó, csecsemő és gyermeknevelő-gondozó, szociális otthon gondozó
	diétás nővér	dietetikus, diétás nővér, ételmezési menedzser, ételmezésvezető, ételmezésvezető

	mozgásterapeuta	gyógymasszőr, gyógytornász, rehabilitációs tevékenység terapeuta, fizioterápiás asszisztens, rehabilitációs terapeuta, mozgásterapeuta, gyógytornász, konduktor, egészségügyi szakasszisztens (csak: gyógyfoglalkoztató szakasszisztens)
	foglalkoztatás szervező	általános szociális munkás, szociális munkás, szociális szervező, közösségi szociális munkás, szociális gondozó és szervező, gyógypedagógus, pedagógus, szociális asszisztens, népművelő, művelődésszervező
	szociális, mentálhigiénés munkatárs	felsőfokú szociális alapképzettség, mentálhigiénés asszisztens, pszichológus, teológus, diakónus, mentálhigiénikus, szociális gondozó és szervező, szociális asszisztens, gerontológiai gondozó, népművelő, művelődésszervező

14. Az R. 3. számú melléklete a következő 9/A. ponttal egészül ki:

„9/A. Fogyatékos személyek bentlakást nyújtó intézményei	intézményvezető	felsőfokú szociális alapképzettség, egészségügyi menedzser, szociális menedzser diplomás ápoló, okleveles egyetemi ápoló, okleveles ápoló, intézetvezető, védőnő, pszichopedagógus, gyógypedagógus, pszichológus, mentálhigiénikus, teológus, orvos, igazgatásszervező (szociális igazgatás szakirány), jogász
	részlegvezető	diplomás ápoló, okleveles egyetemi ápoló, okleveles egészségügyi szaktanár, okleveles ápoló, ápoló, felnőtt szakápoló
	orvos	orvos (az intézményben végzendő orvosi feladatok szerint)
	intézményvezető ápoló	diplomás ápoló, okleveles egyetemi ápoló, okleveles ápoló ápoló, felnőtt szakápoló,
	ápoló, gondozó	ápoló, általános betegápoló, felnőtt szakápoló, körzeti betegápoló, körzeti ápoló, szociális gondozó és szervező, szociális gondozó és ápoló, házi szociális gondozó, szociális otthon gondozó
	vezető pedagógus	pszichopedagógus, gyógypedagógus, pedagógus
	fejlesztő pedagógus	pszichopedagógus, gyógypedagógus, pedagógus
	pedagógus	pszichopedagógus, gyógypedagógus, pedagógus
	mozgásterapeuta	rehabilitációs terapeuta, mozgásterapeuta, gyógytornász, konduktor, gyógymasszőr, fizioterápiás asszisztens, torna tanár, rehabilitációs tevékenység terapeuta

	foglalkoztatás szervező	egészségügyi szakasszisztens (csak: gyógyfoglalkoztató szakasszisztens), rehabilitációs terapeuta, népművelő, művelődésszervező, gyógypedagógiai asszisztens, szociális asszisztens
	szociális, mentálhigiénés munkatárs	felsőfokú szociális alapvégzettség, pszichopedagógus, gyógypedagógus, pszichológus, szupervizor, rehabilitációs terapeuta, teológus, diakónus
	munkavezető	rehabilitációs terapeuta, szociális gondozó és szervező, szociális gondozó és ápoló, pedagógiai asszisztens, gyógypedagógiai asszisztens, házi szociális gondozó, szociális otthon gondozó
	gyermekgondozó- ápoló	csecsemő- és kisgyermekgondozó, csecsemő- és kisgyermeknevelő-gondozó, bölcsődei szakgondozó, csecsemő- és gyermekápoló, ápoló, szociális gondozó és szervező, szociális gondozó és ápoló, ápoló, házi szociális gondozó, szociális otthon gondozó,
	szociális segítő	szociális gondozó és szervező, szociális gondozó és ápoló, ápoló, általános betegápoló, felnőtt szakápoló, mentálhigiénés és pszichiátriai szakápoló, körzeti betegápoló, körzeti ápoló, rehabilitációs terapeuta, pedagógiai asszisztens, gyógypedagógiai asszisztens
	szociális ügyintéző	szociális gondozó és szervező, szociális gondozó és ápoló, ápoló, általános betegápoló, felnőtt szakápoló, mentálhigiénés és pszichiátriai szakápoló, körzeti betegápoló, körzeti ápoló, rehabilitációs terapeuta, pedagógiai asszisztens, gyógypedagógiai asszisztens, szociális és gyermekvédelmi ügyintéző”

15. Az R. 3. számú melléklete a következő 9/B. ponttal egészül ki:

„9/B. Hajléktalan személyek bentlakást nyújtó intézményei	intézményvezető	felsőfokú szociális alapvégzettség, közösségi szociális munkás, szociális menedzser, közigazdász – szociálpolitikus, orvos, teológus, pszichológus, jogász, igazgatásszervező (szociális igazgatás szakirány)
	részlegvezető	azonos az intézményvezetőre vonatkozó képesítésekkel
	szociális, mentálhigiénés munkatárs	felsőfokú szociális alapvégzettség, közösségi szociális munkás, fejlesztő pedagógus vagy felsőfokú egészségügyi végzettség mentálhigiénés szakirányú végzettséggel, szociális asszisztens, mentálhigiénés asszisztens pedagógus, védőnő, népművelő, teológus, diakónus
	ápoló, gondozó	ápoló, általános betegápoló, felnőtt szakápoló, általános ápoló, körzeti betegápoló, körzeti ápoló, ápolási asszisztens, szociális gondozó és ápoló, ÖNO és házi szociális gondozó, szociális otthon gondozó, szociális gondozó és szervező

	foglalkoztatás szervező	felsőfokú szociális alapvégzettség, közösségi szociális munkás, szociális szervező, szociálpedagógus, népművelő, művelődésszervező, szociális gondozó és szervező, szociális asszisztens, gyógyfoglalkoztató asszisztens, gyógypedagógiai asszisztens, fejlesztő pedagógus, gyermek- és ifjúsági felügyelő, mentálhigiénés asszisztens
	munkavezető	a foglalkoztatás jellegének megfelelő szakképzettség, beleértve a szakokat is; szociális segítő – foglalkoztatás szervező, szociális gondozó és ápoló”

16. Az R. 3. számú melléklete a következő 9/C. ponttal egészül ki:

„9/C. Pszichiátriai betegek bentlakást nyújtó intézményei	intézményvezető	felsőfokú szociális alapvégzettség, mentálhigiénikus, orvos, ápoló, diplomás ápoló, okleveles egyetemi ápoló, okleveles ápoló, intézetvezető, orvos, pszichológus, igazgatásszervező (szociális igazgatás szakirány), mentálhigiénikus, addiktológiai konzultáns, szociális menedzser, közgazdász, szociálpolitikus, klinikai szakpszichológus, addiktológiai szakpszichológus, humán erőforrás menedzser, humánszervező, szociális menedzser, jogász, teológus, egészségügyi menedzser
	intézményvezető ápoló	ápoló, diplomás ápoló, okleveles egyetemi ápoló, okleveles ápoló, intézetvezető, mentőtiszt, pszichiátriai ápoló, pszichiátriai ápoló és gondozó, klinikai szakápoló (csak: geriátriai, pszichiátriai és mentálhigiénés szakápoló, körzeti – közösségi szakápoló), felnőtt szakápoló, mentálhigiénés és pszichiátriai szakápoló, egészségügyi szakasszisztens (csak: gyógyfoglalkoztató szakasszisztens), foglalkozás-egészségügyi szakápoló,
	részlegvezető	felsőfokú szociális alapvégzettség, orvos, klinikai szakápoló (csak: geriátriai, pszichiátriai és mentálhigiénés szakápoló, körzeti – közösségi szakápoló), pszichológus, mentálhigiénikus, addiktológiai konzultáns, szociális menedzser, klinikai szakpszichológus, addiktológiai szakpszichológus, diplomás ápoló, szociális gondozó és szervező, szociális asszisztens, mentálhigiénés asszisztens, ápoló, felnőtt szakápoló, diakónus
	orvos	pszichiáter szakorvos, orvos
	ápoló, gondozó	ápoló, diplomás ápoló, okleveles egyetemi ápoló, okleveles ápoló, intézetvezető, osztályvezető ápoló, mentálhigiénés asszisztens, pszichiátriai ápoló, pszichiátriai ápoló és gondozó, klinikai szakápoló (csak: geriátriai, pszichiátriai és mentálhigiénés szakápoló, körzeti – közösségi szakápoló), felnőtt szakápoló, mentálhigiénés és pszichiátriai szakápoló, ideg-, elmeápoló, szociális gondozó és szervező, szociális gondozó és ápoló, szociális asszisztens

	foglalkoztatás szervező	általános szociális munkás, szociális munkás, szociálpedagógus, szociális gondozó és szervező, szociális asszisztens, mentálhigiénés asszisztens, rehabilitációs nevelő segítő, szociális segítő-rehabilitációs nevelő segítő, szociális segítő-foglalkoztatás szervező, szociális segítő-szociokulturális animátor, egészségügyi szakasszisztens (csak: gyógyfoglalkoztató szakasszisztens), rehabilitációs terapeuta, gyógypedagógiai asszisztens, népművelő, művelődésszervező, szociális gondozó és ápoló, szociális asszisztens, ápoló, klinikai szakápoló (csak: geriátriai, pszichiátriai és mentálhigiénés szakápoló, körzeti – közösségi szakápoló), felnőtt szakápoló
	szociális, mentálhigiénés munkatárs	felsőfokú szociális alapvégzettség, szociális gondozó és szervező, mentálhigiénés asszisztens, szociális gondozó és szervező, szociális asszisztens, pszichológus, teológus, diakónus, mentálhigiénikus, szociális gondozó és ápoló, szociális asszisztens, szociális segítő-rehabilitációs nevelő segítő, szociális segítő-foglalkoztatás szervező, szociális segítő-szociokulturális animátor, ápoló, klinikai szakápoló (csak: geriátriai, pszichiátriai és mentálhigiénés szakápoló, körzeti – közösségi szakápoló), felnőtt szakápoló
	munkavezető	foglalkoztatásnak megfelelő szakképzettség+ érettségi, gyógypedagógiai asszisztens, szociális asszisztens, szociális segítő-rehabilitációs nevelő segítő, szociális segítő-foglalkoztatás szervező, szociális segítő-szociokulturális animátor, egészségügyi szakasszisztens (csak: gyógyfoglalkoztató szakasszisztens), rehabilitációs terapeuta, mentálhigiénés asszisztens
	szociális segítő	felsőfokú szociális alapvégzettség, szociális gondozó és szervező, szociális gondozó és ápoló, szociális asszisztens, mentálhigiénés asszisztens, szociális segítő-rehabilitációs nevelő segítő, szociális segítő-foglalkoztatás szervező, szociális segítő-szociokulturális animátor, szociális szakgondozó-pszichiátriai gondozó, szociális szakgondozó-szenvedélybeteg gondozó, ápoló, felnőtt szakápoló”

17. Az R. 3. számú melléklete a következő 9/D. ponttal egészül ki:

„9/D. Szenvedélybetegek bentlakást nyújtó intézményei	intézményvezető	felsőfokú szociális alapvégzettség, orvos, teológus, pszichológus, orvos, ápoló, diplomás ápoló, okleveles egyetemi ápoló, okleveles egészségügyi szaktanár, okleveles ápoló, intézetvezető, osztályvezető ápoló, szociális menedzser, igazgatásszervező (szociális igazgatás szakirány), gyógypedagógus, addiktológiai konzultáns
---	-----------------	--

	intézményvezető ápoló	ápoló, diplomás ápoló, okleveles egyetemi ápoló, okleveles ápoló, intézetvezető, mentőtiszt, pszichiátriai ápoló, pszichiátriai ápoló és gondozó, klinikai szakápoló (csak: geriátriai, pszichiátriai és mentálhigiénés szakápoló, körzeti – közösségi szakápoló), felnőtt szakápoló, mentálhigiénés és pszichiátriai szakápoló, egészségügyi szakasszisztens (csak: gyógyfoglalkoztató szakasszisztens), foglalkozás-egészségügyi szakápoló,
	részlegvezető	felsőfokú szociális alapvégzettség, teológus, diakónus, pszichológus, ápoló, diplomás ápoló, okleveles egyetemi ápoló, okleveles egészségügyi szaktanár, okleveles ápoló, egészségügyi szakoktató, intézetvezető, védőnő, mentőtiszt, osztályvezető ápoló, egészségügyi menedzser, igazgatásszervező (szociális igazgatás szakirány), gyógypedagógus, addiktológiai konzultáns szociális gondozó és szervező, szociális asszisztens, gerontológiai gondozó, mentálhigiénés asszisztens, -foglalkoztatás szervező, szociokulturális animátor, szociális szakgondozó-pszichiátriai gondozó, szenvedélybeteg gondozó, ápoló, pszichiátriai ápoló, pszichiátriai ápoló és gondozó, klinikai szakápoló (csak: geriátriai, pszichiátriai és mentálhigiénés szakápoló, körzeti – közösségi szakápoló), felnőtt szakápoló, mentálhigiénés és pszichiátriai szakápoló, egészségügyi szakasszisztens (csak: gyógyfoglalkoztató szakasszisztens), foglalkozás-egészségügyi szakápoló, rehabilitációs tevékenység terapeuta, ideg- elmeápoló, gyermek ideg- elme ápoló, rehabilitációs terapeuta
	orvos	addiktológus, pszichiáter szakorvos, orvos
	foglalkoztatás szervező	szociális munkás, általános szociális munkás, szociális szervező, szociálpedagógus, népművelő, művelődésszervező, szociális gondozó és szervező, szociális asszisztens, gyógypedagógiai asszisztens, rehabilitációs tevékenység terapeuta, pszichopedagógus, gyógypedagógus, pedagógus, mentálhigiénés asszisztens
	szociális, mentálhigiénés munkatárs	felsőfokú szociális alapvégzettség, teológus, diakónus, pszichopedagógus, gyógypedagógus, óvodapedagógus, addiktológiai konzultáns, mentálhigiénikus, szenvedélybeteg gondozó, klinikai szakápoló (csak: geriátriai, pszichiátriai és mentálhigiénés szakápoló, körzeti – közösségi szakápoló), védőnő, mentálhigiénés asszisztens, -foglalkoztatás

		szervező, -szociokulturális animátor, szociális gondozó-fogyatékosok gondozója, szociális szakgondozó-pszichiátriai gondozó, -szenvedélybeteg gondozó
	munkavezető	a foglalkoztatás jellegének megfelelő szakképzettség beleértve a szakoktatókat is; szociális gondozó és ápoló
	ápoló, gondozó	ápoló, diplomás ápoló, pszichiátriai ápoló és gondozó, felnőtt szakápoló, klinikai szakápoló (csak: geriátriai, pszichiátriai és mentálhigiénés szakápoló, körzeti – közösségi szakápoló), szociális gondozó és szervező, gerontológiai gondozó, szociális gondozó és ápoló, szociális asszisztens
	szociális segítő	mentálhigiénés asszisztens, klinikai szakápoló (csak: geriátriai, pszichiátriai és mentálhigiénés szakápoló, körzeti – közösségi szakápoló), gyógypedagógus, szociális asszisztens, szociálpedagógus, mentálhigiénés asszisztens, addiktológiai konzultáns, szenvedélybeteg gondozó”

18. Az R. 3. számú mellékletének 10. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„10. Módszertani osztály	osztályvezető	felsőfokú szociális alapképzettség, szociológus, pszichológus, pedagógus, szociális menedzseri vagy szociális igazgatás-szervezői végzettséggel: pedagógus, népművelő, orvos, jogász, közgazdász
	módszertani munkatárs/ módszertani szakértő	felsőfokú szociális alapképzettség, pedagógus, gyógypedagógus, jogász, pszichológus, felsőfokú egészségügyi végzettség, közgazdász
	adminisztrátor	statisztikai szervező, elemző, számítógép-kezelő (használó), számítástechnikai szoftverüzemeltető, közgazdasági technikai végzettség, mérlegképes könyvelő, érettségi és számítástechnikai tanfolyam”

3. számú melléklet a 37/2007. (XII. 22.) SZMM rendelethez

„4. számú melléklet az 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelethez

*Étkeztetésre vonatkozó igénybevételi napló
(sorszámozott és hitelesített)*

Dátum: év hónap nap

Sorszám	Ellátott neve	Étkeztetés típusa ¹		
		helyben	elvitellel	kiszállítással

Helyben étkezők száma:

Elvitellel étkezők száma:

Kiszállítással étkezők száma:

Összes étkező száma:

*Népkonyhán történő étkeztetésre vonatkozó igénybevételi napló
(sorszámozott és hitelesített)*

<i>Dátum (hónap, nap)</i>	<i>Népkonyhán étkezők száma összesen</i>

¹ Jelölje X-szel az ellátott által igénybe vett étkeztetés típusát!”

4. számú melléklet a 37/2007. (XII. 22.) SZMM rendelethez

„10. számú melléklet az 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelethez

Nappali ellátásban részesülők látogatási és eseménynaplója
(sorszámozott és hitelesített)

Dátum: év hónap nap

Sorszám	Ellátott neve ¹	Igénybevett szolgáltatások ²				
		étkezés	ügyintézés	mentális tanácsadás	szabadidős programokban való részvétel	egyéb

Ellátottak száma összesen:

¹ Pszichiátriai- és szenvedélybetegek nappali intézményeiben az ellátott személyi azonosító kódjának feltüntetése is elegendő, mely az igény bejelentési dokumentáció alapján azonosítja az ellátottat.

² Jelölje X-szel az ellátott által igénybe vett szolgáltatásokat.”

5. számú melléklet a 37/2007. (XII. 22.) SZMM rendelethez

„14. számú melléklet az 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelethez

ADATLAP
A BÁZIS-SZÁLLÁS IGÉNYBEVÉTELÉRŐL

Az adatszolgáltató fenntartó

Neve:

Típusa: egyházi jogi személy ☐ alapítvány ☐ közalapítvány ☐ társadalmi szervezet ☐ gazdasági társaság ☐ egyéni vállalkozó
☐ közhasznú társaság, nonprofit gazdasági társaság ☐ egyéb ☐

Címe:

A bázis-szállást működtető intézmény neve:

Ágazati azonosítója:

Címe:

Bázis-szállás működésének helye:

Bázis-szállás ágazati azonosító száma:

Ssz.	Az ellátott neve	Születési éve	Tartózkodási hely (település, közterület)	Az igénybevétel		A nyújtott szolgáltatások leírása	Az ellátott igénybevételt igazoló aláírása
				kezdetének	végének		
				dátuma (év/hó/nap)			

20..... hó nap

.....
Bázis-szállás vezető”

6. számú melléklet a 37/2007. (XII. 22.) SZMM rendelethez

1. Az Ir. 1. számú melléklete B része 2. pontjának bevezető szövege helyébe a következő rendelkezés lép:

„2. Átmeneti elhelyezést, ápolást-gondozást nyújtó, rehabilitációs intézmények, lakóotthon esetén (időotthon esetén a 2.10. pontot nem kell kitölteni):”

2. Az Ir. 1. számú mellékletének C része helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„C

I.

Jövedelemnyilatkozat

Az ellátást kérelmező személyre vonatkozó személyi adatok:

Neve:
 Születési neve:
 Anyja neve:
 Születési hely, év, hó, nap:
 Lakcím: település: utca/házzám: ir.szám:
 (itt azt a lakcímet vagy tartózkodási címet kell megjelölni, ahol a kérelmező életvitelszerűen tartózkodik)

Telefonszám (nem kötelező megadni):

A személyes gondoskodást nyújtó alapszolgáltatás, illetve szakosított ellátás esetén:	
1. az ellátást igénylő rendszeres (bruttó) havi jövedelme:	
1.1. Munkaviszonyból és más foglalkoztatási jogviszonyból származó:	
1.2. Társas és egyéni vállalkozásból, őstermelői, illetve szellemi és más önálló tevékenységből származó:	
1.3. Alkalmi munkavégzésből származó:	
1.4. Táppénz, gyermekgondozási támogatások:	
1.5. Önkormányzat és munkaügyi szervek által folyósított ellátások:	
Amennyiben az erre vonatkozó igazolás beszerzését hivatalból kéri, az ellátást folyósító szerv neve és címe:	
1.6. Nyugellátás és egyéb nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások:	
1.7. Egyéb jövedelem:	
2. összes (nettó) havi jövedelem:	
Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a közölt adatok a valóságnak megfelelnek. A térítési díj megállapításához szükséges jövedelmet igazoló bizonylatokat egyidejűleg csatoltam. Hozzájárulok a kérelemben szereplő adatoknak a szociális igazgatási eljárás során történő felhasználásához.	
Dátum:	
	Az ellátást igénybe vevő (törvényes képviselő) aláírása:

II.

Jövedelemnyilatkozat étkészítés, házi segítségnyújtás igényléséhez**Személyi adatok****1. Az ellátást kérelmező személyre vonatkozó személyi adatok:**

Neve:
 Születési neve:
 Anyja neve:
 Születési hely, év, hó, nap:
 Lakcím: település: utca/házszám: ir.szám:
 (itt azt a lakcímet vagy tartózkodási címet kell megjelölni, ahol a kérelmező életvitelszerűen tartózkodik)

Telefonszám (nem kötelező megadni):

2. Az ellátást kérelmező családi állapota:

- ☐ egyedülálló
☐ házastársával/élettársával él együtt

3. A kérelmező családjához tartozó személyre a jegyző a tárgyévben adott-e ki jövedelemigazolást?

- ☐ igen, a családtag neve:
☐ nem

4. A családban élők adatai:

(szükség esetén a táblázat sorai bővíthetők)

		Neve	Rokoni kapcsolat*	Születési hely, év, hó, nap	Anyja neve	16. évet betöltött személy esetén az oktatási intézmény megnevezése	Megjegyzés**
Az ellátást igénylő	kérelmező						
+ a vele családban élő	házastársa/élettársa						
	gyermeke 1						
	gyermeke 2						
	gyermeke 3						
	gyermeke 4						
	gyermeke 5						
	további közeli hozzátartozója 1						
	további közeli hozzátartozója 2						
	további közeli hozzátartozója 3						

* A kérelmező: egyeneságbeli rokona (szülő, nagyszülő), örökbefogadott, a mostoha- és nevelt gyermeke, az örökbefogadó, a mostoha- és a nevelőszülője, valamint testvére

** Ebben az oszlopban kell feltüntetni, ha

- a 16-20 év közötti gyermek nem jár oktatási intézménybe, de önálló keresettel még nem rendelkezik, vagy
- életkortól függetlenül a tartós betegség vagy fogyatékosság fennállását.

5. A család lakóhelye: település: utca/házszám: ir.szám:

A család létszáma: fő

Jövedelmi adatok:

1. A családtagok jövedelme
(a családtagokat a 4. pontban megadott sorrendben kell feltüntetni)

		Munkaviszonyból és más foglalkoztatási jogviszonyból származó	Társas és egyéni vállalkozásból, őstermelői, illetve szellemi és más önálló tevékenységből származó	Alkalmi munka- végzésből származó	Táppénz, gyermek- gondozási támogatások	Önkor- mányzat és munkaügyi szervek által folyósított ellátások	Nyugellátás és egyéb nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások	Egyéb jövedelem	Összes jövedelem
<i>Az ellátást igénylő</i>	<i>kérelmező</i>								
+ a vele családban élő	<i>háastársa/élettársa</i>								
	<i>gyermek 1</i>								
	<i>gyermek 2</i>								
	<i>gyermek 3</i>								
	<i>gyermek 4</i>								
	<i>gyermek 5</i>								
	<i>további közeli hozzátartozója 1</i>								
	<i>további közeli hozzátartozója 2</i>								
	<i>további közeli hozzátartozója 3</i>								
ÖSSZESEN:									

Felelősségem tudatában kijelentem, hogy életvitelszerűen a lakóhelyemen vagy a tartózkodási helyemen élek (a megfelelő rész aláhúzendó, a kérelemben közölt adatok a valóságnak megfelelnek).

Tudomásul veszem, hogy a kérelemben közölt jövedelmi adatokat a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 10. §-ának (7) bekezdése alapján a szociális hatáskört gyakorló szerv – az állami adóhatóság útján – ellenőrizheti.

Hozzájárulok a kérelemben szereplő adatoknak a szociális igazgatási eljárás során történő felhasználásához.

Dátum:

.....

Kérelmező/törvényes képviselő aláírása

III.

*Vagyonynyilatkozat tartós bentlakásos időszotthoni ellátás kérelmezése esetén**A nyilatkozó személyi adatai*

Neve:
 Születési neve:
 Anyja neve:
 Születési hely, év, hó, nap:
 Lakóhely:
 Tartózkodási hely:

A nyilatkozó vagyona

1. Lakástulajdon és lakótelek-tulajdon címe: város/község út/utca..... hsz., alapterülete: m², tulajdoni hányad:, a szerzés ideje: év
 Becsült forgalmi érték:* Ft
 Haszonélvezeti joggal terhelt: igen nem (a megfelelő aláhúzendő)
 2. Üdültulajdon és üdülőtelek-tulajdon címe: város/község út/utca hsz., alapterülete: m², tulajdoni hányad:, a szerzés ideje: év
 Becsült forgalmi érték:* Ft
 3. Egyéb, nem lakás céljára szolgáló épület-(épületrész-)tulajdon megnevezése (zártkerti építmény, műhely, üzlet, műterem, rendelő, garázs stb.): címe: város/község..... út/utca hsz., alapterülete: m², tulajdoni hányad:, a szerzés ideje: év
 Becsült forgalmi érték:* Ft
 4. Termőföldtulajdon megnevezése: címe: város/község út/utca hsz., alapterülete: m², tulajdoni hányad:, a szerzés ideje: év
 Becsült forgalmi érték:* Ft
 5. 18 hónapon belül ingyenesen átruházott ingatlan címe.....város/község..... út/utca.....hsz., alapterülete.....m², tulajdoni hányad....., az átruházás ideje.....
 Becsült forgalmi érték:*Ft
 6. Ingatlanhoz kötődő vagyoni értékű jog:
 A kapcsolódó ingatlan megnevezése.....címe:.....város/község.....út/utca.....hsz. A vagyoni értékű jog megnevezése: haszonélvezeti ☐, használati ☐, földhasználati ☐, lakáshasználati ☐, haszonbérleti ☐, bérleti ☐, jelzálogjog ☐, egyéb ☐.**
 Becsült forgalmi érték:*Ft
- Kijelentem, hogy a fenti adatok a valóságnak megfelelnek. Hozzájárulok a nyilatkozatban szereplő adatoknak a szociális igazgatási eljárásban történő felhasználásához, kezeléséhez.
- Kelt: év hó nap

.....
 Kérelmező/ törvényes képviselő
 aláírása

Megjegyzés:

Ha a nyilatkozó vagy családtagja bármely vagyontárgyból egynél többel rendelkezik, akkor a vagyonyilatkozat megfelelő pontját a vagyontárgyak számával egyezően kell kitölteni. Amennyiben a vagyonyilatkozatban feltüntetett vagyon nem a Magyar Köztársaság területén van, a forgalmi értéket a vagyon helye szerinti állam hivatalos pénznemében is fel kell tüntetni.

* Becsült forgalmi értéként az ingatlannak a településen szokásos forgalmi értékét kell feltüntetni.

** A megfelelő választ X-szel kell jelölni.

Tájékoztató a kérelem kitöltéséhez

A megfelelő választ X-szel kell jelölni, illetve a hiányzó adatokat kitölteni.

I. Személyi adatok

Egyedülálló az a személy, aki hajadon, nőtlen, özvegy, elvált vagy házastársától külön él, kivéve, ha élettársa van. A házastársak akkor tekinthetők különélőnek, ha a lakcímük különböző. A családtag: a kérelmező házastársa, egyeneságbeli rokona, az örökbefogadott, a mostoha- és neveltgyermek, az örökbefogadó-, mostoha- és a nevelőszülője, valamint testvére. Közös háztartásban élő eltartott gyermeknek számít:

- a húszévesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező,
- a huszonhárom évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató,
- a huszonöt évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató,
- korhatárra való tekintet nélkül a tartósan beteg, az autista, illetve a testi, érzékszervi, értelmi, vagy beszéd fogyatékos vér szerinti, örökbe fogadott, illetve nevelt gyermek, amennyiben ez az állapot a gyermek 25. életévének betöltését megelőzően is fennállt. A tanulói, hallgatói jogviszonyra és az egészségi állapotra vonatkozó igazolásokat a kérelemhez csatolni kell.

II. Jövedelmi adatok

Jövedelem: a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó – megszerzett – vagyoni érték (bevétel), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adómentes jövedelmet is, továbbá az a bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni.

A jövedelmi adatok alatt havi nettó jövedelmet kell érteni. A nettó jövedelem kiszámításánál a bevételt az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett összegben kell feltüntetni. Elismert költségnek minősül a személyi jövedelemadóról szóló törvényben elismert költség, valamint a fizetett tartásdíj. Befizetési kötelezettségnek minősül a személyi jövedelemadó, az egyszerűsített vállalkozási adó, a magánszemélyt terhelő egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás, egészségbiztosítási hozzájárulás és járulék, egészségügyi szolgáltatási járulék, nyugdíjjárulék, nyugdíjbiztosítási járulék, magán-nyugdíjpénztári tagdíj és munkavállalói járulék.

Ha a magánszemély az egyszerűsített vállalkozói adó vagy egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás alapjául szolgáló bevételt szerez, a bevétel csökkenthető a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint elismert költségnek minősülő igazolt kiadásokkal, ennek hiányában a bevétel 40%-ával. Ha a mezőgazdasági őstermelő adóévi őstermelésből származó bevétele nem több a kistermelés értékhatáránál (illetve ha részére támogatást folyósítottak, annak a folyósított támogatással növelt összegénél), akkor a bevétel csökkenthető az igazolt költségekkel, továbbá a bevétel 40%-ának megfelelő összeggel, vagy a bevétel 85%-ának, illetőleg állattenyésztés esetén 94%-ának megfelelő összeggel.

Nem minősül jövedelemnek, így a jövedelembe sem kell beszámítani a temetési segélyt, az alkalmanként adott átmeneti segélyt, a lakásfenntartási támogatást, az adósságcsökkenési támogatást, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatást, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény keretében nyújtott pénzbeli támogatást, a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás melletti pótlékot, a nevelőszülők számára fizetett nevelési díjat és külön ellátmányt, az anyasági támogatást, a tizenharmadik havi nyugdíjat, a súlyos mozgáskorlátozott személyek pénzbeli közlekedési kedvezményeit, a vakok személyi járadékát és a fogyatékosági támogatást, a fogadó szervezet által az önkéntesnek külön törvény alapján biztosított juttatást, a házi segítségnyújtás keretében társadalmi gondozásért kapott tiszteletdíjat, az energiafelhasználáshoz nyújtott támogatást. Nem minősül jövedelemnek az alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatás révén szerzett bevétel, ha havi ellenértéke a minimálbér 50 %-át nem haladja meg.

A családtagok jövedelmét külön-külön kell feltüntetni. A családi pótlékot, az árvaellátást és a tartásdíj címén kapott összeget annak a személynek a jövedelmeként kell figyelembe venni, akire tekintettel azt folyósítják.

A havi jövedelem kiszámításakor

- rendszeres jövedelem esetén a kérelem benyújtását megelőző hónap,
 - nem rendszeres jövedelem, illetve vállalkozásból, őstermelésből származó jövedelem esetén a kérelem benyújtását megelőző tizenkét hónap
- alatt kapott összeg egy havi átlagát kell együttesen figyelembe venni.

Jövedelem típusai:

1. *Munkaviszonyból és más foglalkoztatási viszonyból származó jövedelem:* különösen a munkaviszonyban, közalkalmazotti, közszolgálati jogviszonyban, bírósági, ügyészégi, igazságügyi szolgálati jogviszonyban, honvédség, rendvédelmi szervek, polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos és szerződéses szolgálati jogviszonyában folytatott munkavégzésre irányuló tevékenységből, továbbá szövetkezet tagjaként folytatott - személyes közreműködést igénylő - tevékenységből származó jövedelem.

2. *Társas és egyéni vállalkozásból, őstermelői, illetve szellemi és más önálló tevékenységből származó jövedelem:* itt kell feltüntetni továbbá a jogdíjat, a bérbeadó, a választott könyvvizsgáló tevékenységből származó jövedelmet, a gazdasági társaság magánszemély tagja által külön szerződés szerint teljesített mellékszolgáltatást.

3. *Alkalmi munkavégzésből származó jövedelem:* alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatás révén szerzett bevétel. Nem minősül jövedelemnek az alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatás révén szerzett bevétel, ha havi ellenértéke a minimálbér 50 %-át nem haladja meg.

4. *Táppénz, gyermekgondozási támogatások:* táppénz, terhességi-gyermekágyi segély, gyermekgondozási díj, gyermekgondozási segély, gyermeknevelési támogatás, családi pótlék, gyermektartásdíj.

5. *Nyugellátás és egyéb nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások:* öregségi, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíj, özvegyi és szülői nyugdíj, árvallatás és baleseti hozzátartozói nyugellátások; rendszeres szociális járadék, átmeneti járadék, bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, rokkantsági járadék, rehabilitációs járadék, politikai rehabilitációs ellátások, házastársi pótlék, házastárs után járó jövedelepótlék.

6. *Önkormányzat és munkaügyi szervek által folyósított ellátások:* különösen az időskorúak járadéka, a rendszeres szociális segély, az ápolási díj, az adósságcsökkentési támogatás; munkanélküli járadék, álláskeresői járadék, álláskeresői segély, képzési támogatásként folyósított keresetpótló juttatás.

7. *Egyéb jövedelem:* például az ösztöndíj, szakképzéssel összefüggő pénzbeli juttatások, nevelőszülői díj, szociális gondozói díj, végkielégítés és állampapírból származó jövedelem, ingatlan és ingó tárgyak értékesítéséből, vagyoni értékű jog átruházásából származó jövedelem, életjáradékból, föld és más ingatlan bérbeadásából származó jövedelem, illetve minden olyan jövedelem, amely az előző sorokban nem került feltüntetésre.

A jövedelemnyilatkozatban szereplő jövedelmekről a jövedelem típusának megfelelő iratot vagy annak másolatát a kérelemhez mellékelni szükséges.

III. Jogosultsági feltételekre vonatkozó adatok

Egészségkárosodott az a személy, aki

- a) munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, illetve egészségkárosodásának mértéke legalább 50 %-os, vagy
- b) vakok személyi járadékában részesül, vagy
- c) fogyatékosági támogatásban részesül.

A kérelemhez

- az a) pontban meghatározott esetben mellékelni kell az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet szakértői bizottságának a munkaképesség legalább 67%-os mértékű csökkenéséről készült szakvéleményét

- a b) és c) pontokban meghatározott esetekben

- = vagy mellékelni kell a Magyar Államkincstár területileg illetékes igazgatóságának igazolását arról, hogy a vak személy vakok személyi járadékában, a súlyosan fogyatékos személy pedig fogyatékosági támogatásban részesül,
- = vagy meg kell adni a folyósító szerv nevét és címét, valamint ki kell tölteni az igazolás hivatal általi beszerzésére vonatkozó kérelmet.

Nem foglalkoztatott az a személy:

a) akinek a munkanélküli járadék, álláskeresői járadék, álláskeresői segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresői támogatás) folyósítási időtartama lejárt, és álláskeresői ösztöndíj juttatásban, illetve képzési támogatásként keresetpótló juttatásban nem részesül, vagy

b) akinek az álláskeresői támogatás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási időtartam lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az álláskeresői támogatásra nem szerez jogosultságot, vagy

c) aki a rendszeres szociális segély iránti kérelem benyújtását megelőző két évben a regionális munkaügyi központtal, illetőleg annak kirendeltségével (a továbbiakban: munkaügyi központ), vagy a lakó-, tartózkodási hely szerint illetékes települési önkormányzat által kijelölt szervvel (a továbbiakban: együttműködésre kijelölt szerv) legalább egy év időtartamban együttműködött, vagy

d) akinek az ápolási díj, a gyermekgondozási segély, a gyermeknevelési támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, az ideiglenes özvegyi nyugdíj, továbbá az árvaellátás megszűnése miatt az özvegyi nyugdíj folyósítását megszüntették, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően a munkaügyi központtal, illetve annak kirendeltségével, vagy az együttműködésre kijelölt szervvel legalább három hónapig együttműködött,

e) akinek a rendszeres szociális segély folyósítása a munkaképesség-csökkenés, illetve az egészségkárosodás mértékének változása miatt szűnt meg,

f) aki a rendszeres szociális segély megállapítását megelőzően folyósított jövedelempótló támogatás, illetve rendszeres szociális segély korábbi folyósításának időtartama alatt a munkaügyi központtal, illetőleg az önkormányzattal együttműködött, feltéve, hogy a rendszeres szociális segély megállapítását a kérelmező a segély megszüntetésétől számított harminchat hónapon belül kérte.

A kérelemhez vagy mellékelni kell az alábbi igazolások valamelyikét, vagy meg kell adni azon szerv nevét és címét, ahonnan az irat beszerezhető. Ez utóbbi esetben az igazolás hivatal általi beszerzésére vonatkozó kérelem kitöltése is szükséges!

- *Az a) pontban meghatározott esetben:* a munkaügyi központnak (kirendeltségének) az igazolása a munkanélküli járadék, az álláskeresői járadék, álláskeresői segély folyósítás időtartamának lejártáról, valamint arról, hogy a nem foglalkoztatott személy álláskeresőt ösztönző juttatásban nem részesül.

- *A b) pontban meghatározott esetben:* a munkaügyi központ (kirendeltség) igazolása arról, hogy az álláskeresői támogatásra való jogosultsága nem áll fenn, továbbá a munkaviszonyban töltött azon napjainak számáról, amelyeket az álláskeresői támogatás megállapításánál figyelembe kell venni.

- *A c), d) pontokban meghatározott esetben:* a munkaügyi központ (kirendeltség) vagy az együttműködésre kijelölt szerv igazolása a megelőző együttműködés teljesítéséről.

- *A d), e), f) pontokban meghatározott esetben:* a korábban folyósított szociális ellátások megszüntetéséről szóló határozat, vagy a folyósító szerv igazolása, ha a korábbi ellátásokat nem a kérelmező jelenlegi lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat folyósította.

Minden esetben csatolni kell az iskolai végzettséget, szakképzettséget igazoló okirat másolatát, illetve az alapfokú vagy annál alacsonyabb végzettség esetében okirat hiányában az erről szóló nyilatkozatot.

Támogatott álláskereső az a személy, aki álláskeresői támogatásban, illetőleg álláskeresőt ösztönző juttatásban részesül.

A kérelemhez

- vagy csatolni kell a munkaügyi központ (kirendeltség) igazolását arról, hogy a kérelmező álláskeresői támogatásban részesül,

- vagy meg kell adni azon munkaügyi központ (kirendeltség) nevét és címét, amely az ellátást folyósítja, valamint ki kell tölteni az igazolás hivatal általi beszerzésére vonatkozó kérelmet.

A kérelmet a kérelmezőn túlmenően a házastársának (élettársának) és a nagykorú gyermekeknek is alá kell írniuk. Ha az ellátást kérő vagy annak közeli hozzátartozója nem cselekvőképes, helyette a törvényes képviselője jogosult az aláírásra.”

7. számú melléklet a 37/2007. (XII. 22.) SZMM rendelethez

„9. számú melléklet a 9/1999. (XI. 24.) SZCSM rendelethez

I G A Z O L Á S

A szociális étkeztetést és/vagy házi segítségnyújtást igénylő jövedelmi helyzetéről

A rendelkezésemre bocsátott adatok alapján igazolom, hogy (név)
.....(anya neve)(születési hely)..... év.....hó.....napján született,
szociális étkeztetést ☐, házi segítségnyújtást ☐, mindkét előbbi ellátást ☐* igénylő 200... évi egy főre jutó családi
jövedelmeFt/hó, amely

az öregségi nyugdíjminimumszázaléka.

A jövedelem meghatározásakor a család egy háztartásban élő tagjai a következők:

Név	Anyja neve	Születési hely	Születési idő
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			

Ez az Igazolás 200.. év december 31-éig érvényes.

Dátum.....

.....
Jegyző

* A megfelelő választ X-szel kell jelölni.”

8. számú melléklet a 37/2007. (XII. 22.) SZMM rendelethez

„10. számú melléklet a 9/1999. (XI. 24.) SZCSM rendelethez

I G A Z O L Á S

az időotthoni ellátást igénylő jövedelmi helyzetéről

A rendelkezésemre bocsátott adatok alapján igazolom, hogy (név)
.....(anya neve)(születési hely)..... év.....hó.....napján született,
időotthoni ellátást igénylő 200... évi – az 1993. évi III. tv.

☐ 119/C. §-a szerint számított – jövedelmeFt/hó,* amely

☐ 119/C. §-a valamint 119/D. §-a szerint számított – jövedelme – a figyelembe vehető vagyónérték
beszámításával –Ft/hó,* amely

az öregségi nyugdíjminimumszázaléka.

Ez az Igazolás 200.. év december 31-éig érvényes.

Dátum.....

.....
Jegyző

* A megfelelő szövegrészt X-szel kell jelölni.”

**A szociális és munkaügyi miniszter
38/2007. (XII. 22.) SZMM
rendelete**

**a szociális és munkaügyi miniszter felügyelete alá
tartozó fejezeti kezelésű előirányzatok
felhasználásáról szóló
17/2007. (V. 3.) SZMM rendelet módosításáról**

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 24. §-ának (9) bekezdésében és 49. §-ának *o)* pontjában kapott felhatalmazás alapján, a pénzügyminiszter feladat- és hatásköréről szóló 169/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának *a)* pontjában foglalt feladatkörében eljáró pénzügyminiszterrel egyetértésben, a szociális és munkaügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 170/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. §

A szociális és munkaügyi miniszter felügyelete alá tartozó fejezeti kezelésű előirányzatok felhasználásáról szóló 17/2007. (V. 3.) SZMM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A támogatási szerződés kedvezményezettje – a pályázati felhívás kifejezett rendelkezése hiányában – továbbtámogatás folyósítására nem jogosult. Ez alól kivételt képeznek az 1. számú melléklet 2. pontjában felsorolt közvetítő szervezetek, amelyek a végső kedvezményezettek

felé a megkötött támogatási szerződésben foglaltak szerint továbbtámogatás folyósítására jogosultak.”

2. §

Az R. 16. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Használt eszköz – ide nem értve az ingatlant – vásárlásához támogatás nem nyújtható.”

3. §

Az R. 19. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) Támogatási program előleg, illetve rulírozó előleg folyósítására, valamint előfinanszírozásra csak a 3. számú melléklet szerinti előirányzatok esetében kerülhet sor.”

4. §

Az R. az e rendelet *melléklete* szerinti 3. számú melléklettel egészül ki.

5. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba, és a hatálybalépését követő napon hatályát veszti.

Dr. Lamperth Mónika s. k.,
szociális és munkaügyi miniszter

Melléklet a 38/2007. (XII. 22.) SZMM rendelethez

„[3. számú melléklet a 17/2007. (V. 3.) SZMM rendelethez]

A támogatási program előleg és rulírozó előleg folyósításával, továbbá előfinanszírozás nyújtásával is felhasználható fejezeti kezelésű előirányzatok

16	7	2	1	Civil szervezetek és az Anti-diszkriminációs törvény alkalmazása
16	8			Esélyegyenlőség Mindenki Számára – EU év 2007.
16	13			Foglalkoztatás és szociálpolitikai információs és tanácsadó szolgáltatások
16	17			Képzéssel támogatott közmunkaprogram
16	40			A kábítószer-fogyasztás megelőzésével kapcsolatos feladatok
16	41	3		Ifjúságpolitikai feladatok támogatása
16	41	4	4	Gyermek és Ifjúsági Alapprogram támogatása
16	42			Fogyasztóvédelmi intézmények rendszeres támogatása
16	44	1		Szociális alap és szakosított ellátások fejlesztése
16	44	2		Hálózatfejlesztési központok és szociális képzések, felkészítési feladatok támogatása
16	44	3		Módszertani intézmények és szociális gyámhivatalok támogatása
16	47			Gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások fejlesztése
16	48	2		Szociális szolgáltatások kiegészítő támogatása
16	50			Hajléktalan ellátás fejlesztése
16	51	2		A társadalmi kirekesztés elleni küzdelem, a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentését elősegítő programok támogatása
16	51	3		Országos Fogyatékosügyi Program támogatása
16	51	4		Akadálymentesítési program és jelnyelvi tolmácsszolgáltatás támogatása
16	51	5		Roma telepeken élők lakhatási és szociális integrációs programja
16	51	9		Roma Integráció Évtizede Program végrehajtása
16	52	1		Civil szervezetek, kapcsolódó feladatok támogatása
16	52	2		Nemzeti Civil Alapprogram
16	53	1		Az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség fejlesztése terén egyes kiemelt feladatok támogatása
16	53	3		Rehabilitációs modell-szolgáltatások támogatása
16	54	1		Magyarországi Cigányokért Közalapítvány
16	54	2		Fogyatékosok Esélye Közalapítvány támogatása
16	55			Társadalmi szervezetek támogatása
16	56	7		Roma Oktatási Alap
16	60			Szociálpolitikai társadalmi szervezetek támogatása

III. rész HATÁROZATOK

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 107/2007. (XII. 22.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Ráckeve Város Képviselő-testületének a helyi népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 7/1992. (XII. 9.) rendelete 22. §-a alkotmányellenes, ezért azt a jelen határozat kihirdetése napjával megsemmisíti.

2. Az Alkotmánybíróság Ráckeve Város Képviselő-testületének a helyi népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 7/1992. (XII. 9.) rendelete 9. § (3) bekezdése és 11. § (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában az eljárást megszünteti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. Az indítványozók Ráckeve Város Képviselő-testületének a helyi népszavazásról és népi kezdeményezéséről szóló 7/1992. (XII. 9.) rendelete (a továbbiakban: Ör.) 9. § (3) bekezdésében az „és születési évét” szövegrészének, 11. § (1) bekezdésének, és 22. §-ának alkotmányossági vizsgálatát és a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) hatálybalépésének időpontjára visszamenőleges hatályú „törlésüket” kezdeményezte.

1.1. Az Ör. 9. § (3) bekezdésének alkotmányellenességét abban látják, hogy az aláírásgyűjtő íven a kezdeményezők születési évét kell feltüntetni. Ez nem felel meg a Ve. 118. § (4)–(5) bekezdésében, valamint a 29/2000. (X. 27.) BM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. számú mellékletében szereplő, az aláírásgyűjtő ív mintapéldányában

foglaltaknak. Az Ör. 9. § (3) bekezdése magasabb szintű jogszabályi előírásoktól eltérő szabályozást tartalmaz, így sérti az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 16. § (1) bekezdését, és a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (a továbbiakban: Jat.) 1. § (2) bekezdését.

1.2. Az Alkotmány, az Ötv. és a Jat.-nak előzőekben felsorolt rendelkezései alapján kifogásolják az indítványozók az Ör. 11. § (2) bekezdését is. A Ve. 134. § (1) bekezdése értelmében a helyi népszavazás kitűzésére irányuló állampolgári kezdeményezést az aláírásgyűjtő ív hitelesítését követő egy hónapon belül egyszer lehet benyújtani a polgármesterhez, szerintük az Ör. 11. § (1) bekezdése e törvényi rendelkezéstől eltérő szabályozást tartalmaz, ami alkotmányellenes.

1.3. Végül kifogásolják az Ör. 22. §-át is. Eszerint nem lehet kitűzni helyi népszavazást az országgyűlési képviselők, illetőleg a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásának időpontját megelőző és azt követő 60. napon belüli időpontra. Álláspontjuk szerint a népszavazás az Alkotmány 2. § (2) bekezdése alapján közvetlenül gyakorolható; ezt az alapjogot biztosítja az Alkotmány 70. § (1) bekezdése; ez az alapjog az Alkotmány 8. § (4) bekezdésében megjelölt rendkívüli állapot, szükségállapot vagy veszélyhelyzet idején függeszthető fel. Az Ör. 22. §-a, azzal hogy 120 napra felfüggeszti e jog gyakorlását, az említett alkotmányi rendelkezésekbe ütközik. Hivatkoznak arra is, hogy a Ve. 122. § (1) bekezdése és 4. § (1) bekezdése alapján a népszavazást „a képviselő-testületnek ki kell tűznie a testületi ülést követő 35. (72.) nap utáni időszakra” és ez a törvény nem tartalmaz korlátozó, felfüggesztő rendelkezést. A vitatott szabály magasabb szintű jogszabályba ütközik, ezért sérti a Jat. 1. § (2) bekezdését és az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését is.

2. Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította, hogy Ráckeve Város Képviselő-testülete az Ör. vitatott rendelkezéseit a helyi népszavazásról, népi kezdeményezésről szóló 7/1992. (XI. 27.) rendelet módosításáról szóló 9/2007. (V. 27.) rendelettel módosította. Az Alkotmánybíróság – kialakult gyakorlatának megfelelően – utólagos normakontroll keretében vizsgálatát a hatályos rendelkezések tekintetében folytatta le. Megállapította az Alkotmánybíróság azt is, hogy az Alkotmány 70. §-át az indítvány benyújtását követően, 2004. május 1-jei hatállyal módosította a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló 2002. évi LXI. törvény 7. §-a. A módosítás után a helyi népszavazásban való részvétel jogáról nem az Alkotmány 70. § (1) bekezdése, hanem (2) és (3) bekezdése rendelkezik. Az Alkotmánybíróság ezért az indítványban kifogásolt szabály alkotmányossági vizsgálatát az Alkotmánynak az elbíráláskor hatályos 70. § (2) és (3) bekezdésére figyelemmel folytatta le.

II.

1. Az Alkotmány indítvánnyal érintett rendelkezései:

„2. § (2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.”

„8. § (2) A Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és kötelességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja.”

„8. § (4) Rendkívüli állapot, szükségállapot vagy veszélyhelyzet idején az alapvető jogok gyakorlása – az 54–56. §-ban, az 57. § (2)–(4) bekezdésében, a 60. §-ban, a 66–69. §-ban és a 70/E. §-ban megállapított alapvető jogok kivételével – felfüggeszthető vagy korlátozható.”

„44/A. § (2) A helyi képviselőtestület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

„70. § (2) A Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező minden nagykorú magyar állampolgárt és az Európai Unió más tagállamának a Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező nagykorú állampolgárát megilleti az a jog, hogy a helyi önkormányzati képviselők és a polgármesterek választásán választható és – amennyiben a választás, illetve a népszavazás napján a Magyar Köztársaság területén tartózkodik – választó legyen, valamint helyi népszavazásban és népi kezdeményezésben részt vegyen. Polgármesterré és fővárosi főpolgármesterré magyar állampolgár választható.

(3) A Magyar Köztársaságban minden menekültként, bevándoroltként vagy letelepedettként elismert nagykorú személyt megillet az a jog, hogy a helyi önkormányzati képviselők és a polgármesterek választásán – amennyiben a választás, illetve a népszavazás napján a Magyar Köztársaság területén tartózkodik – választó legyen, valamint a helyi népszavazásban és népi kezdeményezésben részt vegyen.”

2. Az Ötv. indítvánnyal érintett rendelkezése:

„16. § (1) A képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot.”

3. A Jat. indítvánnyal érintett rendelkezése:

„1. § (2) E rangsornak megfelelően az alacsonyabb szintű jogszabály nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

4. Az R. indítvánnyal érintett rendelkezése:

3. számú melléklet

a 29/2000. (X. 27.) BM rendelethez

3. melléklet 7. minta

A	Választási Iroda vezetője az aláírásgyűjtő ívet év hónap napján hitelesítette.
P. H.	
.....	a választási iroda vezetője

ALÁÍRÁSGYŰJTŐ ÍV

Alulírottak helyi népszavazás kitűzését kezdeményezzük (helyi népi kezdeményezést támogatunk az alábbi kérdésben:

(a népszavazásra bocsátandó kérdés szövege, illetve a népi kezdeményezés tárgya)

	Olvasható családi és utónév	Személyi azonosító	Lakcím
1.		☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	

5. Az Ör.-nek az indítvány benyújtásakor hatályos rendelkezései:

„9. § (3) A helyi népszavazást és a népi kezdeményezés választópolgári kezdeményezését tartalmazó íveken fel kell tüntetni a kezdeményezők és aláírók olvasható nevét, pontos lakcímét és születési évét.”

„11. § (1) Az aláírásgyűjtő íveket legkésőbb a harminc nap lejártát követő nyolcadik napon – ha ez munkaszüneti napra esik, a következő első munkanapon – a polgármesternek kell átadni.”

„22. § Nem lehet kitűzni helyi népszavazást az országgyűlési képviselők, illetőleg a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásának időpontját megelőző és azt követő 60 napon belüli időpontra.”

6. Az Ör.-nek az indítvány elbírálásakor hatályos rendelkezései:

„9. § (3) A helyi népszavazást és a népi kezdeményezés választópolgári kezdeményezést tartalmazó aláírásgyűjtő íveken fel kell tüntetni a kezdeményezők olvasható családi és utónevét, lakcímét, valamint személyi azonosítóját.”

„11. § (1) Az aláírásgyűjtő íveket a hitelesítést követően egy hónapon belül egyszer lehet benyújtani a polgármesterhez.”

„22. § Nem lehet kitűzni helyi népszavazást az országgyűlési képviselők, az Európai Parlament tagjai, illetőleg a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásának napján, valamint az azt megelőző és követő 41. napon belül.”

III.

Az indítvány részben megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság elsőként az Ör. 22. §-át érintő indítványozói kifogást vizsgálta, mely szerint e rendelkezés lehetővé teszi a helyi népszavazás felfüggesztését, meghatározott időtartamra elvonja a néphatalom gyakorlásához való alapjogot [Alkotmány 2. § (2) bekezdés, 8. § (2) bekezdés, 70. § (2) bekezdés] ellentétben áll országos szintű jogi szabályozással is [Alkotmány 44/A. § (1) bekezdés].

Az Alkotmánybíróság több határozatában foglalkozott a helyi népszavazás intézményével. E határozataiban az Alkotmánybíróság hangsúlyozta, hogy az Alkotmány 42. §-ában megjelölt települések és területi egységek választópolgárainak közösségét megillető helyi önkormányzathoz való jognak az Alkotmány 44. §-ában megállapított mindkét összetevője, tehát mind a választott képviselő-testület útján, mind pedig a helyi népszavazással gyakorolható megnyilvánulása alapjognak minősül. Rámutatott arra is, hogy a helyi népszavazás a választópolgároknak olyan joga, amelyet az Alkotmány 8. § (2) bekezdése alapján csak törvény korlátozhat, de annak lényeges tartalma nem korlátozható [34/1993. (V. 28.) AB határozat, ABH 1993, 457, 458.; 15/1996. (V. 3.) AB határozat, ABH 1996, 246, 247–248.].

Az Alkotmánynak az alapvető jogokat és kötelezettségeket tartalmazó XII. fejezetében – 1994. november 7-től – beiktatott 70. § (1) bekezdése arról rendelkezett, hogy „a Magyar Köztársaság területén élő minden nagykorú állampolgárnak joga van ahhoz, hogy (...) országos vagy helyi népszavazásban és népi kezdeményezésben részt vegyen”. 2004. május 1-jétől a helyi népszavazáshoz való jogról az Alkotmány 70. § (2)–(3) bekezdése rendelkezik.

Az 52/1997. (X. 14.) AB határozat – hivatkozva az Alkotmánybíróság korábbi döntéseire – megállapította, hogy az országos népszavazáshoz való jog a népfelség elvéből következő alkotmányos alapjog, míg a helyi népszavazás a helyi önkormányzás megvalósításának egyik alakzata. „A népszavazáshoz való jog, mint alanyi jog kiterjed a népszavazás kezdeményezésére, támogatására (beleértve az aláírást és aláírások gyűjtését), illetve a szavazásban való részvételre. Eme alanyi jog korlátait csak az Alkotmány 8. § (2) bekezdésének megfelelő törvény állapíthatja meg,

(...). Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint azonban minden alapjog magában foglalja az alanyi védelmi igény mellett az állam objektív köteletségét is a joggyakorlás feltételeinek biztosítására. [64/1991. (XII. 17.) AB határozat, ABH 1991, 297, 302., illetve a 30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 171.] Ez az intézményvédelem különösen fontos az olyan, a népszuverenitás gyakorlására szolgáló intézmény esetében, mint a népszavazás. Az intézményvédelem alkotmányos követelménye (mérceje) nem a szükségesség és az arányosság, hanem a mindenkorli intézmény alkotmányos feladatai megvalósításához igazodik [lásd a média különböző fajtaival szembeni alkotmányossági követelményeket a 37/1992. (VI. 10.) AB határozatban, ABH 1992, 227.].” (ABH 1997, 331, 344.)

A népszavazáshoz való jog az országos népszavazás esetén az Alkotmány 2. § (2) bekezdéséből és a 70. § (1) bekezdéséből, helyi népszavazás esetén az Alkotmány 44. § (1) bekezdéséből és a 70. § (2)–(3) bekezdéséből eredő alapvető jog. E jog korlátait az Alkotmány 8. § (2) bekezdésének megfelelően csak törvény állapíthatja meg.

2. A helyi népszavazás törvényi szabályozását az Ötv. IV. fejezete, az eljárási kérdéseket pedig a Ve. XV. fejezete tartalmazza. Az Ötv. és a Ve. a helyi népszavazás kitűzésének korlátozására vonatkozó rendelkezést nem tartalmaz. Az Ötv. 50. § (2) bekezdése azonban felhatalmazza a képviselő-testületet, hogy rendeletben szabályozza a helyi népszavazás és népi kezdeményezés további feltételeit, az eljárás rendjét. A Ve. 124. § (4) bekezdése az országos népszavazás tekintetében kimondja, hogy „[n]em lehet népszavazást tartani az országgyűlési képviselők, az Európai Parlament tagjai, illetőleg a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásának napján, valamint az azt megelőző és követő 41 napon belül. Ha a népszavazást emiatt nem lehet a (2) bekezdés szerint kitűzni, a népszavazást a választást követő 131 napon belüli időpontra kell kitűzni”. A Ve. 132. § azonban megjelöli azokat, az országos népszavazásra vonatkozó szabályokat, amelyeket a helyi népszavazáson a XV. fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. Ezek között a Ve. 124. § (4) bekezdése nem szerepel.

Az Ör. 22. §-a meghatározott időpontban és időtartamban kizárja a helyi népszavazás lehetőségét, ez a szabályozás az Alkotmány 70. § (2), (3) és 44. § (1) bekezdéséből eredő népszavazáshoz való jog korlátozását jelenti. Alkotmányos alapjogot korlátozni az Alkotmány 8. § (2) bekezdése alapján törvényben lehet. Az Ötv. 50. § (2) bekezdése alapján az önkormányzatoknak a helyi népszavazás és népi kezdeményezés tárgyában biztosított rendeletalkotási joga nem terjed ki arra, hogy az önkormányzat rendeletében a népszavazáshoz való jogot korlátozza. Ilyen korlátozást csak törvény tartalmazhat.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az Ör. 22. § alkotmányellenességét megállapította, és a rendelkezést megsemmisítette.

3. Az indítványozók az Ör. 22. §-ának a Ve. kihirdetésének időpontjára visszamenő hatályú megsemmisítését is kérték. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 42. § (1) bekezdése értelmében a határozat közzétételének napján veszti hatályát az Alkotmánybíróság által alkotmányellenesnek ítélt jogszabály vagy annak rendelkezése. E főszabálytól eltérő lehetőséget biztosít az Alkotmánybíróság számára az Abtv. 43. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezés, amely szerint az Alkotmánybíróság a 42. § (1) bekezdésében, valamint a 43. § (1)–(2) bekezdésében meghatározott időponttól eltérően is meghatározhatja az alkotmányellenes jogszabály hatályon kívül helyezését vagy a konkrét esetben történő alkalmazhatóságát, ha ezt a jogbiztonság vagy az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke indokolja.

Az Alkotmánybíróság ebben az eljárásban a visszamenőleges hatályú megsemmisítés indokául az eljárást kezdeményező érdekkörében felmerülő különösen fontos okot nem tárt fel. Az ex tunc hatályú megsemmisítést a jogbiztonság védelme sem indokolja. Ezért az Alkotmánybíróság – az Abtv. általános rendelkezésének megfelelően – a Magyar Közlönyben történő közzététel napjával semmisítette meg az Ör. alkotmányellenesnek ítélt rendelkezését.

Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság az Ör. 22. § alkotmányellenességét megállapította – állandó gyakorlatának megfelelően – az indítványban felhívott további alkotmányi rendelkezésekkel [Alkotmány 2. § (2) bekezdésével, 8. § (4) bekezdésével, 44/A. § (2) bekezdésével, valamint a Jat. 1. § (2) bekezdésével, a Ve.-vel és az R.-rel] fennálló ellentétét már nem vizsgálta. [61/1997. (XI. 19.) AB határozat, ABH 1997, 361, 364.; 16/2000. (V. 24.) AB határozat, ABH 2000, 425, 429.; 29/2000. (X. 11.) AB határozat, ABH 2000, 193, 200.; 56/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 478, 482.; 35/2002. (VII. 19.) AB határozat, ABH 2002, 199, 213.; 4/2004. (II. 20.) AB határozat, ABH 2004, 66, 72.; 9/2005. (III. 31.) AB határozat, ABH 2005, 627, 636.]

4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Ör. 9. § (3) bekezdését, és a 11. § (1) bekezdését Ráckeve Város Képviselő-testülete a hatályos jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően módosította. Az Ör. 9. § (3) bekezdése már nem tartalmazza a megsemmisíteni kért „és születési év” szövegrészt, hanem a Ve. 118. § (4) bekezdésének, valamint az R. 3. számú mellékletében meghatározott előírásoknak megfelelően rendelkezik az aláírásgyűjtő ív adattartamáról. Az Ör. 11. § (1) bekezdése pedig a Ve. 134. § (1) bekezdésében foglaltakkal azonosan állapítja meg a népszavazás kitűzésére irányuló állampolgári kezdeményezés benyújtásának szabályát.

Az Alkotmánybíróság – főszabályként – hatályos jogszabály alkotmányellenességét vizsgálja. Hatályát veszített jogszabályi rendelkezés csak akkor képezheti alkotmánybírósági eljárás tárgyát, ha az eljárás az Abtv. 38. §-ában

szabályozott bírói kezdeményezés, illetőleg a 48. § szerinti alkotmányjogi panasz alapján folyik. Tekintettel arra, hogy a vitatott rendelkezés módosításának következtében az indítvány oka fogottá vált, az Alkotmánybíróság az eljárást – az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.) 31. § e) pontja alapján – megszüntette.

A határozat Magyar Közlönyben történő közzététele az Abtv. 41. §-án alapul.

Dr. Balogh Elemér s. k., *Dr. Bragyova András s. k.,*
alkotmánybíró előadó alkotmánybíró

Dr. Trócsányi László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 695/B/2002.

VI. rész KÖZLEMÉNYEK, HIRDETMÉNYEK

**Az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal elnökének
k ö z l e m é n y e
a személyi jövedelemadó meghatározott részének
felhasználásáról rendelkező magánszemély
nyilatkozatára igényt tartó egyházak részére történő
technikai szám kiadásáról**

A személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvény (a továbbiakban: Tv.) 4/A. §-ának (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal a Tv. 4/A. § (1) bekezdése szerinti kedvezményezett részére a következő technikai számokat adja:

Sorszám	Kedvezményezett	Technikai szám
1.	Boldog Évek Közösség	1634
2.	Magyar Jövőbelátók Egyháza*	1641

*Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal
elnöke*

* Az egyház javára első alkalommal a 2008. évben lehet rendelkezni.

**A Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
t á j é k o z t a t ó j a
a 2003. évi LXXXVI. törvény,
valamint a végrehajtására kiadott
13/2004. (IV. 27.) OM rendelet 1. § (1) bekezdésében
foglaltak alapján teljesítendő bejelentkezési
kötelezettségről, illetve a 2007. évi szakképzési
hozzájárási kötelezettség elszámolásáról,
bevallásáról és befizetéséről**

A szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló 2003. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: Szht.) végrehajtására kiadott 13/2004. (IV. 27.) OM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 1. § (1) bekezdése értelmében: „Az a hozzájárulásra kötelezett, aki az Szht. 4. §-ának (1) bekezdése szerinti gyakorlati képzés szervezésével teljesíti szakképzési hozzájárulási kötelezettségét (a továbbiakban: hozzájárulásra kötelezett), a gyakorlati képzés szervezésére irányuló első együttműködési megállapodás, tanulószerveződés, illetve hallgatói szerződés megkötését követő 30 napon belül köteles a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézethez (a továbbiakban: NSZFI) bejelentkezni az NSZFI által a Magyar Közlönyben közzétett bejelentkezési nyomtatványon. Az NSZFI az elfogadott bejelentkezési nyomtatvány másolatát megküldi a hozzájárulásra kötelezettnek folyó gyakorlati képzés telephelye szerint illetékes területi gazdasági kamara (a továbbiakban: területi gazdasági kamara), továbbá az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal területileg illetékes igazgatósága (a továbbiakban: APEH) illetékes igazgatósága) részére.”

A Szht. 4. § (10) bekezdése alapján a gyakorlati képzés megszervezésével teljesítő hozzájárulásra kötelezettnek a Rendeletben előírtak szerint bejelentkezési, bevallási és elszámolási kötelezettsége van az NSZFI-vel szemben.

A bejelentkezési kötelezettségnek a „BEJELENTKEZÉSI NYOMTATVÁNY a szakképzési hozzájárulási kötelezettségüket gyakorlati képzés megszervezésével teljesítők részére” kitöltésével és benyújtásával kell eleget tenni.

A „2007. ÉVES BEVALLÁS a gyakorlati képzést szervezők részére a szakképzési hozzájárulási kötelezettség teljesítéséről” nyomtatvány kitöltésével és a tárgyévet követő második hónap 15. napjáig történő benyújtásával kell eleget tenni.

A nyomtatványok és a hozzájuk tartozó kitöltési utasítások az NSZFI www.nive.hu honlapjáról, a Támogatás és bevalláskezelés/Szakképzési hozzájárulás oldalról letölthető.

Aki az Szht. 4. § (1) pontja szerint gyakorlati képzés megszervezésével teljesíti szakképzési hozzájárulási kötelezettségét és az Szht. 4. § (9) pontja szerint a bruttó kötelezettségük és a kötelezettségsökkentő tételeik egyenlegként – nettó kötelezettségként – befizetési kötelezettség áll fenn, úgy azt a tárgyévet követő év második hónapjának 15. napjáig kell befizetni a Munkaerőpiaci Alap

Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01744260-70000007 számú NSZFI-MPA területi előirányzat-felhasználási keretszámlájára.

FIGYELEM!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy az NSZFI a honlapján a www.nive.hu, a Támogatás és bevalláskezelés/Szakképzési hozzájárulás oldalon közzéteszi mindazon nyomtatványokat és űrlapokat, valamint a hozzájuk tartozó kitöltési utasításokat, segédleteket, amelyek a szakképzési hozzájárulás bevallásával, elszámolásával, illetőleg az évközi többletköltség visszaigénylésével kapcsolatosan használandók.

Felhívjuk a figyelmet, hogy az Szht.

– 5. § (1) bekezdése szerint:

„Az a hozzájárulásra kötelezett, aki nem szervez a 4. § szerint gyakorlati képzést, köteles bruttó kötelezettségét – a (2) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – az állami adóhatóságnál vezetett szakképzési hozzájárulás számlára befizetni.”

– 6. § (1) bekezdése szerint:

„Az a hozzájárulásra kötelezett, aki nem szervez gyakorlati képzést

a) a szakképzési hozzájárulás alapját és az éves bruttó kötelezettségét,

b) az 5. § (2) bekezdése szerint elszámolható módon és mértékben felmerült kötelezettségsökkentő tételek éves összegét,

c) az éves bruttó kötelezettség és a b) pont szerinti összegek különbözeteként megállapított éves nettó kötelezettségét maga állapítja meg és vallja be az adóévet követő év második hónap 15. napjáig az állami adóhatóságnak.”

A fentiek egyben azt is jelentik, hogy a gyakorlati képzést nem szervező hozzájárulásra kötelezetteknek a 2007. évi szakképzési hozzájárulási kötelezettségükről az NSZFI felé nem kell bevallást, elszámolást, tájékoztatást küldeniük, és a kötelezettségük befizetését az APEH Szakképzési hozzájárulás beszedési számla 10032000-06056061 számlájára kell teljesíteniük.

Tájékoztatjuk Önöket, hogy az NSZFI az előzőektől eltérően tévesen közvetlenül az NSZFI-MPA Képzési Alap-rész területi előirányzat-felhasználási keretszámlára fizetett 2007. évre vonatkozó befizetéseket kérelemre visszafizeti. A kérelemben a befizető azonosítását szolgáló adatokon (pontos név, cím, adószám, pénzforgalmi jelzőszám) kívül feltétlenül fel kell tüntetni azt, hogy a visszafizetés a 2007. évi hozzájárulási kötelezettség téves befizetése miatt vált szükségessé, továbbá a befizetés dátumát és annak a számlának a számát, amelyre a befizetés történt. A kérelem mellékleteként kérjük csatolni a befizetést igazoló bankkivonat másolatát.

Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet

**A Veszprém Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Földművelésügyi Igazgatóságának
(8200 Veszprém, Megyeház tér 1.)**

h i r d e t m é n y e

A Veszprém Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Földművelésügyi Igazgatósága a Szőlészeti és Borászati Szövetkezet, Örvényes (8242 Balatonudvari, Árpád u. 1.) juttatott részarány aranykoronák nevesítésére

n y i l v á n o s s o r s o l á s t

tart.

A sorsolás helye: Veszprém, Megyeház tér 1., III. emelet 317. szoba, az MgSzH Földművelésügyi Igazgatóság hivatalos helyisége.

A sorsolás időpontja: 2008. január 22., 9.00 óra.

A részvételre jogosultak köre: a Balatonfüredi Földhivatal nyilvántartása szerint juttatott, nevesítetlen részarány aranykoronával rendelkező részarány-tulajdonosok.

A sorsolásra kerülő ingatlanok:

Település: Balatonudvari

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK	Sorsolásra kerülő AK	Teher
06/12	szőlő	0,3555	18,52	18,52	
051/4	erdő	0,2414	0,75	0,75	Természetvédett terület, magántulajdonba nem kerülhet.
051/24	erdő	0,9840	1,57	1,57	Natura 2000 terület.
1201/29	szőlő	0,4455	23,21	1,86	Természetvédett terület, magántulajdonba nem kerülhet.

Település: Dörgicse

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK	Sorsolásra kerülő AK	Teher
087/140	erdő	0,1090	0,34	0,34	Természetvédett terület, magántulajdonba nem kerülhet.
087/156	gyep	0,4102	1,35	1,35	Természetvédett terület, magántulajdonba nem kerülhet.

Település: Örvényes

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK	Sorsolásra kerülő AK	Teher
08/7	gyep	0,0079	0,13	0,13	Természetvédett terület, mentesítve.
08/8	gyep	0,0017	0,03	0,03	Természetvédett terület, mentesítve.
011/2	gyep	0,0020	0,03	0,03	Természetvédett terület, mentesítve.
013/4	gyep	0,0012	0,02	0,02	Természetvédett terület, mentesítve.
015	gyep	0,1079	1,78	1,78	Természetvédett terület, mentesítve.
025/16	kivett, szőlő	2,0250	88,79	3,16	
066/4	szántó, gyep	10,3117	115,89	2,13	Távközlési jog, szennyvízvezetési jog.

Település: Pécsely

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK	Sorsolásra kerülő AK	Teher
2117	szántó, szőlő	0,8745	39,09	39,09	Természetvédett terület, mentesítve.
2148/3	szántó, gye	2,2095	35,25	35,25	Természetvédett terület, mentesítve.

A sorsolás nyilvános, azon bárki jelen lehet.

A sorsoláson bármely okból meg nem jelenő jogosult később, a mulasztásra hivatkozva, semmiféle jogot nem érvényesíthet, ebből az okból a sorsolás eredménye nem változtatható meg.

A megjelenésében akadályozott érdekelt személy szabályszerű meghatalmazással ellátott meghatalmazottal képviseltetheti magát.

Akinek a nyilvános sorsolás jogos érdekét érinti vagy sérti, törvénysértésre hivatkozással a sorsolást követő 48 órán belül a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatalhoz címzett, de a Veszprém Megyei MgSzH Földművelésügyi Igazgatósághoz kifogást nyújthat be.

Dr. Radovits Tibor s. k.,
főigazgató

Helyesbítés: A Magyar Közlöny 178. számában kihirdetett 40/2007. (XII. 19.) külügyminiszteri határozat első mondatában hivatkozott jogszabály száma helyesen: 272/2007. (X. 19.) Korm. r.

(Kézirathiba)

=====

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény rendelkezik – többek között – a Magyar Köztársaság Kormánya hivatalos lapjának, a **Határozatok Tárá**nak megjelentetéséről.

A Határozatok Tárát szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal a Szerkesztőbizottság közreműködésével, évente mintegy 60 alkalommal jelenik meg.

A Határozatok Tára a Kormánynak azokat a határozatait (kétezres) közli, amelyeknek közzétételét a Kormány elrendelte, továbbá tartalmazza a miniszterelnök határozatait, a Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter határozatait, valamint a minisztériumok, az országos hatáskörű szervek, az önkormányzatok közleményeit, hirdetményeit, különféle tájékoztatóit, továbbá azokat a közleményeket stb., amelyeket a Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter engedélyez.

A Határozatok Tára megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címén (Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6.; postacím: 1394 Budapest 62, Pf. 357) vagy a 318-6668 faxszámán.

Éves előfizetési díja 2008. évre: 26 460 Ft áfával.

Példányonként megvásárolható a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu), illetve megrendelhető a kiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem a

HATÁROZATOK TÁRA

című lapot példányban.

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

2008. évi előfizetési díj egy évre: 26 460 Ft áfával. ☐

fél évre: 13 230 Ft áfával. ☐

Csekket kérek a befizetéshez ☐

Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát!

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

Tisztelt Előfizetők!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a kiadónk terjesztésében levő lapokra és elektronikus kiadványokra szóló előfizetésüket folyamatosnak tekintjük. Csak akkor kell változást bejelenteniük a 2008. évre vonatkozó előfizetésre, ha a példányszámot, esetleg a címlistát módosítják, vagy új lapra szeretnék előfizetni (pontos szállítási, név- és utcacím-megjelöléssel). Az esetleges módosítást szíveskedjenek levélben vagy faxon megküldeni. Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a lapszállításról kizárólag az előfizetési díj beérkezését követően intézkedünk. Fontos, hogy az előfizetési díjakat a megadott 10300002-20377199-70213285 sz. számlára utalják, illetve a kiadó által kiküldött készpénz-átutalási megbízáson fizessék be.

Készpénzes befizetés kizárólag a Magyar Hivatalos Közlönykiadó ügyfélszolgálatán (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6.) lehetséges. (Levél-cím: Magyar Hivatalos Közlönykiadó, 1394 Budapest, 62. Pf. 357. Fax: 318-6668).

A 2008. évi előfizetési díjak

(Az árak az áfát tartalmazzák.)

Magyar Közlöny	121 212 Ft/év	Közigazgatási Szemle	7 400 Ft/év
Határozatok Tára	26 460 Ft/év	Közlekedési Értesítő	28 476 Ft/év
Önkormányzatok Közlönye	6 552 Ft/év	Kulturális Közlöny	21 672 Ft/év
Az Alkotmánybíróság Határozatai	22 428 Ft/év	Külgazdasági Értesítő	23 940 Ft/év
Bányászati Közlöny	5 544 Ft/év	Munkaügyi Közlöny	17 640 Ft/év
Belügyi Közlöny	29 232 Ft/év	Nemzetközi Közlöny	7 400 Ft/év
Egészségbiztosítási Közlöny	25 452 Ft/év	Oktatási Közlöny	25 200 Ft/év
Egészségügyi Közlöny	31 752 Ft/év	Pénzügyi Közlöny	35 028 Ft/év
Ellenőrzési Figyelő	4 284 Ft/év	Sportértésítő	6 048 Ft/év
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítő	21 924 Ft/év	Statisztikai Közlöny	15 120 Ft/év
Gazdasági Közlöny	26 964 Ft/év	Szociális Közlöny	17 892 Ft/év
Hírközlési Értesítő	7 560 Ft/év	Turisztikai Értesítő	14 112 Ft/év
Honvédelmi Közlöny	21 420 Ft/év	Ügyészségi Közlöny	7 560 Ft/év
Igazságügyi Közlöny	18 900 Ft/év	Pénzügyi Szemle	22 680 Ft/év
Környezetvédelmi és Vízügyi Értesítő	17 388 Ft/év	L'udové noviny	5 796 Ft/év
		Neue Zeitung	5 544 Ft/év

A MAGYAR HIVATALOS JOGSZABÁLYTÁR (DVD)

hatályos jogszabályok hivatalos számítógépes gyűjteményének 2008. évi éves előfizetési díjai:

(Áraink a 20%-os áfát tartalmazzák.)

Önálló változat	97 200 Ft	25 munkahelyes hálózati változat	351 000 Ft
5 munkahelyes hálózati változat	171 600 Ft	50 munkahelyes hálózati változat	459 000 Ft
10 munkahelyes hálózati változat	216 000 Ft	100 munkahelyes hálózati változat	780 000 Ft

Az EU-JOGSZABÁLYTÁR (DVD)

Az Európai Unió Jogszabályai gyűjteményének 2008. évi éves előfizetési díja

(Áraink a 20%-os áfát tartalmazzák.)

Önálló változat	86 400 Ft	25 munkahelyes hálózati változat	312 000 Ft
5 munkahelyes hálózati változat	156 000 Ft	50 munkahelyes hálózati változat	408 000 Ft
10 munkahelyes hálózati változat	192 000 Ft	100 munkahelyes hálózati változat	708 000 Ft

Facsimile Magyar Közlöny. A hivatalos lap 2007-es évfolyama jelenik meg CD-n az eredeti külalak megőrzésével, de könnyen kezelhetően. Ára: 18 480 Ft + áfa.

A Magyar Közlönyt szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével. A Szerkesztőbizottság elnöke: Gilyán György. A szerkesztésért felelős: dr. Tordai Csaba. Budapest V., Kossuth tér 1–3. Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Kodala László elnök-vezérigazgató. Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon: 266-6567.

Információ: tel.: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu), illetve megrendelhető a kiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

2007. évi éves előfizetési díj: 99 792 Ft. Egy példány ára: 210 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána +8 oldalanként +189 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

07.4351 – Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert igazgató.

